

НБ ОНУ

9061.

(21)

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

Вісник

80

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

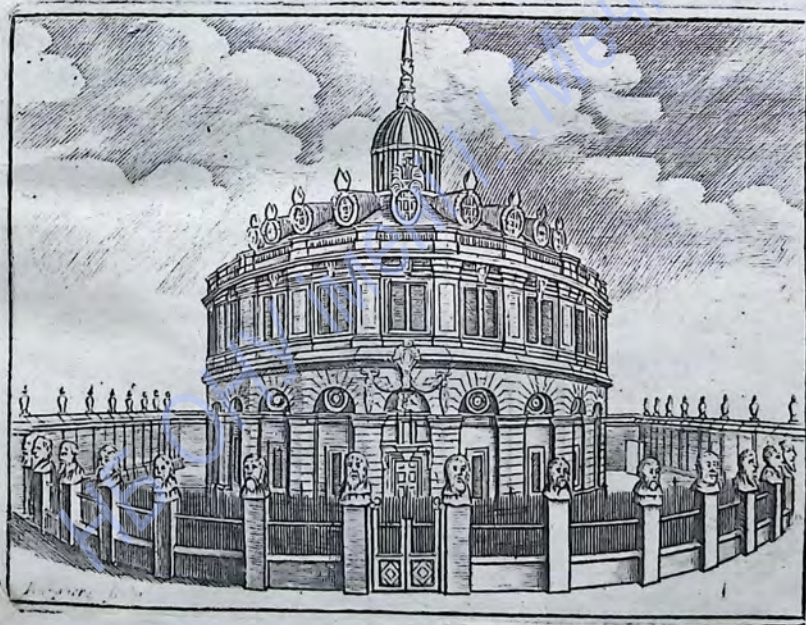
Η Ρ Ω Δ Ι Α Ν Ο Υ

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Ω Ν Β Ι Β Λ Ι Α Η'.

HERODIANI

HISTORIARUM LIBRI 8.

Recogniti & notis illustrati.

OXONIAE

ETHEATRO SHELTONIANO,

Anno 1678.

Ex libris Georgii Gurrtonii.

1.11

ГОУДАРИ
ТОПИК
ВЕРОВАТИ
ВЕРОВАТИ

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

К

PRÆFATIO

Herodianus, ut innuit *Martinus Hankius* de Romanarum rerum scriptoribus, Romanam sui temporis historiam libris 8. scripsit. Eam à M. Aurelii Antonini, qui cognomen Philosophi sustinet, obitu, sive ab anno Urbis 932, Christi 180, orditur: & in initio imperii Romani, post Maximinum, à Gordiano suscepti, anno Urbis 990, Christi 238, terminat.

Ex Græco Latinam Angelus Politianus fecit: declaratam dederunt *Henricus Stephanus*, *Erricus Memmius*, *Andreas Schottus*, *Fridericus Sylburgius*, *Daniel Pareus*, *Johannes Henricus Boeclerus*.

Prodiit Latinè tantum, Politiano interprete, Bononiæ 1493. in f. Græcè, cum eadem interpretatione, Venetiis 1524. in 8: Basileæ 1549. in 8: Græcè & Latinè, cum *Stephani* annotationibus, *Memmii* animadversionibus, *Schotti* emendationibus scripturarumque varietatibus, *Sylburgii* notationibus, tomo 3. historiæ Romanæ Scriptorum, quos Sylburgius collegit, Francofurti ad Mœnum 1590. in f. cum *Stephani* & annotationunculis in quosdam locos, & partim supplemento, partim examine interpretationis Politianæ, Lugduni 1611. in 8: cum *Parei*, ex Herodianis libris, principum bonorum & malorum speculo, sive monitis & exemplis ethico-politicis, quæ virtutes & vitia Principum spectant, Francofurti ad Mœnum, 1630. in 8: cum *Bœcleri* notis, Argentorati 1644. in 8.

Cum itaque *Herodianum* secundâ jam vice Oxoniæ impressum exhibeamus, operæ pretium erit nostram methodum explicare, & quid in hac editione præstiterit præ *Sheldonianum*, exponere.

Quoad textum, secuti sumus exemplaria *Henrici Stephani*, qui si quando à codicibus manuscriptis differat, emendationem suam alieno caractere fatetur, vel

P R Æ F A T I O.

varias lectiones à latere adjicit. Nos ipsius plerumque emendationes (ubi verborum sensus id requirebat) nullà habità characteris ratione, ipsi textui inseruimus, ut editio hæc ultrà justam molem ne margine quidem excresceret.

Eodem consilio latinam versionem *Angeli Politiani* elegimus; quem, quoties sententiarum elegantiae intentus historicum vel oratorem potius agit quam interpretem, pro verborum & sensus exigentiâ paulò immutauimus.

Stephani, Memmii, aliorumque annotationes, quas suis benè auxit *Sylburgius*, ubi textum clariorem reddunt, vel *Tyronum* captui magis expositum, ad paginæ partem infimam subjecimus.

Postremo, *Zonaram, Dionem*, ut ac *Historiæ Augustæ* scriptores revolvimus, ut (si quibus in locis *Herodiani* historia aliter tradatur) in hac editione, sine temporis dispendio, multorum sententias eadem pagina exhiberet. In omnibus breuitati studuimus, huic rei potissimum intenti, ut Authoris textus correctior & purior potius prodiret quam commentariis onustus.

HERODIANI VITA

Ex eodem

MARTINO HANKIO.

Herodianus quando vixerit, ipse docet lib. 1. cap. 1. cum ait, Angelo Politiano interprete: *ego non quidem acceptam ab aliis, aut testibus egenam historiam, sed eorum, qui legent, sensibus adhuc memoriaque recenti inhaerentem, summa vel fide, vel diligentia collectam, conscribendam suscepi: sperans haud injucundam fore posteritati earum rerum notitiam, quæ multa sune atque magna haud ita longo tempore acciderunt.* Nam si quis ab Augusto usque

Principe

HERODIANI VITÆ.

Principe omnem ætatem complectatur animo, cum scilicet Romanorum potentia ad unius est arbitrium devoluta, ne annis quidem illis circiter ducentis (tot enim fermè ad Marci tempora numerantur) aut imperiorum tam diversas successiones reperiet, aut bellorum vel civilium, vel externorum tam varios casus atque eventus. Ibidem post pauca: Nam cum sexaginta annis plures, quam pro tempore; Principes Urbs Roma pertulerit, factum ex eo est, uti multæ sanè variaque res atque admiratione digna exorirentur. Et cap. 2. extremo: Quæ post Marci obitum per universam ætatem visa mihi auditaque sunt, nonnulla item in experiundo cognita, utpote in publicis officiis principalibusque versato, ea nunc conscribenda suscepi.

Hæc Commodi, quem Marcus Antoninus anno Urbis 932, Christi 180, successorem habuit; sed & Severi, Caracallæ, Heliogabali, Alexandri & Maximini Imperatorum temporibus Herodianum vixisse indicant. Nam sui temporis historiam, quam nobis reliquit, in imperio in Gordianum, qui Maximino successit, translato, id est, in anno urbis 990, Christi 238, finit.

Judicia de

HERODIANO

Capitolinus in Albino, cap. 12. Quæ qui diligentius scire velit, legat Marium Maximum, de Latinis Scriptoribus; de Græcis, Herodianum, qui ad fidem pleraque dixerunt. Idem in duobus Maximinis, cap. 13. Herodianus Græcus scriptor ei (Maximino,) quantum videmus, in odium Alexandri plurimum favit.

Photius in Bibliotheca, Codice 99. Andrea Schotto interprete: Scriptoris hujus dictio clara est, atque perspicua, quin & jucunda: vocibus autem utitur temperatis, neque supra modum Atticis, quibus nativa illa communis sermonis gratia quodammodo violetur: nec rursus in humilitatem quandam ita demissis, ut artem omnem illa fugisse videantur.

Ad

JUDICIA de HEROD.

*Ad hac nec supervacaneis tumet, neque necessarium quid o-
mittit: sed, ut uno verbo absolvam, omnibus historia virtuti-
bus paucis sanè cedit.*

Joannes Bodinus Methodo historiarum cap. 4. de Suetonio locutus: *Non idem fuit in Herodiano studium veritatis inquirenda: nec ferè potest ejusdem Principis virtutes ac vitia recensere.*

Isaacus Casaubonus notis ad Capitolini in Maximini caput. 13. Duo objiciuntur scriptori optimo: quod Alexandram oderit, Maximino faverit. Unde colligi potuerit amor Herodiani in Maximinum, in ejus historia nihil invenio: at in Alexandrum odium ex narratione de bello Persico & Germanico sine dubio Capitolinus collegit. Sic enim tota expeditionum illarum historia Herodiano textitur, ut gloriam nullam, ignominiam vero nonnullam ex utroque bello, maxime autem Persico, Princeps alioquin laude dignissimus reportarit. Et mirum sanè est de bellicis ejus imperatoris rebus adeo non diversa, sed *ἐν Ἀλεξάνδρῳ*, quod aiunt, pugnantia Herodianum & Capitolinum scripsisse. Etsi autem amissis omnibus aliis Historicis, pro certo dici hodie non potest, utrius sit narratio verior; suspicor tamen Herodiano fieri à Capitolino injuriam: & quod in Alexandro non omnia laudet, in Maximino non omnia vituperet; libertate suâ & recto iudicio usum potius, quam vel odio, vel gratia fuisse corruptum.

Gerardus Joannes Vossius lib. 2. de Historicis Græcis, cap. 15. Veritati etiam studuit, nisi quod fides ejus nutet in Alexandro & Maximino.

Joannes Henricus Bœclerus in Herodianum, præfatione ad Lectorem: *Quod si quis utrumque velit comparare, Dio sane amplitudine argumenti, copia expositionis, frequentia pragmatica informationis præcellere videbitur; sed styli terribilissima & temperatissima venustas, ἀνομοίας historica concinnitas, sententiarum opportunitas & elegantia, iudicii civilis gravitas & æquabilitas, compositionis universæ competentia in Herodiano longè longeque eminebit. Ibidem post quædam: Quod nonnulli in rebus Alexandri & Maximini fidem ejus suspèctant, non magnis id videntur de causis facere, sicut in notis ostendimus.*

INDEX RERUM.

Æ Milianus.	p. 95.	Janus.	p. 40.
Albinus.	p. 105.	Illyrici.	p. 71.
Albiniani.	p. 112.	Juliae oratio ad filios.	p. 145.
Alexandria.	p. 101.	Julianus & Sulpitianus imperi-	
Alexandriani.	158.	um licitantur.	64.
Alexianus Alexander.	196.	Juliano abdicato ad imperium	
Antigonus.	6.	arcessitur Niger Syriae præ-	
Antiocheni.	68.	ses.	67.
Antoninus.	122.	Læti oratio ad milites.	51.
Armenius.	93.	Læti mors.	111.
Artabanus.	160.	Laurentum.	22.
Artaxerxes.	207.	Lucilla.	17.
Atreni.	93.	Lugdunum.	112.
Audentius.	169.	Macrinus.	165.
Augarus.	117.	Macrino caput abscinditur.	187.
Barfemius.	93.	Mæsa.	181.
Bassianus.	181.	Marcus,	3.
Britanni.	133.	moritur.	8.
Byzantium,	94.	Martia concubina Commo-	
expugnatur.	108.	di.	43.
Cappadocia.	98.	Martialis.	167.
Campus Martius.	141.	Maternianus.	165.
Carthaginenses,	253.	Maternus.	28.
à Capelliano fugati.	254.	Mauri.	221.
Cleander.	29.	Maximinus.	222.
Commodus,	9.	Maximus.	256.
à Narcisso strangulatur.	45.	Nero matricida.	6.
Danubius.	219.	Nicenses.	98.
Dionysius.	6.	Nicomedenes.	ib.
Domitianus.	6.	Niger.	67.
Fadilla.	31.	Nigri oratio.	69.
Fames Romana.	29.	Orgia Phrygum.	26.
Faustina.	15.	Orientales.	125.
Festum matris Deorum.	25.	Osrhoëni deficiunt à Maximino.	
Festus.	155.		232.
Gallicanus.	259.	Pacis templum conflagravit ful-	
Ganymedes.	26.	mine.	34.
Germani.	234.	Palladis simulacrum.	193.
Glabrio.	53.	Parrhi.	93.
Geta.	144.	Perennius à Commodo Præto-	
Gordianus.	241.	rianis militibus præficitur.	22.
Heliogabalus.	194.	capite plectitur.	ib.
			Perfica.

I N D E X.

Perfica legatio ad Alexandrum.	Severus.	72.
	212. Severi oratio.	75.
Pertinax Imperator eligitur.	47. Severi imago.	140.
Pertinacis oratio ad milites.	61. Severi somnium.	73.
Pertinax obtruncatur.	62. Severiani & Nigrini exercitus	
Pesinuns Phrygiæ ager.	24. concurrunt ad Issicum si-	
Pestilentia Romæ.	28. num.	101.
Philosophus fraudes Perennii	Soæmis Antonini mater inter-	
detegens, dat pœnas intempe-	ficatur.	201.
stivæ libertatis.	22. Syria.	67.
Plautianus gener Antonini.	122. Templum Deæ Lunæ.	167.
Pompeianus.	13. Templum Jovis Capitolini.	235.
Ptolomæus.	6. Templum Vestæ & Palladium.	
Pugna inter Ilum Phryga, &		35.
Tantalum Lydum ob raptum	Thystri urbs Africæ.	243.
Ganymedis.	26. Tumultu civili sedato, liberi &	
Quadratus.	18. amici Cleandri interficiuntur,	
Quartinus.	232. & in cloacas abjiciuntur ca-	
Quintianus.	19. davera.	33.
Rhenus.	219. Tyrii abdicato Nigro acclamant	
Romanorum exercitus à Rege	Severo.	99.
Perfarum profligatur.	216. Verissimus Antonini filius mo-	
Sabinus præfectus urbis capite	ritur.	4.
plectitur.	247. Via sacra.	73.
Sacerdotes Iſidis evirati.	27. Vitalianus interficitur.	245.
Saturninus.	124. Uraniaë simulacrum.	193.

Η Ρ Ω Δ Ι Α Ν Ο Υ

Τ Η Σ

Μετὰ ΜΑΡΚΟΝ Βασιλείας ἰσραηλῶν

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

H E R O D I A N I

HISTORIÆ

De Imperio Rom. Imperatorum post MARCUM ;

LIBER PRIMUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΟΙ πλείστοι τ' ὡς εὖ εὐ-
κομιδῶν ἰσραήλ ἀγο-
ρευθέντων, ἐνίων τε πά-
λαι γεγονότων μὴ μὲν
ἀναγκάσασθαι σπουδασάντων, πε-
δείας κλέσθαι αἰδίων μνῶνται, ὅ-
πως μὴ, σιωπήσαντες, λάθουσι
εἰς τὸν πολλὸν ὄμιλον ἀεθμῶνται,
ἧς μὴ ἀληθείας ἐν ταῖς ἀφηγή-
σεσι ἀλιγώρησαν, ἔχ' ἡμισυ δ'
ἐπιμελήθη φράσεως τε καὶ εὐφω-
νίας διαβῆντες, ὡς εἴ τι καὶ μν-
δῶδες λέγοιεν, τὸ μὲν ἡδὲ τῆς ἀ-
κράσεως αἰτοὶ κερπύσσονται, τὸ
δὲ ἀκριβές ἧς ἐξετάσεως καὶ ἐ-
λεγχθῆσεται. εἰσὶ δὲ οἱ ὡς εὖ ἔχθραν
ἢ μίσθ' τυράνων, κολακείαν τε
ἢ πρὸς βασιλέων, πόλεως τε καὶ
ἰδιωτῶν εὐτελῆ καὶ μικρὰ ἔργα, λθ-
ζων ἀρετῆς, δόξῃ παρέδωκεν ἧς

PROOEMIUM.

QUI res antiquas po-
steris prodiderunt, ve-
teremque historiae me-
moriam renovare lite-
ris studuerunt, ei ma-
gna ex parte, dum famam erudi-
tionis affectant, nomenque suum
conantur ab injuria oblivionis af-
ferere, minus sane multam in veri
pervestigatione, quam in exor-
nanda componendaque oratione
industriam posuerunt; rati scilicet;
neque si quid in rebus a tuo secu-
lo remotissimis falsi proderetur,
posse refelli, & se tamen suavitate
narrationis amplissimum laboris
ingeniique fructum percepturos.
Alii vero privatis inimicitiiis, ty-
rannorumque odio proveci, aut
in laudes principum, civitatum,
privatorumque hominum im-
modicis assentationibus effusi,
tenues per se res atque humiles,
scribendi tamen artificio longe
supra

tem duos. Horum alter natu minor, adolescentulus admodum, fato est functus. Verissimo nomen fuit. Alterum vero Commodum nomine, magna diligentia, curaque pater educavit, accitis undique viris doctrina claris, maximeque proposita mercede, uti mores pro se quisque filii ingeniumque excolerent. Filias porro, quum adolevisent, optimis ex ordine senatorio viris collocavit. Neque enim qui longam generis Ieriem praeferrent, aut qui opes nimias ostentarent, sed qui morum probitate, atque modestia, vitaeque innocentia praecellerent, eos sibi generos deligendos putabat. Haec enim sola animi bona certa esse, stabiliaque ducebatur.

II. Virtutem nullam non magnopere exercuit, adeo literarum antiquitatis studiosus, ut nemini sit in eo genere Graecorum, Romanorumque secundus. Argumenta sunt permulta, quae ab illo dicta atque conscripta ad nos usque pervenerunt.

III. Adeo vero civilem sese, & commodum omnibus principem praestabat, ut adeuntium cuius dextram placide daret, neminemque a suis custodibus prohiberi aditu pateretur: solusque Imperatorum sapientiae studium non verbis aut decretorum scientia, sed gravitate morum, vitaeque continentia usurpavit. Quo factum est, ut magnum sapientium virorum proventum rebus illa extulerit. Solent enim

ἄξιους ὃ δὴ οὐκ ἔστιν ἀξίον τέτων ὁ μὲν ἐπιτομὴν κομίδῃ νέῳ τὸ βίον μετήλλαξε. Βηελισμὸς δ' ἴν' ὄνομα αὐτοῦ. τὸ δὲ πατρὶς Κόμμοδος καλεῖσθαι, ὁ πατὴρ μὲν πολλῆς ὀπιμελείας ἀνιέρχεται, παύσασθαι τὰς ἐν τοῖς ἔθροισιν ὁπὶ λόγοις δουρωτάτους ὁπὶ σιμλάξασιν καὶ ἐνκαλαφρονήτοις κελῶν, ὅπως σωθῶντες αἰεὶ παιδ' ἴδοιεν αὐτῶν τὸ ὑβὸν τίς τε θυρατέρως ἐν ἄρῃ γηουμύνας ἐξέδοτο ἀνδράσι, τὸ συκλήτης βέλους τοῖς ἀρίστοις, ἐ τὰς γῆρας μακρὰς ἀξιοδοχῆς ἐν πατρίδας, ἐδὲ τὰς πλάτῃς ἀειβολαῖς λαμπρῶς, κοσμῆς δὲ τὸ ἔσποιν, καὶ σῶφρονας τὸ βίον, γαμψῶς αὐτῶν γενέσθαι θέλων. ταῦτα γὰρ μόνον ψυχῆς ἰσχυρῆς, καὶ ἀναφαίρετα ἠγάτο κλήματα.

β'. Ἀρετῆς δὲ πάσης ἐμμελεῖν αὐτῶν λόγων τε ἀρχαῖότητι καὶ ἐραστῆς, ὡς μηδεὸς μήτε Ρωμαίων μήτε Ἑλλήνων ἀπολείπεισθαι. Ἰστοῖ δὲ ὅσα καὶ εἰς ἡμᾶς ἴκασθαι, ἢ λαχθέντα πρὸς αὐτῶν, ἢ γράφοντα.

γ'. Παρεῖχε δὲ καὶ τοῖς ἀρχομύνας ἐαυτὸν ὀπιμῆ καὶ μέτερον βασιλέα. τίς τε πρῶτον δέξι- ἐμμελεῖ, κελῶν τε τὰς ἀπὸ αὐτῶν δουρωτάτους ἀποσοβεῖν τὰς ἐντυλα- νουτας. μόνον τε βασιλέων φιλοσοφίαν ἐ λόγοις, ἐδὲ δογματῶν γνώσει, σέμνη δ' ἴδει, καὶ βίω σῶφρονι καὶ ὀπιμῶσιν. πολὺ τε πλῆθος ἀνδρῶν σφῶν ἠνεσκεν ἢ τὸ ἐκείνου κελῶν φορέα. φιλεῖ γὰρ πῶς αἰεὶ τὸ

1. Atqui, si Lampridio fides, alter erat Commodus frater, sc. Antoninus genitinus.

2. Expressius reddi potest, confirmatus.

ἰσθίκοον, ζήλω πῆς τῆ ἀρχῆς
 ἡρώδης βίῳν.

δ'. Οσα μὲν οὐδ' ἐκείνω πέ-
 ποικίλαι ἀνδρεία καὶ σώφρονες, στα-
 πηρικῶ ἢ πολιτικῶ εἰρητικῶ ἔχον-
 τα, πρὸς τε τὰς τὰ ἀρκίῳ πῆς
 γῆς ἔδην βάρβαρα κατοιῦντας,
 πρὸς τε τὰς ὑπὸ ταῖς ἐνατολαῖς
 ποιμενίαις τῆ βίον, πολλοῖς καὶ σοφοῖς
 ἀνδράσι συγγράσσονται. ἂ δὲ μὲν τῆ
 Μάρκου τελειῶν ὡς πάντα τῆ
 ἑμαυτῆ βίον εἶδον τε καὶ ἡκούσα, ὅτι
 δ' ἂν καὶ πείρα μετέχον, ἐν βα-
 σιλικῶς ἢ δημοσίαις ὑπερησείαις
 ἡρώδης ταῦτα συνέγραψα.

ε'. Γηραιὸν ὄντα Μάρκον, καὶ μὴ
 μόνον ὑφ' ἡλικίας, ἀλλὰ καμῶτοις
 τε καὶ φρονήσι τετραχωρόβιον, ἀγα-
 πείσοιλά τε ἐν Παύσι, νόσῳ χαλε-
 πῆ καλαμαβάνει. ἐπεὶ δὲ αὐτῷ
 τὰς πρὸς σωτηρίαν ἐλπίδας φαύ-
 λως ἔχον ὑπέσπευεν, ἑώρα τε τὸν
 παῖδα τῆ μέγαλιων ἡλικίας ἀρχόμε-
 νον ὀφθαλμῶν, 1. δεδῶς μὴ νεότης
 ἀκμάζουσα, καὶ ἐν ὀφθαλμῶ ἐξουσίαν
 αὐτοκράτορα καὶ ἀκόλυτον προσλα-
 βῆσα, μαθημάτων μὲν καλῶν καὶ ὀπι-
 τηδουμάτων 2. εὐφροσύνη, μέδαις
 δὲ καὶ κραπίλαις ὀπιδῶ ἑαυτῷ.
 ἔσται γὰρ αἱ τῆ νέων ψυχῆ εἰς ἡδονὰς
 ἐξολιδαινῶσαι, ἀπὸ τῆ παιδείας κα-
 λῶν μετοχέουσινται.

ς'. Οἷα δὲ ἀνδρά πολλοῖσρα
 μάλις ἐπάρητε μνήμη τῆ ἐν νεό-
 τητι βασιλείαν ὡς λαβόντων, τῆτο

plerumque homines vitam prin-
 cipis æmulari.

IV. Quæcunque igitur ab
 illo modestè atque fortiter do-
 mi forisque sunt gesta, qua-
 lemque porro se adversus bar-
 baras nationes septentrioni sub-
 jectas, solique orienti gesserit,
 ea sunt multorum doctissimo-
 rumque hominum comprehensa
 monumentis. Quæ vero post
 Marci obitum per universam æ-
 tatem visa mihi, auditaque
 sunt, nonnulla item in experi-
 undò cognita, utpote in publi-
 cis officiis, principalibusque ver-
 fato, ea nunc conscribenda sus-
 cepi.

V. Senem jam Marcum, ne-
 que ætate solum, sed labori-
 bus multis curisque confectum,
 dum in Pannoniis ageret, gra-
 vissimus repente percussit mor-
 bus. Quare cum deploratam pla-
 ne salutem suam sentiret, anxi-
 us videlicet agebat, ne filius,
 qui tum primam inierat ado-
 leſcentiam, five ætatis fervore
 nimio, five licentia quadam sum-
 ma quam in orbitate esset ha-
 biturus, bonis artibus studiis-
 que relictis, ebrietati sese &
 crapulæ dederet. Quippe fa-
 cile ingenia adolescentium à
 recta honestaque disciplina ad
 luxum voluptatēque delabun-
 tur.

VI. Terrebat insuper homi-
 nem minime imperitum, mul-
 torum memoria principum, qui
 juvenes imperium suscepissent :

1. Assentimur Stephano, qui aut ver-
 bum aliquod, ante δεδῶς, intercidisse
 suspicatur, aut legendum censet εδεδει.

2. No rejiceret, ut solent equi duri
 oris fræna excutere.

ut Dionysii Siciliae tyranni, cuius tanta fuit intemperantia victus, ut novarum voluptatum inventores summis afficeret praemiis: ut item eorum qui Alexandro successerunt. Ita enim contumeliosè, violenterque dominati sunt, ut illius imperio grave dedecus conciliarint. Siquidem Ptolemæus eo turpitudinis prolapsus est, ut contra Macedonum, atque adeo Græcorum omnium leges, etiam sororis amoribus implicaretur. Antigonus autem, quod Liberum per omnia repræsentaret, pro caesia & diademate Macedonico hederam capiti circumdare, thyrsumque pro sceptro gestare est solitus.

VII. Sollicitabant animum senis recentia quoque exempla: ut Neronis ipsius, qui ne à materna quidem cæde abstinuerit, & se ridiculum populo spectaculum præbuerit. Ut item Domitiani, qui nihil sibi ad extremam crudelitatem reliqui fecerit. Has igitur tyrannidum imagines cum animo volutans, inter spem metumque agitabatur. Terrebat præterea illum Germaniæ vicina gens, quam nondum plane subjecerat, sed partim in societatem adsciverat, alios armis belloque edomuerat, nonnulli etiam ex iis

μὲν, Διονυσίᾳ τοῦ Σικελιώτου τυραννῆς, ὅς ἀπὸ τῆς ἀγῶν ἀκρασίας, ἠδονὰς ὅπῃ μεγίστοις μισοῖς ἐθι-
ρατο τὸ τοῦ δὲ, αἱ οὖν Ἀλεξάν-
δρου ἀφ' ὧν εἰς τὰς ὑποκόους
ἔβρεις τε καὶ βίαι, δι' ὧν πᾶσι ἐ-
κείνῳ ἀρχῶν κατήσθωσαν. Πτο-
λεμαῖοσ' μὲν, καὶ μέχρις ἀδελ-
φῆς ἰδίᾳς ἔρωτοσ' ἀπερχαρήσας,
τὸ δὲ τε τοῖς Μακεδόνων καὶ
Ἑλλήνων νόμοις. Ἀντιγονοσ' δὲ
Διόνυσον πᾶσι τα μμούμφοσ', καὶ
κισσὸν μὲν ἀπειθεῖς τῆ κεφαλῆ
ἀντὶ καυσίας καὶ ἀφ' ἡμάτοσ'
Μακεδονικῆσ', δύροσιν δὲ ἀντὶ
σκίπτεσ φέρων.

ζ'. Ἐπὶ δὲ καὶ μάλλον αὐτὸν ἐλύπε
τὰ μὴ ἀπὸ πολλῶν, ἀλλ' ἑσόμενον ἔ-
χοντα τὴ μνήμῳ, τὰ τε Νέρονι πε-
πρωμένα, ὅς ἐχάρησε μέχρι μη-
τέρας φόνου, παρὲν ἔτε τοῖς δῆμοις
ἔσονται καλαγάλασον δέμασ' τὰ τε
Δομειανῶν τετολημμένα, τὸ ἐξάτης
ἀμότιλοσ' ἔδεν ὑπολείποντα. τοιαύ-
τας δὲ τυραννίδοσ' εἰκόνας ὑποτυ-
πέμφοσ', ἐδέδειξε τε καὶ ἠλπίζεν. ἐ-
μετείως δ' αὐτὸν ἐτάραθον καὶ οἱ Γερ-
μανοὶ γελινῶντες, ἐσ ἠδέπω πάντας
ἐκεχειρώλοσ, ἀλλὰ τὰς μὲν πῆδοσ' ἐσ
συμμαχίαν ἀπεσηγάγοσ, τὸ δὲ καὶ
κράλησας ἦν τοῖς ὅπλοισ' ἠδ' ἐπὶ πνεσ,

1. Quæ tamen omnino vera non sunt, nisi distinctius rem perpendamus. Contrarium enim colligi videtur à Cornelii Nepotis præfatione; neque enim, inquit ille, Cimoni fuit turpe Atheniensium summo viro, sororem germanam habere in matrimoniis. Quod ut cum Herodiano consentiat, sororem sibi intelligit ὀμογενήσιν duntaxat, non vero, ut sit hic loci,

ὀμογενήσιν. Quam conjecturam satis confirmat Aristophanis Scholiastes in Nubibus. Παρὰ Ἀθήναιοις, inquit, ἔξειται γαμῆν τὰς ἐκ τῶν πατέρων ἀδελφῶσ.

2. Καυσίαν Jul. Pollux πῖλον Μακεδονικῶν appellat, derivatum à καίω, ut, eo quod æstum solis arceat.

οἱ Διγδράνης πρὸς τὸ παρὸν ἀνακε-
 χαρήκεσθ', δὲ δὲ τὴν παρούσας τοιάτῃ
 βασιλείας. ἡ ἀπὸ τῶν ἐν, μὴ τὴν ἡ-
 λικίας τῆς μερακίᾳ καταφρονήσαντες
 ἐπιθώλια αὐτῶν. ἐρᾷ γὰρ τὸ βάρβα-
 ρον, καὶ ἐπὶ τῆς πυχύσας ἀφορμαῖς
 ἔρᾳ κινεῖσθαι, κυμαίνεσθαι ἐν ἔχων το-
 σωίταις φροντίσι τῆς ψυχῆν, συλλα-
 λέσας τὰς φίλους, ὅσοιτε παρῆσθαι
 συλθῶν, καὶ τὴν παῖδα ὡρασιόσμε-
 νος, ἐπὶ τῆν πάντες σωήλδον, ἡσυ-
 χῆσθαι τῆς σκίμποδου κηφίσας ἑαυτὸν
 τοῦτων λόγων ἤρξατο.

effugerant, metuque principis
 in praelens continebatur. Qua-
 re dubitabat, ne despecta mox
 filii ætate arma resumerent:
 quippe barbaris mos, quamlibet
 levibus momentis aut causis im-
 pelli. His igitur curarum flu-
 ctibus æstuans, amicos propin-
 quosque omnes, quotquot ade-
 rant convocari jubet. Qui post-
 quam convenerunt, confituro
 in eorum conspectu adolescente
 filio, paulumque se è grabato
 sublevans, hujuscemodi habuit
 orationem.

Δημηγορία τῆς βασιλείας Μάρκου.

Marci Imperatoris concio.

ἦ. Αχθεῖσθαι μὲν ὑμᾶς, ἐφ' οἷς ὁ-
 ρᾷ τὴν με Διγδράνης, δαυμασὸν ἔ-
 λεν. φῶσι τε γὰρ τὸ ἀνδρόπῃνον ἐλε-
 εῖνον, ἐν ταῖς τῆς ὁμοφύλων συμφο-
 ραῖς ταῖς τε δὲ ἀνά τῶν ὄψιν περὶ τῆν
 οἰκίον περὶ καλεῖται μείζονα. ἐμοὶ δὲ
 πῶ καὶ πλέον ἡσυχίαν παρ' ὑμῶν οἴ-
 σμαρ ἐκ γὰρ ὧν αὐτὸς διακίμαι
 πρὸς ὑμᾶς, ἀμοιβαίαν εὐνοίαν εἰ-
 κότως ἤλπινα. γυνὴ δὲ κερὸς εὐκα-
 ρθῶ, ἐμοὶ τε αἰδέεσθαι, μὴ μάλῃ
 πρὸς ὑμᾶς ποσὸν χεῖρον πμῖν τε καὶ
 σπεύδω κατὰ τε δεῖσθαι ὑμῶν τε ἔπο-
 δῆναι χάριν, δεῖξασιν ὅτι ἡσυχίαν
 ἐπύχετε, καὶ ἀμνημονεῖτε. ὁρᾷτε δὲ
 μοι τὴν ἡδὸν, ὃν αὐτοὶ ἀναδρέψασθε,
 ἀπὸ τῆς μερακίᾳν ἡλικίας ἐπιθαί-
 νοντα, καὶ δεδῶνον ἀσπῆσθαι ἐν χερσῶν
 καὶ ζάλῃ, τῆς κωβρησιάντων, μὴ ποι-
 φερβῶν τῶν ἀτελεῖς τῆς δεδῶνον
 ἐμπρίας, εἰς φαῦλα ἐπιθῆσθαι ἡμα-
 τα. περὶ σαφῆρα χεῖρ ἡγεῖσθαι δι' οὐδὲν
 αὐτῶν ὑμῶν ἀντὶ ἐνὸς ἐμῶ, πατέρες

VIII. Dolere vos atque angī
 cum ita me affectum contempla-
 mini, minime mirandum. Quip-
 pe humanum est humanis casibus
 imgemiscere: multoque magis
 misericordiam provocant, quæ
 oculis usurpamus. Cæterum pe-
 culiari vobiscum nostra ratio est.
 Nam de mei erga vos animi con-
 scientia, mutuam spero à vobis
 quasi meo jure benevolentiam.
 Nunc autem illud incidit, cum
 & mihi fit judicium faciendum,
 frustrane vobis honorem tam-
 diu habuerim, studiumque omne
 meum lubens detulerim: & vo-
 bis referenda gratia ostendendum,
 non esse eorum quæ acceperit-
 tis immemores. Videtis filium,
 quem ipsimet educaſtis, primas
 nunc adolescentiæ metas ingre-
 dientem, quasque in salo atque
 in fluctu vitæ, gubernatoribus
 indigentem: ne rerum imperi-
 tia de recto quasi cursu abla-
 tus, malis artibus impingat. Este
 igitur vos illi pro me uno multi
 paren-

parentes, excolendo scilicet, atque optima suggerendo.

Neque enim ut pecuniæ vis tyrannidis luxuriam explere, aut stipantia satellitum agmina tueri principem possunt, nisi illi ipsi quos reges, animum imperanti benevolentiamque accommodent. Quippe ii demum diu tutoque imperant, qui non metum ex crudelitate, sed amorem ex bonitate civium suorum animis instillant. Neque enim quos fervire necessitas coegit, sed quos obtemperare sua quemque voluntas adegit, ii sunt in agendo patiendoque à suspicionem omni, assentationeque vacui: nunquamque imperia detrectant, nisi violenter contumeliosèque sint habiti. Est autem difficile, in maxima licentia moderari sibi, quasique frenos imponere cupiditatibus. Quod si bene vivendi auctores illi fueritis, & quæ nunc coram audit, identidem admonueritis, una opera & ipsum vobis reliquisque omnibus optimum principem reddetis, & memoriam nostram demerebimini, quam scilicet immortalem hac una ratione poteritis efficere.

IX. Talia dicentem Marcum ita repente animus defecit, ut statim conticesceret, ac languore nimio supinus in lectulum relaberetur. Tanta autem quicumque aderant, miseratio invasit, ut ex iis nonnulli præ dolore parum animi compotes clamorem extollerent. Sed ille cum diem u-

πολλοὶ φειδέποντες τε, καὶ τὰ ἄριστα συμβουλεύοντες.

Οὐτε γὰρ χρημάτων πλήθος ἔδεν αὐταρχεῖν πρὸς τυραννίδος ἀκρασίαν, ἔτε δορυφόρων φρουρὰ ἔκαστὴ ἐπέδου τὸν ἀρχόντα, εἰ μὴ πρὸς πάρχοι ἢ τῶν ὑποκόων εὐνοία. μάλιστα δὲ ἐκείνοι εἰς ἀρχῆς μίμητον ἀκινδυνίας ἤλασεν, ὅσοι μὴ φόβον ἐξ ἐπιτόπιον, πόδον ὅτ' αὐτοῖς χρηστέον, τοῖς ἑῶν ἀρχαίων ψυχαῖς ἐνεσάξαν. ἔ γὰρ οἱ ἐξ ἀνάγκης δουλεύοντες, αἰλλ' οἱ μὴ πρὸς ὑπακούοντες, ἀνυποπίτοι, καὶ ἔξω κολακείας προσποιήτων δρώντες τε καὶ πάχοντες ἀπειροδοσίαι, ἐδέτοσι ἀφωμύζουσι, ἢ μὴ βία καὶ ὕβρις ὅππ' οὕτω ἀχθῶσι. χελεπόν δὲ μετρηταί τε, καὶ ὄρον ὀπιδεῖναι ὀπιδυμίαις, ὑπερητούσης ἐξουσίας. τοιαῦτα δὲ συμβουλεύοντες αὐτῷ, καὶ ὡς ἀκούει παρὰ ὑπομιμησκόντες, ὑμῖν τε αὐτοῖς καὶ πᾶσιν ἄριστον ἀποδείξετε βασιλέα, τῇ τε ἐμῇ μνήμῃ χερσὶν αὐτῷ μέγιστα, οὕτω τε μόνως αἰδίων αὐτῷ ποιῆσαι δυναστεῖα.

Ἰ. Τοσαῦτα εἰπόντα ὁ Μάρκος ὀπιδεῖται ἀπὸ θυμίας κατεστράσαν. ἔσθ' δὲ ἀδενίας καὶ ἀθυμίας αὐτοῦ ὑπατάξεν. οἱ ἄλλοι δὲ πάντας ἐλάμβανον πρὸς παρόντας, ὡς μὴ δὲ καταχθέντας πνῆς ἀντὶ εἰς οἱ μαγνὴ ἀναβῶσται ὁ μὲν ἐν θυμίας τε καὶ ἡ-

num duntaxat, noctemque supervixisset, fato est functus: sic ut magnum sui desiderium ejus ætatis mortalibus, posteris vero etiam virtutis memoriam reliquerit sempiternam. Postquam vero illius mortem fama vulgavit, incredibilis repente exercitum ipsum, plebemque adeo omnem luctus occupavit. Neque ulli sane Romanæ ditionis mortales fuerunt, qui non ejuscemodi nuncium multis lachrymis exceperint; et neque velut una voce, alii parentem probum, alii bonum imperatorem, quidam fortissimum ducem, nonnulli etiam continentem & moderatum principem vocitabant. Neque sane quisquam falsus habebatur.

X. Paucis autem post diebus, celebrato jam funere, visum amicis est adolescentem adducere ad exercitum, ut & milites alloqueretur, & (qui novis imperatoribus mos est) pecuniis e largiendis, velut autoramento quodam, illorum sibi animos adjungeret. Edictum itaque omnibus, ut in campum de more adessent frequentes. Cum itaque processisset Commodus, ac rem divinam fecisset, erectum que ad hoc ipsum mediis castris tribunal conscendisset: paternis amicis, qui multi sanè doctissimique viri aderant, circumstantibus, ad hunc ferme modum verba fecit.

μέρας ὀπθιώσας μιᾶς, ἀνεπαύσατο, πόδον τε τοῖς καθ' αὐτὸν ἀνθρώποις ἐκκαλιπῶν, ἀρετῆς αἰδίου μνήμην εἰς τὸν ἐσόμενον αἰῶνα. τελευτήσαντι δὲ Μάρκῳ, ἐπειδὴ διεφύτησεν ἡ φήμη, πᾶν τε τὸ παρὸν στρατιωτικόν, καὶ τὸ δημῶδες πᾶσι ὁμοίως πένθει κατὰ χεῖρα ἐδέξαιτο, καὶ ἀνθρώπων ἕξ ὑπὸ τῷ Ρωμαίων ἀρχῷ, ὃς ἀδικητὴ τοιαύτῳ ἀγγελίᾳ ἐδέχετο πάντες δ' ὡς ἓν ἐν μιᾷ φωνῇ, οἱ μὲν πατέρες χριστὸν, οἱ δ' ἀγαθὸν βασιλέα, γυναικῶν δὲ ἕτεροι στρατηγόν, οἱ δὲ σώφρονα καὶ κόσμιον ἀρχοῦν ἀνεχθῆναι. καὶ ἑορτὴς ἐπέσειε.

1. Ολίγων δὲ διαλειπῶν ἡμερῶν, ἐν ὅσας ᾤετο τῷ κηδεῖν τοῦ πατρὸς καὶ ἦν ἀποχόλῳν, ἐδόξε τοῖς φίλοις προσαγαγεῖν τὸ μέραιον εἰς τὸ στρατόπεδον, ὡς ἀφελθεῖν τε τοῖς στρατιώταις, καὶ χεῖμαλα δωρησάμενον, ὡς ἔδοξε ὅτι τοῖς βασιλείᾳ ἀφελθεχομένοις, μεγαλόφρονι ὀπθόσῃ οἰκώσῃται τὸ φράτδμα. παρηγέλη τε δὴ πᾶσιν ἐλθεῖν εἰς τὸ εἰωθὸς πέδιον² αὐτὰς ὑποδέχεσθαι. προηθῶν δὲ ὁ Κόμμοδος, τὰς τε βασιλείας θυσίας ἐπέλεξε καὶ βήματι αὐτῷ εἰς ὕψος ἀρδένιος ἐν μέσῳ τῶν φρατοπέδῳ, ἀνθῶν ἐπ' αὐτὸ, καὶ πεισιπάλμιος τὰς πατρῴας φίλος (πολλοὶ δὲ καὶ λόγιοι παρηγ' αὐτῷ) ἐλάξε τοιαύδε.

1. Occupabant, quod verbum Politianus non reddidit.

2. Suadet textus reponendum [αὐτῷ] intelligit enim τῷ ἐπίπδον.

Δημιγοεΐα Κομμυδῶ.

Commodi concio.

ἰα'. Κοινὴ εἶναι μοι πρὸς ὑμᾶς
 τίω ὅτι τοῖς χαλαράσιν ἀλγυ-
 δόνα, καὶ μηδὲν πῆσον ὑμᾶς ἐ-
 μοδ δυσφορεῖν, ἐμαυτὸν ἀκριβῶς
 πέτιχα. ἰδὲ γὰρ περὶ μοι τῷ
 πατρὶ, πλεονεκτεῖν ὑμῶν κῆριον.
 ἐκείνῳ γὰρ πάντας ὑμᾶς ὡς ἕνα
 ἡγάπα. ἔχαιρον οὖν μάλλον συστα-
 πάτιω με, ἢ ὑδὲν χαλῶν. τίω μὲν
 γὰρ περὶ σοφείαν ἠγάτο φύσεως,
 τίω δ' ἀρετῆς κοινωνίαν. φέρων τε
 με πολλὰ κίς νόστον ὄντα, ταῖς ὑ-
 μετέραις ἐπιχειρεῖσε πίσει. διὸ ἄρ
 καὶ εἶσα πάσας εὐνοίας μετέξεν
 πρὸς ὑμῶν ἡλικία, τῷ μὲν ἀρε-
 τυτέρων περὶ εἰ μὲν ταῦτα ὑφει-
 λόντων, πρὸς δ' ἡλικιώτας εὐκότως
 ἀν καὶ συμφορητάς τῷ ἐν ὑπλοῖς
 ἐργῶν ἀποκαλοῖω. πάντας γὰρ ὑμᾶς
 ὡς ἕνα ὁ πατὴρ ἐτίθει τε, καὶ πα-
 σαν ἀρετῶν ἐπαίδουον. ἔδωκε δὲ
 μετ' ἐκείνων ἐμὲ βασιλέα ἢ τύχη,
 καὶ ἐπεισύνων, ὡς ἄρ οἱ πρὸ ἐμοῦ
 περὶ κτήτω συμμωβρῶν ἀρχῆς, διὰ
 μὲν τε ὑμῶν ἐγὼ ἐν τοῖς βασι-
 λείαις ἀπικυβήτων ἢ μὴ πέραιεν-
 τά με ἰδιωτικῶν σπαργίων, ἀμα
 τῷ πῆς γαστρὸς ἀρετῶν ἢ βασι-
 λείῳ ὑπεδέξατο πορφυρεῖς, ἐμοῦ
 δὲ με εἶδεν ἡλικῶ ἀνδρῶν ἢ βα-
 σιλέα. εὐκότως ἀν οὖν ταῦτα λογι-
 ζόμενοι, σέβετε ἢ δόξεντα ὑ-
 μῶν, διὰ θυμηδέηα εὐνοκράτεια.
 ὁ μὲν γὰρ πατὴρ εἰς ἕραν ἀναπάσ
 ἐπαδὸς ἦδη καὶ σὺνδρός ἐστὶ δειῶν
 ὑμῶν δὲ καὶ μέλειν τῷ ἐν ἀνδρῶ-

XI. Communem mihi esse
 vobiscum hujus mœrorem cala-
 mitatis, neq; vos aliter quam me
 ipsum affectos esse, planissime
 persuasum habeo. Neq; enim
 ego superstite parente ipso meo,
 superiorem me vobis unquam
 gessi. Nam ille ita nos universos
 ut unum aliquem diligebat, lu-
 bentiusque me commilitonem
 quam filium vocitabat. Quippe
 hanc naturæ appellationem, il-
 lam vero virtutis communicati-
 onem existimabat. Quin infan-
 tem sæpe me in ulnis gestans,
 vobis dabat in manus, quasque
 vestræ mandabat fidei. Quapro-
 pter minime dubito, quin mihi
 omnem fitis benevolentiam ex-
 hibituri: cum pro alumno me
 majores natu habere debeant,
 ipsos autem æquales condiscipu-
 los armorum jure appellaverim;
 siquidem ita nos universos ut u-
 num aliquem pater diligebat,
 omnique virtutum studio ac bo-
 nis artibus curabat instituendos.
 Nunc me post illum vobis for-
 tuna principem dedit, non qui-
 dem asciticium, quales ante me
 fuerunt: neque velut acquisito
 imperio gloriantem. Quippe u-
 nus ego vobis natus educatusque
 in aula: privatisque intactum
 cunabulis, statim me ut ex alvo
 prodieram, Imperatoria purpura
 suscepit, simulque sol hominem
 me vidit & principem. Hæc
 cum animis vestris reputantes,
 jure principem colite non datum
 vobis, sed natum. Nam pater
 quidem jam in cœlum evehctus,
 confors est confessorq; deorum.
 Nobis

Nobis autem orbis terrarum gubernacula, rerumque humanarum cura incumbit. Quæ quos successus, quantatque habituræ sint vires, in vestra manu est. Si enim belli reliquias fortiter deleveritis, & imperii Romani terminos ad Oceanum usque promoveritis, cum ipsi vobis ingentem gloriam comparabitis, tum communis parentis memoriæ debitam gratiam referetis. Atque eum quidem exaudire quæ dicimus, & intueri præsentem quæ gerimus, credite. Nos autem felicissimos qui benefactorum nostrorum testem ejuscemodi simus habituri. Quæ igitur ad hanc diem fortissime prosperrimeque gessistis, illius scilicet sapientiæ gubernationique tribuuntur. Quæ autem mecum, hoc est cum juvene Imperatore vestro præclare feceritis, ea sunt vobis ipsis quasi peculiarem cum fidei tum virtutis claritudinem paritura. Quocirca & ætati meæ rebus strenue gerendis autoritatem conciliabitis; & barbara gens initio novi principatus repressâ, neque in præsens contemptu ætatis nostræ se efferet audacius: & suis nunc edocta periculis, metu deinceps perpetuo coercetur. His dictis, pecuniam magna copia elargitus, ut sibi animos militum fidus faceret, in aulam reversus est.

XII. Igitur breve sane ad tempus omnia paternis amicis autoribus gerebantur. Qui assiduitate, prudentiq; consilio nullo loco deerant: tantum ei tribuentes laxamenti, quantum satis esse ad tuendam corporis vale-

ποις, καὶ τὰ ἐπὶ γῆς διοικεῖν κατορθοῦν δὲ αὐτὰ καὶ βεβαιῶν, ὑμέτερον ἔργον, εἰ τὰ τε ἴππεδον μου λείψανα μὴ πάσης ἀνδρείας ἀπαλείψοιτε, καὶ τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν μέγιστον ὠκεανοῦ περὶπαύοιτε. ὑμῶν τε γὰρ ταῦτα δόξαν οἴσει, καὶ τὴν ἴππεδον παῖδος μνήμην, χάρισιν ἀξίως ἕως ἀμείψασθε, ὃν ἐπιπέσειν τε ἴππεδον λεγομένην, καὶ τὰ περὶ πλοῦμα ἐφορᾶν ἠγείσατε. εὐδαμονοῖν μὲν δ' ἂν τὰ δέοντα περὶ πλοῦμα ἴσθι ποίησθαι μάρτυρι. καὶ τὰ μὲν πρότερον ὑμῶν ἀνδρείως κατορθωθέντα, εἰς τὴν ἐκείνου σοφίαν τε καὶ στρατηγίαν, τὴν ἀναφορὰν ἔχον ὅσα δ' ἂν σὺ ἐμοὶ βασιλεῖ νεῶν περὶ δύμωσ δὴ πείθεσθε, τέτων τὴν δόξαν πίστεως τε ἀγαθῆς καὶ ἀνδρείας ἀποίσαθε τὸ, τε ἐν ἡμῶν νέον σημειώθησθαι πηρώσατε, τῆ ἴππεδον ὑμετέραν ἔργων ἀνδραγαθίας, τὸ, τε βάρβαρον ἐν ἀρχῇ νέας ἠγεμονίας καλυπθῆναι, ἔστε εἰς τὸ παρὸν καθαρθήσεται, ἴππεδον ἡλικίας καθαρθήσεται, τὰ τε μέλλοντα φοβήσεται, δέει ἴππεδον περὶ πλοῦμα. Τούτων τὰ ὁ Κόμμοδος εἰπὼν, καὶ μεγαλόφροσι δωρεῶσ χρισμάτων οἰκειωσάμενος τὸ στρατιωτικόν, εἰς τὴν βασιλείην ἐπιπέσειν αὐλῶν.

16'. Ολίγω μὲν ἐν πινῶ χρόνον, πάντα ἐπερὶ πλοῦμα τῆ γνώμῃ ἴππεδον πατρῶων φίλων οἱ πατριμέεοι συνῆσαν αὐτῶ, τὰ βέλπετα συμβουλεύοντες, καὶ τοσοῦτον ἐνδιδόντες χρόνον, ὅσων ἐνδύζον αὐτάρκη παρὸς

σώφρονα τοῦ σώματος ἐπιμέλειαν. παρεισδύτες δὲ πῖσις ἦν ὅππῃ τῆς αὐλῆς οἰκετῶν, ἀφαιρῆσαι ἐπιφανῆ νεόν ἦν βασιλέως, ὅσοι τε κόλακισ ἀπαπέζης καὶ τὸ εὐδαιμον γαστρί, καὶ τοῖς αἰχίσις μετσοδοσῖν, ὑπομιμνήσκοντες αὐτὸν τῆς ἐν Ρώμῃ πρυφῆς, θεάματα τε καὶ ἀκούσματα τῆρπὰ διηγούμενοι, πῶς τε ἦν ὅππιδεῖον θαύματα καταειδόμεντες. ἀβελλοῦς τε πῶσαν πῶς ὅππῃ ὄχθαις τοῦ Ἰστροῦ ὄραν, μήτε ὄππῃς ὄφορον, κρυφῆν τε αἰεῖ, καὶ συνιφῆ. ἢ πῶς δὲ ἐλεγον, ὃ δὲ σποτα, πηγυμῶν τε καὶ ὄρπῃδον πῖσαν ἕδωρ; ἄλλοι δὲ ὄπλαυσεσι πηγῶν τε θερμῶν, καὶ ψυχρῶν τὰ μάθη, ἀτμῶν τε καὶ ἀέρον ὄν Ἰταλία μόνῃ εὐφορῶν; τοῦτα δὲ πῶς τῶν μῆρακῶν ὑποπῆμῶν, ὄγῃρον αὐτῶ τῆς ὄρῆξῆς εἰς τὸ ὄρῃδον ὄππιδεῖον.

γ'. Αἰφιδίως δὲ καλέσας τὸς φίλους, ποδῶν ἐλεγε τὸ πατεῖδα. ὄμολογεῖν ὃ τῶς αἰτίας τὸ αἰφιδίως ὄμῶς αἰδῆμῶν, δεδῆναι πῶς σποεῖται, μήτε ἐλεγε πῶς ἀλάβῃ τὸ βασιλῆον ἐσίαν τὸ εὐπατεῖδων πῶσιον. εἶθ' ὄσῶρ ἐξ ὄχυρῶς ἀκροπῆκτος, δῶσαν καὶ ἀεὶ ὄν σῶσιπῆς, ὄππῃται τῆ ἀρχῆ αὐτῶν καὶ ὃ ὄδῃμῶν χρομῶν πῶν ὄππιδεῖον πῶσιον.

ιδ'. Τοῦτῶν πῶς πῶς ἀλάβῃ τῶν μῆρακῶν, ὃ μῶ ἀλλοι πῶσιπῆς ἀλάβῃ τῆ ἀρχῆ, καὶ σῶσιπῆς

tudinem arbitrabantur. Paulatim deinceps irrepere nonnulli ex aulico famulitio, qui sibi ad corrupendam juvenis Imperatoris indolem nihil facerent reliqui. Quippe mensarii adulatores, qui ventre atque obscœnis voluptatibus felicitatem metiebantur, idemdem illum urbis deliciarum admonebant: & nunc quæ illic visu audituque jucunda forent commemorabant, nunc rerum omnium copiam atque affluentiam ferebant laudibus. Ad hæc ripas Histri, ut omni tempore incommodas, vituperabant; quæ neque pomiferos habent fructes, & perpetuis rigoribus nubibusque obtinerentur. Nunquamne Imperator, aiebant, concretam gelu atque effosam potare aquam defines? Alii calidis fontibus rivorumque fluentium frigore, aurisque & cœlo illo fruentur Italix peculiari? Tali scilicet illecebrarum mentione, facile adolecentis animum voluptatum cupidinibus incenderunt.

XIII. Itaque statim convocatis amicis, teneri se patriæ desiderio non dissimulavit: causas tamen tam repentinæ mutationis fateri veritus, sollicitum se aiebat esse, nequis opulens ex nobilitate domum occuparet principis. Dein collectis viribus quasi ex munitissima arce summam sibi rerum vindicaret, posse ex populo satis magnam vim delectorum juvenum consari.

XIV. Talia causante illo, reliquis metu defixis, terramque tacito vultu mœstoque intuentibus,

tibus, surgens Pompeianus, qui & ætate reliquos anteibat, & Commodi sororem natu maximam in matrimonium habebat: Teneri te, inquit, ô fili & Domine, patriæ desiderio minime mirandum. Quippe eadem nos quoque rerum domesticarum cupido sollicitat: sed ei tamen resistimus, quoniam priores partes agunt, magisque incumbunt nobis, quæ hic expedienda supersunt. Nam illis quidem vel in posterum diutius perfruëris. Roma autem illic est, ubi Imperator est. Cæterum, bellum relinquere inchoatum præterquam quod indecorum videtur, etiam periculosum est. Quippe audaciam barbaris injicimus: neque enim remeandi cupiditate decessisse nos, sed aufugisse metu perculsos arbitrabuntur. Tibi autem quam fuerit pulchrum, devictis hostibus, atque imperii finibus ad Oceanum usque propagatis, redire in urbem triumphanti, victosque & captivos præteragenti reges, satrapasque barbaros. His artibus, prioribus seculis Romani homines, magni atque illustres evaserunt. Nihil est autem quod vereare, ne quæ illic res tuæ periclitentur. Nam & optimus quisque senator tecum hic est, & exercitus universus tuum coram propugnat imperium. Quin ærarium quoque principalis pecuniæ nobiscum est omnne. Ad hæc, patris tui memoria æternam tibi apud postestates qualibet fidem atque benevolentiam roboravit.

ἢ ὄψασιν εἰς γῆν ἔνδοξον. Πομπηϊανὸς δ' ὅς, ὡς περιστύλιος τε τῶ ἀπαύτων, καὶ κατ' ἐπιγυμνίαν προσήκων αὐτῶ (συνώκει γὰρ τῇ περιστύλιότητι τῆς ἀδελφῶν τοῦ Κομμύδου) ποδεῖν μὲν σε ἔφη, τέκνον καὶ δέσποτα, τῶ πατρίδα, εἰκός· καὶ γὰρ αὐτοὶ τῆς οἰκοῦ ὁμοίᾳ ἐπιθυμία ἐαλώναμεν. ἀλλὰ τὰ ἐνταῦθα πρῶτα μαίτερα ὄντα, καὶ μάλιστα ἐπιγυμνίαν. τῆς μὲν γὰρ ἐκείσε, καὶ ὕστερον ὅττι πλείστον αἰῶνα ἀπολαύσεις, ἐκεῖ τε ἡ Ρώμη, ὅπως ποτ' ἂν ὁ βασιλεὺς ἢ τὸ δὲ πῶλεμον ἀτελεῖ καλλιπείν, μὲν τὸ ἀπεσπᾶς, καὶ ἐπισφαλές. θάρσος γὰρ ἐμβαλοδύμῃ τοῖς βαρβάροις, καὶ ἐπανόδου πόδον, ἀλλὰ φυγῆ καὶ δέσῃ ἡμῶν καλενοδοσι. καλὸν δὲ σοὶ χροασαμῶν πύτας αὐτὸς, καὶ τῶ ὑπὸ τῆ ἀρίστῃ ἀρχῇ ὠκεανῶ ὀείσαντα, ἐπανηλθεῖν οἰκάδε, θεαμβλῶντί τε καὶ δεσμῶσι ἀπάγοντι καὶ αἰχμαλώτοις βασιλεῖς τε καὶ σαβᾶτας βαρβάρους. τέτοις γὰρ καὶ οἱ πρὸ σ' ὅ Ρωμαῖοι μεγάλοι τε καὶ ἔνδοξοι γέγονασιν. δεδέναι δὲ σε ἔχει, μὴ τις ἐκεῖ τοῖς πρῶγμασιν ἐπιθῆται. οἷτε γὰρ αἰετοὶ τῆς βελῆς, ἐνταῦθα σὺ σοὶ, ἢτε στρατιωτικῇ δυνάμει, παρῶσα πάντα, τῆς σῆς ἀρχῆς παρασπᾶζει· ταμεῖα τε χεῖματων βασιλικῶν ἐνταῦθα πάντα. ἢτε τ' παρὸς μήμητι αἰώνιον σοὶ πίστιν καὶ εὐνοίαν ὄψῃ τῆς ἀρχόντων ἐβραίων.

14. Τοιαῦτά πνα εἰς ἀποβύπλω, καὶ πῶς ἀπὸς τὰ κρείηθονα ὀρμῶν ὁ Πομπηϊανὸς εἶπεν, δὴ βέβη ἀπὸς ἀλίθον τὸ μενράκιον αἰθεραῖς γὰρ ὁ Κόμμοδος τὰ λεχθέντα, ἔδεν π οἷος τε ὡν ὀλόγως ἀπακρίναδς, τὸς φίλους ἀπεπέμφαστο, φήσας ἀκριβέστερον κατ' αὐτὸν ἐπισκέψασθαι τὸ ἀρεμῶνον. ἐκκεμῶναν ὃ τ' ἀπὲ αὐτὸν διαπαπόντων, κέπ μὲ τοῖς φίλοις ἔδεν ἐποιώσατο. ἐπέμψας ὃ γράμματα, καὶ ἀλγνείμας, οἷς ἔδοκίμασε, τ' ὄχθης τ' Ἰερῶ πῶς ἀφύνοιαν, ἀροπαζας τε αὐτοῖς ἀνέχον τὰς τ' βαρβαράν ἐπιδρομῆς, ἐπαγγέλλει πῶς ἔξοδον. οἱ μὲ οὐδ' εἰδόντων τὰ ἐκχευσεμῶνα, οἱ καὶ ἔ πολλῶν χεῖνων πλείους τῶν βαρβαράν ἐχειρώσαντο. τοῖς δὲ ὅτι μεγάλας σωπάζισαν, ἐς φιλίαν ἐπιγαγοῦθο, ἔφασι πίσαντες. φήσας γὰρ τὸ βαρβαρόν φιλορηξήματον. καὶ κηδύων καταστραπῆεις, ἢ δὲ ἐπιδρομῆς καὶ ἐφόδου τὸ χεῖνῶδες ἀπὸς τὴν βίον πορίζονται, ἢ μετὰ μισῶν πῶς εἰρῶν ἀνπαταυλάσσονται. ἀπὸ ὁ Κόμμοδος εἰδὼς, καὶ τὸ ἀμέμνον ἀνάμνησ, ἀφειδῶς τε ἔχον χρημάτων, πάντα εἰδόντων τὰ αἰτέμνα.

15. Τῶς δὲ ἔξοδου ἀγγελλοῦσις, κίησις δὲ μετῆς καταλαμβάνει τὸ στρατόπεδον. καὶ πάντες αὐτὸς συναπελθεῖν ἠδέλον, ὡς ἀπαλλαγεῖν ἡδὲ τῆς ἐν τῷ πολέμῳ ἀγαθῶς, ἀπολαύσασθαι δὲ τῆς ἐν Ρώμῃ τευφῶς. ἐπίδῃ δὲ διεφοῖτισεν ἢ φάμν, ἀλγε-

XV. Cum ad hunc modum potiora suadens Pompeianus locutus esset, paulum modo in praesens conatus adolescentis repressit: qui reveritus senis dicta, cum nihil haberet quod saltem honestum specie responderet, consilium dimisit, diligentius affirmans consideraturum. Dein vero ministris illius magis magisque instantibus, nihil jam ad amicos retulit: sed datis Romam literis, ac praepositis quos visum esset tuendae Histri ripae, & barbarorum insultibus coercendis, profectioem continuè edicit. Illi igitur demandata sibi munia obeuntes, haud ita longo tempore multos armis barbaros subegerunt, quosdam autem ex iis magnis praemiis in amicitiam sibi adjunxerunt. Quod quidem haud difficile factu fuit: quippe barbari sumpte natura pecuniae avidi, periculorum despicientes, aut incurfibus populationibusque victum parant, aut proposita mercede venalem pacem habent. Quod intelligens Commodus, ut pecunia qua maxime abundabat, securitatem redimeret, nihil videlicet petentibus denegabat.

XVI. Ubi autem dedita profectiois fama per exercitum est, ingens repente totis castris motus extitit, nullo non redire Romam cupiente, relictoque hostili solo urbanas affectante delicias. Postea vero quam fama ac nunciis vulgatum est, reverti in urbem prin-

cipem,

cipem, incredibilis univerfam plebem lætitia pervagatur, spem sibi unoquoque optimam de juvenis imperatoris præsentia proponente, credentibusque univèrsis paternis eum vestigiis perrecturum. Sed ille festinato iter faciens, & juvenili quodam ardore omneis in medio urbes curriculo pertransiens, regioque cultu, lætisque populorum celebritatibus exceptus, gratus nimirum omnibus atque opratus adveniebat.

XVII. Sed ubi Romam appropinquavit, Senatus statim univèrsus, populusque Rom. magno pro se quisque avertendi studio effusi laureatique, ac flores omnifariam, quos dabat anni tempus, conferentes, quam quisque ab urbe longissime poterat, occurrere visuri principem ætate atque nobilitate conspicuum. Quippe amabant illum, & quidem verissimis affectibus, natum apud ipsos, educatumque: tertioque jam gradu imperium, nobilitatemque Romanam complectentem. Nam paternum ei genus à primoribus Senatorii ordinis, mater autem Faustina, principis uxor, Antonini Pii filia, Hadriani etiam per matrem neptis, seriem ipsam generis ad Trajanum proavum referebat.

XVIII. Hoc editus genere Commodus est, cui quidem præter ætatis florem, etiam for-

λοῖτε ἕκον κηρύττοντες τῶν τῶ βασιλείας ἀφίξιν, ἰσθρήθη τε ὁ Ρωμαίων δῆμος, καὶ χηραὶ εἶχον ἐλπίδας, νέε αὐτοκράτορος ἐπιδημία, ἡ παρὰ τὸν μέγιστον ἡγεμόνοι. ἀνύσας δὲ τῶν ὁδοιπολείων ὁ Κόμμοδος μὲν νικητῆς σπαρδῆς, καὶ ἀφροδραμῶν τὰς ἐν μέσῳ πόλεις, ἰσοδεχθεὶς τε πανταχοῦ βασιλικῶς, καὶ δήμοις ἐορτάζουσιν ἐπιφανείας, ἀσπασὸς τε καὶ ποσειδῶν πατρὶν ἄφθνη.

ἰζ'. Ως δὲ πλησίον ἐγγύετο τῷ Ρώμης, παρὰ τε ἡ συκλήτος βασιλῆ, καὶ πενδημεί, ὅσοι τῷ Ρώμην κατέκειν ἄνθρωποι, μὴ καταχρόνιες αὐτῶν, ἀλλ' ἕκαστος φθάσαι θέλων, διαφρηφόροι τε καὶ παῖτα ἐπιφερύμνοι ἀνθι τότε ἀκμάζοντα, ὡς ἕκαστος οἶός τε ἦν, πῶρῶν τῶν πόλεως ἰσθρήτων, θεασόμενοι τὸ νέον, καὶ εὐχόμενοι βασιλέα. ἐπόθεν γὰρ αὐτὸν ἀλλοθεὶ ψυχῆς ἀφροδῆς, αἰτε παρ' αὐτοῖς γνηθέντα τε καὶ τραφέντα, καὶ ἀνωθεν ἐκ τρυφῆς βασιλέα τε, καὶ εὐπαρίδω, ὄντα Ρωμαίων. τὸ μὲν γὰρ πρὸς πατῆρος αὐτοῦ γένος, ἐκ τῆς συκλήτης βασιλῆς ἐπισήμων ἦν. Φαυσίνα δὲ ἡ μήτηρ, βασίλισσα γενήθη, θυράτηρ τε ἔσσι Αντωνίης τῆς Εὐσεβῆς ἐπικληθέντος, καὶ Ἀδριανῆ ἐκγονοῦ καὶ Τηλυγονίαν. ἀνυώθηκε δὲ τὸ γένος αὐτῆ ὅτι Τραϊανὸν πατέρα παπῶν.

ιη'. Γένος μὲν ἦν ὁ Κόμμοδος ἕτως εἶχε. πρὸς δὲ τῆς τῆς ἡλικίας ἀκμῆ, καὶ τῶν ὄντων μὲν ἀξιοδότη-

1. Latine dicimus, *patrissare*.

ατοῦ, σώματος τε συμμετρία καὶ
 καλλιπερσώπου μετ' ἀνδρίας· ὀφ-
 θαλμῶν τε γὰρ ἀρθμῶν, καὶ πυρῶ-
 δος βολαί, ἡ κόμη τε φύσει ξανθὴ
 καὶ ἔλη, ὡς εἴ ποτε φοιτῶν δι' ἡ-
 λίου, τοσούτον ἐκλάμπεν αὐτῷ πυ-
 ροειδὲς π, ὡς τὰς μὲν οὐρανὸν ἕρην-
 μα χρυσοῦ περιόμπ ἐπιπέπεσθαι.
 τοῖς δὲ ἐκδειάζον, λέγοντας αἰ-
 γλιω πρὸ βράχιον περὶ πῶν κεφα-
 λῶν συρρηθῆσθαι αὐτῷ. ἰελοὶ τε
 αὐτῷ χαπόντες, ταῖς παρῶν ἐπίν-
 δον. ταῖσιν δὲ διασάμωμοι τὸ βα-
 σιλέα οἱ Ρωμαῖοι, εὐφραμίαις δὲ παν-
 ποδαπῶν, καὶ στεφάνων καὶ ἀνδῶν
 βολαῖς ὑπερέχοντο.

13. Ὡς δ' αὖτε τὸ Ρώμην εἰσέλασεν,
 εἰς τε τῷ Διὸς τὸ τέμενος, καὶ τὰς ἀλ-
 λας ναῖς ἀρχαίων, εὐδύς τῆ τε συ-
 κλητῶν, καὶ τοῖς ἐν Ρώμῃ κελευσθεῖ-
 σι στρατιώταις χραεσθῆναι ὁμολογήσας
 τὸ φυλαχθεῖν τῆς πίστεως, εἰς τὸ βασι-
 λῆον αὐτῶν ἀνεχώρησε. χρόνῳ μὲν ἐν
 πέντε ἡμέραις ἐπέβη, πρῶτον πᾶσι ἐπέ-
 ριψε τοῖς παρῶν φίλοις, πᾶσι τε
 ἐπαῖον ἐκείνοις συμμέλοισι χρω-
 μῶν.

Ἐπειδὴ δὲ πρόνοιαν ἐνεχέεισε τὸ
 ἀρχὸς εὐνοῦν, ἐπέστρεψε τοῖς στρα-
 τῶν Περηνίου, ἀνδρᾶ τὸ μὲν ἦν
 Ἰταλιῶν, στρατοπικῶν δ' εἰς δουλοῦν,
 διὸ καὶ μάλιστα αὐτὸν ἐπαρχῶν ἐπί-
 σκε τὸ στρατοπέδον. τῆ δὲ μετὰ τὸν ἔπι-

mam dignitatis suffragabatur
 congruens corporis modus, pul-
 chra virilisque facies, tran-
 quillæ faces oculis atque mi-
 cantes, flava & crispa cæfaries,
 ut in sole ambulanti velut igne
 quodam rutilaret, sic ut eun-
 tem quidem (cobe aurea pu-
 tarent conspergi: quidam eti-
 am pro argumento divinitatis
 acciperent, ac radios esse illos
 circa verticem genitivos opi-
 narentur. Ad hæc lanugo ma-
 lis proferpebat, easque quasi
 floribus convestiebat. Talem
 igitur imperatorem faustis o-
 minibus acclamationibusque, &
 coronarum florumque sparfio-
 nibus exceperunt.

XIX. Sed postquam ur-
 bem ingressus est, Jovisque
 primum, dein cæterorum deo-
 rum templa consalutavit, gra-
 tiasque senatui universo, &
 prætorianis militibus egit, ser-
 vatae sibi fidei, in aulam Pa-
 latinam se recepit. Pauculis
 igitur annis nihil non hono-
 ris paternis amicis exhibebat,
 omnibusque eos negotiis in
 consilio habebat.

Cura dein totius imperii a-
 liis demandata, Perennium Ita-
 licum hominem, militaris disci-
 plinae peritissimum, præto-
 rianis præfecit Is adolescen-
 tis ætate abutens, deliciis il-
 lum gancisque corrumpi sine-

2. Imo, asserente Lampridio, capil-
 lo erat fucato & auri ramentis illumi-
 nato.

2. Exp. postquam imperii curam sibi
 commisit. Nam hic nimis sibi indulgit
 Politianus.

bat: curaque omni, laboribusque susceptis, totum plane imperium administrabat. Erat in homine inexhausta divitiarum fitis, sic ut nihili quæ acquisierat pendens, novis semper lucris insatiabilis inhiaret. Hic & paternos Commodi amicos calumniis premere, & loquacitissimum quemque, nobilissimumque in suspicionem adducere institit; scilicet ut perterrefactò adolescente, atque illis supplicio affectis, causam potestatemque ipse haberet in eorum bona & fortunas invadendi.

XX. Cæterum aliquandiu cum patris memoria, tum amicorum reverentia continuit adolescentem. Dein velut maligna quædam atque invida fortuna, rectum adhuc moderatumque illius ingenium subvertit. Nam ita res accidit. Lucilla erat Commodò maxima natu soror: eâ prius Lucilla Vero Imperatori nupserrat, quem consortem sibi imperii Marcus alciverat: locataque in matrimonium sorore, firmissimo affinitatis vinculo adstrinxerat. Sed postquam Lucius fato functus est, manentibus adhuc Lucillæ prin-

χράμω^ϑ ἡλικίᾳ ἐκείν^ϑ, ἰ εἰσεν αὐτὸν βυφαῖς χολάζοντα καὶ κραυγαῖς, ἃ τε φρονήδος καὶ τῶ βασιλείων κημέτων, ἀπὸ γὰρ αὐτὸν καὶ πᾶσι τῶ διοίκησιν τῶ ἀρχῆς αὐτὸς ἀνεδέξατο; πλῆτε τε ἀκρατήτω ἐπιθυμίᾳ, καὶ τῶ ἰ^ϑ ἀποστῆλαι μὲν ἀεὶ κἀλαφρονήσει, τῶ δ' ἔπω παρόντων ἀπλήρω ἀντιποιήσει τῆς τε πατρῴας φίλους ἀποστῶ^ϑ ἀφ' ἀλλήλων ἠρξάσθαι, καὶ ὅσοι πλείοσι τε ἦσαν καὶ εὐχρηστῆς, τῆς εἰς ὑποψίαν ἄγων, τὸ μέγα κλονερόβει, ὡς ἂν αὐτῆς ἀφ' ἀποστῆλαι μὲν, ἀφορμῶν αὐτῶ ἀφ' ἀλλήλων καὶ ἐξέσταν ἀρπάξῃ τὰ ἐκείνων κτήματα.

κ'. Μέγχι μὲν οὐδ' ἔπειχε τὸν νεανίσκον ἢτε τοῦ πατρὸς μνήμη, καὶ ἢ πρὸς τῆς φίλους αἰδώς. ἀλλὰ γὰρ, ὡς ἂν πιν^ϑ πονήρας καὶ βασιλείου τύχης ἀναστροφῆς αὐτὸς τῶ ἐπ' σφαιρονα καὶ κόσμον, σμῆν π' ποιῆτο. Λυκίλλα ἦν τῶ Κομμῶδω προσκυτάτη πάντων ἀδελφῶν αὐτῆ πρότερον Δούκιω Βήρω αὐτοκράτορι σμῶκει. ὃν κοινανὸν τῆς βασιλείας Μάρκ^ϑ ποιησάμεν^ϑ, ἐκδῆς τε αὐτῶ τῶ δυνατέρα, δεσμὸν εὐνοίας ὀχυρώτατον τῶ πρὸς αὐτὸν ἔπημίαν ἐποίησατο. ἀλλ' ἐπεὶ συνέβη τὸν Δούκιον τῶ δῆσαι, μὲν-

γ. Sic Lampr. persuasit Commodò, ut ipse deliciis vacaret, idem vero Peremptius eius incumbere. Quem tamen apud Zonaram alio longe charactere commendatum habemus. Περῆνι^ϑ ὁ τῶ δδρυφορικῶ ἀρχων, ἔ Κομμῶδω ἀρματηλαοίαις, καὶ ἀσελγείαις ἐχολακίῃ^ϑ,

λύασι καὶ ζῆλο τῶ τε στρατηγικῶ καὶ τῶ ἔκκριν^ϑ διοικῆν, &c. cui subinde subrexit ἀφ' ἀλλήλων τῶ ἀρχῶν ἀδωρότα^ϑ τε καὶ σαφρονήτα^ϑ.

2. Deesse videtur φίλων, aut huiusmodi aliquid.

των τῆ Λουκίλλῃ τῆ βασιλείας συμ-
βλων, Πομπηιανῶ ὁ πατὴρ αὐτῶ
ἔξεδίδο. ἔδεν ἠπὼν μὲν τοι καὶ ὁ Κόμ-
μοδοῦ ἐφύλαττε πμὰς τῆ ἀδύ-
φῃ. καὶ γὰρ ὅτι τοῦ βασιλείου θρό-
νου καθῆσο ἐν τοῖς διατάξοις, καὶ τὸ
ἰπὺρ ἀστυπόμενον αὐτῆς. ἔπει
ἢ ὁ Κόμμοδοῦ ζωαῖκα ἠγάγετο
Κεαιπῆαν ἄνομα, ἀνάγκη τε ἐχέμετο
τῶ ἀστυδριαν ἀπνεύμαδο τῆ τῶ βα-
σιλεύσῃ ζωαῖκα, διαφόρος τῶ το
φέρουσα ἡ Λουκίλλῃ, καὶ τῆ ἐκείνης π-
μὴν ἑαυτῆς ἕβρα νομίζουσα, ἢ τῆ
ἑαυτῆς ἀνδρα Πομπηιανὸν εἰδῆ α-
γαπῶντα τῆ Κόμμοδο, ἔδεν αὐτῶ ἀεὶ
ὄπιδέστας τῆ ἀρχῆς ἀνακοινῶτα Κο-
δράτος ἢ νεανίσκου εὐχρῆς πινῶ καὶ
παισῆς, ἐφ' ἧ καὶ λανθανέση σωσῆσα
διεβάλλετο, πείραν τῆ γνώμης λαμ-
βάνουσα, ἀεὶ τε τῆ σιωδρίας χα-
λεπῶς ἀποδύετο, καὶ κατ' ἐλίγον ἀ-
νέπιστος τῆ παύσικον, ὀλέθρια βελδ-
σαῖς ἑαυτῶ τε καὶ πύση τῆ συκλήτω.
αἰμαμότας ἢ ἐκείνῃ τῆ βελῶς λα-
βάν πμὴς τῆ ἔξελύτων ἀνοπέδει

cipatus insignibus, Pompeiano-
eam pater despondit: nihilo-
tamen fecius pristinum illi ho-
norem Commodus reliquit u-
surpandum. Nam & sella im-
peratoria sessitare in theatro,
& ignem de more præferre
patiebatur. Postea vero quam
Commodus uxorem duxit Cris-
pinam, ac necesse fuit princi-
pis uxori primo loco cedere,
iniquo scilicet hoc animo Lu-
cilla ferens, atque illius hono-
rem in suam contumeliam ver-
tens, cum sciret à viro suo Pom-
peiano Commodum diligi, mi-
nime aula est quippiam ad ip-
sum super occupando imperio
referre: sed animum Quadrati,
nobilissimi locupletissimique a-
dolescentis periclitata, cum quo
etiam stupri consuetudinem ha-
bere existimabatur, gravissime-
que apud eum de accepta in-
juria conquesta, paulatim ado-
lescentem eo pertulit, ut in se-
met univèrsūq; senatum, per-
niciosissime confuleret. Quip-
pe inter cæteros tenatorii or-
dinis, qui secum in id facinus

1. Prælati ignis olim habitus est Im-
peratoria majestatis insigne: quod Eu-
prip. Scholiastes in Phœnissis videtur an-
notasse. Ἐχρησῆς ἐν inquit, καὶ τὸ
παλαιὸν ἀπὸ σαλπικτωῦ τῆς πυρφο-
ρίας. Οὗτοι δὲ ἦσαν ἱερεῖς Ἀρείου ἐνα-
τίου ἐκ τῆς ἀστυδρίας καὶ λαμ-
πιδός, ἐν ἀφῆσθες εἰς τὸ μεταρρῆσιον,
accitium sc. interstitium, ἀνεχρῆσαν ἀπί-
δουσι, ἐπιζῶντες δὲ πυρφόροι, εἰ ὁ πύ-
σις ἀπύλοισ. Unde natum est pro-
verbium apud Zenobium, cent. 5. Prov.
34. ἐπι τῶν πανωλεθρία πύσων, ἔδεν
πυρφόροι ἐσῶθη. Prolixius hæc disse-
rui, quoniam non temere alibi quam

in Herodiano occurrit hic mos. Libet et-
iam subtexere hujus symboli rationes
ex Pierii Hieroglyphicis. 1. Divinitatem
imperii regalis. 2. Fastigii claritatem.
3. Efficaciam seu ἐνεργῶσαν. 4. Purita-
tem.

2. Crudelis vita Commodi Quadra-
tum & Lucillam ad ejus interfektionem
consilia inire non sine Præfecti præto-
rio Tarrutini Paterni consilio. Datum est
autem negotium peragenda ne cis Clau-
dio Pompeiano propinquo, &c. Lampr.

3. Mallet Stephanus ἀστυδρίας. Sed
& [σιωδρίας] retineri potest: in-
dignatur enim Lucilla se in secundam
sedem detrudi, cui olim prima cesserat.

conspirarent, etiam adolescentem quandam Quintianum nomine, prompti atque audacis animi, sibi adjunxit: persuasitque uti pugionem in sinu celans, tempus locumque caperet, factoque repente impetu Commodum occideret: reliqua se pecuniis largiendis curaturum.

XXI. Ille in aditu amphitheatri subsistens (quippe obscuro loco, facile se occultum sperabat fore) nudato confestim pugione, ac magna voce proclamans, Hunc tibi senatus mittit. Dum loquitur nudumque ostentat pugionem, comprehensus à militibus, poenas amentiae dedit: suoque indicio autor à se cavendi fuit, aperto magis quam impleto consilio.

XXII. Hæc igitur prima, maximaque odii causa, adolescenti adversus Senatum extitit. Ita namque animum verba illa fauciarant, ut omnes hostium loco haberet: semperque ejus memorie vox illa irruentis in se juvenis inhaereret.

XXIII. Neque vero tantam hanc occasionem Perennius omisit: sed ei persuasit, ut præcipuum quemque succideret, neque eminere quem-

νεανίσκον τινα, καὶ αὐτὸν ὄντα τῆς βελῆς, Κύντιανόν ὄνομα, ἀεπεπῆ ἢ καὶ ἀραυῶ, λαβόντα ἐλχειδίον ὑπὸ κόλπου, κερδὸν φυλαξάντα καὶ τόπον ὀπιτηδείον, ἐπιπεσεῖν πρὸ Κομμώδου, καὶ φονεῦσαι τὰ λοιπὰ φήσας αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ, χρημάτων ἐπιδοῦσε.

κα'. Ὁ δὲ ὑποστάς ἐν τῇ τῷ ἀμφιθεάτρει εἰσόδῳ (ζωφώδης ἢ αὐτῆ, καὶ λήσεως ἤλασσε) γυμνάσας τὸ ξιφίδιον, ἐπ' ἄν τε αἰφνιδίως πρὸ Κομμώδου, καὶ μεγάλη φωνῇ κερῶν, ὑπὸ τῷ συκλήτῳ αὐτῷ ἐπιπεπέμφθαι πρῶτον μὴ φείσας, ἀλλ' ἐν ᾧ παρὲς τῷ ἑμμάτων ποροφρῶν ἠελοῖτο, καὶ τῷ δεῖξιν τῷ ξίφους, συλληφθεὶς ὑπὸ τῷ σωμαλοφυλάκῳ τῷ βασιλέως, δίκην ἀνοίας ὑπέχευ. ὅς ποροῖπε τὸ βεβηλωμένον μάλλον, ἢ ἔδρασε παρέχε τε αὐτῷ μὲ πορογαδενί ἀλῶνας, ἐκίνῳ ἢ πορομαθόντι, φυλάξασθαι.

κβ'. Αὐτῆ μὲ δὴ ποροφῆ καὶ μεγίστη αἰτία πρὸ μισθῶ μίσους ἐβλήτο πρὸς τῷ συκλήτῳ βελῶ. ἔπεισέ τε αὐτὸς τῷ ψυχρῶ τὰ λεχθέντα, καὶ κοινῶς ἐχθρὸς πάντας ἠεῖτο, μεμνημένῳ αἰεὶ τῷ τῷ ἐποδραμόνῳ φωνῆς.

κγ'. Τῷ πρῶτῳ ἢ καὶ πρὸ Περηνίου πρόφασις τε, καὶ ὑποδοῦσις αὐτῶν κη. ἐκκόπην γὰρ αἰεὶ καὶ καλύειν αὐτῶν σωμαβέλας τὸς ὑποφύχοντας ὡν ἀρ-

1. Quem Herodianus Quintianum dicit, Xiphilinus & Zonaras Pompeianum dicunt. Verum par est suspicari, corruptos esse in hac parte Dionis codices, præsertim cum apud ipsum Zonaram legimus omnes fere à Commodò interceptos, τὰς τότε ἀνήσαντας ἀπὸ Πομ-

πιανῶ καὶ Βικλαθίνε καὶ Περηνίαν. Qui tamen Zonaras, nescio qua factum incuria, paragrapha proxime sequente, id omne Pompeiano auctore designatum contendit, quod Quintiano nolter tribuit.

παζων τοῖς οἰκίαις, ἕξαι πλουσιώ-
τατον ἐγγύετο ἧς καὶ αὐτὸν ἀν-
δρώπων. Νουμμήνης δ' ἐξεπάσιως διὰ
τοῦ Περηνίου ἀκλειβεύρας, πύω τι
ἀδελφῶν ὁ Κόμμοδος διεχρήσα-
το, καὶ παύτας ἀφειδῶς, τοῖς τε
ὄντας ἐν τῇ σωωμοσίᾳ, καὶ τοῖς
ἐφ' οἰκίαις διήποτε ἀφελυθέντας ὑπο-
ψίαις.

καδ'. Ο δὲ Περένιος ὑποσκευ-
ασάμενος παύτας, ἔς καὶ ὁ Κόμμο-
δος ἠδείτο, καὶ ὅσοι παύσαν αὐτὸν
εὐνοίαν ἐπέδεικνυτο, τὴν τε ἐκείνου
σωτηρίας προμηνθεῖαν εἶχον, ποι-
νοτάμενος τε αὐτὸν ἕως ἑξουσίαν ἐ-
πέθελε τῇ ἀρχῇ καὶ τοῖς υἱοῖς ἑαυ-
τοῦ, ναυτίαις ἔσθιν ἐχλείου πείθει
τὸν Κόμμοδον πρόνοιαν ἧς Ἰλλυρικῶν
στρατημάτων αὐτὸς τε πλείστα χρή-
ματα ἠδρῶκεν, εἰς τὸ ἐπιδόσει λαμ-
πραῖς ὑποψίαις τὸ στρατιωτικόν. οἱ δ'
παύδες αὐτῶ λαυδαίονες, συνκρί-
νον δυνάμει, ὡς αὐτὸ Περηνίου κα-
τήραται ἡ Κόμμοδον ἐπιδείντο
τῇ ἀρχῇ.

καε'. Εγγύετο δ' ἡ ἐπιβελὴ πα-
ραδόξω βότρω. ἱερὸν ἀγῶνα τελοῦ-
σι Ρωμαῖοι Διὶ Καπιτωλίῳ, δεδ-
μαβά τε καὶ ἰχθῶ πάντα ἀ-
φροίκεται, ὡς εἰς βασιλίδα πό-
λιν πανηγυρίζουσι. θεατῆς δὲ καὶ ἀ-
θλοθέτης σὺ πῶς λοιπῶς ἱερῶ-
σιν, ἔς ἐν ἀερόδωρον χρεῖται ἢ τάξις
καταί, ὁ βασιλεὺς γίγνεται κα-

piam pateretur: quorum ipse
in bona impetum faciens, fa-
cile omnium ejus ætatis ho-
minum locupletissimus evasit.
Quæstiones autem Perennio di-
ligenter exercente, soror ipsa
Commodi, conjuratiq; omnes,
cæterique præterea quantula-
cunque suspitione attracti, sup-
plicio affecti sunt.

XXII. Igitur Perennius sub-
latis è medio, quos imperator
verebatur, quique illum pater-
no quodam affectu complecte-
bantur, atque ipse illius tuendæ
salutis cura suscepta, nihilq; non
autoritatis adeptus, imperium
jam ipsum animo invaserat: per-
suasique Commodum, ut suos li-
beros adolescentes adhuc, Illy-
ricis præficeret exercitiis, ipse
pecuniæ vim ingentem contra-
hebat, ut scilicet prætorianos ab
ipso amplissimis largitionibus
abalienaret. Filiique item ejus
clanculum copias colligebant eo
consilio, ut cum primum Peren-
nius Commodum occidisset,
ipsi principatum arriperent.

XXV. Proditæ autem sunt
insidiæ incredibili quodam mo-
do. Ludos Romani Jovi Capi-
tolino faciunt, tanta hominum
confluente multitudine, quan-
tam par est confluere ad tantæ
urbis celebritatem. Spectare au-
tem, ac præsidere in theatro una
cum a cerdotibus, quos ordo sin-
gulis annis postulat, etiam Im-
perator solitus. Cum itaque no-

1. Stephano magis placet ὑπ' ἑξουσίαν,
Perennium sc. in suam potestatem Com-
modum redegissee.

2. Desideratur genitivus ante particu-
lam καὶ, τινος aut quid similis.

bilissimis scenicis operam daret, sedens imperatoria sella Commodus, pleno spectatoribus theatro, suisque cuique locis ad sedendum pro dignitate attributis, priusquam quicquam diceretur, agereturque in scena, repente quidam philosophi habitu, manu baculum gestans, peramque seminudus ab humero suspensus, curriculo prodiit, mediaque in scena consistens manumque silentium imperans: Non hoc, inquit, ludorum tempus, o Commode: neque spectaculis celebrataque vacandum. Imminet cervicibus tuis Perennii gladius: ac nisi caveris, non quidem impendens, sed jam praesens periculum, peristi. Nam & ipse hic adversus te copias pecuniamque colligit, & nati exercitus Illyricos sollicitant: quos nisi statim praevenias, occidisti.

XXVI. His dictis, sive forte quadam divinitus huc impellente, sive id auso homine, ut gloriam sibi ignarus atque obscurus acquireret: seu quia speraret ingens aliquod praemium ab Imperatore conlecturum, sane illum derepente obstupescerat. Caeteri autem, etiam non de nihilo ea dicta suspicabantur, tamen fidem habere dissimulabant. At Perennius comprehendi hominem jubet, ac pro furioso & vaniloquo, igne comburi. Ita

τηθρόνη δὲ τῶ Κομμώδου ὅππῃ τῷ ἀκροασίῃ τῶ ἐνδοξῶν ἀγωνιστῶν, καὶ αὐτῶ μὲν προκομιστοῦ ἐν τῇ βασιλείῳ ἔδρῳ, πληρωθέντι τῷ τῷ θεάτρῳ, μὲν πάσης ἀκοσμίας τῷ τε ἐν ἀξιώσει ἐξαίρετοῖς ἔδρῳ, καὶ ὡς ἐκείνοις διέλεκταίλο, ἔδρῳ μὲν, πρὶν πλέγῳς ἢ παρὰ τῶ δὲ ὅππῃ τῷ ἀκινῆς, ἀνὴρ φιλοσόφῳ φέρων χῆμα (βακχῶν γὰρ ἦν αὐτῷ μὲν χεῖρας, ἡμυγύμῳ τε αὐτῷ ἐκ κρημῆς πῆρα) εἰσδραμῶν, καὶ αὐτῶ ἐν μέσῳ τῇ σκηνῇ, πρὶν τε τῷ χερσὶν νύμαλι τῷ δῆμον καλασιγιάσας, ἐ πανηγυρίζειν σοὶ κερπὸς, ἔφη, Κόμμωδε νυῦ, ἐδὲ θεῶν καὶ ἑορταῖς χορεύειν. ὅππῃ τῷ γὰρ σατοῖς ἀνέξει τῷ τῷ Περηννίου ξίφος. καὶ εἰ μὴ φυλάξῃ κίνδυνον ἐκ ἐπιμαρμένον, ἀλλ' ἤδη παρόντι, ἰ λήσῃς ἀπολέμενος. αὐτὸς τε γὰρ ἐν ταῦτα δυνάμην ὅππῃ σοὶ καὶ χερσὶν αἰθροῖζι, οἷτε παῖδες αὐτῶ τῷ Ἰλλυρικῆν στρατῶν ἀναπειθεῖσιν. εἰ τῷ μὴ φθάσῃς ἀφαιρήρη.

κς'. Ταῦτα εἰπόνησιν αὐτῶ, εἴτε ὑπὸ πινῶ δαιμονίῳ τύχῃς ἐπειχθέντι, εἴτε καὶ πολυμήσαντος ἵνα δόξαν ἀρηται, πρὸτερον ἀγνωσῶ καὶ ἀσημῶ ὦν, εἴτε καὶ ἐλπίσαντι ἀμοιβῆς μεγαλοδωρῶν ὡς τῷ βασιλέως τεύξεσθαι, ἢ ἀφοσίῳ τῷ Κομμώδου καταλαμβάνῃ. καὶ πάντες ὑπὸ πῆλον μὲν τὰ λεχθέντα, πρὸ τῶν δὲ ἐπεσεποιήντο. κελδῆ δὲ αὐτὸν συλληφθῆναι ὁ Περηννίῳ, οἷα δὲ μεμλωτα καὶ ψαδῆ λέγοντα, πρὶν ὡς ἀποδοθῆναι. ὁ μὲν δὲ ἀ-

1. Exp. incautus opprimeris: hic enim in Politiano desideratur, ut & a-

libi sepius, interpretis fides.

2. Loquendi impotentia.

καίρου παρρησίας ποιούτων ἐπέχε δι-
κλω.

κζ'. Οἱ μὲντοι ἀπὸ τὸν Κομμω-
δον ὅσοι τε εὐνοεῖν προσεποιήθη, καὶ
πάσαι μὲ ἀπερχοῦσθε πρὸς τὸν Περέννιον
Διακείρων (βαρὺς γὰρ καὶ ἀφρόνι-
στος ὡς ὑποφία καὶ ὕβρις) τότε
καρὸν εὐκαρὸν ἔχοντες Διαβάλλειν
ἐπὶ τῷ Περέννιῳ. ἔρχοντο ἅμα τὸν Κομμωδον
τὸν ὀπίθεν ἐκφυγεῖν, καὶ τὸν Περέν-
νιον σὺν τοῖς ποσὶ διολέεσθαι κακῶς.
Ἰλδον γὰρ μετ' αὐτῶν πολλὰ στρατιῶται πι-
κτοί, λαθόντες τὸν Περέννιον πύδω,
καὶ νομισματὰ ἐνδομοῖ ἐκτετυπωμένα
τὸν ἐκείνου εἰκόνα, λαθόντες δὲ, καὶ τοῖς
ἐπαρχοῖν ὄντα τὸν Περέννιον, καὶ δείξαν-
τες τὰ Κομμωδῶν τὰ νομισματὰ,
διοδείξαντες τε τὸν ὀπίθεν τὰ λαν-
θάνοντα, αὐτοὶ μὲν ἔτυχον μεγάλων
δωρεῶν.

κδ'. Ἰ. Ἀγνοῦντες δὲ τὰ πάντα τὸν Περ-
έννιον, μηδὲν τε πρὸς τὸν προσδε-
χόμενοι, τὸν Κομμωδῶν πύ-
δω, ἀποτέμνει τὸν κεφαλῶν καὶ τὸν
ταχίστων, ὅπως τὸν τὸν προσπορεύσαν
γνώσαν φθάσαν, ἐκπέμπει τὰς πο-
ροσώφους ἰσχυτέρῳ δρῆμα, ὁπίθεν
καὶ τε διωσωφῶν τὰ πύδω τὸν Περ-
έννιον τὰ ὄντα τῆς Ρώμης ἀγνοῦντι.
χάμματά τε φιλικῶς πύδω, καὶ
μύδωσι φῆσας κἀκεῖν ἐλπίσαν αὐτοῖς,
ἔκων κελδοῖ. ὁ δὲ μήτε τὸν πύδω
σκυδῶν πύ, καὶ τῶν βεβαλουμένων,

scilicet pœnas dedit intempesti-
væ libertatis.

XXVII. Caterum qui se
Commodi studiosos videri vo-
lebant, perosi antea quoque
Perennium, utpote intoleran-
dæ hominem superbiæ, contu-
melixque, nactiq; opportunum
tempus, calumniis eum pre-
mere aggrediuntur. Sed scili-
cet ita futurum erat, ut & Pe-
rennius unâ cum liberis pen-
deret pœnas. Quippe haud mul-
to post milites quidam clam
Perennii filio nummos quos-
dam attulerunt, illius imagine
percussos: eosque ignaro eri-
am Perennio, quamquam erat
præfectus, Commodo ostende-
runt; totoque insidiarum or-
dine patefacto, maximis sunt
muneribus affecti.

XXVIII. Quocirca in-
scio negotii totius Perennio,
ac tum nihil minus expectan-
ti, submissi noctu à Commo-
do quidam caput absciderunt:
jussique statim ad illius filium
pergere, cum nihil ad celerita-
tem sibi reliqui fecissent, e-
tiam rumores famamque eor-
um quæ Romæ facta essent,
prævennerunt. Ii amicas ei li-
teras ab Imperatore reddide-
runt, quæ magna proposita spe
Romam reverti jubebant. Er-
go & confiliorum & omnis ejus

1. Atqui Zonaras aliam longè ratio-
nem offert Perennii interfecti. Quippe
cum tumultuantes in Britannia milites
compscere voluisset, nonnulli clam Ro-
mam profecti sunt, quos Commodus ita

excepisse dicitur, ὡς στρατιῶται τὴν βε-
λόδροι παρέστ' οἶδε, ἠκούον, ἔφασι,
ἐπεὶ σοὶ ἐπιβουλεύει Περέννιος. &c.
quosum Lampridius consentit.

paratus, postremo paterni casus ignarus, cum quidam nuntii dicitarent, etiam paternis ipsum verbis acciri, qui ne ipse quidem scribere superfedisset, nisi satis momenti habituras imperatorias literas existimasset, credidit videlicet adolefcens: & quamvis iniquo animo ferret, interpellari sua consilia, tamen paterna fretus potentia, quam esse adhuc incolumem putabat, ad reditum se comparat. Tum deinde ut attigit Italiam, per eos quibus negotium datum fuerat, occiditur. Hunc illi exitum habuerunt.

XXIX. Post hæc Commodus duos constituit præfectos, futius tore ratus, tantam illam potestatem non uni duntaxat credere: sed dissectam in partes, imbecilliozem, eo pacto contra principem reddere.

XXX. Verum haud longè post, aliæ in illum hujuscemodi insidiæ intenduntur. Maternus erat quidam miles, multa ausus nefaria: Is repente defertis castris, atque aliquot in societatem commilitonibus afficitis, magnam perditorum manum brevi collegerat: vicofque primò, & agros populabatur. Magna dein pecuniæ vi collecta, plures quotidie sibi ex facinorosis copulabat: pollicenique ingentia cuique operæ pretia, & in prædæ communionem invitans, eo rem adduxit, ut non jam latronum, sed justorum hostium haberent autoritatem. Quippe magnas etiam urbes occupabant, effra-

μήτε π' ἤρ' κτ' τὸν πατέρα εἰδὼς, ἤρ' τε ἀγάλων εἰπόντων, ταῦτα καὶ τὸν πατέρα ἐντεταλ-
δου ἔρημισι, μηδὲν δὲ ἐπιση-
κέναι τοῖς βασιλείοις ἀρκούμην
χράμμοσι, πρῶτος ὁ νεανίας ἀ-
γάλων μὲ καὶ δυσπαρῶν, ὅτι δὴ
ἀτελῆ κατέλιπε τὰ βουλευδ-
μῆα, ὅμως δὲ διαῖων τῆ τοῦ
πατρὸς, ὡς ἐπὶ συνιστάσῃ δαμά-
μει, ποιῆται πλὴν ἔξοδον. γυβ-
μῆον δὲ αὐτὸν κτ' πλὴν Ἰταλίου,
οἷς τοῦτο ἐντέταλτο, διερχόμενα.
τοῦτον μὲ δὴ τέλει ἐκείνης κα-
τέλαβεν.

κδ. Ο ἱ Κόμμοδο δύο τὰς
ἐπάρχους καταστήσας, ἀσφαλέστερον
ὡήθη μὴ ἐνὶ πρῶτειν ποσῶντι
ἐξουσίαν. μετὰδεῖσαν δὲ αὐτῶν ἀ-
δνεσέραν ἔσεσθ' ἤλπισε πρὸς πλὴν
βασιλείου ὀπιδυμίαν.

λ. Χρόνου δὲ ἐ πολλοῦ ἀγα-
χυομῆου, ἑτέρα π' ἐπιβουλή ποι-
αῦτη κτ' τὸ αὐτὸ συνισκόμεσθαι. Μά-
τερι δὲ π' εἰς, στρατώης μὲν πρῶ-
τερον, πολλὰ δὲ καὶ θενὰ πολυμῆ-
σας. πλὴν τε τάξιν λιπῶν, καὶ πεί-
σας ἑτέρας ἀπὸ τ' αὐτῶν ἔργων συν-
ἀποδρῶν, χεῖρα πολλῶν κακέρων
ἐν ὀλίγῳ ἀθροίσας χρονοῦ, τὰ μὲν
πρῶτα κώμους τε καὶ ἀγροῖς ὀπιρέ-
χων ἐλήσκειν. ἐπεὶ δὲ πολλῶν χει-
μάτων ἐκτραπῆς ἐχέμετο, μειζρὸν π
πλῆθος ἠθροισε κακέρων μετὰ και-
τε δωρεῶν ὑποχέσσει, καὶ ἤρ' ἀλι-
σκομῆων κοινανία, ὡς μικρὴν λι-
σῶν, ἀλλὰ καὶ πολεμίων ἐχρὶν ἀξί-
ωμα, πόλεις γδ ἠδὴ μερίστεις ἐπίλι-
σῶντο.

δυντο, κὶ τὰ ἐν αὐτῷ δεσμοθήρια βίβα
ἐνηγνῶτες, τὰς ἐφ' οἷσιν δὴ καθερ-
χθέντας αἰτίαις, δεσμῶν ἐλευθέρους
ἀφίεντες, ἀδεῖάν τε ὑποχρῆσθαι, οὐ-
δυσταίαις ἐς τὴν συμμαχίαν προήγοιο.
πάντα τε κατατέχοντες τὴν Κιβύβην κὶ
Ιβήρων χώραν, πόλεις τε τῆς μεγίστης
ὀπλιτικῆς, κὶ μέρη αὐτῆς ἐμπροσθέντες, τὰ δὲ
λοιπὰ ἄρπαγῆς ποιδέμενοι, ἀνεχώρουν.

λα'. Ὡς δὲ ταῦτα ἐδηλώθη τῷ
Κομμώδῳ, μὴ πάντας ὄργῃς τε κὶ ἀ-
πειρίας ὀπίσθη τῶν τῶν ἐδῶν ἡγεμῶ-
νοις, ἔαδουμίαν ἐκλήθην, κὶ κηρύττειν
τὸν ἐπ' αὐτὸς ἀπορροῦσαι. μαθητὴς
δὲ ἐκείνου δυνάμην ἀγειρομένην ἐπ'
αὐτὸς, τῆ μὲν χειρῶν, ἀ ἐπὶ πόρῳ, ἀ-
πέστησαν. λαθόντες δὲ διὰ τὰς ταχέας κὶ
ἀβιάς ὁδοποιίας, κατ' ὀλίγους εἰς
τὴν Ἰταλίαν περιδούλοιο, κὶ περὶ βασι-
λείας ἦσαν, κὶ μεζόνων παραγμάτων,
ὁ Μάτρινος ἐβουλόθη. ἐπὶ δὲ αὐ-
τῷ τὰ περὶ παραγμάτων πάντας ἐλ-
πίδῃ μείζον ἢ περὶ χερσῶν, ὅ-
τι δὲν δεῖν μετὰ τὴν δράσας κληρονομοῦσαι,
ἢ ἐπιπέσει ἅπαντες ἐν κινδύνῳ καθεστῆ-
κει, μὴ ἀσπίδος, μηδὲ ἀδούξως τε-
λευτῆσαι.

λαβ'. Ἐπὶ δὲ αὐτῷ μὴ ποσῶν
ὑπάρχον δυνάμην ἠγείτο, ὡς ἐξ ἀν-
πιστίας ἰσθῆναι, κὶ φανερῶς ἐφῆ-
δε συστῆναι πρὸς τὸν Κομμώδῳ (τό-
τε δὲ πλεῖστον τῶν Ῥωμαίων δήμος ἐλο-
γίζετο εὐνοῖαν ἐπὶ Κομμώδῳ ὑπάρ-
χον, πῶς τε περὶ αὐτὸν τῶν δορυφόρων
εὐνοῖαν) τέχνη κὶ σοφία ἠλπίσει τε-

ctisque per vim carceribus cap-
tivos sine discrimine omnes vin-
culis eximebant, eosque sibi im-
punitate ac beneficiis adjun-
gebant. Igitur Galliam om-
nem atque Hispaniam incurfi-
bus vastabant, & ut quamque
ex magnis urbibus vi ceperant,
incensa, direptaque protinus a-
bibant.

XXXI. Quæ ubi Commo-
dus cognovit, rectoribus genti-
um plenas iræ atque minarum
mittit epistolas, castigans &
ignaviam exprobrans, simul
comparare adversus illos exer-
citur imperans. Quod ubi la-
trones acceperunt, decedendum
sibi ex illis regionibus rati,
clam per avia quædam compen-
dientia, seorsum alii ab aliis, in
Italiam pervenerunt, ac jam
de regno majoribusque rebus
Maternus cum suis deliberabat.
Nam quando hæctenus omnia
illi spe ulterius processerant, aut
aliquid magnum invadendum
sibi existimabat: aut certè quan-
do in id discriminis inciderat,
non obscure neque ignavè mo-
riendum.

XXXII. Sed quoniam se
non tantis esse viribus intelli-
gebat quantæ ad resistendum
Commodo collata acie satis
essent, quippe & Romanæ ple-
bis, & prætorianorum militum
propensâ in Commodum volun-
tas credebatur, arte sibi consili-
oq; grassandum statuebat. Quo-

1. Leg. ἄρπαγῆν. 2. Sylburgius περὶ σοφίας.

circa tale quiddam comminif-
citur. Veris initio, foelennique
die, pompam Matri Deum Ro-
mani celebrant. In ea quæ
apud quemque sunt divitiarum
præcipua, ſupellexque pleraque
imperatoria materiæ aut artis
ſpectandæ, præferri ante Deam
ſolent. Paſſimque omnibus lu-
dendi licentia permiſſa, ſic ut
perſonas induant, quas cuique
libitum, nullamque non ma-
giſtratuum quoque imaginem,
prout cujuſque ſtudium, re-
præſentent, ſic ut non temere
à falſis veros dignoſcas. Pu-
tavit hoc Maternus idoneum
celandis inſidiis tempus: ra-
tus fore, ut ſi perſonam ſti-
patoris alicujus indueret, ſuoſ-
que ad eandem ſimilitudinem
armis ornaret, ac ſe haſtatis im-
miſcerent, ſic ut pars eſſe co-
mitatus imperatorii crederen-
tur, nullo videlicet præcavente,
repente impetu factò Commo-
dum obtruncarent.

XXXIII. Sed proditus Im-
perator à ſociis quibuſdam,
qui unà cum ipſo venerant in
urbem, indignantibus ſcilicet,
ſiquidem eum non pro latrone
jam, ſed pro principe habituri
forent, antequam feſtus dies
adeſſet, & ipſe comprehenſus,
ac mulctatus capite, & qui ejuſ-
dem factionis erant, meritis ſup-
pliciis affecti.

εἰσεσθῆς, καὶ μηχανᾶται τοῖον δὲ π.
ἤρθη ἀρχὴ ἐκάστου ἔτους, ἀεισημῆς ἡ-
μέρας, ἡ μνητὴ θεῶν πομπὴν τε-
λεῖσι Ρωμαῖοι. καὶ πάντα ὅσα παρ'
ἐκάστοις πλείου σύμβολα, κειμή-
λιά τε βασιλέων, ὕλης τε ἢ τέχνης
δαύματα τῆ θεῶ προπομπᾶν. ἄ-
νετός τε πᾶσι δέδοται ἔξουσία παι-
ποδαπῆς παιδείας, ἕκαστος τε, ὃ
βέλεται, χῆμα ὑποκρίνεται ἰδί-
ῶς ἢ ἄλλο μέγα ἢ ἐξαιρετικὸν ἀξίωμα,
ὃ μὴ παντὶ τῶ βυλομῆνῳ ἀμφι-
δένει, ὑπαρχὴ πῦξαι τε καὶ κρι-
ναί τῶ ἀλήθειαν, ὡς μὴ ἐραδίως
ἀφ᾽ ἑαυτοῦ τὸν τε ὄψα, καὶ τὸ μμύμε-
νον. ἔδοξε δὲ τῶ Ματέρνω χαρὸς ἐ-
πιπῆδει (ἔδ), εἰς τὸ τὸ ἐπιβελὴν λα-
θεῖν. ἤλπισε γὰρ αὐτὸς τε ἀναλαβὼν
τὸ τὸ δορυφόρων χῆμα, καὶ τὸς οὐ
αὐτῶ ἐπίστατος ὁμοίως, ἀναμῖξας τε
τῶ πλείη τῶ ἀιχμοφόρων, καὶ τὸ πομ-
πῆς νομοθεῖς μέρῳ, μηδενὸς τε
προφυλατῆρῆν, ἀφινδίας ὄπιπε-
σῶν, τὸ Κόμμοδον ἀφ᾽ ἑαυτοῦ.

λυ'. Ἀλλὰ προδοσίας χυμομῆς,
καὶ πνον τῶ οὐ αὐτῶ προκαλῆθόντων
εἰς τὸ πόλιν, καὶ ἐπιβελὴν καλειπόλων
(φθόνῳ γὰρ αὐτὸς εἰς τὸ το παρῶξυ-
νεν εἰ δὲ ἐμελλον ἀντὶ λησῶ δεσπό-
τῶ ἐξεν, καὶ βασιλέα) πείν ἐλθεῖν τὸ
ἑορτῶ, αὐτὸς τε ὁ Μάτρῆν συλ-
ληφθεῖς τὸ κεφαλὴν ἀπέμῆθη, καὶ οὐ
συνωμῶται ἀξίας ὑπὲρ ἑαυτοῦ δίκας.

1. Quam Phrygiam appellant & Ma-
gnam deam; à locis autem Idæam,
Dindymenam, Pylenam, Pessinuntida,
Cybelen. Strabo. In Sacris Phrygiis, quæ
Matris deum dicunt, per annos singu-

los arbor pinea cæditur, & in media ar-
bore simulachrum juvenis subligatur.
Julius Firmicus. Vide, si libet, plura a-
pud Arnobium lib. 5.

λδ'. Ο δὲ Κόμμοδος θύσας
 τε τῇ θεῷ, καὶ χαριστήρια ὁμο-
 λογήσας, πῶς ἑορτῶν ἐπιτέλει, πα-
 ρέπεμπέ τε πῶς θεῶν χαίρων, καὶ
 σωτήρια τῶ βασιλέως ὁ δῆμοσ
 μὲν πῆς ἑορτῆς ἐπανηγυρίζει. θρη-
 σκάζουσι δὲ μάλιτα πῶς θεῶν πῶς
 δὲ Ρωμαῖσι, ἐξ αἰτίας πεισύτης,
 ὡς ἰστέια παρὲλθον, ἵς ἐπιμνη-
 σθῆναι ἔδοξε, διὰ τὸ παρ' Ἑλλήνων
 πσὴν ἀγνωσίαν.

λε'. Αὐτὸ μὲν τὸ ἀγαλμα διοπε-
 τές, ὡς λέγουσιν ἔτι τὸ ἕλλω, ἔτε
 περὶ τῆσ ὅσ πσ ἐποίησεν ἐγνωσμένον,
 ἐδὲ λαυτὸν χειρὸς ἀνδρωπίτης. τῶ-
 πο δὲ πάλαι μὲν ἐξ ἑρανῶ κατεργά-
 ναι λόγος εἰς πῆς Φρυγίας χῶ-
 ρον, Πρωπῶς δὲ ἕνομα αἰτῶ, τὸ δὲ
 προσσηροίαν λαβεῖν τὸ τόπον, ἐκ τῶ
 πεισῆσ ἀγαλμασ ἐξ ἑρανῶ, καὶ
 περὶ τὸν ἐκείσε ἰσφθῶναι. ὡς δὲ
 παρ' ἐτέροις αἰρωθῶν. Ἰω πῶ Φρυγί,
 καὶ Ταντάλω πῶ Λυδῶ, πόλεμον ἐ-
 κεί ἡσέδοι λέγουσιν, οἱ μὲν περὶ ἑ-
 θῶν, οἱ δὲ περὶ τὸ Γανυμήδες ἀρπα-
 γῆσ. ἰσφθῶντα δὲ ὅτι ποῦ πῆς μά-
 χης ἡσούμῆσ ἐκατέρωθεν πεισῆν ἰ-
 κανῶσ, καὶ πῶ συμφορὰν ἕνομα δὲ-
 ναι πῶ χροίω. ἔνθα καὶ τὸ Γανυμή-
 δων ἀρταδέντα, ἀφανῆ ἡσέδοι λό-
 γος, ἀνδελφόντων αὐτὸν τὸ ἀδελ-
 φῶ καὶ τὸ ἑρῶσ. ἀφανῶ δὲ ἡσούμῆσ
 τὸ σῶμασ, ἐκτεταθῶναι τὸ πά-
 ρος τὸ μερακίε ἐς μῦθον, καὶ πῶ
 Δίδε ἀρπαγῶ. ἐν δὲ πῶ σφαιρη-

XXXIV. At Commodus fa-
 esta re divina, gratulatusque deæ
 festum agitabat, pompamque
 gaudens frequentabat. Sed &
 populus omnis pro Imperato-
 ris salute diem lætabundus ce-
 lebrabat. Quæ autem ratio sit,
 cur huic deæ tantum honorem
 Romani habeant, non alienum
 viderur, quantum ex historia ac-
 cepimus, commemorare, præ-
 fertim cum ea res plerisque
 Græcorum ignota esse videatur.

XXXV. Ipsum igitur simu-
 lachrum cœlitus, ut aiunt, de-
 missum, neque quæ sit mate-
 ria, nec à quo fabricatum ar-
 tifice satis constat, neque pla-
 ne hominum manibus credi-
 tur factum. Hoc igitur decidisse
 cœlitus ferunt in quendam
 Phrygiæ agrum, cui nomen Pe-
 finunti, à casu ejus simulachri fa-
 ctum putant; ibi enim à princi-
 pio comparuisse: licet apud alios
 comperiam, pugnam illic Ilium
 Phryga, Tantulumque Lydum
 inter se conseruisse, sive de via
 ortam, sive potius ob raptum
 Ganymedis. Cumque diu æquis
 viribus decertatum foret, ac per-
 multi utrinque cecidissent, no-
 men ex ea clade loco esse impo-
 situm. Hic etiam fama fert Ga-
 nymedem ipsum trahentibus in
 diversa germani atque amatoris
 manibus, vita esse orbatum, sub-
 latumque è medio, pro calami-
 tatis solatio relata ad Jovem ra-
 ptorem fabula divinis fuisse ho-
 noribus affectum. In hoc, quem

diximus, Pefinunte Phryges olim Orgia colebant, ad ipsum fluvium Gallum, à quo etiam evirati Deæ Sacerdotes cognominantur. Sed ubi res Romana crevit, responfo accepto manfurum imperium, atque ad summam auctum iri, fi Pefinuntiam Deam ad fe transferrent, miffi in Phrygiam legati funt, petitum Deæ simulachrum. Quod quidem facile concessum est, confanguineos se dictantibus, atque oriundos ab Ænea Phryge. Cum itaque navigio devectum simulachrum ad ipsius Tyberis fauces appuliffet, quibus tum Romani vice portuum utebantur, confestim divina quadam vi navigium fubstitit, neque ullis Romani populi certatim trahentis moveri viribus potuit, donec Vestalis sacerdos adeffet. Ea cum virginitatem perpetuo fervandam polluiffe falfo argueretur, damnationem metuens, fupplex petiit à populo fut iudicium de fe Deæ Pefinuntiae committerent: quo impetrato, zonam recinxit, clare precata, ut fi intemeratam fe effe, ac virginem Dea fciret, navim progredi iuberet. Quæ ubi dixit, ftatim alligatam zonam manu ducta navis fequi coepit. Ita funt pariter, Romani manifestam numinis divinitatem, at-

μὲν Πεισινοδῆν, πάλαι μὲν Φρύγες ὀργιάζον ὅτι τὰ ποταμῶν Γάλλου ὠρεῶν ἐξέοντι, ἀφ' ἧ τῶ ἐπινομιῶν φέρουσιν οἱ τῆ θεῶ τοῖμαι ἱεραῖοι. ἐπεὶ δὲ Ρωμαίων ἤνυξτο τὰ θεῖα γὰμα, φασὶν αὐτοῖς χρῆσθαι, μὲν τε τῶ ἀρχῶ, καὶ εἰς μέγα περὶ χωρήσειν, εἰ τῶ Πεισινοντίαν θεὸν μέγα λόγον ὡς αὐτός. πέμψαντες δὲ πρέσβεις εἰς Φρύγας, τὸ ἀγαθὸν ἦσαν. ἔτυχον δὲ ἔραδιως, συζητήσαντες περὶ θεῖα γὰμα, καὶ τῶ ἀπ' Αἰνίου τ' Φρυγῶς εἰς αὐτὸς ἀφ' ἀρχῶν κατελέγοντες. κομίζον δὲ ὅτι νῶς τὸ ἀγαθὸν, καὶ ἡμῶν ἐν ταῖς τοῦ Θύμβριδος ἐκβολαῖς (ταῦταις γὰ ἀγῆ λιμῶν ἐχρῶντο Ρωμαῖοι) ἔσησε θεῖα δυνάμει τὸ σκάφθ. ὅτι πολὺ δὲ πανδημεί τῆ Ρωμαίων τῶ ναυῖ ἐφύκοντων, ἀντεχέσθαι τῆς ἡλύθ, ἧ πρότερον ἢ ναῖς ἀνέδραμε, ὅτιν ἢ τῶ ἱερείῳ ἐνεχθῆναι τῆς θεῶ, ἵπτις τ' Ἐστίας ἦν. ταῦτῶ εἶδει παρδενδίδεθ: αἰτίαν δὲ ἀφ' ἀπορίας εἶχεν, ὡς μέλλουσα δὲ κριθῆσεθ, ἐκείδεται τὸν δῆμον ἐπιτέθειναι τῆ Πεισινοντία θεῶ τῶ κρισίν. καὶ λυσαμένη τῶ ζώνῳ, ἐπαφῆκε τῆ περὶ τ' νῶς, ἀποδύσαμένη εἰ παρδένος εἶν καὶ ἀγῆ, 2 πφθῆναι τὸ σκάφθ. ἔραδιως δ' τ' ζώνης ἐξῆρημῆς, ἢ ναῖς ἠκολούθησεν. ὁμῶ

1. Gentis ejusdem utraque Claudia fuit, & quæ navem cum sacris matris deum Idææ, obhærentem Tiberino vado extraxit, precata propalam ut ita demum

fequeretur si sibi pudicitia constaret. Suetonius in vita Tiberii.

2. Ut quasi exorari se sineret navigium. σφθῆναι διεφθ.

δὲ τὸ ἐναργὲς τῆς θεῆς, καὶ τὸ συμ-
 νὸν τῆς παρθένου, Ρωμαῖοι ἐθαύμα-
 σαν. ποῦ ταῦτ' ἦν δὴ τὸ Περσικῆς
 θεῆς φιλοτιμώτερον ἰσορεύειν, καὶ ἄ-
 χαριν ἐξοῦσα γινώσκον τὰς Ρω-
 μαίων καὶ ἀκριβέστερον.

ΛΣ'. Ο δὲ Κόμμοδος ἐκφυγὼν
 τῶν Ματέρνης ὀπιθεῶν, πλείονί τε
 σέβει αὐτὸν ἐχρήστο φρεσὶ, καὶ σπα-
 νίας τοῖς δήμοις ἐπιφαίνεται, τὰ
 πλείεστα ἐν ἀστυείοις, καὶ τοῖς ἀπο-
 τέρω τῆς πόλεως βασιλικοῖς κη-
 μασι διαπέθειν, καὶ ἑαυτὸν διαση-
 εῖων ἀπέργων, καὶ βασιλικῶν ἀεθ-
 ξίων. συνέβη δὲ κατ' ἐπιβεῖνο χρόνον
 λοιμῶδη νόσον κηλασθῆναι τῶν Ἰτα-
 λίων. μάστιγα δὲ τὸ πάθος τῆς Ρω-
 μαίων πόλεως ἠκμασεν, ἅτε πολυ-
 ἀνθρώπων τε ἔσθῃ, καὶ τὸς πλείονας
 καταδεχόμενον. πολλὰ τε πρὸς φθορὰ
 ἐχθροῦ καταζυγίων ἄμα καὶ ἀνθρώ-
 πων. τότε ὁ Κόμμοδος, συμβουλεύ-
 σάντων αὐτῷ πίων ἰατρῶν, εἰς τὸ
 Λαυρεντῶν ἀνεχώρησεν, εὐψυχέτε-
 ρον γὰρ τὸ χωρεῖον καὶ μεγίστην καλὰ
 σκίων διασηφίερεν ἄλσιν (ὅθεν καὶ
 τὸ ὄνομα τῆς χωρῆς) ¹ σωτήριον
 εἶδεν, καὶ σφὸς τῶν τ' ἀέρος
 φθορὰν ἀντέχον ἐλέγητο, εὐωδία τε
 τ' ἄλλ' ἀσφῶν ἀποφορέας, καὶ 2 τῆς
 τ' δένδρων ἰδέας σκίας. διὰ καὶ οἱ
 κατ' αὐτὴν πόλιν, κελδύνοντες τῶν ἰα-
 τρῶν, μύρε εὐωδίατε τὰς τε ἰσ-
 φρήσεις, καὶ τὰ ὠτα ἐντιμύλασθαι.

que innocentiam virginis ad-
 mirati. Sed hæc hæctenus de
 Pefinuntia Dea, prolixius eti-
 am fortasse quam decuit, haud
 insuavem tamen scientiam alla-
 tura iis, qui res Romanas mi-
 nus cognitas habeant.

XXXVI. Commodus autem
 evitatis Materni insidiis, ma-
 jore se custodia muniebat, ra-
 rus prodire in publicum, ple-
 runque temporis in suburbanis,
 aut in principalibus prædiis pro-
 cul ab urbe consumere, abste-
 nere profusus ab jurisdictione,
 omnique actu imperatorio. Per
 idem tempus accidit, ut in-
 gens Italiam quidem universam
 pestilentia occuparet, sed in ci-
 vilitatem Romanam vehementi-
 us tamen sæviret, utpote quæ
 & per se populo abundaret,
 & advenas toto orbe conflu-
 entes exciperet. Quare mag-
 na jumentorum atque hominu-
 m strages confecuta. Tum
 Commodus (ita scilicet quid-
 am medicinæ periti persuase-
 rant) Laurentum secessit, quod
 frigidior ea regio sit, silvisque
 è lauro permultis opaca, à quo
 etiam regioni inditum nomen.
 Valere enim plurimum aiebant
 ad aëris evitandam contagio-
 nem, cum odores laurorum,
 tum ipsarum amœnitatem um-
 brarum. Quocirca in ipsa quo-
 que urbe de medicorum senten-
 tia, plerique unguentis suavissi-
 mis nares atque aures opple-

1. Melius fortasse σωτήριον. insolentior enim est istiusmodi formatio à τρέω.

2. Sc. τῶν τ' δένδρων ἰδέας σκί-

αις. Aliter juxta constructionis lege ad [εὐωδία] referri debet. Equis vero sensu adeo subtili, ut etiam umbras sub-
 doretur?

bant, suffituque & odoramentis assidue utebantur, quod meatus sensuum (ut quidam dicunt,) odoribus illis occupati, neque admittant aëra tabificum: & si maxime admiserint, tamen eum majore quasi vi longe superari. Cæterum nihilo secius morbus ingravescere, hominesque passim & peccora inter homines agitantia intrire.

XXXVII. Sed & fames eodem tempore civitatem oppreserat, hac de causa. Cleander erat quidam Phryx genere, ex ea nota hominum, qui publice per præconem veneunt. Hic cum in domum imperatoriam fervitio esset traditus, & cum ipso Commodo accrevisset, eo scilicet honoris atque autoritatis provectus est, ut & corporis custodiam, & cubiculicam, præterea militum præfecturam solus obtineret. Cæterum divitiæ ac luxus, etiam illum ad imperii spem instigabant. Quocirca grandi coacta pecunia plurimum frumenti coëmit. Id autem occlusum habebat, sperans sibi Romani populi, atque exercitus voluntates, adjuncturum, si prius rerum necessariorum penuria laborantes magnis repente largitionibus demereretur. Idem gymnasium quoque maximum exædificaverat, publicatis etiam

δυμίμασι τε καὶ ἀράμασι συνεχῶς ἐχρῶντο, φατκόντων πῶν, ἢ εὐωδίαν φθάσασι ἐμπιπλᾶναι τὰς πόρτας ἢ ἀειδήσεων, καὶ καλοῦν δὲ χεῖρας τὸ φθινῶδες τῷ ἀέρι. ἢ εἰ καὶ πωροεμπέσοι, καθ' ἑαυτῶν δυνάμει κρείττονι. πλὴν ἐδὲν ἦσαν ἡ νόσος ὅτι πλείστον ἠκμασε, πολλῆς ἀνδράπων φθορᾶς ἡγουμένης, πάντων τε ζώων τοῖς ἀνδράποισι συνοίκων.

λζ'. 1 Ὑπέχε δὲ κατ' αὐτὸ καὶ λιμός τῷ πόλει, ἐξ αἰτίας τοιαύτης. 2 Κλέανδρος πρὸς τὸν μὲν ἦν Φρύξ, ἢ δημοσίᾳ εἰσδηλοῦν ὑπὸ κέρουκω παρεσκεδασαι οἰκίῃς δὲ βασιλικῆς ἡρώδω, εἰς ποσὸν ὑπ' αὐτῷ πρὸς καὶ ἐξουσίας προσήχη, ὡς τῷ τε τοῦ σώματος φρενᾶν καὶ τῷ τοῦ θαλάμου ἐξουσίαν, τῷ τε ἢ στρατῷ ἀρχὴν εἰχερειᾶσαι. ὑπὸ δὲ πλείεσσι καὶ τευφῆσι ἀνεπείδῃ καὶ πρὸς βασιλείας ἐπιθυμίαν ἀποροῦσαν δὲ χρημάτων, καὶ οἷα πλείστον συνοικίωσιν, καὶ ἀποκλείων, ἠλπίζε παρασχεῖσθαι τὸν τε δῆμον καὶ τὸ στρατόπεδον, 3 εἰ πρῶτον ἐν σπᾶναι ἢ ἐπιπιδείων κλάσσης, ἐπιδοῦσαι λαμπραῖς, ἀλόγως, πῶθι τοῦ χειρῶν πρῶτος παρασχεῖσθαι. μέγιστον δὲ γυμνάσιον κτίσασθαι καὶ ἀποδοῦσαι

1. Scrib. ἰπέχε.

2. Vide Xiphil. in excerptis Dionis, καὶ ἐπιπιδείων, &c.

3. Zonaras frumenti penuriam Cleander non ascribit. Σιτοδείας γάρ, inquit.

ὁ Ρώμη συμβάσης, πλείον αὐτῷ Παπύρω Διονύσιον ἐπὶ οἷα πλάγμῳ ἐπίτηεν, ὡς ἀντὶ Κλέανδρον μισησῶσι πρὸς ἀφθέρωσι, ὡς αἶπον τῷ καὶ διὰ κλέμματα.

μίστον ἀνέκεν αὐτοῖς, ὁ μὲν ἔν ὑπο
 ἢ δῆμον ἐδολάζεν.

λν'. Οἱ ὃ Ρωμαῖοι, ἀπεχθῶς
 ἔχοντες ἀπὸς αὐτὸν, καὶ τὴν δεινὴν τὰς
 ἀπίας εἰς ἐκείνον ἀναφέροντες, μι-
 σῶντες αὐτὸν τὸ ἀκόριστον τῆς ἢ
 πάσης ἐπιθυμίας, τὰ μὲν παρὰ τὴν
 δεξιὰν τωισαμῶνοι, καὶ πάλιν,
 χακῶς ἰγυρόντων, καὶ τὸ τελευτῶν,
 διαγνώσθαι ἐν παρῶντι τὸ Κομμύ-
 δος, ἐπιθῶντες παιδικῶς ἐβίαν, καὶ
 τὸν Κλέανδρον εἰς θάνατον ἤτην. πα-
 ραγῆς δὲ ἕως αὐτὸν τὸ παρῶντιον,
 καὶ τὸ Κομμύδου ἐν τοῖς ἀνακεχωρη-
 χόσι πόσις ἰδνιῶς ἐδολάζοντο,
 ἀγροῦντος τε τὰ ἐπιθυμῶνα, ἐπει-
 ρῶν ὁ Κλέανδρος ἀγροῦντος πρὸς
 παρῶντιον ἐκάλειν αὐτὸν, αἰφνι-
 δίας ἢ παρῶντιον τὸν δῆμον, ἐπι-
 φαίνοντα ὀπλισμένους, καὶ δούσαντος τὸν
 Κλέανδρου. πάντες ὃ οἱ βασιλεῖς
 ἰσπίες, τὸς τε ἐπιθυμῶνας ἐδολά-
 ζον, καὶ ἐπιθυμῶνας. ὁ ὃ δῆμος ἔδε
 ἀντιπῆλαι οἷος τε ἐν, ἀποπῆλαι παρῶς
 ὀπλισμένους, καὶ πῆλαι ἀπὸς ἰσπίες.
 ἔπῆς ὃ ἰσπίες, ἐφῶντος εἰς πῆλαι
 πόλιν. ἐφῶντος δὲ ὁ δῆμος ἢ μῶ-
 νος βούλῶντος ἕως ἢ παρῶντιον,
 ἔδε παρῶντος ἕως ἢ ἰσπίες, καὶ
 καὶ ἕως ἢ πῆλαι ἐδολάζοντο. καὶ ἕως
 ἢ ἰσπίες ἐπῆλαι πῆλαι, πῆλαι
 πῆλαι ἐπῆλαι. μέχρι μὲν ἐν ἢ
 τὸν Ρωμαῖον πῆλαι, κακῶς οἱ ἰσ-
 πῆλαι δούκοντες τὸς ἐπιθυμῶνας ἀ-
 φῆδως ἀνήτην. ἐπει ὃ οἱ ἐν τῇ πόλιν
 μείναντες, ἀδούκοντες τὸ κακῶς

balneis, ut eo modo populum
 inescaret.

XXXVIII. At Romani in-
 fensi jampridem, ac totius cau-
 sam peccitentiae in eum con-
 ferentes, simul perosi homi-
 nem divitiis inexplabilem, pri-
 us quidem confertim per the-
 atra identidem traducebant.
 Deinde agente in suburbanis
 Commodo repente universi
 magnis clamoribus concurre-
 runt, Cleandrum ad necem
 deposcentes. Cum autem sub-
 urbanum omne tumultu com-
 pleretur, & Commodus ipse
 in alto secessu voluptatibus in-
 dulgeret, incius quæ gererentur
 (nam id Cleander cave-
 rat) repente extra omnium
 expectationem armati equi-
 tes principis eruperunt, Cle-
 andri jussu proruentes obvium
 quenque, ac vulnerantes.
 Neque scilicet populus exci-
 pere illorum impetum valem-
 bat, inermis armatorum, pe-
 destes equitum. Quare fuga
 facta in urbem rejiciuntur: i-
 bique permulti, neque modo
 quos ferro milites conficie-
 bant, neci dediti, sed quos e-
 tiam ipsi proculcaverunt e-
 quites, quique aut conferta
 turba, aut equitum incursum
 conflictabantur. Igitur ad ur-
 bis portas sine ullo impedi-
 mento persecuti, magnam po-
 puli partem interfecerunt. Qui
 autem in urbe remanserant,
 calamitate suorum intellecta,

1. Omnia Cleander pecuniâ venditabat. Lamprid.

clausis domibus cum in tecta & culmina evasissent, lapidibus tegulisque equites desuper incessabant. Itaque statim conversa fortuna est, nullo manibus decertare auso, sed omni multitudine desuper quali ex tuto dimicante. Quocirca faucii magna pars cum tolerare jam ulterius nequiverent, terga fugæ mandarunt. Multi itaque cadebant crebro telorum jactu: multi equis excutiebantur, inter devolutos lapides fallente fastigio lapsantibus. Sed & pedites, qui in urbe stationes habebant, populo suppetias adversus invisos sibi equites raptim tulerunt.

XXXIX. Itaque cum civile bellum esset, nemo tamen quæ gererentur nunciare Commodo audebat, metu Cleandri potentia. Donec maxima nату soror Fadilla nomine, accurrens ad imperatorem (quippe facilis aditus forori) crinibus solutis projecta humi, ac plane in lugubrem habitum deformata. Tu quidem, inquit, ô Princeps, otium agitas, & omnium quæ gerantur ignarus, extremo in periculo versaris. Nos autem sanguis tuus, propemodum occidimus. Actum de populo Romano, actum magna ex parte etiam de exercitu est: & quæ

πάθος, ἀποκλείσαντες τὰς ἑστῶσι κλιῶν εἰσόδους, εἰς τε τὰ δωμάτια ἀναβάντες λίθοις καὶ κεράμοις ἐβαλλον τὰς ἰσπεῖς. οἱ δὲ ἔπαυρον, ἄνω δεδράκεθ', ἐδενὸς μὲν αὐτοῖς συστάδωι μαχομένων, τῷ δὲ πλήθει ἐξ ἀσφαλῆς ἠδὲ βαλλόντος αὐτῶν. πρῶτοκόμοιοι τοίνυν, καὶ μὴ φέροντες, εἰς φυγὴν ἐστράπηθ'. πολλοὶ δὲ αὐτῶν διεφείροντο ὑπὸ τε τῆς ἑστῶσιν λίθων συμμιχῆς βολῆς. οἱ δὲ ἰσποικυλινδερμίοις τοῖς λίθοις ἐπιβάλλοντες, ὠλίθωνον, καὶ τὰς ἐπιβάτας ἀποθύνοντο. πολλῶν δὲ ἐκατέρωθεν πτόλοντων, ἐπεβόηθη τῷ δήμῳ καὶ οἱ τῆς πόλεως πύριον στραπῶται, μισοῖσι ἑστῶσιν ἰσπέων.

λθ'. Οὐκὲν δὲ πολέμῳ ἐμφυλίῳ, ἀλλ' ἄλλ' ἔδειξεν ἀληθεῖαι τὰ παραπτόματα τῷ Κομμόδῳ ἐβέλετο, δέξ τῆς Κλεάνδρου ἐξουσίας. ἡ δὲ περισυτάτη τῷ Κομμόδῳ ἀδελφῶν (Φαδύλλα ἦν ὄνομα αὐτῆ) εἰσδραμύσου πρὸς τὴν βασιλείαν (ἐξεία δὲ ἡ εἰσόδος αὐτῆ, καὶ ἀκόλυτος, ἄτε ἀδελφῆ) λυσισμῶν τὰς τείχους, εἰψασά τε εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτῶν, ἐδὲν ἀλλ' ἢ πένθος χῆμα δείξασα. σὺ μὲν, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, μύθων ἐπὶ ἰσυχία, τῷ παραπτόματων ἀγνοία, ἐξάτω καδέσηκας κινδύων ἡμεῖς δὲ τὸ σὸν χῆμος, ὅσον ἐδέπω ἀπολλέμεθα. οἷχθῆαι δὲ σοι ὁ, τε δήμος Ρωμαίων, καὶ τὸ πλείστον τῷ στραπῶτικῷ.

1. Narrat Xiphilinus rem Commodo delatam à Marcia pellice. Porro Cleandri interitum aliunde reperit Lampridius, ob interfectum sc. Antoninum, h.

Etis in illum criminibus. Sed in uno homine tot flagitiorum consensus, historicorum disidiis causam dedit.

α δὲ πρὸς μηδένος βαρβάρων πεί-
σιδος προσδοκῶμεν, ταῦτα δρῶσιν
ἡμᾶς οἱ οἰκέται, καὶ ὅς μάλιστα εὐρη-
ρίπταις, πότες ἐχθρὸς ἐχθρῶν. Κλέαν-
δρον δὲ πρὸς τὸν τε δῆμον, καὶ τὸ στρα-
τιωτικὸν ὠπλίσεν. ἐκ δὲ ἀφ' ἑσθέρων, καὶ
ἐναντίας γνώμης, οἱ μὲν μισῶντες αὐ-
τὸν, ὁ δὲ δῆμος, οἱ δὲ σέρρασιες, πᾶν
τὸ ἰσχυρὸν τάγμα, ἐν ὄπλοις εἰσι.
καὶ φειρόμενοι ἀλλήλων, ἐμφυλῆς αἰ-
μαλῶν τῆ Ρωμαίου ἐπιήρασι. τὰ δ'
ἐκατέρωθεν πᾶνθεν δευὰ ἡμᾶς προσ-
λήψεται, εἰ μὴ πῶ ταχίστω πρὸς
τὴ δάματον ἐκδώσεισιν ποικίρον οἰκε-
τῶν, ἰδέσθω πούποτε τοῖς μὲν αἰπὸν
ἦδη γεγονότα, ἡμῖν δὲ ἐσθέρων ὄ-
σον εἰδέτω.

μ'. Τοιαῦτά τινα εἰπέσα, ἔτι
μέτη τε πῶ εἰδέτω, καὶ τῶν παρόν-
των πῶς διαξήσαντες τοῖς πῶς ἀ-
δύνατος τῆ βασιλέως λόγους, τὴ Κόμ-
μοδον ἐπείρασαν. ἐκπλαγῆς ἐκεῖνον,
τὸν τε ἐπιχειρήσαντα κινδύων εἰ μέλ-
λοντα, ἀπὸ παρὸντος ἦδη φοβηθεὶς,
μεταπέμψεται τὸν Κλέανδρον, εἰδὲν
μὲν τοῖς εἰδέτω τῶν ἀπὸ γαλμαίων,
οὐδὲν δὲ ἐλθόντα δ' αὐτὸν συλ-
ληφθῆναι καὶ ἰδέτω. καὶ πῶ κεφαλῶν
διπλομένων, δόρατι τε ὀπλήσει ἐκ-
καταπέμψας, ἐκπέμψι τερπὸν καὶ
ποσειδὸν τῶ δῆμῳ δάμα.

να'. Ἐστὶ γὰρ ἔτι τὸ δευὸν, καὶ
ἐν ἀπὸν πολυμῶντες ἐπαύσαντο, οἱ
μὲν στρατιῶται ἀνηρημένοι ἰδόντες,
καὶ εἰ ἐμάχοντο, δεῖται τῆ βασι-
λέως ἰδέτω. (σωμῶν γὰρ ἐξυπατῆ-
σαι, καὶ τὰ δρᾶντα ἀπὸ γὰρ γνώ-
μῶν αὐτῶν τελομακίνας) ὁ δὲ δῆμος

ne à barbaris quidem nos pas-
suros expectabamus, ea nobis
domestici faciunt: & in
quos maxima contulisti be-
neficia, eos primos inimicos
habes. Cleander adversus te
populum & exercitum arma-
vit: quorumque alteris invi-
sus est, alteris charus, utri-
que tamen in armis sunt, cæ-
dem inter se patrant, & ci-
vili sanguine Romam replent.
Sed in nos videlicet utrius-
que multitudinis recidet ca-
lamitas. Nisi tu quamprimum
neci dederis sceleratissimum
famulum, qui tantæ cladis illis
jam fuit, nobis mox futurus est
autor.

XL. Hæc loquens, vestem
scidit, multique item qui ade-
rant, sumpta de verbis mulieris
audacia, Commodum territa-
bant. Is expavectus, cum jam
non ut impendens, sed ut præ-
fens periculum formidaret, ac-
ciri ad se Cleandrum prope
jubet, nihil dum certi scientem,
sed tamen aliquid suspectan-
tem imperatori renunciatum.
Accedentemque ad se, imperat
comprehendi, & caput ejus am-
putatum, contoque præfixum
circumferri, voluptuosum sci-
licet atque optatum populo spe-
ctaculum præbiturus.

XLI. Ita id malum seda-
tum, atque utrinque dimicatio
dirempta. Siquidem milites
cum occisum viderent, pro quo
decertabant, iram quoque im-
peratoris formidabant cui ver-
ba data, nihilque non factum
contra illius sententiam com-
pere

pererant. Populus contra factis factum sibi autoris supplicio putabat. Sed & liberi Cleandri (binos enim virilis sexus habebat) & quotquot illius amici fuerant, ad unum omnes contrucidati, tractaque per urbem cadavera, & contumeliosissime habita, postremo in cloacas abjecta. Hæc finis Cleandri factorum fuit, quasi in uno illo velut ambitiosius ostentaret natura (ut sic dixerim) humana posse ex infimo loco ad supremum fastigium evehi hominem, atque evectum dein rursus deturbari quamlibet exiguo atque insperato fortunæ momento.

XLII Cæterum Commodus, tamen verebatur, ne quid fortasse populus etiam contra se novi moliretur: tamen suadentibus amicis in urbem reversus est. Ac lætis acclamationibus magnoque comitatu exceptus, in aulam principalem se contulit. Enimvero ex illo tot aditis jam periculis, coepit nulli satis confidere: sed occidere hunc atque illum, nulli non calumniæ fidem accommodans. Ad hæc neminem, cui virtus ulla esset, amicum sibi adungebat, sed à cunctis æque rectis studiis animum avocaverat. Quippe quem die nocteque aliæ ex aliis effrenæ corporis voluptates gravissimo servitio premebant, neminemque non ab limine velut insidiatorem submovebat, quemcunque

κεκόμιστο, πμωείαν ᾧδ' ἢ τὰ δ' ἄνδρα δρᾶσαι ἢ εἰληφώς. πωροσυνείλον ἢ ἢ τὸς πῶδας ἢ Κλεάνδρου (δύο δὲ ἦσαν ἄξιοι αὐτῶν.) πάντας τε ὄσους ἢ δ' ἴσαν ἐκείνῳ φίλοις, διεχρήσαντο, σφύροντες τε τὰ σώματα, καὶ πᾶσαν ἕβην ἐνυβείσαντες. τέλος, λελωσθημύς εἰς τὸς ὄχλους ἐξήλθαν φέροντες. τοιάτῳ μὲν δὴ τέλει Κλεάνδρου τε καὶ οἱ ὡσεὶ αὐτὸν ἐχρήσαντο, φιλοπμωσθημύς, ὡς ἂν τις εἴποι, τὴν ἀνθρωπίνης φύσεως, ἐν ἐνδείξει, ὅτι ἐκ τῆς ἐρατῆς εὐτελείας εἰς τὸ μέγιστον ὑψὺς ἄραι, καὶ πάλιν τὴν ἀρδέντην εἶναι, ὀλίγῳ καὶ ἀνέλπτῳ δυνάμει τύχης ἔσπῃ.

μὲν. Οὗ Κόμωδου, δεδίας μὲν ἢ ἢ δ' ἴμω κίνησιν, μήτ' ἢ ὡσεὶ αὐτῶ νεωτερίσθην, ὅμως δὲ παρορμησάντων αὐτὸν ἢ οἰκείων, κατ' ἔχων ἐς τὸ ἄστυ, μὲν πάσης εὐφροσύνης τε καὶ ᾧδ' ἀπομυμῆς ἢ δ' ἴμω ἴσασθε χεῖς, εἰς τὴν βασιλείον ἐπαγγέλλον αὐτῶν. πέραδεις δὲ τοσούτων κινδύων, ἀπίσως πωροσφέρετο πάντων, ἀφειδῶς τε φονέων, καὶ πάσους ἀμβολαῖς ἐρατῶς πωροσών, μὴ δὲ πνα πωροσέμυς ἢ λόγος ἀξίων ἀλλὰ πῆς μὲν ὡσεὶ τὰ κελεύσπου δ' ἴσ ἀπ' ἴμω ἑαυτὸν, ἐδεύοντο δὲ πᾶσαν αὐτῶ τὴν ψυχῶν, νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν ἐπάλληλοι, καὶ ἀκόλαστοι σώματ' ἢ δ' ἴσ. καὶ σῶφρον μὲν πᾶς, καὶ παιδείας καὶ μετῶς μεμνημῆ-

1. Finxisse etiam quandam contra se conspirationem dicitur ut multos occi-

deret. Lamprii.

ἢ, πῆς αὐλῆς ὡς ὀπίσθου ἢ ἐ-
διόκετο.

μγ'. Γαλιθαῖοι οἱ ἢ καὶ ἦσαν αὐ-
χίσαν ὑποκειτά, εἶχον αὐτὸν ὑ-
ποχέειον. ἀρμάτων τε ἠτιοχέας,
ἢ θιέων ἐξ ἀντιτάσας μάχας ἐ-
πιθεῖον, ἦν μὲν καλῶν εἰς ἀν-
δρείας δόξαν αὐτὰ ὑμῶν, ἦ δὲ
ἀσπιπέτερον μετῴθη ἢ βασιλεῖ
σώφρον ἠμῶν.

μδ'. Εξῆλον δὲ πῆς κατ' ἐ-
κείνο χειρὶ καὶ διοσημία. ἀστέρις
ἢ ἠμῶν σιωχῶς ἐβλέποντο, ἢ ἐ-
περὶ τε εἰς μῆνη καχλασμέ-
νοι, ὡς ἐν μέσῳ ἀεὶ κρέμασθι δο-
κῆν ζῶα τε παντῶν, καὶ τῶν ἢ
αὐτῶν φύσιν μὴ πῆντα, ἡλίκασι
τε ἀγροδοπίς καὶ μέγιστοι σώματι
ἀγαμέσσις πολλὰς ἀπεκύνθη. μέ-
γιστοι δὲ δόξον καὶ τὸν παρὸντα χει-
ρὶν ἐβλέποντο, καὶ πῆς τὸ μέλλον,
οἰασιματῶν ἢ φαίλων συμβέλλω χρο-
μῶναις πῆτας ἐτάραξαν ὅτε ἢ ἡμ-
βρε πῆς πῆσαν, ὅτε κῆρῶν ἀ-
σπιδέντων, σῆμος δὲ ἐλίγῳ πῆς
ἡμῶν ἢ ἢ, ἢτε σκηπῶν νύκτωρ
κατενέχθη, ἢτε καὶ πῆς πο-
δῆν ἐν τῶ σεισμῷ ἀγῆντο, ἢ
ἢ πῆν τὸ πῆς Εἰρήνης τῆρον κα-
τενέχθη, μέγιστον καὶ κῆρῶν
ἡμῶν ἢ ἐν τῇ πόλει ἔργων. πῆ-
σῶτων δὲ ἐν πῆτων ἡμῶν δὲ ἀσ-
φάλειαν ἀναθήμασι ἢ κακοσμημέ-

aut probitas, aut disciplina ulla
etiam mediocris illustraret.

XLIII. Scurræ vero, & qui
turpissima quæque representa-
bant, quasi addictum sibi habe-
bant. Aurigando etiam, bestiis-
que conficiendis supra modum
exercebatur, ob quæ studia adu-
latores cum fortitudinis gloria
celebrabant, quare illa minus de-
core tractabat, quam modesto
principi conveniebat.

XLIV. Exitere ea tempestate
etiam quædam in cælo prodigia.
stella enim per diem perpetuo
apparuerunt, quædamque ex iis
in longum productæ, medio
quasi aère suspensæ videbantur.
Præterea animalia genus omne,
minime suam naturam servan-
tia, cum figura corporis prodi-
giosa, tum membris haudquaquam
congruentibus edebantur. Maxi-
mum autem nefas cum in præ-
sens dolorem attulit, tum in fu-
turum pessimo augurio univertos
conterruit. Nam cum neq; im-
bres ulli, neq; nubes, tantumq;
exiguus terræ motus antecessisset,
seu nocturni casu fulminis,
sive igni aliquo in ipso terrarum
motu velut extrito, totum de
improviso Pacis templum con-
sumptum incendio est, quod u-
num scilicet opus cunctorum tota
urbe maximum fuit atque pul-
cherrimum: idem templorum
omnium opulentissimum, egre-
gieque munitum, multoque or-
natum auro & argento. Quippe

1. Crinita stella apparuit. Lamp-
quem pariter & Zonaram consule de
externis prodigiis.

2. Εἰρηνός, Χιφ. qui circa finem

Commodi, damnorum, quibus pop. R.
istud affecerat incendium, fufiorem ex-
hibet ὁ πόλις.

3. Leg. κακοσμήτων.

universi ferme suas illic divitias quasi in thesaurum congebant: ideoque per noctem debacchatus ignis, multos ex opulentis egenos reddidit. Quapropter communem quidem jacturam publice omnes, suam autem quisq; privatim deplorabant.

XLV. Sed ubi templum omne consumptum ignibus est, plurima quoque & pulcherrima urbis ædificia conflagrarunt. Inter quæ etiam Vestæ templum, sic ut Palladium quoque conspiceretur: quod in primis colunt, atque in arcano habent Romani, Troja (ut perhibent) avectum, ac tum primum postquam in Italiam devenit, conspectum ab hominibus. Quippe raptum id Vestales virgines media Sacra via in aulam Imperatoris transtulerunt. Multæ præterea pulcherrimæque urbis partes combustæ: plurimosque dies pervagatum incendium, non prius sedatum est, quam repentinis imbribus extingueretur.

XLVI. Itaque totam rem Diis imputabant ejus ætatis mortales, quorum scilicet voluntate & inchoasse incendium, & defuisse arbitrabantur: ac portendi bella, quæ sunt deinceps infecuta, consumpto Pacis templo, interpretabantur. Quam deinceps famam rerum eventus comprobavit.

νων χρυσὸν τε καὶ ἀργύρου, ἔχουσιν δὲ, ἃ εἶχεν, ἐκεῖσε ἐδησανεῖζέσθω. ἀλλὰ τὸ πῦρ ἐν τῆς νυκτὸς, πολλὰς ἐκ πλείων πένντας ἐποίησεν. ὅθεν ἀλοφύροντο κοινῇ μὲν πάντες τὰ δημόσια, ἕκαστος δὲ τὰ ἰδιωτικὰ.

μέ. Καταφλέξαν δὲ τὸ πῦρ τὸν τε γένον, καὶ πάντα τὰ θεῖα βολον, ἐπενημιῆθη καὶ τὰ πλείεστα τῆς πόλεως καὶ κελύεσσα ἔργα. ὅτε καὶ τῆς Ἑστίας τῆς νῆος καταφλεχθέντος ἕσπετο τῆς πυρὸς, γυμνωθέν ἄφθνη τὸ τῆς Παιλλᾶδος ἀγῶμα, ὃ σέβεται καὶ κρύπτεισι Ῥωμαῖοι, κομιθεὶν ἀπὸ Τροίας, (ὡς λόγος) ὅτε ἄφθονον καὶ μὴ τῆς αἰῶν Πίλια εἰς Ἰταλίαν ἀφίξει, εἶδον οἱ καθ' ἡμᾶς ἀνθρώποι. ἀρπάσασσι γὰρ τὸ ἀγῶμα αἱ τῆς Ἑστίας ἱερεῖαι παρθένοι, διὰ μέσης τῆς ἑσπέρης ὁδὸς, εἰς τῆς βασιλέως ἀλλυμὴν μελεκομένη. κατεφλέχθη δὲ καὶ πλείεστα ἀλλὰ τῆς πόλεως μέρη κελύεσσα. ἰκανῶν τε ἡμερῶν πάντα ὄντιον τὸ πῦρ ἐπεβόσκειτο. εἰδὲ πρὸς ἄλλο ἐπιπύσασθαι πρὶν ἢ κατεφλεχθέντες ὄμβροισι ἐπέχον αὐτὸ τὴν ὄρμησιν.

μέ. Ὅθεν καὶ τὸ πᾶν ἔργον ἐξεδείχθη, πρὸς δόντων κατ' ἐκείνο κερρεῖ τῆς τότε ἀνθρώπων, ὅτι γνῶμην θεῶν καὶ δυνάμει ἤρξατο τε τὸ πῦρ, καὶ ἐπιπύσασθαι. σιωπῆ ἀλλοιοῦ δὲ πίνες ἐκ τῆς κατεφλεχθέντων, πολέμων σημεῖον εἶναι, τὴν τῆς νῆος τῆς Εἰρήνης ἀπόλλυται. τὰ γὰρ ἀκολοθεῖσιν αἰῶνα, (ὡς ἐν

1. Palladium & dii penates Troia avecti, fatale pignus imperii colebantur, ad quod, nulli hominum nisi vestali-

bus & Pontificibus adire fas erat. Alex. ab Alex. genial. dierum lib. 5. c. 12.

πῶς ἐξῆς ἐρῶμεν) ἐκ τῆς ἀποβάσεως τῆς
 παρὰ τὴν πόλιν φήμῳ δῆσιοναλο.
 πολλῶν δὲ καὶ δεινῶν σιωχῶς κα-
 τὰ τὴν πόλιν; ἵκετ' ὁ Ρω-
 μαίων δῆμον μετ' εὐνοίας τῆς Κομ-
 μωδῶν ἐπέβλεπον ἀγὰ καὶ τὰς αἰτίας
 τῆς ἐπισημῶν συμφορῶν εἰς τὰς ἐ-
 κείνους ἀκείνους φόνους, καὶ τὰ λοιπὰ
 τῶν βίβ' ἀνέφερεν ἀμαρτήματα. ἐδὲ
 γὰρ ἐλάτταν τὰ περὶ τὸν πατέρα
 ἀγὰ ἐδὲ αὐτὸς λαυδάνειν ἠδελαν.
 ἃ δὲ περὶ τῶν οἰκοῦν διεσάλλειο,
 τῶν τε καὶ δημοσίων δεῖξας ἐτόλμη-
 σεν εἰς τοῦτον τε μαρίας καὶ παροι-
 νίας ἀναχάρησεν. ὡς περὶ τὸν μὲν
 τὴν πατέρα ἀποσηγορίαν ἀνα-
 πῆσεν, ἀπὸ δὲ Κομμωδῶν, καὶ
 Μάρκου υἱοῦ, ἢ Ηρακλέα τε καὶ Διὸς
 υἱοῦ αὐτῶν κηδεύσας καλεῖσθαι. ἀ-
 ποδοσιὰς τε τὸν Ρωμαίων καὶ βασι-
 λειον ἡγεῖα, λεοντῶν ἀποσώζοντο,
 καὶ ἢ ῥοπαλον μὲν χεῖρας φέρειν, ἀμ-
 φιένον τε ἀληθεῖς καὶ χροσῶ-
 φῆς ἐδῆσας, ὡς ἐπὶ καλαμάσων
 αὐτῶν, καὶ ὅφ' ἐνὶ ἡμέραισι δουλειῶν
 πωλυτέλειαν καὶ ἡρώων ἰσμῶ μινόμε-
 νον. τοῦτο μὲν δὲ ἀφοῶν ἐφαίνετο.
 ἠλλαξέ δὲ καὶ τῆς 4 ἐνιαυσιαίων μη-
 νῶν τὰ ἰνδῆματα, ὅσα μὲν ἀρχαῖα

Enimvero plurimis maximif-
 que incommoditatibus laboran-
 te civitate, non jam ut antea
 multitudo, benevolè Commo-
 dum aspiceret, sed referre om-
 nes ejus calamitatis causam
 in illius injustos actus, & re-
 liqua vitæ crimina. Siqui-
 dem neque latebant populum
 scelera hominis, neque latere
 ipse volebat: sed quæ domi
 non sine infamia patrabantur,
 ea etiam in publicum ostentare
 haud verebatur, eoque
 vecordiae petulantiaque pro-
 cessit, ut paternum primo co-
 gnomen repudiaret, ac pro
 Commodo Marci filio, Her-
 culem se Jovis filium jussit
 appellari: depositoque prin-
 cipum Romanorum cultu, le-
 onis pellem substerneret, ma-
 nuque clavam gestaret: simul
 purpureas sibi atque auro in-
 textas vestes circumdaret, non
 sine omnium irrisione. Quip-
 pe eodem schemate & femi-
 ninarum luxum, & herou-
 um virtutem repræsentabat.
 Talem se videlicet quotidie
 præstabat. Idemque mensium
 nomina demutavit, ac pro ve-
 tustis appellationibus novas de
 καλαμάσων, πάντας δὲ ταῖς ἑαυτοῦ

1. Ἡν δὲ ἀπὸ τῶν τοσημῶν καὶ
 κακουργημάτων καλεῖσθαι τῶν
 ὁ Κομμωδῶν. Χιρβίλ.
2. Appellatus est etiam Romanus Her-
 cules, quod feras Lanuvii in amphitheatro occidisset. Lamprid.
3. Ηρακλῆος ῥοπαλῶν πηχῶν ἀπικ-
 τῆσι, Zenaras.
4. Quorum series ita se habet. Αὐγ-
 ζοῖο, Januarius, & sic deinceps. Ανί-

καλῶν, Εὐτυχῆς, Εὐσεβῆς, Λέκιο,
 Αἰλίο, Αὐρήλιο, Κομμωδῶν, Λύ-
 γιστο, Ηρακλῆο, Ρωμαῖο, Υ-
 πέραιον. Quamquam ordinem hunc in-
 terurbat Casaubonus, & Commodia-
 num annum à primo prænordine, Lu-
 cio sc. auspiciari contendit. Dioni & Zo-
 naræ secum in hoc calculo magis con-
 venit.

his cognominibus imposuit, quorum ad Herculem pleraque tanquam scilicet ad fortissimum referebantur. Quin statuas quoque sibi tota urbe poni iussit, inque iis unam pro curia, quæ arcum contenderet, ut etiam imagines ipsæ terrores atque minas præ se ferrent, quam dein tamen senatus post illius obitum sustulit, proque ea libertatis imaginem reposuit.

XLVII. Commodus autem cum temperare jam sibi ultra non posset, publice spectacula edere professus, omnes se sua manu feras occisurum pollicebatur, & cum fortissimis quibusque juvenum singulari certamine depugnaturum. Ea cum rumoribus celebrarentur, concurrebant ex Italia omni ac finitimis gentibus universi ad id spectaculum, quod nec antea oculis usurpaverant, neque unquam fando audierant. Siquidem ita esse certa manus illius dicebatur, ut quodcumque destinares, jaculo sagittave contingeret. Erantque cum illo assidue Parthorum lectissimi sagittarii, ac Numidæ jaculatores, quos ille tamen omnes longe artificio superabat. Ubi autem spectaculi dies adfuit, pleno amphitheatro exædificatus Commodus peridromus fuerat, per quem decurrere in orbem posset, ne comminus cum bestiis pugnans periclitaretur, sed superne ac de tuto loco tela jaciendo, jaculandi potius scientiam quam fortitudinem ostentaret. Cervos igitur & damas, item cornigera alia præter tauros, currens pariter ipse, atque insequens impetebat, ac præ-

προσηγορίας ὀνομάσας. ὧν αἱ πλεῖστα εἰς Ἡρακλέα δῆθεν, ὡς ἀνδρείοτατον, ἀνεφέρθη. ἔτισσε δὲ καὶ ἀνδρείαντας αὐτῷ καὶ πᾶσι τῷ πόλιν, ἀγῶμι καὶ ἀνικτῶσι τῷ συκλήτερι συνδρίκι τόξον διηλυκκημένον ἐβέβαιο γὰρ δὴ καὶ τὰς εἰκόνας αὐτῶν φόβον ἀπέλειψεν. Τὸν μὲν ἔν ἀνδριάντῃ μὲν τῷ ἐκείνου τρυφῶτην κατελεῖσα ἢ συκλήτῳ, Ἐλευθερίας εἰκόνα ἰδρύσαστο.

μζ'. Ο δὲ Κομμοδῶς μικροπικατέχων ἑαυτοῦ δημοσίᾳ δέας ἐπετέλεσεν, ἰσοχρόμῳ τε τιθεῖα πάντα ἰδίᾳ χεῖρ κατεκλείνειν, καὶ τοῖς ἀνδρειοτάτοις τῶν νεανιῶν μονομαχήσεν. Δρακόντος δὲ τῆς φήμης, συνέθεον ἐκ τε τῆς Ἰταλίας πάσης καὶ τῶν ὁμόρων ἐπιῶν, θεασάμενοι ἃ μὴ πρότερον μήτε ἐώρακεσαν, μήτε ἠκηκόουσιν. καὶ γὰρ διηγήλετο αὐτῷ τῆς χειρὸς τὸ εὖσοχον, καὶ ὅτι ἔμελλεν αὐτῶν ἀκοντίζοντι καὶ τοξόωντι μὴ πᾶλαιν. συῆσαν δὲ παιδῶντες αὐτὸν Παρθυαίων οἱ τοξικῶν ἀκροβῆντες, καὶ Μαυρουσίων οἱ ἀκοντίζοντες, ἕως πάντας εὐχρηστὰ ἰσοπέταλλον ἐπεὶ δὲ κατέλαβον αἱ τῆς θεῆας ἡμέραι, τὸ μὲν ἀμφιδέειον πεπλήρωτο. τῷ δὲ Κομμοδῶ πεδρόμος κύκλω κατεσκευάσαστο, ὡς μὴ συσάδῳ τοῖς θηείοις μαχρόβητος κινδυνῶσι, ἀνωθεν δὲ καὶ ἐξ ἀσφαλῆς ἀκοντίζων, εὐτοξίας μάλλον ἢ ἀνδρείας παρέχοιστο δείξιν. ἐλάφους μὲν ἔν καὶ δορκάδας, ὅσα τε κερασφόρα, πλὴν ταύρων, συνέθειν αὐτοῖς, καὶ κηλαδιῶν ἐβέβαιο, φθάνων τε αὐ-

ἤν τὸν δρόμον, καὶ πληγαῖς κα-
 εῖοις ἀναίρων. λέοντας δὲ καὶ παρ-
 δαλῆς, ὅσα τε ζῶα θηρατικὰ πε-
 δεῖαν ἀναδεν κατακόντιζεν. οὐδέ
 τις εἶδεν ἀκόντιον δόρυ, οὐδέ
 πρῶμα ἄλλο, πλὴν τοῦ θανα-
 τηφόρου. ἅμα γὰρ τῆ τοῦ ζῶου ὀρ-
 μῆ, κατὰ τε μετώπου ἢ καὶ καρ-
 δίας ἔριπε πῦρ πληγῶν. καὶ εἶδε-
 ποτε σκοπὸν ἄλλον ἔχειν, εἶδὲ ἐπὶ
 ἄλλο μέγαν ἦλθε τὸ ἀκόντιον τοῦ
 σώματος, ὡς μὴ ἅμα τε πρῶμα
 καὶ σκοπεύσαι. τὰ δὲ πάντα χόδον
 ζῶα ἠφροῦζεν αὐτῶν. τὸ τε γυν εἰ-
 δομένη, ὅσα ἐν χειραῖς ἔδαιμα-
 ζομένη. ἀπὸ τε γὰρ Ἰνδῶν καὶ Αἰθίο-
 πων, εἴ τι σφύτερον ἀγρωσίου ἦν,
 μεταβαλεῖς τε καὶ τῆς ἀφροῦζας
 γῆς ζῶα πάντα φορέσαν Ρωμαίοις
 ἔδειξε. τὸ δ' αὖτοσχευτὴ χεῖρς αὐ-
 τοῦ πάντες ἐξελήφοντα. λαβῶν
 αὐτὸν ποτε βέλῃ ὄν αἱ ἀρμολὴ ἦ-
 σαν μλωσθεῖς, τῆς Μωρυσίας
 ἰσχυρῆς ἐξοστὰς φερωνόμης καὶ
 ποδῶν τὰ καὶ κολλήσας πτερόν,
 ἐπιφαιεῖς τὰ βέλῃ κατ' ἀκροῦ
 τοῦ σφραγίδου, ἐκαρατόμη, ὡς εἶν
 κεφαλῶν ἀφροῦζας, ὁρμῆ τοῦ
 βέλῃς ἐπ' ἀφροῦζας αὐτῶν, ὡς μὴ
 δὲν παδάσας. παρδάσας δὲ ποτε
 ἐξοστὰς δρόμου ἢ ἐκκαλύφον κα-
 ταλαβῶν, φάσας τῶ ἀκοντίῳ
 μένῃσιν διήγασαι, πῦρ μὲ ἀπέ-
 κλην, τὸν δ' ἐξοστὰς, φάσας τῆ
 αὐτὸ δόρυ αἰχμῆ πῦρ εἶδον

venta fuga certissimis ictibus
 prosternebat. Leones vero &
 pantheras, aliaq; id genus nobi-
 lissima animalia, currens in or-
 bem superne jaculis confodie-
 bat, sic ut nec telum quicquam
 secundum, nec vulnus viderit
 nisi letiferum. Nam ut primum
 se fera concitaverat, statim illam
 vel in fronte, vel in corde fauci-
 abat, nullo præterea usuf scopo,
 neq; ad aliam corporis partem
 telo destinato, sic ut pariter cum
 vulnere ipso conficeretur. Cæte-
 rum bestię conquirebantur un-
 dique, ac tum primum vidimus,
 quæ antea in picturis miraba-
 mur. Quippe ex India, Æthio-
 piaque, itemque à meridie & à
 septentrionibus quicquid incog-
 nitum prioribus seculis fuerat,
 confecit ille pariter, atq; ostendit,
 nullo non obstupefacto, tam
 certa illa manu, tamq; nusquam
 teils oberrantibus. Idem aliquan-
 do sagittas lunatæ cuspidis in
 Maurusias struthos intorquebat,
 quæ & pedum celeritate, & ala-
 rum quasi velis ocysimè fere-
 bantur, sic ut summum contin-
 geret collum, atq; ita capita am-
 putaret, ut exsectis cervicibus
 (qui teli impetus fuerat) ali-
 quamdiu tamen viventibus simi-
 lem cursum continuarent. Quin
 & pantheram quæ scilicet edu-
 ctum quendam in harenam cursu
 acerrimo comprehenderat, sic ut
 jam jam laniatura videretur; ita
 opportuno vulnere consequutus
 est, ut interfecta bellua hominem
 servaverit, ac dentium quoq; a-
 ctiem cuspide ipsa jaculi præve-

1. Avium grandissimi & pæne besti-
 arum generis, Struthiocameli Africi vel
 Ethiopici, altitudinem equitis insiden-

tis equo excedunt, celeritate vincunt;
 ad hoc demum datis pennis ut curren-
 tes adjuvent. Plinius Sen.

niret. Leones item cavea centum eductos, totidem missilibus universos occidit, ita suo ordine jacentibus corporibus ut numerari facillime singula possent, nullo scilicet supervacuo incidente telo.

XLVIII. Haec tenus igitur quae gerebantur, quamvis à principe aliena viderentur, tamen quoniam fortitudinem, scientiamque praese ferrent, popularem quandam gratiam emerebantur. Verum ubi jam nudus ingressus amphitheatrum est, sumptisque armis numeros gladiatorios implebat, tum vero triste Romano populo spectaculum id visum; nobilissimum imperatorem post tam multos parentis sui, majorumque triumphos, non quidem adversus Barbaros arma capere militaria, vel Romanorum imperio congruentia, sed amplissimam dignitatem, turpissimo foedissimoque cultu contaminare. Facile autem dimicans suos compares superabat: neque tamen ultra vulnera procedebat, dante unoquoque manus, atque imperatorem potius quam gladiatorem agnoscente. Eoque vesaniae profectus est, ut deserere principalem aulam, atque in ludum gladiatorium migrare institueret: neque se amplius Herculem appellari patiebatur, adoptato nobilissimi gladiatoris nomine, qui jam vita excessisset: quin simulachro illi

ἀκμῶ. κείνων δὲ ποτὲ ἐξ ἑσπορίων ἐκάλον ἀναξίφραδνίων, ἰσχυρίσιν ἀκονίσις πάντας ἀπέκλινεν, ὡς ὅτι πολὺ κημάτων τῶν πωμάτων, δι' αὐτὸ τὸ τοῦ ὅτι ῥολῆς πάντας ἀεθμήσιν, καὶ μηδὲν ἰδεῖν περὶ τὸν ἀκόντιον.

μη'. Μέχρι μὲν τούτων, εἴ τι βασιλείας τὰ περὶ τὸ βῆμα ἦν εὐδοκίαι, πῶς ἀνδρείας καὶ εὐσυχίας, ὡς ἔστι τοῖς δημάδεσιν ἔχει πῆναι χάρι. ἐπεὶ δ' ἡ γυμνὰ εἰς τὸ ἀμφιδέαζον εἰσῆλθεν, ὅπλα τε ἀναλαβὼν, ἐμνομάχει, τότε σκυθρωπὸν εἶδεν ὁ δῆμος δέσμιον τὸν εὐθύνη καὶ Ρωμαίων βασιλέα, μὴ τοσοῦτα πτόματα παρὰ τὴν καὶ περὶ τὸν ὄντα, ὅτι βαρβάρους ὅπλα λαμβάνοντα στρατοῦται, ἢ Ρωμαίων ἀρχὴν ἀπέπαινα, καθυβερίζοντα δὲ τὸ ἀξίωμα, ἀσχίστη καὶ μεμιασμένην χάρι. ὁ μὲν οὐκ ἀνομομαχῶν, ἐξείδως τῶν ἀνταγωνιστῶν ἀπεκρίνετο, καὶ μέχρι τρωμάτων προσεχάρι, ὑπεκόντων ἀπαιτων, καὶ τὸν βασιλέα ἢ τὸν μονομάχον ἐνονοῦντων. εἰς τοσοῦτον δὲ ἀπεσεχώρησε μανίας, ὡς μικρὴν βέλεσται, μὴ δὲ πῶς βασιλείον ἐστὶν οἰκείν. ἀλλὰ γὰρ μετοικιδίωται ἐβούλετο εἰς τὸ τῶν μονομάχων κολοῦσιον. ἐαυτὸν δ' ἐκέπτε Ηρακλέα, ἀλλὰ τῶν μονομαχόντων ἢ ἐνδοξὸς πῶς, περὶ τὴν ἀλλοκότος ὀνόματι καλεῖσθαι περὶ ἐτύξε. τοῦ δ' ἐμερίσθη ἀδάματῳ

1. Appellatus est sane inter caetera triumphalia nomina, sexcenties vicies Falus primus sequentorum. Lamprid. quem Lampridji locum (Dione licet

suffragance) ita immutandum censet Salmastius, ut legi debeat [Πρωτόπαλας] qui is est cujus fors in gladiatorio munere primo exit.

1 κολοσσαίς, ὅσφ σέβεισι Ρωμαῖοι, εἰκόνα φέρον ἡλίου, ἢ κεφαλὴν ἀπὸ μωῶν, ἰδρύσατο ἑαυτῶ, ὑπογράψας τῇ βάσει, ἔχ ἄς εἰώδασι βασιλευσὶς καὶ πατρῷσι προσηγοείας ἀντὶ δὲ Γερμανικοῦ, 2 μονομάχους χιλίους νικήσαντο.

μθ'. Εἶδει δ' ἄρα πολὲ κακεῖνον παῦπαδς μεμλωβτα, καὶ ἢ Ρωμαίων ἀρχὴν πρηνεμῶν νέε μὲν γδ ἔτος ἢ ὀπίσθις ἐμελεν ἡμέρας, σέβεισι τὲ ἢ ἑορτῶν Ρωμαῖοι, εἰς δὲν ἀρχαῖοτατον, ἢ Ἰταλίας ὀπὶχάσειον ἀναφέροντες. φασὶ γδ αὐτῶ καὶ Κρόνον ὑπὸ Διὸς ἐκλιθεῖντα ἢ ἀρχῆς, κατ' ἔθνην εἰς γλῶσσοισι ξένον, δεδιότα δὲ ἢ ἢ παιδὸς διωασίαν, παρ' αὐτῶ κρυπτόμενον λαθεῖν, ἔδειν καὶ τὸ ὄνομα δοδῶναι πρὸ γῶσσοισι Ἰταλίας, Λατῶν τε κληθῆναι, ἀπὸ τῶς ἐλαδῶ φωνῆς εἰς τῶν ὀπὶχάσειον ἀναχθέν. διὰ τὰς τὰ τὴν καὶ μέγιστον Ἰταλιῶνται, τὰ μὲν Κρόνον ἀποκαλεῖσθαι δὲ πρὸ Λατῶν τῶν δὲ ἢ ἔτος ἀρχῆν, ἱερομύθων ἀγνοοῦν πρὸ τῆς Ἰταλίας ἔδει. διὰ τὸ σπουδαιὸν δὲ αὐτῶ ἰδρῶνται τὸ ἀγῶμα, ἐπειδὴ εἰς αὐτῶν ὁ ἐνιαυτὸς ἀρχεται τε καὶ παύεται. ταῦτις δὲ ἢ ἑορτῆς προίσις, ἐν ἢ μάλιστα Ρωμαῖοι δόξουνται τε διήλκας καὶ προσεγορεύσασιν, 3 νομισμάτων τε ἀντιδόσει καὶ κοινωνίᾳ πρὸ γῶσσοισι καὶ θαλάσσης κολῶν εὐφραίνεσθαι αὐτῶς, ἀρχαί τε 4 ἐπώνυμοι τότε προσῆται τῶν ἐνδοξῶν καὶ ἐνιαυσίον

Colosseo, quod Romanis venerabile est, Solis effigiem gerens, capite demto suum imposuit, atque in basi subscripsit, non quos consueisset imperatoris paternisque titulos, sed pro Germanico, mille gladiatorum victorem.

XLIX. Cæterum ipsum quoque desinere aliquando ab sua vecordia, & civitatem tyrannide liberari oportebat, idque anno ineunte, quem diem Romani festum agunt, ad Janum, vetustissimum Italiæ Deum referentes: cuius etiam Saturnum ipsum ab Jove filio pulsum fuisse hospitem prædicant: & quod ibi latuisset, nomen Latio inditum. Quocirca etiam nunc Romani Saturnalia prius, dein vero initium anni more suo concelebrant. Estque ejus Dei biceps imago, ut à quo incipit, & in quem definit annus. Cum igitur hunc diem festum civitas ageret, in quo Romani invicem se colunt, salutantque, & nomifamata alter alteri, cæteraque omnifariam munera missitant, summi que magistratus conspicuam

1. Colossi autem caput demisit quod Neronis esset, ac suum imposuit, & titulum more solito subscripsit. Lamprid. ut merito existimet Casaubonus tollendam negativam particulam [ἔχ] Proximè sequentem.

2. In literas referuntur tantum palmarum gladiatoriarum confecisse vel victis retiaris vel occisis, ut mille contingeret. Lamprid.

3. De strenis ex mutuo comitatis officio datis & acceptis, vulgata omnia.

4. Consules, quorum nomina illo anno fastis præscribebantur.

sibi & solennem purpuram induunt. Universis diem concelebrantibus, statuit Commodus non quidem ex imperatoriis (ut mos erat) ædibus, sed ex ipso gladiatorio ludo prodire in publicum; ac pro eleganti vestitu, purpuraque imperatoria procedere armatus, deducente gladiatorum agmine, in conspectum Romani populi.

L. Quod ubi consilium sum ad Martiam retulit, unam è suis concubinis, cui scilicet plurimum deferebat, ac prope uxoris eam loco habebat, sic, ut præter ignem, omnes honores velut Augustæ tribuerentur. Intellecto mulier tam absurdo turpique consilio, orare multis lacrimis, supplexque ad genua accidere, ne aut Romanum imperium pollui pateretur, aut ipse vitam suam perditis ac deploratis hominibus tam periculose committeret. Sed cum nihil proficisset, lacrimans discessit.

L I. Ille præfectum exercitibus, Lætum nomine, & Electum cubiculi custodem, ad se accitos, parare jubet in ludo ipso gladiatorio, quo se dormitum recipiat, ut illinc ad sacrificandum mane procederet, ac te armatum Romano populo ostentaret. Illi multis precibus persuadere tentabant, ne quid indignum principe conaretur.

¹ πορφύραν ἀπέπιδενται. πάντων ἐ-
ορταζόντων, ὁ Κόμμοδος ἐβουλό-
ετο, ὡς ἐκ τῆ βασιλείας, ὡς ἔθθη,
περὶ ἡδὲν οἰκίαις, ἀλλ' ἐκ τῆ τῆ μο-
νομάχων καλαγωγίαις. ἀντὶ δὲ τῆ εὐ-
παρίφου καὶ βασιλικῆς πορφύρας, ὅ-
πλα τε αὐτὸς φέρον, καὶ συμπερι-
όντων ἧς λοιπῶν μονομάχων ὁφεί-
ναι τοῖς Ρωμαίοις.

ν'. Ἐπει δὲ τῶν γνώμων αὐ-
τῷ πάντῃ ἀνῆνεκε πρὸς Μαρτίαν
ὡς εἶχε ἧς περὶ ἡλίδαν τιμωτά-
τῃ, ἢ ἕδεν πᾶσι εἶχε γαμητῆς γυ-
ναϊκῶς, δηλὰ πάντα ὑπέσχετο ὅσα
Σελασῆ, πῶς τῆ 2 πυρὸς ἢ μα-
δύσα τῶν ἀφελόγων ἔτω καὶ ἀφρι-
πῆ βάλανον αὐτῶν, τὰ πρῶτα ἐ-
λιπάσει, καὶ περὶ αὐτῶν, μὴ δα-
κρύων εἶδειτο, μήτε τῶν Ρωμαίων
ἀρχῆν κατεβέσσει, μήτ' αὐτὸν ἐ-
πεδύνα μονομάχοις καὶ ἀπεργασμέ-
νοις ἀνδράποισι, κινδυνεύσει. Ἐπεὶ ὁ
πολλὰ ἰκέτ' ὄντα καὶ ἐπίσχευεν αὐ-
τῷ, ἢ μὴ δακρύσει αἰτίῃ.

να'. Ο ὁ Κόμμοδος μέγαπεμφά-
μος Λαίτων, τῆ ἐπαρχον τῆ στρατοπέ-
δων, Ἐκλείδον τε, τῆ τῆ θαλάμης περ-
εσῶτα, ἐκέλευεν αὐτῶν ἀφελόγων
διδάξαι, ὡς ἀφηνεῖδ' ὄντων ἐν τῶ μο-
νομάχων καλαγωγίαις, καὶ κείδεν παρ-
ηδυσόμενος ὅπῃ τὰς θυσίας τῆ ἱερομη-
νίας, ὡς Ρωμαίοις ἐνοπλος ὁφείη.
οἷδ' ἰκέτ' ὄντων, καὶ πείθειν ἐπὶ φῶντα,
μηδὲν ἀνάξιον τῆ βασιλείας ποιεῖν.

1. Festis Saturni diebus servatum est, magistratus purpuram induere, reliquos in veste candida diem concelebrare.

Alex. ad Alex. lib. 2. c. 22. ubi de Saturnalibus, si libet, plura.

2. Vide supra, cap. 20.

γδ'. Ο δὲ Κόμμοδος ἀγάλλων, τὸς μὲν ἀπέπεμψατο, αὐτὸς δ' ἐπαρῆθαι εἰς τὸ δωμάτιον, ὡς δὴ καὶ διδασκῶν (ἢ γὰρ μεσημβρίας εἰώθει τὸ τοιοῦτον) λαβὼν χρυσαυτῆρον τῶτων δὴ τ' ἐκ φιλόφρωνος εἰς λεπιδόπιτα ἰσχυροῦσαν, ἐπεμήλω τε ἀνακλάσει ἀμφοτέρωθεν ἐπιβυβύων, χρᾶφι ὅσους χρῆσι τ' ἰσχυροῦσαν φρονεῖναι. ὧν ἀφ' ἧς μὲν ἦν Μαρτία, εἰπὸντο δ' Ἰαυτὸς τε καὶ Ἐκλεκτός. ὅτι δὲ τῶτοις πολὺ πλεονῶν ἦν συλλήθως ἀφελόντων. τὸς μὲν γὰρ ἀφελόντες, ἢ λοιπὸς πατρῶος φίλος ἀποσιδάσασθαι πάντας ἠδελῶν. 2 αἰδέμενος ἔχεν αἰσχρῶν ἔργων σιμῶς ἐπιπίας. ἦν δ' ἀπερίστατος εἰς τὰς χαίρας εὐέλπετο, μερίσαι τε εἰς τὰς τραπῆδας καὶ τὸς μονομαχῶντας τὸς μὲν, ἵνα φυλάττοιεν αὐτοὶ τὸς δὲ, ἵνα τέρποιεν.

γδ'. Γράψας δὴ χρυσαυτῆρον, ἵδουσαν ὅτι τοῦ σκίμμοδος, οἰκτιρῶν ἀνδρῶν ἐκείθεν εἰσελάσσει. ἡ δὲ καὶ παιδίον πᾶν ἠέπειν, 3 τῶτων δὴ τ' ἰσχυροῦσαν μὲν εἰσπύει, χρυσαυτῆρον δὲ ἢ ἰσχυροῦσαν πολυήμιος κεκοσμηθῶσαν, οἷς ἀεὶ χείρασι Ρωμαίων οἱ περὶφόντες. ὕψιστά τε δὲ αὐτὸ Κόμμοδος, ὡς συλλήθως εὐέλπετο, φιλοκόμμοδος τε ἐκλεῖτο, δεινύσσης ἢ τῆς ἀφελῶν

LII. Quibus Commodus ira percitus, facessere ab se iussis: statim in cubiculum reversus, ut quemadmodum confueverat, meridiaretur, sumto in manus libello, quales de philyra tenuissimi, atque in utranque partem replicabiles fiunt, conscribit in eo quoscunque illa nocte interficere destinaverat. Ex quibus prima erat Martia, mox Lætus atque Electus: post hos ingens eorum numerus, qui plurimum autoritatis in fenatu obtinebant. Siquidem fenēs universos paternos amicos tollere è medio, ne censura illorum sua interpellarentur flagitia; bonaque ipsa divitum dilargiri partim militibus, partim gladiatoribus decreverat, ut alteri se defenderent, alteri oblectarent.

LIII. Eum igitur libellum ita conscriptum, supra lectulum deposuit, neminem ad se introiturum suspectans. Erat autem pusio quidem infans adhuc ex ea nota, qui vestitu cætero nudi, sed auro gemmisque ornati, solent delicatissimo cuique Romanorum esse oblectamento. Is ita Commodus carus erat, ut cum illo sæpe etiam cubaret, ac Philocommodus appellaretur: ipso

1. Postea scribi captum in tenuioribus arborum philyris, quæ inter ipsam corticem & arboris lignum sunt, & Latinis libri dicuntur. Panciroll. cap. de charta invent. lib. 2.

2. Adhibitos custodes vitæ suæ honestiores ferre non potuit. Lampr.

3. Παιδίον πᾶν ψιθύρον οἷα ἀνθρωπίνου γένους, ὡς πηλὸν, αἰθέρουσι τρέφουσι. Dio lib. 58. de nuptiis Livii & Augusti loquens.

indicante nomine amorem principis. Hic itaque puer forte ludibundus, occupato inter balnea & crapulas Commodi, cubiculum (ut consueverat) ingressus, sumto in manus libello, quicum lusitaret, foras processit. Ac forte quadam in Martiam incidit, quæ cum puerum etiam ipsa diligeret, complexa prius atque osculata, libellum manu aufert, verita ne quid ob infantiam infcius puer rerum fortasse graviorum labefaceret. Agnita dein Commodi manu, ac legendi cupidine illecta, ubi funesta contineri, ac se primam peti intellexit. Lætumque & Electum subsequi, tantamque reliquorum futuram cædem, hæc secum ingemiscens confurrabat. Euge, Commode, hæccine præmia benevolentiae amorisque sunt? ita scilicet de te merui, cum tam multos annos contumelias, ebrietatemque tuam pertuli? Sed nequam tibi hæc ita successerint, viro temulento adversus sobriam mulierem. His dictis Electum ad te arcessit, quem etiam ipsa aliquando per se convenire, utpote cubiculi custodem, solita, & cum eo quoque stupri habuisse consuetudinem credebatur: traditoque in manus libello. Vide (inquit) Electe, cujuscumque sumus hac nocte festum celebraturi.

γορίας πῶς σορῆν, πῶς εἰς τὸν πύδα τῆ βασιλέως. τὸ δὲ παιδίον τῆ το ἀγῶς αἰθῦρον, προχθόντων τῆ Κομμῶδε ὅτι τὰ συνήθη λυσιεῖ τε καὶ κραυγῆς, εἰσδραμὸν εἰς τὸ δαλάμον, ὡς ἄρ εἰώθει, τὸ γραμματεῖον ὅτι τὸ σκίμποδον κείμνον, ἀνελεῖν, ἵνα δὲ πῶς εἶν ἔχοι, τὸ ὄρεισι τῆ οἴκου. καὶ δὲ πῶς δαίμονα, συνήθητι τῆ Μαρτίᾳ. ἡ δὲ (καὶ αὐτὴ γὰρ ἔεργε τὸ παιδίον) περὶ ἐπιβίασα καὶ φιλοῦσα, τὸ γραμματεῖον ἀφαιρείται, δεδουκῆ δὲ, μή τι τῆ ἀναγκῆ, ὑπὸ νηπιότητος ἀγνοῦν, πῶς ἄρ ἀφείρη, γορίας καὶ πῶς Κομμῶδε χεῖρα, ταῦτη καὶ μάλλον ἐσπέδαζε διέξυθῆν τῆ γραφῆ. ἐπεὶ δὲ ἄρ αὐτὸ δυνάτηφρον, καὶ πρὸ ἀπαίτων αὐτῶν τε μέλλουσ τεθνήσκουσ, Δαῖτόν τε καὶ Ἐκλείον ἐπακαλεθῆσονται, τὸ τε λοιπὸν τοῦτον φόνον ἀνομοῦσα, καὶ εἰ αὐτῶν τε εἰπέσα. Εὖγε ὁ Κομμῶδε, ταῦτα χειρῆρια εὐνοίας τε καὶ σορῆς, ἕβρῆς τε καὶ παροινίας τῆς σῆς, ἡς ἐπὶ τὸς ἄτων ἠνεχόμεν; ἀλλ' ἡ καλεποῖσιν αὐτὸς, μεθῶν νηπιότης γυναικός. Ταῦτα εἰπέσα τὸ Ἐκλείον μετὰ πέμπελαι. ἔδοξεν δὲ ἡν αὐτῶν πορίσιναι, ἅτε τῆ δαλάμου φύλακι, ἔτη τε καὶ ὅτι συνεσία αὐτῶ διεβάλλετο. δῶσα δὲ τὸ γραμματεῖον, ὅρα (ἔφη) ποίαν μέλλουμι πανηγύξιν εὐρῆν. ὁ δὲ Ἐκλείος α-

1. Multos præterea paraverat interire, quod per parvulum quendam proditum est, qui tabulam è cubiculo eje-

cit, in quâ occidendorum erant nomina scripta. Lamprid.

καγνός τε καὶ ἐκπλαγείς, (ἦν δὲ τὸ
 γένος αἰγυπτιῶν, πολυμήσαι τε ἄμα καὶ
 δράσται θυμῷ τε δολοῦσαι πεφυκῶς)
 κατὰ σπυριγνῶν ἦν τὸ γραμματεῖον,
 διὰ πρὸς τῷ αὐτῷ πρῶτον ἀναγινώσκον
 στήθρον πέμπει τῷ Λαίτῳ· ὁ δὲ καὶ
 αὐτὸς παραχθείς, ἀφικνέεται πρὸς
 Μαρτίαν, ὡς δὴ συσκεψόμεθα αὐ-
 τοῖς ἀεὶ ὅτι ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς,
 καὶ τῷ τῷ μονομάχῳ κατὰ νότον προ-
 σποιοῦσάμενοι δὲ ἀεὶ τῷ ἐκείνῳ ἀγ-
 φέροντων σκέπησιν, αὐτῷ δὲ τῷ φρά-
 σάσι πρὸς ἀσπίδας, ἢ παρὰ τῶν, ἐδὲ
 καὶ τὸν ἐξ ἡμετέρων, ἢ ἀναβολῆς.

Ἰδ'. Ἀρέσκει δὴ δῶνα φάρμακον
 διηκτικῆσιν τῷ Κομμῶδῳ, ἡσυχάζει
 δ' αὐτὸ ἕξασα δῶσιν ἢ Μαρτία, εἰ-
 ἀδει γὰρ αὐτῇ κινῆσαι τε, καὶ διδ-
 ναι τὴν σφραγῆσιν πόσιν, ὡς ἦσαν
 πρὸς παρ' ἐρασιμῶν. ἐλθόντι δὲ αὐτῷ
 ἀπὸ τῷ λαβῆ, ἐμβάσασα εἰς κώλικα τῷ
 φαρμάκῳ, ὅπως τὴν κεράσασα ἐν-
 δεῖ δῖδασιν. ὁ δὲ ὡς συνήθει φιλοτη-
 σίας, μὴ πολλὰ λαβῆ καὶ γυνάσασα
 τὰ πρὸς θυρία δῖδων, ἔπειν ἀνα-
 δῖσας. εὐδέως δὲ καρῶν ἐπέπεσιν
 αὐτῷ, εἰς ὑπνόν τε καθηκόμεθα,
 ἡσυχάζει καμῶν πᾶσιν οἰδεῖς, ἀτε-
 πῶσασα. Ὁ δὲ Ἐκκλήσθαι καὶ Μαρ-
 τία, πᾶσας ἀπεσιῶσαι ἡγευσασίς,
 εἰς τὴν τὰ οἰκῆσιν ἀπέναι, ἡσυχί-
 ας δὲ παρὰ σφραγῆσιν αὐτῷ. εἰδὲ
 δὲ καὶ ἐπὶ αἴθρον τῶν πᾶσιν ὁ Κομ-
 μῶδῳ, ἡσυχάζει κρατῶν. πολλὰ καὶ
 γὰρ κατὰ μῶν, καὶ πολλὰ καὶ ἐδῖσιν,
 εὐδέως καὶ εἰς ἡσυχίαν εἰς ἀνάπαισιν

Is eo lecto expavescens (erat
 autem Ægyptius genere, au-
 dax homo, ac promptus & i-
 rasci facilis) statim signatum
 libellum, per hominem sibi
 fidum, læto legendum mittit.
 Qui item exterritus, ad Mar-
 tiam contendit, simulans de
 iis ire se consultatum, quæ
 ad concinnandum ex jussu prin-
 cipis ludum gladiatorum per-
 tinerent. Hoc igitur usi præ-
 textu, constituunt aut facien-
 dum sibi quamprimum, aut pa-
 tiendum aliquid: nullum mo-
 ræ locum, nullum procrastina-
 tioni esse.

LIV. Placitum autem est,
 rem veneno agi: quod se facile
 daturam, Martia recepit. Quip-
 pe solita primum illi miscere
 atque offerre poculum, ut ab a-
 mica porrectum suavius bibe-
 retur. Igitur redeunti ex balneis
 conmixtum vino odoratissimo
 venenum in calice obtulit. Ille
 diu lavando, venandoque colle-
 cta siti, veluti de more propina-
 tum sibi, temerè interbibit. Qua-
 re statim capitis gravedine oc-
 cupatus, atq; in soporem prola-
 psus, cum id ex labore accidisse
 opinaretur, quieti se tradidit. E-
 lectus autem & Martia recede-
 re omnes confestim, & suam
 quemq; domum reverti jubent,
 ne somni indigum Commo-
 dum expergefacerent. id autem
 aliàs quoque ex ebrietate nimia
 facere consueverat. Nam cum
 vel balneis, vel epulis operam
 daret, nullum scilicet habebat
 præstitutum quieti tempus: Ere-

1. Forte μάλλιν ἢ πῶσιν.

nim aliæ ex aliis voluptates, cæque inter se maximè diversæ, servire sibi hominem etiam invitum quocunque tempore subigebant. Pauxillum igitur cum requievisset, ac jam se ad stomachum & alium veneni vis insinuasset, oborta vertigine, vomitus & quidem affatim consecutus est, sive ipso cibo, quem largiter ante sumisset, multaque meri potione virus expellente: seu quoniam principibus mos est, antequam cibum capiant, medicamento uti, quo venena prohibeantur.

L V. Cæterùm cum multum evomivisset, veriti illi ne veneno quoque omni ejecto, colligeret sese, utque unà omnes cædi imperaret, persuaserunt magna mercede Narcisso cuidam audaci strenuoque adolescenti, ut ipsum in cubiculo strangularet. Hic irrumpens illum & veneno & crapulâ languefcentem confrecto gutture interficit. Hunc finem vitæ Commodus habuit, tredecim annos post parentis obitum imperio administrato: unus omnium ante se imperatorum nobilissimus, omniumque ejus ætatis hominum formosissimus. Quod si dicendum de fortitudine quoque est, ne in hoc quidem cuiquam, præsertim destinandis ictibus, concessurus. Sed tamen totam vitæ rationem studiis (ut dictum est) fœdissimis contaminavit.

ἀεισμήμων· ἀλλ' ἐπ' ἀλλήλοις καὶ διαφθοραῖς συνεχόμενον ἰδοναῖς, αἷς δὴ καταλάβουσι αἷμα καὶ ἄκων ἐδάδων. ἐπ' ὀλίγον μὲν ἐν ἰούλασε, πάλιν σόμαχον δὲ καὶ κοιλίαν τῷ φαρμάκου γηρομήνου, ἰλιγύς τε αὐτὸν καταλαμβάνει, ἐμέτος τε πολὺς ἐπιγίνεται, ἢ τὸ παρεμβλημένον ἔσθης ἅμω ποτῶ πολλῶν ἐξωθούσης τὸ φάρμακον, ἢ διὰ τὸ παρεμβληθέντων (ὅσων εἰδάσαι βασιλεῖς ἐκείνους πρὸ πίσις ἔσθης λαμβάνει) κάλυμα δηλητηρίων.

νέ. Πλὴν οὐκ ἀπολλύει ὅλην τὴν ἐμέτω, φοβηθέντες μὴ παῖ ἐξέμεσας τὸ φάρμακον ἀναγνῆναι, καὶ πάντες ἀπολωνται, ἢ νανίαν πηλὰ ὀνόματι Νάρκισσον, γηρομήνου τε καὶ ἀκμασίου, πείθουσιν εἰσθόντων, τῷ Κόμμοδον ἀποπιπίσαι, μεγάλα δώσειν ἐπαύλα ἰσοχόμενοι. ὁ δὲ εἰσδραμῶν παρήμενοι αὐτὸν ἰσοτῷ φαρμάκου καὶ μέσης, ἀποσιβίξας τὸ πρᾶξιλον, φονδῆι. τοῖστω μὲν τέλει βίον ὁ Κίμμωδω ἐχρήσατο, βασιλεύσας ἔτη τεισκαδέκα μὲν πλὴν τῷ πατρὶος τελευτῶν, εὐχόμενός τε τῷ πρὸ αὐτοῦ γηρομήνων βασιλείων, καλλῆ τε τῷ καθ' ἑαυτὸν ἀνδράπων εὐφροσύνας. εἰ δὲ π δει καὶ πάλιν ἀνδρείας εἰπεῖν, ἐδενὸς ἦσαν εὐσοχία τε καὶ εὐχάρις, εἰ μὴ πλὴν τέτων εὐμοίριαν αἰζροῖς ἐπιτηδύμασι κατήχωνεν ὡς πρᾶξιρίτων.

1. Primum ei venenum dederunt, quod cum quo exerceri solebat, eum strangulaverunt. Lamprid.

Η Ρ Ω Δ Ι Α Ν Ο Υ

Τ Η Σ

Μετὰ ΜΑΡΚΟΝ Βασιλείας ΒΙΒΛΙΟΝ

ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Η Ε Ρ Ο Δ Ι Α Ν Ι

LIBER SECUNDUS.

BREVIARIUM LIBRI SECUNDI.

Occiso Commodo, qui apoplexiâ periisse dicebatur, Pertinax, ut optimus, ad imperium eligitur: quod cum exoratus vix suscepisset, à populo, & milite, ac senatu Romano Augustus salutatur. Dein oratione habitâ, sacrisque factis, in aulam principalem se contulit. Posthac imperium æquissimè administravit: unde civibus carus, provinciis gratus, hostibus formidabilis fuit: verùm militibus, qui à rapinis prohibebantur, intolerabilis: unde illum conspiratione factâ obtruncant. Posthac in castra se recipiunt, atque inde proclamant, Venale esse imperium Romanum. Id Julianus licitando emeratus est, ac turpissimè administravit: quare ad Nigrum, Syriae praefectum, desertur, qui Antiochia illud sibi usurpavit. Sed cum negligentius res ageret, Severus imperium arripuit, Pertinacis cadem se ulturum simulans. Igitur in Pannoniis Imperator salutatur: mox Romam contendit: ibi senatus imperium Severo, ac Juliano necem decernit: qui etiam à Tribuno interimitur. Severus itaque eos milites qui Pertinacem occiderant, exaucloravit: res imperii sibi vindicans, Albinum Britanniae Praesidem sibi adjungens in Asiam profectiorem contra Nigrum ingenti apparatu instituit.

Aνελάθη δὲ τὸν Κόμμο-
δον οἱ ἐπιβελδοῦντες, ὡς
ἐν ἀρχαίῳ σωτήριον

Occiso Commodo, quemadmodum superiore volumine demonstravimus, cum celare

celare factum interfectores, & aulicas excubias fallere vel-
lent, vili quodam fragulo in-
volutum, constrictumque cor-
pusculum, ac duobus explo-
ratae fidei famulis impositum,
ædibus exportandum, velut a-
liquid supervacuum ex cubi-
culi supellectile, curaverunt.
Qui exportabant, per medios
evalere custodes, partim ebris-
os, dormitantesque, ac manu
languida tenentes hastilia: par-
tim etiam socordes eorum,
quæ ad se parum pertinere ar-
bitrabantur. Ita corpus prin-
cipis furtim elatum, ac per
noctem vehiculo impositum, in
Aristeum miserunt.

II. Lætus autem & Ele-
ctus, Martiaque, quid agen-
dum foret diu deliberato, tan-
dem decernunt, ita, de ejus
morte rumores serere, quasi
repente in apoplexiam inci-
disset: quod facile de illo cre-
ditum iri existimabant, quem
constabat identidem solitum
immoderatis epulis saginari.
Sed ante omnia tamen visum
est, aliquem provecum ætate,
ac modestum hominem deli-
gere ad imperium, per quem
& ipsi incolumes forent, &
omnes à sæva immoderataque
tyrannide respirarent. Igitur
diu consultato, neminem sic i-
doneum invenerunt, ut Pertin-
acem.

ἑαυτοῖς δὲ ἀναλογίζομενοι, οὐδένα
πίνακα.

τῆς ἰσοείας δεδιώταται, κρύψαι τε
τὸ γυρόμενον βυλόμετροι, ὡς ἂν τὸς
φυλάσσοντας τὸ βασιλείου οὐλοῦν δο-
ρυφόρος λάθοιεν, εἰλίξαντες σφραγί-
σιν αὐτελεῖ τὸ σωμάτιον καὶ χειραδύ-
σαντες, ἐπιδέντες δυσὶν οἰκέταις τῶν
πιστῶν ἑαυτοῖς, ἐκπέμπουσιν, ὡς δὴ τὸ
σικδύτῳ τῷ ἐκ τῶν θαλάμῳ περὶ τῶν οἰ-
κῶν φέροντες, διὰ μέσων ἐκφέρουσιν ἵψῳ
φυλάκων. ὧν οἱ μὲν ἀπὸ μέσης ἐκραι-
πάλων, οἱ δὲ ἐρηγορότες, καὶ κείνοι
εἰς ὑπνὸν κατεφέροντο, κατεχέτους τε
ταῖς χερσὶ τὰ δοράτια ἐπιεπιπέσοιο.
οἱ δὲ ἔμπροσθεν τὸ ἐκφερόμενον τῶν θαλά-
μῳ, ὅτι πῶς εἴη, ἐπολυπεργυμῶν,
ἐπεὶ μηδὲ αὐτοῖς διέφερε ταῦτ' εἰ-
δέναί. τὸ μὲν ἔν σῶμα τῶν βασιλείας
ἔγω κλαπὲν ἐκκοιμηθέν τε τὸ αἰεὶ
θύρας, γυμῶν ὀχλήματι ἐπιδέντες,
εἰς τὸ ἰσχυρὸν ἀπέπεμψαν.

Ε'. Ο δὲ Λαῦτιος, καὶ Ἐκλεκτός,
ἅμα τῇ Μαρτίᾳ τὸ περικτεῖον ἐβυ-
λάσσοιο. ἔδοξε δὲ αὐτοῖς περὶ μὲν τοῦ
θανάτου φήμῳ ἐκκαλοσπεύραι ὅτι δὴ
αἰφνιδίως τελευτήσοι, ἀποπληξίας
ἐπιπεσούσης. καὶ γὰρ ἐνδεχομένῳ πί-
σιν ἔξεν ὄνοστον τὸ φήμῳ, περὶ ἄλλοι-
σιν ἄλλοις τὸ ἀκορέσει, καὶ ὑπερβαλλέ-
σης ἐκείνῳ Ἐσφῆς. περὶ τῶν δὲ ἔδοξε
αὐτοῖς ἐπιλέξασθαι ἄνδρα, περὶ οὐτις
πνὰ, καὶ σώφρονα, τὸν ἄλλοδύομενον
τὸ ἀρχῶν, ὅπως αὐτοῖς τε σωθεῖεν,
καὶ ἀπὸ τῶν πικρῶν καὶ ἀκολάστον τυραν-
νίδος πάντες ἀναπείσοιαν. καὶ δὲ
οὕτως ἐπιπέσειον εὐεσσκον, ὡς Πρ-

1. Legunt alii, nescio quâ fide, περὶ τῶν οἰκῶν.

γ'. Ἦν δὲ ὁ Πρῖναξ τὸ μὲν
 Ἰταλιώτης, ἐν ᾧ πολ-
 λαῖς στρατιωτικαῖς τε καὶ πολι-
 τικαῖς εὐδοκίμιας ἀπέδειξε, πολ-
 λά δὲ καὶ Γερμανῶν καὶ Ἰβη-
 τῶν ἀνατολίω βαρβάρων ἐξείρας
 πέπρατα, μόνον τε περικλυτοῖς
 Ἰβητικῶν πατρῶων πρὸ Κομ-
 μόδου φίλων, ἐν οἷς ἀπέκλιγε,
 ἢ διὰ συμβήσια αἰδέσασθαι, ἢ ὡς
 πάντα πρῆσας, ὡς γὰρ αὐτὸς
 καὶ τοῦτο μέγιστον ἴβητικῶν
 ὄντων πλείστα πάντων ἐχρησι-
 δεῖς, πάντων οὐσίαν εἶχεν ἐλάτ-
 τωτα.

δ'. Πρὸς δὲ τῆτον τὸ Πρῖνακα
 γινώσκων ἀρχαζόντων, πάντων τε ὄντων
 καὶ ἐκλειψάντων, ἀφικνῶνται ὁ Λαίτος
 καὶ Ἐκλέκτωρ, ὀλίγους τὸν σωματοῦν
 ἐπαρῶντες. Ἐπισταίτις δὲ αὐτῶν κε-
 κλεισμένους τὸ οἰκίαν πᾶσι δούροις,
 διεκείρεται τὸ φιλῶντα. ἀνίσταται ὁ
 ἐκλέκτωρ, καὶ διασαμῶνος στρατιώτας ἐπι-
 σῶτας καὶ Λαίτων, ὃν ἡδεῖ ἐπαρῶν ὄν-
 ται, ἐκπλαροῖς καὶ παραχθῆναι, ἀγέλη.
 Ὁ δὲ ἵκεν αὐτὸς κελύβει δὲ δὲ ἀποστει-
 κῶντα ἑαυτῷ ἐκείσθαι, συμβήσιας
 φάσκων. Ἐν πικρῶν γὰρ αὐτῶν φασί-
 μῆναι ψυχῆς ἀταραξία, ὡς μὴδὲ
 ἀναδοξῆν τὸ σὺμποδοῦν, μῆναι δὲ
 ὅτι τὸ γέμασθαι, καὶ τὸ Λαίτων ἀμα-
 τῶν Ἐκλέκτωρ ἰσχυρῶντα, καὶ τὸν δὲ

III. Erat autem Pertinax ge-
 nere Italus, domi, bellicue re-
 bus gestis clarus, multisque in-
 signis trophaeis, quæ adversum
 Germanos, atq; Orientales bar-
 baros erexerat; Unusq; erat re-
 liquus è gravissimis illis, quos
 pater Commodus amicos reli-
 quisset, cuique plurimum ex om-
 nibus sociis ducibusque con-
 tulerat. Tutus hæctenus, vel gra-
 vitationem ipsam verito, vel ob
 paupertatem hominis dissimu-
 lante Commodus: siquidem quo-
 que illius laudibus accedebat,
 quod cum plurima omnium ad-
 ministrasset, tamen erat omni-
 um pauperrimus.

IV. Hunc igitur Pertina-
 cem nocte intempesta sopitis
 omnibus, Lætus atque Electus
 cum paucis ejusdem factionis
 adeunt: & cum januam occlu-
 sam offendissent janitorem exci-
 tarunt, qui ubi adaperuit, mi-
 litesque & Lætum præfectum
 adesse vidit, perterritus, at-
 que expavescens, Pertinacem re-
 nunciat. Is admitti illico ju-
 bet, eventura mox inquiens,
 quæ sibi ad eum diem mala
 prælagiverat. Tanta porro fuit
 animi constantia, ut ne lecto
 quidem se moverit, aut habi-
 tum oris demutaverit: sed in-
 gressis Læto atque Electo;
 quamvis ad se occidendum mis-

1. Xiphiliius λέγειν οὗ ἀσθενῆτι Vi-
 stor, Capitolinus natum tradit in Apen-
 nino in villâ Martis. Ut mirari subeat,
 quod in Zonarâ scriptum reperio [Αί-
 τοῦς ὡς ἐν τῆς Αἰτίας Πουπίας]
 quod nec satis animadvertit Iphus in-

terpres cum ita reddiderit, [Afer ex
 Alia Pompeia] ideoque mendum irrepre-
 sibile suspicor γ in β perperam mutato.
 2. Nam post excessum Marci, rese-
 rante Capitolino, pecuniæ studuit.

fos crederet; pleno audaciæ vultu minimeque pallenti; Jampridem, inquit, hunc exitum vitæ singulis etiam noctibus sperabam, qui ex omnibus paternis amicis unus adhuc effem reliquus. Itaque demirabar, quonam tamdiu rem differret Commodus. Proinde quid statis, quin facitis imperata: meque à tristi aliquando, ac perpetua formidine liberatis? Ad hæc Lætus: Define, inquit, indigna te, & superiore vita tua fabulari: neque nos mortem tuam, sed salutem cum nostram tum Romani imperii petitum venimus. Jacet enim tyrannus, debitasque luit pœnas, ea passus à nobis, quæ in nos facere moliebatur. Quare huc adsumus, imperium tibi tradituri: quem unum ex omni senatu, vel temperantia vitæ; vel auctoritate, vel ætate etiam & gravitate morum scimus esse præstantissimum, carumque populo, & venerabilem: sperantes quod agimus, & oprabile illis, & nobis salubre futurum.

V. Ad hæc Pertinax: Define, inquit, senem ludere hominem, atque ita timiditatis arguere, ut prius decipere, dein occidere studeatis. Atqui, inquit, Electus, quando nobis parum credis, cape libellum hunc (nam manum certè agnoscis Commodi) ac tutè lege: cognosces proculdubio, quantum effugerimus periculi, neque tentamentum aliquod in nostris verbis,

κέντας ὅτι φόνον ἦσαν, προσειπεῖν τε, καὶ διαξύντη, μηδ' ὀρχιάσασθαι πάλ' ὑποσώπρω, πάλαι μὲν (φόναι) καὶ πάσης νυκτὸς τὸδε τὸ τέλος τῆς βίης εἶχον δι' ἐλπίδος, μόνον τε τῆς πατρῴων ἀειληπόμηνος φίλων ἔπ. ἐδαύμαζον ἐπ' ἐμοὶ Κόμμωδον βραδυόνοια, τί δὴ μέλλετε; ὑμεῖς τε γὰρ δρᾶσατε τὸ κενυδασμῶν, ἐγὼ τε πονηρὰς ἐλπίδος καὶ φόβου συνιχῆς ἀπεμαζόμεναι. πρὸς ταῦτα ὁ Δαίτης, ἐκ παύσει, ἔφη, ἀνάξια σουτῆ, καὶ τῆς ἀρβασιωμῶν σοὶ λέγων; ἐγὼ ἐπ' ὀκλήδρω πάλ' σὺ ἴδε ἡμῶν ἢ ἀφίξεις, ἀλλ' ὅτι σωτηρία τῆς τε ἡμῶν αὐτῶν, καὶ τῆς Ρωμαίων ἀρχῆς. κείτου μὲν γὰρ ὁ τύραννος, δίκην δούς τῶν προσήκων, καὶ ἀφ' αὐτὸς ἡμᾶς δρᾶσαι δνεοσίτο, ταῦτα πρὸς ἡμῶν παδῶν. ἡμεῖς δὲ ἡκαμῶ σοὶ τῆ βασιλείαν ἐχειριῦντες, ὄντισμῶν παρέχοντα ἐν τῇ συκλήτῳ βελῆ, σωφροσῶν βίης, μεγέδει τε ἀξιόμαλος, καὶ ἡλικίας σεμνότητι, ποθέμῶν τε καὶ πμῶμῶν ὑπὸ τῆς δῆμης, ὅθεν καὶ κείνοισι δικταῦον, καὶ ἡμῶν σωπῆειον τὸ περὶ τῶμῶν ἔσεσθαι προσδοκῶμεν.

ε'. Πρὸς ταῦτα ὁ Περπινάξ ἐκ παύσεσθε, ἔφη, χλαδάζοντες προσβύτω, καὶ ποσῶπτην με δῆλιαν καλεγνωκότες, ὡς περὶ τὸν ἀπατῆσαι βύλεσθε, ἴδ' ἔτω φονεῖσαι; ἀλλὰ μὲν, ἔφη ὁ Εκλεκτός, ἐπεὶ λέγεται ἡμῶν ἐπεπίσδκας, λαβῶν τσπὶ τὸ γραμματῆιον, γνωεῖζεις τῆς Κομμῶδου χεῖρα, ἔσπισ σοὶ τῆ ἀναγνωσῆς ἐν σωπῆειᾳ, ὅτι σκεψαί. ἔτω γὰρ γνωσῆ πῖνα τε κίνδων ἐφύγομεν, καὶ ὅτι μὴ σικῆψις,

ἀλλ' ἀλήθεια πρόστι τοῖς λεχθεῖσιν.
 ἔπηγες δὴ τὰ γερραμύδια ὁ Περτι-
 ναξ, πείθεις τε ἀνδράσι, καὶ ἀφ' ἑ-
 ρον αὐτῷ φίλοις, πάντα πρυθόμεθ'
 τὰ πεπραγμένα, ἐπιδίδωσιν ἑαυτῶν.
 καὶ ἀφ' ἑρῶν ἀρέσκει περὶθεῖν ὅππ' τὸ
 στρατόπεδον, καὶ πύραν τ' ἰγνώμης τ'
 στρατοῦ λαθεῖν. πίσειν δ' αὐτὸς ὁ
 Λαῖτος ὑποχρεῖτο, ἐπεισθε αὐτῷ
 ἐπάρχων ὅππ' μετῆσαν ἀπένιμον αἰ-
 δῶ. συμπαράλαβόντες δὲ καὶ τ' ἰσο-
 πῶν ὅσοι παρῆθ', ὅππ' τὸ στρατόπεδον
 ἠπειγόντο. ἦδη δὲ καὶ τὸ πλεῖστον πῆς
 ἰουκλὸς ἀπεκεχωρήκει καὶ τ' ἑορτῆς ἐ-
 πισῶσης, ἀφ' ἡμέρας πάντα ἐπεξί-
 τελο, ἀπαπέμπει δὴ πῆς τ' ἰσῶν
 πὸς Ἀλεξάνδρου, ὅππ' ὁ Κομμωθ'
 πέθεικε μὲν, ὁ Περτιναξ δ' εἰς τὸ στρα-
 τῶπεδον βασιλεύσων ἔπεισι.

ε'. Διαδραμύσης δὲ τ' φήμης,
 πῆς ὁ δῆμος ἐνθεσῶν ἑοικῶς ἔξε-
 λαχθέντο. διέδον τε, καὶ πῆς οἰκεί-
 οῖς ἕνασθ' χαίρων διήγγελε, καὶ
 μάλιστα τοῖς ἐπ' ἀξιώσεως, ἢ πλεσί-
 οῖς. ἐκείνοις γὰρ καὶ ἐπευλόγοντα ἦδεσθ'
 τ' Κομμωθον. ἐδῶν τε πῆς τε τὰ ἱερά
 καὶ βουῖς, τοῖς χρείταις ὁμιλο-
 γόντες. ἐβίαν δὲ διάφορα, οἱ μὲν
 κείδου πῆς ἰ τύραννον λέγοντες,
 οἱ δὲ τ' μοιμαχον, ἄλλοι δὲ ἀ-
 σπιπέτρα βλαστημῶντες, καὶ ὅσα
 ἀφ' ἑρῶν ἐπ' ἔχον ὁ φίλοσ' ἔφηματα,
 πάντα, περὶθεῖς ἀδείας, καὶ ἐ-
 λλάθειας, ἐραδίως ἐλέγετο. πλείστον

sed veri fidem deprehendes.
 Quod ubi Pertinax fecit, jam
 profecto viris antea quoque sibi
 amicissimis credendum ratus,
 intellecta omni re, totum se
 illorum potestati permittit. Pla-
 cuit igitur primo exercitum a-
 diri, ac militum tentari ani-
 mos: quos tamen Lætus in sen-
 tentiam suam facile se addu-
 cturum pollicetur, quippe cu-
 jus aliqua, utpote præfecti, fu-
 tura esset apud illos autoritas.
 Quocirca omnes quotquot a-
 derant, ad exercitum festinant,
 cum jam multum noctis pro-
 cessisset, instante Kalend. Ja-
 nuariarum die. Mittunt præte-
 rea fidos homines, qui pas-
 sim rumorem disseminant, vita
 defunctum Commodum, Pertinacemque jam imperaturum,
 contendere ad exercitum.

VI. Qui ubi rumor evaga-
 tus, repente populus universus
 lymphato similis, ebacchari,
 & discurrere per vias, ac
 lætabundi omnes renunciare
 pro se quisque amicis, quibus
 aut dignitas aut divitiæ supe-
 rabant: namque illis potissi-
 mum discrimen impendebat à
 Commodò. Ibant igitur ad
 templa & aras, diis gratula-
 tum, alii alia vociferantes. Qui-
 dam jacere tyrannum, pars gla-
 diatorem, nonnulli etiam mul-
 to his fœdiora. Quæque ha-
 ctenus metus represserat, ea
 nunc licentia ac libertate obor-
 ta, impunè jactabantur. Sed &

1. Αλιπέτρον δὲ πῆς καὶ τύραννον πῆς, τὴν Αλεξάνδρου, τ' Κομμωθῶν. Χί-
 δ' ἀπὸ τῆς ἀποσπῆσης ἐπισκοπῆ-
 τῆς τὴν Μονομαχίαν, τὴν Αρμυνητιά-

pleraque pars populi cursu concitato ad exercitum tendebant, veritis omnibus ut satis libenter imperatorem Pertinacem milites acciperent: quippe moderatum principem, non sanè nimis ex se sententia futurum sperabant militibus: qui scilicet tyrannidi servire, vimque omnem ac rapinas exercere consuevissent. Itaque velut ad obsequium impulsuri, confluxere ad castra frequentes. Quò ubi perventum, ingressi Lætus & Electus unà cum Pertinace sunt, ibi convocatis militibus ad hunc modum Lætus verba facit.

Ὁ μὲν τὸ δῆμι συνέδει δρόμῳ, καὶ ὅπῃ τὸ στρατόπεδον ἠπείγεται, τῷτο μάλιστα δεδιότες, μὴ πως ἄρα οἱ στραπῶται ὀκνηρότερον ἐπακέσωσι τῇ Περτίνακῳ ἀρχῇ. Ἰσομύλιον γὰρ σάφρονα, μὴ πᾶν τὴν ὑποδέξασθαι τὰς στραπῶτας προσεδέχων, τυραννίδι διαλέειν εἰδομῆνας, ἀρπαγαῖς τε καὶ βίαις ἐξηγυμνασμένοις. Ἦν ἔν αὐτὸς ἐλευθέρωντο ὑποκῆσαι παρρημίᾳ συμῆλθον, ἐπεὶ ὃ ἐβλήοντο ἐν τῷ στρατοπέδῳ, ὁ Λαίτος τε καὶ Εκλεκτός εἰσήλθον, ἄγοντες ἃ Περτίνακῶ, συγκαλέσας τὰς στραπῶτας ὁ Λαίτος, ἐλέξε τοιάδε.

Oratio Læti ad milites.

Δημιγοεῖα Λαίτου πρὸς τὰς στραπῶτας.

VII. Commodus imperator vester apoplexiæ morbo interiit. Causa mortis nemo alius, sed est ipsemet sibi. Nam cum frustra nos optima atque salubria subjiceremus, gerens ille se quemadmodum omnes nostis, cibo potuque nimio suffocatus est. Atque is quidem suo sibi fato extinctus periit. Quippe non una eademque cunctis hominibus mortis causa, sed aliæ aliis, cunctæque tamen ad eundem tendentes vitæ finem. Verum pro illo adducimus vobis ipsi, ac Romanus populus, virum ætate gravem, vita moderatum, militaris disciplina peritissimum. Cujus

ζ'. Κομμοδῶ μὲν ἡμῖν ὁ βασιλεύς τέθνηκεν ὑποπληξία. αἴτιον δὲ τῷ τοῖσδε θανάτῳ ἐκ ἀλλῶ ἀλλ' αὐτὸς αὐτῷ. συμβεβέηκε γὰρ ἡμῖν αἰεὶ τὰ ἀεισα καὶ σαπίεια, οἷς μὴ παρῆλθοντες, βίαις δὲ ὡς ἐκ ἀγνοεῖτε, ὑπὸ πλείστοις ὑποπληγεῖς διαφείρη. Τὸν μὲν ἔν κατέλαβε τέλος τὸ πεπερασμένον. ἔδε γὰρ μία, ἐδὲ ἢ αὐτῇ πᾶσιν ἀνθρώποις θανάτος αἰτίαι διάφοροι ὃ ἔσται, εἰς ἐν τέρμα βίαι συντηγῶσιν. ἀλλ' ἀντ' ἐκείνου γὰρ ὑμῖν ἀγομῶν ἡμεῖς τε καὶ ὁ δῆμιος ὁ Ρωμαίων, ἀνδρα πῶ μὲ ἠλικίαν σεμνὸν, ἃ ὃ βίον σάφρονα, ἀρετῆς δὲ τῆς ἐν ἔργοις ἐμπέρον.

1. In re simili Tacitus. Legatos ac duces magnâ ex parte luxur, egestatis, scelerum sibi conscios, nisi pollutum obstrictumque meritis suis principem non passuros.

ἄν οἱ ἄριστοὶ, καὶ ἤδη στρα-
τωτικῶν αὐτῶν ἡγεμονίαν ἐπιπέ-
ρατε. οἱ δὲ λοιποὶ τῆ πόλεως ἐπέ-
χοντα ποσῶν ἐπὶ αὐτῶν διὰ πῦρ
τε καὶ δαύματα ἔχοντες, δίδωσι τε
ἡμῶν ἢ τύχῃ ἢ βασιλείᾳ μόνον, ἀλλὰ
καὶ πατέρα χρῆσιν. εὐφρανῆ τε ἢ τῶν
δὲ ἀρχῶν ἢ μόνον ὑμᾶς τὰς ἐνταυ-
τοῦ δειφοφροντας, ἀλλὰ καὶ τὰς ὅτι τῶν
ὄχλους τῶν ποταμῶν, καὶ τὰς ὅτι
τοῖς ἔροις τῆ Ρωμαίων ἀρχῆς ἰδρυ-
σάμενοι, οἱ πῶν πύραν αὐτῶν ἔργων
φέρεισι διὰ μνήμης. τὸ, τε γὰρ βαρ-
βαρον καὶ χρήμασιν ἐπὶ δεραπώσων,
πύρα δὲ ἄν πρὸς αὐτῶν πεπνυμένα
στρατηγῶν, φέβω ὑποδύσονται.

ἦ. Τοιαῦτα δὲ λέγοντες τῶν Λαί-
ων, μὴ χαλαρῶν ἑαυτῶν ὁ δῆμος,
μελλόντων καὶ οὐκ ἐνταῦθα ἐπὶ τῶν στρα-
τωτικῶν, Σικαστῶν τε ἀναγορεύει, καὶ
πατέρα καλεῖ, πάσις τε χερμαίρει
εὐφροσύνης τότε καὶ οἱ στρατιῶται ἐχ-
εμοῖα καὶ ἀρετοῖα, τῆ δὲ ἐν τῶν
παρῶν ἀνάμνησιν (καὶ γὰρ ἦσαν
πανταχόθεν ὑπὸ τῶν δῆμων περὶ
καταμάχων, ὀλίγοι τε, καὶ ἀπὸ τῶν
ἐπὶ αὐτῶν, ὡς ἐν ἱερομυθίᾳ) πῶν συ-
νηθῶν, καὶ Σικαστῶν ἀρετοῖαν τὸν
ἱερῶνα, ὡς τε τὸ ἐκείνου ἔργον
τὰς συνάμειναι ἔργων ὑμῶν, καὶ
δύσων, δεραφοφροντας πᾶσι ὁ
δῆμος καὶ τὸ στρατιῶτικόν.

ἦ. Ἐπίστω ἰδρῶν ἐν τῇ βασι-
λείᾳ ἐστὶν, τῶν στρατιῶν καὶ τῶν δῆ-
μων, ὡς ἀρετοῖαν, νόμιμα ἀναγα-
γόντων, φροντίσι μεγίστης πῶν γνώ-

bellicam virtutem nos quidem
veterani saepenumero experti,
caeteri tot annos urbi praefectum
non honore solum, sed etiam
admiratione dignissimum judi-
castis. Igitur fortuna non prin-
cipem solum vobis dat, sed pa-
rentem quoque optimum. Cujus
principatus non vobis modo, qui
eum praesentes tuemini, sed iis
etiam jucundissimus futurus est,
qui ripas fluviorum, ac Romani
terminos imperii defensant, vi-
delicet res ejus praecclare gestas
memoria retinentibus. Neque
vero jam barbaros nobis precio
conciliabimus: sed eorum me-
mores, quae hoc duce perpeffi
sunt metu potius subigentur.

VIII. Haec dicente Laeto,
minime jam se cohibuit popu-
lus, quin cessante adhuc &
dubitabundo milite, Augustum
illum declararet, patremque
appellaret, & faustis omnibus
acclamationibus prosequeretur.
Idem etiam milites factita-
bant. Quanquam non pari ala-
critate, sed circumfusa, un-
dique inermibus, festumque a-
gitantibus diem, populi turba,
facile illos acclamare, ac Per-
tinacem vocare Augustum co-
egit. Mox jurati de more in
illius nomen, factaque re di-
vina laureati omnes populus
atque exercitus prosequenban-
tur.

IX. Sed postquam in au-
lam imperatoriam per noctem
(ut diximus) a milite populo-
que deductus, magnis curarum
motibus aestuabat. Et quam-

vis animo esse forti constantique videretur, tamen illum vehementer praesentia territabant, non de salute sua magnopere sollicitum, quippe alias graviora pericula contemlerat; sed repentinae tyrannidis mutationem animo versantem, nobilitatemque nonnullorum reputantem, quos minimè passuros arbitrabatur, post imperatorem generosissimum recidisse principatum ad hominem privatæ stirpis, atque obscuræ. Nam etsi vita ipsius planè temperans ac frugalis audiebat, maximamque in bellicis negotiis gloriam fuerat adeptus, attamen claritate generis impar habebatur. Igitur postquam diluxit, in curiam se contulit, neque ignem sibi præferri neque ulla principatus insignia passus attolli, donec Senatus sententiam scitaretur.

X. Sed eum omnes simulatque viderunt, lætis acclamationibus unanimiter exceperunt, Augustumque & Imperatorem consalutarunt. At ille recusare institit, tanquam rem invidiosam, nomen Imperii, excusare senectutem, veniamque orare: multos esse dictitans patricios viros, quibus magis imperium conveniret. Simul Glabrimonem manu comprehensum protra-

μῶν ἐπαράφητο, πάντα τε αὐτὸν, κἀταί δοκῶντα ψυχῆς ἔδ) ἐξέσωκῆς, καὶ πρὸς πάντα ἀνδρείον, τὰ παρόντα ἐφύβει, ἔχ' ἔτα προνοία τ' ἑαυτῆ σωπιείας, κινδύων γὰ καὶ μέζονων πολλάκις ἦν καλυπρόνησας. ἐλογίζετο δὲ πῶς τε αἰφνίδιον τ' τυραννίδος μέλαθρον, πῶς τε ἐν τῇ συκλήτῳ βελήπνων εὐφύβειαν, ἕς ὑπόπτερον ἐπ' ἀνεξορκήσας, καὶ βασιλεία εὐφρέστων τ' ἀρχῆν μεταπισσῆσθ' εἰς ἄνδρα ἐξ ἰδιωτικῆς καὶ ἀσήμης γένους ὅτι τὸ ἐλθόντα. εἰ γὰρ ὁ βίβ) αὐτῶ διασωφροσύνην ἐπηνείτο, καὶ τὰ ἐν ταῖς στρατηγικαῖς παρῆξισιν ἡδ' εὐκλεῖ, ἀλλ' ὅσον ἀγνοίας χάριν πολὺ τ' ὑπαπειδῶν ἀπὸ κείνου. ἡμέρας ἐν καταλαβῆσας, κατῆλθεν ὅτι τὸ σωέδριον τ' βελήσ, ἔτε τὸ 2 πῦρ εἰσάσας ἑαυτῆ προσημασίαν, ἔτε π' ἄλλο τ' βασιλικῶν συμβόλων εἰς ὑψῶ ἀρθῶναι, πείν' ἢ μαθεῖν τ' γνώμην τ' συκλήτῳ βελήσ.

1. Ἐπεὶ δὲ αὐτὸν ἅμα τῶ ὀπιφανῶναι πάντες ὁμοθυμαδὸν εὐφρόνησας, 3 σεβάσμιον τε καὶ βασιλέα προσηγόρευσας, ὁ δὲ τὰ μὲ παρῆξισιν παρῆξισιν τ' ἀρχῆς τὸ ὀπιφθονον, γῆρας τε προσημασίαν, συγγνώμης ἐδείκτο ἔδ) τε πολλὰς ὑπαπειδῆς ἐφασκεν, οἷς ἢ βασιλεία μᾶλλον ἀρμύζει. καὶ λαβόμενος τ' χεῖρας 4 Γλαβριῶν, εἴλεκε αὐτὸν, κατῆξιδου

1. Νυκτὸς ἐπ' ἔσης ἀφίκετο. Χίφιλ. nocte scilicet nondum præteritâ, die tamen appetente.

2. Vide quæ supra annot: in vitâ Commodi.

3. Alii Σεβαστῶν, eo enim nomine

insigniti sunt Imperatores Romani.

4. De Glabrigione nihil habeo comperiti. Secundum Capitolinum, Claudium Pompeianum hortatus est ut imperium sumeret, sed ille recusavit quia jam Pertinacem Imperatorem videbat.

καλειών ὅτι τῷ βασιλεὺς ἔφρων. ἦν δὲ ἐκείνῳ εὐχόμενα μὴ πάντων εὐπατειδῶν ἀνέφερε γένεῖς εἰς Αἰνίαν τὸν Ἀφροδίτης καὶ Ἀλκίσιου, πῶς τοῦ γένους ἀφροδελῶ. ἔπ' δὲ καὶ πῶς ὑπατῶν ἀρχὴν τελέσας δεύτερον. ὁ δὲ, ἀλλ' αὐτὸς τε (ἔφη) ἐγὼ, ὃν σὺ νομίζεις πάντων ἀξιώτατον, σοὶ τε τῆς ἀρχῆς ἑξαρχοῦ, καὶ πᾶσαν πῶς ἔξουσια ἐγὼ καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ψευδίζομεν σοὶ διδόντες. τότε δὲ πάντων αὐτῶν ἐκβιασάμενον, ἐκλιπαρησάντων τε, οὐκ ἔβη καὶ μόλις ἀνελθὼν ὅτι τὸν βασιλεὺς ἔφρων, ἐπέειπε ταῦτα.

hens, sessitare imperatoria sella jubebat. Erat enim ille omnium patriciorum nobilissimus, ad Æneam Veneris & Anchisæ filium seriem generis referens: idemque iterum consul, qui tamen ita tum loquutus est: Equidem egomet, quem tu omnium puras dignissimum, cedo tibi imperio, atque unā mecum Senatūs omnis summam tibi potestatem decernimus. Ibi verò ille vim penè afferentibus, atque impense rogantibus univēris, vix tandem dubitabundus fellam imperatoriam conscendit, atque orationem hujuscemodi habuit.

Δημιουργία Περτινάκου.

Oratio Pertinacis.

καί. Ἐγὼ πάντων δοξῶν ἐμῶν ἡρώδης με πῶς, καὶ τῆς σπουδῆς ὑπερέχοντος, ὁπότεν τε εἰς πρόκεισιν παύσις παρ' ὑμῶν εὐχόμενος καὶ ἐξουσιαστικῶν ὑποψῶν, εἰς τὸν δόξαν καὶ πίστιν ὑμῶν, εἰς τὸν δόξαν καὶ προθυμίαν ἐπέειπον, εἰς τὸ ἐπίμωτος δεξιᾶται πᾶσι ἐπιχειρησάμενος, ἐκπίδα τὸ ἐξουσιαστικῶν ὑποψῶν ἄν ὡς ὑμῶν ἡρώδης ἀρχὴν διόσυντα, ἐν ἀρχαῖς ὑμῶν εὐχόμενος. ἐμὴ δὲ ταῦτα μετὰ ταῦτα ὅσα καὶ ἐξουσιαστικῶν, πῶς τε ἀλλοτρίως ἐκπλήσσει, δέουσι τε καὶ ἀ-

XI. Consensus hic vester, studiumque eximium, uni mihi plurimum in tanta ista nobilitate deferendi, cum omni adulationis suspicione vacet, argumentumque benevolentiae, fidemque præferat, alium fortassis audaciorem atque alacriorem redderet ad ea quæ traderentur suscipienda sperantem facili se gubernatione usurum, qui tantam in vobis benevolentiam animadverteret. Me autem contrà, magna ista scilicet atque egregia, sicut honoris sensu obtupefaciunt, ita

1. Orationem hanc pro Herodiani ingenio magis quam re natâ formatam credo. Dio enim ejuſdem ætatis Historicus, Pertinacem eἰς ἀλλοτρίως orationem hanc habuisse testatur. Ωρ-

μασμαί μὲν ὑπὸ τῷ φρασητῶν ἀνταρῶν. ἔδιν ἄλλοι τὸ ἀρχὴς δέομαι, ἀλλ' ἐξουσιαστικῶν καὶ τῆς ἐξουσίας αὐτῆς διὰ τὸ πᾶσι ἐμῶν ἡλικίαν καὶ ἀφροσύνην.

metu quodam curaque sollicitant, siquidem, arduum inprimis est, magnis acceptis beneficiis paria referre. Nam in beneficiorum vicissitudine, si magnam gratiam referat, qui parvam debuerit, non tam facilitas remunerandi expenditur, quam in ipso argumentum grati animi commendatur. Sed cum prior quispiam eximia in te quædam contulerit, tum si illum parum amplè demeraris, non tam deesse quod reponas, quam ipse inops sensuum, ac planè ingratissimus videre. Cerno igitur jam animo, quam mihi arduum sit propositum certamen, nè tanto à vobis accepto honore parum me fortasse dignum exhibeam. Quippe non in sella ipsa fastigium dignitatis, sed in operibus situm, quæ illam minimè dedecorent. Nam quantum præterita odimus, tantum de futuris bene speramus. Et ut tenax est injuriarum memoria (quod enim offendit, nunquam obliteratur) sic beneficia in ipso excidunt usu: siquidem non tam delectat libertas, quam servitus offendit. Neque habendam quisquam gratiam putat, quod rebus suis pro arbitrio utatur: quippe id sibi deberi jure autumat. Qui verò suis exuitur bonis, nunquam sanè injuriarum obliviscitur. Neque quisquam lucro apponit,

ζῶνα ἢ μικρὸν ἐμπορεῖ. μεγάλων γὰρ εὐργεσιῶν προῦπαρχουσῶν, τὸ ἰσὺπιμον δυσέφικλον. ἀλλ' ἐν ταῖς ἀμωβαῖς, ἢ μικρὰ μὲν λαβῶσιν, ἀντιδῆναι μείζον, ἢ ἕτως εὐμῆρες ὡς εὐχάριστον δοκεῖν. ὀπλῶν δὲ ἂν ὁ παρῆτος πδράστως ἀγαθόν, ἀνυπόβλητον καὶ ἀδῆλαι χἀειν, τὸ μὴ κατ' ἀξίαν ἀντιδῆν, ἢ ἕτως δυσπίσεις, ὡς ἀναίδητον ἄμα καὶ ἀχάριστον ἰνομάζεται. ὁρῶ δὲ ἢ τὸν τοχόλια μοὶ ἐπιτημιθῶν ἀζῶνα, πρὸς τὸ ἀξίον ἐμαυτὸν παρῆγειν τῆς τοσαύτης παρ' ὑμῶν τιμῆς. οὐ γὰρ ἐν τῇ καδέδρα ἢ παρῆδρα, ἀλλ' ἐν τοῖς ἔργοις, εἴ τις αὐτῷ μὴ καταμῶμοι. ὅσω δὲ τὰ ἰγνῶμα ὡς φαῖλα μισῆται, τοσούτω τὰ μέλλοντα ὡς ἀγαθὰ ἢ μεγαλύτερα ἐλπίζεται. ἢ τὰ μὲν δὲν ἀπῆ ἔργων ἀεὶ μνημονύεται. Τὸ γὰρ λυπῆσιν, δυσεξάλειπτον. Τὰ δὲ χῆσῶ ἄμα τῇ ἀπολαύσει καὶ πλὴν παρῆ αὐτῶν μνήμῃ συναναλίσκη. ἐπεὶ μὴ ὁμοίως εὐφραίνει ἐλδῆδρα, ὡς λυπεῖ δελεία. οὐδὲ τις ἀδῶς τὰ ἑαυτῷ ἔχων, ἐν χἀειτῶ μοῖρα πῆδεται, τὰ ἰδια καρπῶδαι νομίζων. ὁ δὲ πῆ οἰκείων εῖρηδεις, αἰώνιον ἔχων πλὴν μνήμῃ τῶ κλυττικῶ, ἢ δ' εἰ τις εἰς τὸ κοινὸν χῆσῶ πῆοιτο μεταβολῆ, αὐτὸς τὲ πλεον νομίζοι.

1. Mallet *ἡλιόμορα*, Nam de præteritis sermo est,

2. Μεγάλα Stephanus & Sylburg.

quia vix ferendum est Atticis auribus ἄλλοι μᾶλλον μεγάλας. μᾶλλον enim utriusque subintelligitur.

κερτῶσαι. ἔπει δ' μὲν δημοφι-
 λους, καὶ κοινῇ ἀμφέροντες, ὀλί-
 γη τῶν κατ' ἕνα φορητῶν. τὸ δὲ κατ'
 αὐτὸν ἕκαστος, εἰ μὴ καὶ γινώσκω
 παροχρησίν, ἔδεν π μίση ἀφαιεῖσθαι
 νομίζει. Οἱ τε εἰδοτομῶν τῶν πῆς
 πυρηνίδος ἀκρίτις καὶ ἀφαιεῖσαι
 μεγαλοδωρεῖας ἐντυφῶν, πῶς εἰς τὸ
 σφοδρότερον καὶ μεμετηυμένων δια-
 σπῆν γηνμάτων μελαβόλων, ἔφι-
 λοσώφοντα, ἔδὲ συμεβρον καὶ κερτι-
 μβῶν διοικισιν ὀνομαζέσων, εἰ μὴ μι-
 κρολογίαν καὶ ἀθλιότητα βίη ὀνειδι-
 ζέσων, καὶ εἰδότες, ἔπ τὸ μὲν με-
 γάλα, καὶ ὡς ἔτυχε, κατελλέσθαι, καὶ
 ἀν ἀπειθήσασιν, εἰ μὴ ἐκ τ' ἀρπάζειν
 καὶ βιάζεσθαι. τὸ δὲ λογισμῶν πῶς τε
 κατ' ἀξίαν ἕκαστος νέμειν, ἀνδρῶν
 τὸ δεινὸν π δρᾶται, μὴ παρέχον
 ἀδικον εὐπορίαν γηνμάτων, διδασ-
 σὺν φειδῶ σόφοντα τῶν καλῶν περι-
 δέντων. πῶς τε δὴ ὑμῶν ἐγνωκότας
 καὶ συναιεῖσθαι, καὶ κοινῶ πῶς ἀ-
 χῆς πῶς διοικισιν νομίζοντας, εἰ-
 εἰσπραξιάντα ἀλλ' ἢ πυρηνίδα ἑτα-
 μβῶντας, αὐτῶς τε ἀγαθῶς ἔχιν
 ἐπίδατος, καὶ πῶς τῶν ἀρχαίων
 ταῦτα ἕσπερ ἔσθαι.

15. Τοιοῦτα ὁ Περτινάξ εἰπὼν,
 ἕσπερ ἔσθαι τε πῶς σὺν ἄλλοις βουλήν,
 καὶ σφῶς πάντων εὐνομηθεῖς, ἡ πα-
 τὴς τε πῶς καὶ ἀδελφῶν παρ' αὐτῶν
 τυχόν, ἔσ τε τ' ἡ Διὸς νεῶν καὶ
 τῶν λοιπῶν ἱερῶν πεμφθεῖς, τῶς τε
 ἕσπ τῶν βασιλείας ἑστίας τελέτας,

quod utilitatem in commune
 pariat. Quæ enim publicè pro-
 sunt, parum cuique curæ sunt.
 Sin quæ propria cuiusque sunt,
 minus ex sententia ceciderint:
 tum nemo fatis secum benignè
 agi putat. Ad hæc, quicumque
 enormibus tyrannorum, atque
 immensis largitionibus insuē-
 runt, si si frugalius paulo, aut
 continentius ex pecuniæ inop-
 tia agere instituas, non tam id
 moderatæ cuidam dispensationi
 prudentique attribuunt, quàm
 avaritiam continuò tibi & sor-
 des exprobrant. Neque autem
 cogitant, neminem posse ma-
 gna cuivis dilargiri, qui se à vi
 atque à rapinis absteineat. Qui
 autem rectè ac pro cuiusque di-
 gnitate dispensat, non modo ni-
 hil cuiquam injustè eripit, sed
 & cæteros trugi esse docet, &
 parcere parto. Hæc igitur cum
 animis vestris reputantes; ad-
 timini vos quoque mecum Pa-
 tres, communemque hanc im-
 perii administrationem existi-
 mate. Quippe in republica,
 optimatum, non autem sub ty-
 rannide victuri, cum ipsi opti-
 mam habere spem, tum reliquis
 etiam debetis polliceri.

XII. Hæc loquutus Pertina-
 x, Senatui animum addidit:
 votisque exceptus & acclama-
 tionibus, habitusq; honorificen-
 tissimè, Jovis aliorumque De-
 orum templis consalutatis, sa-
 crificioque de more facto in
 aulam Palatinam se contulit.

1. Appellatus est eadem die Augu- Illi jus quartæ relationis. Vide Capito-
 stus & Pater Patriæ; datum porro est lium.

Postea vero quam fama vulgavit, quæ ille vel in Senatu dixisset, vel ad populum scripsisset, læti omnes agitare, sperantes ferium se & clementem principem, parentemque ad eò magis quam imperatorem habituros. Nam & militibus edixit, ne cui ex populo contumeliam facerent, néve quem viatorem pulsarent, cunctaque denique ad honesti cultum, modestiamque referebat.

XIII. Ipse cum aut ingrederetur, aut jus diceret, comem scilicet ac mansuetam indolem ostendebat. Et cum Marcum in primis referre videretur, seniores quidem admonitu delectabat: reliquos autem à crudeli, contumeliolaque tyrannide ad modestam vitam tranquillamque vindicatos, facile ad se amandum impulerat. Quæ cum fama latius evagaretur, nationes omnes atque exercitus subiectos Romanis, aut amicos, ad deferendos ei divinos honores incitavit. Quin Barbari quoque, si qui aut frenos depulerant, aut seditiones moliebantur, metu virtutis quam præstitisse eum superioribus bellis meminissent, justitiæque fide, cum neminem ab illo scirent ultro offendi, sed gratiam cuique pro meritis referri, vimque abesse & crudelitatem, sponte se dediderunt.

XIV. Legationes præterea undique confluebant, gratularum Romano populo, quod Pertinacis imperio gubernaren-

εις τῶν βασιλείων ἐπισηλιδεν αὐτῶν. ἐπεὶ δὲ διεφύπησεν ἡ φήμη τῆς τε λεχθέντων ὑπὸ αὐτῶ ἐν τῇ συκλήτῳ, καὶ τῆς παρὸς τὴν δῆμον γραφέντων, ὑπερήσαντο πάντες σεμνὸν καὶ ἥπουν ἀρχόντα, καὶ πατέρας, ἢ βασιλεία ἐξείν ἐλπίζοντες. Τῆς τε γὰρ στρατώτας ἐκέλευσε πῦνσαι τὴν ἀγῶν τὰς δυνάμεις ὑβρεῶς, καὶ μὴ τε πάλειν πῦναι τὴν πεινῶντων, εἰς τε τὸ κόσμον καὶ ὑπαίτιον μετὰ γεν πᾶντα ἐπὶ ἔρατο.

ιγ'. Ἐντε ταῖς παροδοῖς καὶ τοῖς δικαστείαις, ἡ παρῶν καὶ ἡμερῶν ἡδὸς ἐπεδείκνυτο. καὶ τὸ Μάρκου ἀρχῆς ζήλω τε καὶ μιμησὶ τὰς ἀγαθὰς παροδοῦς ὑπομιμησῶν ἔωφρανε. τὰς δ' ἄλλους πάντας, ἐξ ὁμῆς καὶ ἐφουβείσθε τυραννίδος εἰς σωφρονα καὶ ἀμέμνονον βίον μεταχθέντας, ἔασι εἰς ἕνοιαν ὁμοιωσάτο. τῆς τε ἡμέρας ἀρχῆς ἡ φήμη ἀγαθέσθαι, πᾶντα ἔδθη καὶ πᾶντα στρατόπεδα, ὅσα τε Ρωμαίοις ὑπῆκου, καὶ ὅσα φίλα, ἐκπεδείκνυτο αὐτῶ τῶν ἀρχῶν ἐπειδεν. ἀλλὰ μὴν καὶ τῆς Βαρβάρων ὕψους ἀρότερον ἀφωιάζον, ἢ ἐσασιάζον, φόβῳ τε καὶ μήμητι τὴν ἐν ταῖς παροδοῖς αὐτῶ στρατοῖς ἀρετῆς, πίσει τε γνώμης, ὅτι μηδένα ἐκῶν ἀδικήσει ποτὲ, ἐκείσθω τὸ κατ' ἀξίαν ἀποπέμων, χάριτος ἀποπέτων καὶ βίας ὁμῆς ἀγῶνισθω, ἐκόντες αὐτῶ παροδοῦν.

ιδ'. Πρεσβείαι τε πανταχόθεν ἀφικνῶντο, συνηθῶν ἀπαίων τῇ Ρωμαίων ὑπὸ Περτινακί ἀρχῆς. Οἱ

1. Erat enim secundum Dionem ἀποδοῦν.

μὲν ἐν ἄλλοις πάντες ἄνθρωποι, καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ, καὶ εὐτακίᾳ καὶ ἡμέρῳ ἢ βασιλείας ἔχαιρον. ὁ δὲ πάντας εὐφρανε, τῷτο μόνως ἐλύτῃ τὸς ἐν τῇ Ρωμαίῳ καταπώτας, οἱ δορυφορεῖν εἰσάδασι τὸς βασιλείας. καλοῦντο γὰρ ἁρπαγεῖν τε καὶ ὑβελῆσαι, εἰς τε τὸ εὐτακίᾳ καὶ κόσμῳ ἀνακαλέσασθαι, τὸ πρῶτον καὶ ἡμέρον τῆς ἀρχῆς ἕβεν αὐτῷ καὶ ἀπύμαρ, καὶ αὐτοῖς τε ἢ ἀνέτε ἔξωστας νομίζοντες, πῶν ἢ ἀρχῆς ἐκ ἔσθρον εὐτακίαν. ἀλλὰ τὰ μὲν αὐτοῖς κατ' ὀλίγον ὀκνησὶς τε καὶ ἀπίστῃς αὐτοῖς τοῖς κηλοῦσθαι σπαρταίον τὸ δὲ τῆς ἀπύμαρ, ἢ ἐκ ἑλῶν μίλων δυοῖν ἢ βασιλείας αὐτῶν ἀποκαταστήσας, ὁππότε αὐτοῖς τε ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πολλὰ σπάρματα καὶ χροῖα ἔργα, ἐκπύμαρ τε ἀραδῶν τοῖς ἀρχοῦσθαι ὑποφρανοῦσθαι, ἐλάσασθαι πάντα καὶ ἀνέτεσε πύμαρ πύμαρ, ἐκπύμαρ τε δαυμασθαι καὶ ἐπιφύμαρ τοῖς ὑποφρανοῖς ἔργα εἰς τέλει ἀρῆσαι.

1. Πρῶτον μὲν γὰρ πᾶσι πῶν τε Ἰταλίαν, καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔσθαι ἀρῆσαι τε καὶ πύμαρ ἔσθαι ἔργα, ἐπέσεσαν, ὁππότε πύμαρ καὶ δαυμαρ, εἰ καὶ βασιλείας κτύμαρ εἶναι, καὶ ἀραδῶν δαυμαρ καὶ πύμαρ τε καὶ γεορῆσαι δαυμαρ

tur. Sed quod plerisque omnibus publice privatimque gratum fuit, modestumque mansuetumque principem populo Romano contigisse; id verò urbanæ cohortes imperatorum custodiæ adhibitæ graviter, molestæque ferebant: siquidem à rapinis injuriisque ad temperatum vitæ cultum revocatæ; ac mitem illam civilemque gubernandi rationem in contumeliam suam ac dedecus accipientes, ut ex quâ licentiam sibi ademptam intelligerent; nullo jam pacto rectorem hujuscemodi tolerandum statuebant. Igitur principio contumaciores se gerere, minusque dicto audientes esse: postremò nondum bimestri imperio expleto, cum quidem ille jam non dubium probitatis specimen dedisset, universis in optimam spem erectis, invidit repente mala fors, quæ omnia funditus evertit, sic ut egregii illi conatus vehementer omnibus profuturi, in medio quasi cursu prolaberentur

XV. Nam primùm quidem, quicquid in Italia aut alibi gentium inculti soli, etiamque sub regibus vacaret, id totum occupantibus & colentibus adjudicavit: decemque annorum immunitatem,

1. Επει ἐν ἐπὶ τῆς σπαρτάτης ἀρπαγῆς, ἐπὶ τῆς κηλοῦσθαι ἀρῆσαι καὶ ἰδίᾳ, δαυμαρ; ἐπὶ ἐμύσθαι αὐτῶν Χριστῶν.

2. Sc. ex quo cepit parendi dedignatio. Dio enim & Capitolinus Perinacem regnasse ferunt dies 88. à quibus immanè quantum differt Eusebius qui

regnasse ait μύμων 5. Sed huic computo annumerari debet intervallum illud quo rerum potitus est Julianus; Qui in serie imperatorum omittitur, vel quod imperium turpiter mercatus esset, vel quod istud intervallum impleverit certamina potius de principatu, quàm principatus ipse.

ac perpetuam libertatem agricolis concessit. Imperatoriis autem possessionibus nomen suum inscribi prohibuit, non esse illas dictitans imperantium proprias, sed communes Romanorum, & publicas. Vectigalia quoque omnia, quæ ad contrahendas pecunias tyranni excogitaverant, in fluviorum ripis, in urbium portibus, perque vias & itinera penitus remisit, atque in antiquam libertatem revocavit. Multaque item ad idem exemplum facturus videbatur.

XVII. Nam & delatores urbe exegerat: & ubi inveniuntur, puniri imperaverat; cavens ne cui de vanis criminibus periculum conflaretur. Ergo in maxima tranquillitate sese, beatissimoque rerum statu victuros, Senatus cæterique arbitrabantur: liquidem adeo se æquabilem, paremque cæteris præstabat, ut filium quoque jam adolescentem in aulam Palatinam nunquam adduxerit, sed intra privatos parietes continerit. Sic ut ad ludum quoque literarium, atque gymnasia de more itaret, nihil privatis absimilis; erudireturque, & omnia perinde ut quis è medio agigaret, neque ullam aut tyrannicam, aut omnino imperatoriam pompam ostentaret.

ἔβ). ἔδωκε τε χωρῶσιν ἀτέλειαν παντων εἰς δέμα ἔτη, καὶ διὰ παντός δεσποτείας ἀμεινίαν. τοῖς τε βασιλικοῖς κτήμασιν ἐκώλυσεν αὐτῶ τὸ ὄνομα ὀνηράφωτος, εἰπὼν αὐτὰ ἐκ ἴδια τῶ βασιλεύοντι ἔβ), ἐπὶ καὶ καὶ δημόσια τῶ Ρωμαίων ἀρχῆς. τέλη τε πάντα πρότερον ὅτι τῶ τυραννίδος εἰς εὐπορίαν χρημάτων ὀνηροῦντα, ὅτι τε ὄχθαις ποταμῶν, καὶ λιμέσι πόλεων, ἐν τε ὁδῶν πορείαις κατὰλύσαι, εἰς τὸ ἀρχαῖον καὶ ἐλευθερον ἀφῆκεν. ἐμέλλησε δὲ εἶν ἐπὶ καὶ πλείονα, ὡς γὰρ τὰ τῶ προσωρέσεως ἐνεδείκνυτο, εὐρηγήσῃ τὰς ἐσθλούς.

15'. Ἐπεὶ καὶ τὸς συκοφάντας τῶ πόλεως ἦν διώξας, καὶ τὸς πάντα χρόνῳ ἦν κολαδῆσαι κηλεύσαι, τοῦ μηδένα ἐπιτρέψαι, μήτε ματαίοις ἐκλήμασι ἀπειπίπην προσωρόμῃ ἐν ἀδείᾳ τε καὶ μακαίῳ βίῳ ἢτε ἀβλήτῃ μάλισα, καὶ οἱ λοιποὶ πάντες βιώσεως προσωροκου. ἔτω γὰρ μέτεῃ καὶ ἰσότηῃ ἦν, ὡς καὶ τῶ ἕνῳ αὐτῶ ἦδη μεράκιον ὄντα, 3 μήτε εἰς τῶ βασιλειῶν αὐτῶ ἀναγαγεῖν, ἀλλ' ἐν τε τῶ παρῶα κηρῶν οἰκεία, καὶ εἰς τὰ σωμῆθη προσωρόνια διδασκαλεία καὶ γυμνάσια ἰδιωτεύοντα, ὁμοίως τοῖς λοιποῖς παιδευέσθαι τε, καὶ πάντα προσωρήν, ἔδωκε τῶ τῶ ἢ πομπῶν παρεχόμενον βασιλικῶ.

1. Tandemque imperium principis quam patrimonium majus est Plin. in paneg.

2. Erecta sunt duo priora vectigalia propter fluminum & portuum usum,

ultimum verò ob cursus vehicularium, uti licet conjicere.

3. Quia, inquit Xiphil. διαφραγῆσαι καὶ ἐκ ἡτέλλησε.

ιζ'. Τοιαύτης δὲ ἰσομοιείας καὶ δ-
 ταξίας καλεχέσθαι ἢ βίον, μόνοι οἱ
 δορυφόροι ἀγαλλοήτες μὲν ὅτι τοῖς πα-
 ρεσι, ποδῶντες ἢ τὰς ὁδοὺς ἢ ἀπορρο-
 μῆς πυραγίδος ἀρπαγὰς τε καὶ βί-
 ας, ἐν τε αἰσωπῆσι καὶ κραιπλάσις ἐ-
 σκευάσαστο ἰσποκιδάσαστο ἢ Πρ-
 τινάκα, ὡς ὄντα αὐτοῖς βαρῶν καὶ ἐ-
 παρῆν. Ζηῆσται δὲ πᾶσι ἢ πάλιν αὐ-
 τοῖς ἀνετον καὶ ἀκόλαστον παρέξοντα
 ἔξοστα. αἰφιδίως τῶν αὐτῶν ἰσ-
 ποροδοκῶντος, ἐν δὲ παύταιν ἐν ἰσ-
 χία διατελέωντων, καὶ θυμῶν καὶ ἀλ-
 γῶν ὁμοῦ, ἢ ἢ στρατοπέδου ὁμοῦ φρε-
 ρῶν αὐτοῖς, ἡμέρας ἀνμαζέσθαι ἐ-
 πιστήλδων τοῖς βασιλείοις, τότε δὲ
 φαλα ἀφελεινῶν, καὶ πᾶσι ἔξοστα
 αἰφιδίως. πᾶσι δὲ ἀφελεινῶν ἢ ἔξοστα καὶ
 ἀνελπειν, εἰ ἐν τῇ βασιλείῳ ἰσ-
 ρεσία παραρῆσις, ὁλογοῖ τε σφῶς
 πολλὰς, καὶ ἀνοπῶν σφῶς ἐπιστωδύς,
 ἐν ἑαυτῶν ἀλλ' ἔκαστος, ἢ ἐκαστῶν
 εἰσο φρεῖαν λιπῶν, ἢ ὅτι τῇ αὐτοῖς,
 ἢ ὅτι ἢ λοιπῶν ἰσποδοῖς ἐφελειν. ὁ-
 λογοῖ δὲ πᾶσι ἢ σφῶντων, ἀφελει-
 λαντες πᾶσι Πρπῆσται ἢ ἔξοστα, συ-
 τελέων φρεῖν, τῇ τε ἢ δῆμος βο-
 ρεσία ἑαυτῶν ὁπδῶνται. ὁ ἢ καὶ τοῖς
 συμβουλόσιν αὐτῶν σφῶς τὸ παρῶν
 ἀφελειν μὴ πᾶσις, ἀφελειν ἢ καὶ
 ἀφελειν, βασιλείας τε ἀφελειν, καὶ
 ἢ ἀφελειν ὁλογοῖ αὐτῶν καὶ προπ-
 πορῶν ἰσποδοῖς, φεῖν μὲν ἢ
 ἀφελειν ἐν ἰσποδοῖς. ὁμοῦ ἢ χαρῆ-

XVII. Cū in hac mō-
 rum vitæque modestia ageret,
 foli scilicet prætoriani milites,
 præsentem rerum conditionem
 non satis æquo animo ferentes,
 veterem illam licentiam violen-
 ter se gerendi, raptandique om-
 nia affectabant; interque vina
 & epulas, consilia inierunt
 Pertinacem è medio tollendi,
 gravem ipsis atque onerosum
 alterumque ejus loco impo-
 nendi rebus Romanis indul-
 gentem atque intemperan-
 tem, nihilque denique non li-
 centiæ præbiturum. Igitur con-
 festim haud opinatò cunctis oc-
 cium agitantibus, turbidi, ac
 furentes, militari cursu meri-
 die ipso, protentis hastis, nu-
 dis gladiis, frequentes ad im-
 peratoris ædes feruntur. Re au-
 tem subita, insperataque per-
 territi cubicularii Palatini, pau-
 ci plurimis, & inermes arma-
 tis minimè ausi resistere, re-
 licta sua quisque statione, di-
 versi alii aliò defugerunt. Pau-
 ci tamen ex amicissimis, nunci-
 ato militum concursu, persuade-
 re Pertinaci conabantur, uti
 fuga sibi confuleret, populique
 auxilium imploraret. Ille au-
 tem tametsi utilia in præsens au-
 diebat, tamen indecorum exi-
 stimans, atque illiberale, mi-
 nimeque dignum imperatoria
 majestate, atque anteaçta vitâ,
 fugæ aut latebris salutem debe-
 re: occurrere periculo, ac pro-

1. Pertinaci factio preparata est per *piolinus*.
 Latum præfectum Prætorii, & eos quos Pertinacis Sanctimonia offenderat. Ca-
 2. Scrib. ἐν τῷ.

cedere in medium decrevit, sperans persuasurum quæ vellet, & furentes in præfens animos placaturum. Igitur cubiculo egressus, factulque irruentibus obviâ, quærere causas institit tam subiti motus, & à foedissimo illo tumultu abstertere, non attonitus periculo: sed habitum oris gravem, moderatumque retinens, paremque imperatoris dignitati; ac nihil humile, nihil pavidum aut obnoxium, nihil denique supplice dignum præ se ferens; ita ad eos verba fecit.

σας τῶ παρῆματι, προήλθεν ὡς ἀλλοτρίω αὐτοῖς, ἐλπίσας πείσειν τε αὐτὸς, καὶ παύσειν τῆς ἀλόγου εἰς τὸ παρὸν ὀρμῆς. καὶ δὴ τὸ δωμάτιον προχθῶν, ἑαυτῶν αὐτοῖς, πτωδάνεδαί τε ἐπύρατο τὰς αἰτίας τῆς ὀρμῆς, πείθειν τε ἐπεχείρη μὴ ἐνδουσιασθῆναι, καὶ τότε ἐν σάφρονι καὶ σεμνῷ γήματι, καὶ πρῶν τὸ τοῦ βασιλέως ἀξίωμα, ἔδεν πηγεπηχότου, ἔδὲ καλαδελκῶντου, καὶ ἐκελευσῶντου γήμα ἐνδεικνύμεντου.

Alia Oratio Pertinacis admittentes Prætorianos.

Ἐτέρη Δημογοεῖα Περτίναντου πρὸς τὰς δορυφόρους.

XVIII. Me quidem, ô milites, inquit, si occiditis, neque ipsi rem magnam facitis; neque mihi sanè gravem, homini videlicet hujus ætatis & gloriæ: siquidem humanæ vitæ finis certè est aliquis necessarius. Vos autem principis curæ, custodiæque, & propulsandis aliunde periculis adhibitos, cædem ipsos facere primos; neque civili tantum, sed Imperatorio quoque sanguine polluere dextras; id verò videte, ne vel in præfens flagitiosum sit vobis, vel in posterum periculosum. Neque enim ego ulla vos injuria affeci. Si enim Commodi doletis interitu, nihil profectò novum fuit mori, qui homo natus fuerat. Sin dolo necatum putatis, non meum sanè id crimen: quippe quem ipsi scitis ab omni etiam suspitione procul abesse. Quæ

III. Τὸ μὲν ἐμὲ, ἔφη, πρὸς ὑμῶν ἀναιρεθῆναι ἔδεν πῶς μέγα, ἢ βαρὺ, πρῶβότη εἰς μακρὸν γήρας ἐνδόξως ἐλάσαντι. παντὶ γὰρ ἀνθρώπων βίω, ἀνάγκη τέλει ἐπιτεθῆναι. Τὸ δὲ ὑμᾶς φύλακας καὶ φρουρὰς δοκούντας βασιλέως, καὶ τοὺς ἔξωθεν κινδύνους ἀπείργοντας, αὐτὰς χυθῆσαι φονεῖς, καὶ μὴ μόνον ἐμφυλίω, ἀλλὰ καὶ βασιλείω μᾶναι τὰς δολίους αἵματι, ὁράτε, μὴ πρὸς τὸ νῦν ἀνόσιον, καὶ ὑπερον ὑμῶν ὀπικνύνον ἦ. ἔ γὰρ πῶς ἐμαυτῶ ἀνώοιδα λυπήσαντι ὑμᾶς. εἰ δὲ καὶ ὅτι τῆ Κομμόδε τελειῶν θυγατρὶν ἐδὲν ἀφῆδξον, ἀνθρώπων ὄντα εἰ τελειῶν κατέλαβον. εἰ δὲ τούτο ἔξ ὀπθουλιῶς οἶσθε γεγῆσθαι, ἔκ μόν τὸ ἀμάρτημα. ἴσε γὰρ, ἔξω

πᾶσις

πίσις ὄντα με ὑποψίας, καὶ εἰδὲν ἡπίου
 ἔμῳ ἀγνοῦντα τὰ τότε πεπραγ-
 μένα, ὡς εἰ π ὑποπτεύε, ἑτέροις
 ὑποφύρειν τὸ ἔκδημα. ἀλλ' ὅμως
 τηλοῦθ' ἡσυχῆ καί κείνη, οὐδὲν ἔ-
 μιν ἔβ' ὑπέρπετος, καὶ κατ' ἀξίαν,
 καὶ ἀπὸ τοῦ βιαζέσθαι με, ἢ ἀρπά-
 ζειν ἐδέχεται.

θ'. Τοιαῦτά πια λέγουσιν αὐτοῖς
 πηλοῦθ' ἔβ' ἰδίως αὐτῶ καὶ πεί-
 σασιν ἐμείλισκε, καὶ ἐκ δόλοιο γε ὑπο-
 σφαιρῆτες, ἀντοχῶν, σπυρὶ βασιλέως
 μῆρας αἰδέμενοι ἔπι δὴ λαλῶντα ἢ
 σπυρὶ πῶ, ὁππότεντες φουέουσι.
 δράσαντες τε ἔπας ἀμὲν ἔργον, δέει
 ἢ τετολυμῶν φάσασιν δέλοισι ἢ
 ἢ δῆμα ἔροδοι, ὁππότεντες τε ὁπ-
 λατοῦς τὸ πῶθ' διούσι τὸ πε-
 πραγμένα, εἰς τὸ σπατοῦσιν δρομῶ
 ἀταχασταῖς, ἐπὸς τείχεσ ἐμῶν,
 σφαιρῆς ὅπ' ἢ πύργων καλασῶντες,
 ὡς ἀμύνησι πὸ τείχεσ σφαιρῶν
 λαί οὐ δῆμα. Τέλοσ πὸ δὴ πῶσιν
 καλέασι Πύργων, χροσῶντων βίω
 καὶ σφαιρῆσι, ὡς σφαιρῆσι.

κ'. Ἐπειδὴ δὲ ἀφῆλτοσιν εἰς ἢ
 δῆμα ἢ ἢ βασιλέως ἀνείρεσι, τα-
 φαχὶ τε καὶ πῶθ' πάντας καλέασι,
 διεδείν τε ἐνθεσῶσιν ἐμῶς, κῆ-
 σῆσι τε ἀλοσ καλέασι ἢ δῆμα,
 ζατοῦσιν τὸσ δράσαντας, μῆτε ὁ εὔ-
 ρειν, μῆτε ἀμύνησιν δρομῶν.
 μάλασ τε δῆμα ἔργον τὸ πεπραγ-
 μέν, καὶ σφαιρῶν καμῶ ἐπῆρσι οἱ

enim tunc acta sunt, vos prius
 cognita habuistis: ut etiamfi
 quid obortum suspicionis est,
 utique alios attigerit. Cæteruma
 ne illo quidem extincto, quic-
 quam de vobis fieri patiemur,
 quod modeste, atque ex dig-
 nitate veltra, non autem per
 vim & rapinas concupiverit-
 tis

XIX. Ita loquente eo, jam
 quidam ex his permotum iri
 videbantur: neque sanè pauci
 abire jam cœperant, veriti
 sanctimoniam principis, ac se-
 necutem: sed à cæteris facto
 impetu obruncatur. Qui sta-
 tim eo perpetrato scelere, mul-
 titudinem declinantes indignif-
 simè laturam id facinus occu-
 pant in castra abire, mu-
 roque continent se, dispositi-
 tis pro turribus armatis, qui
 populum à mœnibus arce-
 rent. Hunc finem Pertinax
 fortitus est vitæ, morumque
 (ut supra diximus) laudan-
 dus.

XX. Sed ubi cædis illius
 fama per populum dedita, tu-
 multu scilicet, luctuque omnia
 compleri, discurrere univèr-
 si furentibus similes, neque certi
 quid agerent. quærere ipsos au-
 tores: quos neque invenire ta-
 men poterant, neque ulcisci.
 Præcipuè verò fena us indignè
 id ferre, communemque eam

1. Expressior Capitolinus. Sed cum
 Tacitus quidam annis e Turgis, in vram
 & mactem milites loquendo adduxisset,
 hastam in pectus Pertinacis objecit; hæc
 voce usus, uti refert Xiphilinus, τὸ πῶ-
 σιν ἐξ ἢ οὐ σφαιρῶσιν πιπομφασιν.
 calami-

calamitatem existimare, desiderans parentem optimum, ac principem indulgentissimum: rursusque tyrannidem metuens quam cordi esse militibus intelligebat.

XXI. Sed quum dies unus itemque alter abiisset, plebsque univēsa suo quisque metu quietem ageret; & qui dignitate, autoritateque pollebant in sua prædia quàm longissimè poterant ab urbe secessissent, ne quid in eligendo successe gravius objiceretur: cognito milites & quietum esse populum, & existere neminem qui principem interfectum vindicaret, ipsi quidem castris se continebant. Constituto autem supra murum vocalissimo quoque, edicunt venale imperium, traditurosque se ei qui plurimum pecuniæ polliceretur, tutoque in aulam deducturos. Id auditum, neminem in senatu gravitate atque autoritate præditum, neminemque è nobilitate, aut ex his denique permovit, quicumque adhuc opulenti superabant, tennes reliquæ Commodi tyrannidis, neque ausus quicquam aut muro succedere aut turpem contumeliosumque dominatum pecunia pacisci.

ἢ σύγκλητον βελῶν νέμοντες, πατέρα τε ἵππον καὶ χριστὸν παροστίτω δποβλήοντες. παλιν τε τυραννίδος ἡ δέος, ἐπεὶ τῶτω χαίρειν τὸς στραπώτας ἡλπίζον.

καί. Μιάς δὴ πῦρ καὶ δειλότερας ἡμέρας ἀγαθραμύσης, οἱ μὲν δημόται, ἔχουσιν τὸ καθ' αὐτὸν δεδιώς, ὑπανεχώρει. οἷτε ἐν ἀξιώσει ὄντες εἰς τὰ πορρωτάτω τὴ πόλεως κήματα ἀπεδίδρασκον, ὅπως ἂν μὴ τι δύνον ἐκ τῆ ἐσομένης ἀρχῆς παρόντες πείδοιν. Οἱ δὲ στραπῶται, ἐπεὶ τὸν τε δῆμον ἡσυχάζοντα ἔγνωσαν, μὴ τέπνα πολμῶντα ἐπιζητεῖν πρὸς τὴ βασιλέως ἀμαλί, ἐμῶν μὲν ἐντὸς τῆ τείχους κατακλείσαντες ἐαυτῶς. ἀναγαγόντες δὲ τὸς εὐφρονοτάτους ἐαυτῶν ὅτι τὸ τείχος, ἡ παροσκηρῆσθον ὤμιον τὴ βασιλείαν. τῶ τε πλείον ἀρρῦειον δώσοντι, ἔχθειεῖν ὑποχρῶντο τὴ ἀρχῆ, καὶ διὰ τῆ ὅπλων αὐτὸν ἀνάξειν ἀδεῶς εἰς τὴ βασιλείον αὐλῆν. ἐπεὶ δὲ τὸ κήρυγμα διεφοίτησεν, οἱ μὲν σημανότεροί τε καὶ εὐσαδέεσοι τῆς συκλήτης βελῆς, ὅσοι τε εὐπατεῖσαι, ἢ ἐπὶ πλείοσι, λείψανα ὀλίγα τὴ Κομμόδος τυραννίδος, ἔτε παροσλήσον πρὸς τείχει, ἔτε ἀπορεπῆ καὶ ἐπονείδισον κήματα κήσαδῶς τὴ ἀρχῆ ἡδέλησ.

1. Ὡσπερ ἡδ' ἐν ἀγορῇ καὶ πωλητηρίῳ πνί καὶ αὐτῆ, sc. Roma ὅ ἡ ἀρχὴ αὐτῆς πᾶσα ἀπεκρηχθη Dion.

2. Χρημασίης ἀπλῆς ἢ ἀνωλατῆς ἀσέλγης Idem. Longè verò diffentit Spartianus qui hoc de Juliano refert. Tanto parsimonia fuisse perhibetur, ut per iridium porcellum, per iridium leporem divideret. Nam in hac vitâ à Grecis scriptoribus procul abicit Spartianus, quod semel monuisse suffecerit.

κβ. Ἰουλιανῶ δὲ πνι ἦδη τὸ πῶ
 ὑπατον τελευκῶτι ἀρχῶν, δοκῶντι ὅ
 ἐν εὐπορίᾳ χρημάτων ἔει-
 μένῳ δὲ πρὸς δαίλων ἐσπέραν διμ-
 γέλῳ τὸ στρατιωτικὸν κέρημα ὄρε-
 μένῳ καὶ κραπάλλῳ. ἦν γὰρ καὶ ὅτι
 βίῳ μὴ σφόδρῳ ἀφελόμενον.
 πείθεισαν ἔν αὐτῶν ἢ τὴν ἰ-
 δουράτην, καὶ τὸ ὅτι ὄρεσάντων πλῆθος,
 ἀναδορῶντα τὸ σκίμπος δὲ δρακμῶν
 ὅτι τὸ ταῦχος, καὶ τὸ ἀεὶ πῶθεν
 μαθεῖν, ὄρεα τε πᾶσι τὸ ἴδιον συμ-
 βεβούληται, ἐξῆμιμῶν τὸ ἀρχῶν ἀρ-
 πάσαι, ἀφελῶς ὅτι χρημάτων ἔχουσα
 μεγαλοδωρεῖα ἀπαιτῶν ὑπεβαλεῖν, εἰ
 καὶ πνις ἀμφοσθεπτοῖεν. ἐπὶ πόλιν
 τὴν τήχῃ ἀεὶ πῶθεν, ἔβλα τε, παῖ-
 τα δάσαν ἴσα βέλονται, ὑπερ-
 μῶν, παρῆναι τε αὐτῶν παμπόλου
 χημάτων καὶ διπλωρῶν, χρυσῶν καὶ ἀργυ-
 ρῶν πεπληρωμένους ἔλεγε. καὶ δὲ τὸ αὐτῶν
 κερὸν Σουλπιανῶν καὶ αὐτῶν αὐτῶν
 ὑπερβολῶν, ἐπαρχῶν τε τὸ πόλεως
 γυβῶνος (πατρίῳ) ἦν τὸ Πρηνάκος
 γυναικῶς) ἦκε τὸ ἀρχὴν ἀγέμενος.
 εἰς τὸ πῶθεν μὲν ἐπὶ προσήκοντο, φεβ-
 δέντες αἱ στρατιῶται, τὸ πρὸς τὸ Πρηνί-
 νακα συλφύειαν, μὴ πρὸς ἀρα δόλος εἶν
 εἰς τὸ ἐκδικηθῆναι τὸ ἐκείνη φόνον.

κγ. Καθέντες ὁ κλίμακα, τὸ Ἰου-
 λιανῶν ὅτι τὸ ταῦχος ἀναβίβασι, ἐ-
 γὰρ ἀρτίστην ἀνάστασις πῶς πύλας ἠ-
 δούλην, σὴν ἢ εἰ τὸ πῶσθηται τὸ δαδισμῶν χημάτων μαθεῖν. ὁ δὲ ἀνῆλθον,

XXII. Sed enim Juliano
 cuidam consulari viro, qui
 grandem habere pecuniam cre-
 debatur, vespere supra cœ-
 nam nunciatur inter vinum
 atque epulas militum edictum.
 Quippe homo alioquin parum
 vitæ continentis habebatur. Per-
 suadent igitur uxor atque filia,
 & parasitorum turba, ut reli-
 cta mensa acceleret, & quid
 agatur intelligat. Ac subinde
 intereundum adhortantur, oc-
 cupet projectum imperium: su-
 peraturum largitione omnes,
 qui tantum divitiarum possi-
 deat. Igitur ubi ad muros ac-
 cessit, clamare occcepit, datu-
 rum quæ vellent: habere se
 magnas opes, plenos auri the-
 sauros, atque argenti. Eodem-
 que tempore Sulpicianus, &
 ipse vir consularis, ac præfe-
 ctus urbi, focerque Pertinacis,
 imperium licitabatur. Verum
 in eo milites suspectam habu-
 erunt Pertinacis propinquitatem,
 subesse aliquid fraudis
 suspectantes, quo illius cædes
 vindicaretur.

XXIII. Ergo Julianum sca-
 lis demissis supra muros attol-
 lunt: non prius ausi referare
 portas, quàm conveniret de
 numero dandæ pecuniæ. Ille
 Ingressus in caltra, primùm
 quidem honores Commodi, &

1. Contra Spartianus. Qui uxorē &
 filias in Palatium vocatis, uxorē in-
 iussit transisse, Narrat, quæsi immittens
 exitum præstiterunt.

2. Moquit enim Julianus ne cum Im-
 peratorem faceret qui Pertinacis vindica-

ret. Eadem utrinque Licitationem lege
 apud Dion.

3. Indicavit quanti emeret imperium
 computo per digitos facto, ideo apud
 Dionem dicitur πῶς χερσῶν ἐνδεικνυ-
 ῶσα.

statuas quas sustulerat Senatus, instauraturum pollicebatur: concessurumque ipsi quam quondam sub illo licentiam obtinissent, præterea militibus singulis plus multo argenti daturum, quam aut petere auderent, aut accepturos expectaverant.

Neque in dando moram futuram: nam domi eam pecuniam adseruari. Quibus adducti rebus milites, atque in tantam spem erecti, Julianum declarant principem, simul & Commodi cognomen imponunt. Tum signis sublati, impositisque illius imaginibus, deducere hominem tendunt. Igitur de more sacrificio in castris peracto, exiit majore militum comitatu quam cæteri consueverant: siquidem per vim, contraque populi voluntatem, perque turpitudinem & dedecus imperium emerçatus, jure impetum multitudinis verebatur. Sed induti armaturas milites, circumseptique undique testudine facta, ut etiam si res posceret, dimicarent: receptoque in medium imperatore suo, clypeis hastisque supra capita elatis, ut tutiores forent, si fortè lapides è tectis mitterentur, de-

τύ τε Κομμόδου μνήμην αὐτοῖς, καὶ τὰς πινάκας, καὶ τὰς εἰκόνας, ἃς ἡ σύγκλητος καθέλειν ἀνανεώσαυτος ὑπέχετο, καὶ πλείων δόσιν ἐξυσίαν, ὧν εἶχον ἐπ' ἐκεῖνη. ἐκάστω τε στραπτῶτι τοσούτον ἀργύριον, ὅσον μὴ τε αὐτῆσαι, μὴ τε λήψασθαι προσεδόκησεν· τὰ δὲ χρῆματα μὴ μειλίσειν, ἀλλ' οἰκοδὴν ἡδὲ μέλαπέμφασθαι. Τάτοις ἀναπεφθέντες οἱ στραπτῶται, καὶ τούτους ἀρθέντες ἢ ἐλπίσιν, αὐτοκράτορά τε τὸν Ἰουλιανὸν ἀναγορεύουσι, καὶ πρὸς τὰς οἰκείας ἐκ γῆρας ἰσόμαλι Κομμόδοιο ἀξιοῦσιν ἀποκαλεῖσθαι. Τὰ τε σημεῖα ἔραυτες, καὶ τὰς ἐκεῖνη εἰκόνας ἡ ἀποκαλασθήσονται, προσεπιμπάν ἐπέφρωντο. Σύσας δὲ ὁ Ἰουλιανὸς τὰς νενομισμένους καὶ βασιλείας ἐν τῷ στρατοπέδῳ θύσας προήγαγε ὑπὸ αὐτῆς, ἢ πλέον τε τὴν συνηθείας δορυφορούμενος, ἅτε γὰρ βία, καὶ ὡφείλει γνώμην τῆς δῆμῳ, μετὰ τε αἰσχύνης καὶ ἀσφοπέως ἀποβολῆς ἀνησυχίαν τῆς ἀρχῆς, εἰκότως ἐδέδειξεν τὸν δῆμον ὡς ἐναντιωσάμενον. Ἀναλαμβάνοντες ἔν τῷ πανοπλίῳ, καὶ φράξαντες αὐτῶν οἱ στραπτῶται εἰς φάλαγγος σχῆμα, ὡς, εἰ θεοὶ, καὶ πολεμήσοντες, ἐν μέσσοις αὐτοῖς ἔχοντες τὸ ἴδιον βασιλεῦσα, ὑπὲρ τε τὴν κεφαλῆς αἰωρῆνας τὰς ἀσπίδας, καὶ

τὰ δόρατα, μήπε καὶ λίθων περὶ βολὴν ὑπὸ τῆς δωμάτων ὅππῃ τῆς πομπῆς γήσοιο, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς βασιλείαν, μηδεὶος τῆς δημοτῆς μή-

1. Καὶ αὐτὸν οἱ στραπτῶται τὰ τε ἄλλα ἐμνησθέντες, καὶ Κομμόδοιο ἐπινομίαν. Dion.

2. Vertit Politianus quasi legeret ἐπινομίαν. Sed verisimilior est vul-

gata lectio, Julianum sc. Commodi imagines velle restitutas, cujus memoriam in se recepit restitendam.

3. Steph. πλέον π.

τε ἀντιπάλωαι πολυάριθος, μήτε μὴν
 εὐφροσύνη, ὅσῳ εἰδέναι ἀποπέ-
 πην τὸς βασιλέας. πέναντιον δὲ ἢ
 πῶς ἔωθεν ἐσώτες, ἰελασφρήμων, καὶ
 χαλῶς ἠγύρον, ἅτε χημάτων ἀν-
 πηλαλλαζόμενον ἢ ἀρχῶν.

κδ'. Τότε δὲ καὶ πρῶτον ὑπο-
 διφθάρη τὰ ἦν στρατιῶν ἡδὴ. καὶ
 χημάτων ἐιδὴ χθὴ ἀπλῆτων καὶ
 αἰσχρὰ ὀπθυμίαν, καλαφρόνησιν τε
 ἢ ἄρως τὸς ἀρχοντας αἰδῶς. τὸ γὰρ
 μήτε τοῖς ἕως ὧμῶς τεταμυμένους
 ἐν φόνῳ τῷ βασιλικῷ ἐπιζέται πᾶς,
 μήτε ἢ ἕως ἀσπιδῶς ὅτι χηματα
 κηροχθῆσαν ἢ περὶ ἀρχῶν ἔδ
 ἢ καλῶς, ἀρχηγὸν ἢ αἰπὸν ἀ-
 σπιδῶς ἢ ἀπιδῶς καλασάσως, καὶ
 ἐς τὰ ὀπθυρία ἐγύρω αἰεί, ἢ φιλο-
 χηματίας αὐτῆς, ἢ ἢ ἀρχόν-
 των καλαφρόνησας μέγεις αἰμαίος
 αὐξήσεισιν.

κε'. Ο ἢ ἔν Ἰουλιανὸς ἐπεὶ πα-
 ρῶθεν εἰς ἢ ἀρχῶν, πρῶτῶς εὐ-
 δίας ἢ κραιπάλης ἐχέλαζε, τῆμ
 ἦν δημοσίαν ὀπμεία ἐρδύμως
 ἀποστρέφον, εἰς δὲ τὸ ἀερόδια-
 πην ἢ ἀσπιδῶν ὀπιδῶς ἐμτων. εὐ-
 εἰσκέλο τε ἢ τὸς στρατιῶτας ἄσπιδ-
 ῶν ἢ ἀπατήσας, τῶ μὴ δυνά-
 στω ἀποπάρωσαι ἢ ὑπέχετο. ἔτε γὰρ
 οἰκοθεν ἢ αὐτὰ πᾶσι τα χημάλα,
 ὅσα ἠλαζονεύσαστο, ἔτε μὴ εἰ δημο-
 σιακοὶ θησανρὶ εἶχον. ἀλλὰ πᾶτα
 ἀποκεκένωτο τῆ Κομμάδε ἀσωτεία
 σιν. ἐν ἢ ταύτης ἢ τὸλμης, καὶ ἢ

ducunt eum in aulam, neque
 aulo resistere populo, neque (ut
 mos est) faustis acclamationibus
 profequente, sed diras procul
 imprecantibus universis, gravi-
 terque exprobrantibus quod aere
 sibi imperium paravisset.

XXIV. Tunc primum vi-
 delicet corrupti militum mo-
 res, fœdaque & insatiabilis pec-
 unia cupiditas, & contem-
 ptus imperatoris majestatis in-
 olevit. Nam quum neque
 vindex existeret ullus tam cru-
 deliter interfecti principis, ne-
 que promerale factum impe-
 rium, fœdeque nundinatum
 quisquam prohibuisset, id verò
 initium causaque militibus fuit,
 ut etiam in posterum turpissi-
 mi, contumacissimique evade-
 rent, sic ut avaritia in dies ac
 principum contemptus etiam
 usque ad sanguinem provehe-
 retur.

XXV. Enimverò Julianus
 imperium adeptus, deliciis con-
 tinuò crapulæque se dedere,
 circa Rempublicam indiligens,
 vitamque mollissimam, luxu-
 que circumfluentem traducere.
 Sed & spem militum fefelle-
 rat, neq; implere fidem promif-
 forum poterat: siquidem nec
 opes domi quantas jactabat, &
 publicum ærarium sumptibus
 illis infans jampridem à Com-
 modo exhaustum. Quare cùm

ἢ ἀφείσει, ἢ ἀκρίτοις ἀναλόμα-
 αἰτίας, ὅτε στρατιῶται σφαλέντες ἢ

1. Εξέκωρον πᾶσι ἀσπιδῶν ἐν σφ-
 κήρῳ πᾶσι, ex contempto, ἢ π ἀρχῶς
 μέγεις. Dion

milites habebat infensos, tum à populo totius rei conscio facile contemnebatur.

XXVI. Itaque & præterentem maledictis infectabantur, & turpes ambiguaeque voluptates exprobrabant, sic ut propalam etiam in circo, quò maxima vis hominum confluit, Julianum incefferent, ac vindicem Romani imperii, præfulemque tummi principatus Nigrum vocitarent: orantes, ut quamprimum adesset, ipsosque à tantis contumeliis aufereret.

XXVII. Is Niger consultatum gesserat, ac tum Syriae præerat universæ: qui honores ea tempestate multo maximus erat. Quippe etiam Phœnices, omnisque ad Euphratem regio, Nigri suberat imperio. Ipse ætatis erat jam ad senectutem spectantis, multisque & magnis in rebus versatus famam obtinuerat mansuetudinis ac dexteritatis, sic ut etiam Pertinacis vitam putaretur æmulari. Quibus maximè rebus populi favorem adeptus videbatur. Hunc igitur assidue frequentis populi clamores implorabant, ac præsentem Julianum convicio lacerantes, illum etiam absentem universi principalibus acclamationibus, faustisque vocibus prosequabantur.

ἐλπίδων, ὑποσημαίνουσαν. ὅ, τῆ δῆμος αἰσθησάμενος τὴν γνώμην τῆς στρατιωτικῆς ἐρχοῦ ἐν καὶ ἀφρονήσει.

κς'. Ως προσόντα τε κακῶς ἀγορεύειν, καὶ αἰσθησάμενος τε καὶ ἀμφιβόλοις ἡδοναῖς σκώπειν, εἰς τε τὸν ἵπποδρομον, ὅπου μάλιστα τὸ πλεῖστον συνῶν ἐκκλησιάζει, τὸν Ἰουλιανὸν ἰελασφύμου, ἀρωγὸν δὲ τῆ Ρωμαίων ἀρχῆς, καὶ σεμνῆς βασιλείας προσάτιον, Νίγρον ἐπικαλοῦντο. Βουθεῖν τε αὐτὸν πῶς ταχίστην ἡξίουσιν, ὡς ἐφύκειται πάροισιν.

κς'. Ἦν δ' ὁ Νίγρος τῆς ἡλικίας πρὸ πολλῆς ὑπατάσσωντων. καὶ ὅτι δὲ καμρὸν τὰ προεξηγημένα ἐν Ρώμῃ ἐπεσφάητο, Συρίας ἠγεῖτο πείσης. Πολλὴ δὲ ἦν καὶ μετρίη ἀρχὴ τότε, τῆ δὲ Φοινίκων ἕδρας παντός, καὶ τῆ μέγιστος Ευφράτης γῆς, καὶ τῆ Νίγρου ὄντων ἕξουσία. Ἦν δὲ αὐτὸς τῆ ἡλικίας ἡδὴ μετῆως προβεβηκώς, εὐδοκίμησιν δὲ ἐν πολλαῖς καὶ μεγάλας περὶ ἑαυτοῦ. Φήμῃ τε περὶ αὐτὸς διεφύτα, ὡς ὀπτικῶς καὶ δόξῃ, ὡς τῆ Περσικῆ βίον Ἰηλῆτος, ὑφ' ὧν μάλιστα οἱ Ρωμαῖοι ἐπέειδοντο. ἐπέειδον τε αὐτὸν συνεχῶς ταῖς τῆ δῆμος συνάδοις, καὶ βλασφημῶντες τὸ Ἰουλιανὸν παρόντα, ἐπέεινον βασιλικῶς φωναῖς εὐφόμενον ἀπόντα.

1. In circo occupatis indifferenter omnium subselliis populus geminavit convitia in Julianum; Pescennium Nigrum qui jam

imperare dicebatur ad urbis presidium vocavit. Sparrianus.

2. Steph. τῶν ἡλικίας ἐπὶ πολλῆς.

κη'. Διασημειώσεις τε τῆς δῆμος
 Ρωμαίων γλώσσης, καὶ τῆς ἐπισημίας ἐν
 τῇ αὐτοῦ βίβλῳ, εἰκότως ὁ Νίγρος
 ἀναπείθει, ἕως τῆς αὐτῆς τῆς πρῶτης
 μάλα ὑποκρίσεως προσδοκίμας, καὶ
 μάλιστα πρὸς τὸν Ἰουλιανὸν ὑπὸ τῆς
 αὐτῆς αὐτῶν στρατηγῆς ἀμελείας (δι-
 ὅτι τὰς ὑποκρίσεις ἐν ἐπισημίας τῆς
 χειρῶν) ὑπὸ τῆς δῆμος καὶ
 φρονεῖσθαι ὡς ἀνάξιον ἵς ἐάντιο ἀρ-
 χῆς, ἐπιδήσασιν αὐτὸν τῆς βασι-
 λείας ἐπιδο. Καὶ τὰ μὲν αὐτῶν καὶ
 ἄλλους ἠγεμόνας τε καὶ χιλιάρχους,
 τὸς τε τῆς στρατηγῆς ἐξέχοντες οἰ-
 κασθε μὲν ἀπαμύνασθαι, διαλέξασθαι καὶ
 ἀπέχεσθαι τὰ ἐν τῇ Ρώμῃ διὰ τὴν
 φωνὴν ποιῶν, ὡς ἂν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἢ
 γλώσσῃ, ἐκπύσει καὶ γλώσσῃ πρὸς
 τοῖς τε στρατηγῆς καὶ τοῖς λοιποῖς
 καὶ τῇ ἀνατολῇ ἀνδράποισι. ἔτι γὰρ
 ἕως ἡλικίᾳ πάντας αὐτῶν προχρῆ-
 σθαι, πωδωροῦσθαι ὅτι μὴ αὐτὸς
 ἐξ ὀφθαλμοῦ μάλιστα τῆς ἀρχῆς, ἀλλὰ
 καὶ αὐτῶν καὶ βουδίσσασιν ἀπὸ Ρω-
 μαίοις δεομένοις. ἀνεπίβλητο δὲ
 πάντες, καὶ μὴ μελιχρόνους προσ-
 ἐκρίτο ἐπισημίας καὶ αὐτῶν ἀντι-
 λαμβάνεσθαι τῆς αὐτῶν. Φύσις
 τῆς κέρον τῆς Συρίας ἐστίν, ἐς κα-
 νοτομίαν τε τῆς κατ᾽ ἐπισημίας ὅτι-
 τῶσιν. ἔστι δὲ πρὸς αὐτοῖς καὶ πόδος
 τῆς Νίγρος ἠπίως τε ἀρχῆς ἀπα-
 σι, τὰ πλείστα τε αὐτοῖς αὐτῶν
 γυαλίσει. φιλέουσι δὲ οἱ Συ-
 ροί, ὅτι μάλιστα οἱ τῶν Ἀντιόχειαν
 κατιπῶσθαι, μετρίως πᾶσι, καὶ ἐ-
 δάμοισι, ἕως ὅτου πάντα τῶν
 ἡμεῶν ἐπισημίας ἐν τῇ πόλει αὐ-

XXVIII. Quibus intelle-
 ctis, Niger putans omnia sibi
 ex sententia successura, quod
 & à militibus negligebatur Ju-
 lianus, ut qui fidem minimè
 impleverat, & contemneba-
 tur à populo, ut parum dig-
 nus emto principatu, spem
 cepit imperii vindicandi. Ac
 primò quidem ex ducibus, tri-
 butisq; cæterisque militi-
 bus, qui plurimum haberent
 autoritatis, diversos alium alio
 tempore domum dimitte-
 bat, edoctos rerum omnium
 quæ sibi Româ afferebantur.
 Id hoc consilio faciebat, ut
 quàm latissimè toto Oriente
 rumores disseminarentur. Ita
 enim sibi adjuncturum quam-
 plurimos existimabat: si non
 imperium ex insidiis occupa-
 turus, sed opem vocantibus
 atque implorantibus allaturus
 videretur. Proinde universi con-
 festim adesse, obsecrare pro se
 quisque, obtestarique. uti quam-
 primum Rempublicam cape-
 feret. Est autem Syrorum gens
 natura levis, pronaque ad res
 novandas. Amabant autem ve-
 hementer Nigrum, quòd &
 imperium apud illos humanif-
 simè gesserat, & ludis multi-
 tudinem, ac celebritatibus de-
 tinerat. Sunt autem Syri su-
 apte natura hujuscemodi oble-
 ctamentorum cupidiores: è qui-
 bus Antiocheni maximam fœ-
 licissimamque urbem inhabi-
 tantes, totum ferme annum
 vel in urbe ipsa, vel in subur-
 banis ludos & festa conce-
 lebrant. Quocirca edendis af-

fiduè spectaculis, ac remittendis, exhilarandisque otio animis ita sibi vulgus adjunxerat, ut ab omnibus magnoperè coleretur. Quæ cum ita se habere intelligeret, jussis adesse dictâ die militibus, reliquâ etiam confluyente multitudine, ita pro suggestu ad id ipsum extructo verba fecit.

τῆς, καὶ καὶ τὰ προάσεια. θεῶς τόνων
αὐτοῖς συνεχῶς ὀπιλιῶν ὁ Νίχρῳ,
πῶς ὡς μόλις ἐσπιδαίκασι, καὶ δι-
δῶς ἄνεσιν εἰς τὸ ἐορτάζειν, καὶ εὐφρα-
νίδῳ, ἅτε ποιῶν κεχαρισμένα, εἰκό-
τως ἐπμάτο. ἅπῳ εἰδῶς, καλέσας
τῶς τε πανταχόθεν στρατιῶτας εἰς ἐπι-
πῶν ἡμέραν, ἔτε λαοῦ πλῆθους συνδῶ-
δόνῳ, βήμαῳ αὐτῶ καλισκῶσα-
δένῳ, ἔλεξε τοιάδε ἀνδρῶν.

Oratio Nigri.

Δημηγορία Νίχρου.

XXIX. Quàm mite ingenium, quantaque in rebus majoribus aggrediendis nostra cautio sit, forsitan ipsi quoque jam pridem cognovistis. Neque ego nunc apud vos processissem verba facturus, si vel privato consilio, vel incertâ spe, aut spem superante cupiditate adducerer. Sed me vocant Romani, & assiduè clamantes fatigant, ut eis manum porrigam salutarem. Neque patiar tam excellens, tamque gloriosum relictum à majoribus imperium, jacere abjectum turpiter. Ut autem citra occasionem aliquam res aggredi tantas, audax fanè, temerariumque sit: ita si implorantibus ac rogantibus opem deneges, timiditatis & proditionis crimine labores. Quapropter eo consilio ad vos huc prodii, ut sciscitarer quid factò opus esse duceretis, vobisque uterer quasi totius negotii hujus consultoribus: quod si ex sententia successerit, communis mihi inde vobiscum erit utilitas. Neque

καθ'. Τῆς μὲν ἐμῆς γνώμης
τὸ πρῶτον, καὶ πρὸς τὸ μέγαλα
σῆς τετολμημένων εὐλαβῆς, ἴσως
ὅστιν ὑμῖν πάλαι γνώσειμον. οὐδ'
ἂν νῦν εἰς ὑμῶς ἦλθον ταῦτα
δημηγορήσων, εἰ ἐκ μόνης προ-
αμέσεως ἰδιωτικῆς, καὶ ἀλόγου ἐλπί-
δος, ἢ κείζονος ἐλπίδος ἢ ὀπιθυμίας
ἀνεπιθόμην. ἀλλ' ἐμὲ καλεῖσι Ρω-
μαῖοι, καὶ συνεχῶς βοῶντες ἐπειγ-
σιν ὀρέξαι τε χεῖρα σωθῆσιν, καὶ ἔπα
ἔ' ἐνδοξόν καὶ ἐνάρετον ὑπὸ προγόνων
ἀνωθεν ἀρχῶν μὴ περὶδεῖν αἰσχρῶς
ἔξῆμι μὲν. ὡς πρὸ τὸ τολμῶν ὅτι
τοῖς τηλικέτοις, ἐκ ἕσης εὐλόγου προ-
φάσεως, προσηπῆς καὶ δρασῶν, ἔπα καὶ
τὸ πρὸς καλῶντας καὶ δεομένους ὀνη-
ρῶν, ἀναδρείας ἅμα καὶ προδοσίας
φέρει ἀβελήν. διὸ παρῆλθον πῶ-
σόμεθ' ὑμῶν, πῶνα γνώμην ἔχοιτε,
καὶ περικλεῶν ἠρεῖατε, συμβέλοισ τε ὑ-
μῖν καὶ κοινῶν χριστόμεθ', πῶς
σῆς καθεσῶτων. τὸ γὰρ ὑπὸ προσηπῆσιν,
εἰ εὐτυχῶνδεῖν, κοινὴν ἐμοί τε καὶ
ὑμῖν πῶ ὑπὸ λαοῖν παρέξει. ἔ' φῶν

λα

λαι ὅ, ἰδέ κῆραι χαλῶσιν ἐλάδες.
 ἀλλ' ὅ, τε Ρωμαίων δῆμοῦ, ὃ πῶ
 δευπλείαν τ' ἀπάντων ἐνεύειαν θεοῖ,
 καὶ πῶ βασιλείαν, ἥ τε ἀρχὴ σαλῶ-
 σσα, καὶ παρὰ μηδενὶ πω βεβαίως ἰ-
 σχυροῦν. ὅθεν ὑμῖν καὶ τὸ τ' ἐπιχρή-
 στας ἀσφαλές, ἐκ τε τ' ἡ χαλῶντων
 γνώμης, καὶ ἐκ τ' μηδέναι ἔθ' τ' ἀν-
 δεύωτα, μὴ ὅ κολύβια, ὑσάφξει.
 καὶ γὰρ οἱ τὰ ἐκείθεν ἀγέλλωντες, φασὶ
 μηδὲ τὸς στρατώνας, οἱ τ' ἀρχὴν αὐ-
 τῶ χρημάτων ἀπέδοντο, πρὸς ἔθ'
 ὁφρὸς ὑσφρέτας, μηδὲ πληρώσαν-
 τῶ ἐκείνης, ἀ ὑσέχου. τίνα πεί-
 νω ἔχετε γνώμην, δηλώσατε.

κ'. Τισαὶ τὰ πῶ εἰπόντες αὐτῶ,
 δίδως τὸ στρατωτικὸν πᾶν καὶ τὸ συν-
 ἐλαγχιῶν πᾶνδῶ, αὐτοκράτορά τε
 ἀνέπει, καὶ σεβαστὸν φροση ἰδέου. πῶ
 τε βασιλεῖον πορφύραν ἀειδύοντες,
 καὶ πῶ λοιπὰ τ' σεβασμῶ πῶν, καὶ
 αὐτοχρῆτι φρασποδῶν ἀφροίσαντες,
 καὶ φροτομπύβου τ' πυρὸς, εἰς τε
 πῶ ἱερὰ τ' Ἀρτοχρῆας τ' Νίχρον ἀγα-
 σι, καὶ εἰς τ' ἑαυτῶ οἰκίαν καδίπῶ πῶ
 ἐπέτι αὐτῶ ἰδιωτικῶν, ἀλλὰ βασιλῆον
 αὐτῶ νομίζοντες, πᾶσι κρομησῶντες
 = ἔξωθεν βασιλικῶ συμβόλοις.

κα'. Ἐπὶ τέποις δὴ ὁ Νίχρῶ
 πᾶν πῶ ψυχὴν ἰσφραίνῶ, ἀχρῶ-

scilicet tenues opes; aut leves
 sunt, quæ nos sollicitant, sed
 ipse Romanus populus, cui re-
 rum omnium potestatem supe-
 ri tribuerunt: ipsum Roma-
 num imperium, fluctuans ad-
 huc, neque apud quenquam
 certâ sede residens. Sed ne-
 que parum tuta inimus confi-
 lia, his implorantium animis,
 nullo ad prohibendum resisten-
 dumque parato. Nam qui il-
 linc veniunt, ne ipsos quidem
 milites, unde imperium emi-
 taverit, fatis ei fidos fore affir-
 mant, quoniam promissa non
 solverit. Quæ sit igitur vestra
 mens ostendite.

XXX. Talia loquentem
 continuò exercitus omnis, cæ-
 terumque vulgus, imperatorem
 atque Augulum consalutant.
 Tum amictum purpurâ, reli-
 quoque exornatum aulico pa-
 ratu, ibidem extemporè con-
 quisitò, præcedente etiam igni,
 in Antiochiæ primum tem-
 pla, mox ad suas ædes dedu-
 xerunt: quas etiam, ceu non
 jam privatas, omnibus extrâ in-
 signibus Imperatoriis adorna-
 verunt.

XXXI. His lætus Ni-
 ger, cum scilicet & Roma-

1. Steph. φροφῶς καὶ ὑσφρέτας vel
 φροφῶς ὑσφρέτας.

2. Cum Caesaribus tanquam Diis mul-
 ta decreta essent, ipsorum quoque adi-
 um fastigia eodem modo ornari ceper-
 unt, quo solebant decorum templa. ἰω
 γαρ π, ἰσφραίνῶ. τῶ καίτοι τῶ εἰ-
 κια ἀφροσησῶν ἄς ἐπὶ ὑσφραίνῶ καὶ

σεμνότητι, τῶς βελῆς ψηφισαμῶντες,
 ἀκρωτήλων. Illa autem ἀκρωτήλων
 fastigiis erant imposita, ipsa verò fastigia
 ἀφροσησῶν καὶ ἀφροσησῶν dicebantur, inde illud
 ἰσφραίνῶ. ἐρέψωδῶν πρὸς ἀφροσησῶν, duâ ab
 expanfis alis similitudine. Sed hoc
 obiter.

norum animos, & cæterorum studia hominum animadverteret, jam haud dubiè rem omnem sibi esse in vado arbitrabatur. Qui postquam rumor increbuit, statim quæcunque adversum Europæ continentem nationes incolunt festinare pro se quæque ut præsto illi essent, legati undique Antiochiam confluerè, velut ad legitimum principem. Reges quoque & Satrapæ trans Ephratem, Tygrimque habitantes, gratulatum miserunt, suamque operam in omnem eventum pollicebantur. Quos ille amplissimis muneribus gratiisque actis dimittebat, nullis sibi in præsens opus esse auxiliis affirmans, fatis munitum Imperium, idque gesturum se incruentum.

XXXII. Quare tanta spe sublatis animis, supinius jam negligentiusque agitabat, seque populumque Antiochenum otio deliciisque oblectans, ludosque edens & spectacula. Neque verò aut Romam, quod res maximè postulabat, proficisci studuit: aut Illyricos exercitus, qui scilicet in primis ad eundi, conciliandique fuerant, ullis de rebus certiores fecit: sperans statim intellecta re, cum Romanis eos pariter, cumque Orientis totius exercitibus consensuros. Hæc dum agitaret, levi incertaque spe

ὅς τε αὐτὸν τὰ τ' ἀρχῆς ἤγειτο, διὰ τε τ' Ἱ Ρωμαίων γνώμῃ, καὶ τ' ὡσεὶ αὐτὸν σπεύσει τ' ἀνθρώπων. ὡς γὰρ δὴ πρῶτον ἢ φήμη, πάντα ἐπὶ ἄνδρ' ἔδρη ὅσα τ' ἀντικειμένῳ ἠπέρων τῇ Εὐρώπῃ κατοικεῖ, ἐδείς τε ἦν ὅς ἐχ' ἐκὼν εἰς τὸ ὑποκίβειν αὐτὸν ἠπείργετο, προσβείαι τε αὖτ' ἐκείνων ἄλλ' ἔδρῶν εἰς τ' Ἀντιόχῃαν ὡς πρὸς βασιλέα ὁμολογέμενον ἐστὲν ἁπλοῦς, οἷ τε ἐπέκλυα Τίγριδι, καὶ Εὐφράτου σατραπείῃ καὶ βασιλείῃ ἐπέτελλον, σὺν δὲ ὁμοῦ αὐτῶν, καὶ εἰ δέοιτο βοήθειας, ὑποχρῶντο. Οἱ δ' ἄλλοις τε αὐτὸς μεγαλοπρεπῶς ἠμείβετο, καὶ ὅπ' τῇ σπευδῇ καὶ ὑποχέσσει χρεῖν γινώσκων, ἐλεγε μὴ δέειν συμμάχων. τὴν ἀρχὴν αὐτῶν βεβαίως ὠχυρώσασθαι, ἀναμωπὴν τε ἀρξέειν.

λβ'. Ταῦτα ἐπιμύθησθαι τῶν ἐλπίσιν, ὑπὸ ἰαζέ τε πρὸς τ' Ἱ Ρωμαίων ὀπιμέλῃαν, καὶ ἐς τὸ ἀβροδίαντον ἀνειμένους, τοῖς Ἀπλιοχρῆστῃ σὺν δὲ φραίνῃ ἑορταῖς καὶ δέαις ὀπιδῶν ἑαυτὸν, τ' τε εἰς τ' Ρώμῃ ἀφῶδ' ἔφ' ἦν μάλιστα ἐχρῆν σπείδῃν, ἠμέλῃ. τοῖς τε Ἰλλυριοῖς στρατῶμασθαι δέον ὀπιφοιτῆσαι τ' ταχίστω, καὶ φάσαι οἰκωσάμενον αὐτὰ. ὁ δ' ἔδῃ τ' ὑποπρόμῳ π' αὐτῆς ἐδίδῃ, ἐλπίζων τὸς ἐκεῖ στρατῶτας εἶποτε καὶ μάθοισιν, ὁμογνώμονας ἐσσεῖ τῇ τε Ρωμαίων δόχῃ, καὶ τῇ τ' χρῆ τ' ἀνατολὴν στρατοπέδων γνώμῃ. πάντα καὶ ἀδύλοισ ἐπαρωμῶν ἐλπίσι, δι-

3. διεφθ. [αὐτῶν ἐδήλῃ.]

2. Leg. Κέφους.

αἰθελῆλο τὰ ἀρεθῆδνα εἰς τε Παί-
ονια καὶ Ἰλλυρικῆς, καὶ πᾶν τὸ ἐ-
καῖσε φραποπκόν, ὃ ἦ ὄχλου ἢ Ἰστῆ
καὶ Ρῖνις ὀπκείμφορ, ἀπέρρον τὸς
ἐπῆκονα βαρβάρεσ, φροφῆ πῶ Ρα-
μαίων ἀρχῆν.

λγ'. Ηγεῖτο ὁ Παύλον πᾶσαν
(ἐπὶ μᾶ ἢ ἦσαν ἐξοστῆ) Σεβ-
ερον ἀνῆσ, τὸ μὲ ἦσθ Λίκου, ἐσ δὲ
πῶ ἦσθ ἀραγματῶν διήμῆσιν ἦσθ
καὶ ἀμα καὶ δουροδῆσ, σκαλῆσ τε
βίω καὶ πᾶσθ ἐνετισαφροσ, πόνοσ
τε ἀντέχων ἐσθ, ἠ νόστοι τε ὄξοσ,
καὶ τὸ νοσθὲν ὀπκείμφορ ταχῆσ. ἔ-
τθ ποῖνω ὄξῆ ἦσθ ἀθελῆδων,
πυρδανῆδων ἢ Ρωμαίων ἀρχῆν,
μετῶροσ φρομῆδων ἢ ἀρπᾶσιν, καλα-
γῆσ ἢ μὲ ἰαδουμῆσ, ἢ ὁ δουρῶ-
μῆσ τοῖσ ἀρεθῆμασιν. ἀνῆσθ δὲ
αὐτὸν ὀνείρατα πιαυτῆσ πᾶ ἐλπίδα
καπομῆμῆνοσ, χροσμοι τε καὶ ὄσα
εἰσ πῆροσθ ἢ μελλόντων ἀμβολα
φᾶνεται, ἀπῆ πῶτα ἀφῆδθ καὶ
ἀλῆδθ ποτε πῶ ἀέτοσ, ὄταν εἰσ τῶ
ἀπῆσθ ὀπκῆδθ, τὰ μὲ ἔν πῶδᾶ
εἰσ τὸ ἦσθὲν αὐτοσ τε σφῆδῆσ
ἢ ἔν τῶ καθῆ αὐτὸν βίω, καὶ δημοσ-
εἰσ ἀνέδοκον ἔκοσθ. ἠ τὸ δὲ ἔν τε-
λοστων καὶ μέρισθ, ὄσθ αὐτῶ καὶ
ἢ ἐλπίδα πᾶσθ ἀπέφᾶνιν ὄσα, ἔδ'
ἦμῖν ἀθελῆδων.

subnixus, fama jam per Pan-
nonios, Illyricosque increbue-
rat, perque exercitus omnes,
qui pro ripis Danubii, Rhe-
nique excubantes, coercendis
Barbaris Romanum tuentur Im-
perium.

XXXIII. Præerat autem
Pannoniis universis (nam u-
nius regebantur imperio) Se-
verus quidam genere Afer, ve-
hemens homo negotiis geren-
dis, ac ferox, vitæque insue-
tus duræ & asperæ, promptus
excogitandis, acer exequendis
rebus. Qui postquam Roma-
num principatum pendere sub-
limem, quasque direptui ex-
positum vidit, alterum qui-
dem ut desiderem, alterum ut
parum efficacem, contemptui
habuit. Addebant præterea spem
somnia quædam & præfagia,
cæteraque futurorum præfagia,
tum denique fidem veri im-
petrantia, quum sunt even-
tum fortita. Quorum pleraque
ipse in libris de vita sua con-
scripsit, ac publicè in tabulis
picta dedicavit: sed quod illi
extremum, maximique mo-
menti somnium, spem prope-
modum omnem conciliavit, id
ne nobis quidem silentio præ-
tereundum.

1. Dion. Severum δεσποτῆσ appellat.
2. Mancus sensus, nec legitima constructio, nisi verbum aliquod subintelligatur puta [δειροσθ] aut tale quid.
3. In hystoria vitæ privatæ quam,

referente Spartiano, composuit ad fidem.

4. Frequens Romanis per somnia augurium; plura lege apud Spartianum statim ab initio, quæ Severo imperandi, spem fecerunt.

XXXIV. Quo enim tempore nunciatum est, Pertinacem ad Imperium ascitum, peracto Severus sacrificio, juratusque fidem principi, ubi primum domum rediit, somno comprehensus, videt per quietem magnum quendam ac generosum equum ornatum phaleris imperialibus, qui Pertinacem ipsum per urbem veheret, media Sacra via. Sed ubi ad ipsum fori pervenit ingressum, in quem olim liber populus frequens conveniebat, visus est excussisse Pertinacem equis, atque abjecisse humi: proximeque astanti Severo tergum subfornere, eumque præferre sublimem: tunc in forum medium, conspicuum venerabundæ multitudini. Manet autem adhuc hujus imago somnii eodem ipso in loco ingens, ex ære conflata.

XXXV. Ad hunc igitur modum sublatis animis Severus, ac se divina providentia folicitari ad Imperium ratus, decrevit animos periclitari militum. Quare primum quidem præfectos, tribunosque & primos militum sibi adjungens, cumque iis de Romano Imperio sermones serens, abjectum id esse dictitabat, existente nullo per quem fortiter atque ex dignitate gubernaretur. Invehens præterea in prætorianas cohortes, quæ sacramentum militare, civili imperatorioque sanguine polluisent, vindicandam esse aiebat,

λδ'. Καὶ αὖ γὰρ κενρὸν ὄν ἀπιγέλη Περτινάξ πρὸς ἀλαβῶν τ' ἀρχῶν, μὲν τὸ πρῶτον κὺ δύσει ὁ Σεβήρος, κὺ τ' ἑσθ' τ' Περτινίκος βασιλείας ὄρον ἀφοσιώσασθαι, ἐπισηθῶν εἰς τ' οἰκίαν, ἐσπέρας καλαλαβύσης, εἰς ὑπνον κεντῶν κλη, μέγαν κὺ ἡνωαῖον ἵππον βασιλικαῖς φαλάροις κεκοσμημένον ὡς ἦδη βλέπῃν, φέροντα ἐποχέμενον τ' Περτινάξ διὰ μέσης τ' ἐν Ρώμῃ ἱερᾶς ὁδοῦ. ἐπει δ' κτ' τ' ἀρχῶν τ' ἀγορᾶς ἐβλήτο, ἔνθα ὅτι τ' δημοκρατίας κενρὸν ὁ δῆμος σωτῶν ἐκκλήσιάζεν, ὡς ἦδη τ' ἵππον ἀποσεισῆαι μὲν τ' Περτινάξ, κὺ βίβαι. αὐτῶν δ' ἄλλως ἐσθῶπι, ἑσθῶπι τε αὐτῶν, κὺ ἀράμενον ὅτι τοῖς νότοις, φέρῃν τε ἀσφαλῶς, κὺ σῆναι βασιλείας ὅτι τ' ἀγορᾶς μέσης, εἰς ὑψος ἀράντα τ' Σεβήρον, ὡς ἑσθῶπι πᾶντων ὁράσασθαι τε κὺ πικρᾶς. μὲν δ' εἰς ἡμᾶς ἐκείνω τῶ χρωεῖω ἢ τ' ὀνειράτος εἰκῶν μετρίση, καλῶς πεποιημένη.

λέ'. Οὕτω τοίνυν ὁ Σεβήρος ἀρθεῖς πῶν γνώμων, ἐλπίζων τε θεῖα προνοία ὅτι πῶν ἀρχῶν αὐτὸν καλεῖσθαι, ἀποπειραν ἐποιεῖτο τῆς ὅσῃ στρατιῶν γνώμων. τὰ μὲν πρῶτον κατ' ὀλίγοις ἡγεμόνας τε κὺ χιλιάρχας, τέσ τε ἐν τοῖς στρατοπέδοις ἐξέχουσας οὐκ ἐμῶν, καὶ ἑσθ' τῆς ἀρχῆς τ' Ρωμαίων ἀφελγῶν, ὡς παλιπάσιν ἐξέπιπαι, ἕδενος ὄντ' τ' ἡνωαῖος ἢ κατ' ἀξίαν αὐτῶν διοικῆσθαι. διέβηκε δὲ τὰς ἐν Ρώμῃ στρατώτας ὡς ἀπίστος, κὺ βασιλείω κὺ ἐμφυλίω ἀματμιαίνοντας τ' ὄρον ἐλίγῃ τε δεῖν ἐπα-

μῦται καὶ ἰ ἐπολέηθεν τῷ Περπίνα-
 κῷ φησὶ. ἢ δὲ ἢ παύτας τὸς καὶ τὸ
 Ἰλλυρικῶν στρατιῶτας μεμνημένους τῆς
 Περπίνακος ἡγεμονίας. Ἰσοτὸν δὲ Μάρ-
 κῳ βασιλεύοντι πολλὰ ἐρείρας αὐτῷ
 αὐτοῖς καὶ Γερμανῶν τῷ στρατι-
 γῶς τε καὶ ἡγεμονῶν τῶν Ἰλλυρικῶν κα-
 τασταθεῖς, ἀνδρείαν μὲν πᾶσι ἐν ταῖς
 μάχαις ἀπὸς 2 τὸς πολέμους ἐπι-
 δείκναι εὐνοίαν ἢ καὶ 3 χρηστότητα
 μὲν ἀφροσύνης καὶ ὀπίσθους ἐξουσίας τοῖς
 ἀρχομένοις παρέχει. ὅθεν αὐτῷ τῶν
 μνημῶν πρῶτον, ὅτι τοῖς ἑσπῶς ὠ-
 μῶς κατ' αὐτῷ τελομημένους ἡγα-
 γάτων. ταύτης δὲ τῆς ἀεφάστως
 λαβῶντος ὁ Σεβήρος, εὐμῶς αὐ-
 τὸς ἐπὶ ἂ ἐβέλετο ὑποτάξαι, ἀπο-
 ποιῶντος ἕξ ἑσπῶς τῆς ἀρχῆς ἀντι-
 ποιῶντος, ὅτι αὐτῷ τῆς ἐξουσίας μὲν
 αὐτῷ, ὡς δὲ τὴν ἐπολέηθεν τοῖς
 βασιλέως αἵματι. ἀποστῆναι τὴν αὐ-
 μάτια εἰ ἐκείνῳ ἀνδραγαθῶν ἡγα-
 γάτων τε καὶ μεγάλῳ ἰσχύϊ, καὶ ἀπὸς μά-
 χας ὀπίσθους καὶ φονικώτατοι, ἑσπῶ
 καὶ τὸς ἀφροσύνης πικρῆς, καὶ μὴ ἐξ-
 ὀπίσθους αὐτῶν δυνάμεις, εἴπερ μὲν
 πικρῆς ἢ ὀπίσθους λέγοιτο ἢ ἀφρο-
 ποιῶντος. ἀποστῆναι γὰρ τῷ Σεβήρῳ
 ἀποποιῶντος χαλεπαίνειν, καὶ δὲ
 λαὸν ἐπολέηθεν τῷ Περπίνακος φη-
 σὶ, ἐπὶ δὲ αὐτὸς, ὡς αὐτοκρά-
 τος τε ἀποδείξει, καὶ τῆς ἀρχῆς ἐξ-
 ὀπίσθους. ὁ δὲ ὡς ἔγνω τῆς Παιονίας
 γυνώμην, ἐπιμύσει καὶ εἰς τὰ γερμανῶν-

ac persequendam Pertinacis cæ-
 dem: minimè ignarus, excu-
 bare adhuc memoriam Pertinacis
 apud Illyricos exercitus, quoniam
 sub Imperatore Marco multa illius
 ductu, adversus Germanos trophæa
 excitaverat: & cum præfectus Illyrico
 foret, nullum non exemplum virtutis
 in prælio ostentaverat, benevolentiam
 porò ac probitatem, ad hæc civile
 moderatumque Imperium fociis
 præstiterat. Quocirca memoriam
 ejus principis colentes, tantam in
 illum editam crudelitatem indignissime
 ferebant. Hanc igitur Severus
 occasionem arripiens, facile eos,
 quò vellet, adducebat: simulans non se
 quidem Imperium querere, aut summam
 potestatem affectare, sed ire ultum
 sanguinem tanti principis. Nam ut
 ejus regionis homines corporibus
 utuntur prævalidis atque proceris,
 & in pugnam cædemque paratissimis:
 ita pingui sunt ingenio. Quare
 haud facile sentiunt, si quid agas,
 dicæve astute ac subdole. Quocirca
 quum fidem fecisset Severus, cædem
 se Pertinacis persequi velle, ita sibi
 universos conciliavit, ut Imperator
 diceretur, summamque ab eis acciperet
 potestatem. Sed ubi Pannoniorum
 animos exploravit, statim vicinarum quo-

1. Excipiebatur enim ab omnibus quasi Pertinacis ultor. Spart.

2. Περσι τῶν πολιμῶν. Syll.

3. Inde dictus est Pertinax, χρηστό-
 γῶς; erat enim, uti ait Dion. ἀ-
 σθητότερος.

que gentium præfides, quæcunque Romano subjacent Imperio magnis illexit præmiis. Erat autem Severus unus omnium mortalium ad amorem simulandum maximè factus, sic ut ne jusjurandum quidem fallere dubitaret, si ita usus posceret: longèque aliud in lingua promptum, quàm in animo reconditum gerebat. Igitur Illyrico omni, rectoribusque provinciarum per literas insinuatus collectisque undecunque militibus, ac suscepto Pertinacis cognomine, quod non Illyricis modò, sed Romano etiam populo gratissimum fore suspicabatur, convocatis omnibus in campum, ita pro suggestu locutus dicitur.

Oratio Severi.

XXXVI. Quantum vel fidei vel religionis erga deos, per quos jurati estis, quantumque honoris imperatoribus exhibeatis, quos adeò veneramini, facile ostenditis, milites, cum tantopere indignamini cohortes urbanas, pompæ magis, quàm virtutis administras, adeò fœdum facinus perpetraste. Ac mihi quidem in votis est, nunc

τα ἔθνη, καὶ πρὸς πάντας τὰς ἀρχοντας ἢ καὶ ἀρχὴν Ῥωμαίοις δευδόντων ἔθνων μεγάλας τε πάντας ὑποχέουσι καὶ ἐλπίσιν ἀναπέδων, ἕξι δὴ ἰσχυρὰ γέλο. ἰκανώτατον δ' ἦν πάντων ἀνθρώπων μάλιστα προσποιήσασθαι τε καὶ πιστώσασθαι εὐνοίαν, ἢ μήτε ὄρεα φειδόμενος ἢ δέοι τέτοις καταφρονήσαι, ἢ δὲ σάμνος πρὸς τὸ χεῖρότερον. διὰ τε γλώττης ἀπὸ τοῦ ὅσα μὴ ἔφερον ὅτι γνώμης. θεραπεύουσιν ἔν δὲ διαπραγμαμάτων, πάντας τὰς καὶ τὸ Ἰλλυρικὸν ἅμα καὶ ἀρχοῦσας, προσνηγέλο αὐτὰς. ἀφροῦσας δὲ τὰς πανταχόθεν στρατώτας, ἀλλήλοισι τε ἐαυτὸν ἢ Περσικὰ ὀνομασίας (ὅτι πρὸ ἑ μόνον ἠλπίζε τοῖς Ἰλλυρικοῖς ἔτι) κεχαιρομένην, ἀλλὰ καὶ τὸ δῆμον καὶ Ῥωμαίων, διὰ τὸ ἐκείνης γνώμης) συγκαλέσαι τε αὐτὰς εἰς τὸ πεδίον, καὶ βήματος αὐτὰς ἀρσένιος ἀνυψῶν, ἔλαξε τοιαύτα.

Δημηγορεῖα Σεβήρου.

15. Τὸ πῖσον ὑμῶν, καὶ πρὸς τε θεοῖς σεβασμίον, ἔς ὀμνυτε, πρὸς τε βασιλέας τίμιον, ἔς αἰδεῖσθε, δεδιώκατε δι' ὧν ἀγανακτεῖτε, ἐφ' οἷς οἱ καὶ τὴν Ῥώμην στραπῶται, πομπῆς μᾶλλον ἢ ἀνδρείας ὑπερέτα ἐτόλμισαν. καί μοι δὲ δι' εὐχῆς ὅτι, πρότερον μὲν ἐδ' ἄλλοτε ἀντιποινη-

1. Cui consimile illud τὸ ἀληθές ἔστι ψεύδεις κρείττον εἶναι, ἰσχυτέρους δὲ τῆς χεῖρας τῆς ἀξίας καὶ τῆς πικρῆς ὀρίξεως.

2. Se quoque Pertinacem vocari iussit, quantumvis postea id nomen aboleri voluerit querimoniam amiserunt. Spart.

ἄλλω πιαύτης ἐλπίδι (ἴτε γὰρ
 μὲν ὅτι πρὸς τοῦ βασιλεύσαντος
 πρῶτον) νῦν δὲ ὅτι τέλος τε
 ἀγαθὴν καὶ ἀνόσου πάντα ἀπὸ
 ὁδῶν ὑμῶν κεχαισμένα· πῶς τε
 Ῥωμαίων ἀρχῶν μὴ ἀπειθεῖν ἐξ-
 ἑμιθρῶν, ἢ πρότερον μὲν μέ-
 χει καρῶν συμποσπῆτος διοικου-
 μένης σιλοσμοῦ ἐφαίντο, εἰς Κόμ-
 μωδον δὲ μεταπεσοῦσα, εἰ καὶ πᾶ-
 ῶν ἑκείνης διὰ νεότητά ἐπισημει-
 οῦντο, ἀλλ' ἂν τῇ εὐχρηστία καὶ
 τῇ ἴσχυϊ μῆτιν ἐπισκοπέητο,
 καὶ πλέον ἢ ἐν αὐτῷ τὸ ἐλπίθων,
 ἐφ' οἷς ἐπαύθητο, ἢ τὸ μισῶμενον.
 ἐπὶ τὰ πλεῖστα ἑὸν γινόμενον ἔκ-
 εἰς ἐκείνων ἀναφέρονται, ἀλλ' εἰς
 τοῦ ἀπὸ αὐτῶν κεκαρῆς τε, καὶ
 ἢ προσηύχων ἔργον ἐκαστοῦ συμφο-
 ρῆς τε καὶ ὑπομέτας. ἐπὶ δὲ εἰς
 σιμῶν πρεσβυτέρων, ἢ τῆς ἀνδρεί-
 ας τε καὶ χρηστότητος ἐπὶ πῶς ἴσ-
 χυς ὑμῶν μῆτιν ἐπίσταται, ἀπει-
 ἄθων ἢ ἀρχῆν, εἰ δὲ ἐκ ἡμέ-
 ρων, ἀπὸ τοῦτον ἀνδρῶν ὄντων
 ἀπεσπῆσαστο. πῶς δὲ ἴτε καὶ ἡ
 ἡλικίας ποσῶν ἀρχῶν ἀνοσιμ-
 οῦς τις ἀειχρῆς, πρὸς τε τὸ δῆ-
 μῶν, ὡς ἀνείκε, μεμίσσηται, πρὸς
 τε ἑὸν ἐκείνῳ πρῶτον, ἢ ἐξ ἡ-
 σπῆτος, ἐκ ἐπὶ πρῶτον, ὡν εἰ καὶ
 ἐμῶν ἄλλ' αὐτῶ ἀγαθῶν
 μετ' οὐκίας, καὶ πλεῖστα συμπα-
 ρτις, ἢ κατ' ἕνα ἕκαστον ἐν ἀνδρεία
 προύχῃ, ἀσκήσεται τε πειρατικῶν

primūm tantam spem auspi-
 canti (nam profectō scitis, quā
 semper audiens dicto principi-
 bus fuerim) perducere ad exi-
 tum, atque explicare quæ vo-
 bis cordi sunt. Neque Roma-
 num Imperium abjectum pati,
 quod quidem apud majores
 summa semper autoritate ge-
 stum venerandum omnibus vi-
 debatur. Postea verò quā ad
 Commodum recidit, etsi ob il-
 lius adolescentiam sæpenumero
 impexit, attamen omne viti-
 um, cum ipsius principis nobi-
 litate, tum sanctissimi parentis
 memoria obumbrabatur. Ne-
 que tam errata illius odium,
 quā misericordiam emereban-
 tur. Quippe non tam ipsi quæ
 gerebantur, quā assentatoribus
 imputabamus, caterisque mar-
 larium artium consultoribus at-
 que ministris: donec ad san-
 ctissimum illum senem, cujus
 adhuc virtutis & probitatis no-
 stris mentibus memoria refidet,
 delatum fuit Imperium. Quem
 tamen tantū abest ut tolerare
 illi potuerint, ut cæde etiam
 nefaria talem virum è me-
 dio sustulerint. Post hunc
 autem terræ marisque Impe-
 rium, nescio quis turpissimè
 auctonatus & populo, quem-
 admodum auditis, invisus est;
 & miiites, quibus imposuit,
 parum fidos habet. Qui ta-
 men, si etiam defensuri illum
 forent, attamen neque nume-
 ro univēsi, neque virtute sin-
 guli conferendi sunt vobis. Ad

1. Videtur hic aliquid intercidisse, atque adeò legi debere [μῆτις ἴσχυϊ καὶ πρῶτον.]

hæc bellica vos negotia exercuerunt. Nam & cum Barbaris pedem conferre, & labores omnes perferre, & algores æstusque despiciere, & concreta gelu calcare flumina, & potare effosfos latices, non hautos, & venatui invigilare consuevistis. Omnia denique ad virtutem adepti viatica, sic ut nemini facillè sit vestris obfistere viribus. Erenim labore miles probatur, non mollitudine: qua illi exaturati atque enutriti, ne vocem quidem vestram, nedum pugnam poterunt sustinere. Quòd si cui Syriæ res formidabiles videntur, is vel ex eo cogitet quàm imbecillæ sint, quàmque tenui spe nitantur; quod neque adhuc progredi quoquam, neque de urbe petenda deliberare ausi, fedesque illas boni consulentes, delicias in diem quæsitas, lucrum esse ambiguae potestatis arbitrantur. Est autem adjoca & cavilla in primis factum Syrorum genus: tum qui Antiochiam colunt, ii studere Nigro potissimum creduntur. Nam gentes reliquæ, & civitates, cum adhuc neminem Imperio dignum aspiciant, quique sit republicam fortiter, moderatèque gesturus, ei scilicet obedire se tandem simulant. Quod si ab Illyrico exercitu ducem creatum cognoverint, simulque nostrum nomen inaudierint, non obscurum sanè apud ipsos, neque

ἐξηγύμασθε ὑμῖς γὰρ αἰεὶ Βαρβαροῖς ἀντιπαθῆσθε, καὶ φέρειν πόνους πάντας πορείας, κρούς τε καὶ θάλπυς καλαφρονεῖν, ποταμὸς τε πηγυμένους πᾶσαι, καὶ πίναν ὀρυθῆσθε, ἀλλ' ἐν ἀνιμάσθε ὕδαρ εἰδοσμένοι θήραις τε ἐξηγύμασθε, καὶ πάντως ὑμῖν εἰς ἀνδρείαν ὑπάρχει θηναῖα ἐφοδία, ὡς μὴδὲ εἰ βουληθεῖητε, δύνασθε ὑμῖν ἀντιστῆναι. δοκίμιον ὅ σπαρωτῆς, καὶ μάστος, ἀλλ' ἢ τευφή, ἢ ἄρ ἐκεῖνοι ἐκκραιπαλῶντες τε καὶ ἐναυξήθεντες, ἐδ' ἂν τ' βοῆς ὑμῶν ἀνάσσειν, ἢ πῦρ τ' μάχης. εἰ δὲ πῖναι τὰ καὶ Συρίαν ὑποπείσθαι παρὰ γυμνασία, ἐνταῦθα ἂν ταμῆσθαι ἀδελφῶν τε ὄντα, καὶ φαίλας ἐχούσας ἐλπίδας, ὅσπερ μὴδὲ προχθεῖν τ' αὐτῶν χώρας ἐπόλησθε, μὴδὲ τι πᾶσι τ' εἰς Ρώμην ἀφῶδε βελδύσασθε ἐδάξασθε, ἀγαπητῶς ἐκεῖ μένοντες, καὶ ἐφήμερον ἔσθην, κέρδιον τ' ἔστω βεβαίας ἀρχῆς νομίζεσθαι. ὅτι γὰρ γὰρ τὸ χαιέντως καὶ μὴ παιδίας ἀποκαῶσαι ὀπιθῆσθαι Σύροι, καὶ μάλιστα οἱ τ' Ἀντιόχου οἰκῶντες, φασὶ πᾶσι τ' Νίξρον ἐσπουδακέναι. τὰ δ' ὄντα ἔδθη, καὶ αἰ δῆσαι πόλεις, μέχρι νῦν, τῶν μὴ δένα ἐνταῦθα τ' ἀξίον τ' ἀρχῆς ἐσόμενον, σπάνι τ' μὴ ἀνδρείας καὶ σώφρονος διοικήσεως ἀρξῶντος, ἐκείνη διανοήσθαι προσποιεῖν τὸ ὑποκαῶσαι. εἰ δὲ πᾶσι τε Ἰλλυρικῶν δυνάμειν ἅμα χειροτονήσασθαι μάσθαι, τότε ἡμέτερον ὄνομα πύδοιτο (ἐν ἀγνώσει, ἐδ' ἀσημον παρ' αὐτοῖς ὑπάρχει,

ἔξ ὧν ἡγεμονόσυντες ἐκείσε διοική-
 σαμεν,) εὖ ἴτε ἔτε ἐμῷ ἑαδυμίαν
 ἢ ἀδρανίαν καθ'αγνώσονται, ἔτε τὸ
 ἐμῆτερον χυναῖον καὶ πρὸς τὰς μά-
 χας ἐμβειδῆς ὑποσηῖται αἰρήσονται
 καὶ σωμάτων μελέδουσι, καὶ πόνων
 ἀσκήσοσι ἐν τῇ συστάσει μάχῃ
 πολὺ ὑμῶν ἀπολιπόντες. φθάσωμεν ἐν
 πῶν Ρωμαίων προκαταλαβόντες, ἔνθα
 ἢ βασιλεὺς ἔσται ἐστία. καὶ κείθεν
 ὁρμήσωμεν, τὰ λοιπὰ εὐμῆρως δι-
 οικησωμεν δίκαια τε περὶ ἑξήσοσι πι-
 σδύοις, καὶ τῇ ὅσῃ ὑμετέρων ἀν-
 δρεία, ὅπλων τε καὶ σωμάτων.

λζ'. Τοιαῦτα εἰπόντα ἢ Σεβήρον,
 εὐφημήσαντες οἱ στρατιῶται, καλοῦ-
 πτε Σεβασον καὶ Πρίγκαια, πᾶσαν ἐν-
 τελέχωντο ἀποδυμίαν καὶ σπαδῶν.
 ὁ δὲ Σεβήρῳ μυστέρα δίδες κερὶν ἀ-
 ναβολῆς, συσκαλάπτει τε αὐτὸς, ὡς
 ἐν μάχῃσι ἐπιχειρεῖ ἐκείθεν εἰς τὴν
 Ρωμίαν ἔξοδον ἐπιθεῖλαι, νομας τε
 αὐτῶς δίδες, καὶ ἐφθία τὴν ὁδοπο-
 εῖας ἡγεῖτο. συντόνῳ δὲ σπαδῆ, καὶ
 χυναῖοις πόνου τὸ ὅσον ἐπιτάχωνται,
 μήτε τοὺς ὅπλων ἀναπείθων, μήτε δίδες
 κερὶν ἀναπείθων· εἰ μὴ πισῶν,
 ὅσον ὀλίγον τὸς στρατιῶται ἀναπείθ-
 οντας ἔχειν τῆς ὁδοῦ. ἐκινῶνται δὲ
 τῶν καμάτων αὐτοῖς, σκηνῶν τε χρο-
 μῶν ἑυτελεῖ, καὶ σπῖα καὶ ποτὰ
 ἀποσφραδίζων ὅσα καὶ πᾶσαν ὑπα-
 γῃν ἀπείρω. ἔσθλα δὲ τρυφῶν ἐν-
 δέκοντε βασιλικῶν ὅσον καὶ μεί-
 ζοντα ὅσα τῶν στρατιῶν ἔσται.

ignoratum. Quippe illic eti-
 am cum Imperio praefuimus:
 neque me profectò desidia,
 aut corporis arguerint, neque
 vestrum exceptare impetum,
 aut bellicam virtutem volent
 experiri, praesertim cum & cor-
 porum proceritatibus & armo-
 rum exercitationibus, & con-
 ferenda manu longè nobis im-
 pares habeantur. Quare occu-
 pemus quamprimum Romam,
 larem ipsam Imperii, reliqua
 dein facilè expedituri, cum de-
 orum oraculis, tum armorum
 corporumque vestrorum viri-
 bus confidentes.

XXXVII. Hæc locutum
 Severum faustis acclamationi-
 bus milites exceperunt, Au-
 gustum, Pertinacemque appel-
 lantes: studiumque in eum
 propensum, atque egregiam vo-
 luntatem pollicebantur. At Se-
 verus nihil procraftinandum ra-
 tus, armari quàm expeditissimè
 jubet, iterque ad urbem edi-
 cit: distributisque viritim ci-
 bariis, omnique viatico, ni-
 hil sibi ad celeritatem facit re-
 liqui, nullis interquiescens lo-
 cis: ac vix residere tantisper
 milites passus, donec à nimia
 itineris contentione respirarent.
 Ipse inter primos laborans, vi-
 lique tabernaculo utens, cibum
 potumque eundem, quem etiam
 cæteri milites, capiebat. Nihil
 unquam Imperatoris luxuriæ,
 nihil deliciarum ostentans, sic
 ut acceptior in dies militibus

1. Codex Schotti [στρατιῶν] quod non multum astringit notasse, cum accommodatius sit quod in nostro legi-

tur, & paulò blandius sonet, uti illud Cælaris [Communitiones.]

fieret. Nam cum laborum omnium non modo particeps, sed princeps etiam authorque foret, ad eundem venerabilis erat, ut nihil non pro illo cupidissime facturi viderentur.

XXXVIII. Postea verò quàm emensa Pannonia ipsos Italiæ montes infedit, famamque sui præveniens prius compectus est quàm adventare auditum fuerat; magnus scilicet omnes Italiæ civitates tanto compecto exercitu metus invasit. Quippe homines in Italia jampridem ab armis belloque remotissimi, agros pacemque colebant. Etenim quamdiu libera civitas egit, atque à Senatu belli duces eligebantur, fuere in armis semper Italiæ nationes, Græcisque & Barbaris subactis terræ sibi marisque Imperium pepererunt. Neque ulla orbis terrarum pars, aut cæli tractus fuit, quo non vires suas Romanorum arma protulerint. Postea verò quàm Augustus rerum potitus est, & laborem Italiam ademit, & arma detraxit; milites tantum quosdam certis auctoramentis habuit mercenarios, qui Romanum tuerentur Imperium, tum fluviorum magnitudine, atque fossarum, montibusque asperrimis, deser-

αν ὀπισώσουτο. οὐ γὰρ μόνον αὐτὸν συμπονεῖν, ἀλλὰ καὶ ὅσων καμμάτων ἔρχονται οἱ στρατιῶται αἰδέμενοι, μὴ παροδυμῆς πάντων ἐπαρῆσαν.

λν'. Ο δὲ ἢ Παιονίαν ἀξεδραμῶν, ὅπως τοῖς τ' Ἰταλίας ὄροις. καὶ ἢ φήμιλυ φθάσας, πρότερον ἄφθνη τοῖς ἐκείσε παρὼν βασιλεύς, ἢ ἀφιξομένη ἠκούσθη. δέου τε μέγα τὰς Ἰταλιώπιδας πόλεις κἀκεῖν ἀμυνοσσωδαγομῆνας ποσάτωμα ἔφοδον στρατῶ. οἱ γὰρ καὶ τῶν Ἰταλιῶν ἀνδρῶποι ὅπλων καὶ πολέμων πάλαι ἀπυλαγαυμῶσι, γεωργία καὶ εἰρήνην παροσέχον. ἐς ὅσον μὲν γὰρ ὑπὸ δημοκρατίας τὰ Ρωμαίων διακείτο, καὶ ἡ σύβλητος ἐξέπεμπε τὰς τὰ πολέμικα στρατηγόντας, ἐν ὅπλοις Ἰταλιῶνται παῖτες ἦσαν, καὶ γῆν καὶ θάλασσαν ἐκπύσαστο, Ἕλλησι πολέμικον καὶ Βαρβαροῖς. ἐδέη πῆν γῆς μέρεσ, ἢ κἀκεῖν ἐρανῆ, ὅπου μὴ Ρωμαῖοι τῶν ἀρχῶν ἐξέτιναν. ἐξ ἔθ' εἰς τ' Σαλασσὸν περὶ ἠλθεν ἡ μοναρχία, Ἰταλιώτας μὲν πόνων ἀνεπαύσε, καὶ τ' ὅπλων ἐγύμνωσε. φρέσια δ' καὶ στρατόπεδα τ' ἀρχῆς παρὲς ἀέλιον, μεθοώρους δὲ πῆν τοῖς σιτηρεῖοις στρατιώτας κἀλασησάμενοι ἀντὶ τείχεος τῆς Ρωμαίων ἀρχῆς. πῆλα μὲν τε μεγάροισι καὶ τὰ

1. Factum hoc credo Mecænatibus confilio quod fufius potes legere Dionis libro quinquag. 2. pauca impræfentiarium delibasse sufficit. 1. Ἀγωνάτες στρατιώτες ἀπέφραδ' ἀποσῆκη, nec illos ex Italici tantum ἀλλ' ἐκ τῶν ὑπὸ κτῶν

capessenda propter εὐσῆς ἐμφυλίου exinde plerumque oriundas; quin & 3. in militiam alfici debet τὸ ἐβρωμεινέτατον καὶ ἀκραιότερον, quò fiet ut ceteri ὅσων γεωργήσωσι. quod ipsum hic loci occurrit,

φρων, ἢ ὄραν ἀποβλήμασιν ἐρήμῳ τε
 γῆ, καὶ δυσβάτῳ φράζας πῶς ἀρχῶ
 ἀχυρώσατο.

ΛΔ'. Ὄθεν τὸν Σεβήρον προσί-
 ὄντα πωδαρθύροισι τότε μὲν ποσὶ-
 τω στρατῷ, ἀκόπως ἐπαράφηλο
 ἰπῶ ἀΐθει ἢ παρ' ἐγγύματός. ἔτε δ'
 ἀντιπῆσαι ἢ καλοῦσαι ἐπέλιπον. ὁ-
 πῆντων δὲ διαφρηροφόντες, καὶ πύ-
 λαις ἀναπεπαιδύμους ἐδέχοντο. ὁ
 δὲ ποσὶτον ἀνιπαύετο ὅσον καλλι-
 ρήσασί τε, καὶ τὰς δῆμους ἀποσι-
 πῆν, εἰς ὃ πῶς Ραμίῳ ἠπάγετο.
 ὡς δὲ πῶσι πῶς Ἰουλιανῷ ἀπι-
 γέμετο, ἐν ἐσχάτῳ ἀπογνώσει ἦν, ἢ
 ἢ Ἰουλιανῷ στρατῷ πῶς διώκων
 καὶ τὸ πῶσι ἀκούων, ἔτε δὴ πῶ
 δῆμῳ πῶσι, ἐπὶ μεμῆστο, ἔτε
 πῶς στρατοῦτος διεῖδον, ὡς ἐφάτο.
 χεῖμαλα δὴ πῶσι ἀπὸ ζῶων, πῶ τε
 αὐτῶ καὶ φίλων, καὶ ἢ πῶσι ὄρα
 πῶ ἐν δημοσίῳ ἱερῶν καὶ τόπων καμ-
 βῶων, πῶς στρατοῦτος ἀφῆμέν
 ἐπῆστο, ὡς ἀν' ἡσπυτο πῶς ἡγο-
 ρα αὐτῶ. οἱ δὲ καίτοι μετὰ καμ-
 βῶων, χεῖμα ἐν ἡσπυτο. ὄρα-
 μαλα δὲ αὐτῶ ἀποπῆν, ἀπὸ δὲ δι-
 μέν ἀφῆμέν ἐλογίζοντο. ὁ δὲ Ἰου-
 λιανῷ καίτοι συμβολοῦντων αὐτῶ
 πῶς οἰκῶν ἐξαγαγεῖν τὸ στρατοῦτον,
 καὶ τὰ πῶσι ἢ Ἀλπιῶν ἀρκαλα-
 λαθῶν, (μέγιστα ἐκεῖνα ἦν, καὶ οἷα
 ἐν αὐτῶ ἐν τῇ κατ' ἡμῶν γῆ, ἐν
 πῶσι χεῖμα ἀπῆκται, καὶ ἀπο-
 βῶων Ἰταλίας καὶ τότε μὲν τῶς

tisque locis atque imperviis cir-
 cumseptos, imperii limites com-
 munivit.

XXXIX. Quocirca meritò
 omnes, postquam adventare Se-
 verum cum tanto milite audi-
 verunt, infueta re perterriti,
 cum neque stare contra, ne-
 que prohibere auderent, ibant
 obviam laureati, portisque eum
 patentibus excipiebant. Ille tam-
 diu locis singulis immoratus,
 quamdiu aut sacra faceret, aut
 populos alloqueretur, Romam
 è vestigiò pergebat. Quæ ubi
 Juliano nunciata sunt, actum
 de se prorsus exultimavit. Nam
 & exercitus Illyrici potentiam
 multitudinemque audiebat: &
 populo parùm fidebat, cui se
 cernebat invisum, neque satis
 magnam spem in militibus ha-
 bebat, quos videlicet fetellif-
 set. Itaque collectas undique
 pecunias, partim suas, partim
 ab amicis acceptas, tum quas-
 cunque in templis, aliisque lo-
 cis publicè invenisset, dividere
 militibus instituit, ut eo pacto
 illorum benevolentiam redime-
 ret. Sed illi, tamen multa mag-
 naque acceperant, nullam tam-
 en habebant gratiam: per-
 solvi debitum sibi, non dari mun-
 us aliquod interpretantes. Cæ-
 terùm suadentibus amicis Juli-
 ano, ut exercitum educeret at-
 que Alpium angustias occupa-
 ret (sunt autem Alpes altissimi
 montes, quales in his regionibus
 nulli, porrecti ad muri for-

1. Fuit ingressus Severus viduus atque terribilis, Spart.

nam, circumdatique Italiae: quasi ad reliquam regionis fecunditatem, hunc etiam quasi cumulum natura addiderit, ut munitionem haberet inexpugnabilem, pertingentem scilicet à septentrionali, ad id mare quod ad meridiem spectat, non ausus tamen ille urbe egredi, supplicatum militibus mittebat, uti arma caperent, exercerentque se, ac fossas ante urbem ducerent: omnemque belli apparatus in ipsa demum urbe expediebat: siquidem elephantos quoque, quos ad pompam institutos habebat, inuafacere conabatur sefforem pati: ratus Illyricos milites equosque eorum perterritum iri facie magnitudineque belluarum, quales antea nullas afpexissent. Totaque civitas armis fabricandis, bellicisque instrumentis conficiendis erat intenta.

XL. Sed cunctantibus adhuc Juliani militibus, ac se comparantibus ad bellum, nunciatur adesse jam Severus. Is multos è militibus suis sparsim dimiserat, qui clam Romam proficiscerentur. Quare alii aliis itineribus noctu ingressi urbem, protectis armis habitu paganorum, operiebantur. Jamque intus hostis erat, supino adhuc Juliano, & quid ageret ignaro. Quæ ubi populus

ἄλλης ὑδαμονίας, ἀρχαίας τῆς φύσεως Ἰταλιώτους, ἔρμα ἀρρηκτοῦ καὶ αὐτῆς περὶ βελήδου ἀπὸ τῆς ἀριστερῆς θαλάσσης, ὅτι τῶν μεσημβρίαν βλέπουσιν ἴκον) ἀλλ' ἐδὲ τῆς πόλεως περὶ δεῖν Ἰαλιανὸς ἐτόλμα, διέπεμπέ τε ἑστρωτοῦ δεβρῶν ὀπλίζεσθαι τε καὶ ὑμνάζεσθαι, πρὸ δὲ τῆς πόλεως τάφρου διορθεῖν, καὶ ἔως Σιβήρον μάχην, ὡς ἐν τῇ πόλει ποιησόμεν, περιστάσει τὰς τε ἐλέφαντας πάντας, ὡς εἰς πομπὴν ὑπορῆσθαι, ὅτι νότων φέρειν ἐπὶ πρῶτο πινδύειν, οὐδὲν ἕτως ἐκπέσειν τὰς τε Ἰλλυριώτας, καὶ ἔως πολέμιων ἵππων ἀφαιράειν ὅσα καὶ μεγάλα θηρίων, μὴ ἄρτερον αὐτοῖς ἐφαρμάδων τότε δὴ πάσαι ἡ πόλις ὅπλα εἰσράξει, καὶ τὰ πρὸς πόλεμον περιστάσει.

μ. Μελλόντων ἢ Ἰελιανῶν στρατιωτῶν ἔπ, καὶ τὰ πρὸς πόλεμον ἔτοιμα ποιήσαν, ἀγγέλλει δὲ Σιβήρος ἦδη περὶ τὸν, καὶ πολὺ ἔστρωμαίος μέγιστος ἀφαιράσει ἐκείνος, καὶ δὲ περιστάσει εἰς ἔτι πόλιν. οἱ ἢ καὶ πάσαι ὁδὸς ἀφνειμάντες αὐτὸς, πολλοὶ ἢ εἰς Ράμην νύκτωρ λανθάνοντες εἰσῆσθαι, τὰ ὅπλα ὀπληροῦντες ἐν ἰδιωτῶν ὀχυρά. καὶ ἦδη οἱ πολέμοι ἐνδον ἦσαν, ἔτι Ἰελιανῶν ἐπὶ ὑποστάσει, καὶ τὰ περὶ τὸν ἀγνοῦντες.

τ. ἐπὶ ἢ τῶν διαπύσαι τὴν δὴ μὴ ἐγγετο ἐν ταράχῃ πολλῇ πάντες

1. Post particulam & desideratur aliquid ad explendam sententiam, adjectivum fortè, [δυσδιάθετον] aus tale quid.

2. [Η ἵππων] equitatum significat, unde in aliis passim autoribus [χίλια ἵππων] pro mille equitibus.

ἦσαν. καὶ δεδότες τῶν δυνάμεων τοῦ Σεβήρου, τὰ ἐκείνης φρονεῖν προσεποι-
 ἔοντο, καὶ ἢ Ἰσλιανὸν καταλαβάντες
 ἀναδρεΐαν, καὶ ἢ Νίγρον μέλλουσιν τε
 καὶ βαθυμίαν. καὶ ἢ Σεβήρον ἀκούοντες
 ἦδη παρόντα ἐθαύμαζον. ὁ ἢ Ἰσλι-
 ανὸς πολλῇ καταλαβανδύμενος ἀφα-
 σία τε καὶ ἀποεία, ὅπως χεῖροισι
 τοῖς παρὰ γυμνασίῳ ἢ εἰδὼς, ἀδρι-
 σθῆσαι κηρύσσας καὶ σύγκλητον, κατα-
 πίμπει χράμματα, δι' ὧν ἐσπένθει
 διὰ πρὸς τὸ Σεβήρον, καὶ αὐτοκράτορα
 ἀναδείξας, κοινῶν τὴν βασιλείαν
 ἐποιεῖτο. ἡ δὲ σύγκλητος ἐψηφίσθη ἢ
 πάντα ὁρῶντες ἢ τὸ Ἰσλιανὸν ἀποδει-
 λῶντα, καὶ ἐν ἀπογνώσει, τοῦ Σεβήρου
 πάντες ἦδη προσελίδοντο. δύο δὲ πρὸς
 ἢ πλείων ἡμερῶν ἀπαρταμένους, ἐ-
 πίεισθη ἦδη τὸ Σεβήρον καὶ αὐτῇ πόλει
 ἐπιστάτην ἦσαν, καταλαβάντες
 καὶ Ἰσλιανὸν, σπύριον εἰς τὸ σπύριον,
 καὶ Ἰσλιανὸν κηρύσσοντων, οἱ τὰ τῆς
 Ρώμης δικαίῳ εἰδῶσαν, ἐπιπύριον ἢ
 τὰ βασιλείαν μετέωρα ἢ σπύριον
 πύριον, καὶ τὸ παρὰ γυμνασίῳ ἐσκέπτοντο
 καὶ Ἰσλιανὸν ἐπὶ ἠὲ ἐν τῇ βασιλείῳ
 αὐτῇ, καὶ τὰς παρὰ γυμνασίῳ πύ-
 ρας, ἰκετόντος τε ἐξομώσαντες καὶ
 ἀρχὴν, καὶ ἀπαρταμένους πάντες τῆς
 δυναστείας τοῦ Σεβήρου.

μα. ὡς δὲ ἔμαθεν ἡ σύγκλητος
 Ἰσλιανὸν ἔσω καταλαβάντα, καὶ δὲ δε-
 φήρον φρεσὶν, διὰ δὲ τὸ Σεβήρον,
 αὐτῶν ἐξελίχθησαν, ψεύζονται τὸν

intellexit, cunctis metu per-
 culsis, ac Severi potentiam for-
 midantibus, sentire jam se
 cum illo simulabat. Et Juli-
 anum quidem quodd imbel-
 lis, Nigrum quodd lentus at-
 que iners, vituperantes, Se-
 verum ipsum jam adventan-
 tem magnopere admirabantur.
 Enimvero Julianus hæsitabun-
 dus, atque inops consilii, con-
 vocato prius senatu, literas ad
 Severum mittit, quibus foe-
 dus pacifceretur, eumque in
 communionem acciperet Im-
 perii. Cæterum Senatus, etsi
 illa omnia decernebat, tamen
 ut eum pavitare desperata sa-
 lute animadvertit, totus jam
 ad Severum incubuerat. Bi-
 duo verò post, triduoque, au-
 dito Severum jam planè ad-
 esse, omnes Juliani potestatem
 spernentes in curiam convenère,
 jussu consulum. Quippe iis curæ
 Romana res est, quoties de
 Imperio ambigitur. Qui post-
 quam frequentes affuerunt, quod
 facto opus esset, inter se de-
 liberabant, manente adhuc in
 aula Juliano, ac fortunam suam
 miserante, suppliciterque ro-
 gante ut sibi ejurare Imperium
 liceret, omnemque eam pote-
 statem Severo transcribere.

XL I. Sed ubi intellexit Se-
 natus pavidum Julianum, per-
 territos corporis custodes, ip-
 sum penè ab omnibus destitu-
 tum: decretâ illius nece, Seve-

1. Quare meliore consilio ad sena-
 tum venit, proutque ut fieri sena-
 tum.

rum Imperatorem declarant. Tum legatos ad eum mittunt, partim qui magistratum obtinerent, partim qui maximam haberent in Senatu auctoritatem, ut omnes illi honores Augustorum deferrent. Occidendi autem Juliani datur uni è tribunis negotium. Is imbellem miserumque senem, qui sibi ipse tam infelicem exitum propria pecunia emisser, desertum jam destitutumque ab omnibus, inter fœdissimas complorationes trucidavit.

XLII. Quæ ubi Severus audivit, majora jam moliens animo, consilium iniit capiendorum militum omnium quicunque Pertinacem interemisissent. Datis itaque clam ad tribunos centurionesque literis hortatur, multa pollicens, persuadeant militibus urbanis, ut sibi dicto audientes sint. Ipse edictum proponit, ut relictis inter castra armis, exeant pacatorum habitu, quales procedere in pompam, aut ludos celebrare confuevissent; jurentque in Severi nomen, ac spem

χήματι, ὡς ἄρ' εἰώθεισι θύοντι ἢ ἑορτάζοντι βασιλέως περιπομπείν,

1. Occiso Juliano, cum Severus in castris & tentoriis, quasi per hosticum veniens, adhuc maneret; centum senatores legatos ad eum senatus misit ad gratulandum rogandumque. Id. in Severo.

2. Misit à senatu, quorum curâ per militem gregarium idem Julianus occisus est. Spart. Tribunum dicit noster.

3. Hæc apud Dionem expirantis verba. τί θρόνον ἐποίησα, τίνα ἀπέκλινα.

4. Qualis hic habitus fuerit, per Di-

μὲ ἀναρεθίῳαι, ἀπειχθῆναι δὲ μόνον αὐτοκράτορα τὸν Σεβήρον· προσέειπεν τε πρὸς αὐτὸν ἐκπέμπουσιν ὑπὸ τῆς ἐν ἀρχαῖς ὄντων καὶ τῆς ἐξοχωτάτων τῆ βελῆς, πύσας αὐτῷ προσφέρειν τὰς σεβασμίας πύμας. ὅτι δὲ τῆς Ιουλιανὸν 2 εἰς τῆς χιλιάρχωντων ἀναπέμπεται, ἀποκτείναι ἀναδρον καὶ ἀθλιον προσέβητω, ἰδίους χεῖμασιν ὠνησάμενον ἔγω πονηρὸν τέλει. ὁ μὲ ἐν εὐρείοις ἐρημῶς τε, καὶ ὑπὸ πάντων κελαιφθοῖς, 3 αἰχρῶς ὀλοφυρόμενοι ἐφρονέει.

μὲ. Ἐπεὶ δὲ τὰ ὄρα τῆς σφελῆς ἐδηλώθη τῷ Σεβήρῳ, ἵτε τῆς Ιουλιανῆ ἀναίρεσις, ἤρθη εἰς μάζωνων παραγμάτων ἐλπίδα, καὶ σοφίσματα ἐχρήσατο, ὡς ἀν χειρώσαστο, καὶ ἀχμαλώτους τὰς τῆς Περσῶνα ἀνηρηκότας λάβοι. ὅπως ἐλλείδῃ καὶ ἰδίᾳ μὲν κληρονομία γεράματα τοῖς τε χιλιάρχοις καὶ τοῖς ἐκχιλοντάρχοις, ὑποχρησάμενοι μεγάλα, ὅπως πείσειαν τὰς ἐν τῆς πρώτης στρατιῶτας ὑπακούον ἐπιτήδως τοῖς ὑπὸ τῆς Σεβήρος κελαιφθοῖς. ἐκπέμπει ἢ καὶ δήλωσιν, δι' ἧς κελούει τὰ μὲ ὅπλα αὐτὰς κελαιπείν ἐν τῷ στρατοπέδῳ πάντας δὲ ἐξυθεῖν 4 εἰρημικῶ

onem non stetit quo minus ignoremus. Ex Spartiano aliquatenus constat. Cum Romam Severus venisset, Fratribus cum subarmalibus inermes sibi jussum occurrere, eosdem sic ad tribunal vocavit, armatis undique circumdatis. Subarmale verò est toga militaris inde dicta, quòd sub armis fibulâ annecteretur. Cui interpretationi favent sequentiâ in Severi Oratione τοῖς τε ἀπειχθῆσιν ὑμῶς στρατιώτας κελῶν ἀποκτείναι τε. &c.

ὁμοῦ τε εἰς τὸ Σεβήρου ὄνομα, καὶ
 μετ' ἀραθῶν ἐλπίδων ἐλθεῖν, ὡς
 μέλλοντας τὸν Σεβήρον δορυφοροῦσιν.
 πεσδύσαντες δὲ οἱ στρατιῶται τοῖς ἐ-
 πεσασμένοις, πειθόμενοι τε καὶ ἡδὺ
 χιλιάρχωνται, τὰ μὲν ὅπλα κατέλι-
 πον πάντα. αὐτοὶ δὲ ἐν μοναῖς ἢ
 πομπαῖς ἐδίησι διαφυγοῦντες, ἡ-
 πείρητο. ἔπειτα δὲ πρὸς τῷ στρατοπέ-
 δῳ ἢ Σεβήρου ἐξήνοτο, ἠγγέλθησαν τε
 ἀφικόμενοι, εἰς τὸ πείθειν ἕτως αὐ-
 τὸς ὁ Σεβήρος αὐτοῖς κελύσει, ὡς
 δὴ δεξιῶστέμωσθαι καὶ περὶ στρατοπέ-
 δων ὡς δὲ εἰσέλθοντα αὐτὸν ἐπὶ τὸ
 βῆμα προσήλθον, ὁμοθυμαδὸν εὐ-
 φροσύνας, πάντες ἑφ' ἐνὶ συνθή-
 ματι συλλαμβάνοντα. περὶ ἡμῶν γὰρ
 τῷ ἢ Σεβήρου στρατῷ, ὁπλίται ἀν-
 εῖσαν εἰς τὸν βασιλέα διαπέπον-
 τες, μετὰ τὸν τε τῶν γυναικῶν ἐ-
 χοντες, καὶ κλώσας αὐτὸς πολεμῶ
 νησιν, καὶ πρόσθεν μὲν ἢ πάλιν μι-
 δεῖνα, σπείχην δὲ καὶ φρεσὶν φρά-
 ξαντες ἐν κύκλῳ τοῖς ὅπλοις, τὰς
 δὲ ἀλαλιὰς καὶ τὰ ὄβρατα ὀπισθεν,
 ὡς δὲ εἰ ἢ πρὸς τῶν, γυμνὸν τε πρὸς
 ὀπισθίον, καὶ ἐλπίδι πρὸς πολλὰς
 μὴ μάχης. ἔπειτα δὲ αὐτὸς ἑστὰς
 σπυρίων, ἐπὶ τῷ ἕπλαν δορυφα-
 λῶτα εἶχε, μεγάλη βοή καὶ θυμοει-
 δεῖ τῷ πρὸς αὐτὸν ἔλθε πρὸς αὐτὸς
 τοιαῦτα.

Διηγήσειον Σεβήρου.

Oratio Severi.

καὶ. Ὅτι μὲν ἔμψα καὶ σφίσι
 κρείττους ἐσθλῶν καὶ δυναμῶν στρατῶν,
 καὶ συμμάχων πολλῶν, ἐγγὺ ἔσθλῶν

XLIII. Superari vos à no-
 bis vel sapientia, vel viribus,
 vel etiam numero, re ipsa vi-

detis

detis. Capti estis quàm facilimè, ac nullo ferme negotio tenemini. Quid futurum de vobis sit, in mea manu est. Jam scilicet victimæ hic statim, obnoxia nostrò Imperio. Si sceleri vestro debitum quærat supplicium, nunquam sanè invenietis. Sanctissimum illum tenem, Imperatoremque optimum, servandum, tuendumque vobis, ipsi occidistis: Romanum Imperium perpetua clarum gloria, quod majores nostri, aut virtutis, aut nobilitatis nomine suscipiebant, hoc vos turpiter fœdeque, velut aliquid ex privatorum instrumento, quasi sectores vendidistis. Ac ne eum quidem ipsum, quem sic ad Imperium produxeratis, servare saltem ac defendere ausi, homines timidissimi prodidistis. Ob hæc igitur crimina, ac facinora vestra, mille vobis debentur mortes, si quis par noxæ supplicium studeat petere. Proinde quid vos æquum pati sit, sanè videtis. Ego tamen sanguine abstinere, neque vestras imitabor manus. Sed quoniam jus fasque negat stipari à vobis jam principem violato jurejurando, ac manibus civili & imperatorio sanguine pollutis, proditaque fide custodiaque, animas quidem & corpora vobis nostra largietur humanitas. Porro militibus meis ita præcipio, recingant vos, ac vestimentis exutos militaribus, nudosque dimittant. Vobis autem sic impero, discipatis quàm longissimè: edico

τε. εἰληθεὶς γαυῖ ἔραδίαις, καὶ ἀκονιτὶ γε ἐαλώκατε. ἐστὶ δ' ἐμοὶ ὁ, π πὸτ' ἂν ὑμᾶς δράσαι θελήσω, καὶ πρὸσκήθε ἥδη δὴ μάλα τ' ἡμετέρας ἐξουσίας. εἰ μὲν ἔν ὑμεῖς πρὸς τὰ τε πολυμηδύα πικρείαν ζητεῖτε, ἐδ' ἐστιν εὐρεῖν δίκην τῶν ὀπιτεθησομηδύων ἀξίαν τ' πεπεραγμῶν. σεμνὸν παρσεβύτιον καὶ βασιλέα χριστὸν, ὃν ἐχέλω σάξαι καὶ δουροφρεῖν, ἐφρονέσαστε. τ' Ρωμαίων ἀρχῶν ἐνδοξον ἔσαν ἀεὶ, ἦν καὶ οἱ παρόγονοι ἢ δι' ἀνδρείας ἐναρέτε ἐκλήσαντο, ἢ δι' εὐχρίαν διεδέξαντο, ταύτην αἰχρῶς καὶ ἀπίμως, ὡσπερ π' ἴδιωπκῶν κερμηλίων, ἐπ' ἀργυρίῳ καπηλιάζασθε. ἀλλ' ἐδ' αὐτὸν, ὃν ἔπος ἀρχοντα εἰλεθε, φυλάξαι ἢ σῶσαι ἰδωμήθης, ἀνάνδρως δ' παρδύκατε. ὅπ'η τηλικύτοις δὴ ἀμύρτημασί τε καὶ πολυμημασι μύλων ἀξιοὶ δυνάτων, ἡ π' οὐδεὶς δέλοι τ' ἀξίαν πικρείαν, ἐσε. ἀλλὰ τί μὲν χεῖρα παθεῖν ὑμᾶς, ὀράτε. ἐγὼ δ' φείσομαι μὲν ὑμῶν, ὡς μὴ φονεῦσαι, ἔτε τὰς ἡμετέρας χεῖρας μμησσαι. ἐπεὶ δὴ μήτε ὅσιον, μήτε δίκαιον, ἐπ' βασιλέα ὑμᾶς δουροφρεῖν καὶ ἐς τ' ὄρκον ἀσεβήσαντας, καὶ ἐμφυλίῳ καὶ βασιλικῶ ἀμαλί τὰς δόξιας μάναντας, τῶν τε πῖσιν καὶ τὸ ἐχέλυον τ' φριγᾶς παρδόντας, τὰς δ' ἡμῶν καὶ τὰ σώματα, δῶρον τ' ἐμῆς φιλεανθρωπίας ἔξετε, τοῖς τε καὶ ἐληφθῶσιν ὑμᾶς στραπῶταις κελύων ἀποζῶσαι τε ὑμᾶς, καὶ ἀποδύσαντας εἰπνας ἀεὶ καὶ ἐδῆ τας στραπωπίας, γυμνάς ἀποπέμπην. ὄρα γένοιται τε ὑμῶν, ἀπίεσαι ὡς πρὸς ὅτι τῆς

Ρώμης. ἀπὸ δὲ καὶ δόκονμα, καὶ
 παροργεῖσθαι, κολαδιόσδεσθαι κεφαλι-
 κῶς, εἰ περὶ ἑμῶν ἐν τῷ ἐκείνου σι-
 μῆις ἄπο τῆς Ρώμης φανεῖν.

μδ'. Ταῦτα κηρύσσων αὐτῷ,
 παροργισθέντες οἱ Ἰλλυρικοὶ στρατιώ-
 ται, πᾶσι τε ξιφίδια ἀειμαρῶσιν αὐτῶν
 ἀπεκρίνωτο πρὸς ἀρρυνεῖω καὶ πρὸς
 χρυσῶν εἰς πομπῶν κεκοσμημένα,
 πᾶσι τε ζώνας, καὶ πᾶσι ἐσθῆτας, καὶ
 εἰς πᾶσι συμβολὸν ἔφερον στρατοποικόν,
 ἀφανίσαντες, θυμῶν ἐξέπεμπον.
 οἱ δὲ ἑσπείκον παροργισθέντες, καὶ σφίσι
 μαρτυροῦντες. (πᾶσι γὰρ ἐν τῷ δρᾶ-
 σαι, θυμῶν παρὸς ὀπίσθησθαι, καὶ
 ἐλπίσιν πρὸς πῶντας) ἀπὸ δὲ δὴ ὁ-
 δυνάμει, καὶ ἠγάπων μὲν πᾶσι δεδῶ-
 σαν σπουδαίαν, μετρητήσδεσθαι δὲ
 ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐλπίσιν, αἰσθῆσθαι καὶ
 ἐρθεῖσθαι ἐλακώσδεσθαι. ἐκέρχθη δὲ
 καὶ ἄλλω ὁ Σιβήρσθαι σφίσι μάλισθαι. δε-
 διῶσθαι γὰρ, μὴ ἄρα μὲν τὸ ἀπὸ ζῶσθαι
 ται, ἐν ἀπογνώσει ἠρῶσθαι, ἀνα-
 δράμωσθαι ἐπὶ τὸ στρατοπέδον, καὶ
 πᾶσι ὅσθαι ἀναλάβωσθαι, πρὸς περὶ λο-
 γάσθαι ὀπίσθησθαι, ὅσθαι ἠρῶσθαι
 ται ἠρῶσθαι, εἰ ὅσθαι ἠρῶσθαι,
 ἀπὸ δὲ δὴ ἀνδρῶν κερῶν, καὶ
 πᾶσι ὅσθαι ἀναλάβωσθαι, εἰ ὅσθαι ἠρῶσθαι,
 ἀπὸ δὲ δὴ ἀνδρῶν κερῶν, καὶ
 πᾶσι ὅσθαι ἀναλάβωσθαι, εἰ ὅσθαι ἠρῶσθαι,
 ἀπὸ δὲ δὴ ἀνδρῶν κερῶν, καὶ
 πᾶσι ὅσθαι ἀναλάβωσθαι, εἰ ὅσθαι ἠρῶσθαι.

μς'. Οὗ δὲ Σιβήρσθαι, αὐτῶν πᾶσι
 πρὸς λοιπῶν στρατῶν ὀπίσθησθαι εἰς πᾶσι
 Ρώμην ἀφικησθαι. ἐκέρχθη τε καὶ
 εἰς τὸ ἄμα πρὸς ὀπίσθησθαι τῶν Ρω-

item, juroque ac denuncio ca-
 pite pœnas daturum, si quis
 vestrum posthac intra centesi-
 mum ab urbe lapidem con-
 spicietur.

XLIV. His imperatis, e-
 vestigio milites Illyrici con-
 currunt, brevesque illos gla-
 diolos detrahunt, quos, auro ar-
 gentoque ornatos, in utrumque
 pompæ suspensos habebant:
 tum zonis, vestitque & cæ-
 teris militiæ insignibus per vim
 ablatis, nudos ad unum exau-
 ctoratosque dimiserunt. Enim-
 verò illi proditos se videntes,
 atque astu captos, patientiam
 scilicet præstabant. Nam quid
 agerent nudi adversus arma-
 tos, pauci adversus plurimos?
 Discessere igitur complorantes
 sese, concessamque salutem loco
 muneris interpretantes: pertæsi
 tamen ac dolentes, quod inermes
 egressi, capiendos se turpi-
 ter, ignominiosèque obtulerant.
 Usus item alio consilio Severus
 est. Quippe metuens ne recin-
 cti, exauctoratique, deploratis
 rebus, rursus castra repeterent,
 refumerentque arma, præmissos
 aliis itineribus ac semitis ele-
 ctissimos quosque & explora-
 tissimos suorum militum, jubet
 clanculum vacua castra irrum-
 pere, armisque ipsorum occu-
 patis excludere redeuntes. Hanc
 igitur pœnam Pertinacis inter-
 fectores dederunt.

XLV. Posthac Severus cum
 reliquo exercitu instructo ar-
 mis, Romam petiit, attonitis
 metuentibusque pariter primo
 conspectu Romanis, audaciam-

que viri, ac fortunam repetentibus animo. Quem quidem Senatus, populisque universus laureati exceperunt, primum scilicet ex omnibus hominibus atque Imperatoribus citra sanguinem, atque ad eum citra pulverem tanti effectorem operis. Omnia porro mirabilia in illo, præcipueque ingenii acumen, laborum tolerantia, rebusque maximis aggrediendis bonam sibi spem proponens audacia. Postea verò quàm eum populus faustis acclamationibus suscepit, & Senatus universus ad portas urbis consalutavit, in ito Jovis templo, factaque re divina, reliquitque item sacris ædibus de more consalutatis, novissimè ad domum imperatoriam se recepit.

XLVI. Postridie verò curiam inivit, ibique placidus orationem habuit plenam optimæ spei: simul omnes publicè privatimque benignè complexus, venisse in urbem aiebat, ut occisum Pertinacem ulcisceretur: daturumque operam, ut statûs optimatum fundamenta se principe jacerentur: nullum nisi iudicio damnatum capite bonifve mulctatum iri: non passurum delatores, æmulum se Marci futurum gerendo Imperio: neque solum Pertinacis cognomen, sed mentem quoque habiturum. In hanc sententiam verba faciens, favorem sibi fidemque conciliabat.

μῆοις ἐνέβδωγε, τοῖς ἔτι τεταλμυμένοις τε καὶ εὐτυχῆθεισιν ἔργοις. ὁ δὲ δῆμος, καὶ ἡ σύγκλητος διαφημορῶντες ὑπεδέχοντο παρῶτον ἀνδρώπων καὶ βασιλέων ἄναμωλί τε καὶ ἀκονίτη τσοῦντα χαλορδωκότα. πάντα γὰρ ἐν αὐτῷ ἐθανυμάζετο, μάλιστα δὲ τὸ ἀλχίνουμ τῆς γνώμης, τὸ τὲ ἄλλῃ πόνων ἡγναῖον, καὶ τὸ εἰς τὰ τολμώματα ἅμα τῷ διαξέαλέφ εὐδωγῆ. ἐπεὶ τοίνυν ὁ, τε δῆμος αὐτόν ὑποδέξαμεντος εὐφρόμισεν, ἥτε σύγκλητος ἐπὶ ταῖς τῆς πόλεως εἰσόδωις παροσηγώρειν, ἀνῆλθὼν εἰς τὸ τοῦ Διὸς τέμενος, καὶ εὐσεύς, ἐν τε τοῖς λοιποῖς ἱεροῖς νόμω βασιλικῶ καλλιερῆσεως, ἀνῆλθεν εἰς τὰ βασίλεια.

μς'. Τῇ δὲ ἐπίσημῃ καλῆθῶν εἰς τὴν σύγκλητον, λόγους ἐπιτέκεις πάντων, καὶ χριστῶν ἐλπιδῶν μεσὺς ἐποιοεῖτο πρὸς πάντας καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ δεξιάμενος, λέγων ἠκρὴν μὲ ἐκδομῶς τῷ Περπίνακος φόβω, πλὴν δ' ἀρχῶν παρέξεν καὶ εἰσόδων ἀεισοκρατίας, ἡ μὴ τε δὲ ἀκρίτων πνα φονδεδήσεως ἢ δημωδότησεως, μὴ τε συκοφαντεῖντος ἀνέξεως, δηλὰ βαρυτάτῃν εὐδωμοῖαν τοῖς ἀρχαυμένοις παρέξεν, καὶ πάντα παρῶθεν εἰς ζῆλον τῷ Μάρκω ἀρχῆς. ἔξεν δὲ τῷ Περπίνακος ἑ μόνον τ' ἔνομα, ἀλλὰ καὶ τὴν γνώμην. τοιαῦτά πνα λέγων, ὑπεηγάγετο τὰς πλείους εἰς εὐνοίαν καὶ πίστην, ὡν ὑποχρῆνέτο.

1. Ita, quod nulli unquam contigit, cum Severus victor est factus. Spart.

2. Fieri etiam Senatus consultum co-

git, ne liceret Imperatori, inconsulto senatu, occidere senatorem. Spart.

μζ'. Ἡσων δὲ πινεσ προσβυτέ-
 ρων, καὶ γναεζόντων αὐτῶ φ τρέ-
 πων, οἱ περὶ ἄλλων λαοδανονίαις, ὅπ-
 ἄρα εἶν ἀνὴρ πολίτησπόσ πρ, καὶ μζ'
 τέχνης εἰδώς προσεφέρεθς περὶ μα-
 σιν, ὑποκρίναθς τὴ καὶ προσποιήσασθς
 πᾶν ὅπου ἰκανώτατὸς ὄσιν ἀγύσαι,
 καὶ τὸ χρεῖωδες καὶ τὸ λουσιτέλεσ αὐ-
 τῶ, ὅσφ ἔργω καὶ ἕσπερον δέδουται.
 Μετὰ τῆσ εἰν ὄλιγον χρεῖνον ὁ Σε-
 βήσθ εἰν τῆ Ρώμῃ, καὶ νόμασ ὄπι-
 διδῶσ πρὸ δῆμοσ, μεγαλοφρονας τὴ
 ὄπιταλέουσ, ² τῶσ τὴ στρατιώταισ
 πολλὰ δουροσμάμωσ, καὶ τὸσ ἀκμαι-
 οπᾶτεσ ὄπιλεξάμωσ, ἐσ τὸ δου-
 φόροισ εἰ τῆσ βασιλείασ, τὸ πρὸ τῆσ
 ἀπὸ στρατιώτων, ³ ὄπι τῶ ἀγατο-
 λῶ ἠπείρητο. ἐπ γδ μέλλουτ καὶ
 ὑποκρίναθς τὴ Νίγησ τῆ τὴ Αντι-
 οχεια ἐν φερόνθ, ὄπισηται μιν δὲ
 προσδοκᾶμωσ ἠδουεν, ὅπωσ ἀ-
 ὄξασθιδον αὐτῶν λαβοι. τὸσ τὴ
 εἰν στρατιώταισ ἐκέλευσε ὄξασθιδ-
 ζεῖται πρὸσ τῶ ἐξοθεν, συνικρῶτῆ
 τὴ καὶ πανταχῶθεν στρατόμα ἐν τῶ
 καὶ τῶ Ἰταλίαν πόλειαν ναυίας με-
 ταπέμωμωσ, καὶ στρατοῦσαν, ἠτέ
 π εἰν ἐν τῶ Ἰλλυρῶ καὶ στρατιώταισ
 λαίμαρον καλῶθεν ὄπι Θράκιω, ἐκέ-
 λυεν αὐτῶ συνιχυεῖν. ἐξήρτυε δὲ
 καὶ ὄλιγον ναυικῶν, καὶ πάσασ τῶσ
 καὶ Ἰταλίαν τεύχεσ ὄπι τῶ πη-
 ρώταισ ἐξέπεμπε. πολλὰ τὴ αὐτῶ

XLVII. Quidam tamen è
 majoribus natu, qui confue-
 tum ipsius haberent ingenium,
 jam tum clanculum reliquis
 prædicebant, versipellem hunc
 esse hominem, nihil non astu
 & arte tractantem, simulato-
 rem dissimulatoremque idone-
 um, nihil pensi habentem,
 dum id efficeret, quod usui sibi,
 aut emolumento crederet fore.
 Quod seniorum iudicium haud
 ita multo post eventus com-
 probavit. Igitur Severus pau-
 cos in urbe dies moratus, dato
 plebi uberimo congiario, do-
 natisque abundè militibus, &
 ex iis robustissimo quoque in
 locum exauctoratorum dele-
 cto ad Imperii custodiam,
 statim ipse in Orientem pro-
 fectionem parat, cunctante Ni-
 gro adhuc, & supino, atque An-
 tiochenis deliciis vacante, ra-
 tus properandum sibi, ut in-
 expectatus imparatum oppri-
 meret. Edicto igitur militibus
 ut ad iter se accingerent, con-
 tractisque undique copiis, ac
 delectu juniorum tota Italia
 habito, reliquis Illyrici exerci-
 tus, quæ in Thracia remanse-
 rant, occurrere iussis, neque
 fecius ingenti classe coacta,
 completisque armato milite to-
 tius Italiae triremibus, ingen-
 tes sibi omnis generis copias,
 incredibili celeritate compara-
 vit. Siquidem haud exiguis vi-

1. Καὶ τὸ χρεῖωδες. Steph.

2. Coacta tamen hæc liberalitas. Nam cum in senatu esset, milites per seditionem dena millia proferentem a senatu, exemplo etiam quò Augustum Octavianum

Romam deduxerant &c. Spart.

3. Ad orientis statum confirmandum profectus est, nihil adhuc de Nigro palam dicunt. Idem.

bus esse opus intelligebat, adversus nationes partem orbis Europæ oppositam incolentes, quæ scilicet uno ordine omnes Nigri sequebantur auspicia. Ad hunc igitur modum bellum Severus instruebat.

XLVIII. Caterum providus homo, ac sobrius, nonnullâ suspitione tenebatur de Britannicis exercitibus, maximis videlicet, pugnacissimisque, quibus præerat universis Albinus, senatorii patriciique generis vir, summis opibus ac delicijs innutritus. Hunc sibi igitur Severus astu ratus adjungendum, ne scilicet divitiis, genere, exercitibus, fama que nominis, magnis ad concupiscendum Imperium facibus instinctus, summam sibi rerum posceret, Romamque haud procul à Britannia distantem, se bellis Orientalibus implicito, occuparet; statuit eum specie quadam honoris inescare, levem alioqui & simplicem, tunc verò multa juranti per literas credentem. Quare eum Cæsarem appellans, spem cupi-

ἢ παντοδαπῇ δυνάμει, μερίτω τάχῃ συνασπασάσθαι. ἤδει γὰρ ἐν μικρᾷς δυνάμει δεινότητος, πρὸς πᾶσι τῶν ἀντικειμένων ἠπέρων Εὐρώπῃ τὰ Νίγρου φρονεῖν. τὰ μὲν δὲ πρὸς τὸν λαὸν ἡλικίας εὐβέπτερον.

μη'. Ἀπὸ δὲ ἀνὴρ προμηθεὺς τε καὶ νήφων, ἑσώπηδε τῶν ἐν Βρεταννίᾳ δυνάμει πολλῶν τε ἔσαν, καὶ μερίτω, ἀνδρῶν τε μαχηματώτατον ἤρχε δ' αὐτῆς πάσης Ἀλβίνου, ἀνὴρ τὸ μὲν ἡμῶν ἄλλ' ἐκ συκλήτης εὐπαριδῶν, ἢ ἐν πλάτῳ δὲ καὶ τευφῶν ἐκ πατέρων ἀναβραφείσ. τῶν τούτων ἠδέλησεν ὁ Σεβήρου, σοφίσματα προλαβὼν οἰκειώσατο, μήπως ἀρα τοιαῦτα ἔχων ἐναύσματα εἰς βασιλείας ἐπιθυμίαν, διαβῶν ἢ πλάτῳ καὶ γῆρι, δυνάμει τε σπᾶν, γνώσῃ τε ἑσῶ Ρωμαίοις, ἐπιθήται τοῖς πράγμασιν. καὶ τὸ Ρώμῳ ἐπολυ πᾶσι φεσῶν, ἐκείνῃ καὶ τὴν ἀνατολὴν ἀρχοκλήσει, ἑσῶποιήσῃ. τιμῇ τούτων προσποιήτω δελεάζει τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἄλλως μὲν ὄντα τὸ γινώσκων χαυνὸν, καὶ ἀπλοικώτερον, τότε δὲ καὶ πολλὰ διὰ γενομένων ὁμῶσαντι τῷ Σεβήρῳ πισύσαντα. 3 Καίσαρα δὲ αὐτὸν ἐποδεικνύει, φθᾶσας αὐτῷ τῶν ἐπι-

1. Capitolinus verò (sive Is Spartianus est) *narrum* refert *lare modico, patrimonio pertenui*. Idem tamen affirmat luxuriâ varium fuisse.

2. Supra describitur Severus ὄρεκα μὴ φειδύμενος.

3. Hic loci Boeclerus, cum de facto tantum agitur, de appellationis origine litem movet, Salmasium & Casaubonum inter se committens. Per *Cæsares* cum Spartiano intelligo *designatos Augusti*

gusta majestatis heredes. Primum qui & nomen & insignia acceperit (quid autem hæc alieno loco?) Verisimile est *Albinum* Verum fuisse, vide *Commodi* ad *Albinum* literas. Qui scrupulum injicit, locus est in *Dione*. ὁ μὲν γὰρ εἶπε (Severus sc) τοῦ τῶν Καίσαρων αὐτῶν (Albino) ἐλθῆναι πωλύ. Quare suspicari par est, corruptos esse vulgatos codices, legendumque [ὁ μὲν ἔν.]

δα ἢ πῶ ὀπιθιμίαν, τῇ τῆς ἐξουσίας κοινανία. ὀπισέλλει δὲ αὐτῷ φιλικώτατα χάμματα δίδων, ἰκετάων ὀπιθύνου αὐτὸν εἰς πῶ τῆς ἀρχῆς φροντίδα. Δεῖδαι γὰρ ἀνδρὸς εὐχρῶς ἢ ποῖστα πῶ τε ἡλικίαν ἐπ' ἀκμάζοντο. αὐτὸν ὄντα πρεσβύτην, ἢ ἐπὶ νόσος ἀρθρίτιδος ἐνοχλήμενον, ὅσῳ τε παῖδων αὐτῷ ὄντων πάντων ἰπίων. οἷς πεδύσας ὁ Ἀλέξανδρος πρῶτον ἠσθενοῦσα ἀπασιῶς, ἀραπιῶσας ἀνδρὸς μείχης ἢ κινδύνους λαβῆναι τῶντα, ὡν ἀπέχετο.

μδ'. Ο δὲ Σεβήριος, καὶ πρὸς πῶ σύβλητοι πῶ αὐτῷ ἀνοσιβίων, ὡς ἂν μάλλον αὐτὸν εἰς πίστην ἠσθενοῦσα, νομισματῶν τε αὐτῷ κοπιῶσαι ἐπέχετο, ἢ ἀνοσιβίων ἀνοσιβίωσι, πῶς τε λοιπῶν πρῶτον ἢ δευτέρου χάμματα ὀπισέλλει. ἐπεὶ δὲ αὐτῷ πῶ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον διὰ σφίος ἀσφαλῶς ἔρχον, ἐδὲ πρὸς τὸν Ἰλλυρῶν Βερίτανίας, τὸ, τε Ἰλλυρῶν στρατεύματα οὐδ' αὐτῷ πῶν ἐῖχε, διημεῖσαι νομισμάτων πῶντα λυσιτελῶς τῇ ἑαυτοῦ ἀρχῇ, ὅπῃ τὸν Νίχρον ἀπέχετο. τῆς μὲν οὐδ' ὀπισπέλειας τὸς σαβῶν καὶ τὰ χαδ' ἐκείνῳ πῶν αὐτῷ λυσιτελῶντα, καὶ σημεῖα δεῖα πρεσβύτα δόξαντα πῶν λάμης φανῶσαι, χροῖα τε ἔχουσα ἢ ὀπισπέλειας, ἢ ἢ ὅπῃ ἐκατέρωθεν πῶντων ἀσθενοῦσα στρατηγῶν ἐν ταῖς μάχαις, ἰσχυρίας τε πῶντο σύβλη-

ditatemque hominis anticipat; potestate participanda. Mittit item plenas humanitatis literas, obsecrans ut ipse potissimum curam suscipiat Imperii. Opus esse viro aliquo nobili, & ætatis integræ: qualis ille foret. Se jam senem, morboque articulari affectum, natos adhuc infantes. Quibus creditis, Albinus honorem libenter suscepit, lætus, citra pugnam aut discrimen ullum, compotem se voti factum.

XLIX. Cæterum Severus quo omnia credibilia forent, iisdem illis ad Senatum relatis, nummisque imagine ejus percusi iussis, statutisque erectis, simul aliis collatis honoribus, fidem gratiæ suæ fecit. Quæ postquam sapienter ab illo provisâ sunt; nullo jam ex Britannia impendente metu, collatis in unum circa se Illyricis exercitibus reliquisque rebus ex usu comparatis, copias adversus Nigrum educere institit. Igitur quibus locis itinere illo remoratus sit, quæ apud quamque civitatem verba fecerit, quæ signa divinitus apparuerint, regiones item peragratas, conflictusque & utrinque cæsarum numerum, cum plerique historiarum autores, tum maxime Poëtæ versibus suis uberri-

1. Libet hic, coronidis loco, Apollinis presertim Præfidis, nonnullos ver-

siculos subtexere, qui Severo certius imperandi fidem fecerunt.

mè sunt executi, materiam totius operis, ipsam denique Severi vitam diligentes. Mihi autem propositum est, septuaginta annorum res, quas habeam cognitissimas, sub diversis principibus gestas in unum comprehensas, literarum mandare monumentis. Quocirca excellentissima & præcipua quæque rerum à Severo gestarum, deinceps perfequemur. Neque ad gratiam vero quippiam affingentes, quod fecisse videmus qui illa ætate scriptitarunt: neque tacitum prætereuntes, siquid modò mentione dignum, memoriaque videbitur.

συνέταξαν, ὑπόθεσιν ποιούμενοι πάσης τῆς περιγραμείας τὸν Σεβήρου βίον. ἐμοὶ δὲ σκοπὸς ὑπάρχει, ἐπὶ ἑβδομήκοντα περιξέεις πολλῶν βασιλέων συνάξαντι γράψαι, ὡς αὐτὸς οἶδα. τὰ κορυφαῖα τῶν τοίνυν, καὶ σωτέλαια ἔχοντα ἢ καὶ μέρῳ περιγραμῶν Σεβήρου, ἐν τοῖς ἐξῆς διηγήσομαι, ἕθεν ἔτε πρὸς χεῖν εἰς ὑψὺ ἐξάβρων, (ὡς αὖ ἐποίησαν οἱ κατ' ἐκείνον γράψαντες) ἔτε περιλάμπων, εἰ π λόγῃ καὶ μνήμῃς ἄξιον.

Optimus est Fuscus, bonus Afer, pessimus Albus.

Fuscus Nigrum denotat, Severum Afer. Ad hæc

Albi fundetur sanguis, Nigrique minantis;

Imperium mundi Panâ reget urbe profectus.

Η Ρ Ω Δ Ι Α Ν Ο Υ

Τ Η Σ

Μετὰ ΜΑΡΚΟΝ Βασιλείας ΒΙΒΛΙΟΝ

ΤΡΙΤΟΝ.

Η Ε Ρ Ο Δ Ι Α Ν Ι

LIBER TERTIUS.

BREVIARIUM LIBRI TERTII.

Niger ubi audivit Severum occupasse imperium, & expeditionem in Orientem suscipere, ad bellum se quoque, quam maximè potest, preparat. Severus, Asiam ingressus, Nigri milites ad Cysicum, mox in Bythiniâ vincit, & Cappadociam expugnat. Deinde Tauri propugnaculis superatis Ciliciam emensus, ad sinum Issicum acerrimo pralio cum Nigro congreditur; qui victus & fugâ elapsus, Antiochiam venit, atque ibidem interficitur. Posthac inimicitie inter Albinum & Severum patefactæ, belli causam utrique dederunt. Sedes belli Lugdunum fuit: ibi ancipiti pralio factò, tandem vincente Severo, urbs capta: Albino caput abscissum, & Romam missum est. Dein iterum bellum in Asiam Severus movit: Armeniam & Arabiam felicem invasit: Atrorum regionem ingressus, Atra circumsevit, diuque oppugnavit, frustra. Sed in Parthiam delatus, insperatam victoriam nanciscitur: inde Romam triumphans revertitur. Ibi rei publicæ privatæque intentus, Antonino filio uxorem dedit filiam Plantiani: qui Severo insidias machinatus, per Saturninum tribunum indicio factò, pœnas dedit. Ultimo in Britanniam expeditionem faciens Severus, diutius durante bello, ibidem fato functus est. Imperium ad Antoninum & Getam defertur

desertur: qui, relicta Britannia, cum patris reliquiis Romam sunt reversi.

Το μὲν δὲ Περτινακῶς τέλει, καὶ Ἰουλιανῶς κατάρσεις, ἢ τε Σεβήρου εἰς τὸν Ρώμῳ ἀφίξις, ἢ τε ὅτι Νίγηρον ἐξῆλθε, ἐν τῷ πρὸ τούτου συζητήματι δεδιώμεται. ὁ δὲ Νίγηρ ἐπεὶ ἠθέλη αὐτῷ, μηδὲν π τοιαῦτον προσδεχόμενος, κατελιπὼς μὲν τὸν Ρώμῳ ὁ Σεβήρῳ, καὶ τὸν συλλαλήτε ἀποκράτωρ ἀναγορεύσει, ἄγων δὲ πάντα ἐπ' αὐτὸν Ἰλλυρικὸν στρατὸν, πεζῶν τε καὶ ναυτικῶν δυνάμιν ἄλλω, ἐν μεγίστῃ παρασχῆ ἦν, διέπεμπε τε καὶ ἕδην πρὸς τὸν ἡγεμόνα, τὰς τε εἰσόδους πᾶσας καὶ λιμένας φυλάξαι καὶ κελύων. ἐπεμπε δὲ πρὸς τὸν βασιλέα Παρθυαίων τε καὶ Ἀρμενίων καὶ Ἀσσηνῶν, συμμάχοις αὐτῶν. ὁ μὲν ἐν Ἀρμενίῳ ἀπεκείνατο μηδετέρῳ συμμαχίῃσιν, ἀρπακτῶς δὲ τὰ αὐτῶν φυλάξαι, ἢ δὲ προσέοιτο Σεβήρου. ὁ δὲ Παρθυαῖος ὁπσηλεῖν ἔφη τοῖς σαβαταῖς, δυνάμιν ἀποροῖζειν. ἔπειτα γὰρ εἶπεν, ὅτι νίκα ἂν δευτῆν στρατὸν συνέξειν, τῶν μὴ ἔχον ἰσοδρόμους, καὶ σωεσὸς στρατοπικόν. Ἀσσηνοὶ δὲ ἦλθον αὐτῷ πρὸς τὸν σύμμαχον, πέμψαντες Βαρσημίς, ὃς τῶν τόπων ἐξασίλαε. τὸ δὲ λοιπὸν στρατοπικόν ἠδροῖζεν ἐκ τῶν ἐκείνῳ στρατοπέδων πάντων. πλείους

Superiore libro Pertinacis interitum, eademque Juliani, simul perfectionem Severi ad urbem, susceptamque mox adversus Nigrum expeditionem edocuimus. Enimvero Niger ubi Romam à Severo occupatam, ipsum à Senatu appellatum Imperatorem, nihil tale expectans, audivit, præterea omnem Illyricum exercitum contra se, pedestres navalesque copias educi: perturbato vehementer animo, monet provinciarum præfides, aditus omnes, portusque custodiant. Mittitque rogatum auxilia ad Parthorum, Armeniorum, atque Atrenorum reges. Cui quidem Armenius, neutras se partes suscepturum respondit, tantum res suas defensurum Severi adventu. Parthus autem Satrapis imperaturum per epistolas, uti copias congregarent. Ita enim facere confluevit bellum comparaturus: si quidem mercenarios milites, atque ordinarios exercitus Parthi nullos habent. Ex Atrenis autem sagittarii auxiliares venerunt jussu regis Barsemii, qui tum in eis regionibus imperitabat. Reliquas omnes copias è militibus qui aderant, potissi-

1. Μισθοφόροι denotat ordinarium illum & conductum certis stipendiis exercitum, qui ad omnia belli momenta semper excubat. Quanquam etiam

ita intelligi possit, Parthos nulla alia referre bellorum præmia, quam ex hostibus prædam. Sed prior significatio hic locum habet.

mum conflavit, plurimis etiam è populo, maximeque Antiochenis, cum ætatis levitate, tum ipsius Nigri studio impulsus, audacius quam prudenter nomina dantibus.

II. Sed Tauri montis angustias, prærupta loca, muro valido Niger, munimentisque obstruebat, ratus montem illum impervium, magnum Orienti propugnaculum futurum. Siquidem Taurus inter Cappadociam Ciliciamque dorsum erigens, nationes discriminat, Orienti ac Septentrionibus subjectas. Idem Byzantium præsidio occupavit urbem Thraciæ maximam felicissimamque, viribusque & opibus ea tempestate florentem. Quippe in angustissimo Propontidis constituta freto, vectigalia piscatumque à mari accepit, simul agros possidens amplissimos, uberrimosque, utroque velut elemento lucrum facit. Visum igitur Nigro talem hanc urbem prædiis occupare, ut clafes, navigiaque per eas angustias transgredi ex Europa in Asiam prohiberentur. Erat enim munita urbs valido ingentique muro, qui Milelio quadrato lapide constructus aded tenui junctura fuit ut ne

δὲ καὶ τῆς δημοσίας τῆς Αντιοχείας μάλιστ' ὑποκυβόρητος νεανίας, καὶ τῆς αὐτῆς Νίγηρον σπουδῆς, ἐπέδοξ' αὐτὸς ἐς στρατιάν, προπτεῖως μάλλον ἢ ἐμπείρας τῶτο ποιοῦντες.

β'. Ἐκέλευε δ' καὶ τὸ Ταῦρος ὄρος τὰ πρὸς κρημονάδι Διφφράτηδες, ἡσυχασίαις τε καὶ ἐρύμασι, πρὸς ἑλκυσμα ὄχυρον νομίζων τ' ἐν τῇ ἀνατολῇ ὄρων, τὸ Ἰσβατον τ' ὄρους ὃ γὰρ Ταῦρος μετὰ τὸν Καππαδοκίαν καὶ Κιλικίαν, ἀσχετὴν γὰρ τῇ ἀρχαίᾳ, καὶ τὸ τῇ ἀνατολῇ ἔδρη προκειμένα, ἀσχετὴν τε καὶ στρατῶν προκελευσθέντων τὸ Βυζάντιον πόλιν τ' ὅτι Θράκης μεγίστην τότε, καὶ εὐδαίμονα, πᾶντες τε ἀνδρῶν καὶ χρημάτων ἀκμάζουσι, καὶ μὴ γὰρ ὅτι πρὸς σφοδρῶν τῆς Προποντιδῶν πορθιῶν, προσόδους τ' ἀπὸ θαλάσσης, τελευτῶν τε καὶ ἀλείας μεγάλας ἀφαιεῖτο, γὰρ τε πολλῶν καὶ εὐδαίμονα κεκλιμένων, ἐξ ἑκατέρων τῶν σοιχείων, πλείους ἐκέρδανεν, ὅθεν τ' ἔσαν διωκόμεναι, ὃ Νίγηρος προκαταλαβεῖν ἠδελήθησε, καὶ μάλιστ' ἐλπίζων διώσας καλεῖν τ' ἀπὸ τῆς Εὐρώπης ἐς τὴν Ἀσίαν, καὶ τὴν πορθιῶν διάβασιν, ἀπειτελείχισό τε ἡναίκα, τε καὶ μεγίστη ἢ πόλις τείχεσ, πεποιήμενη Μιλήτης λίθου εἰς τεράζωνον εἰρησώμενη, ποσῶν τε σιων.

1. Η δὲ εἰσοδὸς αὐτῆ, αἱ Κιλικίαι πόλεις, διὰ τὴν ἐπίσταν ἔτι πρὸς ἀσχετῶνται. ἔστιν δ' ἔτι δᾶντα με ἀσχετῶν ἔσ. Dion. lib. 74.

2. Η δὲ πόλις ἐν κρημονάδι τῆς ἠπείρου καὶ τῆς διὰ μέσσην θαλάσσης κείνη, ἡμεῖς αὐτοὶ καὶ Βασίλειον φασί.

ἰσχυρῶς παρεσκευασμένη. idem. De Byzantio videndus est inprimis Codinus de origin. Constantinop. qui hanc rem consulo tractat.

3. Sylburgius ex Suidā legendum censeat [μολίτη λίθος] lapidem quippe molarum intelligit, cui suffragatur Stephanus.

φεία κὺ κολλήσῃσι, ὡς μινδὲνα ἀειδῶς τὸ ἔργον αὐμῶδετον, ἢ ἐνδὸς ἢ λείδῃ πᾶν πεποικῆδῃ, ἐπὶ γουῶ κὺ νῶν τὰ μῆροντα αὐτῆ ἐρείπα κὺ λείψανα ἰδόντι θανμάζειν ὄτι κὺ ἢ τέχνῃ τῷ πῶ ἀρχῆ κἀλασκηδασάντων, κὺ ἢ ἀρχῆ κὺ ἢ ὕπερον καθηρηκότων. ὁ μὲν δὲ Νίγρῳ ἕτως ἐξήρτω τὰ καδ' ἐαυτὸν προμνδῆσατα κὺ ἀσφαλῆσαι, ὡς ἔπειτο.

γ'. Ο δὲ Σεβήρος, ὡς ἐνὶ μάλισα, αὐτὸ τῆ στρατῶ ἠπείργετο, μινδὲν ξαθυμία, μινδὲ ἀναπαύλη νέμων. μαδῶν ἢ τὸ Βυζάντιον προκαλειμημῆρον, κὺ εἰδὼς ὁχυρώτατα τέλει χισμῆρον, ὅπῃ Κύζικον ἢ στρατὸν ἐκέλευσε Ἀμφαίνειν. ὁ δὲ τ' Ἀσίας ἠγύμενῳ Αἰμιλιανὸς, ὅ ἢ πρόνοιαν κὺ στρατηγίαν ὁ Νίγρῳ ἔκεχε φήκει, μαδῶν ὁπῶντα ἢ Σεβήρου στρατὸν, ἢ ὅπῃ Κύζικον κὺ αὐτὸς ἐπέσπετο, ἄγων τε στρατῶν πᾶσαν, ἡ αὐτὸς σμυείκετο, κὺ ἢ ὁ Νίγρῳ ἐπεσπέτο, ὡς ἢ σμυείκετον ἐκατέρωθεν τὰ στρατῶματα, μάχαι καρτερὰ γίνονται κατ' ἐκείνα τὰ χωρία, κὺ κρατεῖ τὸ Σεβήρου στρατῶμα. φυγῆ τε πολλῆ κὺ τροπῆ κὺ φόβῳ πολὺς ἢ τὸ Νίγρῳ στρατῶν γίνεσθαι, ὡς ἢ μὲν ἀνατολικῶν οὐδέως θραύσαι ἢ ἐλπίδα, ἢ δὲ Ἰλλυρικῶν ὁπῆρῶσαι.

δ'. Φάσι δὲ τινες, προσδένετα τὰ Νίγρου παρῆματα ὑπὸ

mini compositum opus, sed ex uno tantum, perpetuoque lapide videretur. Ac nunc quoque ruinas ipsas reliquiasque cum videris, mireris utique vel eorum artificium, qui primi extruxerunt, vel horum vires, qui deinceps sunt demoliti. Ad hunc igitur modum Niger suas res comparabat, providentissimo scilicet (ut ipse putabat) tutissimoque consilio.

III. Cæterum Severus quantum maximè poterat cum suis copiis testinare, nullum deficiæ, quietique locum relinquere. Cognito autem præfidiis teneri Byzantium, quod sciebat munitissimam esse urbem, ad Cyzicum se convertit. Hoc intellecto dux Asiæ Æmilianus, cui summam Niger totius belli, maximumque Imperium tradiderat, & ipse Cyzicum proficiscitur, & copias adducit universas, quascunque aut Niger miserat, aut ipse contraxerat. Sed ubi ventum ad manus, aliquot acerrimè editis præliis, victoria tandem penes Severum stetit, fulio fugatoque Nigri exercitu. Itaque confestim fracti Orientalium animi, Illyricanis autem spes ingens addita.

IV. Neque defuere qui crederent, Nigri res initio statim

1. Ita Dion. ὡς κὺ ἐν τῆ παρῆματι εἶναι δοκεῖν. Tali etiam artificio excubatur, ut sonus in aliqua turri exci-

tatus, per omnes redderetur: quod etiam de Pistico muro, à Severo hic in Britannia constructo, perhibetur.

proditas ab Æmiliano: cujus consilii duplicem afferunt causam. Alii Nigro invidisse, ferentem scilicet haud æquo animo, si quem paulo antè in Syria succellorem habuisset, eundem superiorem mox, atque adèd imperatorem, dominumque esset habiturus. Alii persuasum à liberis, patri, per epistolas, vitam salutemque suam commendantibus, quos Romæ inventos Severus in custodia habebat: siquidem hoc quoque usus est providentissimo consilio. Mos fuerat Commodò retinere apud se liberos eorum, qui ad regendas provincias cum Imperio proficerecerentur, quasi obfides quosdam benevolentiae illorum, fideique. Igitur Severus cum primum est Imperator appellatus, superstite adhuc Juliano, misit furtim qui suos liberos ex urbe subducerent, ne in alterius essent potestate. Cæterum ipse cum Romam ingressus est, comprehensos omnes ducum liberos, cæterorumque item quicunque munus publicum in Oriente Asiæque tota obirent, atque in custodiam datos secum retinebat, quo per ea quasi pignora Nigri ducibus persuaderetur, uti illum desiderio salutis liberorum proderent: aut certè si in fide per-

Ἰ Αἰμιλιανῶ, εὐθέως ἐν ἀρχῇ διαφθαρεύσασα. διήλω ἢ λέγουσι τὴ ποιότητος παραίρεστος τῶ Αἰμιλιανῶ τῶ αἰτίαν. οἱ μὲν γὰρ φρονέοντα τῶ Νίγρῳ ὀφθαλμοῦσαι, ἀγανακτεῖντα ὅτι δὴ διάδοχῳ αὐτῶ Νηυδιδῶ τῶ ἐν Συείῳ ἀρχῆς, ἐμῆεν ἔσειδῶ κρείττων, ἅτε βασιλεὺς καὶ δεσπότης. οἱ δὲ φασιν αὐτὸν ἀναπειθῶσαι ὑπὸ τῶν παίδων ὀφθαλμῶν καὶ δευδέντων ὑπὸ τῶ ἑαυτῶν σωτηρίας, ἅς ἐν τῇ Ρώμῃ εὐρών ὁ Σεβήρῳ συλλαβῶν, εἶχεν ἐν φρεσῶ. ἐχρήσατο γὰρ καὶ τῶ σφίσι μάλι πορομυθεσῶ. ἔδῳ μὲν τῶ Κομμόδῳ, κατέχευεν τὰς παῖδας τῶ εἰς τὰ ἔδρη πεμπομένων ἡγεμόνων, ἅς ἔχοι ὀμυρα τῶ τε εὐνοίας αὐτῶ καὶ πίσεως. εἰδὼς τοίνυν τῶτο ὁ Σεβήρῳ, ἅμα τῶ βασιλῆος ἀναδειχθῶσαι, καὶ τῶ Ιουλιανῶ ἐπὶ πεινῶν, πεινῶν λάδρα, διὰ φροντίδῳ ἔχε τὰς παῖδας ἅ αὐτῶ τῶ Ρώμης ἐκκλαπέντας, μὴ εἶν ἐν ἐτέρῃ ἐξεσίῳ. αὐτὸς δὲ ἅμα τῶ τῶ Ρώμης ὀφθαλμῶν, συλλαβῶν πάντας τὰς τῶν ἡγεμόνων, ἢ τῶ ὁ πὴ δὴ παρῶντων καὶ τῶ ἀναπολλῶ, καὶ πᾶσαν τῶν Ἀσίῳν, φρεσῶ. δὲς εἶχε αὐτῶ, ὅπως ἢ ποθῶ τῶ τῶν παίδων σωτηρίας οἱ ἡγεμόνες τὰ Νίγρῳ ποροιδόειν ἢ μύθοντες ὀφθῶ τῶ ποθῶ ἐκεῖνον εὐνοίας, ἢ φθῶσῶ

1. Quæ si ita habent, unde Severo tam intensus in Æmilianum animus ut qui referente Spartiano, Nigro tantum casum promiserit, Æmiliano tamen non ignoravit.

2. Fortè αὐτῶ.

3. Non est hic loci dissimulandum quantum sibi indulgeat Politianus, adèd nihil fere ex Græco reddidit. Ita igitur hunc locum interpretamur. Aut molis aliquid prius patiamur propter occisum filium, quam ipsi agere occipent.

πυκαὶὸν παθεῖν, διὰ τὸ ὄψιν πυλίων ἀνακρέσεως, ἢ δράσωσιν αὐτοί.

ε'. Γενομένης δὲ τῆς ἡΐτης ἡ χεῖρ τῆς Κυζικῆς, ἐφάραγον οἱ τῆς Νίγρης ὡς ἕκαστος ἐδιώατο, σπῆδοντες, οἱ μὲν πρὸς τὰς ὑπερωρείας τῆς Ἀρμενίας, οἱ δὲ τῆς ὀπίθι Γαλατίας τε καὶ Ἀσίας, φθάσαντες δὲ τὸν Ταύρον ὑπερβῆσαν, καὶ ἐντὸς τῆς ἐρύματις ἤρουντο. οἱ δὲ τῆς Σεβήρου στρατός, ἀρρωαθεῖς διὰ τῆς Κυζικηνῆς χώρας, ἀφῆλθαι τε ὀπίθι τῆς Βιθυνίας ὁμορῶν ἔσαν ἠπειροί.

ς'. Ὡς δὲ διέδραμε φήμη τῆς Σεβήρου νίκης, διδύς ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις εἰσὶς καὶ διάφορος γνώμη ἐπέπεσε τῆς πόλεως, ἔχοντες τῆς πόλεως τὰς πολεμῶντας βασιλείας ἀπεχθῆτα πρὸς ἡ δυνάμεις, ὡς ζῆλον καὶ ἐπιδοκίμους τῆς ἀσπίδος, φθόνους τε καὶ καταιρέσει τὸ ὁμοφύλων. ἢ ἀρχαῖον τῆτο πάθος Ἑλλήνων, οἱ πρὸς ἀλλήλους εὐσεβῆσαι αἰεὶ, καὶ τὸς ὑπερέχειν δοκῶντας καταιρεῖν δέλοντες, ἐπεύχων τῆς Ἑλλάδος. ἀλλὰ τὰ μὲν ἐκείνων γραφάσιν, καὶ παρ' ἄλλοις συμβεβῆντα, Μακεδόνων δὲ ἀλάτωτα, καὶ Ῥωμαίων δὲ ἐλα γερῶνται. τὸ δὲ πάθος τῆτο τῆς ζῆλον καὶ φθόνους

mansissent, liberum sibi relinquere caede filiorum, quos vellet ulcisci.

V. Victi autem ad Cyzicum Nigri milites, quàm quisque maxime poterat, aufugerunt, partim præter Armeniæ montana, quidam per Asiam Galatiamque, superare Taurum festinantes, ut scilicet intra munimenta se reciperent. At verò Severi exercitus Cyzicenum per agrum, in Bithyniam, finitimam regionem contendebat.

VI. Sed ut Severum vicisse fama divulgavit, repens confestim in eis locis seditio, discordiaque urbes invasit, Non tam quidem ipsorum Imperatorum odio aliquo aut studio, quàm æmulatione quadam & contentione, invidiaque inter ejusdem gentis homines funestissima. Antiquum id vitium Græcorum, qui dum seditiones agitant, atque eminentissimum quemque tollere è medio conantur, totam jam consumpsere Græciam. Cæterum illi quidem inveterati jam, attritique inter se captivi prius Macedonum, dein mancipia quoque Romanorum facti sunt. Ea verò labes æmu-

1. Accepta hæc clades Æmiliano à Nigri partibus imperante. ὁ Αἰμιλιανὸς δὲ πρὸς Κυζικὸν συμβαλὼν πρὸς τῆς στρατηγῶν τῶν τῆς Σεβήρου, ἠτήρησε τὸς αὐτῶν καὶ ἐσφάραξε. Quicquid enim de Spartiano fiat, qui Nigrum Cyzici in contemptum affirmat, caputque ejus pilo circumlatum fuisse, danda est in hac re Dioni fides, qui Nigrum post prælium ad Κιλικίας πόλιν infelicius

gestum, Euphratem versus confugisse, atque inibi occisum scribit.

2. Fortasse [ἴνα] propter sequentem ἡρόνους.

3. Quippe, inquit Justinus de Græciæ civitatibus, in multum exitum sine modo ruentes omnibus perire, quod singula amitterent, non nisi oppressæ senserunt.

4. Ἀλλήλων Sjlbürg.

lacionis atque invidiæ florentibus etiamnum ætatis nostræ civitatibus incubuit.

VII. Igitur in Bithynia statim post res ad Cyzicum gestas, Nicomedenses ad Severum defecerunt, missis legationibus, quæ se exercitum accepturos, omniaque tradituros pollicerentur. Nicenses contra, illorum instigati odio, Nigri partibus studebant, ejusque suscipiebant milites, sive qui se ex fuga receperant, sive qui ad tuendam Bithyniam mitterentur. Quocirca ex utrisque urbibus, quasi e castris egressi milites iterum concurrerunt, magnoque commisso prælio, longè superior Severus fuit. Inde etiam fuga facta, Nigri milites qui prælio superfuerant, ad Tauri montis angustias evaserant, clausasque munitiones tuebantur. At Niger, relicto ibi quantum satis fore præsidii putabat, profectus Antiochiam est, ut exercitus pecuniamque contraheret.

VIII. Interea Severi exercitus Bithyniam Galatiamque egressus, cum se mox in Cappadociam quoque incitasset, oppugnare munitionem incæpit, ibi multis est laboribus conflictatus. Quippe arcæ asperaque via, lapidesque superne jacentibus, ac fortissimè dimicantibus, qui summis institerant mœnibus, eoque facile paucis arcentibus plurimos. Etenim angustissima utique via

μέλιθρον εἰς τὰς καθ' ἡμᾶς ἀκμῆς ζώσας πόλεις.

Ζ'. Κατὰ μὲν ἐν τῇ Βιθυνίᾳ, διδύς μὲν τὰ ἐν Κυζικίῳ Νικομηδεῖς μὲν Σεβήρῳ προσέδωλο, καὶ παρέσθεις ἐπιεμπον, πλεῖ τε στρατιᾶν ὑποδεχόμενοι, καὶ πάντα παρέξιν ὑποχόμενοι. Νικαεῖς ὅ τινος πρὸς Νικομηδεῶς μίσει πάναντια ἐφρόνον, καὶ στρατὸν τῷ Νίγρῳ ὑποδεχόμενοι, εἰ τῆς πρὸς αὐτὸς ἐκ τῆς φυγόντων καλέφρωλον πρὸς αὐτὸς, καὶ τὰς πεμφθέντας ὑπὸ τῷ Νίγρῳ φρεῖν Βιθυνίαν. ἐκατέρωθεν ἐν ἐκ τῆς πόλεως, ὡς ἀπὸ στρατοπέδων ὁρμώμενοι, συνέβαλλον ἀλλήλοις, καὶ μαχητῶν καρτερᾶς θυσίᾳ, πολὺν ἀπειρήσαντο οἱ τοῦ Σεβήρου. φυγόντες ὅ οἱ τῷ Νίγρῳ κείθεν, ὅσοι ἀπειρήσαντο, ὅτι τὰ σενὰ τῷ Ταύρου ἡπειροῦ, ἀποκλείουσιν τε τὸ ἔρυμα, ἐφύλακτον. ὁ δὲ Νίγρος, φρεῖν καλιπὼν τῷ ἔρύματι, ὡς ᾤετο, ἀπὸ τῆς εἰς τῷ Ἀντιόχῳ ἡπειροῦ, στρατὸν ἀθροίζων καὶ χεῖματα.

Η'. Οὗ δὲ Σεβήρου στρατός περὶ αὐτῶν, διὰ τε Βιθυνίας καὶ Γαλατίας ἐμβόλων εἰς Καππαδοκίαν, προσκατέδωλος τὸ ἔρυμα ἐπολιόρει, ἀεὶ γματὰ τε εἶχεν ἢ μικρὰ, δυσβάστα διὰ σενόθητα καὶ ἀκαχύτητα ἔσσι τὸ δὲ, βελόντων τε αὐτὸς ἀνωθεν λίθοις, καὶ θυνάως ἀπομαχόμενοι τῆς ἐφιστάτων τῷ ἐπαλῆσει τῷ τείχεσι. ἐκείως ὅ ὀλίγοι πολλὰς ἐκάλωον. τὸ δὲ ὅδ' αὖ σενῶν ἔσσι τὸ μὲν ὅτι ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς βαδύς τοῖς

ἐν τῷ ὄρειν συρρέουσιν ὕδασι πύργου
χίνεται, ὅσῳ καὶ αὐτὸ πάμπαν πα-
ραπέφρακτο ὑπὸ τῷ Νίγρῳ, ὃ παν-
ταχόθεν κωλύουσα ἐνικα τῶν δίο-
δου τῆ στρατῆ.

δ'. Κατὰ μὲν δὴ Κατωπαδοκίαν
ταῦτα ἐπεσφίετο, ἐσαΐασαν δὲ πρὸς
ἀλλήλους, πρὸ αὐτῶν ζήλω καὶ μίσει,
Λαοδίκοιαι μὲν καὶ Συρίαν Ἀντιο-
χείων μίσει καὶ δὲ Φοινίκων Τύ-
ροι Βηρυτίων ἐχθρὰ μαθόντες τε τῷ
Νίγρῳ πεφωλότα, τὰς μὲν πρῶτας
ἐκείνῳ καθελῆν ἐπειράθησαν, ὃ δὲ
Σεβήρον ἐφίμνη. ὡς δὲ Ἰουδαίῳ
ἐν Ἀποχίᾳ ταῦτα ὁ Νίγρῳ ἐπί-
δετο, ἀγῶς μὲν τὸ ἦν πρότερον
χρηστὸς ὢν, ἀναγκασίας δὲ τότε ἐπι-
κόπως, ὅτι τῇ ἀποσάσει αὐτῶν καὶ
ὑβρῶν, ὅτι πᾶσι τῶν πόλεσιν ἀμφο-
τέρων Μαυρίσας τε ἀκοντισίας ἕς
εἵχε, καὶ μέγῃ τῶν ποταμῶν, φονδὴν τὸν
ἐν πολυχάνοντα κελύουσας, καὶ ἀφαι-
ζεν τὰ ἐν ταῖς πόλεσιν, αὐτὰς τε
ἐμπροσθέν.

ε'. Οἱ δὲ Μαυρίσιοι ὄντες φο-
βικώτατοι, καὶ διὰ τὸ δυνάστεα καὶ
κινδύων ἑαδίως καθάφρονεῖν πάντα
πολεμῶντες, μετ' ἀπογνώσεως ὅτι
περὶ πάντας τοῖς Λαοδικέσιν ἐπροσ-
δοκῶσι, παντὶ τρόπῳ τὸν τε δῆμον
καὶ τὸ πόλιν ἐλυμήναντο. ἐκεῖθεν τε
σπῶσαντες ὅτι τῷ Τύρῳ, πᾶσιν τε
ἐνέπρηξ, καὶ πολλὴν ἀρπαγῆ καὶ φό-
νον εἰργάσαντο.

ια'. Τύτων καὶ Συρίαν Ἰουδαίαν,
καὶ στρατῆ ὑπὸ Νίγρῳ ἀπὸ Συρίας,
ὃ τῷ Σεβήρῳ στρατὸς προσκαθεζόμε-
νος, τὸ ἔρυμα ἐπολιόρκει. ἦσαν δὲ

est, cujus pars altera per im-
mane præceps defluente mon-
tibus aqua redundat: tum vali-
da munitione Niger obstruxe-
rat, ut scilicet undique hostis a-
ditu prohiberetur.

IX Dum hæc in Cappado-
cia geruntur, interim feditiones
inter se quoque agitabant, pari
æmulatione odioque Laodicea
quidem in Syria Antiochenorum
odio, Tyros autem in Phœnicia
Berytiis infensa. Quæ nunciata
Nigri tuga, sublatis illius hono-
ribus, Severo prosperè acclamarunt.
At Niger audita re, cum quidem
Antiochiæ ageret, jure scilicet,
homo alioqui benigni mansuetique
ingenii, defectione illorum,
contumeliaque irritatus, immittit
utrisque urbibus Mauros jacu-
latores, quoscumque secum habue-
rat, simul partem sagittariorum,
jussos occidere obvium quemque,
diripere urbes ipsas, atque incen-
dere.

X. Sed enim Mauri (ut est
genus hominum suapte natura
cædis avidissimum, nihilque non
facilè audens, ac desperatis si-
mille, contemptu videlicet mor-
tis ac periculorum,) Laodicens
de improvviso oppressis, populum
ipsum omni genere crudelitatis,
urbemque vastarunt. Inde Ty-
rum pergentes, direptis omni-
um bonis, ac patrata ingenti
cæde, totam incenderunt.

XI. Quæ dum in Syria ge-
rebantur, contrahente copias
Nigro, interea Severiani mi-
lites, munitionem Tauri mon-
tis oppugnabant, tristes utique,

ac citra spem victoriae, quippe valida, inexpugnabilisque per se, monte quoque ipso precipitioque defendebatur. Igitur jam defatigatis, alta adversariorum securitate, ecce tibi, noctu maximi repente ruere imbres, oppleri omnia nivibus, ut sunt difficiles in Cappadocia hyemes, maximeque ad Taurum montem. Quocirca subitus impetu magno erumpit torrens, cursuque impedito (quodd munitio exitum prohibebat) major jam violentiorque factus, quando artem superante natura tantum impetum sustinere munitio non poterat, laxatis paulatim coagmentis, ac fundamentis loco emotis, iter sibi torrens patefecit. Quo animadverso, qui in praesidio erant, metu ne ab hoste circumvenirentur, nullo mox futuro propugnaculo, simul unda refedisset, prodita custodia cuncti fuga dilabuntur. Igitur laeti Severiani, confirmatique animis, velut Diis ipsis immortalibus manu du-

κατακλιπόντες τὴ φρενὴν φάσκουσιν. ὁ δὲ τῶν Σιθίων στρατὸς ἠδρεῖται τῆ
 ἡρωικῶν, τὰς τε ψυχὰς ὀπιζώσας 3 ὡς ἰσχυροὶα δεῖα ὀδηγέ-

οὐ στραπῶντι ἐν πολλῇ ἀδυσμῖα καὶ ἀπο-
 γνάσει, ὀχυρὸς τε οἶλος καὶ δυσμάχως
 καὶ πεφραγμένως ὄρει τε καὶ κρημνῶ. ἠδὲ
 τὸ τὸ μὲ τὰ Σιθίων ἀπέρηκότων, τὸ τὸ
 ἐναντίων ἀμέεμνον ἔχον τὸ φρενῶν οἰ-
 ομῶν, νύκτωρ αἰφνιδίως ὄμβρων μα-
 γίστων καταξέζαγέντων, χιόνος τε πολλῆς
 (δυσχεῖμερθ ὅδ τὰσα ἢ Καππαδο-
 κία, ἐξαιρέτως τὸ ὁ Ταύρω) ἰμέ-
 ρας καὶ σφοδρὸς χεῖμαῖρες καταξέ-
 ζεῖς ἐμποδισθῆνθ αὐτῶ τὸ σωή-
 δος δρόμω, καὶ τὸ ἐρύμαθ ὀπιζόν-
 τῶ τὸ εἶδρον, πολὺς καὶ βιάθ
 ἡρώικῶν, τὸ τε φύσως νικῶσις τὸ
 τέχνω, μὴ διακιδύς τὸ τείχως
 ἀντέχον τῶ βόμας, διέσπασε τῶ ὑ-
 δαί καὶ ὀλίγον αὐτὸ τὰς ἀρμογὰς,
 ἰσποχωρῶντων τῶ δαμῶν τῶ εἶ-
 δρω, ἄτε διὰ σπεδῆς, καὶ ἐμστ ἑ-
 πιμελείας κατασκαδαδέντων, 2 πᾶν
 ἄφρη. τὸν τὸ τὸ πόν ὁ χεῖμαῖρες ἀνοί-
 ξας, ὀδοποιήσων. ὄσφ ἰδόντες οἱ ὀπῆ
 τὸ ἐρύμαθ φύλακες, φοβηθέντες μὴ
 κωλωδεῖν ἐν περὶθόντων αὐτὸς τὸ
 πολεμίων, μὴ τὸ τὸ χεῖμαῖρες ἀπὸ-
 ζοιαν, μπεπ ὀπῆ τὸ καλῶνθ,
 δὲ τῶ Σιθίων στρατὸς ἠδρεῖται τῶ

1. Quod Noster accidisse asserit ante pugnam initam, Severiani sub exitum cedentibus, magnum attulisse ad victoriam momentum refert Dion. Καὶ παρὰ τῶν ἐκείνων, Nigriani se. εἰ μὴ εἴη ἐξ αἰτίας, ἀνιμῶ ἐν νη-
 μιῖας, βροτῶ π κατακλι, καὶ ἀ-
 στραπῶ ὀπῆ μὴ ὑπὸ λάτρως κατὰ
 σπασσων αὐτοῖς ἀσπασσων. Similis est omnino casus nisi quod in Dione nihil de propugnaculo diruto.

2. Omisit haec verba Politianus, nec alius facile, credo, sensum elicuerit. Nimirum desiderantur aliqua ut sibi constet sensus, puta. [πᾶν τὸ στρατω-
 κῶ] aut si quid aliud mavis.

3. Iterum Dion. μέγιστον δὲ αὐτῆ ἢ
 σωτηρία ἢ ἡρωικῶν τοῖς μὴ ἡρώως, ὡς
 καὶ παρὰ τὸ ἡρώ βροθυμῶν, τοῖς δὲ
 δῆθ, ὡς ἐπὶ αὐτοῦ πολεμικῶν,
 ἰμπεκλῶσα δε.

μυθῶ, σωεῖς ὃ δ' ἀποδεδρακότας τῆς φύλακας, εὐμύθως τε καὶ ἀκαλύτως ἀφείλας τὸν Ταῦρον, ὅπῃ Κιλικίαν ἠπεύξειλο.

16'. Ο δὲ Νίγρῶ μαδῶν τὰ συμβάντα, πολλῶν στρατῶν ἀθροίσεις, πλῶ ἀπφρον μάχης καὶ πόνων, μὲν σπευδῆς ἢ πορείαν ἐποιοίτο. πολὺ γὰρ π πλῆθῶ, καὶ χερδὸν πᾶσα ἡ νεολαία τῆς Αντιοχέων εἰς στρατῶν, καὶ τ' ὑπὲρ αὐτῶ κίνδυνον, ἐπέδωκεν αὐτῶν. τὸ μὲν ἔν τρωδονμον τ' στρατῶ ὑπὸρχεν αὐτῶ. τ' δὲ ἐμπείρε καὶ θνηταίς, πολὺ τῆς Ἰλλυεῶν ἀπέλεπον. σωέρχεται δὴ ἐκατέρωθεν ὁ στρατός εἰς τὸ χτ' ἢ Ἰστικὸν καλέμνον κόλπον, πεδίον πλατύτατον τε καὶ ὀπιμκέσατον. ὃ περικέται μὲν λόφῶ εἰς δεξιὰ ὄρημα. αἰγιαλὸς δ' ὅπῃ θαλάσσης μέγιστῶ ἐκλείνεται, ὡσὺρ τ' φύσεως ἐρασιμύθως εἰδον μάχης. ἰ ἐκεῖ φασι καὶ Δαρείον Ἀλεξάνδρω τῶ ὑπὸ τῶ καὶ μεγίστῶ μάχῃ συμβεβήοντα, ἠπιδιῶ αἰ τε καὶ ἀλῶναι ὑπὸ τ' ἀρκετῶν ἀνδρῶν, καὶ τότε τῶ ἀνατολικῶς νενικηκότων. μὲν δὲ ἐπὶ νῦν τρωπαλον, καὶ δεῖγμα τ' νίκης ἐκείνης, πόλις ὅπῃ τ' λόφῶ Ἀλεξανδρεία καλεμμένη ἀγδματ' τε χερδῶν, ἔ τῶ περσιγοεῖαν ὁ τόπῶ φέρει.

centibus, cognito custodes au- fugisse, facile scilicet nullis prohibentibus Taurum super- gressi, in Ciliciam mox impe- tum fecerunt.

XII. His nunciatis Niger, cum quidem ingentem exerci- tum, sed pugnae laborumque inscium collegisset, magnis iti- neribus accelerabat, quam plu- rimis eum mortalibus, omni- que ferme Antiochenorum ju- ventute sequentibus ducem, multa scilicet animorum ala- critate, caeterum virtute ac pe- ritia belli nulla ex parte cum Illyrico milite conferendis. Ita concurrerunt ad Issicum, quem appellant sinum, longe late- que spaciosissima in planicie, quae perpetuis subjecta colli- bus in theatri speciem littus habet à mari longissimè excur- rens, quasi quoddam belli sta- dium fabricata natura. Quin eodem quoque loco Darium ab Alexandro ferunt maximo extremoque illo praelio pro- fligatum, captumque: septen- trionalibus etiam viris, Ori- entis nationes superantibus. Manet adhuc trophaeum, & tantæ victoriæ testimonium, urbs in colle Alexandria, si- mul æneum ipsius simula- crum. Unde loco impositum nomen.

1. Sed nec ultima hæc pugna cum Dario, si Arriano fides hist. 6. ἐπεὶ ὁ τῶ πλοῦταίαν μάχῃ καὶ &c. ὡς Ἀρ- ρίῳ τοῖς γηῖαδ' ὁ πῶς λόγῶ κατῆχει.

κατῆχει ἔν καὶ τῶ περὶ τῶν ἐν Ἰσ- τῶ, καὶ τῶ περὶ τῶ ἰππομολίαν ὡς Γραμικῶ.

XIII. Evenit autem, ut Severi ac Nigri exercitum non congressus modò in eum locum, sed fortuna etiam fortunæ similis fuerit. Utrinque enim sub vesperam parati ad pugnam constiterant, curis dein pavoribusque totam noctem extraxerant infomnem, statimque cum solis ortu ducibus utrinque adhortantibus, incredibili alacritate utrinque se incitarunt, tanquam de omni spe reliqua novissimo illo congressu dimicaturi, disceptante illic super Romano Imperatore fortuna. Sed ubi pugnatum acerrimè, tantaque edita utrinque strages, ut flumina per eam planiciem decurrentia, majore aliquanto vi sanguinis, quàm aquarum, in mare se volverent, fuit tandem, profligatique Orientales, imminentibus à tergo Illyricianis, partim in mare faucii protrudebantur, partim in colles summos fugitantes, à persequentibus obtruncabantur. Cumque iis unà vulgus ingens hominum, qui ex urbibus vicinis, agrisque confluerant, supernè qualisque ex tuto loco prælium spectaturi.

XIV. At Niger valido e-
vectus equo, paucis comitan-
tibus Antiochiam pervenit, ubi
fugiente passim multitudine,
magnoque ubique fletu clamo-
ribusque natos fratresque lu-
gentium, deploratis & ipse re-
bus suis fugam capit, occul-

θησεν ἐν ὑπογῶνι καὶ αὐτὸς, ἐκ

13'. Σωθέν δὲ καὶ τῆς στρατοπέ-
δου τῆς Σεβήρου τε καὶ Νίγρου, μὴ τῆς
αὐτῶν μόνον κατ' ἐκείνην ἡμέραν τὴν
χρῆσιν, ἀλλὰ καὶ τῆς τύχης ὁμοίαν
τῆς τύχης. ἀνίστασθαι δὲ Σαμῆνοι γὰρ
ἐκατέρωθεν πρὸ ἑσπεραν πάσης τῆς
νοκτὸς ἐν φροντίσιν ἐκάτεροι, καὶ
δέει, ἀφ' ἡγεμονίας ἄμα ἡλίω
ἀνίστασθαι, ἐπ' ἀλλήλους ἠπείγοντο,
παρορμώντων ἐκατέρωθεν τῆς στρα-
τηγῶν παρορμώντων δι' πάσῃ ἐνέ-
πιπτον, ὡς ἔσθ' ἰσχυρῶς καὶ τρυφῶ-
ταίως ἐκείνης μάχης, κακεῖ τῆς
τύχης ἀφαιρέσεως τὸν βασιλέα.
ὅτι πολὺ δὲ αὐτῶν ἀφρονισμῶν
ἦσαν, πολλὰ τε ἐργασθέντες φόνος, ὡς
καὶ τὰ ῥήματα τῆς διὰ τὸ περὶ τὴν πό-
ταμῶν ἑξόντων αἰμαλῶν πλείων, ἢ
ὕδατος κατάρχειν εἰς θάλασσαν, ἔσθ' ἡ
τῆς ἀνατολικῶν γίνεται. ἐκείνων δὲ
ἄνδρες οἱ Ἰλλυριοὶ, τὰς μὲν
εἰς τὴν ὠκεανὸν θάλασσαν π-
πεσόντες ἐξώδουσι, τὰς δὲ φέ-
ροντας ὅτι τὰς λόφους διώκοντες,
αὐτὸς τε φονεύσει, καὶ πολὺ πλεί-
ον ἀνθρώπων, ὅσων ἐν τῇ
περικειμένων πόλει καὶ ἀρχῶν ἦδρῶν
ἦσαν, ὡς ἀπ' ἀσφαλῶς τὸ τότε τὰ
ῥηθῆναι δεῖσθαι.

14'. Ο δὲ Νίγρος ἰσχυρῶς
ναίω ἐπορεύμενος, φεύγει μετ' ὀ-
λίγων, εἰς τὴν τῶν Ἀντιόχειαν ἀ-
φικνεῖται. καταλαβὼν δὲ φεύγον-
τα τὸν λαὸν δῆρον, εἴ τις κα-
ταλείπει, οἰμαρῶν τε καὶ πεί-
νον ἐν τῇ πόλει, πᾶσις τε
καὶ ἀδελφοὺς ἑρμούων, ἡμέ-
ρας τῆς Ἀντιόχειας ἀπεδιδράσκει, καὶ
ἐν

ἐν ἡνι παρυσίῳ κρυπθῆναι, ἀρεταίς τε ὑπὸ τῶν διακόντων ἰσπύων, καὶ συλληφθεὶς, πύλῳ κεφαλίῳ ἀπέμηνθη. τέλει μὲν δὴ τούτου ὁ Νίγρος ἐχρήσατο, μελλήσεως καὶ βραδύτητος δὲς δίκας. ταῦτα ἄλλα, ὡς φάσι, χυθῆναι ἢ μὴ φαῦλος ἀνθρώπου, μήτε ἀρχῶν, μήτε ιδιωτῶν.

1. Ο ὃ Σελήρῳ κάδελον τὸν Νίγρον, τὸς μὲν φίλος αὐτοῦ, καὶ εἰπὺς ἔμῳνον ἐκ τῆς παρυσίσεως, εἰς δὲ ἀνάγκης ἀποστέδεντο αὐτῷ ἡ πάντας ἀφειδίως ἐκόλασε. τὸς δὲ στραπῶτας, ὅσοι Ἀλεξεδράκει, πινδαύθῳ παρυσίμυες ἢ Τίγριδα ποταμῶν, διὰ τε τὸ ἐκ Σελήρῳ ἀπὸντας ἀπὸς τὸς βαρβάρους, πάντας ἤγαγε, δὲς ἀμνηστῶν. πολὺ γὰρ πλῆθος αὐτῶν ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἀγροπλίῳ. ὅσῳ καὶ μάλιστα αὐτοὺς ἐβλεπο, μάχιμώτερον ὑπερον χυθῆναι πῆδος ἢ συσάδην μάχῳ Ρωμῶων, τὰ τῶν ὑπὸ ἐκείνῳ βαρβάρων. πῆδῳ τῆρον μὲν γὰρ τοῦδεῖν μόνον ἰσπῳοῖς ἐποχῆμυοῖ ἢ δεῖ, μήτε πῳοπλίῳ φράσσῳντες αὐτοῦ, μήτε τῆ διαδορῳτων καὶ ξιφῳων διαβῳντες μάχῳ, κῆφῳς δὲ καὶ παρῳρημῳοῖς ἐδῳσι κασμέμυοῖ. τὰ πλείῳ γῳν φῳύγῳντες, εἰς τῳπίῳ τε τοῦδεῖντες ἐμῳ-

tantique dein se in suburbano quodam, & ab equitibus reperto, caput amputatum. Hunc habuit exitum vitæ Niger, dato cunctationis tarditatisque supplicio: homo alioqui (ut perhibent) publicè privatimque minimè improbus.

XV. Sed occiso Nigro, Severus omnes statim illius amicos supplicio affecit, sive qui sponte, sive qui necessitate coacti rebus illius studuissent: militibus tantum qui effugerant, ac trans fluvium Tigrim, metu Severi ad Barbaros abierant, impunitate proposita receptis. Quippe magna vis hominum in ea loca concesserat, quo effectum est, ut validiores deinceps Barbari adversus Romanos, conferenda manu evaserint: gnari autem pugnare tantum arcu ex equis, neque armatura muniti, neque hasta, gladiove fatis audaces, levi, pendulaque veste, plurimumque inter fugiendum averfi, sagittas intendebant. Postea verò quàm Romani aliquot milites, fabrique

1. Supra annotavimus ad Euphratem confugisse.

2. Οὐτε δὲ ἐς τὸ κρέττιον, inquit Dion, ἔτε δὲ ἐς τὸ χῆρον ἐπίσημος ἢ ὡς τί πῳα ἢ πῳου αὐτοῦ ἐπαγεῖν ἢ πῳου Νίγρῳ.

3. Vide Cassii Clena orationem apud Dion. Εἰς δὲ φη, ἔτε σε, ἔτε Νίγρον ἰσπῳοῖ μῳ, καὶ αὐθηφῳς δὲ [sic enim lego.] ἐν τῆ ἐκείνῳ μῳοῖ τὸ πῳρον

ἀναμῳοῖς, ἐδῳπῳσα &c.

4. In multos animadvertit præter ordinem Senatorium, qui Nigrum fuerant sequuti. Spart.

5. Hunc locum emendandum suscepisse se pollicitus est Stephanus in annot. ad Herod. quas quoniam videre mihi non contigit, danda est conjecturæ venia. Quare non incommode videtur legi posse [Εἰκεῖνα] ita ut Transi- gridanos innuat.

nonnulli in eas regiones confugerunt, ibi aetatem acturi, non solum armis, uti sed ea quoque fabricare Barbari didicerunt.

XVI. Rebus autem Orientis ex sententia gestis, atque ut res poscere videbatur ordinatis: cupido jam Severum habebat, regem quoque Atrethorum bello tentandi, ac Parthorum regionem occupandi, quos utroque in societatem Niger asciverat. Quibus tandem rebus in aliud tempus rejectis, cogitare institit, quo pacto sibi Romanum Imperium, liberisque suis bona fide adjudicaret. Nam sublato Nigro reliquus erat Albinus, quem sibi parum ex sententia, parumque usui fore arbitratur. Vulgato rumore jam nimis illum impotenter, nimisq; moleste nomen Caesaris usurpare; praeterea multos esse è primoribus Senatus qui ad eum clam darent literas, hortantes ad reditum absente adhuc, occupatoque Severo. Quippe nobilitas omnis Albinum malebat Imperatorem, ortum illustri genere, ac bonae indolis juvenem. Quibus rebus cognitis,

χοιλο. ἥδ' δὲ φοράδων στρατιωτῶν ἰσοκλήων τε ἐν αὐτοῖς τεχνιτῶν, παρ' αὐτοῖς γυμνασίων, καὶ ἐκεῖ βίον ἐλομύσαν, ἢ μόνον χρεῖσται, ἀλλὰ καὶ ἔργα ζεῦθ' ὅπλα ἐδιδάχθησαν.

15'. Διοκίμους δὲ ὁ Σιένηςος τὰ ὅτι τ' ἀνατολῆς, ὡς ἦντο, αἰεταὶ καὶ ἑαυτῶν λυσισέλας, ἠθέλησεν εὐδείας ὁρμήσσει ὅτι τ' Ἀτρεθίων βασιλέα, εἰς τε τ' Παρθυαίων γῆν Ἀρσίου. ἰ ἐπικαλεῖ γὰρ ἀμφοτέρους φιλικὰ Νίγρου. ἀλλὰ πάντα μὲν εἰς ὑπερον ἀνέδειτο. πρῶτον δὲ πᾶσαν πλὴν ἀρχὴν Ῥωμαίων εἰς ἑαυτὸν καὶ τὸς παῖδας μεταγαγεῖν καὶ βεβαιώσαι ἠθέλησε. καθηρημένους γὰρ τ' Νίγρου, ὀχληρὸς καὶ πειθεῖς αὐτῶν ὁ Ἀλβίνος ἐνομίζετο. ἐπὶ τε καὶ ἦκον αὐτὸν βασιλικώτερον ἐνσευφῶντα, πρὸ τοῦ Καίσαρος ὀνόματι, πολλὰς τε μάχαις τὸς ἐξέχοντας τ' συκλήτε βελῆς, ἰδίᾳ καὶ κρυβδύου ὀπισθέλιοντας αὐτῶν, εἰς τε πλὴν Ῥώμου ἐλθεῖν πείθοντες, ἀπὸν καὶ ἀχολομύσου τοῦ Σιένηςος. ἤρξαντο γὰρ οἱ εὐπερίδου ἐκείνον μάλλον ἀρχοῦντα, ἅτε ἐκ παροργόνων εὐ γεγονόσιν, καὶ χρεῖσται τὸ ἦντο εἰς λεγόμενον. ἀπὸρ πυνθανόμενος ὁ Σιένηςος, φα-

1. Politiani versionem non satis assequor neque enim, ut mihi videtur, Graeco responderet, nisi si fortasse [Φιλία] in casu recto legat, ita ut amicitia Nigri utrosque in societatem asserverit. Sed nec hoc adeo congruum: De Severo agit Herodianus, qui utrosque postulavit Societatis cum Nigro inita, quo sensu huc loci utror [ἐπιγλή,] simili

etiam apud Platonem occurrit, ἐπιγλή αὐτῶν τὰ πρῶτα μάλ', damno vel in casu rem ipsam. Quanquam non negaverim; Secundum Grammatica leges, omnino se ferè conjungi Dat. persona cum Acc. rei. Ut ἐπιγλή σοι τὸ σωμαμασπαι. Thucyd. ita ut legi possit, ἐπιγλή [ἀμφοτέροις] [Φιλίαν] Νίγρου.

γράφει τὴν εὐχὴν πρὸς αὐτὸν ἔχθραν ἀραδίαν, καὶ πόλεμον ἐρεῖραν πρὸς ἀνδραμιθεμίαν εὐλογον παρερημύμον αἰτίαν παρηγήσατο. ἔδοξε ὁ αὐτῷ ἀποτίραν ποιήσασθαι εἰ δυνάτω ἀποσκηδάσασθαι λαδῶν, καὶ ἐξαπατήσας αὐτόν. μέγαπερμάμνησθαι ἔν τούτοις ἰσοστάτες ἦσαν εἰσθότων τὰ βασιλικὰ γράμματα ἀγαθομίξιν, διδασκόν αὐτοῖς ἐντολὰς διὰ ἀποδείξεων, εἰ γένοντο παρ' αὐτῶν, τὰ μὲν γράμματα δημοσίᾳ ἀποδέναι, ἀξιοῦσαι ὁ αὐτὸν ἰδιαιτέρον ἀποσάτω, ἐπιπέσει ἀποδείξεων ἐντολῶν. περὶ δὲ τῶν δρυφόρων ἐρήμω ἐπιπέσει αἰφνιδίως, καὶ φονεύσει. ἔδωκε δὲ αὐτοῖς καὶ δηλητηρία φάρμακα, ὅπως πᾶσι πείσει δυνάσσειν, ἢ ἦσαν ὀλοποιῶν, ἢ ἦσαν πρὸς τὴν κίλιξ λαθεῖν καὶ ἐπιπέσει αὐτῶν, ὑποπιδόντων τῶν αὐτὸν φίλων, καὶ συμβουλόντων αὐτῶν, φυλάξει ἀνδρὰ ἀπειτῶνα σοφὸν τε πρὸς ὀπυκλίω. ἀγαθὴ βελίξισαν γὰρ αὐτῶ τὸ ἦσαν αἰ πρὸς τὴν ἡγεμόνας τῶ Νίγρι πρὸς τῆς. πείσει γὰρ αὐτὴς διὰ τῶν παιδῶν, ὡς πρὸς τῆς, πρὸς τῶν τῶ Νίγρι πρὸς τῆς, μὲν τὸ ἀποδείξει αὐτῶν τῆ ὑποπείσει, καὶ κελορῶσαι πᾶσι ἀ ἐβόλο, ἀνεῖλεν αὐτῆς τε καὶ παιδῶν. τὸ ἔν ὑπυλον αὐτῶ ἦσαν μάλιστα ἐκ τῶ ἔργων ἐδηλῶτο. πᾶσι ὁ Ἀλβίνος καὶ φρουρῶ μείζονι ἔργῳ ἔλατόν. ἔτε

Severus, minimè utique apertis inimicitiiis, ac manifesto bello agendum putans, nulla existente causa, quæ saltem specie honesta videri posset, decrevit eum dolo infidiiisque tentare. Quare tabellarios aliquot ex iis qui literas imperatorias perferunt, fidissimos sibi homines, cum literis mandatisque ad eum mittit, præmonitos uti redditis publice epistolis quædam habere se dicent, quæ apud illum remotis arbitris loquerentur. Quare ut primùm seorsùm à custodibus nacti eum forent, facto impetu obtruncarent. Quin venena quoque dedit, quibus eum, si posset, per aliquem ab epulis, aut à cyatho, aggredierentur. Erat autem illius amicis suspecta Severi fides. Itaque cavendum identidem admonebant hominem perfidiosum, plenum fraudis & infidiarum. Nam vulgo etiam parum constanti fide habebatur, impulsis (ut dictum est) per ipsorum filios Nigri ducibus, ad res illius prodendas, dein postquam eorum opera abusus est, suâque omnia ex sententia composuerat, ipsis liberisque enecatis. Igitur infidum, subdolumque ingenium res ipsæ declarabant, obque id majore se custodia Albinus circummunie-

1. Et hic quidem [sc. Severus] literas missis fidei maximis dedit, quibus præcepit ut epistolam publice darent; postea verò dicebant se velle plerumque oc-

culidò suggerere quæ ad res bellicas pertinerent. Capitolin. Quem de hisce infidiis amplius consule.

2. Steph. leg. εἰπας.

rat. Neque enim temerè quisquam à Severo missus ad illum introducebatur, nisi prius deposito militari gladio, sinuque excusso.

XVII. Postquam igitur à Severo tabellarii ad eum pervenerunt, redditisque publice literis, habere se dixerunt quædam secretius renuncianda: indulgens suspicionibus Albinus, comprehendi illico jubet. Dein explorata re, infidiisque ordine intellectis, ubi noxios supplicio affecit, jam ipse se, ut adversus manifestissimum hostem comparabat. Quibus cognitis, Severus homo iracundo ingenio, non jam celandas sibi inimicitias putavit, sed omni convocato exercitu hujuscemodi habuit orationem.

Oratio Severi, contra Albinum.

XVIII. Neque levitatis me quisquam ob antea acta infimulet, neque infidum, aut ingratum putet adversus eum quem pro amico habuerim. Omnia nos quidem præstitimus, etiam in partem principatus, & quidem stabilissimi, recepro quod ne geminis quidem fratribus facile quisquam indulserit. Quod enim vos mihi uni detulistis, id ego cum

γράφης αὐτῶν ἢ ἀπὸ ἧς Σεβήρου ἀφικνευμένων ἀγῶς παροίσει, εἰ μὴ κερδοτερον ἂν ἀποδέμεντο ὑπὲρ τοῦ ἐκείνου, ἕξιντο στρατιωτικόν, ἐρδωνιδιώται, μὴ π φέρει ὑπὸ κόλπον.

ἰζ'. Ὡς δ' ἐν ἀφίκοντο οἱ τοῦ Σεβήρου ἀφελιαφόροι, τὰ τε γράμματα δημοσίᾳ ἀποδόντες, ἤξιον αὐτῶν ἀποπάντα ἐπακῶσαι πινῶν ἀποδείκναι ὑποπίλους ὁ ἀλλήντο, συλληφιδιώται κελύει αὐτοὺς. ἰδίᾳ τε βασιλεύσας, πᾶσαν μανθάνει πύλῳ ὀπβελῶν. καὶ τὸς μὲν κολάζῃ αὐτοὺς ἢ ἡδὴ, ὡς πρὸς ὁμολογούμενοι ἐχθρὸν παρεσκευάζετο. γινῶς ἢ ταῦτα ὁ Σεβήρος, καὶ πάντα μὲν ἐκθύμως παρτίτων, ὀργῆς ἢ ἡπλων ὧν φύσει, ἐκέπῃ ἢ ἐχθρῶν ἐκρυπτεῖν ἀγῶς συλλαλέσας πᾶν τὸ στρατιωτικόν, ἐλέξε παρὸς αὐτοὺς τοιάδε.

Δημιγοεῖα Σεβήρου ἕξιντο Ἀλβίνου.

ιν'. Μήτε κούφότητά τις ἡμετέραν, ὅς ὅτι τοῖς πεπορευμένοις ἡμῶν ἐκκαλεῖται, μὴτ' ἀπιστον καὶ ἀγνώμονα παρὸς τὴν νομιζέμεντα φίλον ἡγείσθω. τὰ μὲν γὰρ παρ' ἡμῶν πάντα ὑποῦξεν αὐτῶν βεβαίας βασιλείας κοινωνίᾳ, παρὰ γματό 1 οὗ μάλιστα τις καὶ ἀδελφοῖς γησιόσις μεταδίδωσιν. ὁ δὲ ἐμοὶ μόνω ὑμῖν ἐχειροτονήσατε, τὸτ' ἐγὼ

1. Nam quantum refert, inquit Plinius in paneg. deponas an partiaris imperium, nisi quod difficiliter hoc est.

πρὸς ἐκεῖνον ἐνεμάμην. μεγάλων τέ
 μοι κηλατεθεισῶν εἰς αὐτὸν εὐργε-
 σῶν ἀχαιεύς τὰς ἀμοιβὰς Ἀλκι-
 νου ὑποδίδωσιν. ὄπλα κὺ στρατὸν ἐφ'
 ἡμᾶς συσκαδάζεται, κηλαφρονήσας
 μὲν τ' ὑμετέρας ἀνδρείας, ἀμελήσας
 δὲ τ' πρὸς με πίσεως, ἀπλήρω τε
 θηθυμία βυλόρμος λαβεῖν μὲν κιν-
 δύνων, ἔτι τὸ μέγεθος εἶχεν ἀνδρῶν
 πόλεμος κὺ μάχης, ἔπε δὲ αἰδέσθεις,
 ἔς πολλὰ μὲν ὤμοσεν, ἔπε τ' ὑμετέ-
 ρων κημάτων φεισάμενος, ἔς μὲν
 ποσάπις δόξης τε κὺ ἀρετῆς ὑπὲρ ἡ-
 μῶν ἐκάμετε. ἐν γὰρ οἷς κηλαρωθῶσα-
 τε, κακέειπεν τὸ μέγεθος ἐκαρπύετο.
 ἔργε δ' ἂν πὺ κὺ μείζον, εἰ κὺ τὸ π-
 σὸν ἐτήρει, ἀμφοτέροις ἡμῶν παρ' ὑ-
 μῶν κημεισμῶν πμῆς. ὡς ἄρ' δὲ
 ἀδικον, τὸ ἀρχὴν ἔργων πονηρῶν, ἔ-
 πως ἀναδρον, τὸ μὴ ἀμυνέσθαι
 ἱπρὸς ἀδικέμενον. κὺ Νίρξω μὲν πο-
 λεμῶντες, ἔχ' ἔπος εὐλόγως εἶχο-
 μῶν αἰτίας ἔχθρας, ὡς ἀνελεγκίας. ἔ-
 γο παρ' ἡμῶν παρ' ἀρχεῖς ἀρχῶν
 ὑφαρπάζων κημιστο, ἐν μέσῳ δὲ
 ἐξήμιμῶν κὺ ἀμφείσων ἔσαν ἐκα-
 τεροῦ ἡμῶν ἐξ ἰσοπίμης φιλοπμίας
 εἰς αὐτὸν ἀνδείκων. Ἀλκίνο δὲ
 σπονδῶν κὺ ὄρκων κηλαφρονήσας, κὺ
 τέτα παρ' ἡμῶν πυχῶν, ἔτι μόνω πῆς
 ἡμῶν γνησίῳ κηλαδίδωσιν, ἐχθρὸς μὲν
 ἀντὶ φίλων, πολέμιος δὲ ἀντὶ οἰκείων
 κημέσθ' ἀσθμησται. ὡς ἄρ' δὲ αὐτὸν
 εὐεργετῶντες πρῶτον πμῆ κὺ δόξῃ
 ἐπιμήσαμῶν κὺ ἐκοσμήσαμῶν, ἔτω κὺ

illo communicavi. Tantis au-
 tem beneficiis nostris pessimam
 videlicet gratiam retulit Albi-
 nus, contemta virtute nostra,
 suæque immemor fidei, ardens-
 que inexhausta cupiditate, id
 universum periculosè præripi-
 endi, cujus particeps esse citra
 bellum ac dicationem ul-
 lam potuisset. Neque Deos re-
 veretur, per quos toties jura-
 tus: neque vestris parcat labo-
 ribus, quos tanta cum gloria
 virtuteque pro nobis pertuli-
 stis. Quippe successuum vestro-
 rum nec ipse fructu carebat:
 imò autem si fidem servasset,
 major illi portio contigisset.
 Ut autem si ipse autor malo-
 rum sis, injustus videre: ita
 si non ulciscare acceptas inju-
 rias, ignavus. Nam cum bel-
 lum adversus Nigrum gessimus,
 non ita sanè speciosas
 inimicitiarum causas habeba-
 mus. Non enim quasi raptorem
 occupati à nobis principatu-
 eum in medio, atque adhuc
 in disceptatione versantem, pa-
 ri uterque ambitu ad se tra-
 hebat. Verum Albinus despe-
 cto fœdere ac jurejurando, cum
 sit nostro munere adeptus,
 quæ tantum legitimis liberis
 tribuuntur: hostis esse mavult
 nobis, quàm familiaris. Ut
 igitur pridem beneficio asse-
 ctum, honore gloriaque co-
 honestavimus: ita nunc per-
 fidiosum atque imbellem ipsius

α. Legit Schottus compositè, παρ' ἡμῶν πυχῶν, ἢ πρὸς ἀδικέμενον, ἢ πρὸς ἀδικέμενον, Super injuriā laceratum vocatum.

animum coarguamus armis. Neque enim fustinere ille exercitus poterit exiguus, atque infularis, vires vestras. Nam cum vos propemodum soli alacritate quadam & virtute vestra, jam multis praeliis perviceritis, totumque vobis Orientem subegeritis, quis dubitet, quin nunc quoque tantarum accessione virium (quippe hic totus penè Romanus exercitus) profligaturi paucos sitis, ne sub viro quidem sobrio, nedum sub forti duce militantes. Quis enim luxuriam illius ignorat, vitamque hominis subulcorum potius gregibus, quam militum legionibus congruentem? Proinde eamus audacter in illum, qua solemus alacritate animi atque virtute, Diis freti autoribus, ab eodem impiè pejeratis: simul memores excitatorum sæpe à vobis trophæorum, quæ scilicet ab ipso despecta sunt.

XIX. Hæc locuto Severo, confestim exercitus univèrsus Albinum hostem declarat, exceptoque faustis acclamationibus ipso, nihil non alacritatis & studii clamoribus ostendentes, magisque hominem spe addita succenderunt. Qui amplissimo donativo milites prosecutus, statim univèrsos contra Albinum educit: missis item pariter qui Byzantium expugnarent, clausam adhuc receptis Nigri ducibus. Quæ

γὰρ αὐτῷ τὸ ἄπιστον καὶ ἀνανδρον τοῖς ὄπλοις ἐλέγξαι μὲν. εἰ δὲ γὰρ ὑπομνηθεὶς ὁ ἐκείνους στρατός, ὀλίγον ὄν καὶ νησιώτης, πῶς ὑμετέραν διώκειν. οἱ γὰρ μόνοι, καὶ καθ' αὐτὰς περὶ θυμῶν καὶ ἀνδρείων ποσά τας μάχαις ἐνίκησατε, καὶ πᾶσαν ἀνατολὴν ὑποτάξατε, πῶς ἔχει περὶ σθένος ὑμῶν ποσά τας συμμαχίας διωόμεως, χερσὶν τε παντὸς τῶν Ῥωμαίων στρατῶ ἐνταῦθα ὄντων, ἔξιστα κρατήσατε ὀλίγων ὄντων, καὶ μηδὲ ὑπὸ θηναίων, καὶ νησιωτῶν ἀνδρῶν στρατηγουμένων. τίς γὰρ αὐτῷ τὸ ἀβροδίατον ἐν οἴδεν, ὡς χείροις αὐτῷ μάλλον ἀρμόζειν τὸν βίον, ἢ φάλαγγιν; ἴα μὲν οὖν, τῇ σωήθει χερσῶν περὶ θυμῶν τε καὶ ἀνδρείων θηναίως ἐπ' αὐτὸν, δεῖς τε ἔχοντες βοηθούς, εἰς ἕς ὅπορμήσας ἠτέθησε, προπαύει τε, ἀπολλάκει ἐξείρα μὲν, ὧν ἐκείνῳ κατεφρόνησε.

19. Τοιαῦτά περ εἰπόντῃ τὸν Σεβήρον, ὁ στρατός ἅπας τὸν μὲν Ἀλβίνον πολέμιον ἀνηγόρευσε. εὐφημῶσαντες δὲ τὸν Σεβήρον, πᾶσαν τε περὶ θυμῶν διὰ τῆς βοῆς ὑποχόμενοι, ἐπὶ καὶ μάλλον παρῶρμηθ' αὐτὸν, ἀγαθὰς τε ὑπέφωμαν τὰς ἐλπίδας. ὁ δὲ ὀπίδ' αὐτοῖς μεγαλοφρονῶν διαρίας, τὸ ὅτι Ἀλβίνον ὀδῆ εἶχετο. ἐπεμψε δὲ καὶ τὸς τὸ Βυζάντιον πολιορκήσοντας. ἔρχετο γὰρ ἐπὶ κεκλισμένων, τῶν στρατηγῶν τῶν Νίγρου ἐ-

1. Vide ut Severus toties exaggerato perjurii crimine Albinum incesstat, qui

& Ipse, quod supra annotavimus, describitur ἕρκυ μὴ φειδόμενος.

καίσε καταφυγόντων, ὅσῳ ἑάλω ὑ-
 σερων ἰλιμῶ. πᾶσά τε ἡ πόλις κατ-
 εσκαφῆ, καὶ θεάσεων τε καὶ λυβῶν,
² παντός τε κόσμου καὶ πμῆς ἀφαι-
 ρεθέν τὸ Βυζάντιον, κώμη δὲ λεγούσα
 Περειθίοις δῶρον ἔδωκεν, ὡσὺρ καὶ
 Ἀντιόχεια Λαοδικεύσιν. ἔπεμψε δὲ
 καὶ χρήματα πλεῖστα εἰς ἀνοικισμὸν
 τῆς πόλεως, ἃς ἡ λυμηνάμυθ³ ὁ
 Νίγρις στρατός. αὐτὸς ᾗ τ' ὅδ' εἶχε-
 το, μηδεμίαν ἀνοχλῶ ἀναπαύλις
 διδὼς, μήτε ἑορταῖς, μήτε καμῶ-
 τοις, κρύεσ καὶ θάλπυς ὁμοίως κα-
 ταφυρόν. πολλάκις γούμ διὰ τῶν
 δυσχεμέρων καὶ ὑψηλοτάτων ὄρων πῶ
 ὄδοιποιεῖαν ποιέμεθ³, ἕπο νιφετοῖς
 καὶ χιθῖν ἀκαλύπτω τῇ κεφαλῇ ὠδι-
 πόρει, περιδυμῆας καὶ ἀνδρείας τὸ
³ ἐνδοσιμον τοῖς στρατιώταις ἔργω δι-
 δὼς, ὡς μὴ μόνον, αὐτὸς φόβῳ καὶ
 νόμῳ ἀντέχεν πρὸς τὰς καμάτας,
 ἀλλὰ μιμήσει καὶ ζῆλω τοῦ βασι-
 λέως.

κ'. Ἐπεμψε ᾗ καὶ στρατὸν ⁴ δι-
 νάμεως, ᾗ τὰ σενὰ τῆς Ἀλπέων
 καταληφόμενον, καὶ φρερίσονται τῆς
 Ἰταλίας τὰς εἰσβολὰς. ὡς δὲ ἀπι-

deinde urbs fame capta, tota-
 que planè direpta, simul the-
 atrothermisque, omnique cul-
 tu atque honore detracto, &
 in vici formam redacta, Perin-
 thiiisque adjudicata est: quem-
 admodum Antiochia quoque
 Laodicenis. Tum pecuniæ
 magnam vim curavit ad refi-
 ciendas, instaurandasque urbes,
 quas Nigriani milites devasta-
 verant. Ipse iter faciebat sine
 intermissione, neque festos dies,
 neque labores ullos magno-
 pere curans, algoris atque æ-
 ftus juxta patiens, sæpe etiam
 per altissimos montes hyeme
 sæva, nivibus cælo ingruenti-
 bus, ibat aperto capite, ut mi-
 lites ad alacritatem, patienti-
 amque laborum re ipsa co-
 hortaretur. Quocirca non metu
 quodam ac lege, sed æmula-
 tione magis atq; exemplo prin-
 cipis ad perferenda omnia inci-
 tabantur.

XX. Misit etiam qui an-
 gustias occuparent Alpium, at-
 que aditus Italiæ obfunderent.
 Enimverò postquam nuncia-
 tum Albino est, nihil cun-

1. Ἐπεὶ ἦν ἐν τῷ ἀδριανῶντι ἐγέ-
 γοντο ἐπ' ἀλλήλους ἐστράτευσε καὶ ἀλλή-
 λων ἐγδύοντο Dion. de Byzantiinis.

2. Ἐπᾶσε δὲ πῶ πάλιν τῆς πε-
 λουσιᾶς, καὶ τῆς ἀξιόμαθ³ τῆς πολι-
 τικῆς, καὶ διασποράρον ἀποφύνας, πᾶς
 πῆ εἰσῆς τῆς πολιτῶν δημοσίας, αὐτὴν
 πῆ καὶ πῶ χόρον αὐτῆς Περειθίοις ἐ-
 χειρίσαστο. Et paulò post πᾶ δὲ τείχη
 ἀφελύσας, ἐκείνους μὲν ἔδιν πᾶσιον τ' ἐ-
 γήσας τ' ὄδους, ἢν ἐν τῆς ἐπιδείξεως

αὐτῶν ἐκχερᾶντο, ἐλύθησε. Idem; qui
 memorabilem illam Byzantii obfidionem
 fufius profequitur.

3. Ansum, enim occasionem. Est [ἐνδοσι-
 μον] auspicatus rhythmici vel melodiæ &
 prescriptum quod datur à Chorodidascalo,
 cui chorum accinere oportebat. Sensu
 huic loco satis accommodo, uti Exam-
 plum innuit.

4. Autumat Stephanus scripsisse He-
 rodianum μὲν διανάμεως.

ctari Severum, sed adesse jam: supinus hactenus ac delicias agitans, magno tum metu perculsus, statim à Britannia transfmittens, in adverso Galliae litore castra collocavit: literisque ad vicinarum gentium praesides missis, pecunias commeatumque exercitibus juvandis rogabat. Qui igitur dicto audientes fuerunt, pessimè illud in se consuluerunt, nullo non supplicio dein post bellum affecti. Qui verò imperium detrectaverunt, cum quidem felicitiam quàm prudentius id egissent, evasere incolumes, eventu ac fortuna rerum utraque consilia discernentibus.

X XI. Sed ubi jam in Galliam Severi copiae pervenerunt, leves quaedam primò pugnae, quaeque velitares fuerunt, donec postremò apud Lugdunum, magnam urbem atque opulentam, praelium in manibus fuit. Nam cum se moenibus tenuisset Albinus, exercitus emisit in pugnam. Ut verò ad manus ventum, diu quidem utrinque decertatum est aequis viribus, sic ut ambigua victoriae fortuna penderet. neque enim Britanni vel animi magnitudine, vel aviditate caedis, Illyricis concesserint. Ita conflictu primo valentissimorum exercituum neutram in partem acies inclinabat. Atque ut nonnulli prodiderunt ejus aetatis autores, qui

λέγει τῷ Ἀλβίνῳ μὴ μέλλων ὁ Σεβήρῳ, ἀλλ' ἴδῃ παρὰ σὺν ὑπὸ ἀζήσῃ, καὶ περὶ ὧν, μεγάλλω ταραχῇ ἐνέβουε. φησὶ αὐτοὶ δὲ ἀπὸ τῆς Βρετανίας, εἰς τὴν ἀντικειμένην Γαλιαν ἐστρατοπέδωσεν. ἐπεμψέ τε εἰς πάντα τὰ γειτνιώντα ἔθνη, τοῖς τε ἡγεμονίοις ἐπέστειλε χεῖματά τε πέμπην καὶ Ἐφράς τῷ στρατῷ. καὶ οἱ μὲν πειθέοντες ἐπέμψαν ὀλεθρίας (ὕστερον γὰρ ἐκολάθησαν) ὅσοι δὲ οὐκ ὄπισθεν, εὐτυχῶς μάλλον γινόντες ἢ ἐνέβουε, ἐσώθησαν. ἢ γὰρ ἀπόβαστος, καὶ τύχη τῆς πόλεως, τὰς ἐκατέρωθεν γνώμας ἐκρίνει.

καὶ. Αφικουμένης δὲ τῆς τοῦ Σεβήρου δυνάμεως εἰς τὴν Γαλιαν, γιγνώσκει μὲν πνεῖς ἀκροβολισμοὶ κατ' ἕτερα χεῖρα. ἢ δὲ τελευτήσια πρὸς Λουγδουῶν, μεγάλλω πόλιν καὶ εὐδαίμονα, ἐν ἧ κατακλείσας ἑαυτὸν ὁ Ἀλβίνῳ ἔδωκε, τὸν δὲ στρατὸν εἰς τὴν μάχην ἐξέπεμψε. χηουμένης δὲ συμβολῆς καρτερᾶς, ὅτι πλείστον μὲν ἰσχυρότερον ἔδωκεν ἐκατέροις τῆς νίκης ἢ τύχη. Καὶ γὰρ οἱ Βρετανοὶ ἀνδρεία τε καὶ θυμῷ φονικῷ, ἐδέν τ' Ἰλλυριῶν ἀπολείπονται. χηουμένων ἔν στρατῶν μαχομένων, ἐκατέρωθεν ἐβόησαν ἢ ἐσπῆ. ὡς δὲ πνεῖς τῶν τότε ἰσχυρότερον, ἐπὶ τὸν χεῖρον, ἀλλὰ τὸν πρὸς ἀλήθειαν λέγοντες, πολὺ πρὸς ἑαυτὸν.

1. Inter quos certe numerandus est Dion, qui hoc de se. Διὸς γὰρ ἐστὶ ὅτι οὐκ ἐστὶν ἐξ ἑσῶν, ἀλλ' ὅτι ἀληθῶς

ἰσχυρότερον. de Severo item hoc, ἴδῃ δὲ ταῦτα ὁ Σεβήρῳ, nempe dextrum ejus cornu prope pulsus fugavitque, ἐπιπέσει.

ῥέχεν ἢ φάλαγξ ἢ Ἀλβίνου στρατῶ, καὶ ὁ μέρϑ ἐτέτακτο Σείβηϑ, καὶ ὁ σὺ αὐτὰ στρατός, ὡς φυγεῖν τε αὐτὸν, καὶ ἢ ἴσπου ἐμπεισῖν, ἀποβρίψαντα δὲ πλὴν χλαμύδα ἢ βασιλικὴν λαθεῖν.

κβ'. Ἡδη δὲ διακόντων καὶ πικνίζοντων ἢ Βρετανῶν, ὡς δὴ νικηκότων, ἐπιφανῶσαι Λαίτον στρατηγὸν ὄντα Σείβη, σὺν τῷ στρατῷ ἔῃ ἤρχεν αἰκμητῆ τε ὄντι καὶ ἔξω μάχης γεγονότι. ἀφελήσασιν δὲ αὐτὸν, ὡς καταδοκίμασιν αὐτὸν ἀποβασιν ἢ μάχης, καὶ ἐχόντα βραδύναστα. ἢ ἢ ὑφ' ἑαυτῷ στρατὸν ἀκμητῆ πηρήσαντα, πλὴν ἀρχὴν ἑαυτῷ κινώδρον, τότε ἐπιφανῆσαι, ὅτε ἔμαθε ἢ Σείβηρον πεπωκότα. πῶς δὲ πλὴν ἀφελήσασιν αὐτὸν, ἢ ἀποβασιν. ὕπερον γὰρ ὁ Σείβηρον μὴ τὸ πάντα καλορθεῖσαι, καὶ ἔῃ ἐν ἀμειμνω βίῳ, τὸς μὴ ἀγέας πάντας αὐτῷ στρατηγὸς μεγάλως ἡμετέρατον τὸν δὲ Λαίτον μόνον, ὡς εἰδὸς, 2 μνησιμακῆσαι διεχρήσατο. ἀγέας πῶς μὴ ὕπερον ἐγγύειο. τότε δὲ ἔῃ, ὡς περιεῖρηται, ἢ Λαίτον ἐπιφανῆσαι σὺν νεαῶν τῷ στρατῷ οἱ

non ad gratiam, sed ad fidem loquuntur, longè potior fuit Albini acies, qua in parte Severus curabat, sic ut fugerit quoque, & ab equo deciderit, abjectoque paludamento deliquerit.

XXII. Sed insequentibus jam vitulantibusque Britannis, ceu planè victoribus, apparuisse extemplò Lætum Severi Ducem, cum recenti adhuc exercitu. Quippe malè audiit quasi eventum pugnæ expectaverit, cunctatus de industria tento milite, ut sibimet Imperium vindicaret: siquidem non prius in pugnam protulit pedem, quàm ubi Severus cecidisse nunciatus est. Quam suspicionem etiam deinde eventus approbavit. Quippe rebus omnibus exsententia mox compositis, atque in maxima securitate agitans Severus, cum quidem cæteros belli duces magnis affecisset præmiis, Lætum ipsum tamen (ut par fuit) memor prodicionis, morte multavit. Sed ista quidem post fuere. Tunc autem conspecto (ut diximus) Læto, ipse ad dita Severianis est: ac subla-

κέρησε μὲ αὐτοῖς μὴ πῶν δρυφορέων ποσῆται δὲ εἰδὸς αὐτῶν ἀφελήσασιν ὡς καὶ τῶν δρυφορέων ὀλίγας δὲν ἀποβασιν αὐτῶν, καὶ αὐτῶν ἢ ἴσπου ἀποβασιν ὡς κινωδύσασιν, ὡς δὲ εἰδὸς φούργων πῶν τῶν ἑαυτῶν, πλὴν χλαμύδα ἀφελήσασιν αὐτῶν καὶ τὸ ξίφος ἀποβασιν αὐτῶν, εἰς τῶν φούργων εἰσεπιδήσιν.

1. Contra Dion. Ἐπεὶ δὲ εἰδὸς ἐπι-

κρατίστερα πῶς τοῦ Σείβηρον ἡμῶν ἀποβασιν αὐτῶν ἢ ἔργα. In hoc verò cum Herodiano consentit quoddam Lætum quamdiu æquo Marte pugnatum est, subtititisse narrat, quasi occasum captae imperii ad se transferendi.

2. Causam longè aliam assignat Dion. ἀπέκρινε δὲ ἢ Λαίτον ὅτι φρόνημα εἶχε, καὶ ὅτι ὑπὸ ἢ βριτανῶν ἡγχαπῆται.

tus in equum Severus, & paludamento purpureo circumdatus. At Albiniani jam se victores rati, confusis ordinibus incitante se in eos de improvise valida recentique hostium manu, cum paulum primò restitissent, terga demum verterunt. Fufos igitur, fugatosque eos persecuti Severiani, magna edita strage, ad urbem ipsam pervenerunt. Occisorum utrinque, aut captivorum numerus, variè, prout visum ejus ætatis scriptoribus proditur.

XXIII. Direpta mox, incensaque Lugdunum, & Albino caput abicisum perlatumque ad Severum est. Ita duo maxima excitata trophæa ad Orientem ac Septentriones, sic ut nihil sit quod cum Severi contentionibus aut victoriis conferas, sive copiarum multitudinem, sive nationum motus, sive numerum pugnarum, sive iterum longitudinem celeritatemque consideres. Nam Cæsaris quidem res adversus Pompeium, Romano utrinque milite, magnæ profecto fuerunt. Item Augusti adversus Antonium, aut Pompeii liberos: & quæ antea à Sylla Marioque, civilibus externisque præliis gesta sunt. Sed qui unus vir tres Imperatores rerum jam potitos sustulerit,

ἢ τῷ Σεβήρῳ ἐπιπέραδαρη, τὸν δὲ Σεβήρον τῷ ἴσῳ ἐπετίθεισαν, καὶ τῷ χλαμύδα πατέειδε. οἱ δὲ τῷ Ἀλβίνῳ οὐδὲν ἴσῳ νενικημένοι, καὶ ἀπειλοῦντο εὐρεθέντες, αἰφνιδίως αὐτοῖς ὀπίσθεσις θύναταις καὶ ἐπιπερησιμῶν δυνάμεως, ἐπὶ ὀλίγον ἀντηρόντες ἔεισαν. Ἐπιπτε καρτερὰς θύμοιμῶν, ἐδιδόξαν αὐτὸς φονεῦσθαι οἱ Σεβήρῳ, μέγιστος δὲ ἐς τὴν πόλιν ἐπέβαλον. τὸ μὲν ἐν πόλει τῷ ἑκατέρωθεν ἀντηροῦσαν, ἢ ἀλότων, ὡς ἕκαστος ἐβελήθη τῷ ἰσῷ τὸτε συζητήσαντων, ἰσορῆσεν.

καὶ. Οἱ τε τοῦ Σεβήρου πύω τε πόλιν Λυγδύον ἀφραπάσαντες, καὶ ἐμπερήσαντες, τὸν τε Ἀλβίνον συλαβόντες, καὶ κεφαλῆς ἀφελόντες, κομίσαντες αὐτῷ τοῦ Σεβήρου, διασὰ καὶ μέγιστα ἡγεῖραν τρέπματα, τὸ μὲν ἐν ἀνατολῇ, τὸ δὲ ἐπὶ ἀρκίῳ, ὡς μηδὲν τῷ Σεβήρῳ μάχαις ἢ νίκαις παρεβάλλεσθαι, μήτε πλήθει δυνάμεως, μήτε ἐδῶν κινήσεων, ἀεθμῶν τε παρατάξεων, ὀδοποσίας τε μήκῃ καὶ τάχῃ. μεγάλα μὲν γὰρ αἱ Καίσαρ τῷ πρὸς Πομπηῖον ἑκατέρωθεν στρατοπέδων Ρωμαϊκῶν μάχαις, καὶ αὐτῷ Σεβασῷ πρὸς Ἀντώνιον, ἢ τὸς Πομπηῖου παῖδας, εἰ τὲ πρὸς τὸν Σύλλα ἢ Μαιῶν ἐν ἐμφυλίοις καὶ Ρωμαϊκῆς μάχαις, ἢ ἀλλοῖς πάρεχθαι. ἕνα δὲ ἄνδρα τρεῖς καθελόντα βασιλείας, ἴδιον κρατῶντας, καὶ

1. Occisorum numerum Historicorum nemo, quod sciam, ritè subduxit, Dion enim indefinitum ponit, ἀπεμφοτίμωζην ἀναριθμητῶν πιστεύεται

uti & Capitolinus. Innumeris suorum casis, plurimis fugatis, multis deditis Albinus fugit.

ἢ μὲν ἐν Ρώμῃ στρατῷ σοφία πα-
 ρυέδης, καὶ τὸν ὄντα ἐν τῇ βασι-
 λείῳ ἀλλή καθηρκεῖναι τὸν δὲ ἢ
 ἐν τῇ ἀνατολῇ κρατῆντα πάλαι, καὶ
 ὑπὸ Ρωμαίων βασιλείᾳ κληθέντα.
 3 ἢ ἢ ἐν Καίσαρῳ τιμῇ καὶ ἐξουσίᾳ
 γεγονότα, χειρωσάμενον ἀνδρεία,
 ἐκ ἔσιν ὄλιγον ἑαδίας εἰπεῖν. τέλει
 μὲν δὴ τοῖσιν ὁ Ἀλβίνῳ ἐχρήσατο,
 πρὸς ὀλίγον Ἀπολαύσεως ἡλεθρίῳ π-
 μῆς.

καδ'. Ο δὲ Σεβήρῳ θυμῷ καὶ
 ὀργῇ εὐθέως πρὸς τὰς ἐν Ρώμῃ
 4 φίλους αὐτῷ ἐχρήτο. καὶ πέμψας
 5 ἢ κεφαλῶν ἢ Ἀλβίνου, δημοσίᾳ
 ἀναστρωθῆναι κελεύει. ἡράμιμασί
 τε τῶ δῆμῳ τῶ νίκῳ ἑαυτῷ δι-
 λώσεως, ὅτι τέλει καὶ τῆτο παρσεῖθη-
 κε, πεπομφέναι τῶ κεφαλῶν αὐτῷ
 δημοσίᾳ παρσεῖθη ἀναστρωθῆναι
 κελεύσεως, ἵνα αὐτὸς ὅς πρ ἑδεί-
 κνυεν αὐτῷ ἢ θυμῶν, ἴδη καὶ τῶ
 πρὸς ἐκείνους ὀργῶν. Διοκῆσεως δὲ
 τῶ καὶ τῶ Βρετανίαν, καὶ δὴδῶν
 εἰς δύο ἡγεμονίας τῶ ἢ ἔδους ἐξου-

qui urbanos exercitus, Romam
 ipsam ac palatium obtinentes,
 astu circumvenerit; quique u-
 num è principibus in ipsa Pa-
 latina aula curaverit occiden-
 dum; alterumque iterum in
 Oriente rursus gubernacula re-
 rum tenentem, appellatumque
 à Romanis Imperatorem; tertiu-
 um porrò Cæsaris honore atq;
 autoritate præditum, in potesta-
 tem redegerit, haud facile al-
 ter invenietur. Hunc finem
 vitæ habuit Albinus, brevi sanè
 lætatus funesto honore.

XXIV Cæterum Severus
 omnem statim iram atque a-
 trocitatem animi suam, in illius
 necessarios Romæ effudit: ac
 primò quidem præmissò in ur-
bem capite Albini abscisso, ius-
 sique publicè patibulo præfigi :
 in ima epistola, qua de sua vi-
 ctoria populum edocebat, hoc
 quoque adscripsit, ideo se caput x
illud publice in patibulo spe-
ctandum misisse, uti exemplum
 caperent, quid item ipsis patien-
 dum foret. Rebus igitur Bri-
 tanniæ ordinatis, cum totius in-
 sulæ administrationem bifariam

1. Julianum.

2. Pescennium Nigrum.

3. Clodium Albinum. Inter quos om-
 nnes ut Brutum, Cassium, Antonium,
 Pompeium filiosque, an satis iusta insti-
 tuatur comparatio, dispiciat Lector.

4. Εννεα δὲ καὶ εἰκοσι ἀνδρῶν,
 Ἰανναρῶν καὶ ἑσπερίων Denique νεῖκο
 eo, inquit Capitolinus, plurimi Senatores
 à Severo interfecti sunt, qui ejus partium
 veteri fuerant, vel esse videbantur.

5. Adverte sanguinariam Severi in-
 dolem, & plus sibi quàm vel victoriæ

insolentia patitur, indulgentem. Ἰδὼν
 ἐν τῷ σώματι αὐτῷ, καὶ πολλὰ μὲν τοῖς
 ὀφθαλμοῖς, πολλὰ δὲ τῇ γλώττῃ χα-
 ρισάμενος, τὸ μὲν ἄλλο βίβλια ἐπέ-
 λῶσε, τῶ δὲ κεφαλῶν ἐς τῶ Ρώ-
 μῳ πέμψας, ἀνεστρωσεν. Dion. ubi
 notat Boeclerus ex Casaub. exercitavit in
 annales Baronii, vocem ἀναστρωσεν]
 aliquando dici non de hominis vivi suppli-
 cio, sed de cadavere aut capite vel decol-
 lato vel alio supplicio extincti, quod igno-
 miniosa causâ palo affixum in prostrando
 collatur.

dispertisset, itemque omni Gallia (quemadmodum quidem videbatur) composita ex sententia, supplicioque de Albini amicis fuanto, sive quos ei sua quemque voluntas, sive necessitas adjunserat, [bonisque pariter publicatis] continuò Romam proficiscitur, exercitum tecum omnem adducens, quo terribior videretur.

XXV. Confestoque magna velocitate itinere, quemadmodum consueverat infestus adhuc superstitionibus Albini amicis Romam intrat, currente laureato populo, ac magno honore, faustisque acclamationibus excipiente, Senatuque universo consalutante. Tamen plerisque metus consternerat, quod sibi haudquaquam parvum reberentur immitem suapte natura, & sanguinarium, neque sanè magna causa indigentem ad inferendas injurias, ceterum tunc probabiles odii rationes habiturum. Postea verò quàm in templum Jovis ingressus est, omniaque sacrificia de more peregit, reversus in Palatium, magnoque congiario populum Romanum victoriæ nomine profecurus, ac nummos militibus largitus est, simul alia per multa indulxit, quæ nunquam antea acceperant. Nam & frumenti summam primus adau-

σαν, τὰ τε χρὶ τὰς Γαλλίας, ὡς ᾔετο, ἄεσα ἀφ' αὐτῶν, πάντα τε τὰς Ἀλλήνους φίλους εἶτε ἐκαστῶν, εἶδ' ἑσθ' ἀνάγκης αὐτῶν γυναιδέντας φονδύσας, τὰς τε ἐσίας αὐτῶν δημόσιαις, εἰς τὴν Ρώμην ἠπέμπετο, ἄγων ἅπαντα τὸν στρατὸν αὐτῶν, ὡς φανεῖν φοβερῶτε-
 ρον.

κεῖ. Ἀγύσας δὲ πολλῶν τῶν ὀδοποιεῖαν τῆς, ὡς ἄρ' ἦν ἔδοξ' αὐτῶν, χαλεπαίνων πρὸς ἑπ' αὐτῶν τὰς ἐκείνου φίλους, εἰς τὴν Ρώμην εἰσέλασεν. ὁ δὲ δῆμος αὐτῶν διαφημοφῶν, μὴ πάσης πῆμης καὶ εὐφημίας ἑσθ' ἔδειξεν, ἢ τε σύγκλητον προσουβόρυσαν, οἱ πλείστοι ἐν μεγίστῳ δέξ' καθεσῶτες, λογιζόμενοι ὅτι αὐτῶν ἔφείσεται, φέσει μὲν ὡν ἐχθρὸς χαλεπατάτος, καὶ μικρᾶς προσφάσεως δεόμενον εἰς τὸ ἀδικῆσαι, τότε δὲ δοκῶν καὶ εὐλόγοις ἔχεν αἰτίας. ὁ δ' οὐδ' ἑσθ' εἰς τὸ τῶν Διὸς τέμενον ἀνθῶν, καὶ τὰς λοιπὰς τελέσας ἱερουργίας, ἐπανήλθεν εἰς τὰ βασιλεῖα, καὶ τῶν δῆμων προσέειπεν ὅτι τῆς νίκης μεγίστας νομᾶς, τοῖς τε στρατιώταις ἐπέδωκε χρήματα πλείστα. ἤγαγε τε πολλὰ σκευάρεσεν, ἃ μὴ πρότερον εἶχον. καὶ γὰρ τὸ ἰσθηρέσιον αὐτοῖς προσ-

1. De rei frumentariæ summâ hæc differit Polybius. Σιτομίσθοντι δὲ οἱ μὲν πλεῖστοι πρὸς Ἀτικῶν μισθίονα δύο

μίσθονα πλεῖστα πω. οἱ δὲ ἰσθητέσιον κελ-
 ῶν μὲν ἐπὶ ἀμειδίονα εἰς τὸν μῆνα, πυ-
 ρῶν δὲ δύο.

τος ἠύξισσε, καὶ ἰδουλίοις χρυσοῖς
 χρυσίδας ἐπέτρειψε, ² γυμνασίῳ τε
 σωμοικεῖν. ἄσπρ ἕπαντα σωφροσύνης
 στρατιωτικῆς καὶ ἄσπρ πρὸς ἄ πόλεμον
 οὐσαυτὸς τε καὶ ἐτοίμω ἀγύβια ἐνομί-
 ζετο. καὶ παρθὸς τε ἐκείνος τὸ πᾶν
 αὐτῶν ἐξρωμύλον, καὶ τὸ σκληρὸν ἴ
 ἀφίπης, τὸ τε οὐπιδέας πρὸς τὰς
 πόνους, καὶ οὐτακλον, μετ' αἰδῶς πρὸς
 ἀρχοντας ἐπατέρεψε, χρυμάτων τε
 δῆπυμειν διδάξας, καὶ μεταγαγὼν εἰς
 τὸ ἀεροδῆαιτον.

κς'. Διοικήσεις ἴ ταῦτα, ὡς ἕ-
 ετο, ἄεσα, κατ' ἕθων εἰς τὴν οὐ-
 κλητον βυλλῶ, ἀνῆθῶν τε εἰς τὸν
 βασιλειον ἔθρονον. μικρῶς κατ' ἕθ-
 ρησε ἄσπρ Ἀλβίνος φίλων. ³ ὦν μὲ ἐ-
 πσολὰς παρομύζων ἀπορέτης, ἄς
 ἐν τοῖς ἐκείνως ἀποδέτοις οὐρε γράμ-
 μασιον, οἷς ἴ δῶρα ὀνηθίζων πεμ-
 φθέντα ἐκείνω πολυελέστερα, ἄλλοις
 δὲ ἄλλως ὀνηθίζων αἰτίως, τοῖς μὲ
 ἐξ ἀνάλογῆς ἀνθρώποις φίλιαν, τοῖς
 δ' ὀπθ' ἀάτερα γνῶσιον Ἀλβίνος, πᾶν-
 τας τὰς ἐξέχοντας τότε ἴ συκλήτε
 βυλλῆς, καὶ τὰς κατ' ἔθων πλέτω τε
 ἠ ἄλλως ἄσπρ ἄρχοντας, ἀφειδῶς ἀνήρει.

xit, & aureis annulis uti, &
 domi habere mulierem permi-
 fit. Quæ omnia procul à mili-
 tati disciplina, succinctos eos
 paratosque ad bellum minimè
 præstitura videbantur. Primus-
 que ipse duritiem atque asperita-
 tem victus, tolerantiamque
 laborum, disciplinamque om-
 nem, ac ducum reverentiam
 subvertit, inhicare pecuniis &
 mundicias colere militibus in-
 fuetactis.

XXVI. His ergo optimè
 pro suo iudicio constitutis, curi-
 am deinde ingressus, sedensque
 imperatoria sella, accusare in-
 fit truculenta oratione Albini
 amicos, prolatis etiam quorun-
 dam arcanis epistolis, quas ap-
 ud illum sepositas deprehendit:
 quibusdam autem expro-
 brans, quod eum splendidioribus
 muneribus affecissent, aliis
 quòd amici Orientalibus, aliis
 quòd Albino fuerunt notiores.
 Eoque pacto eximium quem-
que è Senatu, tum ut quisque in
 provinciis genere aut opibus ex-
 celleret, omnes sine discrimine
supplicio afficiebat, ulciscens (ut

1. Quod quidem olim non nisi Tri-
 bunis aut equitibus saltem indultum est.
 Χρυσφορέσι πᾶν στρατιωτῶν οἱ χηλι-
 αροῖ, inquit Appianus, πᾶν ἐλωπίων
 σὺδηροφόρῶντων. Huc facit illud Alfo-
 nii, Quædam præmia honori & lucro sunt,
 ut baste, vexilla, corona civica, & annuli
 aurei, ingenuitatis signa, quod sic donati sti-
 pendii aucti fuerint.

2. Novum enim hoc & inauditum
 sæminas, ne uxoribus quidem exceptis,
 in castris versari. Quod ex Tacito sa-

tis liquet tertio Annal. Haud frustra
 placitum olim, ne sæmina in socios aut ex-
 teras gentes iraberentur, inesse enim mu-
 lierum comitatu, quæ pacem luxu, bellum
 formidine morentur, & Romanum agmen
 ad similitudinem barbari incessus conver-
 tant.

3. Denique cum apud Lugdunum eun-
 dem interfecisset, statim literas inquiri ius-
 sit, ita ut inveniret vel ad quos ipse scri-
 psisset, vel qui ad eum rescripsissent. Ca-
 pitol.

quidem præ se ferebat) inimicos, sed reverà subigente avaritia, qua supra omnes Imperatores laboravit. Nam ut animi patientia, atque in laboribus perseverantia, simul rei militaris gloria, nemini etiam laudatissimo concesserit, ita quaeritui supra quàm dici posset addictus, injustis cædibus, atque aded quacunque ex causa pecuniam colligebat. Impeperium metu potius quam benevolentia retinens. Quamquam popularis esse in primis volebat, edendis omnifariam magnificentissimis spectaculis, centenis etiam sæpe numero occisis belluis, quas omnibus è regionibus nostris, barbarisque conquirebat. Sed & congiaria dedit uberrima, & certamen proposuit undique accitis ludionibus, atque athleticis. Vidimus item sub illo quosdam omnis generis ludos, cunctis editos theatris, simulque supplicationes & pervigilia ad formam Cereris initiationum, seculares hi tunc appellabantur, celebratos (ut

ὡς μὲν προσποιεῖτο, χαλεπαίνων πρὸς ἔχθρῶς, τὸ δ' ἀληθὲς ὑπερβαλῶσης ἐν αὐτῷ φιλοχρηματίας. εἰδείς γὰρ βασιλέων ἔτα χρεμάτων ἠθῆδη, ὡς γὰρ καρτεία ψυχῆς, καὶ ἀνδραγαθία πόνων, διοικήσει τε στρατιωτικῶν πραγμάτων, εἰδὲνός τ' ἐπαμειβῶν ἀπλείετο, ἕτως ἐν αὐτῷ ἐπιλήθωνε τὸ φιλοχρημάτων, ἢ ἐξ ἀδικίας φόβων, ἐκ τ' τυχεύσεως αἰτίας. φόβω γὰρ ἦρξε. μᾶλλον τ' ἀρχουμένων, ἢ οὐνοῖα. τῷ μύθῳ δὴ μὲν ἐπειράτο ποιεῖν κεχαρισμένῳ καὶ γὰρ θεῶς πολυτελεῖς, καὶ παντοδαπὰς συνεχῶς ἐπέτελλε, καὶ θηρίων ἐκατοντάδας ἀνείλε πολλάκις τ' ἀπὸ πάσης γῆς ἡμετέρας τε καὶ βαρβάρων, νομαῖς τε μεγαλοφρόνως ἐπέδιδε. ἐτέλεσε δὲ καὶ ὀπηνίκιον ἀγῶνα, τὸς παλαιχόθεν ἑκαστοῖς τε ὑποκειτὰς καὶ ἀνδρείας μαθητὰς μεταπιμαίνοντο. εἰδοὺν δὲ ἐπ' αὐτὰ καὶ θεῶς πνῶν παυσωπαπῶν θεαμάτων ἐν πᾶσι θεάδοις ὁμοῦ, ἱερουργίας τε καὶ πανηγύριδας, ὀπιτελεσθείσας εἰς μυστηρίων ζῆλον. αἰωνίως δὲ αὐτὰς ἐκέλευν οἱ τότε, ἀκούοντες ἰερέων ἡρώων ἀμειβασῶν ὀπιτε-

1. Videtis quo modo accipienda sit Dionis assertio. *Κρηματίας ἐξ ἀπειροπῆς πρῶτον, πᾶσι καθ' ἑαυτὸν ἐδέξατο τῶν γὰρ ἐπιπέλεσε.* Consule si libet, apud Spartianum, prolixum illum Senatorum Syllabum quos sine causâ ditione interfecit.

2. Artifices scenicos τὰς αἰεὶ τ' Διόνυσον πηχίβας. à quorum consortio longè nos relegat Aristoteles, *ὀπηνίκιος λόγος καὶ φιλοσοφίας κρηματίας.*

3. Qualia illa Eleusina Cereris facta, quæ oblectâ luce fiebant, sacerdotesque facibus discurrentes sancto cursu sacra peragebant. Ad cuius mysteni imitatio-

nem πανογύριδας suas Severus fortasse instituit.

4. Quot anni unam conficiant ἡρώων, variè controversum est. Secundum Onuphrii computum 33. anni cum 4. mensibus, ut illud Horatianum sibi conflict, *Unden s. decies per annos.* Alii præter propter Centenarium numerum periodum esse existimant. Nihil enim magis familiare est quàm, *rotationis*, ut ajant, *causâ*, numerum quemcunque pro arbitrio aut dilatare aut contractiorem reddere. Memini me alibi legisse *εἰς τὰ ἐκαστὸν ἔτη τρεῖς ἡρώων κρηματίας.*

λεῖδῃ. κήρυκες γὺν κατὰ τε πλὴν
 Ρώμῃ καὶ πλὴν Ἰταλίαν διαφοί-
 των, κελύοντες ἵκειν καὶ δεάσασθαι
 πάντα, ἀ μίτε εἶδον, μίτε ὀ-
 ψονται. οὕτως ὁ μεταξὺ χροῖον τῆ
 παρρηθούσης ἑορτῆς, καὶ τῆς μελλό-
 σης ἐδιδάχτο, πᾶσαν ἡλιμίαν ἀνθρώ-
 των ἰσθραίων.

κζ'. Διαβίβας δὲ ἱκανὸς χρο-
 νος ἐν τῇ Ρώμῃ, τὰς τε ἰψῆς αὐτῷ
 κοινωνὸς τῆ βασιλείας, καὶ αὐτοκρά-
 τορας ἀποδείξας, βυλόμενον εἶδεν
 ἀρετῆς νίκης, μὴ μόνον ἐμφυλίου τε
 καὶ κατὰ Ρωμαίων στραπέδων, ἐφ'
 ἢ καὶ θριαμβεύσαι ἠέδει, ἀλλὰ καὶ
 κατὰ Βαρβάρων ἐγείρει τρόπαια,
 ἠεροφασιν ποικόμενον πλὴν Βαρση-
 μίαν τῆ Ἀρμενίων βασιλέως πρὸς Νί-
 γρον φίλιαν, ἐστράτευσεν ὅτι πλὴν
 ἀνατολίω. παρὼν δὲ καὶ πλὴν Ἀρ-
 μενίων καλὰ δραμῆν ἠδέλισεν φθά-
 σαι δὲ ὁ ἦν Ἀρμενίων βασιλεὺς,
 χροῖμαλά τε αὐτῷ καὶ δῶρα, ὁμί-
 κος τε ἱκετῶν ἐπέμψε, σπονδίας
 καὶ σύνοιαν ἰσθραίων. ὁ δὲ Σε-
 βήρον ἦν ἐν Ἀρμενίᾳ παρεχόμενον
 κατὰ γνώμῃ, ὅτι ἦν Ἀρμενίων
 ἠπαίγετο. παρεσέφυγε δὲ αὐτῷ καὶ ὁ
 Οσρωϊκῶν βασιλεὺς ἢ Ἀύραον,
 τὰς τε παῖδας ὁμιρῶν εἰς ἀσφα-
 λειαν πίστεως ἐξέδωκε, τρέφους τε
 πλείους συμμάχους ἠγάθη.

aiunt) decurso trium spacio
 ætatum, siquidem urbe tota at-
que Italia præcones itabant con-
vocatum omnes ad ludos, quos
nec vidissent hæctenus, nec vi-
furi postmodo forent. Ita sci-
 licet intervallum præteritæ fu-
 turæque celebritatis, supra om-
 nem esse hominum ætatem si-
 gnificantes.

XXVII. Igitur aliquandiu
 Romæ moratus, participato fi-
 liis Imperio, cum se civili tan-
 tum victoria, contraque Ro-
 manos exercitus habita clarum
 hæctenus intelligeret, ex qua
 etiam triumphum recusaverat,
 decrevit item Barbarorum in-
 clarescere trophæis. Quocirca
 prætextu vindicandi Barsemii
 Atrenorum regis, qui Nigri
 partes foverat, exercitum in
 Orientem eduxit: jamque in
 Armeniam facturus impetum,
 præventus à rege Armeniorum
 est, mittente obsides ultro, &
 munera: ac suppliciter peten-
 te, ut sibi cum illo inire a-
 micitiam fœdusque ferire li-
 ceret. Quare Severus proceden-
 tibus ex sententia rebus, in
 Armeniam perrexit ad Atrenos.
 Sed & rex Osrhœnorum Au-
 garus ad eundem transfugit:
 traditisque obsidio liberis, fi-
 dem suam authoravit, sagitta-
 riorumque vim magnam misit
 auxilio.

1. Filium ejus Bastianum, qui Cæsar appellatus jam fuerat, animum decimum tertium agentem participem imperii dixerunt milites. Getam quoque minorem filium. Spartianus.

2. Quia hoc bellum affectavit, refe-

rente Spartiano, gloriæ tantum cupi-
 ditate ductus.

3. Persarum regem Abgarum, ita enim in utroque nomine peccat Spartianus si præferendus sit noster, Arabas in dissi-
 nem accepit, Adiabenos in tributarios coegit.

XXVIII. Cæterum Severus regionem interamnem agrumque Adiabenorum transgressus, etiam Arabiam felicem excurrit. Illic enim herbæ proveniunt odoratæ, quas nos aromata suffimentaue habemus. Ibi expugnatis vicis urbibusque permultis, omnemque agrum depopulatus, in Atrenorum regionem mox ingressus, Atlas circumfedit, urbem scilicet altissimo impositam monti, ac maximis validissimisque obseptam mœnibus, florentem ingentique sagittariorum copia. Igitur hanc urbem Severianus exercitus, quanta maxima vi poterat oppugnabat, machinæque omnifariam mœnibus admovebantur, nullo oppugnationis genere prætermisso. Contra autem Atreni audacter urbem defendere, sagittasque ac lapides supernè jacentes pessimè accipere Severianos: etiamque vasa fictilia volucris quibusdam, venenatisque bestiolis oppleta devolvere: quæ cum aut oculis involitarent, aut in apertas corporis partes sensim obreperent, graviter singulos confauciabant. Incideratque in morbos Romanus miles, æstum illum cæli nimio sole præfervidi parum ferens: sic ut longè plures ob hoc catus, quàm hostili manu, interierint.

κί'. Ο ὃ Σεβῆρος Ἀραβίαν ἔξ ἡμετέρας ποταμῶν μέσω γῆν τε, καὶ Ἀραβίαν ἡμετέραν, ἐπέδραμε καὶ τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν. φέρει γῆ-πόας εὐώδεις, αἷς ἀρώμασι καὶ θυμιάμασι χρῶνται. πολλὰς δὲ κάμας καὶ πόλεις πορθησας, τῶν τε χῶραν λευκαπίας, ἐλθὼν εἰς τὴν Ἀραβίαν χῶραν περὶ ἡμετέρας ποταμῶν τὰς Ἀραβίας ἐπολιόρκει. ἦν ὃ πόλις ἐπὶ ἄκρας ὑψηλοτάτης ὄρεος, τεῖχος μεγίστου καὶ θηναίῳ πεπερασμένῳ, πλήθει ἀνδρῶν τε ποσειδῶν ἀκμαίεσσα. ὁ ὃ Σεβῆρος στρατὸς περὶ ἡμετέρας ποταμῶν παντὶ δένει, πύργων τε πάλιν ἐξῆεν. ἡ μηχαναὶ τε παντοδαπαὶ περὶ ἡμετέρας ποταμῶν τὰς τεῖχος, καὶ ἐδὲν παρεπίπετο εἶδον πολιορκίας. οἱ ὃ Ἀραβίαι θηναίῳ ἀπεμάχοντο, πόλεις τε καὶ λίθοις ἀνωθεν βάλλοντες ἡ μηχανῶν ἐλύον τὴν Σεβῆρος στρατὸν. ἡ σκεῦη τε κέραμα πεποιημένα πληθύνει πύργων μηχανῶν μὲν, ἰσθμῶν δὲ θηναίων, ἐπέβαλον αὐτοῖς. τὰ ὃ ἐμπύλλοντα τὴν ὄψει, καὶ εἰ πὶ πεπερασμένῳ τὴν σώματι, λευκαπίας τε καὶ παρασίοντα, τὴν ἡμετέρας ποταμῶν τε ἀντὶς, ἐλυμαίνετο. καὶ μὴ φέροντες τὸ πηγῶδες τὴν ἄερα, διὰ τὸ ὑπερβαλὼν τὴν ἡμετέρας πύργων, νόσοις πεπεπληγόντες διεφθέρωντο, ὡς πλείονος μέρος τὴν στρατὸν διὰ τοιαύτας αἰτίας μάλλον ἐπόλλυοντο, ἢ πρὸς τὴν πολιορκίαν.

1. Periphrasi illa significatur Mesopotamia.

2. Inter quas præstantiores illæ Prisci cuiusdam insignissimi in hoc genere auctoritas.

3. Tali commento usus est Hannibal contra Eumenem Pergamenum regem. v. Justin. lib. 32. Nepotem in vita Hannib.

κδ'. Ἡ Απαγορεύσις τε τῶν στρα-
 τῶν πρὸς τὰ εἰρημώματα, ἢ τε πολι-
 ορκίας μὴ παραχωρήσεως, ἀλλὰ μάλ-
 λον βλαπτομένην τῶν Ῥωμαίων ἢ κα-
 τ' ὀφθέντων, ἢ στρατὸν ὁ Σιβήριος, ὡς
 μὴ ἀφαιραεῖν πᾶς, ἀποεικόνον ἐπ-
 ἀνήγαγε. Δυσφορέντα δὲ πρὸς μὴ, ὡς
 ἐβέλετο, τὰ τῆς πολιορκίας αὐτῶν
 παρακεχωρικέαι. 2. νικῶν γὰρ πάντοτε
 ἐν τῶν μάχαις εἰδιωκόμενος, τὸ μὴ
 ἀποεικόνον, ἦσαν ἠγεῖτο. πλὴν παρε-
 μνησαίον αὐτὸν ἢ συναμορμῆν τότε
 τοῖς ἐκείνους παύματα πύχην. ἢ γὰρ
 παντῶν πασιν ἀποεικόνον ἐπαυθῆσαν,
 ἀλλὰ μείζονα κἀπορρώσας, ὅν ἠλ-
 πισε. καλαπλέων γὰρ ὁ στρατὸς ναυσί
 πολλαῖς, ἐκ εἰς ἀς ἐβέλετο Ῥωμαίων
 ὄχθας κατῴχεσθαι. δὲ πλεῖστον ἢ αὐ-
 τὸν ἐξαιραγόνιος τῶν ἐδύματιος, προ-
 σάκλει τῶν Παρδυαίων ὄχθας, ἀ
 μὴ πολλῶν ἡμερῶν ὁδοῦ ἀπείχον τῶν
 εἰς Κησιφῶντα ἀφ' οὗ, ἐνθα ἦν τὰ
 βασίλειά τῶν Παρδυαίων. ἢ αὐτὸς διέ-
 τελεῖν εἰρήνην ἄγων, μηδὲν π' ἀποσῆ-
 κὴν τομίζων ἑαυτῶν τῶν πρὸς τὰς
 Ἀβλυῶν Σιβήριος μάχας. ἢ σὺ χαζὸν ἐν
 μηδὲν π' δένον προσδεχόμενος.

λ'. Ὁ δὲ τῶν Σιβήριος στρατὸς, ἀ-
 κων προσαχθεῖς ὑπὸ τῶν ἐδύματιος
 τῶν ἐπέκνην ὄχθας, ἀπόβασιν τῶν
 ποιμασάμενος, πλὴν γλῶν ἐλεηλάτῃ,
 δρέμματά τε τὰ ἐμπύπλοντα ἐπε-
 λαύων, ἢ ἔχῃ ἔφας. ἢ κόμας
 ἐμπροσθὲς τῶν ἐμπύπλους, κατ'
 ὀλίγον τε προῖαν, ἐπέση Κησι-

XXIX. Proin defatigatis
 jam & contusis omnibus, pro-
 cedente secus obsidione, ac plus
 jacturæ quam lucri Romano
 faciente, decrevit exercitum
 Severus, priusquam univfersus
 periret, deportare ex eis locis,
 tristem videlicet, infecto ne-
 gorio. Quippe assuetus vince-
 re præliis omnibus, victum se
 tunc putabat, quia non vice-
 rat. Sed eum prospera fors,
 & fautrix statim consolatur.
 neque enim planè rebus in-
 fectis rediit, sed majore quàm
 speraverat successu. Nam im-
 positus navibus permultis ex-
 ercitus univfersus, nequaquam
 scilicet quò intenderat, Ro-
 manæ appulsus ripæ: sed un-
 darum impetu, Parthorum ad
 agrum provectus, haud pro-
 cul Ctesiphonte, qua in urbe
 sedes regis est. Is tunc pa-
 cem agitans, ac nihil ad se per-
 tinere Severi pugnas autumans,
 quas gereret cum Atrenis, o-
 ciosus videlicet nihil expectabat
 mali.

XXX. Cæterum Severi ex-
 ercitus cum ad eas ripas vi flu-
 minis invecus, moxque in
 terram esset expositus, omnem
 illico depopulari agrum cœ-
 pit; abactisque, ut in quæque
 inciderant, pecoribus ad ve-
 scendum, vicisque aliquot in-
 censis, paulatim usque ad Cte-

1: De obsidione hac consule Dio-
 nem lib. 75. ad quam impulerunt Se-
 verum, reposita inibi πρὸς τὴν ἡλίαν ἀνα-

τὴν ἡλίαν.

2. A nullo congressu nisi victor. Spart.

siphontem perrexerunt: in qua civitate magnus rex Artabanus commorabatur. Igitur imparatos nacti Barbaros, caelis primò quicumque restitissent, direptaque mox urbe, pueris foeminisque in captivitatem abductis, tantum ipso rege cum paucis equitibus elapso, thesauris illius, ornatuque omni & suppellectile potiti, victores regrediuntur. Ita Severus fortuna magis quàm con-filio Parthicam victoriam adeptus est.

XXXI. Igitur prosperè succedentibus rebus, literas ad Senatum populumque Romanum de se magnificas dedit: ac depictas in tabulis pugnas, victoriasque suas exposuit: nihil non honorum decernente Senatu, & super his cognomina imponente devictarum gentium. Ipse interea rebus ad Orientem sic gestis Romam revertebatur, filios jam puberes secum adducens.

XXXII. Confectoque itinere, ac provinciis, ut cuique visus foret, ordinatis, Mysorumque & Pannoniorum recognitis exercitibus, urbem dein triumphans invehctus est, multis acclamationibus omni-

φῶντι, ἐνθ' ὡς ὁ μέγας βασιλεὺς Ἄρτάβανος. προσποσόντες δὲ οἱ Ῥωμαῖοι ἀπὸ ἑσπερίων τῶν Βαρβαρίων, πάντι τε ἢ ἐμπύπωνα ἐφόνδον, καὶ δὴρπαζοῦ τὰ ἐν τῇ πόλει, πάντας τε παῖδας καὶ γυναῖκας αἰχμαλώτους ἔλαβον. φυγόντων δὲ τῶ βασιλέως σωθ' ὀλίγοις ἰσπεδοί, τὸς τε θησαυροὺς ἡὲ χρημάτων αὐτῷ αἴρησι, καὶ πάντα τὸν κόσμον καὶ κειμήλια ἀρπάσαντες ἐπανίασιν. ἔπει μὲν δὴ ὁ Σεβήρως πύχην μάλλον ἢ γνώμην τῇ κατὰ Παρθύτων νίκη κεκόσμητο.

λα'. Τῶτων δὲ αὐτῶ δόξιας καὶ τῶν παρ' εὐχὴν προσχωρησάντων, ἐπέστρεψεν τῇ τε συσκλητῶ καὶ τῶ δὴμῳ, τὰς τε προσέξας μεγαληγορῶν, τὰς μάχας τε καὶ τὰς νίκας δημοσίαις ἀνέθηκε χαρφαῖς. ἢ ὅ σύσκλητος, πάσας τε τιμὰς ἐψήφισατο αὐτῶ, καὶ προσσησείας, ἄπο τῶ ἐθνῶν τῶ κεχρησμένων. καθ' ὁδὸν δὲ τὰ κατὰ τὴν ἀνατολὴν ὁ Σεβήρως, εἰς τὴ Ῥώμην ἠπέριετο, ἄγων καὶ τὸς παῖδας, εἰς ἡλικίαν ἐφίβων ἡδὴ τελευτῆς.

λε'. Ἀνύσας ὅ τ' ὀδοποιεῖαν, τότε ἐν τῶς ἐθνεσι διοικήσας, ὡς ἐκάστω ἀπῆτες τὸ χρεῖωδες, τὰ τε ἐν Μυσίσι καὶ Παίσι στρατόπεδα ἐπέστησαν, νικηφόρως ἔσο τῶ Ῥωμαίων δῆμῳ, μὲν μεγάλης εὐφρομίας τε καὶ

1. Hæc δὲ Ουοληγιστὸς αὐτῶν, inquit Dion, de hac ipsâ victoriâ verba faciens. καὶ μὲν τὸ καὶ, pergit, καὶ τὴν ἐπισημῶνα ἔλαβον ὅσων τε παύσει ἀφῆρπασιν τῶς στρατιῶτας ἰση-

καί, φόνον τε ἀφῆρπασιν εἰρηγασίω.

2. Reverfus, triumpho delato, appellatus est Arabicus, Adiabenicus, Parthicus, &c.

θησικίας λατρεύθη. θυσίας τε καὶ ἑορτάς, θεάς τε καὶ πανηγύρας τῶν θεῶν παρέχε, νομάς τε μεγαλόφρονος ὀπίδους, θεάς καὶ τελέους ὀπινκίας, ἑσθλὴ ἐκ ὀλίγων ἐν τῇ Ρώμῃ διέτειλε, ἡ δικάζων τε συναρχῶς, καὶ τὰ πολιτικὰ διοικῶν, τάς τε υἱεὶς παιδῶν καὶ σωφρονίζων.

λγ'. Οἱ δ' ἦδη μεράκια ἦσαν, καὶ ὑπὸ τῆ ἐν Ρώμῃ πεφῶς καὶ ἀγαπίης, ἡ τε παρὰ τὰ θεάματα ὑπερβολήσους σπουδῆς, λυιοχείας τε καὶ ὀρχήσεως τὰ ἦδη διαφείροντο. πρὸς τε ἀγῆλους ἐκαστάζον οἱ ἀδελφοί, τὰ παρῶτα μὲν ὑπὸ παιδαγωγῶδες φιλονεικίας, δι' ὀρτύγων μάχης καὶ ἀλεκτρούων συμβολῶς, πάλας τε παιδων, ἀγῆλοις ἐκείζοντες ἢ τε παρὰ θεάματα αὐτῶν, ἢ τὰ ἀκροάματα σπειδῆ, φιλονεικῶς ἐκαστοὶ ἐμειλίζετο. καὶ ἐδενὶ ἀμφοτέρω ὁμοίως ἠρέσκοντο, ἀλλὰ πᾶν τὸ τῶν ἑτέρω φίλον, τῶν ἀγῶν ἐχθρὸν ἦν. συνέκρουον δ' αὐτῶς ἐκατέρωθεν οἱ τε κολακῆς, καὶ οἱ θεράποντες, πρὸς τὸ ἡδὺ τῆ ἡλικίας κολακδιόντες, καὶ ἀνδελφικόντες. ὁ δὲ Σελῆρος τῶντα πωδανόμῳ, συνάγειν τε καὶ σωφρονίζειν τὰ παρῶτα ἐπέτατο.

λδ'. Τὸν δ' ὑπερβύτερον (ὃ γνήσιον μὲν ἡ ὄνομα Βασσιανὸς, πρὶν εἰς τὸ βασιλείον οἶκον παρελθεῖν)

que ceremonia populo excipiente. Cui quidem ipse festos dies sacrificiaque & spectacula, ac celebritates indulgit: magnoque dato congiario, & ludos pro victoria celebravit Romæ dein haud paucos moratus annos, jus dicebat, frequenter civilibus negotiis, & liberis erudiendis intentus.

XXXIII. At illi jam tum adolecentes, deliciis, victuque urbano, nimioque spectaculorum aurigationisque, & saltationis studio bonam indolem corruperant. Interque se fratres dissidebant, puerili primum certamine, edendis coturnicum pugnis, gallinaceorumque conflictibus, ac puerorum colluctationibus exorta discordia. Nam seu quid in scena audirent, siue item spectarent, semper utique diversis accedebant, nusquam eisdem studente utroque: sed quod alteri charum foret, id alteri statim odiosum: committentibus etiam utrinque ipsos adulatoribus atque ministris, nihilque non ad gratiam suggerentibus, ut ad se quisque pro virili diversos retraherent. His cognitis, Severus reducere in gratiam, atque emendare conabatur.

XX.XIV. Tum Bassiano, qui tunc honores imperatorios ὅτι δὴ τῶν τῆς ἀρχῆς πμὴν οὐ-

1. v. Καθίστασιν vitæ Severi, ita enim Dion vocat, lib. 76. Inter cætera verò hoc præcipuum ducit, quod τῆς δικαστικῆς ὑδὸν ἰκανὸν ἐνεχῆ, i. e. abunde temporis dedit, quod olim a-

quâ metiebantur, καὶ ἔκρινε μέχρι μεσημβρίας.

2. Sylburgius insertam vellet partic. [π] post [καὶ]

adeptus, Severus Antoninus accepto Marci cognomine vocabatur, ac major natu erat, uxorem dedit filiam Plautiani, præfecti cohortibus urbanis. Hic (ut perhibent) Plautianus ab initio ætatis tenui fortuna fuit, seditionisque, & aliorum criminum reus, ac multatus exilio: sed erat Severi municipis, Afer natione, atque (ut quidam putant) etiam consanguinitate propinquus: ut verò alii affirmant, flore magis ætatis per stuprum conciliatus. Hunc autem Severus ex parva, humilique fortuna, ad opes maximas provexerat, ac damnatorum bonis adjudicatis, longè supra cæteros collocuplaverat, tantum non imperio quoque participato. Quis ille opibus licentiaque abutens, nihil crudelitatis aut violentiæ, ut quidque ageret, omittebat, cunctis etiam atrocior omnium ætatum principibus. Ergo hujus filiam Severus uxorem filio suo tradidit.

XXXV. Enimvero Antoninus ipse parum lætus eo matrimonio, ac necessitate magis quàm voluntate impulsus, puellam ipsam pariter & puellæ parentem pessimè oderat, sic ut

τύχισε ἱ Σεβήρω, Ἀντωνίνου ἀνάμασε, Μάρκου Σελήσιος αὐτὸν προσηγούσαν φέρειν. ἠγάγετό τε αὐτῆς γυναῖκα, γάμω σαρρονίσαι δέλαν. ἦν δ' ἐκεῖνη θυράπιρ τ' ἐπαρχοῖος ἡγερατοπέδων, Πλαυπιανὸς δ' ἰω ὄνομα αὐτῆς. τῶτων τὰ μὲν περὶ ταῦτ' ἡλικίας εὐτελεῖ πνεῖς αὐτὸν καὶ πεφυραδουδῶδ' ἔλεγον, ἀλύντα ὀπίσασσι, καὶ πολλοῖς ἀμύθρημασιν, ὄντα δὲ πολίτῳ εαυτῶ (Λίβις γδ ἀφ' κείνου ἦν, ὡς μὲν πνεῖς ἔλεγον) πρὸς ἡλῖος αὐτῆς ἐπαρχοῖα. ὡς δὲ ἕτεροι διέδωγον, ἀμύθρημα ἡλικία γυμνῶνον παιδικῆ. πλὴν ἀλλ' ὁ Σεβήρος ἐκ μικρᾶς καὶ εὐτελεῖς τύχης εἰς μεγάλλω προήγαθῳ ἐξέστῳ, πλάτω τε ὑπεβάλλωσι ἐκόσμισε, τ' ἀναιριμῶν χρεεζόμενος τὰς ἐστάς, ἔδεν ἕτερον ἀλλ' εἰ μείσαμῶν πρὸς αὐτὸν τ' ἀρχῶν ἢ ἀφ' ἐκείνος ἀποχρώμενος, ἔτε ἀμότιλῶ, ἔτε βίας ἐν πᾶσιν οἷς ἐπεσπῆεν, ἀπείχετο, φοβερώτερον τ' πόπολι ἀρχόντων γυμνῶνον. τέτα τ' θυρατέρα ὁ Σεβήρω ζῶζας τῶ ἴα, τ' οἶκον ἰώασεν.

καί. Ὁ δὲ Ἀντωνίνω, εἰ πάνυ πῆδόμενον τῶ γάμω, ἀνάσκη δὲ μάλλον ἢ προαιρέσει σωζόμενον, ἀπεχθῶς πάνυ πρὸς τῶ κόρῳ δέκετο, καὶ πρὸς τ' πατέρα

1. Vertit Politianus quasi legeret Σειρήσων.

2. Sylburg. [ὄντα.]

3. Οὕτως αὐτῆς ἐπέκειντο εἰς πάντα, ἀπ' ἐκείνου μὲν, Plautianum sc. in αὐτοκράτῳ, αὐτῆ δὲ ὡς ἐπείχετο μοί-

ρα εἶναι. Erat enim uti, Dion refert, ἀλλῆσά τε ἀνθρώπων καὶ μέγιστε δουληθῆς, πολλὰς τε τ' ἐκδοζόμεναι ἀνδρῶν ἐὸν ὀμνήμων αὐτῆς ἰθανάτωσα. πάντων δὲ ἐπὶ ἡμῶν, καὶ πάντων παρὰ πάντων ἡτῆ, καὶ πάντα ἰλαμβάνει, δις.

αὐτῆς, ὡς μήτε εὐνῆς, μήτε ἐσί-
 ας κοινωνεῖν, μουσικήδι τε πλὴν
 κόρῳ. ἰ ἀλλ' ἦν τε ἐχέσθε ἀποκλι-
 νεῖν καὶ αὐτῷ καὶ τὸν πατέρα, ἐ-
 παν τῆς ἀρχῆς ἐκρατῆς ἄγῃται
 μόνῳ. ταῦτα δὴ ἡ κόρη ἐχέσθε
 ἀπίθῃται τῷ πατρὶ, καὶ τῷ γά-
 μου τὸ μῖσθον διπυκμήν, παρὰ
 ξυμῶν αὐτόν. ὁ δὲ Πλαυτιανὸς ὀ-
 ρῶν τὸν γῆ Σελῆρον περισυτῶν τε
 ἦδη, καὶ συνεχῶς ἑσθὸν ὄσκι ἐνο-
 χλάμῳ, τὸν δὲ Αντωνῖνον ἐμ-
 βειδῆ καὶ θρασυῶ νεανίαν, δε-
 διῶς τε αὐτῷ τὰς ἀπφῆας, δρᾶ-
 σά τι μᾶλλον φθάσας ἢ παθεῖν
 ἀναμείνας, ἠδέλισεν. ἐπὶ τε αὐτόν
 καὶ πολλὰ μὲν τὰ πρὸς βασιλείας
 ὀπθυμῖαν ἀναπέδοντα, πλέτε τε
 πελοδῶν, ἢ μὴ παρῶτερόν τι ἰδι-
 ωτῶν ἐγγέτο, στρατηγῶν τε δε-
 ραπέαι, πρῶτῷ τε αἰ ὄσκι τῆς
 ἀρχομῶν, χῆμῷ τε ὅ ὡσθῆ. ἡ-
 μφίσο γὰρ πλὴν τε πλατύσημον
 ἐσθῆτα, ἐν τε τοῖς δευτέροις
 ἑσθῆτασιν ἐτέτακτο. παρῶντο
 τε αὐτῷ ξίφῳ, καὶ πῦλος ἀξι-
 ὄμαθι χῆμα ἔφερε μόνῳ. περ-
 ῖαν δὲ φοβερός ἦν, ὡς μήτε πνα
 περῶνται, ἀλλὰ καὶ τὸς ὑπνω-
 μῶν ἀναπέφειν αἰ τε πορῶν-
 τες αὐτοῦ ἐκέρηθον μῆδῆνα παρ-

ne thorum quidem, laremque,
 cum ea communem pateretur:
 adeoque adversabatur, ut mina-
 retur quotidie occisurum ipsam,
 patremque, simul atq; imperium
 solus obtinuisset. Quod cum
 illa identidem ad patrem refer-
 ret, simulque quantopere foret
 invisā patefecisset, magnopere
 hominem irritavit. Igitur Plau-
 tianus senem jam Severum i-
 psūm cernens, ac morbo sæpè la-
 borantem: contra verò Antoni-
 num ferocem inprimis, auda-
 cemque juvenem: pavidus ob
 illius minas, decrevit facinus in-
 vadere aliquod, priusquam ipse
 opprimeretur. Suberant præte-
 rea multa, quæ hominem ad im-
 perii cupiditatem inflamma-
 rent: opes, quantas nemo priva-
 tus antea possederat. Militum
 præterea obedientia, & apud
 omnes Romanæ ditionis homi-
 nes maximi honores. Ad hæc
 habitus, quo in publicum pro-
 dibat: siquidem latum clavum
 perpetuò habebat, atque in se-
 cundis consularibus numeraba-
 tur. Ensem præterea gestabat,
 cæteraque omnia supremæ dig-
 nitatis insignia; adeo quacunq;
 incederet, trux atque horribilis,
 ut non modò non adiretur à
 quoquam, sed etiam qui fortuito
 occurrerent, ab eo verterent o-
 culos. Quin anteaambulones ali-

1. Stephanus leg. ἀπειλεῖν τε.

2. De honorario consulari hoc in-
 telligi non vult Boeclerus, Gutheri ali-
 cujus vel autoritate vel conjecturâ fre-
 tus, qui ita hunc locum interpretatur,
 quasi Plautianus eum tenuerit locum,
 qui daretur iis, qui secundum (rescripts

forſan dixerit ſecundò) conſules fuiſſent.
 Nam quid ſit aliud eſſe ſecundum con-
 ſules, quàm poſt illos proximè col-
 locari non aſſequor; quod iis fortaſſe
 indulgum eſt, qui ſecundâ vice conſula-
 tum obierint.

quot, quacunq; iter faceret, denunciabant, ne quis in proximo confisteret, neve illum contueri auderet: sed averterent univervi oculos, terramque despectarent.

XXXVI. Quæ cum cognovisset Severus, ne ipse quidem prorsus æqui boni facere, sed molestius jam graviusque ferre, sic ut nonnihil etiam de illius auctoritate detraheret, ac persuadere homini conaretur, aliquid jam è tanta illa insolentia imminueret. Quorum impetrens Plautianus non dubitavit imperium ipsum appetere insidiis: quocirca talia quædam machinatur.

XXXVII. Saturninus erat quidam tribunus, qui Plautianum in primis observabat. Et cum facerent idem omnes, unus tamen ille majore quadam venerationis specie, magisque homini obrepserat. Hunc sibi igitur fidissimum fore putans, ac solum denique commissa tacite habiturum, & imperata facturum, vocari ad se sub vesperam jubet, remotisque arbitris. Nunc illud, inquit, est, cum summam imponere manum debeas amori, observantiaque tuæ, cuius mihi hactenus dedisti specimen: cumque remunerare te pro meritis, ac debitam referre gratiam possim. Datur optio tibi, velisve

εσαίαι, μήδ' εἰς αὐτὸν βλέπειν, ἀλλ' ἀποσπέρωμαι, καὶ κἀτα βλέπειν.

λς'. Οἷς ὅτ' καὶ ὁ Σεβήρω ἀγγελομαύοις, οὐ πάνυ π' ἠρέσκετο, ἀλλ' ἀπεχθὴς ἦεν, καὶ βαρὺς καὶ κείνῳ ἐγγύετο, ὡς καὶ περὶ ζεῖν πνα αὐτῷ τῆς ἐξουσίας τὸν Σεβήρον καὶ πεῖσαι καλῶναι τὸ ὑπερβάλλον τῆς ἀλαζονείας. ἂν δὲ μὴ φέραν ὁ Πλαυτιανὸς, ἐτόλμωσεν ὀπιβουλεύσαι τῇ ἀρχῇ, καὶ μηχανᾶται τοιαύτα.

λς'. Ἰ. Σαταρνίνῳ ἦν εἰς τῶν ἄλλων αὐτῷ χιλιαρχάντων, ὅσῳ ὑπερβαλλόντως τὸν Πλαυτιανὸν ἐδεδράπευσε, καὶ παύτων μὲν τῶτο ποιούτων, ἐκείνῳ δὲ πλείονι δρησκεία ἀκείωτο αὐτόν. τῶτον πρὸς ταυτὴν ἠγέμεν, καὶ μόνον οἶδεν τε φυλάξαι καὶ πληρῶσαι ἀποζήτης ἐλλογὰς, περὶ δὲ ἰλλω μεταπειμῶμεν πάντων ἀνακεχωρηκότων γυνῶσι καμὰς, ἔφη, τέλει γυνῶσιν ὀπιθεῖναι δυνόια τε καὶ ὑπερησια, ἦν παρὸς με ἐπιδείξω, ἐμοὶ τε ἀμείψασθαι σε κατ' ἀξίαν, καὶ τῷ προσήκυσαν χεῖρον ἀποδοῦναι. πρὸκειται ἡ σοι ἀρέσις ἢ τῷ εἶ) ὅτ' ἐμὲ γυνῶσιν ὄντα, καὶ τῷ

1. Dion aliter rem narrat, subornatumque ab Antonino Saturninum ut invidiam destinaret hujus cadis in Plautianum rejiceret. αἱ εὐδοῖα, ἰσχυαί, ἡ περὶ αὐτῷ Σατορνίνῳ πνα ἐγγεταρῶν, ἡ ἀπὸς δύο ὀμοίως αὐτῷ ἰσχυαί ἐπιγυῖλαι εἰ, ὅτ' ὄχι πνα

ἐγγεταρῶν, ἐξ ὧν ἡ αὐτῷ ἦσαν, ὁ Πλαυτιανὸς κεκελεύσας εἶν καὶ τῷ Σεβήρω καὶ τῷ Αντανίνῳ κλείναι, (de personis utriusque constat, nisi quod ipsum σκελετικὸν sit incerti auctoris) καὶ πνα γρηφίαι, ὡς ἡ ἐπ' αὐτῷ τέτω εἰληφότες, ἀνεπίστωσκον.

δε πῶς ἐξουσίαν ᾤχεσθαι ἀφ' ἑαυτοῦ, ἢ τεθνᾶναι αὐτίκα, ἀπέφθις ὑποσχόντα πικρῶς. μὴ δὲ σε τὸ ἔργον τὸ μέγιστον ἐκπλήττω, μηδὲ τὸ σὺ βασιλέων ὄνομα παρεπέτω. εἰσέναι τε γὰρ μέγιστον ἔσθ' ὀφθαλμῶν, ἔνθα ἀναπαύοιαι, δύνασαι μόνον, ἅτε ἔσθ' ὀφθαλμῶν φρεσῶν ἐκ ποσειδῶν ἐκχευομένων. ὅτι δ' ἂν μέλλοις παρὰ τὴν κληθῆναι ἀκωλύτως τέλει ἐξεῖς, ἔπει μὴτ' ἐμὲ ἐπιποιῶντα κηδεσθαι παροδοῦκα, μὴτε σε ὑπακούσαι. ἀντιθε δὴ εἰς πῶς βασιλεῖον αὐτῶν, καὶ ὡς πῶς ἀγγελίας ἐπιγεύσας καὶ ἀποδείξει παρ' ἐμὲ φέρον, ἐπιφύλαξάντων αὐτοῖς, ἀποδείξον. ἀντὶ δὲ ἡλικίας ἡλικίας, ἔσθ' ἑαυτοῦ κατεργασάμενον προσβύτιον τε καὶ παιδαίον. μελαχρῶν γὰρ τὸ μέρος ἔσθ' ἡλικίας, μεδέξεις καὶ ἔσθ' μεγίστων ἔσθ' ἡλικίας πῶς.

λβ'. Ταῦτα ἀκούσας ὁ χιλιάρχης, ἐξέπλετο μὲν πῶς ψυχῶν, ἐκ ἐπαράχθῃ δὲ πῶς γνώμῃ. ἀλλ' ἅτε ἀντὶ ἐκ ἐξῶ φρεσῶν καθεστῶς (καὶ γὰρ ἡλικία παρ' ἡλικίας Σύρον, δευμῶτεροι δ' ὡς πρὸς τὰς ἐνοίας εἰ ἡλικία πῶς ἀνατολῶν ἀνδραποῖ) ἔσθ' θυμῶν ὄρων ἐνδεσπῶντα ἔσθ' κελδῶν, καὶ πῶς ἐξουσίαν εἰδῶς, ἐκ ἀντιθεπεν ὡς μὴ παρ' αὐτὰ κολαδίην. προσποιεσάμενον δὲ ἀκίβητα καὶ ἀσπαστὰ ἀκίβητα, προσκωμῆσας τε ἡλικία βασιλέα, ἡλικία μάλιστα τε ἡλικία ἔσθ' φόνον φέρον τὰς ἐνπλάσας. ἔσθ' γὰρ τὸ τυραννικόν, εἰ πῶς ἐκπέμποιεν ὅτι φόνον ἀκίβητον, ἐντέλλεσθαι τὸ διὰ ἡλικία μάλιστα, ἡλικία

ne ille ipse evadere, quem me nunc esse cernis, atque huic tantæ potentæ succedere: an perire statim, dato contumacis animi supplicio. Neque tu vel magnitudinem rei pertimueris, vel nomina imperatorum expaveris: intrare tibi in cubiculum ubi solus num capiunt, soli nempe licet, redeunte vice nocturnæ custodiæ clam, nullo prohibente, faciliè quod volueris transiges. Nihil est autem quod hic meum jam expectes in peri m. Abi modo in aulam Principum, quasi aliqua à me mandata habeas arcana, & gravia: atque ut virum fortem decet, fenem unum, ac puerum, intra suum utrumque cubiculum obtrunca. Nam cum in partem veneris periculi, etiam re confecta, in partem maximi honoris succedes.

XXXVIII. Hæc dicta ut animum tribuni perterruerunt, ita minimè consilium excusserunt, sed ut homo nequiquam mente captus (erat enim genere Syrus, ac sunt fermè ad Orientem mortales acerrimis ingeniis) cognito furore ac vecordia, quantumque ei liceret minimè ignarus, haudquaquam ausus detrectare, ne scilicet daret continuo pœnas, cum se optata ac lubentia simularet audire, prius adorato illo tanquam Imperatore, jam libellum petebat demandatæ sibi cædis. Quippe mos tyrannidis, cum aliquem indemnatum occidi jubent, per literas potissimum injungere, ne dein cædis imperatæ nullum re-

linqua-

linquatur argumentum. Hic Plautianus cæcutiens nimia cupiditate, dat libellum tribuno: atque ad cædem mittens admonet diligenter, ut interfecto utroque principe, priusquam divulgetur facinus, se jubeat acciri, quo antè in palatio conspiciaur, quàm occupatum Imperium quisquam audiat. Sub hac pactione tribunus digreditur, ac de more totam liberè domum principis pervadit: cognitque quàm difficile factu foret, duos ab uno homine principes, & quidem diversis habitantes cubiculis, obtruncari, adit ad Severum & cum janitoribus agit, ut se ad Principem intromittant, afferre se quæ ad illius salutem pertineant. Illi hæc Severo renunciunt, qui tribunum continuò jubet acciri. Ingressus: Venio, inquit, tibi ô domine, ut fanè putat is à quo sum missus, ad cædem tui, carnificinamque: ut egomet opto ac volo, beneficium auctor tibi & salutis. Plautianus Imperium captans infidiis, cædem mihi tuam, filique tui mandavit: neque verbis modò, sed & literis. Testimonio est hic libellus. Equidem ego recepi facturum quæ imperaret, ne alter scilicet, me detrectante, negotium susceperet. Verum ad indicandam rem tibi sum præsto, ne ignarum illius opprimat audacia.

XXXIX. Dicenti hæc tribuno, atque ubertim lacrymanti, non continuò tamen fidem Severus habebat. Quippe

γνωόμενον, ἢ ἀκαλασιμαίον. ὁ δὲ Πλαυτιανὸς τυφλώσθων τῇ ὀπιθυμίᾳ, δίδωσιν αὐτῷ τὸ γραμματεῖον, καὶ ἐκπέμπει ὅπῃ τὸ φόνον, ἐντεταλαμένω, ἐπιπρὸ ἀμφοτέρων ἀφ' ἑξῆσι σιπτα, πρὶν ἀφελθῆναι τὸ πρῶτον, πρὶν αὐτὸν καλέσωντας αὐτὸν, ἵνα ὀφθῆ ὡς ἔστι ἐν τοῖς βασιλείοις, ἢ ἀκκαδῆ τὴν βασιλείαν ὡς ἀλαβῶν, ὅπῃ τῶν τῶν δὴ τὴν σωτηρίας ἀνθρώπων ὁ χιλιάρχης, εἰσὶν ἡμεῖς διὰ πάσης τῆς βασιλικῆς οἰκίας καὶ τὸ ἔσθ' ἀκαλύπτως. εἰδὼς ὁ ἀδωάτων ὃν δύο ἀφ' ἑξῆσι βασιλέως, καὶ τῶν ἐν ἀφελθῆναι οἰκοῖς ἀφελθῆναι, ὅπως τὸ δωματίω τὸ Σεβήρου, καλέσωντας τὸ βασιλικὸν δαλάμου φύλακας, ἠξίωσεν εἰσαχθῆναι εἰς αὐτὸν, ὡς δὴ ἔσθ' σωτηρίας αὐτῷ πρὸς ἀγγέλων. οἱ δὲ διωσάντες τὸ Σεβήρου, καὶ καχάσασθαι αὐτῷ, τὸν χιλιάρχον εἰσήγαγον. ὁ δὲ εἰσαχθῶν, ἵκω σοι ἔφην, ὡς εἰσποτα, ὡς με ὁ πέμψας οἶεται, φωνῶς καὶ δῆμιον, ὡς δὲ αὐτὸς εὐχομαι τε καὶ βέλομαι, σωτήρ τε καὶ ἀργέτης. Πλαυτιανὸς γὰρ ὀπιθυμῶν τῇ ἀρχῇ, ἐντεταλατό μοι φόνον σέ τε καὶ τὸν πρῶτον, καὶ τὸ ἐκ λόγοις μόνον, ἀλλὰ καὶ γραμμασι. καὶ μὴ τῶν τὸ γραμματεῖον. ἐγὼ δὲ ἔπερξομαι μὴ ὅπως μὴ, ἐμὲ τὸ ἔργον ὡς ἀπαιτησάμενον, ἀλλὰ ἐλθῆναι. σοὶ δὲ τῶν διωσάντων ἵκω, ὡς ἂν μὴ λάθοι τὰ τοι μῶμα.

λβ'. Τοιαῦτά μοι λέγονται αὐτῷ, καὶ διακρούσθαι, ἐκ δὲ δέως ὁ Σεβήρου ὅπως εἴπουν, ἀλλὰ

ἔτε 1 πολὺ ἔχων ἐν τοῖς τέχναις
 τὸ Πλαυτιανῶ φίλον, συσχεδῶ πνα
 καὶ σκευῶ τὸ πρῶτον ὑπόπιδεν.
 ἠγείτο τε ἢ ἦδον αὐτῶ ἔχθρῃ τῷ Πλαυ-
 τIANῶ, καὶ μίσει τ' ἐκείνου θυγατρὸς δὲ-
 ρηκέναι πνα τέχνῃ κατ' αὐτῶ, καὶ
 ἀφροδῶ δατατηφόρον. μελαπεμ-
 ψάμῃ τ' ἢ τὸν ἦδον ἠπάτο, ὡς ποι-
 αῦτα καλασκηδάζοντα καὶ ἀνδρῶς
 δυνεὶ καὶ οἰκείῃ. ὁ δὲ Αντωνῖνῶ, τὰ
 μὲ πρῶτα ἀπάμῃ, μηδ' εἰδέ-
 ναι φάσκων τὰ λεγόμενα. ἐκκειμένῃ
 δὲ τῷ χιλιάρχῃ, καὶ τὸ γραμμα-
 τῖον δεκνῶτῶ, παρδάρσῃ τε
 αὐτῶν, καὶ προὔτρεπεν εἰς τὸς ἐλέτ-
 χῃς ὁ Αντωνῖνῶ. ὁ δὲ χιλιάρ-
 χῃς ὄρῶν ἐς ὅσον ἦκει κινδῶν, δε-
 διῶς τε πῶ πρὸς τ' Πλαυτιανῶν
 τ' Σειθήρῃ δυνοῖαν, ὀπταμῃ ὡς
 εἰ λάθοι ἢ ὀπτεβῆ, καὶ μὴ ἐλετ-
 χθεῖν, ὀλετῶ αὐτῶ ἔχ ὁ τυχῶν
 ἐπῆρηται καὶ πνα, ἔφῃ, ὁ δεσπο-
 ται, ἐλετῶν μείζονα βέλεδε, ἢ
 ποῖαν ἀποδείξειν φανερωτέραν; ἐπε-
 βέλετῃ γὰρ δὴ μοι, ἔφῃ, προχρῶν
 τῶ βασιλείαν, διὰ πῶ τῶ
 μοι πῶν δουλῶν, ὅτι δὴ τὸ ἔρ-
 γον καλεῖρασα. ὁ δὲ ἀφίξεται π-
 σάσας καὶ οἰδῶν ἔρημα τὰ βα-
 σίλεια καλαλήφῃ. ὅταν δὲ ἀφί-
 κηται, ὑμέτερον ἦδη ἔργον εἰρεῖν τ'
 ἀλῆθειαν. ἡσυχίαν δὲ εἶ πῶν

adhuc in pectore multum ex
 Plautiani amatorio infederat,
 quin esse id totum negotium
 compositum, ac fabulolum sus-
 spectabat; ratus filium suum
 Plautiano infestum, natamque
 ejus perosum, commentum esse
 rechnam hujuscemodi ac mor-
 tiferam calumniam. Quare ac-
 citum ad se graviter increpare
 institit, quod in hominem a-
 micum atque domesticum ta-
 lia machinaretur. Antonius
 autem primo quidem dejera-
 bat ignarum se totius negotii:
 dein instanti tribuno, & li-
 bellum ostendenti, animum
 audaciamque addebat ad cri-
 men coarguendum. Sed ille
 cognito, quàm magnum in dis-
 crimine venerat: tum præterea
 haud ignarus, quàm acceptus
 Severo Plautianus foret: neque
 non etiam intelligens, si latuif-
 sent insidiæ, parumque indici-
 um probaretur, exquisitissima
 sibi impendere supplicium: &
 Quodnam, inquit, ὁ domini,
 argumentum amplius, quodve
 apertius quæritis indicium? Si-
 nite egrediar regia, perque ali-
 quem fidum mihi hominem
 significem Plautiano, facta esse
 jam quæ imperaverat. Ade-
 rit ille statim re credita, va-
 cuam scilicet regiam occu-
 paturus. Ibi vestri muneris
 fuerit, rem totam deprehendere.

1. Aded amoris in Plautianum te-
 nax Severus, ut affectus suos nemo ve-
 hementius expresserit, φιλό τ' ἀνδρα,
 inquit Dion de Severo, ὡς καὶ ὀφεί-
 πρῶτα ποταμῶν αὐτῆ. quin & iis indi-
 eiis amorem suum publicè testatus est

Severus, ut Orator, qui Constantem ac-
 cusaverat propter everfas Plautiani sta-
 tuas, multa diceret, atque illud inprimis.
 Οἴωσον ἂν τ' ἔργῶν συμποσίῃν,
 ἢ Πλαυτιανῶν π ὑπὸ Σεθήρου πα-
 ρῆν.

Jubete

Jubete modo in ædibus quietem
agitari, ne præcognita res omne
consilium subvertat.

XL. Hæc locutus, fidissi-
mum sibi hominem deligit,
qui Plautianum suis hortetur
verbis, acceleret, atque, adlit
quàm primùm, dum uterque
princeps jacet: oportere ante
quàm res populo innotescat, in-
tus esse eam, ut sc. occupata
arce, constabilitoque imperio,
velint nolint univèrſi, non sci-
licet principatum adcunt, sed
jam plane principi obediant.
His creditis Plautianus (erat
autem jam diei vesper) mag-
nam in spem sublatus, lori-
cam induit sub vestem, tu-
endi corporis gratia: simul con-
fesso vehiculo properat in re-
giam, paucis modò qui aderam
deducentibus, ratisque eum mag-
nis de rebus ab imperatoribus
acciri.

XLI. Ut autem, in au-
lam nullo prohibente ingres-
sus est, ignis quæ agitaren-
tur custodibus, occurrens tri-
bunus, composito dolo salutat
Imperatorem: dein manu pre-
hensum, deducit intra cubicu-
lum, ubi projecta esse Impera-
torum cadavera mentiebatur.
Jamque aliquot è corporis sui
custodibus Severus comparave-
rat, qui statim ingresso manus
injicerent. At Plautianus quum
longè alias animo spes agita-
ret, ut ingressus cubiculum est,
cernens utrumque illic stantem
principem, comprehensumque se
teneri lentiens: retanta per-

εὐνὰ τὰ βασιλῆα κελύουσα, ὅπως
τὸ πρῶτον μὴ περιγινώσκων, ἀ-
ναβῆται.

μ'. Ταῦτα εἰπὼν, ἐντέλλεται
πρὸς τοὺς πρῶτον αὐτοῦ, ἀρχαῖοι
Πλαυτιανῶν, ἵκεν τῷ ταχίστῳ,
κεῖθεν γὰρ ἀμφοτέρως τὸν βασιλέα,
καὶ δεῖν αὐτὸν ἐνδοῦν εἶναι, πρὶν ἐκπυσα-
τῶσθε τὸν ἄρσενος. ὡς ἂν τὸ ἀκροπο-
λίως καὶ ἀκροπολίως, καὶ τὸ βασιλείας
ἐδρυμένους, ἐκόντες τε καὶ ἄκοντες ὑ-
πακούουσιν ἐκ ἐσθλῶν βασιλέων, ἀλλ'
ἤδη ὄντι. τῶν τοῦ πρῶτου οὐκ ἔστιν ἄλλο
ἄλλο, ἢ ὅτι δεῖν εἶναι ἐσπέρειν, ἀρ-
εῖς τὸ ἐλπίσαι θάνατον καὶ ἀμφίεν-
ναι, τὸ τοῦ σώματος ἀσφαλείας
χεῖν. κρύψας δὲ αὐτὸν τῇ λοιπῇ
ἐσθῆτι, ὅπως οὐκ ἔστιν ἀφηνεῖας
εἰς τὰ βασιλῆα ἠπείγεται, ὀλίγων αὐ-
τὸν ὄντων, οἱ παρῆρ' οὐδὲ
μυθοὶ κεκλήσθαι ἕως ἧς βασιλέων
διὰ πᾶσα ἐπειξάντα.

μα'. ὡς δὲ ἐπέσει τῇ βασιλείᾳ
αὐτῇ, ἀκωλύτως τε εἰσῆλθῆναι, ἀγνο-
ύτων τὸ πρῶτον μὴ περιγινώσκων ἧς φυλά-
κων, ἑσπέρειν δὲ ὁ χιλιάρ-
χος, ἐνδοῦν τε περισέπειν αὐ-
τοκράτορα, καὶ δεῖν σιωπῶν λα-
βῶσθε τὸ χεῖρ, εἰς τὸ δωμάτιον
εἰσῆλθῆναι, ἔνθα ἔφασκεν ἐξείφθαι τὰ
ἧς βασιλέων σώματα. ἤδη ὅτι πα-
ρεσκευάσθη ὁ Σιῶν νεανίας ἧς
περὶ αὐτὸν σωματοφυλάκων, οἱ συλ-
λῆφοντες αὐτὸν εἰσελθόντα. ὁ δὲ
Πλαυτιανὸς ἐπὶ ἑτέρας εἰσῆλθῶν ἐλ-
πίσας, ὅρα τὸν βασιλέα ἀμφοτέρως
ἐφιστάσθαι. συλλήφθεις τε καὶ χε-
ρὸν, ἐκπλαγείς τε τῷ πρῶτον μὴ εἶ-
ναι,

τό, ἢ ἐλιπαρεῖ. ἀπολογεῖτό τε, πῦντα φάσκων (ιδεῖν ἔδ), ἢ συσκιδάτω κατ' αὐτῶ, ἢ δρᾶμα ἐσκιδάδω. πολλὰς δὲ τῶ μὲ Σελήρη θνεδίζοντος εὐργεσίας τε ἢ πμᾶς τῶ δὲ πίσεως τε ἢ εὐνοίας τῶ ἀναθεν ἄπομμνήσκοντο, ἢ ἔμα πως ὁ Σελήρη ἢ πείρετο πφδοί τῶ ἄπο τῶ Πλαυπιανῶ λεγομένων, ἔς τε δι' ἄσπεφάνη τῶ δώρεω μέρω, καπιεξαχθείσης τῶ ἐπ' αὐτῶ ἐδῆτο.

μβ'. Οὗτῶ ἰδὼν ὁ Αντωνίνω, νέω θρασύς, θυμοδής τε, ἢ φύσει μισῶν τὸν ἄνθρωπον ἀλλὰ πρὸς δύο, ἔφη, ταῦτα πῶ ἄν ἀποκρίνω; ἢ κεις πρὸς βασιλέως ἐσπέρας, μὴ κηλύσαντας; ὁ δὲ δώρεξ σοι πῶ βέλεται; τίς γὰρ εἰς ἐστίασιν ἢ κῶμον ὀπλισμένω ἔρχεται; ἢ ταῦτα εἰπὼν, κηλύει τῶ χιλιάρχω, τοῖς τε παρῶσι σπασαμένους τῶ ἔϊφη, φονεῦσαι τῶ ἄνδρα, ὡς ὁμολογεμένως πολέμων. οἱ δὲ μὴ μελλήσαντες, κηλύσαντι τῶ νῶν βασιλεῖ πείδονται. ἀναρῶσι τε αὐτὸν, ἢ τὸ σῶμα ἔϊπυσιν εἰς τῶ λεωφόρον, ὡς ἄν πῶσι φανερὸν γήοιτο, ἢ ἄπο μισῶντων ἰβειδεῖν. τότε μὲν δι' τῶ τέλει Πλαυπιανὸς ἐρχήσατο, ἀπλήσω τε ἢ ζήσας πάντων ὀπιδυμῶ, ἢ χησαμένω ἐν τῶ τέλει ἢ ἀπλήσω ἰπρεσίᾳ.

μγ'. Οὗ Σελήρη, τὸ μὲν λοιπὸν ἄσπεφόντας δύο τῶ στρατο-

terratus, rogare, supplicare, falsa illa omnia, commentum id in se, fabulamque excogitatam. Igitur exprobrante hinc Severo beneficia & honores, illic Plautiano fidei benevolentiaque suæ veteris testimonia repetente, paulatim labascere Severus, atque adduci Plautiani verbis, donec pars loricae per scissum vestimenti apparuit.

XLII. Qua Antoninus animadversa, audax juvenis, & iracundus, ac jam antea homini infestus: Atqui, inquit, ad hæc certè duo quid respondeas expecto. Venisti ad imperatores sub vesperam, minimè accitus: dein, quid sibi rogo hæc lorica vult? Quis ad cœnam, commessationemve armatus accedit? Simul hæc dicens, jubet tribunum, cæterosque qui aderant, illico eum strictis gladiis obruncare, ut hostem manifestarium. Nihil illi cunctati iussa faciunt juvenis Imperatoris, occiduntque hominem, & cadaver in viam projiciunt ad vulgi ludibrium. Hunc finem habuit parem vitæ Plautianus, inexhaustæ homo cupiditatis.

XLIII. Cæterum Severus duobus præfectis militaribus

1. Sylburgius mallet ζήσας.

2. Stephanus ἀπιδυμῶ, quoniam à

Saturnino proditus, quem sibi pollicitus est fidelissimum omnium futurum.

constitutis, plurimum in suburbanis, aut circum maritimas Campaniæ oras agitabat jus dicens, & civilibus negotiis intentus: cupientque imprimis, uti Romæ sui liberi bonis moribus instituerentur: Nam ludis eos, spectaculisque vehementius studere animadverterat, quàm principibus conveniebat. Quo fieret, uti studio certamineque semper in diversum tendente, etiam animi juvenum distraherentur, quibusdam quasi admotis contentionum atque inimicitiarum facibus. Maximè tamen Antoninus intolerandus, sublato jam è medio Plautiano, terribilisque & formidolosus erat omnibus: cum illius natæ, conjugii scilicet suæ, quibus maximè artibus aut machinis poterat, exitium intendebat. At Severus ipsam pariter cum filiolo quem pepererat, relegavit in Siciliam: datis opibus, quantæ ad victum, atque usum abunde sufficerent. Imi-

πέδων κατέσθην, αὐτὸς δὲ τὰ πλεῖστα τοῦ βίου διέτριβεν ἐν τοῖς βασιλικοῖς παρθεσίοις, καὶ τοῖς παρθεσίοις τῆς Καμπανίας χλωείοις, διαλέξαντες τε καὶ τὰ πολιτικὰ διαικῶν. ἅπανσι γὰρ ἠθέληε τὸς παῖδας τῆς ἐν Ρώμῃ Ἀθρήτης χρεῖσθαι δαπναίνειν. ἐπεὶ γὰρ αὐτὸς ἑώρα πᾶσι τὰ δαμάματα ἐσπυδακότους ἀποπέπερον ἢ βασιλευσίν ἡρμοζεν. ἠθελε πᾶσι ἐκεῖνα σπουδῇ καὶ φιλονοχία, διάφορον ἔχουσα καὶ ἀντιπαλον αἰεὶ τῶν γνώμων, ἢ δ' ἀδύφῶν ἐτάραξε τὰς ψυχὰς, ἐναυματὰ τε ἐείδε καὶ ἔχθρας παρεῖχε. μάλιστα δὲ ὁ Αντωνῖνος ἀφόρητος ἦν, ὑποκινησάμενος τὸν Πλαυτιανόν. ² ἠδὲ τὸ ὅτι καὶ ἐφοβῆτο τὸ πατέρα παρεξαιπερήκεσον. τῇ τε θυγατρὶ μὲν ἐκείνῃ, γυναικὶ δὲ αὐτῆς, παντὶ βόπῳ δάναλον ἐμνηχάτο. ὁ δὲ Σιβήρος αὐτῇ τε ἐκείνῃ, καὶ τῷ ἀδύφῳ αὐτῆς, εἰς Σικελίαν ἐξέπεμψεν, ⁴ αὐτῆρ δὲ περὶ αὐτὴν εἰς τὸ βίον διαφιλῶν.

1. Quod in Antonino & Geta fratre maximè appertuit. Egregius est de hac re Dionis locus. Τὸς μνημονεύουσας τὰς πᾶσι ἀρετὰς ἀποστρωφίζοντες, τῇ μὲν ὁμοιότητι τῶν ἔργων ζῶντες ἐκείνους. τὸ δὲ ἀνεκπαίδευτον καταλείποντες. Εἰ γὰρ τῷ ὁ ἴπρος ἀποστρωφίζοντες, πάντως ἀνὴρ ἰσχυρὸς ὁ ἴπρος ἀνεργεῖτο

2. Aliter vertit Stephanus & parenthesis includit (sed reverentia & metus patris obstabat, quo minus malum quoddam patret) atque illius natæ &c.

3. Politicianus [filium] vertit. Quem

non verisimile est Plautillam ex Antonino suscepisse, utpote qui eam nec laris nec lecti confortio dignatus est, ita ut erga illum infensior esset Plautianus, ut pater θυγατρὸς ἀνεκπαίδευτον, ut refert Dion.

4. Convenit Dioni cum nostro in assignandâ exilii sede, aliàs verò à se multum discedunt. Πλαυτιανὰ δὲ καὶ τῆς Πλαυτιανῆς ἡμέρας τότε μὲν ἐστὶν ἡμερῶν, εἰς Λιπάρον ἐξορισθέντες. Ἐπὶ δὲ Ἀντωνίῳ ἀπύλοντες, καίτοι καὶ ζῶντες ἐν τῇ δὲ καὶ τῇ πύλωνος ποδῆ, τῶν πᾶσι ἀνεργεῖων ἕκαστος ἰσχυρὸς διήγον.

μιμησάμενος ἢ Σίλασόν. καὶ γὰρ ἐ-
κείνος, τοῖς Ἀντωνίω παισὶ πολέμους
ἠνομήσθη ἕως ἐσχίστατο.

μδ'. Αὐτὸς δ' ἐπειρᾶτο συνά-
γειν αἰεὶ τοὺς παῖδας εἰς φιλίαν, καὶ
προσέβην εἰς ὁμόνοιαν καὶ συμφωνί-
αν, ἢ μύθων τε ἀρχαίων καὶ δρα-
μάτων ἐπεμύμησκεν, αἰεὶ βασι-
λέων ἀδελφῶν συμφορὰς ἐκ γείσεως
διηγέμενος. θησαυροὺς τε καὶ νείας,
πάντα ἐδείκνυε χρημάτων πλήρη,
πλετόν τε καὶ δυνάμιν ἢ ἐσεσθαι
ἔξωθεν ὀπιβελύσαι. τοσαύτης μὲν
ἕως οἴκοι ἀπεισίαι, ὡς ἀφειδῶς καὶ
δαμνῶς ἢ τοῖς στρατιώταις χορη-
γεῖν, ἢ τε ἐν Ρώμῃ δυνάμει αὐ-
τῆς τετραπλασιασθείσης, καὶ στρατοπέ-
δου τοσούτου πρὸ τῆ πόλεως ἰδρυθέν-
τος ὡς μηδεμίαν ἔξω δυνάμιν ἔξω-
θεν ἐχέειν, μηδ' ἀντίπαλον πλῆ-
θει στρατῶν, μήτε μεγάλαι σωματῶν,
μήτε χρημάτων ἀπεισία. πλὴν ἔ-
δεν ὄφειλε τῶν πάντων ἕλεγε,
σεισάζοντων πρὸς ἀμήλις, τοὺς τε
πολέμους ἐνδον ὄντας. ὁ μὲν δὲ ποιοῦ-
ντα πᾶσι λέγων ἐκείσθη, ποτὲ μὲν
λιπαρῶν, ποτὲ δ' ὀπιπλήμων, σω-

tatus in hoc Augustum, qui fi-
lios Antonii, posteaquam ho-
stis judicatus est, eodem modo
tractaverit.

XLIV. Ipse ad pacem con-
cordiamque revocare liberos,
& reconciliare utrumque alteri
conabatur, admonens identi-
dem veterum fabularum, in
quibus pleræque regum cala-
mitates fraternis ortæ seditioni-
bus memorantur. Huc ad-
debat, thesauros templaque pec-
cuniis plena esse, divitias foris
ex vectigalibus accedere posse,
in tanta opulentia militem lar-
gitione teneri, auctas in qua-
druplum copias urbanas: tan-
tum federe exercitum ante ur-
bem, ut nulla externa vis,
seu multitudinem ipsam mili-
tium, seu corporum magni-
tudinem, seu pecuniæ abun-
dantiam spectes, par inveniri
tantis opibus possit. Sed ea
in nihilum recitura, ipsis in-
ter se discordantibus atque in-
testinum agitantibus bellum.
Hæc ille quotidie differens,
precesque castigationibus ad-
monecens, reprimere illorum spi-

1. Qualia, inquit Boeclerus, perse-
quuti sunt ex Græcis Latinisque, qui
Thebaidas, Thyestes, Atreas, & Pello-
pidas scripsere. Monet etiam Spartia-
nus Severum filiiis suis inprimis com-
mendatam habuisse Micipræ apud Sal-
lustium orationem, quâ filios ad pacem
hortatur.

2. Vertit Politianus quasi leg. πα-
ρῆσισταται, omisso tamen subsequente
ἐπιβελύσαι. Multus est Stephanus in
conjecturis, quæ huic loco emendan-
do infervant; quarum prima hæc est

[Πλετόν τε καὶ δυνάμιν ἐδεμίαν ἕλε-
γου ἰσχυρῶς ἕως τοῖς ἔξωθεν ἐπιβελύ-
σαι] cæteræ conjecturæ non sunt mul-
tum absumiles. Quid si compendiosius
corrigi possit, ἐπιβελύσαι mutato in
ἐπιβελύσαισι. Ita enim constabit sen-
sus sine liberiore interpolandi licentiâ.

3. Ut milites præcipue demereri
studerent, brevi illâ apud Dionem o-
ratione, filios moriturus hortatur. Ομο-
νοεῖτε, τὰς στρατιώτας πλεονεξοῦτε, τῶν
ἄλλων καὶ φρονεῖτε.

ritus, ac reducere germanos in gratiam studebat.

XLV. Cætetum omnia frustra erant. Quippe frenos ore depulerant, proni semper in pejus: atque illos adolescentes adhuc in ipso ætatis fervore, atque in summa licentia voluptatum omnium irritamentis incitatos, etiam adulatorum ministeria diversos trahebant: scilicet qui non modò illorum obsequerentur cupidinibus atque flagitiis, sed nova semper aliqua excogitarent, unde alteri gratum fieret, alter offenderetur. Quorum etiam non nullos Severus ipse in hujusmodi ministeriis deprehentos supplicio affecit.

XLVI. Hanc liberorum suorum vitam, & indecora in spectaculis studia, ferens graviter fenex Imperator; literas à Britannia præfecto accepit, quæ docebant, Barbaros illic seditiones agitare, regionemque omnem incursionibus ac depopulationibus vastare. Quare majore manu ad resistendum, vel etiam principis ipsius præsentia opus esse. Lætus ea Severus accepit, quippe homo suapte natura gloriæ appetentior, post victorias ad Orientem Septentrionemque, & cognomina utrinque parva, etiam trophæa contra Britannos excitare aliqua cupiebat. Ad hæc filios quoque abducere ex urbe, ut procul à munditiis urbanis, in castris militari vitæ, & sobriæ, juvenes infuescerent. Ita expeditionem in Britanniam edicit, fenex jam, & morbo articulari

φρονίζεν αὐτὸς, ἅμα καὶ συνάγειν ἐπειράτο.

μέ' Οἱ δ' οὐπὲρ ἐπέιδοντο. ἀφλυγίαζον δὲ, καὶ ἐπειθόδουσαν εἰς τὸ χεῖρον. ἅτε δὲ νεανίας σπειρωγῶντας, καὶ ὑπὸ βασιλικῆς ἐξουσίας εἰς πάσας ἡδονῶν ὀρέξεις ἀπλήστως ὀρμημένους, ἕκαστοι τῆν καλακιδόντων ἀνδείλων πρὸς αὐτὸς, ἢ μόνον ὑπερτέλειοι ταῖς ὀπιθυμίαις αὐτῶν καὶ ταῖς περὶ τὰ αἰχμα σπουδαῖς, ἀλλὰ καὶ αἰεὶ πικρανὸν ἐξεδείσκοντες, δι' ἢ εὐφρανῶσι μὲν ὃν ἐκολάκιδον, λυπήσουσι δ' τὸν ἀδύχρον. ἦδη γουὼν πνας καὶ λαβῶν ὅτι ποσάτως ὑπερτελείας ὁ Σεβήρῳ, ἐκόλασεν.

μς'. Ἀγαλλόνι δὲ αὐτῷ ὅτι πρὸς τοιούτῳ βίῳ τῆν παιδῶν, καὶ τῆν περὶ τὰ θεάματα ἀσπρεπεί σπουδῆς, ὀπιστέλλει ὁ τῆς Βρετανίας ἡγούμενος, σασιάζειν τὰς ἐκεῖ Βαρβάρους φάσκων, καὶ κατατρέχοντας πλὴν χώραν, λείαν τε ἀπαγαγεῖν, καὶ πορδεῖν τὰ πλεῖστα. δεῖδαι τοίνυν χεῖρος πλείονος, πρὸς βοήθειαν τῶ τῶπε, ἢ βασιλικῆς ὀπιθυμίας. ὁ δ' Σεβήρος ἀσμένως ταῦτα ἀκέσας, φήσει μὲν καὶ φιλόδοξος ἄλλως ὑπάρχων, καὶ μὲν τὰς ὑπὸ ἀνατολαῖς καὶ ἀρκίῳ νίκας καὶ πρῶσθηγοσίας, βυλιόμηνος καὶ κατ' Βρετανῶν ἐρεῖραι ἑσπαια. ἐπὶ δὲ καὶ τὸς ἕως ἀπαγαγεῖν τῆς Ρώμης δέλων, ὡς ἂν νεάζουεν ἐν στρατιωτικῷ βίῳ καὶ σάφρονι, ἀπαχθέντες τ' ἐν Ρώμῃ πρῶφῆς καὶ διαίτης, ἐπαγγέλλει τ' εἰς τ' Βρετανίαν ἐξοδεῖν, πρῶσέτης τε ἦδη ὄν, καὶ

κὴ ὑπὸ τῶ ἀρρητίπιδος νόστου κέρμων, ἀλλὰ τὰ τῶ ψυχῆς αὐτῆ, εἰζῶτο ὑπὸ πάντα νεανίαν τὰ πλείστα γυνὴ καὶ φορέσει, φερβύδρος, τῶ ὀδύποειας εἰ-
 χεῖλο. ἰδὲ πώποτε ὅτι παλὺ μύθων ἀνεπαύσιο. ἀνύσας ὃ τῶ ὀδὸν ἄμα τοῖς
 πμοσι, παλὸς λόγος καὶ ἐλπίδος δαῖηον, τῶ ὀκεανὸν ἀφελῶσας, Βρετανῶσι.
 ἐπέσει, τὸς τε πανταχόθεν στρατώτας ἀθροῖσας, καὶ δύνανται πολλὴν ἀγέρας, τὰ πρὸς τῶ πόλεμον παρεσκιάζετο.

μζ'. Οἱ ὃ Βρετανῶσι τῆ τῶ Βασιλέως ἐκπλάσθῃτες ἀφινδῶ ὀπιδιμίαι, δυνάμιν τε ἀπέσαντες παμπλείσιω ἐπ' αὐτῆς ἀθροισέσαν, πρεσεῖας ἐπεμπον, πεί τε εἰρήνης διαλέγοντο, ἀπολοεῖδαί τε ἐβέλειο πρὸς τὰ πρημύρηδρα. ὁ δὲ Σεβήρ ὃ ἀφελῶσας τε χέρονε ζῆσθ, ὡς ἂν μὴ πάλιν εἰς τῶ Ρώμην ἐπέγγοιτο, ἐπὶ δὲ καὶ βελόμνος πρησκήσασαι πῶ καὶ Βρετανῶσι νίκην τε καὶ πρησσηγοεῖαν, τὸς μὲ πρῆσθεις ἀπὸ τῶ ἀφελῶσας ἐπεμψεν, οὐτρεπέζε ὃ καὶ πρὸς τῶ μάχην. μάλιστα ὃ γεφύραις ἀφελῶσας ἐπειράτο τὰ ἐλάθη χωεῖα, ὡς ἂν ἐπὶ ἀσφαλῶς βαινόντες οἱ στραῶται, ἐμδῶς τε αὐτὰ ἀφελῶσας, καὶ ἐπὶ ὀχυρῶ βήματος ἐδραῖως ἐπῶτες μάχοντο. τὰ γὰρ πλείστα τῶ Βρετανῶσι χώρας ὀπικυζόμενα τῶ τῶ ὀκεανῶσι συνεχῶς ἐμπώπουν, ἐλάθη γίνετα. ἰ οἷς ἔδος

laborans: tanta autem animi virtute, quanta nemo unquam vel juvenum. Igitur iter ingressus, lectica plurimum vehabatur, nulloque cessabat loco. Quare confecto itinere, speque omni ac sermone celerius enavigato oceano, Britanniam ingressus est: collectisque militibus, ac maximis conflatis viribus, bellum comparabat.

XLVII. Cæterum Britanni repentino Principis adventu perculsi, auditoque tantas contra se comparari copias, legatos ad eum de pace, ac seipso expurgatum miserunt. At Severus moras de industria nectens, ne vacuo sibi Romam adeundum foret, cupidus victoriæ, cognominisque Britannici, legatos quidem re infecta domum dimittit: ipse quæ bello usui forent, magna solertia comparabat. Sed inprimis tamen curæ habuit pontibus occupare paludes, ut stare in tuto milites possent, atque in solido præliari. Siquidem Britannicæ pleraque loca frequentius oceani adluvionibus paludescunt. Per eas igitur paludes Barbari ipsi natant, excursantque ad illa usque demersi, ac pleraque corporis τοῖς μὲ Βαρβαροῖς ἐγγήχεδαί τε καὶ

1, Ες τε γὰρ τὰ ἔλλα, ἰηκνιτ Dion, μέρας, πῶ κεφαλή μόνον ἔξω τοῦ ὑδατοῦ ἔχουτες.

nudi coenam contemnunt. Neque enim vestis usum cognorunt, sed ventrem atque cervicem ferro incingunt, ornamentum id esse, ac divitiarum argumentum existimantes, perinde ut aurum cæteri Barbari. Quin ipsa notant corpora pictura varia, & omnifariam formis animalium. Quocirca ne induuntur quidem, videlicet picturam corporis ne adoperiant. Sunt autem bellicosissima gens, atque avidissima cædis: tantum scuto angusto, lanceaque contenti. Præterea gladio nudis corporibus dependente, lorice ac galeæ penitus ignorant usum, impedimentum id esse transgrediendis paludibus arbitantes, quarum vaporibus æstique cœlum ibi semper caliginosum.

XLVIII. Ad hæc Severus nihil non comparabat, quod usui Ro. militi, quod detrimento Barbaris impedimentoque foret. Ubi verò satis ex sententia prompta sibi esse, ac parata omnia intellexit, junio-rem filium Getam nomine in parte insulæ Romanis subiecta reliquit, ut juri dicundo rebusque civilibus administrandis præficeret: eique consiliarios ex a-

λφ. δεῖν βρεχουρήναι μέγιστος ἔξουσιν. γυμνοὶ γὰρ ὄντες τὰ πλείω τῶν σώματων, ἢ ἰλύθω καθαφρονέουσι. ἔθ' γὰρ ἐδύπος ἴσασιν χρῆσιν, ἀγὰ τὰς μὲν λαπάρας καὶ τὰς τεραχίλους κοσμοῦσι σιδήρῳ, καλλώπισμα τῆτο καὶ πλότε σύμβολον νομίζοντες, ὡς πρὸ τῆς χρυσῆς οἱ λοιποὶ Βάρβαροι. ἢ τὰ θ' σώματα εἰσὶναι γραφαῖς ποιμίλων ζώων παλιοδαπῶν εἰκόσιν. ὅθεν ἐστὶ ἀμφιέννυται ἵκε μὴ σκέπτωσι τὸ σώμαλος τὰς γραφάς, εἰσι δ' μαχίμωνάτοιοι τε καὶ φονικώτατοι, ἀσπίδα μόνω σενίω περιβεβλημένοι, καὶ δόρυ. ἔξουσιν δ' παρηρητημένοι, γυμνὸν σώματος. θάρακος δ' ἢ κράνης ἐκ ἴσασιν χρῆσιν, ἐμπόδιον νομίζοντες πρὸς τὸ δίωδον τῶν ἐλών, ἐξ ὧν τ' ἀναδυμᾶσεως καὶ παχύτητος, ὃ κατ' ἐκείνῳ τῆ χώραν ἀπὸ ζοφώδους αἰεὶ φαίνεται. μὴ. Πρὸς δὴ ταῦτα ἐξήρτυεν ὁ Σεβήρως, ὅσα σμυνοῦσιν ἐμελλε τὴν Ρωμαίων στρατῶν, λυπήσεν δ' καὶ ἐμποδίειν τῶν Βαρβάρων ἐρμύων ὡς δ' αὐτάρκως ἀφθνη αὐτῶν τὰ πρὸς τὴν πόλεμον εὐρεπίδης, τῆ μὲν νεώτερον τῶν ἡῶν, τῆ Γέταν καλέμβρον, καλασιπῶν ἐν τῶ ἰσὸ Ρωμαίους ἐδνει διηζόντῃα τε, καὶ τὰ λοιπὰ διοικήσοντα παλιεκατ' ἀρχῆς, δὲς αὐτῶν συνέδρους, τ

1. Quem morem ita expressit Solinus. Regionem partim tenent Barbari, quibus per artifices plagarum figuras, jam inde à præteritis variis animalium effigies incorporantur, inscriptisque visceribus, hominis incrementum pigmenti nota crescunt. Nec quicquam magis patientia loco nationes fera ducunt, quam ut per memores cicatrices

plurimum fusi artus bibant.

2. Ταῦτα δὲ ὅπλα αὐτῶν, ἀσπίς καὶ δόρυ βαρεχί, μῆλον χαλκῶν ἔσ' ἀκρῶν τῶν σύρακων, sc. bassa cypriidis. ἔχου, ὡς τὸ σφόδρον κλυτεῖν αὐτῶν καὶ ἀπὸ τῆς ἐναντίας Διῶν.

φίλων τὸς πρῶτους, ἢ Ἐπιφανίου ἡγεμόνα, ὅτι τὸς Βαρβα-
 ρους ἐπέθετο. ὁ ἄριστος ἦν στρατῶ
 τὰ παρὰ τὸν ἡγεμόνα ἐξέματι τε καὶ
 χάματι τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς, συμ-
 βολαί καὶ ἀκροβολισμοὶ πολλάκις
 ἐγένοντο, ἀποπέτε τε τῶν Βαρβα-
 ρῶν. ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐξείλατο ἢ φυγῆ,
 καὶ δειλὰνθρον. ἐν τε δρυμοῖς, καὶ
 ἐλαίς, καὶ τῇ τῶν χωρίων γνώσει,
 ἀπὸ πάντων Ῥωμαίοις ὄντα ἐναντία,
 πλείονα παρέχετο τὸν πολέμῳ τὴν δια-
 τελευτῶν.

μ.δ'. Τὸν δὲ Σεβήρον γυραὸν ὄν-
 τα, ἦδη νόσῳ ἐπιμικετέρα κατε-
 λαμβάνει. ὁδὸν αὐτὸς μὲν ἰωάννου
 ζετο μένιν οἴκοι, ἢ δὲ Ἀντωνίνου ἐ-
 πειρᾶτο ἐκπέμπειν διοικήσοντα τὰ
 στρατιωτικά. ὁ δὲ Ἀντωνίνου τῶν μὲν
 πρὸς τὸς Βαρβαρὸς μεζίσως ἐφρόνι-
 πίζεν, ἐπέτατο δὲ οἰκιστῶν τὰ στρα-
 τὰμακία. καὶ πάντα ἀνέπεφθεν εἰς
 αὐτὸν βλεπὴν μόνον. ἐμῶν τε παν-
 τὴν ἑβόρῳ τὴν μοναρχίαν, ἀφελ-
 λων τὸν ἀδελφόν. ὁ δὲ πατήρ ὅτι-
 πολὺ νόσων, καὶ πρὸς τὸν θάνατον
 βραδύων, ἐπαχθῆς αὐτῷ καὶ ὀχλη-

micis natu grandibus reliquit,
 Antonino secum adversus Bar-
 baros educto. Transgresso igitur
 Romano exercitu, amnes
 aggeresque eos qui objecti Bar-
 baris Romanorum fines dister-
 minant, pugnae quaedam tu-
 multuariæ fiebant, & excursio-
 nes, victore ubique Romano.
 Cæterum, facilis erat ex fuga
 receptus Barbaris: quippe inter
 sylvas ac paludes, & loca ipsis
 notissima delitescens. Quæ
 omnia Romanis adversa mo-
 ram bello addebant.

XLIX. Interea Severum
 jam confectum senio longior
 invasit morbus, sic ut ipsi do-
 mi residere, atque Antoninum
 mittere in bellum, ad Impera-
 toris obeunda munia cogere-
 tur. Cæterum Antoninus haud
 magnopere de Barbaris solici-
 tus, exercitum sibi adjungere,
 & confirmare universos tenta-
 bat, uti se unum intuerentur-
 foli sibi Imperium vindicans,
 ac germano identidem obtre-
 ctans. Quin longior quoque
 patris valerudo, ac mortis mo-
 ra diuturnior anxiam videlicet
 adolescentem habebat; sic ut

1. Utunque dissimulet Herodianus,
 non sunt illæ venerationes confendæ,
 ubi tam acriter pugnatum est, ὡς ἐς
 πέντε μνηστέρας, Romanorum sc. ὅλας
 πλῆθει. Neque enim nihili res
 Severo expressisset sanguinarios istos
 versiculos.

Τῶν μήτις ὑπερφύρει αἰπὴν
 ὄληθρον.

Χειρὰς δ' ἡμετέρας, μηδ' ὄντια
 μαστρεὶ μήτις

Κῆρον ὄντια φέροι, μηδ' ὅς φύρει
 αἰπὴν ὄληθρον.

2. Semel atque iterum Severo insi-
 diatus est Antoninus, quin & in extre-
 mo actu aliquid contulit ad senem ἐ
 medio tollendum, καὶ αὐτὸν πρὸς τὸν
 ἔχοντα, pratio sc. inuentum, ἢ νόσῳ
 τὴν τὴν τὴν φέρουσα αἰπὴν εἶχε, συ-
 εργασιὰ μὲν πρὸς τὸν ἔ
 ἦεν. Div.

medicis, ministrisque subinde conaretur persuadere, senem ut è medio quam primum quoquo modo tollerent. Donec tandem Severus maerore magis quam morbo consumptus, vitæque defunctus est, clarissimus omnium Imperatorum bellicis operibus. Neque enim aut civiles quisquam adversus inimicos, aut externas adversus barbaros totidem alius victorias reportavit. Annis, ut duodeviginti gesto Imperio defecit, successoribus liberis: tanta pecuniæ relicta copia, quantum antea nemo: tum ampliore exercitu, quam cui obfistere ulla vis posset.

L. Igitur Antoninus mortuo Severo, summam potestatem nactus, confestim universos ab ipso (quod ajunt) laze interficere cœpit. Nam & medicos supplicio affecit, quod sibi parum obtemperaverant, jubenti senis maturare necem; nutriticisquæ suos juxta, & fratris, quod de reconciliandis egissent: ne uno quidem reliquo suæ crudelitati factæ, ex eo ordine hominum qui in honore aliquo fuerant, quique ipsius parentem observaverant. Duces porro exercitus magnis muneribus ac promissis adhortabatur, persuaderent militibus, uti se unum Imperatorem declararent, nullasque non machinas adversus germanum intendebat. Neque id tamen persuadere militibus

ρὸς ἐφαίνετο. ¹ ἀνέπειθε τε τις λατρεὺς καὶ ὑποχρέτας, χαμικρήσασί τε ἀπὲρ πύω θεραπείαν τῷ γέροντι, ὡς ἀν' αὐτῶν αὐτὸ ἀπέμαχρειν. πλὴν ἐμὰ μάλιστα ποτὲ Σελῆρος λύπη, τὸ πλείστον ἀφροδαιεὺς, ἀνεπαύσατο τῷ βίβῃ, ἐνδοξότατα βιάσας, ὅσον ἀπὸ τὰ πολέμικα ἤν' πώποτε βασιλείων. ἔτε γὰρ ἐμφύλια κατ' ἐχθρῶν, ἕτε ἕνεκα καὶ βαρβάρων, τοσαῦτά τις ἀπὸ αὐτῶν ἠγερε τῶν παλαιῶν βασιλείων. οὐκ ἄνεκα ἔπειθον ὅτι πῶσι νεανίας ἀφροδαιεὺς, ἀνεπαύσατο, ἡ χρηματὰ τε αὐτοῖς χαλιπῶν ὅσα μὴδεὶς πώποτε, καὶ δυνάμειν στρατοῦ ἀναπληρῶντων.

v. Ο δὲ Ἀντωνίνῳ, τῷ πατρὸς ἀποθανόντι, λαβδύμος ἐξουσίας, εὐθύς ἐφ' ἐτίας πάντα φονδέν ἤρξατο. τὰς τε ἰατρὰς ἀγῶν (οἱ μὴ ὑπέκυσταν αὐτῷ, καὶ ἀσπι χαμικρήσασί καὶ τὸ θάνατον ἐπέβησιν τὸν γέροντος) τοὺς τε τροφίους αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἀδελφεὺς, ἐπειθεὶ ἀποστέλειντο λιπαρῶντες αὐτῷ ὑπὸ ὁμοίους. ἐδέξα δὲ εἶασε περὶ εὐχόμεναι ἤν' ἐν πῶν ἡμορφῶν, ἢ θεραπεύειν τῷ γέροντι. ἰδίᾳ τε δώροις καὶ μεγάλας ὑποχρέσεις τὰς ἤν' στρατοπέδων ἡγουμένους ἐδεδάπδιν, ὅπως ἀναπέσειαν τὸν στρατὸν ἀποβίβασιν μόνον αὐτοκράτορα, πᾶσα μηχανῶν καὶ τὸν ἀδελφὸν ἐζήτη. οὐ μὴν ἔπειθε τὸ στρατοπικὸν μεμνημέν-

1. Tertii Eboraci in Britannia, subactis gentibus, que Britannia videbantur in fessis, anno imperii decimo cævano. Spart.

οὐκ ἀναρῶντες πῶσι μὴ αὐτοῦ δραχμῶν καὶ χαλιπῶν.

ροι δὲ τοῦ Σεβήρου, ἰ καὶ ὅτι ἀμφοτέρους ἴσως δὴ ἐκ παίδων ᾤδρα-
σθένειαν, ἴσως αὐτοῖς ὑπερεσίαν
ἢ εὐνοίαν περιέχοντο.

να'. Ο ὃ Αντωνίνος, ἐπεὶ μὴ
παραχάρει αὐτῶν τὰ τ' στρατοπέδων,
σπεισάμενος πρὸς τὸς Βαρβάρους,
δύς τε εἰρῴνους, τὰ τε πρὸς λαβῶν,
ἐξήκει τε τ' βαρβάρους, πρὸς τε τ' ἀ-
δύσων ἡδὴ ἢ τ' κινερα ἠπειροῖο. ὡς
ἢ χ' αὐτὸ ἐγγύοντο, σιμάγειν αὐ-
τὸς ἢ μήτηρ ἐπάρτατο, ἢ οἱ ἐν ἀξί-
ῶσει ὄντες, ἢ ἀνδρῶν πατρῶοι φί-
λοι. ὁ ὃ Αντωνίνος πάντων αὐτῶν
πρὸς ἂ ἐδέετο ἐγγύοντο, ἀνα-
κλι μᾶλλον ἢ γνῶμι ἐς ὁμόνοιαν ἢ
φιλίαν ὀπίπασον μᾶλλον ἢ ἀληθῆ
παρῆγο. ἦτο δὴ τὰ τῆς βασιλείας
ἀμφοτέροι διοικῆσαι, ἐν ὁμοίμῳ
ἀρχῆ ἀπάρτα τ' Βρετανίας ἠδέλι-
σαν. εἰς τε τ' Ρώμῳ ἠπειροῖο, κο-
μίζοντες τὰ τῶ πατρῶος λείψανα. τὸ
ἦδ σωμαίον πνεὶ ᾤδραδόντες, πῶ
τε κόνιν συν ἀρώμασιν εἰς κάλυψιν
ἀλαβάστρῳ ἐμβαλόντες, ἀπεκομίζον
εἰς πῶ Ρώμῳ, εἰς τὰ βασιλείᾳ
σποδισόμενοι ἱερά μνήματα. αὐτοὶ ὃ
τ' στρατὸν ἀναλαβόντες, νικηφόροι δὴ
χ' Βρετανῶν εἰς πῶ ἀντικαθίστην
Γαλλίαν, ἀφείκοντες τὸν ὠκεανόν,
ἀφίκοντο.

Ὅπως μὲν δὴ Σεβήρος τὸν βίον
μετήλλαξε, ἢ οἱ παῖδες αὐτῶν πῶ
ἀρχῶν διεδέξαντο, ἐν τῶ βιβλίῳ τέ-
τῳ δεδήλωται.

potuit. Quippe memores, ut
trunque à Severo jam inde à
pueritia pari honore cultuque
educatum: etiam ipsi parem ut-
trinque obedientiam, benevo-
lentiamque exhibebant.

L. I. Igitur Antoninus cogni-
to parum sibi rem advertus ex-
ercitum procedere, ictu cum
Barbaris foedere, dataque pace,
& oblidibus acceptis, dece-
densque illinc, ad matrem jam
germanumque festinat. Cong-
gressos reducere in gratiam
mater conata, adnitentibus ho-
nestis. quibusque Severi ami-
cis & consiliariis. Igitur An-
toninus, cum nemo scilicet noni
ejus libidini refragaretur, vi po-
tius quàm voluntate ad con-
cordiæ, amorisque simulatio-
nem adducitur. Ita ambo pari
honore Imperium gerentes,
solverunt ex Britannia, Ro-
mamque cum patris reliquiis
contendebant. Nam corpuscu-
lo ignibus tradito, cinerem i-
psum cum odoribus in vascu-
lum alabastri conjectum Ro-
mam referabant, ut videlicet
in sacris Principum monimen-
tis componeretur. Ipsi exer-
citus deportantes, victores-
que jam Britannia, in adver-
sam Galliam emento Oceano
pervenerunt.

Quo igitur pacto & diem
suum obierit Severus, & li-
beri ejus Imperium susceperint,
in hoc volumine demonstra-
tum est.

1. Quare postea pars militum apud Al-
bam, Cælam occisum ægerrimè tulit: & dicen-
tibus cunctis, duobus se fidem promississe li-

beris Severi, duobus servare debere. Sparti-
an. in Anton. Caracall.

Η Ρ Ω Δ Ι Α Ν Ο Υ

Τ Η Σ

Μετὰ ΜΑΡΚΟΝ Βασιλείας ΒΙΒΛΙΟΝ

ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Η Ε Ρ Ο Δ Ι Α Ν Ι

LIBER QUARTUS.

BREVIARIUM LIBRI QUARTI.

Severi reliquia ex Britannia Romam sunt delata. Ibi parentatione facta, & illo inter Divos relato, Antoninus & Geta fratres Imperium suscipiunt; ita dissidentes, ut illud, nisi tunc Julia intercessisset, certis limitibus inter se divisissent. Mox tamen gliscente indies odio, Antoninus fratrem Getam super pectus matris obruncat; & ad castra confugiens, militibus largitione corruptis, solus Imperator declaratur, ac statim in senatum populumque crudelissimè sevit. Posthac varias profectiones obiens ad Danubium Germanos, in Macedonia Alexandrum, in Asia Achillem amulabatur. Dein Alexandriam veniens, insigni latrocinio cives contrucidavit. Posthac Parthiam titulo nuptiarum ingressus, incautos Parthos, violato fœdere opprimit, rege vix elapso. Postremo Carris Mesopotamia à milite, cujus fratrem interemerat, interficitur; & combusto ejus cadavere cineres Antiochiam matri Julia mittuntur. Deinceps Macrinus Imperator eligitur; qui cum Artabano Rege Parthorum per integrum triduum praelio decernit, neutro exercitu vincente aut devicto; mox facto fœdere & discedente Partho, ipse cum Romanis copiis Antiochiam proficiscitur.

TA μὲν δὲ περιχθέν-
 τα Σεβήρω βασιλεύ-
 σαντι ἑκτακμάδεκα ἔ-
 τεσιν, ἐν τῷ πρὸ τέ-
 τυ βιβλίῳ δεδήλωται. οἱ ἕεις αὐ-
 τῆ ἡδὴ νεανία, ἅμα τῇ μητρὶ εἰς τὴν
 Ρώμην ἠπειγόντο, ἡδὴ μὲν καὶ τὴν ὀ-
 δὸν φασιάζοντες πρὸς ἀγγέλους (ὅτε
 γὰρ χαλαρωαῖς τῆ αὐτῆς ἐχρῶντο,
 ἅτε συνιστῶντο ἀγγέλοις) πολλὸν δὲ τὸ
 ὑποπτον ἐν ἅπασι, ἐδέσμασί τε καὶ
 πόμασι, μή τις αὐτῶν περιλαβὼν καὶ
 λαθῶν, ἢ πῖνας ἀναπέσειας τῆς ὑπε-
 ρείτης, δηλητηρεῖα χρίσῃται φαρμά-
 κω. ταῦτη γὰρ καὶ τὴν ὀδοποιεῖαν
 ἐπιμύλλον ἠπήγον, ἀβέστερον ἐκ-
 τερος βιώσεως περιδοκῶν, εἰ ἐν τῇ
 Ρώμῃ χύοιτο, καὶ τὰ βασίλεια διελ-
 λυμοὶ ἐν πάλαια καὶ πολλῇ οἰκίσει,
 καὶ πάσις πόλεως μείζονι, καὶ ἑαυ-
 τὸν ἐκείτερος διάγοι, ὡς βέλαιο.

β'. Ὡς δὲ ἀφικόντο εἰς τὴν Ρώ-
 μην, ὅ, τε δὴ μὲν αὐτῆς διαφωρο-
 ρῶν περιδέξαστο, ἢ τε σύγκλιτος περι-
 ηγόρδωσεν ἠγῶντο δὲ αὐτοὶ μὲν τὴν
 βασιλείον φέροντες πορφύραν εἰπον-
 το δὲ ὅτι αὐτοῖς, οἱ τὴν ὑπάλον
 ἀρχῶν τότε διέποντες, κέλιπιν φέ-
 ροντες, ἐνθα ἦν τὰ Σεβήρω λείψανα.
 οἱ τε περισαγορεύοντες τὰς νέας αὐ-
 τήρατορας παρόντες, καὶ τὴν κέλι-
 πιν περισεμύων. ἐκείνῳ μὲν ἐν πα-
 ραπέμφαντες, καὶ περιπομπάσαστες
 αὐτῆς, ἀπέδεντο ἐν τῷ νεῷ, ἐνθα

RES gestas Severi
 Principis per annos
 duodeviginti, superi-
 ore libro sumus
 persecuti. Porro autem
 ipsius liberi, adolescentes
 jam, unā cum matre Romam
 festinabant: seditiones jam tum
 in itinere agitantes. Quippe
 diverforiis, mensaque nun-
 quam eidem utebantur: mul-
 tumque suspitionis in cibo om-
 nni, potuque; ne alteruter
 antecapto tempore, ipse clam,
 aut per ministeria, veneno rem-
 gereret. Ob eamque causam
 etiam iter properantius faciebant:
 tutius rati victuros, ubi
 jam in urbem pervenissent,
 divisaeque inter se regia, ampli-
 us ac spaciosius aedibus, ma-
 joribus etiam reliqua urbe, pro
 suo uterque arbitrio separatim
 agitent.

II. Postquam verò in urbem
 perventum, populus eos
 univ^{er}sus laureatus excepit, &
 Senatus consulavit. Prae-
 bant igitur Principes ipsi cum
 purpura imperatoria: post se-
 quebantur consules, urnam
 cum Severi reliquiis gestan-
 tes. Qui autem novos Imperatores
 consulaverant, progressi deinde,
 urnam quoque ipsam supplices adorabant.
 Ita comitati magna pompa, com-
 posuerunt ipsam in templo,

1. Ita Spartianus Severi corpus Antoninorum sepulchro illatum refert.

ubi Marci, ac superiorum principum sacra visuntur monumenta.

III. Re igitur divina, caeremoniisque de more concelebratis, uterque in regiam discedunt, partiti inter se domum, januitque secretioribus obstructis, publicis tantum, atque atriensibus promiscue utentes. Quin & custodes corporis separatim sibi delegerunt, vix unquam congregientes, nisi paxillum duntaxat, ut in publico à multitudine ipsa conspicerentur. Sed inprimis tamen iusta parenti persolverunt. Mos est enim Romanis consecrare Imperatores, qui superstitibus filiis, vel successoribus moriuntur. Quique eo sunt honore affecti, relati dicuntur inter divos. Est autem tota urbe quasi luctus quidam festæ celebritati promiscuus. Quippe functum vita corpus, ritu hominum sumptuoso funere sepeliunt. Sed ceream imaginem defuncto quam simillimam fingunt, eamque in regie vestibulo proponunt supra eburneum lectum, maximum atque sublimem, vestibus instratum aureis. Et quidem imago illa ad ægroti speciem pallida recumbit. Circa lectum verò utrinque magnam partem diei sedent, à læva quidem Senatus omnis vestibus atris ami-

Μάρκω τε καὶ ἡσὺ πρὸ αὐτοῦ βασιλέων ἐπὶ μνήματι δεικνύται.

γ'. Επιτελέσαντες ὃ νομομισμένας ἱερουργίας ὅτι ἡ βασιλικῆς εισόδου, ἀνῆλθον εἰς τὰ βασιλεία, διελθόντες ὃ αὐτὰ ἐκάτερος ἡκί, παραφράττοντες τε πύσας εισόδου, εἰ πῆες ἦσαν λαυθαίνουσι, μόλαις δὲ τῆς δημοσίους καὶ αὐλεῖοις ἀναίδου, χρωμένου. φρουράς τε ὀπισθονίης ἰδίᾳ ἐκάτερος, καὶ σαμῖνίης, εἰ μὴ πρὸς ὀλίγους, ὅσον δημοσίᾳ εἴποτε ὀφθῶναι. ἐπέτελεσαν δὲ πρὸ ἀπύτων τῶν εἰς τὸν πατέρα πῆμῶ. ἔδοξεν γὰρ ὅτι Ῥωμαίοις ἐκδειάζειν βασιλέων τὸς ὅτι: ἀφ' ὧν πασι τελεσθήσαντας. τῶν τε τοιαύτων τελετῶν, ἀποδέσων καλῶσι. μεμνημένων δὲ πένδον ἑορτῆ καὶ θρησκεία, καὶ τῶν πόλιν δεικνύται τὸ μὲν γὰρ σῶμα τῆ τρυφότητι, πολυτελείᾳ κηδεῖα καλαδάπῆσιν ἀνθρώπων νόμῳ. 2 κηρὲ πλάσάνου εἰκόνα παύτα ὁμοίαν τῷ τέλει τῆς κατὰ, ὅτι μεγίστης ἐλεφαντίνης κλίνης εἰς ὑψὸν ἀρδείσης, περὶ πύλασιν ἐν τῇ ἡσὺ βασιλείαν εἰσόδῳ, χρυσούφοις σφαιρῶν κασσαννῶντες. ἢ δ' εἰκὼν ἐκείνη ἐν χήματι νοσῆτος ἀρδύται ὀχρῶσα. ἡ δὲ κλίνης ἐκατέρωθεν κατέζονται ὅτι πλείστον ἡμέρας ἐν μὲν τῷ κατὰ μέρῳ, πᾶσα ἡ σύγκλητος μελαίνουσι ἐφιστῆσι χρωμέν-

1. Lege [ἀφ' ὧν πασι.]

2. Descriptioni huic ad amissim respondet Dionis illa de solutis Pertinaci exequiis. Καὶ εἰς αὐτῶν, κλισίῳ β.

εἰδὼν π τοῦ Περτίναξος κήρυκον, σκευὴ ἱππικῶν ἀθητηλῶν ἀιστήθι libro 74.

νοι, ἐν ᾧ τῶ δόξιστῶ, γυναικες πᾶσαι, ὅσους ἀνδρῶν ἢ πατέρων ἀξίωμα πημῆς ἐνδοξον μέλασθ' ἰδωσιν. ἔτε δὲ χρυσοφορῶσα τις αὐτῆς ὄραται, ἔτε παειδερῶσι κοσμημένη, ἀμὰ λιπῆς ἐδίητας λάκκῳ ἀμφιανύμεναι, ἄμῃ παρέρχουσι λυπημῶν ἐπὶ ἐν ἡμερῶν τὰ εἰρημῶν ὀπιταίται. ἰατρὸι τὲ εἰσιόντες ἐκάστω, παρῆσισι τῆ κλίνῃ, καὶ δῆθεν ὀπισκεψάμενοι ἢ νοσῆτα, χαλεπώτερον ἔχον ἀπαγγέλλουσι ἐκάστω. ἐπὶ δὲ δόξῃ τετιλιότηκέναι, ἢ μὲ κλίνῃ ἀράμενοι ἢ τὲ ἰατρικῆ τάγμαθ' οὐχ ἠρέσατοι, καὶ τὲ συκλήτη ὀπιλέκτοι νεανίαι καλακομίζουσι διὰ τὲ ἱερῶς ἐδ' ἔ, εἰς τὲ τὲ ἀρχαίαν ἀγορὰν παρῆσισι, ἐνθα οἱ Ῥωμαίων ἀρχοῖτες ἀπομμῶται. ἐκατέρωθεν δὲ βόθρα πνὰ σύκεται, ἐν κλίμαθ' ἄμῃ, καὶ ὀπι μὲ πατέρα μέρος τὲ οὐχ ἠρέσαν καὶ οὐπατείδων ἢ χορὸς ἔσηκε παίδων ἐν δὲ τῶ ἀντικειμῶ, γυναικῶν τὲ ἐν ἀξιώσει ἔη ὀπισκῶν. ἀδουσι δὲ ἐκατέρω ὕμνος τὲ καὶ παῖδας εἰς τὲ τὲ ἰατρικῶτα, σεμῶν μέλι καὶ ὀπιλάτω ἐξῆρημισμῶν. μὲ δὲ τὲ το βυσσάντες τὲ κλίμα, φέρουσι ἐξω τὲ πόλεως εἰς τὸ καμῶνον Ἀριῶς πεδίον. ἐνθα κατεσκευάσθη ἐν τῶ πλατυτάτῳ τῶ πεδῆς τόπῳ τὲ βόθρων π καὶ ἰσπλάρον, ἀμῆς μὲ ὕλης ἔδεμῆς μετέχον ἢ ἐκ μόνῃς τε συμπίστως ξύλων μερίτων, εἰς ἄμῃ

ctus: à dextra verò matronæ, quas virorum aut parentum dignitas honestat. Harumque nulla vel aurum gestans, vel ornata monilibus conspicitur: sed vestibus albis exilibus indutæ, mœrentium speciem præbent. Hæc ita per septem dies continuos faciunt, medicis ad lectum quotidie accedentibus, inspectumque velut ægrum deterius se habere subinde pronuntiantibus. Dein ubi jam vitus est obiisse diem, lectum humeris attollunt equestri tenatoriique ordinis nobilissimi ac lectissimi juvenes, perque viam sacram in vetus forum deferunt, ubi magistratus Romani deponere Imperium consueverant. Utrunque autem gradus quidam sunt ad scararum similitudinem extracti, in quibus altera ex parte puerorum chorus est à nobilissimis atque patriciis, altera foeminarum illustrium, hyunos in defunctum præanasque canentium, verendo ac lamentabili carmine emodulatos. Quibus peractis, tollunt iterum lectum, atque extra urbem perferunt in Martium campum: ubi quàm latiffimè campus patet, suggestus quidam specie quadrangula, lateribus æquis affurgit, nulla præterquam lignorum ingentium materia compactus in tabernaculi formam. Id quidem interius totum est aridis fo-

1. Ἐπὶ τῶ χρῆσι παίδων καὶ ἀνδρῶν, ἀδοντες παρῆλλον. idem.
Ἰρηνώδη πνὰ ὕμνον εἰς τὲ Περσῆων

ἄλλοι μὲν οὖν, εἰκόνας ἔχοντα, ὅσοι
 Ῥωμαίων ἐνδόξως ἐστρατήγησαν, ἢ ἐ-
 βασιλεύσαν. τούτων δὲ συντελεσθέν-
 των, λαβὼν λαμπάδα ὃ τὴ βασιλείαν
 ἀφ' ὧν ἐλάμβανον, προσφέρει τῷ οὐ-
 κήματι, οἱ τε λοιποὶ πανταχό-
 θεν πῦρ περὶθεύσασιν. πάντα τὴ
 ἕξαι ἀνάπτεται ἑὸν μύθους ἑσθ' ἢ
 πυρὸς, φρυγάνων τε πλῆθους καὶ θυμι-
 αμάτων ἑπιθέσει. ἐκ τούτου τε-
 λεωθεύσας, καὶ βραχυτάτην καλισκοδι-
 ἀσματος, ὡς ἄρ' ἀπὸ πρὸς ἐπέλξεως,
 ἀετὸς ἀφίεται, τῷ πνεὶ ἀνθρώπο-
 ῦν εἰς τὴν αἰθέρα, ὃς φέρειν ἀπὸ
 γῆς ἐς ἔρανον τὴν βασιλείαν ψυχῶν
 πρὸς δέεται ἑσθ' Ῥωμαίων, καὶ ἐξέκεινε
 καὶ τὸ λοιπὸν θεῶν θρησκυδία.

δ'. Ταῦτά τε πῶς πρὸς ἐκ-
 δεύσαντες οἱ παῖδες ἐς τὴν πα-
 τέρα, ἐπισημασάντες εἰς τὴν βασιλείαν.
 ἕξ ἐκείνου δὲ ἐσασιάζοντες πρὸς ἀντι-
 λας, ἐμίσουσι τε καὶ ἐπεβέβησαν.
 πάντα τε ἐπεσφῆν ἐκαστέρου, πρὸς
 ῥῶν τὸν ἀδελφὸν ἀποσκυδίασαι
 δαι, εἰς αὐτὸν τε μόνον πελαγα-
 γῶν πῶς ἀρχῶν. ἐμερίζοντο δὲ καὶ
 πάντων αἱ γνώμαι, καὶ ὅσοι ἐν ἀξι-
 ὴσει ἢ πρὸς πρὸς ἴσαν καὶ πῶς πό-
 λιν. ἰδίαν γὰρ αὐτῶν ἐκαστέρου ἐπέ-
 σπῆτε τε λαυδαίαν, καὶ ἀκείνοιο
 μεγάλας ἑσθ' ἑσθ' πρὸς αὐτὸν
 ἀνθρώπων. καὶ τὸ γε πλεῖστον μέρος εἰς
 τὸν Γέταν ἐβλεπε. φαντασίαν γὰρ

norum, principumque illustri-
 um. Quæ ubi celebrata sunt,
 facem capit imperii successor,
 eamque tabernaculo admovet.
 Tum cæteri omnes undique ig-
 nem subjiciunt: cunctaque
 illico tomibus illis aridis o-
 doramentisque referta, igni
 valido corripiuntur. Mox ab
 extremo, minimoque taber-
 naculo, tanquam è fastigio
 quodam, simul cum subjecto
 igni, aquila dimittitur, quæ
 in cœlum creditur ipsam Prin-
 cipis animam deferre. Ac jam
 ex illo unâ cum cæteris numi-
 nibus Imperator colitur.

IV. Ita consecrato parente re-
 versi domum juvenes, discordias
 quotidie & similitates exercere,
 infidari inter se, moliri, parare
 omnibus modis, atque ea modo
 uterque in animo habere, qui-
 bus alter dolo caperetur: po-
 stremo quacunque via grassari
 ad singulare imperium; ac ni-
 hil invicem prætermittere, dum
 confortem potestatis expunge-
 rent. Sed & mentes, animi-
 que omnium urbanorum, qui-
 cunque honore aliquo aut di-
 gnitate præstarent, diversi trahe-
 bantur, utroque seorsum literas
 clanculum missitante, magnif-
 que pollicitationibus sibi homi-
 nes adjungente. Major tandem
 pars ad Getam spectabat, quod

1: Alterum hic loci redundat [ῥῶ-
 ναι] aut [ἀμφοτέρω.]

2. Rectius ἐπισημασάντες quod annota-
 vit Stephanus.

3. Γενόμενος δὲ τῆς αἰῆς πρὸς ἐξ
 αὐτῆς [πρὸς αὐτῆς] ἀνέπαρ. Sed lon-
 gum est per singula ire, quare Dionem
 consule, libro statim citato.

opinionem nonnullam ostenderet probitatis, moderatumque se & lenem in congressibus præstaret. Studia porro tractabat honestissima: quippe & disciplinarum laude celebres circa se frequentes habebat, & in palestra ac reliquis ingenuis exercitationibus versabatur. Placidus præterea in omnes, atque humanus, fama & gloria quadam optima plurimos ad amicitiam, benevolentiamque alliciebat. Contra verò Antoninus cuncta asperius ferociusque gerebat, atque ab his rebus, quas supra diximus alienus, militaris vitæ ac bellicæ videri amator affectabat, nihilque non iracundè faciens, minitendo quàm suadendo, metu quam benevolentia sibi amicitias quærebat.

V. Sed cum diu frustra mater discordantes inter se germanos redigere in gratiam studeret, visum aliquando ambobus est Imperium inter se dividere, ne Romæ agitantes, alter alterius essent invidiis opportuni. Quare convocatis paternis amicis, coram ipsa matre de Imperio dividendo disceptabant, sic ut Europa omnis Antonino, tellus autem adversa quæ omnis Asia nuncupatur, Getæ adjudicaretur. Ita enim divina quadam providentia, utrumque continentem Propontidos incursum determinari. Placebat autem ut Antoninus castra ad Byzantium ha-

πνα ὀπαικείας ἐπεδείκνυτο, ἡ μέγιστον τε καὶ ἀριστόν ἐαυτὸν τοῖς παροῦσιν παρέχεν. ὀππιδόμασι τε σπουδαυοτέροις ἐχρήστο, περσιέμενους τε τὸς ὀππιδόμασι ἐπαυκεν, ἐστρατακῶς τε περὶ παλαιστράν καὶ γυμνάσια ἐλευθέρα, χριστός τε ὢν καὶ φιλόανθρωπος τοῖς συνῶσι, φιλμῆ καὶ δόξῃ ἀείσει πλείους εἰς εὐνοίαν καὶ φιλίαν ἀνακλήσειτο. ὁ δὲ Ἀντωνίνος ἐμειδῶς τὰ πάντα καὶ θυμοειδῶς ἐπεσθῆ. πολὺ δὲ ἀπάγαν ἐαυτὸν ἤντ περσιέμενους, στρατιωτικῶς τε καὶ πολιτικῶς βίαν ἐραστὴς ἔσθ) περσσοποιεῖτο. ὀργῇ τε πάντα περσίων, καὶ ἀπειλῶν μάλλον ἢ πειθῶν, φόβῳ καὶ ἐκ εὐνοίας φίλους ἐκτάτο.

εἰ. Ὡς σασιάζοντες δὲ τὸς ἀδελφῶς ἐν ἄπασιν οἷς ἐπερσίων, μέγιστον καὶ ἀριστόν ἐαυτὸν τοῖς παροῦσιν παρέχεν. ὀππιδόμασι τε σπουδαυοτέροις ἐχρήστο, περσιέμενους τε τὸς ὀππιδόμασι ἐπαυκεν, ἐστρατακῶς τε περὶ παλαιστράν καὶ γυμνάσια ἐλευθέρα, χριστός τε ὢν καὶ φιλόανθρωπος τοῖς συνῶσι, φιλμῆ καὶ δόξῃ ἀείσει πλείους εἰς εὐνοίαν καὶ φιλίαν ἀνακλήσειτο. ὁ δὲ Ἀντωνίνος ἐμειδῶς τὰ πάντα καὶ θυμοειδῶς ἐπεσθῆ. πολὺ δὲ ἀπάγαν ἐαυτὸν ἤντ περσιέμενους, στρατιωτικῶς τε καὶ πολιτικῶς βίαν ἐραστὴς ἔσθ) περσσοποιεῖτο. ὀργῇ τε πάντα περσίων, καὶ ἀπειλῶν μάλλον ἢ πειθῶν, φόβῳ καὶ ἐκ εὐνοίας φίλους ἐκτάτο.

1. Angebatur enim Antoninus, ut ait referente Spartiano, in adolescentiâ comis videri, modestiore fratris ingenio, Qui, habebatur.

σαι φρατόπεδον, ἢ δὲ Γέταν ἐν Καλ-
 χηδόνη ἢ Βιθυνίας, ὡς ἀνικείμενα
 ἀμήλοισι τὰ φρατόπεδα φρυοῖν τε ἢ
 ἑκατέρω ἀρχῶν, καὶ καλοῖσι τὰς Ἀλε-
 ξάνδρως. ἐδίδκει τε ἢ συκλήτη βελῆς
 τὰς μὲν Εὐρωπαϊκὰς πάντα ὑπομείναι,
 τὰς δὲ ἐκείθεν ἀπελθεῖν σὺν τῷ
 Γέτῃ. τῇ τε βασιλείᾳ τῇ αὐτῷ αὐ-
 τάρκῃ ἑσθλῆς ὑποδοχῶν ὁ Γέτας ἔλε-
 γθη, ἢ ἢ Ἀντόχραν, ἢ ἢ Ἀλεξάνδρει-
 ἀν, ἢ πολὺ πρὸ Ρώμης, ὡς ἔστο,
 μεγάλαι ἀπολειπέσας. ἢ δὲ ὑπὸ με-
 σημβείᾳ ἐδῶν, Μαυριστὺς μὲν καὶ
 Νομάδας, Λιβύης τε τὰ παρακεί-
 μενα, Ἀντανίῳ παραδοθῶναι τὰ δὲ
 ἐπέκεινα, μέχρις ἀνατολῆς, ἀρροσῆ-
 κῆν τῷ Γέτῃ.

51. Ταῦτα δὴ αὐτῷ Ἀλεξάνδρῳ
 τῶν, οἱ μὲν ἀμφοῖν πάντα σὺνδραποῖσι
 ἀρροσῆσι ἐς γῆν ἐνδοῦ. ἢ δὲ Ἰα-
 λία γῆν μὲν, ἔφη, καὶ θαλάσσαν, ὅ
 τέκνα, σύεισκέλε ὅπως νεύμεθε, καὶ
 τὰς ἠπείρους, ὡς φαίη, τὸ Πόντιον
 εἰδῶν Ἀλεξίῳ ἢ δὲ μητέρα πῶς
 ἀν δέλοιθε; καὶ πῶς ἢ ἀθλία ἐρῶ
 εἰς ἐκείτερον ὑμῶν νεύμεθαι ἢ τμη-
 θεῖλαι; ἀρροσῆν δὴ ἐμὲ φονεύσατε,
 καὶ διελόντες ἐκείτερον παρ' ἐαυτῶν τὸ
 μέρος, θαπτεῖτε. ἔπαρ δὲ ἀν μὲν γῆς
 καὶ θαλάττης εἰς ὑμᾶς μετὰ δέλαι.
 ταῦτα δὲ λέγουσα μὲν δακρύων καὶ
 οἰμωγῆς, ἀμφοτέροις τε τὰς χεῖ-
 ρας ἀειβάλλουσα, καὶ ὑπὸ τὰς ἀλγύ-
 λας ἄγκυρα σιναγεν ἐπὶ ῥᾶτο. πάν-
 τας δὲ οἴκητα καλαβόησεν, διελύ-
 θη τὸ συνέδριον, ἢ τε σκέψις ἀπεδο-
 κιμάθη, ἐκείτερος τε εἰς τὰ ἑαυτῶν
 βασιλεία ἀνεχώρησε.

beret, Geta verò, in Calche-
 done Bithyniæ urbe, quæ sci-
 licet opposita inter se utrius-
 que Imperium tuerentur, atque
 à transmittendo prohiberent.
 Tum ut è Senatorio ordine
 quocunque ex Europa forent,
 in urbe ipsa remanerent, reli-
 qui Getam sequerentur. Sedes
 Imperii sui Geta destina-
 bant Antiochiam vel Ale-
 xandriam, urbes magnitudine
 haud longè infrà Romam.
 Tum ex gentibus ad meridiem
 habentibus Mauros, Numidas-
 que Antonino concedens, reli-
 quos ad orientem usque Geta
 sibi asciscibat.

VI. Hæc dum illi agita-
 rent, reliquis omnibus mæsto
 vultu terram intuentibus, ita
 Julia mater locuta est. Ter-
 ram quidem & mare, ô filij,
 jam invenistis quo pacto di-
 vidatis: & continentem utram-
que, ut dicitis, Pontici discrimi-
 nant fluctus: matrem verò *
quonam modo divideris? Quo-
 nam modo infelix ego distri-
 buar inter utrumque vestrum,
 aut dissecabor? Me primùm
 igitur occidite, dimidiamque
 uterque apud se partem sepeli-
 at, ut ego quoque inter vos cum
mari terraque ipsa divider. Hæc
 locuta multis cum lacrymis e-
 julatuque manus anibobus inji-
 ciens, complexa utrumque re-
 conciliare inter se conabatur.
 Quare coorta miseratione, cun-
cti discessere, improbato consi-
lio, ipsique in ædes suas re-
 versæ.

VII. Sed gliscibat indies odium, atque discordiæ. Nam five duces ac magistratus aliqui eligerentur, utque amico suo potissimum usufragabatur: five jus dicerent, semper diversa sentiebant, magno illorum periculo cuja res agebatur. Pluris enim studium suum, quàm jus aut æquum faciebant: etiam in ludis ipsis diversarum semper factionum. Nihil præterea insidiarum omittebant. Cocos identidem, & pincerinas, conati ad veneficia impellere. Quæ ubi tardius procedebant, quod, scilicet uterque magna diligentia curaque cibum capefferent, postremò impatiens Antoninus, atque imperii totius cupidine intigatus, deliberat magnum aliquid vel facere, vel pa i, ferrumque & eadem molitur.

VIII. Et quando secus processerant latentis insidiæ, necessarium putabat periculo omni ac spe posthabita, quovis modo inceptum patrare. Quare irrupto fratris cubiculo, nihil eum tale expectantem

Ζ'. Τὸ δὲ μῖσθον καὶ ἡ πάσις
κῆρυτο. εἴτε γὰρ ἡγεμόνας, ἢ ἀρχον-
τας εἶδει ποιεῖν, ἐκείτους ἢ ἑαυτῶ
φίλον προβάλλειν ἢ θέλει. εἴτε δι-
ζοῖεν, τὰ ἐναντία ἐφρόνεν, ἐπ' ὁ-
λέθρου ἢ διὰ ζουδίων ἕως ὅτι,
πλέον γὰρ ὡς παρ' αὐτοῖς ἢ διὰ
τὸ φιλοβίον ἐν τῷ δεύματι περὶ τὰ
ἐναντία ἐστὶν ἀζου. πάντα ἢ εἶδη
ὀπιβουλῆς ἐξήρτων, οἰνοχόους ἢ καὶ
ὀφοποιῆς ἀπέπειδον ἐμβολεῖν δι-
λυτήρια φάρμακα. ἢ ἐξάδ' ὡς ὁ αὐ-
τῶν δεύτερον προεχώρει, ἐπέδ' ἢ μὴ
πολλῆς ὀπιμελείας καὶ φρουρῆς δι-
ηπάτο. τέλος δὲ, μὴ φέρον ὁ
Αντωνίνου, ἀλλ' ὑπὸ τῆς περὶ
τῶν μοναρχίαν ὀπιθυμίας ἐλαυνο-
μεθ' ἀέγνο δρασά π, ἢ παρ' αὐτῶν
ἡλικίαν, διὰ ξίφους χωρήσας, καὶ
φόνου.

η'. Μὴ προεχώρησεν γὰρ τῆς
λανθανούσης ὀπιβουλῆς, ἀναγκάσιαν ἡ-
γήσατο ἢ κινδυνώδη ἢ καὶ ἀπεγνω-
στέον, ἢ ἢ μὴ διὰ σοφῶν, ἢ ὁ δὲ
ὀπιβουλῶν. 2 Γέτας. μὴ δὲ τρωδείας
κασιῶν, προεχέας τὸ αἶμα τοῖς ἢ

1. Locum hunc deploratæ sanitatis, ut Stephano & Sylburgio videtur, nemo habens in integrum restituere conatus est; quod quidem ad id dissimulat Politianus ut in interpretatione omiserit. Quid si salvo textu, sensu pariter & interpretatione legitima, ita possit elerri? constulit se Antoninus ad insidias summo cum periculo conjunctas, tum propter matris amorem, quo Getam sc. prosequuta est, tum propter Getæ insidias quas contra moliri solitus est. Quem sentium ita præ se ferunt, ἢ τ μὴ γὰρ σοφῶν, τὸ δὲ ὁ ἐπιβουλῶν [ut unam, quam alii suspicantur, nequa-

quam videam.

2. Insidiarum ordo hic erat. Persuasit matri Antoninus, ut fratrem in thalamum vocaret, facta reconciliatio- nis spe, qui cum accersitus venisset, à Centurionibus ibidem, Antonini jussu, collocatis interficitur. Καὶ αὐτῶν, ἢ-
quit Dion, πρὸς τε τῶν μητέρα προ-
καταφυγῆναι, καὶ δὲ τὸ τε τοῦ αὐτῶν
αὐτῆς ἐκαρτηθῆναι, καὶ τοῖς τε σῆσι
τοῖς τε μετὰ τῶν αὐτοφωῖται κατέκταναν
ὀλοφροσύνῃ καὶ βοῶντα, μήτερον, μήτερον,
τεκῆσα, τεκῆσα, βοῶντα, σφάζομαι.

μῆδος εἶδεσι, μετῆλαξε τὸ βίον.
 ὁ δ' Ἀγρωῖν^Θ, κατ' ἄρμαδένι^Θ αὐ-
 τῷ τῷ φόνου, προσιδῆ^τ δωματίου
 θέων, φερόμενός τε δι' ὅλων τῆ^β βα-
 σιλείων, ἐβόα μέγαν κίνδυνον ἐκπε-
 φολήσαι, μόλις τε σωθῆναι. τὰς τε
 στρατῶτας, οἱ φρεσὶ τὰ βασίλεια,
 κηρύσει αὐτὸν ἀρπάζοντας ἀπάγειν
 εἰς τὸ στρατόπεδον, ὡς ἂν σωθῆ^ε ἐκεῖ
 φυλαχθεῖς. μείνας γ' ὅπῃ τὸ βασι-
 λείον ἀλλῆς, ἔλεγον ἄπολείδου. π-
 εδῶσαντες τὸ ἐκείνοι, τὸ, τὸ πε-
 παραγυρόν ἔνδον ἐκ εἰδότες, θέ-
 οντὶ αὐτῷ καὶ φερόμενῳ σωσέδρα-
 μον πάντες. ταραχὴν τε κλείχῃ τὸ
 δῆμον, ὁρῶντα πρὸ δαίμων, διὰ
 μέσης φερόμενον τῆς πόλεως δρόμῳ
 τὸ βασίλειον. ὡς δὲ ἐπέπεσον εἰς τὸ
 στρατόπεδον, ἐς τὸ τὸ νέων, ἔνθα τὰ
 σημεῖα καὶ τὰ ἀγάλματα τῶν στρατο-
 πέδου προσκυνήσαν, εἶπας ἑαυτὸν
 εἰς γλῶ, ὁμολογεῖ τε χαιρεσίαια,
 ἔδουε τε σωτήρια. ὡς δὲ διηγήθη
 τῷ τοῖς στρατῶταις, ὧν οἱ μὲν ἦδη
 πρὸ λυτῶν εἶχον, οἱ δὲ ἀνεπαύ-
 οντο, πάντες ἐκπλαγῆτες συνέθεον.
 ὁ δὲ προσηδῶν, τὸ μὲν παρὰ τὸν εὐ-
 δαίμονος ἔχ ὁμολόγησεν. ἐβόα δὲ πε-
 φολήσαι κίνδυνον καὶ ὀπιθευλῶ πο-
 λεμῆς καὶ ἐχθρῶν, τὸν ἀδελφὸν λέγων.
 μόλις τὸ καὶ μὲν πολλῆς μάχης ὄψ^β
 ἐχθρῶν κεκρατημέναι. κινδυνώσαν-
 των δὲ ἀμφοτέρων καὶ ἕνα ἑαυτὸν
 βασίλειον τετηρεῖσθαι ὑπὸ τὸ τῆς τύχης.

supra matris pectus multo un-
 dantem sanguine sævus obtrun-
 cat. Quo facto exilit statim,
 ac per totam regiam currens,
 clamitat magnum se pericu-
 lum effugisse, vixque evasisse
 incolumem. Simul imperat mi-
 litibus regiae custodibus rape-
 rent illico se, atque in castra
 deducerent, ubi turius asserve-
 tur: peritulum dictans si diu-
 tius in ædibus moram trahat.
 Illi pro veris ea dicta accipi-
 entes, simul ignari quæ intus
 gesta, currentem eum curren-
 tes & ipsi comitantur. Fit in-
 gens populi tumultus, raptim
 agente se sub vesperam prin-
 cipe mediam per urbem. Ut
 autem castra attigit ædiculam-
 que eam, intra quam signa
 ac simulacra exercitus adora-
 rantur, procidens humi gra-
 tias agebat votis quasi pro sa-
 lute susceptis. Ea re militibus
 nunciata, partim jam lavan-
 tibus, partim quiescentibus,
 statim illuc omnes exterriti fe-
 runtur. Ille progressus in me-
 dium, non quidem continuò
 rem ipsam prout erat gesta
 fatebatur, sed effugisse peri-
 culum clamitabat, insidias-
 que inimici hominis atque
 hostis. Nam ita fratrem ap-
 pellabat. Vixque tandem post
 longum certamen adversarios
 superatos; quippe utriusque pe-
 riclitantibus, se postremò u-
 nicum imperatorem fortunæ

1. Post fratris mortem in castra Præto-
 ria pergens, apud milites conquestus est cir-
 cumveniri se fratris insidiis, atque ita fra-

rem in palatio fecit occidi Spart. quin
 post fratrem occisum hoc uno se muni-
 vit pratextu.

relictum dono. Talia quædam obliquans atque involvens, intelligi quæ fecisset, quam audiri malebat.

IX. Tum pro salute imperioque suo singulis militibus Atticarum drachmarum duo millia supra quingentas pollicetur, prætereaque annonæ supra quam sueti accipere dimidium. Jubet item jam tum ex templis, thesaurisque sibi ipsos pecuniam sumere, largiter effusis uno die quæcunque per duodeviginti annos Severus collegerat atque reconderat alienis calamitatibus. At milites tanta pecuniæ magnitudine illecti, totoque jam negotio intellecto, vulgata passim cæde per eos qui ædibus effugerant, unum illum declarant Imperatorem, Geta hoste appellato. Igitur ea nocte moratus in templo Antoninus, ac fretus largitionibus, quibus sibi milites adjunxerat, contendit postridie in Senatum, toto stipante exercitu, sed armis intractiore, quàm consuevit Principem deducere. Ingressus deinde, ubi rem divinam fecit, conscendit sellam Imperatoriam, atque in hunc modum verba facit.

Concio Antonini.

X. Non me quidem fugit, omnem domesticorum cædem, statim atque auribus incidere, odiosam videri: nomenque ipsum ut primum audiat, afferre gravem calumniam. Quippe infelices misericordia, po-

ποιῶντα θίπνα πλεονεξίας ἐμφαίνων, νοεῖσθαι μάλλον ἐβύλετο τὰ πρῶτα ἢ ἀκρίβειαν.

θ'. Ὑπαρχεῖτε μοι ὡς αὐτοῖς, ὑπὸ τῆς ἐαυτῶ σπουδαίας ἢ μοναρχίας, ἐκείνων μὲν στρατιῶν διχλίας ἢ πεντακοσίας δραχμῶν Ἀθηναίως. προσέδισσι ὅτι πρὸ σπιρσίφου ἀγῶ τοῦ τελευθίου ἡμισυ. κελούσθαι ἢ ἀπὸ θρόνου αὐτῶν ἡδὴ, ὑποδέχεσθαι ἐκ τῆς τῶν καὶ τῶν θησαυρῶν τὰ χεῖματα, μῖσθαι ἢ ἡμέρας ἀφιδῶν ἐκ χεῖρας πάντων ὅσα ἔτεσιν ἀετιμωμένα ὁ Σεβήρῳ ἡθροισέθαι ἢ κατέκλεισεν ἐξ ἀγοστῶν συμφορῶν. οἱ ὅτι στρατιῶται ποσῶν χρημάτων πληθῶν ἀκρίβειαν, ἢ σωφρονεῖν τὸ πρῶτον ἀγαθόν, ἡδὴ ἢ ἢ φόνος διαβοήτης θησαυρῶν ὑπὸ τῶν ἐνδοθεν φερόντων, μόνον ἢ αὐτοκράτορα ἀναγορεύουσιν αὐτὸν, ἢ ἢ Γέτα καλεῖται πολέμιον. ἐπιμένει δὲ ὁ Ἀθηνῶν τῆς νυκτὸς ἐκείνης ἐν τῷ νεῷ τῆς στρατιῶν, διαξήσας ἢ, ἢ ὅτι δόξασαν οἰκιστῶν ἀμύνης τῶν στρατιῶν, εἰς τῆς σύγκλητον κατῆλθε μὲν πάντων τῶν στρατῶν, ἀπιστοῦν μάλλον ἢ ἔδος ὅτι βασιλέα προσηγορεύσιν. εἰσελθὼν δὲ ἢ θύσας, τῆς τε βασιλείας ἐπιπέσας φόνος, ἐλάττει τοιαῦτα.

Δημιουργία Ἀντωνίνου.

ι'. Οὐκ ἀγνοῶ μὲν, ὅτι πᾶς οἰκίῃ φόνος εὐθέως ἀκρίβειαν μεμίσσηται, τὸ, ἢ ὄνομα ταῦς ἀκοῶν ἄμα τῷ προσπεσῆν, εὐθὺς φέρεται χαλεπῶν ἀγροῦν. τοῖς μὲν δὲ δυσχρήστῳ ἔλαος, τοῖς δὲ κρατήσιν

τήσασι φθόνῳ περιεκολληθεί· καὶ τὸ
 μὲν ἠγήσεν τοῖς τοιάτοις ἀδικεῖσθαι,
 τὸ δὲ νικῆσθαι ἀδικεῖν δοκεῖ. πλὴν εἴ
 τις ὀρθῶς κρίσει, καὶ μὴ ἀγροδέσει τῆ
 πρὸς τὸ πεισόντα, τὸ περιεκολληθῆναι
 λογίζοιτο, πῶς τε αἰτίαν αὐτῷ καὶ
 πῶς ὑποδείξιν ἐξετάζοι, εὐροὶ ἂν
 ὀμῶς καὶ εὐλογον καὶ ἀναγκῶνον, ἢ
 μέλλοντα πείσεσθαι δεῖν, ἀμύνασθαι
 μάλλον ἢ ὑπομείναι. τῆ μὲν γὰρ
 συμφορᾷ ἤ πεπόντῳ, καὶ ἀναγκῶ
 νίας λόγος περιεκολληθεί· ὁ δὲ
 κρατήσας ἅμα τῶν σπουδῶν, καὶ δό
 ξαν ἀνδρείας ἀπώλετο. τὰ μὲν ἐν
 αἰσῶ, ὅσα διὰ δηλητηρίων φαρμα
 κῶν, καὶ διὰ πάσης ἐνέδρας ἐπέβη
 λδόμενοι, ἐνεσιν ὑμῖν καὶ διὰ βα
 σάνων χαρήσασιν μαθεῖν. καὶ γὰρ διὰ
 τῆτο τις ἐκείνη ἐν τοῖς ὑπερήτοις
 ἐκέλευσα παρεῖναι, ὅπως εὐριστε ἢ
 ἀλίθειαν. εἴσι δὲ πρὸς αὐτῶν, καὶ
 ἡδὴ ἐξεταθέντες, καὶ τὸ ἐξετάσεως
 ἐπακῶσα δυνάσθε. τὸ δὲ ἐν τρυφῶ
 τῶν, ἐπιπλάθει μοι ὡς τῆ μνησεί
 ὄντι, ξιφίφρεις ἔχων πνᾶς ἐς τῆτο
 παρεσκευασμένους, ὅσῳ ἐγὼ προμη
 θεῖα πολλῆ καὶ ἀσχυροῖα συνίσι, ἡ
 μυνάμενος ὡς πολέμιον, ἐπεὶ μήτε
 γνώμενος ἐπὶ μήτε ὀρμῶν ἔφερον ἀ
 δῆσθαι. ἀμύνεσθαι τε αὐτῶν ὅπῳ
 λδόντας ἢ μόνον δίκαιον, αἰσῶ καὶ
 συνίσι. αὐτῶν γὰρ ὁ τῆσδε τὸ πό
 λεως κτίσης Ρωμύλοῦ ἐν ὑπέκειν
 ἀδῆσθαι, ὑπέκεινται μόνον εἰς τὰ
 ἐκείνη ἐργα. σιγῶ Γερμανικόν ἢ τὸν

1. De exemplo à Romulo petito
 fatis constat, si cætera, quæ adducun-

tur, utique quadrarent. Nam præterea
 quòd Germanicum Tiberii fratrem ap-

ac Titum Domitiani fratres. Marcus ipse philosophiae simulator ac mansuetudinis, Lucii generi sui contumeliam non pertulit. Ego verò venenis comparatis in me, gladioque impendente, ultus hostem: quippe hoc illi sua opera nomen imponebant. Vos autem Diis gratias agite, quod alterum vobis principem servaverint: neque mentes vestras in diversa partiti, sed unum tantum spectantes Imperatorem, vitam securi traducite. Imperium autem Jupiter, sicut ipse inter Deos solus possidet, ita etiam uni tantum mortalium adjudicat.

XI. Hæc locutus magna voce, irarumque plenus, ac truculento vultu illius amicos intuens, trementibus pallentibusque plerisque in regiam revertitur. Continuo igitur coepti occidi domestici omnes fratris, atque amici, quique in ædibus habitabant, quas ille incoluerat: ministrique item universi, sic ut ne ætati quidem infantium parceretur.

Νέρανθ, ἢ Τίτον τὸν Δομετιανῶ. Μάρκῳ αὐτὸς φιλοσοφίαν ἢ ὀπείκειαν προσποιούμενῳ, Λυκίῳ τὴν ἕβαν καὶ ἰνεγκον, ὄντῳ γαμβρῶ, ἀλλ' ἐξ ὀηγουλῆς αὐτὸν ἀπεισεύατο, ἐγὼ δὲ διληθητῶν παρεσκευασμένων, ξίφοις ἐπισημῶν ἢ ἐχθρὸν ἡμυάμην. τῆτο γὰρ αὐτῷ τῆνομα ἐδίδου τὰ ἔργα. ἡμᾶς δὲ χερὶ προστον τῶ θεοῖς εἰδέναι χάλεον, ὅτι καὶ ἢ ἕτερον ἡμῶν ἢ βασιλέων ἔσωσαν, παύσασι δὲ ἡδὴ πᾶς ψυχᾶς, ἢ πᾶς γνάμης διηρημῶν, εἰς ἕνα δὲ βλέποντας, ἀμειμῶν βίην. βασιλείαν δὲ ὁ δὸς, ὡσπερ αὐτὸς ἔχει μόνῳ θεῶν, ἔτω ἢ ἀνδράπων ἐν δίδωσι.

ια'. Ταῦτα εἰπὼν μεγάλη βοῆ, θυμῷ πεπληρωμῶν, βλέμμασι δριμυτῶ ἀφορῶν εἰς τὸς ἐκείνους φίλους, πέμοντας τε καὶ ἀχειῶντας τὸς πλείους καταλιπὼν, εἰς τὰ βασιλῆα ἀνδραμῶ. ἰδὼν δὲ πάντες ἐφονδύοντο οἱ ἐκείνους οἰκετοὶ τε καὶ φίλοι, ἢ οἱ ὄντες ἐν τῶς βασιλείοις ἐνθα ἐκείνος ἦκει. ἔσπρηται τε πάντες ἀνθρώπων. ἐδὲ πῖς ἦν φειδῶ ἢ.

pellere, cum per adoptionem filius esset, nullibi, quod sciam, proditum est Germanicum Tiberio insidias struxisse, aut quocumque modo opprimendum curasse; quod tamen nosse innuere videtur. Certè Germanicus ipse Antiochiæ obiit, non sine veneni suspitione. Suet. lib. 4. c. 1. Adhuc neque Titus commodè in exemplum cesserit, qui, referente Suet. c. 4. lib. 11. fratrem insidians sibi non desinens, sed parte ex professo sollicitantem exercitus, nec occidere, nec sepulture, ac ne minime quidem in honore habere sustulit. Quod ad Marcum attinet v. Spart. in

Verò. Hæc, inquit, vita diversitas atque alia multa inter Marcum & Verum similitates fecisse non aperta veritas indicabat; sed occultus rumor insurrebat. Deinde Marcum ab omni hujusce fraudis suspitione liberat.

1. Quos omnes Dion in numerato habet. Τὸν δὲ δὴ Καισαρείων, καὶ τῶν στρατιῶν τῶ μὲν ἢ Γίτου Ἰσομῶν, & εἰς δύο μυριάδας παραγγεῖμα ἀπέκλιμε, ἀνδρας ἀπῶν καὶ γυναικῶν, ὡς πῶ πῖς ἐ ἔτυχη ὅν τῶ βασιλείῳ ὄν.

λιλίας, ἕτε μέγχε νηπίων. τὰ δὲ
 πλάματα φερόμενα μεθ' ὑβρεως, πά-
 σως ἀμαξίας ἐπιτεθέντα, ἕξω τ' πό-
 λεως κομιθέντα, σωρηδὸν κατε-
 πίμπετο, ἢ ὅπως δὴ ἐξείπτετο. ἕ-
 δεῖς δὲ περιεγύετο, ἥδ' κἄν με-
 τείως ἐκείνω γνωθέντων. ἀθηναῖ
 δὲ καὶ λυίσχοι, ὑποκειτὺ τε πά-
 σης μύσης καὶ ὀρχήσεως, πᾶν τε
 ὄσπρ ἐκείνῳ δὲ ἡδονῆς ἔχε δέα-
 μα, ἢ ἄκισμα, διεφθείρετο. τῆς
 τε συκλήτης βυλῆς ὅσοι γῆς ἢ πλέ-
 τω ὑπερέχον, ὅτῃ βραχυτάταις
 ἢ ἡδ' ὑφ' ἑσώσεως αἰτίαις, ἐκ τῆς
 τυχέσης ἀμβολῆς ὡς ἐκείνους φί-
 λοι ἀνηροῦτο. τῷ τε Κομμῶδ' ἀ-
 δελφῷ, περιεβύτη ἡδὴ, καὶ πρὸς
 πάντων βασιλέων, ὡς Μάρκου δυ-
 ρατέρου, τεπιμηδῶν αἰπέκλεινον,
 αἰτίαν ἐπαγαγόν, ὡς διακρυσάση
 ἥδ' ἐπὶ τῇ μητρὶ αὐτῶ ὅτῃ τῶ παι-
 δος φόνω. τῷ τε γυναικὶ γημομέ-
 νω ἑαυτῆ, Πλαυπανῆ δυρατέρα,
 ἕσαν δὲ ἐν Σικελίᾳ, τὸν τε ἀ-
 νεψιδὸν αὐτῶ, Σεβήρω τε ὁμώνυμον,
 καὶ τὸν Περπύνακ' ἡδὸν τῆς τῆ
 Κομμῶδ' ἀδελφῆς Λυκίλλης ἡδὸν,
 καὶ εἰ π' ἡδ' ἦν βασιλικόν, ἢ ἐν
 συκλήτῳ ἕξ ἐπιτεθέντων καλαβαῖ-
 νον, πᾶν ἐξέκοψεν. εἰς τ' τὰ ἕδνη
 πέμπων ἡγεμόνας τε καὶ ὀπιβόπης,
 ὡς ἐκείνου φίλος, πάντας διερχή-
 σατο. πᾶσα δὲ νῦξ ἕφερε φόνους παι-

Porro ipsa cadavera plaustris
 omnibus per contumeliam im-
 posita, atque extra urbem ex-
 portata, acervatim aut temerè in-
 jecta rogis comburebantur. Nec
 quisquam superfuit ex iis, qui
 levem modò cum Geta noti-
 tiam habuisset. Athletæ etiam,
 & aurigæ, atque omnifariam
 histriones, & quicquid denique
 vel oculis illius, vel auribus
 jucundum fuerat, passim oc-
 cidebantur. Præterea Senato-
 rii ordinis quicumque aut no-
 bilitate, aut opibus excelleret,
 minima quaque de causa, vel
 planè nulla, quantumlibet levi
 delatione pro illius amicis in-
 terimebantur. Quin & Com-
 modi sororem jam anum, at-
 que ab omnibus Imperatori-
 bus, ut Marci filiam oppor-
 tuit, magno in honore habi-
 tam, morte affecit: caufatus
 quod Getæ necem apud ipsius
 matrem deflevisset. Et conju-
 gem quondam suam Plautiani
 filiam, quæ fuerat in Siciliam
 relegata, ac consobrinum Seve-
 ro cognominem, filiumque Per-
 tinacis, & Lucillæ Commodi
 sororis: postremò quicquid ex
 cognatione Imperatoria, aut in
 Senatu ex patricia nobilitate su-
 pererat, planè quasi ab stirpe ab-
 scidit. Ducetque provinciarum
 universos, ac procuratores, ve-
 luti Getæ amicos, neci deditit:
 totæque noctes cædendis pluri-
 fariam mortalibus impendeban-

1. Helvium Pertinacem idè inter-
 fectum, quòd, cùm Antoninus pluri-
 mos sibi titulos ascripserat, joco dix-
 erit, Adde, si placet, Geticus Maximus,

quòd Getam occiderat, & Gothi Getæ
 dicerentur, quos ille tumultuariis ali-
 quot præliis devicerat. Spart.

tur. Sed & Vestales virgines vi-
vas obruit terræ, quasi temerata
virginitate. Denique id quod
nunquam aliàs factitatum, cum
Circenses spectante eo popu-
lus Romanus in aurigam, cui
studebat, nescio quid cavillatus
esset, ratus sibi contumeliam
illatam, repente omnem exer-
citurum facere impetum iussit in
populum, ac raptare & occi-
dere quicumque in aurigam dix-
issent. Ac milites accepta semel
violandi rapiendique potestate,
cum discerni à reliquis
nequirent, qui fuerant proter-
vius locuti, nullo scilicet in
tanta multitudine verum fatente,
passim ut in quemque inci-
derant, aut occidebant, aut om-
nibus ereptis, quasi salute re-
dempta, vivos agrè dimitte-
bant.

XII. His actis stimulante
malorum facinorum conscien-
tia, vitamque perolus urba-
nam; statuit Roma secedere,
ut & milites ordinaret, &
provincias inviseret. Igitur I-
talia decedens, ad ripas Da-
nubii pervenit, ac partes Im-
perii Romani Septentrioni sub-
iectas. Ibi aut corpus exerce-
bat aurigando, cædendisq; co-
minus omne genus belluis,
aut jus dicebat (rarius id ta-
men;) statimque sententiam fe-
rens; ac respondens, pauculis
duntaxat auditis. Cæterum Ger-

ποδαπῶν ἀνδράπων. τίς τε τῆς
ἑστίας ἱερίας ζωῆς κατάρτηεν,
ὡς μὴ ἰφλαθήσας τὸ γαρδέναν.
τὸ δὲ τῆς κυτῶν καὶ μὴποτε γλυβόμενον
ἔργον, ἰσποδρομίαν μὲν ἔθετο, ἀ-
πέσκαψε δὲ πὸ τὸ πλῆθος εἰς τὸ ἡ-
νίοχον, ὡς ὄν ἐκεῖνον ἑσπευδῆκεν. ὁ
δὲ οἰκτεῖς αὐτὸς ἰβείδης, κελυφῆ παρὰ
πλήθει περσπεσῆν τὸ γράτσμα, ἀ-
πάγειν τε καὶ φονεύειν τὸς κακῶς τὸ
ἡνίοχον εἰπόντας. οἱ δὲ στρατοῖσι, τὸ
βιάζεσθαι τε καὶ ἀρπάζειν λαβόντες
ἔξωσαν, ἔπειθ' ἀκείνοισι, πίνες ἡ-
σαν οἱ περὶ ἑσπερον φθνεζάμενοι. (καὶ
γὰρ ἦν εὐεσκεν ἀδύαλον, ἐν δὲ ἡμῶν
ποσῶν, μηδενὸς ὁμολογῆναι,) ἀ-
φείδως τὸς ἐντυγχάνοντας ἀπάγον-
τες ἀνήρην, ἢ ἀφαιρέμενοι ἀπὸ εἰ-
χον, ὡς ἀπὸ λύσσα, μόλις ἐφείδοντο.

16. Τοιαῦτα δὲ παρήσαν ὑπὸ τῆ
τῆ ἔργων συνέσεως ἐλαυνόμενος, καὶ
ἄρως τὸ ἐν τῇ πόλει ἀφαιρέσειν ἀπε-
χθῶς ἔχων, ἀποδημῆσαι τὸ Ρώμης ἡ-
δέλησεν, ὡς δὲ διοικήσων τὰ ἐν ταῖς
στρατοπέδοις, καὶ τὰ ἐδνη ἐποφόμος.
ἀπᾶρας δὲ τὴν Ἰταλίαν, ὅτι τῆ ταῖς
ὄχθαις τῆ Ἰσραὶ γλυβόμενον, διόκη δὲ
τὰ ἀρπάζειν τὰ ἀρχῆς μέρη, γυμνά-
σια τῆ σώματος ποιόμενος ἡνιοχέ-
ας, καὶ θηλείαν παντοδαπῶν συσαδν
ἀναφέσει. δικάζων μὲν ἁπαντίως, πλὴν
νῆσαι τὸ κενοβόμενον εὐδῆς ἦν, εὐδί-
κτως τε ἄρως τὰ λεχθέντα ἀποκεί-
νασθαι. ἀκείνοισι δὲ καὶ παύτως τὸς ἐ-

1. Imo verò quoniam illibatà erant
castitate, quorum una Κλωδία Λαυτία
ἀνομοζῆτο, ἕως καὶ μὴτα βοῶσας, οἱ-

δὲν αὐτὸς Ἀντωνῖνον ὅτι παρῆτο ἑμὲ
ζῶσα κατὰ τὴν. Dion.

πέπεινα Γερμανός, ἔς τε φιλίαν ἰσχυ-
 ράγεται, ὡς κὶ συμμάχους παρ' αὐ-
 τοῦ λαβεῖν, κὶ τῷ σώματος ἑαυτοῦ
 φρουρὰς ποιήσασθαι, θύναται τε κὶ ὠ-
 ραῖς ἰσχυροτέραισι. πολλὰ μὲν δὲ
 κὶ τῷ Ῥωμαϊκῷ ἀποδέδωκεν χλαμύ-
 δα, ἠμφιένυτο τὰ Γερμανῶν περικλή-
 ματα, ἐν τε χλαμύσιν, αἷς ἐξόδα-
 σιν, ἀργύρῳ πεποικιλμέναις ἐσώρειτο.
 κόμας τε τῇ κεφαλῇ ἐπέπιθετο ξαν-
 θαῖς, κὶ εἰς κεφαλὴν τῶν Γερμανῶν ἰσχυ-
 ράει, τόποις δὲ χεῖροντες οἱ Βάρ-
 βαροι ὑπερηγάπων αὐτόν. ἔχειρον δὲ
 αὐτῷ καὶ οἱ Ῥωμαῖον στραπῶνται.
 ἡ μάστιξ μὲν διὰ τὰς ἡμέρας χρημά-
 ταν ὀπίσθους, αἷς ἀφιδῶς περσε-
 φέρετο αὐτοῖς. ὅππῃ τῷ πᾶσι ὡς στραπῶ-
 ντες ἐπεσπῆν, εἴ τῷ ὄργυμα πὸ ὀρύτ-
 τῆν ἔδει, σκεπῶν περσῶν, εἴ τῷ
 εἰσόδον γεφυρῶσαι, ἢ βαθῶν χῶσαι,
 πᾶσι δὲ ὁ χάρων, ἢ καμῆτε σώματος,
 ἔργον, περσῶν εἰργάζετο, τὰ ἀπε-
 ζάντε διτλήν περσῶν, εἰδ' ὅτι
 κὶ ξυλίνους ἐς ποτὸν καὶ ἐδέσματα
 χρεώμενοι σκεπῶν, ἄρτον τῷ πορσε-
 φέρετο αὐτοχέδον. σῖτον γὰρ ἀλίπας
 τῇ ἑαυτοῦ χεῖρ, ὃ ἡμέρῃ μόνον, μά-
 ζαν τῷ ποιήσας, κὶ ἐπ' ἀνδράκων
 ὀπίσθους ἐσπῆτο. κὶ πάντων μὲν ἡμέ-
 ρων πολυτέλων ἀπέχεται. ὅσα δὲ ἄτε-
 λέσεια, κὶ τοῖς πνεύματι τῷ στρατιω-
 τοῦ ἀμύρῃ, τόποις ἐχρῆντο. συστρα-
 πῶντες τῷ ἑαυτοῦ μάλιστα ἢ βασι-
 λῆος καλέμενοι. χεῖρην πορσεποι-

manos illic sibi omnes ad-
 junxit, atque in amicitiam,
 conciliavit, sic ut ex his so-
 cios bellorum, & custodes cor-
 poris validissimum quemque &
 pulcherrimum sibi asciverit.
 Sæpè etiam Romano cultu de-
 polito, vestem Germanicam
 induebat, atque in eorum sa-
 gulis argento variegatis con-
 spiciebatur: etiam flavam ca-
 piti cæfariem imponens, ad
 modum Germanicæ tonsuræ.
 Quibus læti Barbari mirificè
 eum diligere: gaudere etiam
 Romanus miles, quem scilicet
 ille amplissimis largitioni-
 bus prosequabatur. Ipse nul-
 lum non militiæ munus prom-
 tè subire: & sive quid to-
 diendum foret, primus fodere:
 sive flumini imponendus aut
 extruendus agger, sive quod
 opus manuum faciendum, aut
 labor subeundus, primus om-
 nia occupare: tenuique men-
 sa, ac ligneolis poculis, va-
 sisque esculentorum contentus
 esse, panemque etiam temere
 factum comesse. Quippe tri-
 tico quantum satis uni foret
 sua manu molito, massaque in-
 de facta, atque in carbonibus
 decocta, vesci solitus; omnia
 denique elegantiora aspernari,
 & vilissimis quibusque, ac
 vel pauperrimo gregarioque
 militi facillimis uti. Tum
 commilitonem, quam princi-
 pem vocari se malle, ac ple-

1. Rectius [ἐπιτελέμενον.]
 2. Eis μὲν τὰς στρατιώτας φιλανα-
 λῶντες ἢν, τὰς δὲ λοιπὰς πάντας ἀν-

ἡρώπας ἔργον εἶχεν ἀπιδῶν, περσεύων
 &c. Dion.

runque iter facere, perinde atque ipse pedibus ambulans, raroque vehiculum conscendere aut equum, sibi ipse portare arma: nonnunquam etiam signa militaria longissima, & aureis ornamentis prae-gravis, ac ne robustissimis quidem militibus facilia, ipse humeris subire. Ob haec igitur aliaque huiusmodi, ut hominem militarem, diligere eum suus exercitus, & ut virum fortem admirari. Quippe imitar miraculi videbatur, tantulae hominem staturae, tantis esse laboribus parem.

XIII. Sed ubi milites apud Danubium ordinavit, atque in Thraciam Macedonibus conterminam discessit, continuo Alexander alter evasit. Nam & memoriam regis eius omnibus modis renovavit, statuis, imaginibusque nulla non urbe poni iussit, Romamque ipsam, Capitoliumque, & templa univertim referfit Alexandri simulacris. Vidimus item imagines nonnullas ridicule depictas, quae uno corpore duas facies pra-

εἶτο. τὰ πλεῖστά τ' αὐτοῖς συνώδου δειπεπαῖσι, αὐαῖως ἀρμαῖοι ἢ ἵππῳ ὀπιβαίνων, τὰ τ' ὄπλα βασιλέων ἑαυτῶν. ἐστὶ δ' ὅτε καὶ τὰ ἥμισυ σπατοπέδων σύμβολα, καὶ ὀπιμικῆν ὄντα καὶ χερσὶς ἀναδίψασι πολλοῖς κεκοσμημένα, μόλις ὑπὸ ἥμισυ γυμνοτάτων στρατιωτῶν φερόμενα, ὀπιθεῖς τοῖς ὤμοις ἔφερον αὐτοῖς. διὰ δὴ τὰυτὰ καὶ τὰ τέτοις ὅμοια, ὡς στρατιωτικὸς ὑπ' αὐτῶν ἐφιλείτο, καὶ ὡς ἡγεαῖοι ἐθαυμάζετο. καὶ γὰρ ὡς θαυμάσιο ἀξίον, ἐν μικρῷ παύρῳ τὸ μέγεθος σώματι ἡγεαίων πόνον ἀσκήσας ποσειῖτι.

γ'. Ἐπεὶ δὲ τὰ ὄψα τὰ Ἰσραήλ, σπατοπέδα διάκασε, κατῆλθέ τε εἰς Θράκιαν, Μακεδόσι ἡελινῶσι, ἰσθμῶς Ἀλέξανδρου ἴν, καὶ πλὴν τε μῆμεν αὐτῷ παντοίας ἀνεγνώσαστο, εἰκόνας τ' καὶ ἀνδριάντας ἐν πόσεως πόλεσιν ἀνασῶσας ἐκέλευσε. πλὴν τ' Ρώμῳ ἐπέληρωσεν ἀνδριάντων καὶ εἰκόνων, ἐν τῷ Καπιτωλίῳ, καὶ ἐν ἄλλοις ἱερῶς ἢ τῷ παρὸς Ἀλέξανδρον συναφείας. ἔδ' ὅπου δὲ καὶ χιλιάς εἰδομῶν ἀξίας εἰκόνας ἐν θεαφαῖς, ἐνὸς σώματι, ὑπὸ περιφρείεα κεφαλῆς

1. Alexandrum Mageum eiusque gesta, inquit Spanianus, semper in ore habuit.

2. Omisit haec verba Politianus, quibus aliquid deesse suspicor, quo sensus suppleretur: contextus ratio talem suggerit, viz. quod Antoninus ideo Alexandrum omnibus ferè aris coleret, propter cognationem quam sibi cum Alexandro intercedere somniavit. Ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ὁμοίων, inquit Dion, Ἐῶν Ἀύγουστο

ἐπιχελεῖτο, καὶ ποτε ἐ τῇ βυβλῇ ἔγραψεν ὅτι εἰς τὴν πόλιν αὐτῆς ὁ Αὐγούστου εἰσῆλθεν, Alex. sc. ἵνα ἐπιθῆ ὀλίγη τῆς ἡρόνον εἰώ, πλεῖστον αὐτῆς δὲ ἐκείνη ζήση.

3. Iterum quaedam omisit interpres. Vidimus nempe imagines nonnullas ridicule depictas, unius corporis duas dimidiatas facies carnis unius mensurā circumscriptas.

μῆας, ὅλφεις ἡμιτόμους δύο, Αλεξάνδρου τ' ἢ Ἀντωνίνου. περιέει δὲ αὐτὸς ἐν Μακεδονικῷ χρίματι, κωσίαν τ' ὅπῃ τῷ κροφθῆν φροῶν, ἢ κρηπίδας ἑσποδύμενον. ὀπλοξάμενος τ' νεανίας ἢ στρατίσας, Μακεδονικὴν ἐκάλει φάλαγγα τοῖς τ' ἡγεμόνας αὐτῆς ἢ φέρειν, τὰ τῆς ἐκείνου στρατηγῶν ὀνόματα. ἄπο τε Σπάρτης μεταπέμφάμενος νεανίας, Λακωνικὸν ἢ² Πιτανάτιω ἐκάλει λόχον.

ιδ'. Τοῦτα ὅ ποιήσας, τὸ τε ἐν τῇ πόλει διοικήσας, ὡς ἐνεδέχετο, ἠπέρχη εἰς Πέργαμον τ' Ἀσίας, ἡσασαὶς Ευλόμην³ ἢ Θεραπείας τ' Ἀσκληπιῶ. ἀφικόμενος δὴ ἐκεῖ, ἢ ἐς ὅσον ἠθελε, τῆς ὀνειράτης ἐμφορηθεῖς, ἦκεν εἰς Ἴλιον. ἐπελθὼν ὅ πάντα τὰ τ' πόλεως λείψανα, ἦκεν ὅπῃ τ' Ἀχιλλέως τάφον σεφάνοις τ' κοσμήσας ἢ ἀνδραὶ πολυτελῶς πάλιν Ἀχιλλέα ἐμμεῖτο, ζῆσῆς τ' καὶ Πάτροκλον πνα, ἐποίησε τι τοιούτων. ὡς αὐτὰ πρὸς τῆς ἀπελευθερίας φίλτατος Φῆσος μὲ ὄνομα, τ' δὲ βασιλείᾳ μνήμης περιεσῶς. ὅσος ὄντος αὐτοῦ ἐν Ἰλίῳ ἐτελεύτησεν, ὡς μὲν πνεις ἔλεγον, φαρμάκῳ ἀναρρηθεῖς, ἢ ὡς μὲν Πάτροκλος ταφῆ, ὡς ὅ

ferrent, *Alexandri* atque *Antonini*. Ipse prodibat *Macedonico* habitu, causiam gestans, & crepidas: ac lectissimam juvenum manum in exercitu phalangem Macedonicam appellabat, iustis ducibus nomina sibi ducum *Alexandri* imponere. Præterea juvenes *Sparta* accitos, *Laconicam* & *Pitanitem* centuriam vocabat.

XIV. His igitur actis, atque urbibus prout quæque potuerat ordinatis, Pergamum adit, *Asiæ* civitatem, ut *Æsculapii* curationibus uteretur. Quò postquam pervenit somniis quamdiu voluit captatis, Ilium mox petiit, & cunctis urbis reliquis collustratis, ad *Achillis* tumulum processit. Eoque coronis, floribusque magnificè exornato rursus imitari *Achillem* cœpit. Sed *Patroclum* desiderans aliquem, quippiam hujusmodi fecit, *libertorum* omnium *charissimus Festus*, à memoria, dum ad Ilium moratur, vita defunctus est, *veneno* (ut quidam aiebant) *extinctus*, quo scilicet *Patrocli more sepefilietur*, (ut alii affirmant) morbo

1. Vide num desit [ἐκέλευε] aut tale quid, verbum enim, quod [φέρειν] præcedat, nullum est.

2. Nominis rationem non tradunt Lexicographi: cohortis elogium habebamus apud *Alex.* ab *Alex.* lib. 1. c. 5. Inter cæteras, inquit, fuit *Sparta* cohors *Titaneta*, præcipui roboris, qua ultimo discrimini et ad extremos casus servabatur. Cui nimirum respondent *Romanorum* *Triarii*.

3. Jamdudum secretà quadam lanienâ torqueri se *Antoninus* sensit. ἐνόσθ δὲ ἢ τῆ ψυχῆ πικροῖς ποσ φανῶσμοσι, inquit *Dion.* ideoque, ut suspicari par est, contulit se ad *Æsculapii* templum. ἢ διὰ ταῦτα, pergit, ἐψυχωργησε μὲν ὅπως πνὰ ἕκαστῶν αὐτῶν λείπει.

interceptus. Hujus igitur cada-
ver efferrī jussit, compluribus-
que lignis rogam strui. Dein
† imposito in medium, mactatis-
que omne genus animalibus
subjecit ignem, phialamque ma-
nu tenens, vinumque libans,
ventos precabatur. Cumque
esset raro capillo, & crinem
quaereret, ut imponeret igni-
bus, deridiculo erat omnibus,
ceterum quos habuit capillos
tamen torondit. Laudabat au-
tem ex omnibus ducibus, præ-
cipuè Syllam Romanum, &
Afrum Annibalem: quibus eti-
am statuas atque imagines ex-
citavit.

XV. Decedens autem Ilio,
Asiaque omni & Bithynia,
gentibusque reliquis pertransi-
tis, atque ubique rebus compo-
sitis, devenit Antiochiam:
ibique exceptus honorificentif-
simè, atque aliquandiu mora-
tus, Alexandriam contendit,
prætexens huic itineri desiderium
visendi urbis ab Alexan-
dro constructæ, simul contu-
lendi illorum Numinis, quod
egregiè incolæ venerantur: ac
simulans hæc duo inprimis, re-

ἑτεροὶ ἔρασκον, νότῳ ἀφ' ὧν ἀφ' αὐτοῦ.
τῶν κομιδῶν καὶ νέκυσ,
ξύλων τε πολλῶν ἀφ' ὧν ἀφ' αὐτοῦ.
ῥαίν. δαπνείεις τ' αὐτὸν ἐν μέσῳ, καὶ
παντοδαπὰ ζῶα καὶ ποσάξιας, ὑ-
φ' ἧς τ' καὶ φιάλλω λαβὼν, σπέν-
δων τε τ' τοῖς ἀνέμοις εὐχετο,
παινὸν τ' ὧν φιλοκόρης, ἡ πό-
καμον ὀπιδῶναι τῶ πνεὶ ζῆτῆρ
ἐρελάτο. πλὴν ὧν εἶχε τευχῶν,
ἀπεκείρατο. ἃ ἐπ' ἡν δὲ καὶ τρα-
πηλῶν μάλας, Σύλλαν τε τὸν Ρο-
μαῖον, καὶ Ἀντίβαν τ' Λίβων ἀν-
δριάντας τε αὐτῶν, καὶ εἰκόνας ἀ-
νέστησεν.

1. Ἀπάρας δὲ τ' Ἰλίου, διὰ
τ' τ' ἀπ' ἡς Ἀσίας καὶ Βιθυνίας, ἧς
τ' λοιπῶν ἐθνῶν, καὶ κείσε διοικήσας
τὰ παραλίαια, εἰς τ' Ἀντιόχβαν ἀ-
φίκετο. ἐκεῖ τε ἐσπυδεχθεῖς πολυτε-
λῶς, καὶ διατελέσας χρόνος πνός, ὅπῃ
τ' Ἀλεξάνδρβαν ἐσετάειλο, παρ' ὧν
μὲ παύσασθαι ποθεῖν τ' ἐπ' Ἀλεξ-
άνδρβαν κλιθεῖν πόλιν, καὶ τῶ δὲ
χρήσασθαι, ἃ ὧν ἐκεῖνοι τέθεικον ἐξου-
ρέτως. δὴν γὰρ ταῦτα ὑπερβυθόντως
αερεσπεποιεῖτο, τῶν τε τ' καὶ ἄλλων

1. Ita Augustus Cicerio, ne Galliam tra-
staret, sacrum fecit; Salabti Japri, Apri-
lii vento Arabulo, &c. v. Alex. ab Alex.
lib. 3. c. 22. Et idem Antoninus ut ven-
tas haberet secundas.

2. Gracorum & Asiatum præcipuus
mos, ut comas ad rogam disticent, corpori-
que & igni imponant. idem lib. 3. c. 7.
Quæ mos, alibi inquit in eodem capite,
antiquissimus usque ab Homero traditur,
apud quem Patroeli cadaver operam ami-
scrum superjectis capillis fuit.

3. Quibus adde, ex Spartiano, Ti-
berium.

4. Serapin sc. ἡ δὲ Ἀλεξάνδρβαν διὰ
τῶν Σεραπίδης ἱερῶν, ἱερὰ πρὸς τῶν οἰκν-
μῶν. Euparius. Quo loco, quamvis obi-
ter, annotamus apud Ægyptios perpetu-
am constitutione servatum, ut nun-
quam Saturni templa aut Serapidis in-
tra urbem admiserint, sed velut pervi-
giles & excubitores deos extra pomeria
collocaverint. ib. Al. ab Alex. l. 2. c. 4.
sub finem.

σκέλει, κὺ τῷ ἦρωϊ μνήμῃ. ἐκατόμβας τε ἕν κληθεὶς ᾠδῶν τελευτῆσαι, ἐναγισμὸς τῷ παντοδαπέ. ὡς διηγήθη τῷ Ἰ. Αλεξάνδρου πλῆθει, φάσει μὲν ὄντι τὰς γνώμας κουφοτάτω, καὶ ὅτι τοῖς βραχυτάτοις ἔασι κινεῖσθαι, τότε δ' ἐξεπρόβητο, τὴν τῷ βασιλέως σπουδὴν τῷ κὺ σύννοιαν πωδανθροῖ. ὑποδοχὴ δ' παρεσδάζετο, ὡς μὴ μὴ πῶποτε βασιλεὶ χυρῆσαι φασί. πάσης τε γὰρ μέσης ὄργανα πανταχῶ ἀφαιρέματα ποικίλων ἤχων εἰργάζετο. ἀρωμάτων τε παντοδαπῶν κὺ θυμιαμάτων ἀτμίδες ἐνώδιαν παρεῖχον τῆς εἰσόδου, διδύχαις τῷ κὺ ἀνθέντων βολεῖς ἐτίμων τῷ βασιλεῖ. ὡς δ' εἰσήλασεν εἰς τὴν πόλιν αὐτὸ παντὶ τῷ στρατῷ, ᾠδῶν τε εἰς τὸν νεῶν ἀνθῶν, πολλὰς ἐκατόμβας κατέδυσσε, λίκανω τε πὸς βόμους ἐσάρδυσεν. ἐκεῖθεν δ' ἐλθὼν εἰς τὸ Αλεξάνδρου μῆμα, τὴν τῷ χλαμύδα ἡ ἐφῆρεν ἀλευρῶν, δακτυλῶν τῷ ὅς ἔτιχε λίθων πμίον, ζωστῆρας τῷ κὺ εἰς π πολυτελὲς ἔφερε, ᾠδῶν ἐαυτῷ, ἐπέθηκε τῷ ἐκείνου σφῶ. ἔτι δὲ ἔρῶν ὁ δῆμοσ ὑπέχευρε, παννυχίζων τε καὶ ἐορτάζων, καὶ εἰδὼς τὴν τῷ βασιλέως λανθάνουσαν γνώμην.

15'. Ταῦτα γὰρ πάντα ἐκείνῳ ᾠδῶν τε, βυλῶν τῷ πλῆθει αὐτῷ ἀφῆρειται. ἢ δ' αὖτις τῷ λανθάνουσῷ μίσους τοιάδε πς ἡ. ἀπηγγέλλετο αὐτῷ ἀφῆρειται ὅτι τῷ Ρώμης ἔπ, κὺ τῷ ἀδελφῷ πε-

ligionem Dei, & Herois memoriam, jubet hecatombas comparari, ac parentationis omne genus. Quod ut primum est Alexandrinae multitudini nunciatum, levissimæ suapte natura, & omnibus momentis expositæ; studium, benevolentiamque Principis, omnes quasi animorum impotes accipiebant. Igitur ad excipiendum illum se comparabant, quanto nunquam antea honore consueverant. Quippe omnifariam musica instrumenta disposita, ubique varium edebant fonitum. Præterea aromaticum ac suffimentorum vapor omne genus aditus cunctos optimis replebat odoribus: tactis præterea & florum sparsionibus honorabat. Sed ubi in urbem jam pervenit, primò quidem templum ingressus est, multisque victimis immolatis, ac thure cumulatis altaribus ad Alexandri monumentum se contulit: paludamentumque purpureum & claris speciosisque gemmis annulos conspicuos, balteumque, & si qua alia gestabat elegantiora, dempta sibi, tum illius imposuit tumulo. Hæc cernentes Alexandrini, læti supra modum, noctibus totis ac diebus festum celebrabant, ignari quid intra ulceratum pectus Imperator occuleret.

XVI. Hæc enim omnia per simulationem faciebat, ut universam illorum multitudinem contrucidaret. Latentis odii causa talis erat. Nunciatum ei fuerat Romæ agenti, vivo adhuc fratre, atque item post extinto,

tingto, multa in ipsum dicere Alexandrinos. Sunt autem homines suapte natura dicaces, atque ad describendum, illudendumque maximè facti, jactantes in optimum quemque & potentissimum dicteria quedam, ut quidem ipsi putant, festiva: ut autem videntur iis in quos dicuntur, longè gravissima. Quippe hujuscemodi hominum vel maximè illæ permovent, quibus delicti veritas arguitur. Quare quum multa in eum dixissent, ne diffimulata quidem fraterna cæde, matremque Jocastam vulgo appellarent, irriderentque ipsum quod tantulæ homo stature Alexandrum atque Achillem, maximos ac fortissimos heroes æmularetur: dum ludere se putant, eo impulerunt Antoninum, hominem suapte natura iracundum, atque sanguinari-um, ut perniciem illis, insidiasque moliretur.

XVII. Igitur celebritate ac festo jam peracto, quum videret maximam hominum multitudinem ex vicinis regionibus confluisse in urbem, monuit edicto, ut in planiciem quandam juvenus universa conveniret, velle affirmans, sicuti Ma-

ειόντος, ἢ μὲν τὸ ἐκείνους φόνον, ὅτι ἄρα εἶεν πολλὰ εἰς αὐτὸν ὑποσημαίνεσθαι. περὶ ἧσιν δὲ πῶς ἐστὶ φιλοσκαίμωνος, ἢ λέγειν εὐστόχως ὑπογραφεὶς ἢ παιδίας, ἀποξίπτηνες εἰς τὰς ὑπερέχοντας πολλὰ χαλεμότηα μὲν αὐτοῖς δοκούντα, λυπηρὰ δὲ τοῖς σκαρδεῖσι· τῆσδε γὰρ ποιούτων κινεῖται μάστις, ὅσα ἐλέγχει τῆσδε ἀμάρτυμάτων τὴν ἀλήθειαν. πολλὰ τοίνυν αὐτὸν ἐκείνων σκαυμάτων ἐς τε τὴν τοῦ ἀδελφοῦ ἀνείρεσιν καὶ τὴν παρυσβύτιον ἰοχεύω καλούμετων, ἐκείνων δὲ χλαδάζοντων ὅτι διμικρὸς ὢν, Ἀλέξανδρον καὶ Ἀχιλλέα θύναιοτάτους καὶ μεγίστους ἦρας ἐμμεῖτο. τοιαυτὰ τινα παύξεν αὐτῶν δοκούμετων, ἀλέθρια καὶ ὀπίθουλα κατ' αὐτῶν σέβασμα τὸν Ἀντωνίνον λυάλασαν, φύσει ὄντα ὀργίλον καὶ φονικώτερον.

ἰζ'. Συμπανηγυεῖσαι, ὡς εἶδε παρὰ τὸ πᾶν πλῆθος μεγίστην πληρωμένην, τῆσδε ἀπὸ πάσης ἀπὸ αὐτῶν χάρας ἐκεῖ συναθρομένων, 2 διὰ ἀσχημάματ' ἡσάν τ' ἐπολέων εἰς πᾶν πεδῖον κελδεῖα συναθροεῖν, φήσας εἰς τὴν Ἀλέξανδρον πᾶν

1. Propter Antonini nuptias cum matre initas, perditissimæ libidinis fatinā. Quæ cum, referente Spartiano, esset pulcherrima, & quasi per negligentiam se maximā corporis parte denudasset, dixissetque Antoninus, vellem si liceret, respondisse fertur, si libet, licet. An nefas Te imperatorem esse & leges dare non accipere?

2. Dion aliter rem narrat. μὲν δὲ τῆσδε, postquam sc. ab Alexandrinis exciperetur, πάντων τ' αὐτῶν ἕξοπαίσεις, εἰς τὴν πᾶν ἐπέβαλε, πᾶσι μὲν τῆσδε ἀνθρώποις ἀσχηματῶν οἰκισμῶν, πᾶσι δὲ πᾶσι ὄδ' ἐς, ἢ ἀσχηματῶν καὶ πᾶν τὴν ἀσχηματῶν.

φέλαγγα βέλεθς συστήσεις, ὡς περ
Μακεδονικὴν καὶ Σπαρτιατικὴν, ἔ-
τω καὶ τῆ ἱρωῦ ἐπωνύμιος. κελδέει
δὴ σχηδὸν τὲς νεανίους πάντας δι-
ασπῆσαι, ὡς αὐτὸ ἐπελθὼν ἔκασον ἴ-
δι, πῶς τῆ ἡλικίας ἔχοι, καὶ μεγέ-
θους σώματι, καὶ εὐδξίας εἰς στρα-
τείαν ἐπιτηδείου. πῶταὶς αὐτῶ τῶς
ὑποσχέσεισι πινδύσαντες οἱ νεανίαι
πάντες, εὐκότα τε ἐλπίσαντες διὰ
τῆ περὶ παρξαστὸς παρ' αὐτῶ ἰ ἐς τῆ
πόλιν πμῶ, συνῆδον, ἅμα γο-
ρυσί τε καὶ ἀδύφοις συνηδομύοις
αὐτῶ τῆ ἐλπίσιν. ὁ δ' Ἀντωνίνου
διδασκῶτα αὐτῶς ὅπλων, ἔκασε ἐ-
φαπτόμενος, καὶ ἄλλο ἄλλο λέγων ἐλ-
κώμιον, παρήει, ἐς ἂν αὐτῶς ἔτε π
ὄρωντας, ἔτε περσοδικύοντας, τὸ στρα-
πωτικὸν πᾶν ἐκυκλώσατο. ὡς ὅ ἐ-
τεκμήρατο ἴδῃ αὐτῶς τῆ ἐνδον τῆ
ὄπλων περμελημύθους, καὶ ὡς περ ἐν
δικτύοις σεσαγλυμύθους, ἐπερδῶν
πάντας, αὐτῶς μὲ ὑπερξέρχεται μὲ
ἢς εἶχε φρυγῶς περ εαυτῶν. ὅφ' ἐνι ὅ
σημείω. περσοπέσαντες πανταχόθεν
οἱ στραπῶται, τῆ ἐν μέσῳ πῶσαν νεο-
λαίαν, καὶ εἰ πνευσ ἄλλῶς παρήει, παν-
τὶ τῶσπῳ φόβον ἀναμῆσιν, ὄπλι-
σμύοι τε ἀόπλις, καὶ πανταχόθεν
περμελημύθους. τῆ δ' ἐ στραπωτῶν
οἱ μὲ ἐφόνδον ἔξωθεν, οἱ δ' ὠρῆ-
τον ὄρυγμαλα μέγισα ἔλκοντες τῆ τὰς
ἐμπόπλοντας ἐνέβλαστον, πληρῶντες σω-
μάτων, καὶ τῆ γλῶ ὄπληρόντες, μέγι-
σον ἡγερον ταχέως πολυάνδριον. πολλοί τῆ καὶ ἡμῶντες εἰλκῶσῃ, ἔτ

cedonicam, Spartanamque ha-
bebat, ita etiam in Alexandri-
honorem ipsius herois cogno-
mento phalangem constituere.
Jubet igitur consistere juvenes
universos, relicto intervallo,
ut singulorum ætatem, statu-
ramque & corporis habitudi-
nem militiæ idoneam confide-
raret. His creditis, juvenes, ac
verisimili spe ducti, ob in-
signem honorem paulò ante exhi-
bitum Principi, convenienter fre-
quentes una cum parentibus at-
que germanis lætis gratulanti-
busque. At verò Antoninus
singulos inter se distantes cir-
cumiens, contrectansque, & a-
liud in alio laudans præteribat:
donec illos, neque id animad-
vertentes, neque expectantes
universos circumveniret exer-
citus. Ut verò conjecturam
fecit jam esse omnes militum
suorum armis inclusos, quali-
que retibus implicitos, ipse statim
cum suo præsidio excessit,
ac signum militibus dedit.
Qui statim facto undi-
que impetu, deprehensam in
medio inermem juventutem,
cæterosque qui aderant, ma-
gna cæde contrucidant: at-
que è militibus alii cædem
tantum faciebant, alii foveis
ingenibus cadavera obruebant,
aggestaque desuper humo im-
manem tumulum excitant.
Multi etiam in eas foveas se-
mivivi protrahantur, multi

1. Politianus perperam vertit *post exhibitum* [Principi] *honorem*.

adhuc integri detrudebantur. Sed & milites nonnulli simul perierunt. Nam qui reliquias adhuc aliquas spiritus retinebant, neque penitus defecti erant viribus, impliciti proruentibus se militibus, eos quoque secum trahabant in foveam. Tanta est autem facta caedes, ut rivis eruoris per planiciem decurrentibus, cum fauces ipsae Nili ingentes, tum litus omne circa urbem purpurasceret. Quum autem talia adversus illam urbem perpetrasset, inde movit, atque Antiochiam venit.

XVIII. Sed non longo post tempore affectans Parthici cognomen, famamque devictae ad Orientem Barbariae, quamquam in altissima pace, tale quiddam machinatur. Dat literas ad Regem Parthorum Artabanum, simulque legatos cum muneribus mittit, materiae & artis conspicuae. In eis literis fuerat scriptum, velle se Regis filiam ducere in matrimonium, Principem se esse, & Principe natum, quare haud decorum, privati cuiusquam ac tenuis fieri generum, sed Reginam ducere potius, filiamque magni Regis. Duo maxima imperia esse Romanum & Parthicum, quibus affinitate illa in unum coeuntibus, ac nullo jam discriminante flu-
vio, unam tantum potentiam

τε ἀρωτοι σωτηράδην. ἀγὰ μὲν ἢ ἢ στρατηγῶν καὶ ὀλίγοι περυσιαπολι-
λωτο. ὅσοι γὰρ ἐπὶ ἐμπρόσθε, καὶ
δυναμῶς μετρίως ἐχούσες, σω-
δῶντο, ἀειπλοκόμοιοι συγκατεῖλον
αὐτῶς. ἰ. τοσούτῳ δὲ ἐγγίετο φ-
νῶ, ὡς εἰδῶσι αἰμαλῶν διὰ τῶν
πεδίων, τὰς τε ἐκβολὰς ἢ Νείλου
μερίσας οὐσας, τὸν τε πᾶσι πᾶσι
πόλιν αἰγιαλὸν πᾶντα φοινιχθῆ-
ναι. τιαῦτα δὲ ἐργασάμενοι πᾶσι
πόλιν, ἀπάρτας εἰς Ἀντιόχειαν ἀ-
φίκετο.

ἰ. Ἐπιθυμῶν δὲ μετ' ἑπι-
λὸν Παρθικὸς κληθῆναι, καὶ Ρω-
μαίοις ὀπίσθεται ὡς χερσαίμενοι
τὰς χεῖρας πᾶσι ἀνατολῶν Βαρβάρων,
καὶ τοῖς ἕσσι εἰρήνης βαθείας μη-
χανᾶται τοῖονδεπ. ὀπίσθεται τῶν βα-
σιλέων Παρθύων, (Ἀρτίβανῳ δὲ
ἦν ὄνομα αὐτῶν) πέμπει ἢ πρεσβείαν,
καὶ δῶρα πάσις ὕλης ἢ πολυτελῆς καὶ
τέχνης ποικίλης. τὰ ἢ χερσαίμενα
ἐλεγεῖν, ὅτι δὴ βέλεται ἀγαθέων αὐ-
τῶν ἢ θυγατέρα πρὸς γάμον. ἀρμό-
ζον ἢ αὐτῶν, βασιλεῖ ἢ καὶ βασιλέως
ἢ ἢ, μὴ ἰδιώτη πινὸς καὶ εὐτελῆς γα-
βρὸν γνέσθαι, ἀγαθέων ἢ βασιλίδου ἢ,
καὶ βασιλέως μεγάλης θυγατέρα. δὴ
δὴ ταύτας ἀρχαῖς ἢ μερίσας πᾶσι ἢ
Ρωμαίων καὶ ἢ Παρθύων, ὡς συνα-
χθεῖσας κατ' ὀπταμίαν, μὲν πᾶσι

1. Τοσούτος κατῆσφιζεν, ὡς μη-
δὲ εἶπεν πᾶσι πᾶσι αὐτῶν πᾶσι
αἰ, ἀπὰ καὶ τῆ βελῆ γράψαι, ὅτι

ἐδὴν ἀφῆρῃ πόσοι σφῶν ἢ τίνες ἢ
πᾶσι πᾶσι. πάντες γὰρ τῶτο παρθεῖν
αἰετοὶ ἦσαν. Dion.

ταμῶν διαεισβάδας, μίαν ποιήσιν ἀρχῶν ἀναβαλάνισον. τὰ γὰρ λοιπὰ βάρβαρα ἔθνη, ὅσα νῦν ὑπὸ ταῖς τῶν βασιλείαις, εὐάλωτα ἔσονται αὐτοῖς, καὶ τὰ ἔθνη καὶ καὶ τὰ συσίματα ἀρχόμενα. Ἐθ' ὁ Ρωμαίοις μὲν πεζὸν στρατὸν, καὶ πῶν διὰ δούρατων συστάδην μάχην ἀνανταγώνισον Παρθυαίοις ὁ ἵππον τε πολλῶν, καὶ τὴν διὰ τοῦτον εὐσυχον ἐμπειρίαν. ταῦτα δὲ συνελθόντα, πάντων τε οἷς πόλεμος κατορθῆται συμπιέοντων, ἑαδίως αὐτὰς ὑφ' ἐνὶ ἀφ' ἑαυτῶν βασιλεύσειν πάσης οἰκουμένης. τότε παρ' ἐκείνοις φύδμενα ἀρμάματα, ἢ θυμαζόβρυχα ὑφ' ἑαυτῶν, ἢ διὰ τέχνῳ ἐπιανεμένα, μικροτέρω μάλιστα, καὶ ἀπαιζόντα, λανθάνοντά τε δι' ἐμπόρων κομιδῆσθεσθαι· μίαν δὲ γῆς ἕσης καὶ μίαν ἐξουσίαν, κοινῶν καὶ ἀκώλυτον ἀμφοτέροις τῶν ἐπόλωνσιν ἔσθεσθαι.

10. Τοιούτοις αὐτῶν γράμμασιν ἐντυχὼν ὁ Παρθυαῖος, τὰ μὲν πρῶτα ἀντέλεγε, φάσκων ἐχ' ἀρμόζειν Ρωμαῖω γάμον βάρβαρον. τίνα γὰρ ἔσθεσθαι συμφωνίαν ἐν αὐτοῖς, μήτε τὴν ἀγγέλων φωνῆς συλλεῖσιν, ἐν τῇ ἀφ' ἑαυτῶν καὶ σκεδῆ ἀφ' ἑαυτῶν ἀγγέλων; Ἐθ' δὲ ὡς Ρωμαίοις εὐπατείδας πολλὰς, ὧν πινθ' ὀπλιέσθεσθαι δυνάσθαι ἂν δυνατέροι· ὡς τε αὐτῶν Ἀρσαλίδας· καὶ μὴ δεῖν μηδέτερον γῆν νοθεύεσθαι τὰ μὲν οὐκ ἔσθεσθαι τοιαῦτα ὀπλιέων, παρηλείτο.

factum iri, nullis expugnabilem viribus. Nam reliquas barbaras nationes, quæ nunc amborum imperiis subjectæ sunt, facile jugum toleraturas, si proprios gens quæque, & conventus, sit habitura rectores. Esse Romanis pedestrem exercitum qui hastis & stataria pugna cæteros antecellat: Parthis verò equitatum plurimum, peritissimosque fagittarios. His igitur concurrentibus, & quæ usui ad bellum sunt in unum conspirantibus, facile ipsos sub uno diademate totius orbis terrarum imperium retenturos. Præterea odoramenta, quæ apud illos proveniant, telasque laudatissimas; contraque apud Romanos metalla ipsa & quæcunq; arte aliquâ conspicua visuntur, non jam vix, raroque, & clanculum per mercatores importatum iri: sed in una duntaxat terra unoque imperio, communemque fore utriusque usum rerum omnium, minimeque impeditum.

XI X. His literis Parthus acceptis, primò quidem abnuere: negare, Romano convenire barbarum matrimonium. Quam enim fore concordiam, neque voce satis congruentibus, & victu habituque inter se distantibus? Esse Romæ patricos permultos, quorum sibi ille optare liberos in matrimonium possit: sicuti etiam apud se Arsacidas. Neque ullam sanè extare causam, cur alterutrum genus adulteretur. Hæc igitur à principio rescribens, conditionem aspernabatur.

XX. Sed instanti Antonino, donisque & jurejurando fidem studii tui, & caritatis uxoriæ facienti, credidit Barbarus: ac pollicitus daturum filiam, generum jam ipsum appellitabat. Cujus rei vulgata mox fama, Barbari scilicet omnes ad Romanum suscipiendum Principem, se comparabant, spe quadam tempiternæ pacis exultantes. Cæterum Antoninus, prohibente nullo flavios transgressus, ac jam Parthicam regionem quasi propriam peragrans, sacrificantibus passim universis, supràque coronata altaria odores omnifarios incenditibus, lætum se honore illo Barbarorum magnopere simulabat. Postea verò quàm magno itinere facto, ad ipsam Artabani regiam appropinquabat, occurrir ei Rex in quadam ante urbem planicie, novum nuptum excepturus, generumque suum. Sed Barbarorum magna multitudo, floribus indigenis coronati, atque induti vestes auro diversisque coloribus varias, festum agitabant, ad tiliarum fistularumque & tympanorum sonitus saltantes numerosè. Quippe hujuscemodi tripudiis supra modum delectantur, præsertim cum se remeto largius invitarent. Sed ubi omnis multitudo confluxit, ac relictis equis pharetrisque & arcibus depositis, inter libamina & calices agitabant, collectique in unum Barbarorum quàm plurimi, remerè inordinatique constitierant, nihil spectantes mali,

κ'. Επειδή δὲ τῷ Ἀντωνίνῳ, δάροις δὲ πολλοῖς καὶ ὄρκοις τὸ πρὸς τὸν ἑαυτὸν στυγῶν τὸ καὶ εὐνοίαν πεποιημένος, πείθεται ὁ Βάρβαρος· καὶ δώσειν τε ἐπιχειρεῖτο, καλεῖ τε γαμβρὸν ἐσόμενον. Ἀφ' ἡδραμῆσις ὅ τ' φήμις, οἱ μὲν Βάρβαροι εὐρέπῳ πάντα εἰς τὴν ὑποδοχὴν τῶν Ῥωμαίων βασιλέως, ἔχαιρον τε εἰρήνης αἰώνις ἐλπῆδι. ὁ δ' Ἀντωνίνῳ, διατὰς τῆς πόλεως, ἀκαλίτως, εἰσβάσας εἰς τὴν Παρθυσίων γῆν, ὡς ἴδιαν ἦδη, περὶ ταχὺ θυσιῶν αὐτῷ προσευχόμενον, βωμῶν τε ἐσεμμένων, ἀρωμάτων καὶ θυμιαμάτων παντοίων προσευχόμενον, χαίρειν τοῖς γινόμενοις ἐκ τῆς Βαρβάρων προσεποιεῖτο. ὡς ὅτε προσεχρήσας, τὸ τε πλείστον τῆς ὁδοποιεῖας ἀνίστας, ἦδη τοῖς βασιλείοις τῶν Ἀρταβάνων ἐπλησίασεν, καὶ ἀγαμέμνης ὁ Ἀρτάβανος, ὑπώπετο αὐτῷ ἐν τῷ πρὸς τῆς πόλεως πεδίῳ, δεξιόμενος νυμφίον μὲν τὸ θυγατρὸς, γαμβρὸν δὲ αὐτῆς. πᾶν ὅ τ' πλῆθος τῶν Βαρβάρων, ἀνδρες τοῖς ὀπχωρίοις κατεσεμμένων, ἐδῆπ χροσῶν καὶ βαφαῖς ἀεφόροις πεποικιλιόμενον, ἐώρταζε. πρὸς τε αὐτὸν καὶ σείβας, τυμπάνων τε ἦχος, ἐσκήρων εὐρύθμως. χαίρεισι γὰρ κινώτων πᾶν ὄρχησιν κινέμενοι, ἐπὶ αἴθου πλείστον ἐμφωρηθῶσιν. ὡς ὅτε πᾶν συνῆλθε τὸ πλῆθος, τῆς τε ἰσπανίας ἀπέβησαν, φαρέτας τε καὶ πόξια ὑποδέμενοι, καὶ σπονδαῖς καὶ κλίμακας εἶχον. πλείστον δὲ πλῆθος τῶν Βαρβάρων ἤτροιστο, καὶ ὡς ἐτυχῶν, ἀτάλως εἰσήκετο, ἐδὲν μὲν ἀποπν

ἰπποδοκῶντες, σπᾶδῶν ὃ ἕκαστος ἰδεῖν τὸν ἑαυτοῦ. τότε ὕφ' ἐνὶ σιμείῳ κηλῶν ὁ Ἀντανίνος τῶν ἰδίων στρατῶν ὀπδραμεῖν, καὶ φονδεῖν τὰς Βαρβάρους. ἰ ἐκπλαγῆτες ὃ τῶν παρὰ-ματι, παλοῦνοι τε καὶ ἰπποδοκῶντες ἐπέσποντο. αὐτὸς ἔσπερ Ἀρτάβανος, ἀρπαγῆς ὑπὸ ἧσ' ὡσεὶ αὐτὸν δορυφόρον, ἰπποδοκῶν τε ὀπδραμεῖν, ἀπέδραμόλις μετ' ὀλίγων. τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἐκόπητο ἧσ' Βαρβάρων, ὥστε τὰς ἰπποδοκῶντων, οἷς χεῖρας μάλις. (ἀποβληκότες γὰρ εἰσήκεσαν, ἀνέντες ἐκείνης νέμεσσι) ὥστε δρόμῳ χεῖρας διωκόμενοι πρὸς φυγῆν, ἐμποδίζουσι αὐτὸς ἔσπερ τοῖς ποσὶ χεῖρας ἐδοῦτο. φάρετας δὲ καὶ τῶν κῶν εἶχον. πᾶσι γὰρ ἐχέουσι αὐτῶν πρὸς γάμους; πολλῶν δὲ ἐργασάμενοι ὁ Ἀντανίνος φόνου ἧσ' Βαρβάρων, κίαν ἔσπερ ἀχμαλώτους παμπληθεῖς συλλαβῶν, ἀπῆει, μηδενὸς αὐτῶν ἀνδραστῶν. κώμας τε καὶ πόλεις ἐμπροσθεν δὲς ἐξουσίαν τοῖς στρατώταις, ἀρπάξεν ἔσπερ, ὃ διώλαι καὶ ὃ βέλεται αὐτὸς κίαν.

sed pro se quisque studentes videre novum nuptum: tum signo dato Antoninus militibus imperat, impetum caedemque in Barbaros faciant. Illi, re subita perterriti, caedentibus fauciantibusque Romanis terga obvertunt. Ipse Arrabanus a suis stipatoribus raptus, atque equo impositus, vix aegreque cum paucis fugiens elabatur. Reliqua verò multitudo Barbarorum passim caedebatur. Quippe neque equos habebant, quibus maximè utuntur; (descenderant enim ex iis, raptumque dimiserant) neque ipsi evadere fuga poterant, impediendo cursum fluxa veste, ad pedes deducta. Porro pharetras & arcus omnino non attulerant: nam quid illis opus ad nuptias? Ita ingenti caede Barbarorum facta, Antoninus praedaeque & hominibus magna copia captis discedit, resistente nullo, vicisque & urbibus incensis, data potestate militibus rapiendi, quod quisque posset, aut vellet.

1. Mirum est Dionem tantæ perfidiæ facinus, quod noster fusiùs prosequitur, tam breviter perstringere, hac etiam causâ additâ; Οὐκ ἔστιν ἔστιν ἡ ἐξαιρέσειν ὡσεὶ τῶν τότε περὶ χεῖρας συζητήσασιν. Quin & de Parthis hoc asserit ὅτι ὡσεὶ ἐς χεῖρας αὐτῶν, Antonino sc. ἦλθον, addito insuper ὡς δὲ καὶ καὶ παιπλάς αὐτῶν, ὡς καὶ ἐστὶν ἐστὶν, κεκροτηκῶς, ἐσεμνύτο. Datis enim ad senatum, quasi post victoriam, literis, Parthicus appellatus est. Spartianus. Non ex re erit asserere quod in excerptis] Pei-

rescians, citante Boeclero, de hoc perfidiæ monstro proditum est, trium sc. gentium vitia, ad quas origo ipsius pertinuit, habuisse. Gallorum τὸ κῶν καὶ τὸ δειλὸν καὶ τὸ ἡρασί. Eam enim provinciam Severus legatus administravit. Afrorum, ibi enim natus est Severus, τὸ τῶν κῶν & ἡρασίον. Syrorum τὸ πανῆρον, inde quippe erat Julia, quam Antonini matrem fuisse perperam subindicant hæc excerpta, Martiâ enim natus est.

XXI. Hanc igitur calamitatem haud opinatò Barbari acceperunt. Antoninus autem Regionem Parthicam penitus ingressus, defessis jam rapiendo cædendoque milicibus, revertitur in Mesopotamiam. Indeque Senatui populoque Romano per literas significat, subactum à se Orientem, cunctosque illius Regni mortales in suam ditionem concessisse. At Senatus, quanquam totius negotii gnarus (quippe Principum res latere nullo pacto possunt) metu tamen atque asfentatione cunctos illi honores victoriæ decernunt. Substitit autem post id Antoninus in Mesopotamia studio aurigandi, ac belluarum venationibus intentus.

XXII. Erant præfecti exercituum duo, Audentius & Macrinus: quorum alter senex jam, rerumque civilium planè rudis, haud tamen imperitus rei militaris habebatur: & in foro versatus alter, & legum consultissimus. In hunc igitur ut parum militarem, minimeque fortem virum, publicè nonnunquam Princeps cavillabatur, nec conviciis quidem abstinens. Nam audito illum & victum usurpare liberaliorem & aspernari vilif-

κά. Τοῖσδε γὰρ δι' αἰδέει ἐχρήσαντο οἱ Βάρβαροι ἐπεσοδοκιδέντι, ὁ δ' Ἀρτωνίνος, ὅτι πολὺ τὴ Παρθυαίων γῆς ἐλάσας, ἦδη καὶ τὴ στρατῶν κατακλιπόμενος ἐν αὐτῷ τῷ ἀρπαξέν καὶ φονδέειν, ἐπειπλήθεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν. ἐκείνῳ δ' ἠυθὺς, ἐπέσπελλει τῇ τὴν συσκλήτῳ, καὶ τῶν Ρωμαίων δῆμῳ, πᾶσαν ἀνατολίαν κατακλιπόμενος, καὶ πῶς ἐπέκλυε βασιλείας πάντας αὐτῷ παρακαλεσθέντων. ἢ τὴν συσκλήτῳ, καὶ ἀγνοοῦντες μὲν τὰ πεπραγμένα (λαθεῖν γὰρ ἔργα βασιλείας ἀδύνατον) πλὴν δέει καὶ κατακλιπόμενος, ἠμφίξομαι αὐτῷ πάσαις πῶς δὴ πικρίας. διέπειθε δ' ἢ μὲν ταῦτα ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ὁ Ἀρτωνίνος, ὑποχρῆσται χολάξων, καὶ θεία παντοδαπὰ ἀναειρών.

κα. Ἦσαν δ' αὐτῷ ἐπάρχοντες τὴν στρατοπέδου δύο· ὁ μὲν, παρὲς αὐτῶν πάντων, τὰ μὲν εἴδη ἰδιώτης, καὶ πολιτικῶν πραγμάτων ἀπείρους ἔχων, στρατιωτικῶς δ' ἠγροῦσθαι δοκῶν. Ἀυθενίος ὀνομα αὐτῷ. ὁ δ' ἕτερος, Μακρίνος μὲν ἐκαλεῖτο, ὁ δ' ἐν ἀγορᾷ καὶ ἀπείρους εἶχε, καὶ μάλιστα νόμων ὀπίσθους. εἰς τὸν αὐτὸν ἔν, ὡς μηδὲ στρατιωτικῶν, μηδὲ χυγαίων, δημοσίᾳ πολλὰ καὶ ἀπέσκαπτε, καὶ μετὰ αἰσθῆσιν βασιλευσῶν. ἐπεὶ γὰρ ἦκεν αὐτὸν καὶ

1. Ο δ' Ἀρτωνίνος ἐπὶ πολὺ τῆς Παρθυαίων γῆς ἐλάσας &c. Zonaras rationem insuper reddit belli Parthis ab Antonino illati ὅτι ὁ Ἀρτωνίνος πᾶσαν ἠγροῦσθαι αὐτῷ μὴ κατακλιπόμενος,

& πάσαις αὐτῷ αὐτῷ. Zonar. de imper. Anton.

2. Fuis in jure non incallidus, adeò ut statisset omnia rescripta veterum principum tollere, ut jure, non rescriptis ageretur. &c. Capitolinus.

1. Διείτη ἐλευθερίῳ χροῖμνον, καὶ τὰ φαῦλα καὶ ἀπειρεσίμωρα ἤδη ἐδεσμάτων καὶ ποτῆς μουσικήμνον, (οἷς ὡς τραπωπικός δὴ ὁ Ἀγτωνίνος ἔχαιρε) χλαμύδιον, ἢ πνα δῆλον ἐδίητα ἀμφιστάμνον ἀσπιόταραν, εἰς ἀνανδρείαν καὶ θήλειαν νόσον δέδωκεν, ἀεὶ τε ἀποκλιεῖν ἠπειλά.

καὶ. Ἀπὸ ἔφεραν ὁ Μακρίνος πάντων ἠγαλλε. σιωπῆν δὲ π καὶ τοῖσιν (ἔδει γὰρ ἄρα τέλει λαβεῖν ἢ Ἀγτωνίνο βίον) ἀπειρότερον γὰρ ἂν, ἔ μόνον τὰ ἀνθρώπων πάντων εἶδέναι ἠδελον, ἀλλὰ καὶ τὰ θεῶν καὶ δαιμόνια πολυπραγμονεῖν ἀεὶ καὶ πάντας ἑσώπιδον ὡς ὀπίθευδοντας, χρησιεῖαν καὶ πάντων ἐνεφορεῖτο, τὰς τε παύλαχόθεν μάγους καὶ ἀστρονόμους καὶ καὶ εὐτύτας μετεπέμπετο καὶ εἰς αὐτὸν ἐλάμβανε ἤδη πῶ γοητεῖαν ταῦτις ὑποχρωμύδιον. ὑποπιδων δ' αὐτὸς ὡς ἔ τ' ἀληθῆ αὐτῶ, ἀλλὰ πρὸς κολακείαν δεσπιζοντας, ὀπισθεῖν Ματρινιανῶ πνι τότε πάσας ὑπὸ αὐτῶ ἐν Ρώμῃ ἠπερξέεις ἐκχερσεῖσιν, πιστάτω εἶδ' ἀοκῆν φιλον, καὶ μόνον κοινωσῶ ἤδη ἀποξήτων. καὶ δὲ ἢ αὐτῶ, Μάγων τὸς ἀείσους ζήτησαν, νεύει καὶ χροῖμνον, μαθεῖν πει καὶ τέλους καὶ βίος αὐτῶ, καὶ μήτις ἄρα ὀπίθευδοι τῇ ἀρχῇ.

Ὁ δὲ Μάτρινιανός, χροῖμνον ἀ-

sima abjectissimaque cibaria, (quibus Antoninus militariter delectabatur.) chlamydemq; & vestem cæteram ad urbanum modum gestare, quasi degentem ipsum, morboque muliebri laborantem calumniabatur, minitans etiam occisurum.

XXIII. Quorum impatiens Macrinus, vehementer exacerbatus est. Accidit autem res hujuscemodi (quippe habitura finem aliquando fuerat Antonini vita.) Nam cum suapte natura curiosior esset, non hominum modò res cognoscere studebat, sed Deorum dæmonumque etiam rimari arcana, metuq; infidiarum nullis non oraculis incubabat. Accitis undique magis, astrologis, haruspibus: ac nullo planè præterito, qui hujuscemodi fallacias profiteretur. Sed eos quoque suspectans, ut parum vera loquentes, omniaque ad assentationem vaticinantes, scribit ad Maternianum quandam, cui rerum suarum omnium curam in urbe crediderat, & quem sibi ex amicis omnibus fidissimum putabat, consciumque omnium secretorum solum habuerat; Magos undique optimos conquirat, atq; evocatis manibus de fine ipsius vitæ consulat, & an quisquam imperio infidietur.

At Maternianus, navata Prin-

1. Unde jactavit ὡς ὅτι ἀπλεσιτή τῇ Διείτῃ χροῖμνον διωάμενος Dion.

2. Scribendum videtur ὑποπιδων, ut perinde sit ac, si dixisset χροῖμνον

πάντων ἐνεφορεῖτο. Steph. & eodem modo utitur verbo ἐμφορεῖσιν ut supra καὶ ὀνειρώτων ἐμφορηθείς. Id.

cipi opera, five id revera manes significaverant, five alioqui Macrinum perolus, rescribit Antonino, Macrinum esse qui infidietur imperio, eumque è medio tollendum. Has igitur literas, ut mos est, cum reliquis obsignatis, dat ignaris quid ferrent tabellariis. Illi consueta usi itineris celeritate, ad Antoninum perveniunt: quo illè potissimum tempore ad aurigandum se parabat, ac jam currum conscendebat. Ita ei reddunt integrum epistolarum fasciculum: in quibus erant etiam literæ quæ ad Macrinum pertinebant. At verò Antoninus, studio jam omni atque animo ad aurigandum intentus, Imperat Macrino ut ipse literas seorsum inspiciat, ac, si quid majoris momenti sit, renunciaret: sin minus, ipse de more, suum, (hoc est præfecti) officium exequatur: quippe talia identidem injungere consueverat. Ipse deinde quum hæc mandasset, ad suum studium perrexit. Macrinus, seorsum epistolis omnibus solutis, etiam in eam incidit quæ ipsi perniciem afferebat. Cognito igitur quantum periculi impenderet, ac gnarus Antonini iracundiæ truculentique, præsertim tam specioso prætextu, subtrahit epistolam illam: Cæterarum verò (ut sole-

θεως τοις υπο τ βασιλεως κηλυθενται, ει τ οντως αυτα δευμονων ταυτα δεσποσαντων, ει τ αλλως συσινδου αζουθεν τον Μακρινον, οπως ελλοπι Αντωνινω, επβυλαθεν τη αρχη τον Μακρινον, κη δειν αυτον δεσποσαντα. ταυτα τα γραμμαλα δεσπομνημενου, μη κη ετερων επισολων, κη το εδου, διδωσι τοις δεσπομνησιν, κη ειδωσιν α φερουσι. τα δε αυηδει ταχη της οδοιπορίας ενεινην χησάμενοι, εφιστανται πεδ Αντωνινω. ηδη τ σιδωυ ηνιόχε ανεληφοσ, κη τ αρματου επβαίνουσι, ως σκομίζουσι παύτα τ αυδεσμον τ επισολων εν αυσ ην κη τα τ Μακρινω γραμμαλα. οδ Αντωνινω τ αρματου ηδη, κη τ γνώμω αυει τ επαποδρμίαν έχων, κη δευ Μακρινω δεσπώνη, κη ιδιόσυνη, εντυχείν τοις γραμμασι κη ει επειγον ειη, δελωσαι αυτω ει τ μη, τα εξ εδου αυτον διοικησαι, ως επαρχον. πολλάκις τ τετο κηλυθεν ην αυηδει αυτω. κη ο μ ταυτα ως δεσπώσας, η χετο τε ως κηλυθεν. ο δε Μακρινω κη αυτον ηνιόμω, τας τ αλλωσ επιλύεται επισολας. φειτυχων τ κη κη αυτω θανατηφορω, ορα ως πησ κίνδυνον επκείμενον. ειδωσ τ τ Αντωνινω τ θυμόν, κη το φονικόν οπι τοισδε γραμμασι, κη φερωσιν αυτω

1. Επ' οντως αυτα δευμονων ταυτα δεσποσαντων &c. Scribit Zonaras reverò Macrinum illud vaticinium ab oraculo accepisse, ο γρ (inquit) Μακρινω ο επερχω εν γραμμάσιν τοις

αποφωμωσιν έχων αυτω, ως αυτωρχωσ, κη φερωσιν μη δια τω υπο Αθωνωσ δεσπομνησιν &c. ib. Zon. de Imp. Anton.

τῆς εὐλογίᾳ ὑπάρξει, ἢ μὲν ἐπιστολὴν
 ὑφαίρειται· καὶ ἢ τῶν λοιπῶν ἀπα-
 γέλῳ, ὡς εἶεν σωήδεις. φοβηθεὶς ἢ
 μὴ καὶ δεύτερον ταῦτα ὁ Μαρτιανὸς
 ἐπισείλη, δρᾶσαι πᾶσι μᾶλλον ἠθέλησεν,
 ἢ ἀναμείνας, παθεῖν τοιμᾶ δὴ τοῦτο.
 ἦν περ ἐκατοντάρχης (Μαρτιάλιος
 ἢ ὄνομα αὐτοῦ) τῶν σωμαλοφυλάκων τῶν
 Ἀγτωνίων, ἀεὶ παρεπόμηνος αὐτοῦ.
 τῶν δὲ ἀδελφῶν, καὶ ὀλίγων ἡμερῶν
 ἀνηρέκῳ, ἀφελυθέντα μὲν, οὐκ ἐλε-
 χθέντα ἢ αὐτῶν τῶν Μαρτιανῶν
 ἐνέβριση, ἀνανδρον αὐτὸν καὶ ἀγνοῖ
 καλῶν, καὶ Μακρίνου φίλον. τῶν ἐπι-
 σταμῶν ὁ Μακρίνος ἀγγέλλει τῶν
 σφοδρῶς ὅτι τῶν ἀδελφῶν ἀναρέσει,
 μὴ φέροντά τῶν τὰς εἰς αὐτὸν ὕβρεις,
 μεταπέμπεται. ἐδάξῃ ἢ αὐτῶν, δε-
 ραπτόντι τῶν αὐτὸν ἀναδεν, καὶ πολ-
 λά ἰσχυρῶς αὐτῶν εὐργηθέντι. πείθει τῶν
 καμρὸν ἐπιτήθειον ἀφελυθέντα ἐ-
 πικυλῶσαι τῶν Ἀγτωνίων. ὁ δὲ τῶν
 ὑποχέουσι τῶν Μακρίνου ἀναπέσει,
 μισῶν τῶν ἡμῶν, καὶ πικρῶσαι δέλων
 τῶν ἀδελφῶν, πάντα ποιήσειν ἀσμέ-
 νως ἐπιχέουσαι, καμρὸν ἐπιτήθειον
 εὐρῶν.

καὶ δὲ. Σωθήνη δὲ μετ' ἐ πολὺ τῶν
 σκέψας ταῦτας, δειλῶσαι τῶν Ἀγτωνί-
 νων, ἀφελυθέντα ἐν Καρρίαις τῶν Με-
 σποταμίας, ἀφελυθέν τῶν βασιλείας,
 ἀφελυθέν τε εἰς τῶν ἐνῶν τῶν Σηήνης,
 ἦν μάλιστα ἐπιχέουσαι σέβουσι. ἀ-
 φελυθέν δὲ τῶν πόλεως ὁ ἐνῶς πολὺ,

bat) argumenta Principi re-
 nunciat. Sed metuens ne ite-
 rum super ejuscemodi rebus Ma-
 ternianus rescriberet, malens fa-
 cere ipse aliquid quam expectan-
 do pati, tale quiddam commi-
 niscitur. Erat Martialis quidam,
 Centurio, unus è custodibus cor-
 poris Antonini, semper illum
 affectari solitus: cujus fratrem
 paucis ante diebus Princeps
 delatum tantum, sed minimè
 redargutum, occiderat: ipsum-
 que Martialem per contume-
 liam timidum ac degenerem,
 & Macrini amicum appellave-
 rat. Hunc vehementer dolentem
 fratris nece, proprii-
 que incitatum contumeliis,
 gnarus omnium Macrinus ad
 se vocat, studiosum jampridem
 sui, ac multis obstrictum bene-
 ficiis: cui persuadet, ut capta-
 to quamprimum tempore Anto-
 ninum obruncet. Ille, quàm
 promissis adductus, tum pro-
 prio odio, ac vindictæ frater-
 næ studio incitatus, libenter
 omnia se facturum pollicetur,
 quum primum occasio e-
 venisset.

XXIV. Evenit autem haud
 multò post ininitum hoc confi-
 lium, ut Antoninus, qui Carris
 (quæ est Mesopotamiæ urbs)
 agebat, è regiâ prodire & ad
 Lunæ Templum, quod maximè
 venerantur indignæ, proficisci
 vellet: procul autem ab urbe il-

1. Τῶν βασιλείας &c. Suspecta est
 ista vox cùm Domus regia (quæ Re-
 gia potius sine adjectione dicitur) non

βασιλεία sed τῆ βασιλεία aut saltem
 τὸ βασιλεῖον dicatur. Steph.

lud distabat, ita ut aliquid itineris conficiendum esset: cum paucis igitur equitibus (ne totum exercitum vexaret) iter faciebat; ut post sacra Deæ facta rediret. Medio autem itinere, ventris exonerandi causâ coactus, quum omnes absterere iussisset, uno famulo comitatus secessit, ut Naturam levaret. Quare, averfis omnibus, & quàm longissimè recedentibus honoris ac reverentiæ causa, Martialis, qui omnes temporum captabat articulos, ut eum solum esse animadvertit, ceu nutu Principis ad videndum aliquid, aut audiendum vocatus, accurrat illico, aversumque & subligacula sibi deducentem pugione trajicit, quem celatam manu attulerat; & cum in ipsam juncturam ferrum incidisset, letali scilicet vulnere, de improvviso Antoninus minimè defensus occubuit.

XXV. Quo facto Martialis statim equum inscendit, ac fuga evadere conatur: Cæterum Germani equites, quibus & delectabatur Antoninus, & custodi-

ως ὁδοποιείας ἤρξιν. οὐκ ἴσπευ-
σιν ἔν ὁλίγοις, (ἵνα δὴ μὴ πάντα
τὸ στρατὸν σκύλην,) τὸ ὁδοποιεῖαν ἐ-
ποιεῖτο, ὡς δὴ δούσας τῆ δὲ εὐ-
παρέδοι κτ' ἢ τὸ μέσῳ ὁδόν, ἐ-
πὶ χεῖρας ὑπὸ τὸ ραφὸς, ἀποσπῶναι τὸ
παίτας κηλῶσας, ἀνεχάρη οὐκ ἐν ἰ-
σπρέτη, ἀποσπῶσάσμεν τὰ ἐνο-
χλῶντα. πάντες τοίνυν ἀπεσφάθη-
σαν, καὶ ὡς παρῶντάτα ἀπήρξεν, π-
ρὶν καὶ αἰδῶ τῶν γυρομῶν νέμοντες,
ὁ δὲ Μαρτιάλιος, τὰς καρπὸς παίτας
παρεφύλαξάν, ἰδὼν τὸ αὐτὸν μεμο-
νωμένον, ὡς δὴ κληθεὶς ὑπὸ αὐτῶ
νόματι, ὁρῶν π ἢ ἀκκοσμήθη
παρῶν χεῖρ' ὀπισθὰς τὸ αὐτῶ, τὰς
ἐδῆτας τῆ μνηρῶν κατέλλκοντι ἀπε-
σφαιμῶν, πῶναι ξιφιδίω, ὁ μὲν χεῖ-
ρας ἔφερε λανθάνων. καμείε ἢ τὸ πλ-
γῆς ὅπῃ τὸ χαλακλίδος ἡμομῶνς,
ἀπεσφῶδκῆτας καὶ ἀφυλάκῆως ὁ 2 Αν-
τανῖνος ἀνῆρξεν.

καὶ. Πεσόντος δὲ αὐτῶ, 3 πηδῆσας
ἴσπευ ἔφυγεν ὁ Μαρτιάλιος. Γερμανοὶ
δὲ ἴσπεῖς, οἷς ὁ Αντανῖνος ἔχαιρε,
φρεροῖς τὸ τὸ σώματος ἐχρῆτε, ἐ το-

1. Ορῶν π ἢ ἀκκοσῶν. ἔσ. suspi-
cor scriptum fuisse ὡς ἀν π ὀψ. μῆθ
ἢ ἀκκοσῶν. quoniam eo sensu vertit
Politianus. Steph.

2. Αντανῖνος ἀνῆρξεν, cum quo
consentit Zonaras ἔπος ἰδῶν καὶ ἔπος
ἀπῶντες, addit insuper Ζησῶς ἐπὶ ἰ-
νῆα ὁ ἄρξεν, ἀνταρξῆσας δὲ ὡς τῶ-
πῶν ἰσπῶντες ἔε: addit Dion menses
duos diesque totidem. Loquitur idem Zo-
narus de variis Antonini morbis, ἰσπῶ
δὲ καὶ ἰμφομῶσι καὶ ἀρῆσας ἀρῆσῆ-

καπ: & paulo post, ἐπὶ τῆς πελοπῆς
κευφοῖσι τὸ τοῖς ἔχων δισσελθῆα νῆσον,
de quo etiam Dion. lib. 77. Ant. Ca-
rac. De prodigiis autem, quæ mortem
Antonini prædixerunt; consulat de Vita
Ant. & Dionem lib. 77.

3. Ἐπισπῶσας, aut potius ἐμπεδη-
σας ἴσπευ videtur scripsisse Herodia-
nus, ut Stephano placet, dicitur etiam
alias ἀναπῶσας ἐπὶ ἴσπευ, ut cum ab
aliis, tum præcipue à Xenophonte. ib.

σοδτον ἀφροῦτες ἐς ὅσον οἱ λοι-
ποὶ, παροῦτοί τ' ἰδόντες τὸ θρόνον,
διώξαντες τ' Μαρτιάλιον, καὶ κόνιαν.
ὡς δ' καὶ ὁ λοιπὸς στρατὸς εἶδε τὸ
παροῦθ' ἐν, πάντες συνέδραμον καὶ
παροῦτος ὁ Μακρίνος, ὅπως τὰ πρῶ-
τα, ὀλοφύραται τ' καὶ θρῆναι παρο-
ποιεῖτο. ὁ, τε στρατὸς πᾶς χεῖρας
καὶ δυσφόρος ἕνεκε τὸ παροῦθ' ἐν-
στρατιῶται καὶ κοινόν τ' βίαι, ἀλλ'
καὶ ἀρχοντα ὄνομα ἐποβελικένας καὶ
ἐδεμίαν πτω ἐπὶ βυλῶν ἐποπιδον ἐκ
τ' Μακρίνος, ὄνομα δὲ τ' Μαρτιάλιον
αἰκείαν ἐχθραν ἀμύνασθαι. καὶ οἱ μὲν,
ἐκαστος εἰς τὰς σικλάς ἐπανήσαν.

κς'. Ο δὲ Μακρίνος, πύει πα-
ραδὲς τὸ σωματίον, πύει τ' κόνιν
καὶ πύει ἐμβόλον, ἐπεμψε τῇ
μητρὶ αὐτῆ καὶ ταύτης, ἐν Ἀνπο-
χίαια ἀπατεῖσθαι. ἐκείνη δὲ ὅτι τ'
τῶν παιδῶν ὁμοίαις συμφοραῖς, εἰ
τε ἐκῆσα, εἰ τ' κηδιδεῖσαι, ἀπε-
καρτέρησε τοῦτω μὲν δὴ τέλος ἐχρή-
σατο ὁ Ἀντωνίνος, καὶ ἡ μήτηρ Ιου-
λία, βιώσαντες ὡς παροῦθ' ἐν. πᾶς
δὲ ὁ χεῖνος ἐν ὅ μόνος ἐβασίλευ-
σεν, ἀνδ' τὸ παρὸς καὶ τ' ἀδελφῶν, ἐν
ἐξ' ἔτεσι συνετέλεσθαι.

κζ'. Τῆς ἐποπιδον δὲ τ' Ἀντο-
νίνου, ἐν ἀφροῦταί τ' ἦν ὁ στρατὸς, καὶ
ἀπειλά τ' παροῦθ' ἐμάν τ' ἡμέ-
ρας δύο ἀβασίλευτοι ἐζήτησαν τ', ὃν
ἐπλέεζοντα ἀρχοντα. καὶ καὶ ἠγέλλετο,
μὲν πολλὰ πύει καὶ διωμέως ἐπὶ τῶν
Ἀρτάβατος, δικας ἀπατήσαν, πύει-
ρήσαν τε τοῖς ἐν σπονδαῖς καὶ εἰρήμῃ
ἀνιρημύροις. ἀφροῦτα δὴ βασιλεία,
παροῦτον μὲν, Ἀυδελίον, ὡς στραπατικόν

bus corporis utebatur, propi-
ores caeteris, primique facinus
conspicati, Martialem consecuti
in milibus confodiunt. Quod
ubi exercitus reliquus cognovit,
omnes subito concurrerunt:
primusque Macrinus supra ca-
daver conqueri, ac delamentari
per simulationem cepit. Gra-
vis ea res, & molesta militi-
bus incidit, commilitonem con-
victoremque aliquem amisisse,
non Principem, existimantibus:
neque de Macrino quippiam il-
lis adhuc suboleverat, putanti-
bus Martialem proprias inimi-
citas persequutum. Ita in sua
quisque tabernacula discessere.

XXVI. At Macrinus, tradito
igni corpuscule, reliquias intra
urnam coniectas matri ad se-
pulturam remisit: ea tunc An-
tiochia morabatur. Moxque ob
similes liberorum calamitates,
incertum sponte an Imperio a-
licujus, mortem sibi consciv-
it. Hunc finem habuerunt An-
toninus & Julia mater, quum
quidem ad eum quem diximus
modum vixissent: ac sexenni-
um tantum ille sine parente,
germanoque suo imperavisset.

XXVII. Extincto Antonino,
incerti ignarique quid agerent
milites, biduo sine imperatore
fuerunt, quærentes inter se
quem potissimum Principem
deligerent. Siquidem adventare
magnis copiis Artabanus nun-
ciabatur, pœnas exacturus, ac
cælis inter pacem ac libationes
missurus inferias. Igitur Prin-
cipem deligunt, primo quidem
Audentium, militare scilicet

virum, præfectumque non improbum: Sed ille senectutem excusans, abnuit imperium. Dein verò Macrinum, suadentibus potissimum tribunis, quos etiam conscios insidiarum Antonini, ac Macrino participes consilii fuisse, post illius mortem suspicio extitit: quemadmodum in sequentibus dicemus. Suscepit autem Macrinus imperium, non tam benevolentia & fide militum fretus, quàm necessitate impulsus, usque præsentem.

XXVIII. His actis, jam scilicet Artabanus multis copiis ac viribus aderat, equitatum ingentem, & sagittariorum multitudinem adducens, præterea cataphractos camelis insidentes, qui prælongis contis præliarentur. Quo cognito, Macrinus, convocato exercitu, ita loquitur perhibetur.

Oratio Macrini.

XXIX. Dolere vos omnes Principis hujuscemodi, vel (ut verius loquar,) commilitonis interitu, minimè mirandum. Sed calamitates casusque humanos modicè ferre, id verò est prudentium. Cæterum, illius memoria vestris æternum præcordiis insidebit, atque ad posteritatem propagabitur, rerum fortiter ac magnifice gestarum: præterea amoris, benevolentia-

τε, ἢ ἐπαρχον ἢ φαῖλον ἡλιθίον· ὁ δὲ Ἰῆρας περὶ χόβου, περιη-
σατο. μετ' ἐκεῖνον δὲ, ἢ Μακρίνον,
πρῶτον αὐτὸς χιλιάρχων, οἱ
καὶ τῆς ἐπιβουλῆς τοῦ Αντωνίου
συνωμότης, καὶ κοινωνοὶ τοῦ Μα-
κρίνου γεγενηθέντες ὑποπλάθισαν μὲν
πρῶτον ἐκεῖνον τελευτήσασθαι, ὡς ἐν τοῖς
ἔξῃς ἐροῦμεν. παρέλαθε δὲ πρῶτον βα-
σιλέαν Μακρίνον, ἢ ἔτις εὖτως εὐ-
νοίᾳ καὶ πίστι ἤνθ' στρατιωτῶν, ὡς
ἀνάγκη, καὶ χρεῖα τοῦ παρόν-
τος.

καί. Τῶν δὲ περὶ ἡμῶν, ἐπί-
σταται ὁ Αρτάβανος μὲν μέγιστα πλῆ-
θος καὶ δυνάμεις, ἴσχυον τε πολλῶν
ἄγων καὶ τῶν ὀφθ' μέγα τι πλῆθος, κα-
ταφράκτους ἢ δὲ ἀπὸ καμήλων ἔξωθεν
μακροῖς δόρασι. ὡς δ' ἀπληρέλη
περὶ αὐτῶν, συγκαλέσας τὸς στρατιώτας ὁ
Μακρίνος, ἔλεξε τοιαῦτα.

Δημηγορία Μακρίνου.

καί. Αληθῆν μὲν ὑμᾶς πάντας
ὅτι τοιούτους βασιλέας, ἢ (ἵνα τ' ἀλη-
θῆ λέγοιμι) στρατιωτῶν ἀποβολῆς, θαν-
μασὸν ἔδειν. φέρειν δὲ τὰς συμφο-
ράς, καὶ τὰ παρῶν πόντου μετεῖως ὑ-
πομῆναι, ἀνθρώπων ἔργον σωφρονόν-
των. ἢ μὲν γὰρ ἐκεῖνος μνήμη ἐν τε τοῖς
ἡμετέροις σέβεισι ἐκείσεσται, τοῖς
τε εἰς ὑσερον παραδοθήσεσται, καὶ δόξαν
αἰδίων φέρεσσι, μεγάλων τε καὶ ἡμι-

1. Politianus legit ὑμῆέροις, sed nostram lectionem retinere malim. Steph.

ναίων ἔργων ὧν ἔδρασε, φίλων
 τε καὶ σύνοιας, καμάτων τε κοινα-
 νίας τ' ἑαυτῶν ὑμῶν. νῦν δὲ χαρῶς,
 πηλοῦστας ὡς χεῖρ τῶν μῆμεν τοῦ
 τελευτηκότου, ἀφοσιωσάμενοις τε
 τὰ πρὸς ἐκείνους, ἔχουσι ἑστῶτα
 ἄρματα ἢ Βάρβαρον ἐφεστώτα
 σω παντὶ πρὸ τῆς ἀνατολῆς πλῆ-
 ρει, καὶ δοκῶντα πρόφασιν εὐλογον
 ἔχειν ἔργους, ἡμεῖς γὰρ αὐτὸν πρὸς
 κακοῦστας, παρεμπονήσαντες, καὶ ἐν
 εἰρήνῃ βαθείᾳ πόλεμον ἠγάγαμεν.
 ἠρτήσασθε νῦν πάντα ἢ Ῥωμαίων
 ἀρχὴ τῆς ὑμετέρας ἀνδρείας τε καὶ
 πίστεως. ἢ γὰρ ἀπὸ ὄραον γῆς, ἢ δὲ
 ζείδρον ποταμῶν ἢ φιλονεικία, ἀπὸ
 τ' παντὸς δὲ, πρὸς μέγαν βασιλέα,
 ὑμῶν παίδων καὶ συγγενῶν, ἢς ἐκείνους
 ἀδίκως, καὶ πρὸς τὸς ὄρκους αἰεταί
 ἀνῆρῶσθε. τὰ τε ἐν ὄπλοις λαμβάνου-
 μεν, καὶ τῇ συνήθει Ῥωμαίοις εὐ-
 κοσμία ταπεινῶσθε. ἐν γὰρ ταῖς ἑσθ-
 τάξεσι, τὸ μὲν ἑστῶτα Βαρβάρων ἀτα-
 κτον πλῆθος καὶ ἀεριστῶσθε ἀει-
 σμῶσθε, αὐτὸ ἑαυτῶν ἴσως γλυκοῖτ' ἐν
 ἐναντίον τὸ δὲ ὑμέτερον, εὐτακτὸν
 τε ὄν καὶ συσκευασμένον, μέγα τ' ἐμ-
 πύριον μαχόμενον, ὑμῖν τε ἔσται σω-
 τήριον, καὶ κείνοις ἀλέτριον. μετ' ἀγα-
 θῆς ἐν τ' ἐλπίδους ἀγωνίζεσθε, ὡς
 Ῥωμαίοις ἀρέσκει, καὶ συνήθεις. ἔτω γὰρ
 τὸς τε Βαρβάρους ἀπώσασθε ὑμεῖς
 καὶ δόξης κλέουσθε ἀράμενοι μέγα, Ῥω-
 μαίοις τε καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις δεῖ-
 ξεσθε, πῶς τε ἀρεστέρην νίκην πρῶ-
 σασθε, ὡς μὴ δόλωσθε καὶ ἀπάτην πα-
 ρεμπονήσαντες ἠδικήσασθε, ἀλλὰ δι'
 ὄπλων νικήσαντες ἐκρητήσασθε.

que, & communicatorum vo-
 biscum laborum laudem secum
 deferens sempiternam. Nunc
 autem postulat tempus, honore
 habito illius memoriae, iustisque
 omnibus persolutis, occurrere
 imminenti periculo. Videtis
 Barbarum instantem, cum tori-
 us Orientis multitudine, ac ju-
 stas (ut videtur) belli causas præ-
 ferentem: siquidem nos illum
 priores laceffivimus, violato fœ-
 dere, atque in altissima pace bel-
 lum excitavimus. Nunc omne
 Romanum imperium in virtu-
 tatem vestram recumbit & fi-
 dem. Neque enim de finibus
 imperii, aut de fluminibus dimi-
 catio nobis adversus magnum
 Regem, sed de omnibus fortunis
 est: cum scilicet liberos, atque con-
 sanguineos suos ultum veniat,
 quos injustè à nobis contraque
 fœdera occisos arbitratur. Igi-
 tur arma capiamus, (atque ut
 mos Romanis est) ordines in acie
 Barbarorum incomposita multi-
 tudo ac tumultuaria, ipsa se for-
 taffè impediēt: Vester autem or-
 do atque consensus, pugnandi-
 que peritia, sicuti vobis salu-
 tem, ita hostibus perniciem
 attulerit. Quapropter, sic ve-
 lim bene sperantes dimicetis,
 ut Romanos decet, utque ha-
 stenus consuevistis. Ita enim &
 Barbaros ipsos fuderitis; &
 gloriam insignem adepti, fi-
 dem Romanis cæterisque om-
 nibus feceritis, non dolo aut
 fraude ulla, sed virtute & ar-
 mis superiorem victoriam à vo-
 bis partam,

XXX. Quæ postquam locutus est, cognita necessitate, milites in ordines se recepere, atque in armis agitabant. Sole autem oriente conspiciunt Artabanum maximas secum copias adducentem. Ut autem solem Barbari de more propitiarunt, confestim edito ingenti clamore concurrunt in Romanos: iisque adequantites sagittas ingerunt. At Romani, decenti ordine & magnâ cum cautione acie instructa, Maurorumque equitatu per latera disposito, ac receptis per intervalla expeditis militibus, quibus facilis esset excursio, fortiter resistentes, impetum Barbarorum sustinebant: qui scilicet & sagittarum multitudine, & prælongis contis, quibus cataphracti ex equis aut camelis depugnabant, pessimè Romanos accipiebant. Contra Romani, quoties pedem conferrebant, facile scilicet adversarios superabant. Postea verò quam ab equitatu & camelorum multitudine premebantur, fuga simulata, tribulos, aliaque machinamenta ferrea acuminata projicebant: quæ sub arenis latentia, neque cuiquam inspecta, perniciem equitibus & camelorum infessoribus afferebant. Quippe illis calcatis, equi, potissimum verò cameli, quoniam huic generi mollissimæ sunt ungulæ, succidue claudicabant, excussis tergo infessoribus. Cræterum Barbari illi, quamdiu equis aut camelis invehuntur, acerrimè scilicet configunt: Ubi autem vel descendere jam, vel excidère, faciles

λ'. Τοιαῦτά τινα εἰπόντος αὐτοῦ, οἱ ἐρασιῶται ἢ ἀνάγκη τῷ παρμαλῶσι ὄροντες, παρετάπηνοντο, καὶ ἐν τοῖς ὄπλοις ἦσαν. ἅμα δὲ ἰλίον εἰνίχοντι ἐφάνη Ἀρτάβανος σὺν μεγίστῳ πλῆθει στρατῶν. ἀσασαμίθμοι δὲ ἢ ἰλίον (ὡς ἐδοῦν αὐτοῖς) οἱ Βάρβαροι, μεγίστην ἢ κλασθῆ βοήσαντες, ἐπέδραμον τοῖς Ῥωμαίοις, τοῦξόνοιές τε καὶ καθιπαπλόνοις. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, εὐτακτως τε καὶ ἀσφαλῶς συστήσαντες τὰς φαλάγγας, ἐκατέρωθεν τὸς ἵππους καὶ τοὺς Μαυροσίτας παρατάξαντες, τὰ τε κενὰ πληρώσαντες ἤδη κέρως καὶ εὐσταλῶς ἐκβέχον διωκόμενοι, δεξιάμμοι τὸς Βαρβάρους, ἐμάχοντο. καὶ οἱ μὲν Βάρβαροι, τῆς πλῆθους ἤδη τόξων, τοῖς τε ἐπιμηκεσι δόρασι ἤδη καταφρακτέων, ἀπὸ τε ἵππων καὶ καμήλων πρόσκοντες αὐτοῖς, μεγάλας ἀνωθεν ἐβλαπτον. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἢ μὲν συσασθὲν μαχομένων, ξαδίως ἐκράτηον. ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς ἦτε ἵππων πολλῆ ἔσται, καὶ τὸ ἢ καμήλων πλῆθος ἐλυμάνειο, παροσποιόμενοι ἀναχωρεῖν, τειβόλους ἢ καὶ πολλὰ εἴδη τεχνάσματα, σιδήρων ὄξυτάτων ἐξοχὰς περικείμενα, ἔβριπτον ἀφραλανθαυόνια δὲ ἐν ἢ ψάμμοις, καὶ ἐκαθορόμενα ὑπὸ τῶν ἵππων, ἢ τῶν καμηλιπῶν, ὀλέθρια ἦν αὐτοῖς. παρῶντες γὰρ οἱ ἵπποι, αἱ τε κἀμήλοι μάλιστ' ἔχουσαι ἀπαλὰ τὰ πέλαμα, ὠκλαζον καὶ ἐχώλιδον, τὰς τε ἐπιβάτας ὡς ἔφερον ἀπεσείοντο. οἱ δὲ ἐπέκλινα Βάρβαροι ἐς ὅσον μὲν ἐποχῆσαι ἵπποις ἢ καμήλοις, θηναίως μάχουσαι ἢ δὲ ἀποβῶσιν αὐτῶν, ἢ

κατενεχθῶσι, ῥᾶσα ἀλίσκονται, μὴ φέροντες τῷ ἐκ συστάσεως μάχῃ πρὸς τὸ φύγειν, ἢ διαΐξαι, εἰ δέοι, ὑπὸ τῆς ἀπὸ τοῖς σκέλεσιν ἐιδῆτος χεῖρας παρηγεμμένης, ἐμποδίζονται. παρῶτις μὲν ἐν τῇ δευτέρῃ πύσῃ ἡμέρας ἐξ ἑωθινῶ εἰς ἑσπέραν ἐμαχέσασθαι, καὶ νύξ ἐπὶ ἡδῶσα διέλυσε τὰς μάχας, ἐκάτεροι δὲ ἐπαυῆλλον εἰς τὰ ἑαυτῶν στρατόπεδα, νικᾶν ἀξιοῦντες. τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ, συνῆλθον εἰς τὸ αὐτὸ πεδῖον μαχόμενοι. ἐπειρῶντο δὲ οἱ Ἰβάρβαροι, πολὺ πρὸ πῆλιδαι τέτων ὑπερέχοντες, κυκλώσασθαι τὸς Ῥωμαίους, καὶ σαρηνῶσαι. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐπέπαισαν φάλαγγας εἰς βάρβαρον συστάσας, εἰς μὴ κενὸν δὲ ἐκλείνοντες, ἀεὶ τὸ κυκλόμενον ἐνεπόδιζον. πῆλιδος δὲ τοσούτων ἀνδρῶν καὶ κτηνῶν ἐφρονάδιον, ὡς πᾶν πληρωθῆναι τὸ πεδῖον, μεγίστους τε σωρὸς πτωμάτων εἰς ὑψὸς ἀρθῶσαι, καὶ μάλασι τῶν καμμένων ἐπιδήλων πτωμάτων. πρὸς τὸ ἐν τῷ ἀπὸ τρέχον ἐνεπόδιζοντο οἱ μαχόμενοι. ἐπέπαισαν δὲ ἐδὲ καθεύων ἀλλήλους, μεγάλα ὄντα τῶν χαμάλας ἐν μέσῳ, καὶ δυσβάστα ὑπὸ τῶν πτωμάτων σεσωρμένων, ὑφ' ἧ καλυβήτοις τοῖς ἀλλοῖς ὀπτεῖναι, ἕκαστοι ἐπαυῆλλον εἰς τὰ ἑαυτῶν στρατόπεδα. ὁ δὲ Μακρίνος, σμυεῖς, ὅτι εἰ ἄλλως Ἀρταβανῶ ἐκδιώμενος τε μάχεται, καὶ

sunt captu, neque prælium in manibus gerere audent: & si fugiendus aut insequendus sit hostis, crura scilicet fluxa veste præpediuntur. Uno igitur alteroque die à mane ad vesperam pugnatum: Nox prælium diremit, reversisque sunt in castra utrique, quasi victores. Tertia die in planiciem pugnaturi convenere. Tentante autem Barbaro, utpote qui numero præstabat circumvenire Romanum, quasque indagine concludere: contra non jam profundiorum, sed in frontem productam constituebant Romani aciem, ac se circumvenire prohibebant. Tanta autem virorum jumentorumque multitudo cecidit, ut omnis compleretur campus, maximisque cadaverum acervi in altum attollerentur, præsertim verò camelorum, quæ aliæ super alias procubuerunt. Ergo nec liber pugnantibus curius erat, nec inter se cernendi copia, velut ingenti quodam, ac vix pervio aggere cadaverum in medium extracto: quo scilicet prohibente transitum ad reliquos, singuli se in sua castra receperunt. At Macrinus, cognito non alia de causa tam acriter ac pertinaciter pugnare Artabanum, nisi quia se pugnare contra Antoninum

1. Ο δὲ Μακρίνος, &c. Scribit Zonaras, Macrinum ab Artabano bis acie victum circa Nisibim; ac tandem pacem magno pretio emere coactum, ὁ Μα-

κρίνος δὲς ἠτήθη, καὶ λώασι μάλιστα πολλῶν χρημάτων τὴν εἰρήνην ἐκπέσειαδ. Zon. loco cit.

arbitrabatur: (solent enim Barbari paulo negotio quasi fatiscere, velutique oneri cedere; si modò primis congressibus parum ex sententia res gesserint: tunc autem perstabant, prælium integraturi cum primum cadavera fustulissent ac concremassent: ignari periisse, qui has inimicitias concitaverat) mittit Parthis legatos, cum literis, quæ declararent occidisse Imperatorem, ac debitum supplicium luisse, qui foedera & jusjurandum temeraverat: sibi esse à Romanis, quorum ipsum tandem imperium sit, summam rerum traditam. Non placere verò quæ acta forent: Itaque raptivos quicumque superessent, capraque omnia redditurum: Cupere se illum ex inimico amicum facere, pacemque jurejurando ac libaminibus sancire. Quibus lectis Artabanus, edoctusque à legatis de Antonini cæde, satis dedisse supplicii violatorem foederis arbitratus, contentusque reddi sibi citra ullum cruorem, foedus cum Macrino ferit, atque in proprias sedes revertitur.

XXXI. Sed & Romanus Imperator, deducto ex Mesopotamia exercitu, Antiochiam profectus est.

προσώβη, ἀλλ' ἢ οἰόμεθα Ἀντωνίνου μάχεσθαι, (εἰ οὐδὲν αἰεὶ τῷ Βαρβαράν ἔασι ἀποκρίμεναι, ἐδελουκαεῖν τῷ, εἰ μή τι ἐν τῷ πρῶτῳ ὁρμαῖς καθορῶσιν. τότε δὲ προσμυρόντων, ὡς ἀντὶ μάχῃ ἀναγνώσασθαι, μὴ δὲ τῷ νεκρῶν ἀναίρεσιν τε καὶ καταφλέξιν, καὶ οἰόμεθα τεθνηκέναι τὸν τῷ ἔχθρας αἴτιον,) πέμπει πρεσβείαν, ὅτι ἑλλή τε τῷ Παρθυαίῳ, λέγων, τῷ μὴ πρὸς τὰς σπονδὰς καὶ τὸς ὅρκους ἀδικήσαντα βασιλέα τεθνηκέναι, δίκας τε ἀξίας ὧν ἔδρασε δεδωκέναι. Ρωμαῖοι δὲ, ὧν ὄσιν ἢ ἀρχὴν, εἰ αὐτῷ τε τῷ βασιλείας ἐκεχειρήκοναι. μήτε ἀρεσκῆσθαι τοῖς πρῶτοις αἰχμαλώτους τῷ τῷ πρῶτῳ ἀποδύναμι, χρέματά τῷ ὅσα ἡρπάγη, ἀποπίσαι φίλῳ τῷ ἀντὶ ἔχθρας χρεῖσθαι, καὶ τῷ εἰρηνίῳ ὅρκους, καὶ σπονδαῖς βεβαιῶσαι. ὁ δὲ Ἀρτάβανος ταῦτά τε ἀναγνὼς, καὶ διδαχθεὶς ὑπὸ τῷ πρεσβείῳ πρὸς τῷ Ἀντωνίνου ἀναίρεσεως, αὐτῶν πρῶτον εἰαν τῷ πρῶτῳ σπονδῆσαντα δεδωκέναι νομίζων, ἵστασθαι δυνατὸν τῷ αὐτῷ τεινευχωμένῳ, ἀγαπῶν τε τὰς αἰχμαλώτους καὶ τὰ χρέματα ἀναίμακτῳ ἀπολαβεῖν, σπῆσαι μὲν εἰρηνίῳ πρὸς τῷ Μακρίνον, εἰς τὰ ἐαυτῷ ἐπιπέρχεται.

λα'. Ο δὲ τὸν τι στρατὸν ἀπαλάσας τῷ ἐν Μεσοποταμίᾳ ἀγαπῶν, εἰς τῷ Ἀντιόχειαν ἠπέχετο.

1. Τύπη δὲ Θεοῦτε δὲ αὐτῷ πρῶτον. Stephano valde suspecta

sunt hæc verba, quorum nec ipse, nec Politianus, visionem fecit.

Η Ρ Ω Δ Ι Α Ν Ο Υ

Τ Η Σ

Μετὰ ΜΑΡΚΟΝ Βασιλείας ΒΙΒΛΙΟΝ

ΠΕΜΠΤΟΝ.

HERODIANI LIBER QUINTUS.

BREVIARIUM LIBRI QUINTI.

O Pilius ¹ Macrinus, per Epistolam rationem rerum gestarum reddens Senatui, ab eodem Imperator declaratur, magno omnium gaudio: sed cum lentius molliusque Antiochia desideret, in offensam & odium militum incidit: à quibus orta seditione proditur, & in Chalcedone Bithyniæ urbe interficitur; superatus à Bassiano: qui solis Sacerdos cum esset, in castra productus, Antonini filius creditus, ipse quoque Antoninus appellatus, ac Imperator consalutatus fuerat. Is igitur inito Imperio, omni flagitio se & Romanam religionem polluens, Heliogabalum Deum colens, summâ vecordiâ publicè privatimque, in sacris profanisque rebus, debacchabatur. Unde milites illum quoque perosi, interficiunt: ejus in locum Alexandrum, dudum Cæsarem designatum, substituunt; ac Imperatorem consalutant.

1. Opilius Macrinus. Constante in libris Opilius, non Opelius; ut in antiquo lapide apud Onuphrium: cui consentiunt nummi omnes, in quibus est Opel. & Græcè Οπιλ, Causab. in annotat.

Jul. Capitol. Severum se & Pertinacem nuncupari voluit, & cum ipsum Pium ac Felicem senatus nuncupasset, Felicis nomen retinuit, Pii reculavit. Ib.

Ο Πας μὲν δὲ ὁ Ἀντωνίνου ἡρξέ τε καὶ ἐτάλασσε, δεδιόσασαι ἐν τῷ ἀπὸ τότε συζαμάματι, ἵτε ἀπὸ τότε ὀπίσθην καὶ ἀφελόχην. Ἰουδαίῳ δὲ ἐν τῇ Ἀποχρεία ὁ Μακεῖνος, ὀπίσθην τῷ δὲ ἡμῶν Ρωμαίων, καὶ τῇ συκλήτῳ, λέγων πιάδε. ἐν εἰδῶσι μὲν ὑμῶν, πῶς τὸ βίαιον μὲν πᾶσι ἀρχῆς ἀφείρεται, ἢ τε πρὸς τὸ ἀπὸ τῶν χριστοπῆτα ὀπίσθην, καὶ τὸ ἀπὸ τῶν διοικητικῶν ἀφείρεται, ἢ πολὺ πᾶσι ἐξουσίας καὶ δυνάμεως βασιλικῆς ἀφείρεται, (ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς πᾶσι ἐπάρχεισι τῶν στρατιωτικῶν πεπρωμέναι,) ἀφείρεται νομίμως μακρογορεῖν. ἵτε καὶ μετὰ καὶ οἷς ἐκείνου ἔφευγον, ἐκ ἀριστοκράτων, καὶ ἀριστοκρατῶν ὑμῶν, ἐν οἷς πολλὰ καὶ τῶν τυχόντων διαβολαῖς πρὸς ὑμῶν ἀφείρεται. καὶ μετὰ καὶ κακῶς ἡγούσαν, καὶ δημοσίᾳ πολλὰ καὶ τῶν μετὰ μετὰ μετὰ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων φιλανθρώπων ἀφείρεται, καὶ ἀφείρεται εἰς τὰ θυμῶν καὶ τῶν χαυνοπῆτα κολακείας ἢ χείρων, καὶ τῶν εἰς ὁμοίτητα παροξύνοντες, τῶν τε θυμῶν τὸ ἐνδοσιμον αὐτῶν διδόντες, τῶν τε ἐγγύς ἀφείρεται ἐγείροντες, οὐκ ἔστι καὶ πᾶσι ἐδοκίμαζε φίλους. ἐμὲ δὲ ἐξ ἀρχῆς τὸ ἀπὸ τῶν καὶ μετὰ ἀφείρεται. τὸν γὰρ ἀπὸ Παρθύαιος πόλεμον, μετὰ τῶν ὄντων, καὶ ἐφ' ὅ πᾶσι Ρωμαίων ἐσάλασσαν ἀρχῆς,

ΔE Antonini imperio, cædeque, infidiis, ac successione item, superiore libro diximus. Cæterum Macrinus, ubi Antiochiam pervenit, literas Senatui Populoque Romano misit in hanc sententiam: Quum fatis ipsi cognitum habeatis quòdnam fuerit meum jam inde à principio totius vitæ institutum, quamque ad benignitatem propensi mores, quæ mansuetudo in ea potestate explicata, quæ non multum abest à principatu (liquidem ipse quoque Imperator fidei se præfecti cohortis credit) supervacuum esse arbitror multis verbis uti apud vos. Nostis enim & ipsi, parum me lætum fuisse iis rebus, quæ ab illo gerebantur: ac sæpe vestri causa periclitatum; dum ille nulli non calumniæ fidem habens, velut effrenus contra vos irrueret. Itaque identidem mihi obtrectare solitus, etiam publicè modestiam in me atq; humanitatem erga mihi subjectos vituperabat, segnem & fluxis moribus vocitans. Quippe homo asfentationibus gaudens, quicunq; ipsum ad crudelitatem exacuebant, rabiemq; insitam quasi signo dato provocabant, & calumniis iram excitabant, eos sibi denique benevolos fidisque in primis amicos arbitrabatur. Mihi autem jam inde à principio lenitas & modestia gratæ erant. Igitur Parthicum bellum, longè maximum, & in quo omne Romanum Imperium fluctuaverit, ita

confecimus, ut nec in acie fortiter dimicando hostibus cesserimus: & Regem maximas secum trahentem copias, isto foedere ex inimico non facile expugna bili amicū reddiderimus. Porro me Principe, liberi incruentique omnes vitam agent: magisque optimatium gubernatio hæc erit, quàm principatus. Neque tamen est quod quisquam indignum imperio censeat, aut fortunæ crimen putet esse, quod me, cum essem ex equestri ordine, ad hoc Imperium perduxerit. Nam quod obsecro nobilitas ipsa, nisi morum benignitas adsit, & humanitas? Siquidem fortunæ munera etiam indignis contingunt, Animi virtus propriam cuique gloriam conciliat: & claritas quidem generis, divitiarumque, atque id genus reliqua, felices homines reddunt, minimè verò (utpote ab aliis tradita,) laudantur. Lenitas autem ac benignitas, præterquam quod admirationi sint, ad uniuscujusque laudem, qui se rectè gerit, referuntur. Quid enim vobis profuit Commodi nobilitas, aut Antonini paterna successio? Scilicet ejusmodi homines, quasi ipsis debitam hæredi-

καὶ ἡσύχα μὲν καὶ ἐν οἷς ἀνδρείως παρὰ ταξάμενοι, ἡδὲν π' ἠρήμεθα, καὶ ἐν οἷς σπείσαντες, καὶ πολλῆς δυνάμεως ἐλθόντα μέγαν βασιλέα, πρὸν φίλον αὐτ' ἐχρῆν δυσμάχῃ ἐποιήσαμεν. ἐμὲ δὲ κρατύνει, ἐν ἀδείῃ τε καὶ ἀνάμωπ' πάντες βιώσονται· αἰσιοκρατία τε μᾶλλον ἢ βασιλεία νομιοῦσεται. ἡ μὲν δὲ τις ἀπαξιάτω, ἢ τύχης πᾶσιμα νομίζετω, ὅτι δὴ ὄντα με ἐκ τῆς ἰσπαδῆς τάξω, ὅτι τὸ τοῦ ἡγερέ. τί γὰρ ὄφειθε εὐθραίας, εἰ μὴ χριστός καὶ φιλόανθρωπος συνοικεῖ τρέπῃ; τὰ μὲν γὰρ τῆς τύχης δῶρα καὶ ἀνάξιους ἀειπίπτοι· ἢ δὲ τῆς ψυχῆς ἀρετῇ ἰδίαν ἐκάστῳ δόξαν ἀειπύθισιν. εὐγένεια δὲ καὶ πᾶσι καὶ ὅσα τοιαῦτα, μακαρίζεται μὲν, καὶ ἐπαινεῖται δὲ, ὡς παρ' ἄλλου δοθέντα· ἐπείκεια δὲ καὶ χριστότης, ἅμα τὸ θαυμάζεσθαι, καὶ τῶν ἐπαίων πᾶσι ἀναφορὰν εἰς αὐτόν τινα ἔχει τὸν κατερθύοντα. τί γὰρ ὑμᾶς ὠνεσον ἢ Κομμόδου εὐθραίας, ἢ Ἀντωνίνου ἢ πατρῶα ἀξιοδοχῆ; οἱ μὲν γὰρ ὡς ἄρ' ὄφλημα κληρονομίας εἰληφότες, διατρέχοντά τε καὶ

1. Μὰ δὲ τις ἀπαξιάτω &c. ὅτι δὴ ὄντα με ἐκ τῆς ἰσπαδῆς τάξω &c. in Capitol. Occiso Antonino Bassiano, Opilius Macrinus præfectus, imperium arripuit, humili loco natus, &c. Sed (ut in eundem locum norat Causab.) origo illi ne equestris quidem fuit, nam sero tandem jure aureorum annulorum donatus est, ut ex Aurelio Victo. constat, ejus verba sic se habent. *Macrinum*

libertinum; hominem prostibulum; servilibus officiis occupatum in domo imperatoria, venali fide, vitâ sordidâ sub Commodō, & Severo remotum etiam à sordidissimis officiis; lectioni operam dedisse, esse causulas, declamasse, jus postremo dixisse, donatum tandem aureis annulis &c. οἱ δὲ (inquit Zon. & Xiph.) δὴ Μακρίῃ, τὸ γὰρ καὶ Μαυρίῃ γενέων ἀδοξοτατων ἦν.

ἐνβελίζουσιν, ὡς ἀποδόν ἰδίῳ κτήματι· οἱ δὲ παρ' ὑμῶν λαβόντες, χρεῖτες τε αὐτοῦ εἰσὶ χρεῖσται, καὶ περιώντι ἀμείψασθαι τοῖς εὐεργεσίαις περιληφθέντες. καὶ ἦν μὲν εὐπατεδῶν βασιλέων τὸ εὐχρῆς, εἰς ὑπερφίαλον ἐκπέσει, καταφρονήσας ἑῷ ὑπακόων, ὡς πολλοὶ ἐλατῶν· οἱ δὲ ἐκ μετρίων ἀφάξασιν εἰς σὺντο ἐλδοήεις, ἀειπέσασιν αὐτὸ, ὡς καμῆτα κλυδῶν αἰδοῦν τὴν πάλιν διατέμεσον, ἡ εἰδοῦσθαι τοῖς ποτὲ κρείσσον. ἐμοὶ δὲ σιωπῆς μακρῆς πὲρ ἀφάξασιν αἰδῶν τὴν ὑπερήφους γνῶμης κωνανῆς τὴν καὶ συμβεβῆσιν ἔχον τὴν ἀφάξασιν διασπασίας. ὑμεῖς δὲ ἐν ἀδελφῆ καὶ ἐλατῶν ἐπιπέσει, ἔν ἀφάξασιν τε ὑπερῶν δὲ ὑμῶν ἐπερῶσθαι, ἀφάξασιν μὲν Μακρίνου, ὑπερῶν δὲ Περτιναξ, ἔξ ἰδιοπαθῶν σαφῶν ἐπὶ σὺντο ἐλδοήεις. ἦν δὲ ἐνδοῦσθαι ἀρχῶν αὐτῶν παρεχῶν, καὶ τῶν ὑπερῶν ἦν ἀφάξασιν, ἢ κρείσσον ἀφάξασιν ἀφάξασιν, τῶν ποτὲ φωνῶν καὶ ἀφάξασιν.

Ε. Ἀναγνωσθεῖστας τὴν τὴν ταύτης ἐπιπέσει, ἀφάξασιν τε αὐτῶν ἢ ἀφάξασιν τῶν, καὶ τῶν ἀφάξασιν πρῶτος πάσας ἀφάξασιν. ἔχ' ἔπει δὲ εὐ-

tatem adepti, veluti proprio patrimonio per contumeliam abutuntur: qui autem à vobis imperium acceperunt, veluti in perpetuum obstricti, etiam referre gratiam pro meritis enitentur. Ad hæc, patricia Principum nobilitas sæpenuerò in superbiam vertit, despectis omnibus, velut inferioribus. At qui modestiæ experimento ad imperium asciscuntur, quasi partum labore tuentur, semper venturque & colunt quos contulerant. Mihi sanè decretum est, nihil sine autoritate vestra gerere, ac vos participes consiliariosque habere Reipublicæ gerendæ. Vivetisque pro arbitrio vestro in libertate illa, quam vobis antehac à patriciis Imperatoribus ereptam, Marcus, dein Pertinax, restitueret conati sunt, ambo ad Imperium privatis cunabulis innutriti: quippe generis initia clara posteris relinquere ipsum præstat, quàm accepta à majoribus, fœdis moribus contaminare.

I I. Hac lecta epistola, conclamatum à Senatu universo, nullique non honores augustinorum Macrino decreti. Neque verò tantopere lætus Senatus

1. Politianus hæc male interpretatur, non animadvertens [πρῶτος] eum habere usum quem paulò ante habuit ἀφάξασιν, & post habebit πρῶτος. Intellige autem ex mediocribus administrationibus &c. Steph.

2. Οὐχ ἔπει δὲ ἀφάξασιν &c. Quoniam in senatu omnibus una vox erat, Quemvis magis quam Parricidam, quemvis magis quam incestum, quemvis magis quam impurum, quemvis magis quam interfectorem & sena-

Macrini successione fuit, quàm vulgò univèrsi gratulabantur extinctum Antoninum. Nam ut quisque autoritate aliqua, aut dignitate præcellerat, ita maxime imminetentem suis cervicibus depulisse gladium arbitrabatur. Delatores autem & servi omnes, quicumque dominos detulerant, patibulo suffixi: totaque urbs, atque adèd Romanum Imperium sceleratis hominibus perpuratum, partim supplicio affectis, partim exilio mulctatis. Quod si qui tamen latuerunt metu quiescentium, etiam ipsi libertatis quandam imaginem præferabant, anno duntaxat uno, quo Macrinus Imperium obtinuit. Quippe hoc tantum peccavit, quòd non exercitum illicò dimisit, atque unoquoque domum reverti jussit, ipse Romanam tui cupidam statim non petiit, vocante populo quotidie se, ac Macrinum vociferante: sed Antiochiæ morabatur, barbam nutriens & incedens, quàm solebat lentius, tardissimeque; ac vix adstantibus se respondens, adeoque interdum submissa voce, ut ne exaudiri quidem posset. Hæc enim demum sibi de Marci moribus imitanda propofuerat, cum ad illius reliquam vitam

φραν: πάντας ἢ Μακρίνῃ ἀπεδοχῆ, ὡς ἐσθρῆδοντό τε καὶ περὶ ἡμῶν ἐώταζον ὅτι τῇ Ἀντιοχείᾳ ἀπεμαργῆ. ἔχασός τε ἦεντο μάλιστα τῷ ἐν ἀξίῳσσι πνὶ ἢ παρῆζει καθεσῶτων, ξιφῶ ἀποσεσῆδς τοῖς αὐχέσιν ἐπαυροῦ μδρον. συκοφάνται τε ἢ δ' αἰοι, ὅσοι δεσπότης κατήγγηλον, ἀνεσκολοπίδουσαν. πᾶσα ἢ ἢ Ῥωμαίων πόλις, καὶ χεδὸν ἢ ἔσθῳ Ῥωμαίους οἰκουμένη, καθαρθεῖσα πονηρῶν ἀνθρώπων, ἦν μὲν, κολαδέντων, ἦν δὲ, ἐξωδέντων ἢ εἰ δὲ πνις καὶ ἑλαδον, δι' ἐλαθεῖαν ἡσυχαζόντων, ἐν ἀδείᾳ πολλῇ καὶ εἰκότι ἐλδθεῖας ἐβίωσαν ἐκείνῃ τῷ ἔτει, ἔ μόνου ὁ Μακρίνῃ ἐβασιλεύσε. τοσοῦτον δὲ ἦμῶρτεν, ὅσον μὴ δέλυσειν εὐθέως τὰ στρατόπεδα, καὶ ἐχάσους εἰς τὰ ἑαυτῶν ἀπέπεμψεν, αὐτὸς τε εἰς τῷ Ῥώμῳ ποδῆθ' ἠφείχθη, τῷ δὲ ἡμε ἐχάσῃτε καλῶντῳ μεγάλῃς βοαῖς. ἐν δὲ τῇ Ἀντιοχείᾳ διέτειθε, χηρείον τῷ ἀσκῶν, βασιζῶν τε πλεον τοῦ δέοντῳ ἡρεμαίως βραδύτατά τε καὶ μάλιστα τοῖς παροῦσιν ἀποκρινόμενῳ, ὡς μὴδὲ ἀκέλευε πολλὰ κίς, διὰ τὸ καθευδόμενον τῷ φωνῆς. ἐξήλον ἢ ταῦτα ὡς δὴ Μάρκῃ ὅπτη δ' αἰμα, τῷ ἢ λοιπὸν βίον ἐι ἐμμήσατο. ἐπεδίδε δὲ ἐχάσῃτε εἰς τὸ

tus & populi; Capitol. ἀγαπητῶς αὐτὸν εἰς πῶ ἀρχῆν ἐδέξατο (inquit Xiph.) illum lubenter Imperatorem admiserunt, non tam animadvertentes, cui se in servitum traderent, quam quo tyranno liberati essent, rati quemcunque hominem illo potiozem esse.

1. Malè vertit Polit. hoc enim voluit significare Herodianus, quod cum illi, qui latebant, præ metu quiescerent, interea Pop. Rom. in magnâ securitate & libertatis imagine vivebant, rectius autem dictum fuisset αὐτῶν δι' ὀλίγων ἡσυχαζόντων. Steph.

ἄβροσθαυτον, ὀρχησῶν τε θέαις ἢ
πάσις μύσις κινήσας τε εὐρέθιαις
ὑποκριταῖς χοράζων ἢ ἢ ἢ περ-
σμαίων δικησῆας ἀμελῶς ἔχων.
πασῶν ἢ ἢ ἢ πόρπαις ἢ ζωσῆει χρυσῶν
πολλῶν καὶ λίθις πηλοῖς πεποικι-
λῶσις κεκοσμημένῃ, ἢ ἢ ποιῶσις
πολυλείας ἢ καὶ τῆς Ρωμαίων στρα-
τιῶσις καὶ ἐπιμαυδῆς, Βαρβάρου δὲ
μαῖλλον ἢ διλυποριτῆς ἢ δουλοσύνης.

γ'. Ἀσπ' ὄρωτες οἱ στρατιῶται,
ἢ πάνυ π' ἀπερὸ χροῖο, ἀπέρεσκον ἢ
ἢ αὐτῶ τῶ βίῳ, ὡς ἀνεμῶν μαλ-
λον ἢ καὶ ἀνδρα στρατωπικόν. ἢ ἢ
βέλλοντες δὲ τῶ μῆναι τῆ Αν-
τανίης Δαίτη, ὄπασφάσει τε ἢ
στρατωπικῆ ἢ δουλοσύνης, κατερίστων
ἢ Μακεῖνς πολυτελείας. ἢ π' τε ἢ
γαυάτων αὐτοῖ μ' ἢ σὺ σκευῆς, ἢ
ἐν ἀγροσῆ Δαίτην, ἢ ἢ ὄτε
ἢ ἢ σπασίζοντες ἢ ἢ ὄπασφείων, εἰς
ἢ τῶ ἢ αὐτῶ καὶ ἐπανόσις, εἰρή-
νης ἢ δουλοσύνης, ὄρωτες δὲ ἢ Μα-
κρῆν χλιδῆ ἢ περὶ Δαίτην, ἢ
ἀφωιάζοντες ἢ πρὸς ἀγῆλας, αὐ-
τὸν καλῶς ἢ ἢ σκευῆς ἢ
ἐλίγης λαβέδου εὐχροῖο εἰς τὸ
ἢ ἢ σκευῆς τὸ λυποῖν. ἢ ἢ
δὲ ἢ Μακρῆν. ἐπιαυτῶ μόνι τῆ
βασίλειᾳ ἐνβροσθάντα, ἢ ἢ

nullo pacto aspiraret. Quippe
deliciosius indies agitans, hi-
strionibusque saltatoribusque, in-
tentus, & gubernandi negligens,
incedebat cum fibulis ac balteo
auratis gemmaticisque. Qui luxus
minimè Romano gratus ex-
ercitui; certè quem Barbaris
putant; sceminisque congruen-
tior, quàm principi.

III. Talia igitur intuentes,
magnopere improbare omnes,
vitamque plane hominis asper-
nari, molliorem quam ut mi-
litari viro conveniret: simul
comparare invicem Antonini
viæ exemplum, solertis in pri-
mis, ac planè militaris viri, &
Macrini luxuriam. Præterea
graviter indignari, quòd ipsi ad-
huc tabernaculis agerent, pro-
cul à patria, ac nonnunquam re-
rum quoque necessariarum indi-
gerent: neque domum dimitte-
rentur, etiam pace facta: cum
scilicet ille contrà mollissime ac
deliciosissimè vitam coleret. Igi-
tur excussis velut habenis, quoti-
die in hominem cavillabantur,
ac levissimam quamq; occidendi
ejus occasionem aucupabantur.
Sed ita scilicet fato datum fue-
rat, ut uno duntaxat anno Prin-
ceps Macrinus in deliciis ab-

1. Πόρπαις ἢ ζωσῆει χρυσῶν πε-
ποικιλῶσις. Est per syllepsin excusari
potest, tamen Author fortasse pluraliter
scilicet. Script. Sylburg.

2. Τῆς ποικίλης πολυτελείας &c.
Vini cibique erat avidissimus, interdum
usque ad ebrietatem. Capitol. κέραιτο

δὲ ἢ περὶ ὄρωτες ἢ ἢ ἢ σκευῆς
ἢ ἢ ἢ τῆ ἐξουσίᾳ Xiph.

3. Ἀποκρίσις αὐ τὸ λυποῖν,
Mollius quam in latinà versione, nempe,
summovendi, vel amovendi, quod exdi-
um asserbat. Steph.

sumpto, simul cum vita Imperium amitteret: exiguam tenuemque Fortuna occasionem militibus ostentante, ad ea quæ concupierant patranda.

IV. Mæsa erat quædam nomine; Phœnissa mulier, ab Emæsa urbe Phœniciæ, cui soror Julia fuerat, Severi conjux, ac mater Antonini: ea, vivente sorore, multos annos in aula imperatoria vixerat, Severo & Antonino principibus. Hanc igitur Mæsam, post sororis obitum, atque Antonini cædem, jusserat Marcinus in patriam, ut domi suæ reliquum vitæ ageret, cum omnibus bonis reverri. Abundabat autem grandi pecunia, utpote longissimo tempore inter principalem potentiam enutrita. Reversa igitur anus, domi agitabat.

V. Erant verò ei filix duæ, quarum natu major Soamis, minor Mammæa vocabatur. Illi filius Bassianus, huic Alexianus: amboque sub matribus, aviaque educabantur. Et quidem Bassianus annos natus erat circiter quatuordecim, Alexianus autem decimum jam annum attigerat: sacerdotes ambo Solis, quem maxime indigenæ colunt, Phœnicum lingua Heliogabalum vocitantes; Templumque illi maximum constructum habent,

βίῳ καὶ τῷ ἀρχαίῳ καὶ βασιλείῳ, μικρὰν καὶ ἀτελήν ἀπόδοσιν τοῖς στρατιώταις εἰς τὴν ἐβόλοντο τῆς τύχης πωροχέουσι.

δ'. Ἡ Μαῖσα ἦν τις ὄνομα, τὸ γένος Φοίνισσα, ἀπὸ Ἐμῆσου καλεωμένης ἐπὶ πόλεως ἐν Φοινίῃ ἀδελφὴ δὲ ἐγγυόνη Ἰουλίας μ', τῆς Σεβήρης γυναικὸς, Ἀντωνίνου δὲ μητρός. ὡς δὲ παῖτα ἦν τῆς ἀδελφῆς βίον, ἐν τῇ βασιλείῳ διέτριψεν αὐτῇ, χρόνῳ πολυτέτῳ, παρ' ὃν Σεβήρης τῆς καὶ Ἀντωνίνου ἐβασίλευσαν. τῆς δὲ Μαῖσας παύσειν ὁ Μαρκεῖνος, μὲν τῆς ἀδελφῆς τρυφῶν, Ἀντωνίνου δὲ ἀνείρεσιν, ἀποστῆσαι εἰς τῆς πατρὸς ἐπαύθῃ, ἐν τοῖς οἰκείοις καὶ βασιλείῳ, πῦτα ἔχουσα τὰ ἑαυτῆς. πλείστον τῆς ἡ χρημάτων ἀνάπτει, ἅτε μακρῷ χρόνῳ βασιλικῇ ἐξουσίᾳ ἐν Ἰερουσαλὴμ. ἐπαύθῃ δὲ ἡ ἀποστέλλῃ, διέτριβεν ἐν τοῖς ἑαυτῆς.

ε'. Ἦσαν δὲ αὐτῇ θυγατέρες δύο, Σοαμῖς μὲν ἡ ἀποστέλλῃ ἐκαλεῖτο, ἡ δὲ ἕτέρα Μαρμαῖα. παῖδες δὲ ἦσαν τῇ μὲν ἀποστέλλῃ Βασσιανὸς ὄνομα, τῇ δὲ νεωτέρῃ Ἀλεξιανὸς. ὡς δὲ τῆς μητρός καὶ τῆς μαμμῆ ἀνεβόλοντο, ὁ μὲν Βασσιανὸς, ὡς ἐπὶ γενεὰς τεσσαρεσκαίδεκα, ὁ δὲ Ἀλεξιανὸς δεκάτῃ ἐτῶς ὄπλευσεν. Ἰερουσόλῃ δὲ αὐτοὶ δεῖν ἡλιωστῆτον γὰρ οἱ ὄπλησται σέβασι, τῆς Φοινικῶν φωνῇ Ἐλαιαγάβαλον ἐκλήθησαν. νεὸς δὲ αὐτῶν μέγιστος καλε-

4. Μαῖσα λέγεται τις ὄνομα. Sic cum pitol. alii que.
Herod. in omnibus consentit, Jul. Ca-

σολιάσας αὐτῶ, χρυσῶ πολλῇ καὶ ἀργυ-
ρίῳ κεκοσμημένος, λίθων ἢ πολυτε-
λείᾳ. ἑρπυλάεται δὲ ἐ μύθον παρὰ
τοῦ ὀπιχωρίου, ἐνθα καὶ πάντες οἱ
γαίνοντες σάββατα τε καὶ βασιλεῖς
βάρβαροι φιλοτίμως πέμπουσιν πρὸς
θεῷ ἐκάστῃ ἔτος πολυτελεῖ ἀναδή-
ματα. ἀγγέλιμα μὲν ἔν, ὡς παρὰ
Ἕλλησιν ἢ Ῥωμαίοις, ἀδ' ἐν ἔσηκε χι-
ροποιήσασθαι, θεῷ φέρων εἰκόνα. λίθος
δὲ περὶ τοῦ μέγιστος, καὶ παρὰ περι-
φρᾶς, λέγων εἰς ὀξύτητα κανοειδὲς
αὐτῷ ἄνω, μέλανα ἢ ἢ χρυσαῖα. δι-
οσπῆ ἢ αὐτὸν ἔδ' σημειολογῆσιν,
ἔσοχός τε πᾶς βραχείας καὶ τύπος
διακρίσιν εἰκόνα ἢ ἄλλῃ ἀνέραςον
ἔδ' δέλωσιν, ἢ ὅπως βλέπωντες. τέ-
τω δὲ πρὸς θεῷ ὁ ἢ Βασιανὸς ἑρ-
μῆσθαι (ἄτε γὰρ πρὸς ἑσπερῶ ἐκείνῳ
ἔθηκε χείρας ἢ ἑρπυλαίαι,) παρὰ ἢ
ἀνωματι βαρβαρῶ, χιτῶνας χρυσοῦ-
φῶς καὶ ἀλευρῆς χειρῶν τῶς καὶ πο-
δῶν εἰς ἀνέχουσιν, τὰ τε σκέλη
σκέπων πᾶσα ἀπ' ὀνόχων ἐς μη-
ρῶς, ἐδῶσιν ὁμοίως χρυσῶ καὶ πορ-
φύρα πεποιμημένους. πῶς ἢ κεφα-
λῶ ἐκόςματι σέφασθαι λίθων πο-
λυτελεῶν χρυσαῖα δινωτισίμους. ἢ δὲ
πῶς ἡλικίαν ἀκμῆσθαι, καὶ ἢ ὅτι
ἔδ' καὶ αὐτὸν ὀρεϊότασθαι μερα-
λίαν πάντων εἰς τὸ αὐτὸ δὲ σω-
όντων, καλλῶς σώμασθαι, ἡλικίας ἀ-
κμῆς, ἀβρῆ ἡλικίας, ἀπείκασθαι ἢ

auro, argentoque plurimo, ac
lapidum eleganti magnificen-
tia exornatum. Neque solum
indigenæ Deum illum véné-
rantur, sed vicini quoque sa-
trapæ, regesque Barbari, cer-
tatim quotannis splendida of-
ferunt munera. Simulacrum
verò nullum Græco aut Ro-
mano more manu factum, ad
ejus Dei similitudinem: sed la-
pis est maximus, ab imo rotun-
dus, & tenuis fastigiatus, pro-
pæmodum ad coni figuram.
Niger lapidi color, quem eti-
am jactant cœlitus decidisse.
Eminent in lapide quædam,
formæque visuntur nonnullæ:
ac Solis imaginem illam esse
affirmant, minimè humano ar-
tificio fabricatam. Huic igitur
Deo sacer erat Bassianus:
quippe natu major, ipse potissi-
mum sacerdotio fungebatur, in-
cedens Barbarico cultu, tuni-
cas indutus intextas auro ac ma-
nuleatas, & ad pedes usque de-
missas, cruraque tota convelans
ab unguibus ad femora, vesti-
bus similiter auro purpuraque
variis: capite coronam gestans
preciosorum lapidum coloribus
florentem. Præterea inter-
ger ævi, cunctorumque ejus
ætatis adolescentum formosissi-
mus. Quare congruentibus in
unum forma corporis atque æ-
tatis flore, simul habitu illo
mollissimo, facillè eum Dionysi

1. Ὅπως βλέπωντες. Polit. omit-
tit hæc verba, intellige tamen ita cer-
nentes, quod ita suis ipsorum oculis
persuadentes. Steph.

2. Τετὸς πρὸς θεῷ ὁ Βασιανός.
Bassianum non tantum Antonini, sed &
Heliogabali nomen accepisse scribit Ju-
lius.

pulcherrimis imaginibus affimilabant.

VI. Hunc igitur sacra celebrantem, chorumque circa altaria barbarum in morem ad tibias fistulasque, & omnifariam organa instaurantem, curiosius inspectabant cum mortales alii, tum in primis Romani milites, vel quod genere imperatorio editum sciebant, vel quod formæ viribus omnium in se oculos convertebat. Quippe tum vicinus urbi illi exercitus erat, tuendæ Phœniciæ præpositus: deductus inde mox, ut in sequentibus exponemus. Cum itaque quotidie Religionis nomine milites ad templum itarent, libenter scilicet adolescentem intuebantur. Erant autem ex iis nonnulli Roma profugi, Mæsa familiares, quibus illa formam- pueri admirantibus, (incertum; mentita, an vera professa) filium utique esse ait Antonini, quamvis alterius putaretur. Quippe cum suis natibus adolescentulis adhuc, & formosis, rem habuisse, quo tempore ipsa in palatio simul cum forore agitabat. Ea res audita ab illis, ac sensum communicata reliquis commilitonibus, per universonum denique exercitum vulgata est. Porro etiam acervos habere nummorum Mæsa dicebatur, facileque omnes militibus elargitura, si modò impe-

πισ τὸ μειράκιον Διονύσου καθὰς εἰκόσιν.

5'. Ἱερουργῶντα δὴ τῶτον, ὡς εἶπε τοῖς βωμοῖς χορεύοντα νόμῳ βαρβαρῶν, ὑπὸ τῶν ἄλλοις καὶ σύριγγι παντοδαπῶν τε ὄργανῶν ἤχῳ, ἀπειργάτερον ἐπέβλεπον οἱ τῶν ἄλλοι ἀνδραποιοί, καὶ μάλιστα οἱ στρατιῶται, εἰδότες ἤγινον ὄντα βασιλικῶν, καὶ τῶν ἄλλων αὐτῶν πύκτων τὰς ὄψεις εἰς ἐαυτῶν ὀπισθεφάσας. ἐχεινιάζει δὲ τῆ πόλει ἐκείνῃ τότε μέγιστον στρατόπεδον, ὃ τῶν Φοινίκων ἀποστῆναι ὕστερον δὲ μετῴχεθον, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς ἐξεῦρεν. φοιτῶντες ἔν οἱ στρατιῶται ἐκείνοι εἰς τὴν πόλιν, εἰς τῶν νεῶν ἰόντες θρησκείας δὴ χάειν, τὸ μειράκιον ἰδέσθαι ἐβλεσκον. ἦσαν δὲ πνικε εἰς αὐτῶν καὶ κερύσφυγες, οἱ κεῖνοι τῶν Μαισῶν ἀπὸς ὧν ἐκείνῃ δαμάζοντες τὴν παιδα (εἶπε πλάσαμην, εἶπε καὶ ἀληθείας) ἐξεῖπεν ὅτι ἄρα Ἀντωνίνῳ ὑβὸς ὄντι τῆ φύσει τῆ δὲ ὑπολήψῃ ἤγινε δοκοῖν. ὀπισθοιτῆσαι γὰρ αὐτὸν ἢ θυγατέρας αὐτῆς νέας τῶν ἑσῶν καὶ ἀραίας, κατ' ὃν κερύον ἐν τῶν βασιλείοις σὺν τῆ ἀδελφῇ διετέλεον. ὅσῳ ἐκείνοι ἀκύναντες, τοῖς συστρατιώταις κατ' ὀλίγον ἀπαγγέλλοιτες, ἀφελόντων ἐποίησεν τὴν φήμην, ὡς εἰς πᾶν χωρῆσαι τὸ στρατιωτικόν. τῆ δὲ Μαισῶν ἐλέγχο σαφῶς εἶπε χρημάτων ἐκείνῳ δὲ ἐτοίμως πάντα παρεῖδαι τοῖς στρατιώταις εἰ τιμῶν

1. Ἱερουργῶντα δὴ τῶτον. Sed Hellogabalus, Ipulcritudine & staturâ ac sacerdotio conspicuus erat, ac notus

omnibus hominibus, qui ad templum veniebant; militibus præcipue. Capitol.

βασιλείαν τῷ Ἰούδι ἀνατίθαι. ὡς δὲ συνέβητο, νόμιμος εἰ κατέλθοιεν, λαθόντες ἀνοίξιν τὰς πύλας, καὶ δέξασθαι τὸν Ἰούδον ἐνδόν, βασιλέα τὸν καὶ ἔχον ἀποδείξιν Ἀντωνίνῳ· ἐπέδωκεν ἑαυτῷ ἢ ἀρεσθῆτος, ἐλοιδόη παῖτα κίθωνον ἀναξίψα μακρόν, ἢ ἰδιωτὸν εἶναι, καὶ δοκεῖν ἀφ' ἰφθίμου νόμου τὸν λαθρατὸν πόλεως ὑπεξῆλθε αὐτῷ τὸν θυραβάσι, καὶ τοῖς ἐγγύοις. κατακαθόντων τὸν αὐτὸν τὸν προσκυρόντων στρατοῦ, Ἰουδαῖοι σφῆς τῷ τείχεϊ τὸν στρατοπέδου, ἔξω ὑπεδέχθησαν. εὐδέως τὸν τὸν παῖδα τὸν τὸν στρατοπέδου Ἀντωνίνου προσκυρόντων τὸν τὸν πορφύραν χλαμύδα ἀπεβλήθη εἶχον ἐνδόν. παῖτα δὲ τὰ ὀπίσθια, καὶ πῆδας καὶ ζυγαῖας, ὅσα τὸν εἶχον ἐν κώμῃς ἢ ἀρχαῖς τοῖς πλησίον, εἰς κομισαίτες, τὰς τὸν πύλας ἀπακρίσασθαι, παρὰ σκιάζον ἑαυτὸν ὡς (εἰ δέοι) ὑποβλήθητες πολιορκίαν.

Ζ'. Ὡς δὴ τὰ πάντα ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου τῆς Μακρινῆς, ἐν Ἀπορχίᾳ ἀφ' ἰφθίμου, ἢ τὸν φόνον δέδραμεν ἀνὰ τὰ λοιπὰ στρατοπέδα ὅτι τὸν Ἀντωνίνο ἡδὲ συνέβη, καὶ ὅτι ἢ Ἰουδίας ἀδελφῶν χημέλια δίδωσι, παῖτα τὰ λεγόμενα καὶ ἐνδεχόμενα καὶ ἀλλοτῶν πρὸς δούλους εἶναι, τὰς Ἰουδαίους ἐξέπιπυτο. ἐνῆγε δὲ αὐτὸν, καὶ ἀνέπειθεν εἰς παραμάτωι νενοτιμίαν,

rium suæ soboli restitueretur. Pollicentibus autem se eam cum suis, si noctu clanculum in castra venisset, patentibus portis excepturos, atque Antonini filium Imperatorem declaraturos; seipsam illis tradidit anus, decreta periculum quodvis adire, quàm vitam colere privatam, atque abjectam. Quapropter noctu, clanculum urbe egressa cum liberis nepotibusque suis, deducendo ipsos profugo tum militum agmine, facillè in castra admittitur: ibique puerum confestim milites universi Antoninum appellatum, atque indutum purpura, custodiebant. Tum comite omni, simul cum suis natis & conjugibus, cæterisque aded rebus importatis, quas in vicis agrisque propinquis habebant, ita se intus comparabant, ut etiam, si opus foret, castrorum obsidionem exciperent.

VII. Quæ ubi nunciata Macrino sunt, Antiochiæ moranti, edito per exercitus rumore, repertum Antonini filium, pecunias militibus elargiri Julix sororem: quum omnia quæcunque dicerentur, aut esse nullo modo poterant pro veris acciperentur, pendebant animis omnes: atque eos ad res novas moliendas, cum proprio Macrini odium, tum

1. Επέδωκεν αὐτῷ ἢ πεσόντι, se se potestati illorum permisit, brevius scriptam illis tradidit, vel se totam illis tradidit, ex Cic. Steph.

2. Πάντα κίθωνον ἀναξίψα,

periculum quodvis temerè & precipitantè adire, pro ἀναξίψα τὸν κίθωνον & κίθωνον, periculi aleam projicere, sic μάγλω ἀναξίψα pugna periculum facere, apud Plut. in Cæs.

Antonini memoriae quædam quasi commiseratio subigebat, sed in primis pecuniarum spes, ut multi jam ex iis ad novum Antoninum transfugerent. At Macrinus rem totam quasi puerilem contemnens, consuetamque; obtinens animi alacritatem, domi sedens, unum è suis ducibus mittit, traditis copiis, quantæ ad rebelles expugnandos viderentur suffectura. Ut autem eò pervenit Julianus (id enim nomen Præfecto fuit) ac jam mænibus succedebat, statim inclusi milites puerum exercitui infesto, de turribus pinnisque ostentare, vociferari: Antonini filium; sacculos quoque nummorum plenos, magnam escam sc. proditionis, attollere. At illi, credito Antonini esse filium (& quoniam sic videri volebant) facie quoque & lineamentis quàm simillimum existimantes, caput amputant Juliano, mittuntque ad Macrinum. Ipsi, referatis portis, univèrsi in castra accipiuntur. Ita scilicet adauctæ copię, non modò ad excipiendum obsidionem, sed ad conferendam quoque manum, dimicandumque instructa acie, satis futuræ; transfugarum etiam magna vi paulatim quotidie se aggrediente.

VI 41. Quibus auditis Macrinus, cum omni exercitu ad castra illa oppugnanda contendit. Antoninus autem, militibus oppugnationem haud expectantibus, sed congredi au-

τό, τε Μακρίνους μίσθῳ, καὶ τὸ Ἀντωνίνου τὴν μνήμην πάθει. καὶ παρὰ γε ἀπειτών, ἢ τῶν χρημάτων ἐλπίς, ὡς πολλὰς καὶ αὐτομόλωνται φοιτῶν πρὸς τὸ νέον Ἀντωνίνου. ὁ δὲ Μακρίνου, καταφρονῶν τῆς παύσεως ὡς παιδικῶδες, χρωδρὸς τῆς τῆς συνήθει παύσεως, αὐτὸς μὲν οἴκοι μένει, πέμπει δὲ ἓνα τῶν ἀρχόντων τῶν στρατοπέδου, δυνάμην δὲς ὅσω ἦτο, ἐπίστα ἐκπορεύσασιν τὰς ἀφροσύνας. ὡς δὲ ἦλθεν Ἰουλιανὸς (τὸ το γὰρ ἡ νόμα τὰ ἐπάρχῳ) καὶ παρῆσθε καὶ τείχεσιν, ἐνδοθεν οἱ στρατιῶται ἀγρόντες ὅτι τῆς τὰς πύργους καὶ τὰς ἐπάλλεις, τὸν τε παῖδα τὸν ἐξῶθεν πολιορκεῖν στρατῶν ἐδείκνυτο, Ἀντωνίνου ἕδον εὐφραμένους. βαλάντια τε χρημάτων, (μέγα δέλεαρ παρδοσίας) αὐτοῖς ἐδείκνυτο. οἱ δὲ, πιστεύσαντες Ἀντωνίνου τε (ἔδ) τέκνον, καὶ ὁμοιωτάτον γε (βλέπῃν γὰρ ἕως ἡδελοῦ) τῶν Ἰουλιανῶν τῶν κεφαλῶν ἀποτέμνεισι, καὶ πέμπουσιν τὰ Μακρίνου αὐτοῖς δὲ πῦρες, ἀνοιχθῶν αὐτοῖς τῶν πυλῶν, εἰς τὸ στρατόπεδον ἐδείκνυτο. ἕως ἡ δυνάμεις ἀξιοθεῖσαι, ἔμνον ἦν πρὸς τὸ δαμάσασθαι πολιορκίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ συστῆσαι καὶ ἐξ ἀπείσεως ἀγωνίζεσθαι ἀξιοθεῖσαι. ἐπὶ τῆς καὶ τῶν αὐτομόλων τὸ πλῆθος ἐκείσεται, εἰ καὶ κατ' ὀλίγους παρῶν, τῶν δυνάμην ἠύξασεν.

η'. Ο δὲ Μακρίνου, ὡς ταῦτα ἐπισημαίνον, ἀποροῖσιν παῖτα ὃν εἶχε στρατὸν, ἐπὶ ἢ ὡς δὴ πολιορκήσασιν τὰς ἐκείνῳ παρῶν καὶ ἀναμύδων τῶν αὐτῶν Ἀντωνίνου, καὶ ἀναμύδων τῶν αὐτῶν

στρατοῦ πολιορκηθῶσα, διαξήσαντων ὃ μὲν πάσις αὐτοδυναμίας ἐξήδειν ἔ, καὶ ὑπερπύλωροι πρὸ Μακεδόνων ἐκ φρατάξεως ἀγωνίζεσθαι, ἐξάγει ἔ αὐτὸ δυνάμειν. συμμιζήσαντα δὲ ἀγέλοις τὰ στρατόπεδα Φοινίκης ἔ καὶ Συρίας ἐν μεσοπόροις, οἱ γὰρ ὑπὸ Ἄντωνίνου αὐτοδυναμίας ἠγωνίζοντο, δεδιότες, εἰ ἠπὸνδεῖν, ἔ ἐφ' οἷς ἐστρατήπιαριαν ἀναδέξασθαι, οἱ δὲ αὐτὸ πρὸ Μακρίνου φασματώτερον ἀποσπένοντο πρὸ ἔργου, ἀποδιδράσκοντες καὶ μεπίντες ἄρως ἔ Ἀντωνίνου. ἄσπ' ἔραν ὁ Μακρίνου, φοβηθεῖς ἔ μὴ παντάπασιν ἠρωαθεῖς ἔ δυνάμειν, ἀγχιμαλάτας τε λαφθεῖς, ἀγχιζῶς ὑπερπύλωροι, ἐπ' ἔ μάχης σιωπῶντες, (ἐσπέντας ἔδῃ αὐτοδυναμίας,) ἀποξίψας τὸ χλαμύδιον, καὶ εἰ π' ἠχῆμα βασιλικὸν περικύβητο, λαθῶν ἀποδιδράσκῃ αὐτὸ ὀλίγοις ἑκατοντάρχαις, ἔς πρυτανίας φέτο, τὸ ἠύκειον ἀποκερμάλιος, ἔς μὴ γνωρίζοισι. ἐδῆ τὰ ἔ ὀδριποεικῆ λαθῶν, καὶ ἔ κεφαλήν αἰετὸν σῆπτον, ἔ καὶ μὴ ἡμέραν ὀδριποεικῆ, φθάνον ἔ φήμινα ἔ ἑαυτὸ πύχης ἔδῃ ἔ ἑκατοντάρχων μεγάλην σπεδῆ τὰ ἀγχιμαλά ἐπιγύλιαν, ἔς αὐτὸν Μακρίνου ἐπ' βασιλευσῆν ὄπ' ἔ πῃ σπεδαῖα πεμφθέντων. ὁ γὰρ ἐν ἔργου, ἔς ἔργου. ὁ ἔ στρατὸς ἑκατέρωθεν ἐμάχοντο, ὑπὸ ἔ Μακρίνου, οἱ σωματοφύλακες καὶ δευτέρου (ἔς δὴ περιπαιεμένους καλαθῶν) οἱ ἠγέταις ἀντιστήσαντων πῶν πρὸ ἀγχι στρατῶν, ἔτε ὄντες μεγιστοὶ ἔ καὶ ἐπίλεκτοι τὸ ἔ ἐπίλεκτον πῶν ἀλλήλων, ὑπὸ ἔ Ἀντωνι-

dentibus, & obviam Macrino ad dimicandum instructâ acie prodire, copias omnes e-ducit. Concurrerunt autem inter se exercitus uterque, in Phœnicia Syriaeque finibus; acrius dimicante Antonini milite, conscientia metuque poenæ, si victus foret: contrâ autem Macrini exercitu languidius remissiusque prælium capescente, multisque subinde ad Antoninum transfugientibus. Quo animadverso, Macrinus, metu ne planè omnibus exutus copiis captivus ageretur, nihil non passurus contumeliæ, stante adhuc acie (vespere ingruente) chlamydem sibi, cæterumque Imperatorium detrahit ornatum: paucisque è fidissimis centurionum comitatus, fugam occupat: detonsaque barba, ne agnosceretur, sumto itinerario vestimento, capiteque semper convolato, noctem diemque accelerabat; famam quoque suæ fortunæ præveniens, quippe ingenti studio centuriones vehicula urgebant, quasi Macrino adhuc rerum potente, magnis de rebus miterentur. Ille igitur fuga evaserat, quemadmodum, diximus. Interea milites utrinque pugnabant, atque à Macrino quidem corporis custodes, ac stipitatores, (quos prætorianos vocant) fortiter stante, reliquum omnem exercitum soli sustinebant: videlicet proceri homines, atque ex omni numero delecti. Cætera omnis multitudo, pro Antonino præ-

liabatur.

liabarur. Sed ubi diu neque Macrinum jam ipsum, neque Imperii signa conspiciabant, qui pro illo certamen subierant, ignari ubinam foret, jaceret, an aufugisset, haud satis constitutum habentes quod sibi capiendum consilium foret, neque periclitari diutius pro eo decreverant, qui jam nusquam compareret, & se permittere hostium potestati, & quasi dediticios captivosque verebantur.

IX. Ut autem à captivis audivit Antoninus, aufugisse è prælio Macrinum, mittit statim nuncios, qui doceant frustra illos pro homine pavidissimo ac fugitivo decertare: veniamque & oblivionem omnium jurejurando pollicetur, stipatoresque jam tum sibi illos adsciscit. Igitur omnes re credita cesserunt. At verò Antoninus mittit illico, qui Macrinum consequantur, quum jam plurimum viæ præcessisset. Inventus autem est in Chalcedone, Bythiniae urbe, gravissimè ægrotans, ac perpetuo itinere attritus, latitans in suburbano quodam, ubi illi

νίνε ἠγωνίζοντο. ὡς δ' ἔπι πολὺ τὸν Μακρίνον καὶ ἔβλεπον οἱ ὑπὸ αὐτῶ μαχόμενοι, ἐδὲ τὰ τῆ βασιλείας σύμβουλα, διηπόρουν δ' ποδ ποτε ἄρα εἶν, πότερον ἐν τῷ πλῆθει ἢ κειμένων, ἢ ἑσπορὰς ἴσχετο, ἠγνόν τε πᾶς χεῖρονται τῷ παύγματι. οὔτε γὰρ μάχεσθαι ἠθέλον ὑπὸ τῆ μὴ παρόντι, παρεδωκῆαι δ' αὐτῶς ἐκδότες, καὶ ὡς ἄρ' αἰχμαλώτους ἠδωκῆτο.

Ἰ. Ὡς δ' περὶ τῆς αὐτομάλου ἐπίδειο Ἀντωνίνου ἢ τῆ Μακρίνε φυγῆ, πέμψας κέρυκας, διδόντες αὐτῶς, ὅτι μάττω ὑπὸ ἀνάγκη καὶ φουγάδου μάχονται. ἀδειάν τ' καὶ ἀμνησίαν ἐνόρκως ὑποσχέσθαι, καὶ τῆ καὶ αὐτῶς δορυφορήσοντας. οἱ μὲν οὖν, πείθεντες, πρὸς τὴν ὁδὸν ἔβησαν. ὁ δὲ Ἀντωνίνου πέμπει τὸς διάξοντας τὸν Μακρίνον πολὺ παρηγορηκῶτα. ἐν Χαλκηδόνι γοῦν τῆ Βιθυνίας κατελήφθη, νοσῶν χειρῶν ταλα, ὑπὸ τῆ τῆς σωτηρίας ὁδοποιείας σωτηριμῶτος. ἐνθα αὐτὸν εὐρόντες ἐν πνι κρυπτόμενον ἠρωσείφ, οἱ δῶμοντες τ' ἑκφθῆν ἀπέταμον.

1. Περγουσίω Vicus hic, quem suburbanum nominat, Eusebio dicitur Archelais, Dionii Eribolus: Causab. Jul. Capit.

2. Τῷ κεφαλῷ ἠπίταμος. Ad Cappadociam reductus est Macrinus, ubi

captivitate filii cognitâ, è vehiculo se dejecit, contractoque humero non multò post occisus est (anno ætat. 54. imperii vero primo, cum duobus mensibus, triduo dempto) à puero everfusus, quod his versibus prædictum est.

Ὡ γέρον ἢ μέλα δὴ σε νέοι τέρεκαί μαχηταί.
Σὴ δὲ βίη λέλυται, χαλεπὸν δὲ σὲ γῆρας ἰκάνει.

Heu tua vis resoluta senex cadit, ægra senectus
Te domat, & juvenis carpit tua robora miles. Ζοη.

ἐλέγξο ἢ σπείδων εἰς τὴν Ρώμην,
 διαξέων τῆς δόξης αὐτὸν εἰς Ἐυ-
 ράπιον, διὰ τῆς σενῆς τῆς Προποντίδος
 περὶ μὲν ἡδὴ τῆς Βυζαντίας ποσο-
 πλάζοντα, φασὶν ἀνιπιπεία χρίσα-
 σθαι, ἐπαίοντι αὐτὸν τῆς πιδύμα-
 τος εἰς τὴν πικρίαν. Ἐξέφυγε τὰς
 διώξεις τῆς ἐχρήσατο αἰχρῆς
 ὑπερὸν δελήσας εἰς τὴν Ρώμην ἀνθ-
 ρῆν, δέον ἐν ἀρχῇ τῆς τοῦ ποῦσω
 ἐμῆς ἢ ἐπῆσαι καὶ γνώμῃ καὶ πύχῃ.
 ἢ τὴν δὴ τοῦ ποῦσω ὁ Μακρίνος
 ἐχρήσατο, σπυραμεδέντος αὐτῆς καὶ
 τῆς παιδός, ὅτι ἡ ποῦσος Καίσαρα,
 Διαδουμανὸν καὶ ἡμίονον.

1. Ἐπεὶ ἢ ὁ, τῆς σπυρῆς πᾶς
 μετῴρων σπυρῆς τῆς Ἀντανῆος, σπυρ-
 εἰπε βασιλέα, τῆς τῆς ἀρχῆς ὑπε-
 δέξατο, διακινδύντων αὐτῆς καὶ τὴν
 ἀναπλῶ τῆς ἐπιγόντων, ἡσὸ τῆς
 πῆς μάμης καὶ τῆς σπυρῆς σί-
 λων, (αὐτῆς γὰρ ἡ τῆς τῆς πῆς
 ἡλικίας, διαμάτων τῆς καὶ παιδείας
 ἀπὸ τῆς) ἢ πολλῆς χρίνου ἀσπεί-
 ρας, εἶχε ἀπὸ ἐξοδῶν, σπείδουσας
 μάμης τῆς Μακρίνος εἰς τὴν σπυρῆν

caput abscissum. Dicebatur autem
 Romam properare, fretus
 popularibus studiis: sed trans-
 gradientem in Europam, an-
 gusto Propontidos freto, jam-
 que Byzantio appropinquan-
 tem, vento adverso usum per-
 hibent, quasi vento ipso ad
 supplicium retrudente. Tan-
 tillum igitur absuit Macrinus,
 quominus persecutores effuge-
 rit, finem vitæ fortitus fo-
 didissimum; qui Romam rever-
 ti post voluerit, quod statim
 à principio facere oportue-
 rat. Offendit autem consilio
 pariter atque fortuna. Ita sci-
 licet occisus est Macrinus cum
 filio Diadumeno, quem jam
 Cæsarem fecerat.

X. Postea verò quàm exer-
 citus univèrsus Antoninum (ad
 quem transierat) Imperatorem
 consalutavit, atque ille summam
 rerum suscepit, rebus jam in O-
 riente (ut quæque maximè ur-
 gebant) ordinatis, ab aviâ scilicet
 atque amicis, qui cum eo ver-
 fabantur (nam ipse adolescens
 admodum, ac rerum & litera-
 rum erat imperitus.) haud diu
 moratus, profectioem edicit,
 festinante inprimis Mæsa ad

1. Τὴν δὴ τῆς ποῦσος &c. Cum
 Macrino unâ occisum fuisse filium Di-
 adumenum, cum Herodiano consentit Cap-
 pitol. Scribit tamen Lampridius impe-
 rium per aliquod tempus ab eo gestum
 fuisse, ipsiusque vitam ab Herodiano
 præteritam observat, hisce verbis. He-
 rodianus Græcus scriptor hæc præterens, Di-
 adumenum tantum Cæsarem dicit præterum a
 militibus nuncupatum, & cum Taire ce-
 cisam. A. L. Lamprid.

2. Et hic quidem prius dictus est

Varius [quia mater ejus Sozmis nu-
 pserat Οὐάρα Μακρίνου Σύρα ἀνδρῖ,
 ut ex Dion. notat Causab.] post Heli-
 ogabalus, à sacerdotio Dei Heliogabali,
 postremò cum imperium accepisset, An-
 toninus appellatus est, quod id nomen
 usque adeo charum esse gentibus cogno-
 vit. Lampr. Verùm habuit etiam nomina
 Aviti, Tseudanionis, Afsyrii, Sardanapali,
 Tycherini (de quo postea) ut constat ex
 Dion. & Xiph.

Roma-

Romanam aulam, cui tamdiu insueviffet. Sed ut Senatui populoque Romano res innotuit, omnes eum nuncium graviter acceperē. Sed parendum necessitati fuit, electo à militibus principe. Cæterum incufantes Macrini negligens ingenium, fluxosque mores, neminem utique alium, sed ipsum sibi fuisse mali causam dictabant.

XI. At verò Antoninus è Syria profectus, Nicomediæ hyemavit, ita postulante anni tempore. Stratim igitur debacchari supra modum cœpit: cultumque patrii numinis, cui dicatus fuerat, celebrare supervacuis saltationibus, vestitum ufurpans luxuriosum, purpura intextum, atque auro monilibusque & armillis redimitus; coronas etiam sustinens ad tinaræ modum, auro lapillisque preciosis insignitas. Forma habitus inter Phœnissam sacram stolam, ac Medorum mollem amictum. Nam Romanam vestem, aut Græcanicam planè aspernabatur, è lana (ut ipse aiebat) hoc est è vilissima confectam: Neque alia nisi Syrorum texta ipsi placebant; atque ad tibiarum sonum & tympanorum in publicum prodibat, orgia scilicet numinis celebrans.

ἑαυτῆ βασιλεία Ρώμης. ὅς δὲ τῆ τε συκλήτῳ κὶ τῶ Ρωμαίων δήμῳ τὰ παρεχθέντι ἐδιδάθη, δυσφώρας μὲν πάντες ἠκούον, ἰσχυροὶ δὲ ἀνάστη, τῷ στρατῷ ταῦτα ἠρημά. κατεργασκόν τε τοῦ Μακρίνου βραδυμίαν τε κὶ τρέπων χυνότητι· αἰπὸν τε κὶ εἶλον, ἀλλ' ἢ αὐτὸν ἑαυτῷ γενηῖσθαι ἐλάγον.

ια'. Ο δὲ Ἀντωνίνῳ ἀπαύρας τῆς Συρίας, ἐλθὼν τε εἰς τὴν Νικομήδειαν, ἐχέμαζε, τ' ὄρας τοῦ ἔτους ἕτως ἀπαιτήσις. οὐδέως τε ἔξεβακχεύετο, πῶς ἔτερωσύνω τ' ἐπιχρῶεις θεῶ, ἢ ἐντέτραπτο, περὶ γότερον ἐξώρχητο. χήμασί τε ἐδῆτο· πολυτελεσάτης χρώματῳ, διὰ τε πορφύρας χρῆσις ὑφάσμασι, περὶ δερμαίοις τε κὶ ψαλλίοις κοσμήματῳ, εἰς εἶδῳ δὲ πάρας σεφάνη ἐπιπέμειρος, χρῆσθαι κὶ λίθοις ποικίλοις πμίαις. ἡ, τε αὐτῷ τὸ χήμα μεταξὺ Φοινίκης ἱερᾶς σολῆς, κὶ χλιδῆς Μηδικῆς. Ρωμαϊκῆς δὲ ἢ Ἑλληνικῆς πάντων ἐδῆτο ἐμωσῆσθαι, εἰς φάσκων εἰργάσαι, παρεμάτῳ οὐτελῆς. τοῖς δ' Σύρων ὑφάσμασι μόνις ἠρέσκετο παρῆει τε ὑπὸ αὐλοῖς κὶ τυμπάνοις, τῶ δὲ δῖδεν ὄργια.

I. Εξεβακχεύετο, Belluinis hujus monstri vitii lectorem nolo offendere, consulat (qui tanta vitiorum prodigia audire potest) Dionem, Lampridium, & Xiphiliam, cujus hæc saltem verba,

salvâ modestiâ, legi possunt, ἐς δὲ δὴ τ' ἄλλα πάντα κὶ ἀρχαῖα τῳ, κὶ παραιομῶτα τῳ, κὶ μισθοποιῶτα τῳ ὄργη. Xiph.

16'. Η ὅ Μαισά τῶτα ὀρώσα,
 πῶν ἡγαλλεῖ πείθειν τε λιπαρῶσα
 ἔπειράτο μεταμφιέσασθαι πῶ Ρω-
 μαίων ἄλλω, μέλλοντά τε εἰς ἡ
 πόλιν ἀφίξει, καὶ εἰς πῶ σὺλκην-
 τον εἰσέλθουσα, μὴ ἀφοδαπὸν ἢ
 παύλαπαι βαρβαρον τὸ ἡῆμα ὀ-
 φθῆν, εὐθὺς λυπῆσι τὰς ἰδόντας,
 αἰδέσθαι τε ὄντας, καὶ οἰομένους τὰ ποι-
 ῶντα χαλκωπίσματα καὶ ἀνδράσιν
 ἀπὸ θηλείας ἀπέπν. ὁ δὲ, χαλα-
 φρονήσας ἡῆ ἑαπὸ ἡ ἀριστέπιδου
 λαχόντων, μὴδὲ ἀπὸ πῶ πειθεῖς
 (ἔδὲ ἡ ἀρεσίτεο εἰ μὴ τὰς ὁμοιο-
 τῆτες τε καὶ κόλαρας αὐτὸ ἡῆ ἀ-
 μίρπματων) βελιδυθὲν ἐν ἔδει
 ἡῆδὲ ἡ τὸ ἡῆμα ὀφθῆσ πῶ
 ἡ σὺλκην καὶ ἡ δῆμον Ρωμαίων,
 ἀπὸ ἡ τε αὐτὸ πείραν δοτῶσαι
 πῶς φέρει πῶ ὄφιν τὸ ἡῆμα ὀ,
 εἰκότα μάλιστα ἡῆσ πῶ τὸς ἑαυ-
 τῶ, ἡ ὀ ἀρεσίαν ἡ ἡ ἡρεσῶν ἡ-
 φάιντο, ἀρεσίτας ἡ ἐν τῇ ἡῆσ ἡ
 πῶπον τὸ ἡῆσ ἡ δὲ ἡ δὲ ἡ
 ἀρεσῶν ἐπὸ ἡῆσ πῶ τὸς εἰς ἡ
 Ρώμῳ, ἐκείλῳ ἐν τῷ μεσητήρῳ
 ἡ σὺλκῆτε τῶσ, ἡ ἡλοτίτῳ τε,
 ἡ εἰκότα ἀρεσίαν ἡ ἡ κεφῆσ
 τὸ ἀρεσίαν τῆς Νίκης ὡς πῶ-
 ἡσ ἡ τὸ βελιδυθῆσ, ἡ ἡρεσῶν
 τε δομῶσιν ἡῆσ, καὶ ἡ ἡ σπῆ-
 δωσ. ἀρεσίταξέ τε πῶ τὰς Ρω-
 μαίων ἀρεσίτας, καὶ εἰ πῶς ἡ-
 σίας ἡσῆσ ὀπῆσ, ἀπὸ ἡῆ ἡ-
 λωσ δῶν ἡ δὲ ἡ ἡρεσῶν ἡ-
 τας, ἡ ἡσῆσ ἡ ἡ ἡρεσῶν
 ἡσ.

XII. Hæc cernens Mæsa, ac
 ferens iniquo animo, supplex
 illi persuadere conabatur, ut
 Romanum assumeret cultum,
 ne urbem mox curiamque in-
 grediens, peregrino illo barba-
 ricoque habitu, spectantium
 oculos perfringeret, insolentes
 ejuscemodi mundiciarum, ac
 reputantes mulierculis quàm vi-
 ris congruentiores. At is cùm
 ea quæ anus dixerat esset asper-
 natus, neque alii cuiquam aurem
 præbisset (neque enim admit-
 tebat nisi moribus iisdem præ-
 ditos, & qui ipsius vitiis af-
 sentarentur) volens Senatum
 populumque Romanum spe-
 ctaculo cultus illius assuescere,
 ac se absente periculum fieri,
 quonam animo illud ferrent;
 picta sui totius imagine ma-
 ximâ, qualis conspiciebatur &
 cùm in publicum prodiret, &
 quum sacerdotio fungeretur;
 ac representatâ etiam figura
 Dei, cui sacerdotis munus in
 illâ tabulâ obibat; Romam
 misit, iussitque ut in mediâ
 curiâ, loco altissimo, supra ca-
 put statuæ Victoriæ collocare-
 tur; ut cùm Senatus haberetur;
 thura unusquisque adole-
 ret, merumque libaret. E-
 dixit item, ut omnes Roma-
 ni magistratus, quique pu-
 blicè sacra facerent, ante alios
 Deos, quorum meminisse inter
 sacrificandum solent, novum il-
 lum Deum Heliogabalum nun-
 cuparent.

XIII. Quapropter ut in urbem pervenit, nihil scilicet novum Romani viderunt, inusueti jam picturæ. Diviso igitur congiario in populum (ut mos est imperium fuscipientibus) spectacula omnifariam edebat magnificentissima: templumque item maximum, pulcherrimumque Deo erexit, plurimasque circa templum constituit aras: ad quas quotidie mane taurorum hecatombas, & ovium magnam multitudinem immolabat, cocervatimque supra aras omne genus odoribus, etiam veterimi cujusque optimique vini plurimas amphoras ante aras profunde-
bat, sic ut rivi passim vini sanguinisque promiscuè defluerent. Chorosque circum aras agitabat, nullis non organis consonantibus, unaque mulieribus Phœnissis curstantibus in orbem, cymbalaque inter manus habentibus, aut tympana, omni circumstante senatu, atque equestri ordine ad theatri formam. Extā porro victimarum, atque aromata, intra lances aureas, capitibus imposita

17'. Ὡς δὲ εἰς τὴν Ρώμην ἀφίκετο τῶν προσρηγημένων ἁγμάτων, ἔδεν ἄλλοδοξὸν εἶδον οἱ Ῥωμαῖοι, τῆς γραφῆς ἐνεκτισμένοι. δὲς δὲ πᾶς σωήδεις τῶν δήμων νομῶς, ὅτι τῆς τῆς βασιλείας Διδοχῆς, φιλοτίμους τε καὶ πολυτελεῖς ὀπισθεύουσαν παντοδαπῶς θεῶς, νεῶν τε μέγιστον καὶ κέλαιον κλάσκαδῶσαν τῶν θεῶν, βαμῶς ἑ πλείους πρὸς τὸν νεῶν ἱδρύσας, ἐκείσποτε παρῶν ἑάθεν ἐκατόμβας τε ταύρων, καὶ παρῶν πολλὴ πλῆθος κέλαια τῶν τε βαμῶς ἐπέλιδει, περιδοαποῖς ἀρώμασι σαρκῶν, οἶνου ἑ παλαιοτάτη καὶ κέλαια πολλὰς ἀμφορέας ἑ βαμῶν προχέων, ὡς εἰδῆται φέρεται οἶνου τε καὶ αἵματι μεμιγμένον. πρὸς τε τὰς βαμῶς ἐχόρδων, καὶ παντοδαπῶς ἡχοῖς ὀργανῶν γυναικῶν ἑ ἐπιχόρδων ἐχόρδων ἀπὸ πρὸς τῶν βαμῶς, κὺμβάλα ἢ τύμπανα καὶ χεῖρας φερόντων. πρὸς δὲ πᾶσι ἢ σύλληπτοι, καὶ τὸ ἱσπικὸν τῶν ἐν δεῖσας ἁγμάτων. τὰ ἢ σπλάγχνα ἑ ἱερεργυθέντων, τὰ τε ἀρώματα, ἐν

I. Ὡς δὲ εἰς τὴν Ρώμην ἀφίκετο, &c. Sed ubi primo ingressus est urbem, Heliogabalum in Palatino monte juxta ædes imperatorias consecravit, eique templum fecit, studens & Matris tyrium (διοπεῖς illud ἀγαλμα, quod in primo libro describit Her.) & Vestæ ignem, & Palladium, & ancilia, & omnia Romanis veneranda, in illud transferre templum, & id agens nequis Romæ Deus nisi Heliogab. coleretur. Dicebat præterea Judæorum & Samaritanorum religiones, & Christianam de-

votionem illic transferendam, ut omnium culturarum secretum, Heliogabali sacerdotium teneret: omnes enim (ut postea) alios Deos, sui Dei ministros esse aiebat; cum alios cubicularios ejus appellaret, alios servos, alios aliarum rerum ministros. Lamp.

Τῶν βαμῶν πρὸς τῶν &c. Confirmat hanc phrasin illud Virg. Hoc Pater Anchises auro libabat ad aras. Æn. 7. --r- patrisque altaria libant. Æn. 12. Sylburg.

χρυσῶς σκεδίσιν ἑσθ' κεφαλῆς καὶ οἰκέται δὴ πῆρες ἢ εὐτελεῖς ἀνδρῶποι ἔφρον, ἀλλ' οἱ τ' ἑπαρχοὶ ἤσαν στρατοπέδων, καὶ οἱ ἐν τῷ μεγίστῳ περὶ ἑσθῶν ἀνέλωστοι, οἱ μὲν, χιτῶνας ποδηγῆς καὶ χλαιδῶδες, νόμιμον Φοινίκων, ἐν μέσῳ φέροντες μίαν πορφύραν ὑποδήμασι δὲ λίγας πεποιμένους ἐχρῶντο, ὡς ἂν οἱ κατ' ἐκείνην τὰ χεῖρα περὶ φησὶ δούλους. ἐδούλ' δὲ πάλω μεγίστω νέμην, οἷς ἐκοιτῶναι τῷ ἱερουργίᾳ.

ιδ'. Πάλω, καὶ τοὶ χορῶδεν ἀεὶ καὶ ἱερουργεῖν δοκῶν, πλείους ἀπέκτανε ἤν' ἐδούλων τε καὶ πλείων, ἀφελουδέντας αὐτῷ ὡς ἀπαρτοκομήτας καὶ σκώπροντας αὐτῷ τῷ βίῳ. ἠγάγη δὲ γυναικᾶ, πάλω εὐχρηστικῶν Ρωμαίων, ἢ τῷ Σεβαστῷ ἀναγορῶδους, μετ' ἐλίγον χρόνον ἀπεπέμψθη, ἰδιωτῶδεν κελῶδους, καὶ ἤν' πρῶτον παρθενοῦς, μετ' ἐκείνην δὲ περὶ πομπῶν ἐρᾶν (ἴνα δὴ καὶ τὰ ἤν' ἀνδρῶν περὶ τὴν δοκοῖν) παρθενοῦς τῆς Ρωμαίων Ἐστίας ἱερομένης, ἀγνώδεν τε σφῆς ἤν' ἱερῶν νέμων κελῶδους, καὶ μέχρι τέλους τῷ βίῳ παρθενοῦς, ἀποπέμψους αὐτῷ τῷ Ἐστίας, καὶ ἤν' ἱερῶν παρθενοῦς, γυναικᾶ ἔδουτο ἑπισημίας τῷ σκεδῶν, καὶ παρθενοῦς αὐτῷ ἀπέκομα τε καὶ ἀμάρτημα πικρῶτον, φήσους ἀνθρώπων

gestabant, non quidem famuli aliqui, aut humiles personæ, sed præfecti exercitibus, & quicumque maximas dignitates obtinebant, induti tunicas talares ac manuleatas, Phœnicum more, unamque in medio purpuram ferentes: sed & lineis calciamentis utebantur, quemadmodum vates in eis Regionibus consueverunt. Porro ingentem se honorem tribuere putabat, quibus ejuscemodi sacrificia participaret.

XIV. Sed quamvis instaurare choros & sacra facere perpetuò videretur, plurimos tamen ex illustribus viris atque opulentis interfecit, delatos sibi, quòd parum læti illiusmodi vita, etiam in ipsum quandoque cavillarentur. Duxit præterea uxorem illustrissimam, quam etiam Augustam appellavit: eumque eâ tamen paulò post divortium fecit, ademptisque honoribus privatam colere vitam jussit. Post illam verò, quum simulasset amore se teneri (ut ea etiam quæ sunt virorum facere videretur) virginis quæ Romanæ Vestæ in sacerdotale munus adiecta erat, & quam sacræ leges castitatem colere, atque ad finem usque vitæ manere virginem jubent, abreptam è Vestæ templo, & sacro virginum domicilio, in uxorem accepit, scripsitque ad senatum, ut tantum flagitium piaculumque ex-

1. Τῷ Σεβαστῷ ἀναγορῶδους. Pulcherrimam Vestæ uxorem sibi assumpsit, idemque Corneliā Paulam

duxit in matrimonium, quo fieret præter (ut dicebat) ceterius, qui ne vir quidem esse potuit. Xiph.

cusatione molliret, id sibi accidisse quod aliis hominibus solet, illius enim puellæ amore captum se fuisse. Cæterum, sacerdoti congruere sacerdotis nuptias, ob idque etiam augustiores futuras. Sed eam quoque paulo post dimisit, tertia uxore ducta, quæ referre suum genus ad Commodum dicebatur.

XV. Neque verò humana tantum matrimonia ludebat, sed etiam Deo suo quærebat uxorem. Itaque Palladis simulacrum, quod occultum Romani, neminique videndum colunt, in cubiculum suum transtulit: immotumque ad eam diem, ex quo Ilio avestum fuerat, præterquam quum templum conflagravit, iple emovit sedibus: eamque Deam sui Dei conjugem, in aulam imperatoriam adduxit. Dein, cordi esse negans Deo belligeram uxorem, atque armatam, simulacrum Uranæ iussit afferri. Quod scilicet Carthaginensibus, omnique Africæ venerabile, positum fuisse à Phœnissa Didone creditur, quo tempore antiquam Carthaginem dissecto corio ædificavit. Hanc Afri Uraniam vocant, Phœnices Astroarchem, Lunam esse affirmantes. Congruere igitur aiebat Antoninus matrimonium Solis & Lunæ. Itaque & simulacrum afferri iussit, & auri quicquid

πυροπιδέναι πάθῃ· ἔρωπι γὰρ τὸ κέρως εὐλακέναι. ἀρμόζοντά τε καὶ σεβάσμιον ἔῃ γάμον ἱερέως τε καὶ ἱερέας. πλὴν καὶ ταύτῃν ἔμετ' ἔπολὸν ἀπεπέμψατο. τείτῃν δὲ πάλιν ἠγάγατο, ἀναφέρουσα τὸ γῆϋ εἰς Κόρυμνον.

1. Ἐπιπέσει δὲ γάμος ἔμῳ ἀνδρωπέως, ἀλλὰ καὶ τῷ θεῷ, ὃ ἱεράτῃ, γυναικί ἐξήτει. καὶ τῆς τε ἱεράτῃς τὸ ἀγαλμα, ὃ κρυπτόν καὶ ἀόρατον σέβασι Ρωμαῖοι, εἰς τὸ εὐαυτῷ δάλαμον μετήγαγε καὶ μὴ κινηθέν ἐξ ἔσθῃ ἦλθεν ἀπὸ Ἰλίου (εἰ μὴ ὅτε πνεὶ κατεφλέθη ὁ νεὸς) ἐκίνησεν ἔσθῃ, καὶ πρὸς γάμον δὴ εἰς τὸ βασιλεῖον αὐτὴν τῷ θεῷ ἀνήγαγε. φήσας ὅτι ἀπαρέσκεαθ' αὐτῷ, ὡς ἂν πάντα ἐν ὅπλοις καὶ πολεμικῇ θεῷ, τὸ Οὐρανίας τὸ ἀγαλμα μετεπέμψατο, σεβόντων αὐτὸ ἱερῶν Κερχιδονίων τε καὶ ἄλλῃ καὶ τῷ Λιβύων ἀνδρῶπων. φάσι ὅτι αὐτὸ Διδὸν τῷ Φοίνισσῃ ἰδρύσαι αὐτὴν, ὅτε δὴ τῷ ἀρχαίᾳ Κερχιδονα πόλιν ἐκίσει, βύρασαν κατέπευσαν. Λίβυες μὲν ἐν αὐτῷ Οὐρανίαν καλοῦσι, Φοίνικες δὲ Ἀστροάρχην ὀνομάζουσι, σεληνίῳ ἔῃ δέλοισι. 2. ἀρμόζουσι τοίνυν λέγων ὁ Ἀντωνίνῳ γάμον ἡλίου καὶ σεληνίου, τὸ, τὸ ἀσημα

1. Vide annotat. 4.

2. Ὡς πάντα. Suspecta ut ea vox Stephano, & in seq. aliquid immutandum esse videtur; si velis, pro πολε-

μικῇ Θεῷ legas πλεμικῇ Θεῷ.

3. Scribit Xiphilinus ipsum uxorem suam Deo Heliogabalo in matrimonio dedisse.

μετεπέμφθη, ἢ πάντα ἢ ἐκεῖθεν
 χουστὴν ἡγήματα τε πέμπειν ἢ
 δεῖν εἰς ἀστυὰ δὴ ὀπίθεν ἐκέλευ-
 σε. κομιδὴν τε τὸ ἀγέμα συνήκοι
 δὴ πρὸ δεῦ, κηρύσσας πάντας τὸς κῆ-
 Ράβλυ ἢ Ἰταλίαν ἀνδράποδος ἐορτά-
 ζην, παροδαπῆς ἢ εὐφροσύνης ἢ
 εὐωχίας χρεῖδῃ δημοσίᾳ τε ἢ ἰ-
 δία, ὡς δὴ γαυρῶν δεῖν.

15. Κατεσκευάσθη ἢ καὶ ἐν πρὸ
 ἀστυῶν νεῶν μέγιστον ἢ ἢ πολυτε-
 λέςτων, εἰς ὃν ἐκάστῃ ἔτος κατῆγε
 ἢ δεῖν, ἀμυζούσῃ δέρας. παιηγύ-
 ρεις τε παιοδοπάτας συνιέρβει, ἰσ-
 ποδοβῆρας τε κατασκευάσας ἢ δέ-
 αρα, διὰ τε λύσιχέας ἢ πάντων
 δεαμάτων ἢ ἀκρομάτων πλείων,
 εὐωχέμενον ἢ δῆμον, ἢ πάντοχιζον-
 τα εὐφραίνον ἦτο. ἢ τε δεῖν αὐτὸν
 ἐπιπέτας ἄρματι, χρυσῷ τε ἢ λί-
 θοις πῦρράταις πεποικιλμένον,
 κατὰ ἄνω δὲ τῆς πόλεως ὄπῃ τὸ ἀσ-
 τυον. τὸ ἢ ἄρμα ἦν ἐξάπλων,
 ἰσπανοκόμων, μέγιστον τε ἢ ἀπί-
 λων, χρυσῷ πολλῷ ἢ φιλάρους ποι-
 κίλαις κεκοσμημένον. τὰς ἢ ἠρίας
 καλεῖχεν. ἐδέπτο ἢ ἢ ἄρματι ἀν-
 θρωπῷ ἐπέβαινεν, αὐτῷ δὲ σελέ-
 κητο, ὡς λύσιχέῃ δὴ πρὸ δεῦ. ὁ
 δὲ Ἀρταῖος ἔδει ἀπὸ ἢ ἄρματος,
 ἀναποδίζων εἰς τὸπίσω, εἰς τε ἢ
 δεῖν ἀπὸ δεῦ, ἢ τῆς χεῖρας ἀν-
 τέχων ἢ ἰσπανοπάσων τε πῦρ
 ἔδον ἦναι, σέχων ἑμπυλιν ἑαυτῷ,
 ἀφῆρῶν τε ἢ τὸ ἀπὸ δεῦ τῷ δεῦ.
 σέχῃ ἢ τὸ μὴ πῦρ σὺν τὸν ἢ δι-
 ολιθάμενον, ἐχ ἑρῶντα ὅπε βάλνει,
 γὰρ ἢ ἢ χρυσοῦσιν περιπέσει ὑπέ-

in templo erat, pecuniamque
 quam plurimam Deo suo dotis
 nomine dari præcepit. Quod
 ubi illatum est, ac prope He-
 liogabalum constitutum, iussit
 urbe tota Italiaque festos dies
 celebresque, & lætitiæ plenos
 publicè privatimque, quasi Diis
 nubentibus, agitari.

XVI. Fecit & in suburbano
 templum maximum ac magni-
 ficentissimum, in quod anno
 vertente Deum suum adulta
 jam ætate deducebat, ludif-
 que curulibus & scenicis, e-
 pulisque & pervigiis popu-
 lum à se oblectari arbitrabatur.
 Ipsum porro Dei simulacrum
 impositum vehiculo,
 quod esset auro, preciosisque
 lapidibus exornatum; deduce-
 bat ex urbe in suburbanum: tra-
 hentibus equis sejugibus, ema-
 culato candore, ac magnitu-
 dine præcellentibus, auroque
 multo & phalararum varie-
 tate conspiciendis, ac tenebat
 [Heliogabalus] habenas. Ne-
 que enim quisquam mortali-
 um eum inscenderat currum,
 sed circumstant ab omnes quasi
 aurigantem Deum. Antoninus
 autem retrorsus currens, ac
 simulacrum ipsum aspectans,
 currum antecederat, frænos man-
 nibus retinens, totumque i-
 ter ita retrorsum currens, ac
 Deum semper respectans con-
 fecit. Ac ne caderet, labereturque,
 ignarus quò tenderet,
 auro iam subtraverant
 arenam plurimam, militesque
 eum utrinque retentabant, quò

tutius

tutius retrocederet; discurren-
 etiam cum facibus utrinque
 populo, & coronas floretque
 jacente. Tum Deorum omni-
 um simulacra, & quicquid
 conspicuum in templis, prin-
 cipatusque insignia, & preci-
 osissima supellex: equites item,
 & exercitus universus pom-
 pam illiusmodi comitabantur.
 Ubi autem deduxerat, atque in
 templo constituerat sacris jam
 celebritatibusque quas diximus
 peractis, maximas altissimasque
 turres ad ipsum extructas con-
 scendebat, inde scilicet in ple-
 bem (concessâ omnibus veniâ
 arripiendi quicquid poterant)
 missilia sparsurus, aurea vide-
 licet argenteaque pocula, ve-
 stesque & lintea omne ge-
 nus; bestias præterea cicures
 & non cicures omnes, exce-
 ptis subus: quibus ipse (ut est
 mos Phœnicibus) abstinebat.
 Multi igitur inter rapiendum
 periere, partim invicem pro-
 culcati, partim militum ha-
 stis incidentes, sic ut ea ce-
 lebritas calamitatem quàm plu-
 rimis attulerit. Ipse identidem
 aurigans aut saltans conspicie-
 batur, quippe ne latere quidem
 sua patiebatur flagitia: proce-
 dens etiam in publicum pictis
 oculis, genisque purpurifatis,
 faciemque suapte natura for-
 mosam indecoris coloribus in-
 ficiens.

XVII. Quod animadver-
 tens Mæsa, ac suspectans mil-
 itum indignationem, metu-
 ensque ne si illi quid accidisset,
 ipsa rursus in privatam vitam
 relaberetur, persuadet levi alio-

σρωλο, οἵτε ποροασίζοντες, ἐκατέρω-
 θεν ἀνείχον, τὴ ἀσφαλείας τῆ ποι-
 ῦτα δρόμου προνοούμενοι. ὁ δὲ δῆμος
 ἐκατέρωθεν παρέδει, μὴ παντοδαπῆς
 δαδουχίας, σεφάνους καὶ ἀνθη δῆπῆ-
 ριπῆντες, ἀγάμαλά τε παύτων
 θεῶν, καὶ εἰ π πολυτελές ἀνάδημα καὶ
 τίμον, ὅσα τε τὴ βασιλείας σύμ-
 βολα, ἢ πολυτελῆ κειμήλια οἱ τε
 ἰσπέεις καὶ στρατός πῶς κοροπέμι-
 πλον τὸ θεῶ. μὴ τὸ κλαυρογενῆν
 αὐτὸν, καὶ ἰδρῶσαι ἐν τῷ νεῶ, τὰς τὴ
 κορορηυδίας θυσίας. καὶ πανηγύρεις
 ἐπετέλει. πύργους τε μεγίστους καὶ ὑ-
 φιλοτάτους κλαυροδάσους, ἀνιῶν τε
 ἐπ' αὐτοῖς, ἐξήρπει τοῖς ὄχλοις,
 (ἀρπαζέιν πᾶσιν ὀπίσσω) ἐκπώ-
 ματά τε χρυσῆ καὶ ἀργυρῆ, ἐδοῦται τὴ
 καὶ ὀθόνας παντοδαπὰς, ζωὰ τὴ πᾶν-
 τα, ὅσα ἡμέρα, ὅσα ἀπίδασα, πλὴν
 χοίρων. τέτων γὰρ ἀπέχρηστο, Φοινικῶν
 νόμῳ. ἐν δὴ τὸ ἀρπαγῆς πολλοὶ δι-
 κροδείροντο, ὑπὸ τὴ ἀμύλων πατό-
 μῶν. καὶ τοῖς δόρσει τὸν στρατῶν
 περιπλοῖτες, ὡς τὸ ἐκείνους ἐορτῶν
 πολλοῖς φέρειν συμφορῶν. αὐτὸς δὲ
 ἐβλέπει πολλὰ καὶ λυσοχῶν, ἢ ὀρ-
 χήμων. ἐδὲ γὰρ λανθαίνεν ἠδελὸν
 ἀμύρων. κοροίει τὴ κορορηυδίας
 τὰς ὀφθαλμῶν, καὶ τὰς παρεῖας ἐρυ-
 θράνων, φύσει τὴ κοροσωπον ὀράων
 ὑβρίζων βαφαῖς ἀχήμεσιν.

17. Ορῶσα δὲ τὰ πάντα ἢ Μαῦσα,
 κοροπέμια τὴ τὰς στρατοῦς ἀ-
 παρέσκεδῆ τῷ τοιαύτῳ τῷ βασιλέως
 βίῳ, καὶ δεδοκίμα μὴ π ἐκείνους πα-
 δῶν, πάλιν ἰδιωτῆ, πείθει αὐ-

τὸν (κῆρον ἄλλως κ) ἄφρονα νεανίαν) θεῶν ὕδρ, Καίσαρα ὃ ἀποδείξαι, ἢ ἑαυτὸ μὲ ἀνεψιὸν, ἐκείνης δὲ ἐκγονον, ἐκ τῆς ἑτέρας θυγατρὸς Μαιμακίας εἰπῶσα αὐτῷ κεχαρισμένα, ὡς ἄρα χρὴ ἐκείνον μὲ τῆ ἱερωτικῆ καὶ θρησκευτικῆ χολάζειν τῷ θεῷ, βακχεύειν κ) ὀργίοις, τοῖς τε δαίοις ἐργοῖς ἀνακείμηνον ἔθ) ὃ ἕτερον ἢ τὰ ἀνθρώπινα διοικῶντα, ἐκείνῳ ὃ παρέξοισα ἢ βασιλείας τὸ ἀνθρώπινον ἢ καὶ ἀμέμικτον, μὴ δαῖν τοῖσι ξένον ζῆσιον, μὴ δ' ἀγῶνιον, ἀλλὰ τὰ ἀνθρώπινα πάντα ἐλχειέσαι. μετανομάζεται δὴ ὁ Ἀλέξανδρος, κ) Ἀλέξανδρον καλεῖται, Ἐραχιδῆν αὐτῷ τὸ πάππυ ἰσόμαθον, εἰς τὸ τὸν Μακεδόνον, ὡς παῖν ἢ ἐνοῦζε καὶ πρηνέην ἑαὸ τῷ δουρῆν πατρὸς ἀμφοτέρων ἔθ). ἢ γὰρ Ἀντωνίνῳ ἢ Σεβέρῳ παιδὸς μοιχείαν ἀμφοτέρων αἱ Μαιμῆς θυγατέρες, αὐτῆ τε ἢ σπρωβύτης ἐστραμώθη, ἄρδς τὸ τὸς στρατιώτης ἄρρεν τὸς παιδας, ὕδς ἐκείνῳ δοκῶντας ἔθ).

ἢ. Ἀποδείκνυται δὴ ἢ Καίσαρ Ἀλέξανδρον, ὅπατος τε αὐτῷ τὸν Ἀντωνίνῳ. καλῶν δὲ εἰς πῶν σύλληπτον, πῶντα ἐκῶρσε, γελοῖα ταῖς ἡφισταμῶσαν πῶντων ἢ ἐκῶρθη πατέρα μὲ ἐκείνῳ δοκῶν, ἐπὶ γεγῶντα ἀείπε ἐκαίσεκα, ἢ Ἀλέξανδρον δὲ, ὕδν, ἢ δωδεκάτε ὀπθεῖονηα. ὡς ὃ Καίσαρ ὁ Ἀλέξανδρον

qui stolidoque adolescenti, ut sibi consobrinum suum, nepotemque ipsius ex altera filiarum Mammæa prognatum adoptaret, & Cæsarem declararet. Ita ad gratiam loquuta, oportere jam ipsum sacerdotio, religionique numinis vacantem bacchari, ac Deum celebrare orgia: sufficiens autem alterum, qui res curaret humanas, quique illi principatum vacuum ab omni molestia curaque præstaret. Neque tamen peregrinum aliquem, aut alienum hominem requirendum, consobрино potissimum id honoris tribuendum. Alexiano igitur nomen mutatur, atque Alexander vocatur, avi nomine in illius Macedonis nomen traducto: quippe qui & celeberrimus esset, & in magno honore ab eo habitus fuisset, qui amborum pater existimabatur. Nam Antonini Severi filii adulterium utraque Mæses filia, nec non ipsamet anus jactabat, ut milites pueros amore prosequerentur, quum illius esse filios putarent.

XVIII. Quare Cæsar declaratus Alexander, contulque factus cum Antonino est, descendensque in senatum hæc rata fecit, quum omnes perridiculè decrevissent quæ jubebantur: illum quidem haberi patrem, qui natus foret annos circiter sedecim, Alexandrum vero filium qui tum duodecimum attingisset. Postea igitur quam

1. Bassianum marceretæ Mammææ filium, in curiam adductum adoptavit,

& Alexandrum appellari jussit. Xiph.

Alexander Cæsar est appellatus, volebat eum statim Antoninus suis illis institutis imbuere, ut scilicet choros agitans, saltansque & sacerdotii particeps, vestitu eodem, atque artibus uteretur: quem tamen mater Mammæa à foedis illis quæ Imperatores dedebant actionibus avocabat: atque omnium disciplinarum doctores clam accersebat; ac fanis disciplinis eum imbuebat, palæstræ virilibusque exercitiis assuefaciens, Græcisque eum pariter & Latinis literis intituens.

XIX. Quibus rebus magno-pore Antoninus indignabatur, jamque adoptionis imperiique participati pœnitebat. Quapropter omnes illius doctores aula exegit: quosdamque illustriores partim morte, partim exilio affecit, ridiculas allegans causas, quòd filium ipsius corrumpent, neque agitare eum choros atque debacchari finerent, sed ad modestiam componerent, & virilia officia edocerent. Eoque vecordix pro-vectus est, ut omnes scenicos artifices, ac theatricos, ad maximas imperii dignitates promoveret. Quippe exercitibus saltatorem quendam præfecit, qui olim juvenis publicè in theatro operas dederat. Alium item è scena juventuti, ali-um

ἀπειδείῃ, ὁ Ἀντωνῖνος ἐβόλετο αὐτὸν πᾶ ἑαυτῷ παιδίδειν ὀπη-
δύματα, ὀρχεῖσθαι ἔ καὶ χορδεῖν,
ἔ τε ἱερωσύνης κοινωνεῖν καὶ ἁήμασι
καὶ ἔργοις ὁμοίοις. ἢ ὅ μήτηρ αὐτὸν
ἢ Μαρμαία ἀπὴ γε μὴ τῶν αἰσῶν καὶ
ἀπειπῶν βασιλευσιν ἔργων, διδα-
σκάλους τε πάσης παιδείας λάθρα
μελεπέμπειο, τοῖς τε σάφροσι αὐ-
τὸν ἡσὴ μαθήμασι, παλαίστραις τε
καὶ τοῖς ἀνδρῶν γυμνασίοις εἰδιζε-
παιδείαν τε τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων
ἐπαίδειν.

ιδ'. Εφ' οἷς Ἀντωνῖνος παῖν ἡ-
ραλλε, καὶ μετρίγνωσκε δέδμος αὐ-
τὸν ἕδν καὶ κοινωνὸν τῆς ἀρχῆς. τῆς
ἔ ἔν διδασκάλους αὐτῷ παῖτας ἀπε-
σῆε τ βασιλείῃ αὐλῆς, πῆς τε
αὐτῶν πῆς ἐνδοξοτάτης, ἔς μὴ ἀ-
πέκλειεν, ἔς ὅ ἐφυγάδιδεν αὐτῆς
γελοιοτάτης ἐπιφέρων, ὡς διαφθει-
ροῖεν αὐτῶ τ δούκντα ἕδν, ἐκ ὀπρέ-
πῶντες χορδεῖν, ἢ βαῖχδύεθ, σαφρο-
νίζοντες ὅ, καὶ πᾶ ἀνδρῶν διδασκον-
τες. ἔς ποσῶτον ὅ ἐξώμλε πῆροί-
ας, ὡς παῖτα τὰ ἀπὸ τ σκλιῆς καὶ τ
δημοσίων δέδτρων μελαραγεῖν ὀπ-
τῆς μερίσας τ βασιλικῶν πρεθέων
καὶ τοῖς μὴ στραποπέδοις ἐπαρχον ὀπ-
σῆσαι, ὀρχησιῶ πῆα γεγόντα, καὶ
δημοσίᾳ ἐν τῶ Ῥωμαίων δέδτρῳ ὀρ-
χησιῶδρον ὅτε ἦν νέος. παῖν ὅ ἔ-
τρων ὁμοίως τ σκλιῆς βασιῶς

1. Ad præfecturam prætorii saltato-rem [nomen ei Comazon. Xiph. sed Zonaræ Eusebians] qui histrionicam Romæ fecerat, ascivit, præfectum vigi-

lum Gordium aurigam fecit, præfectum annonæ Claudium censorem, vel (ut Grætero placet) tonsorem. Lampr.

παιδείας τῶν νέων ἢ εὐκοσμίας, τῆς
 ἰσοστάσεως τῆς εἰς τὸν συλλήθρον βα-
 λυῶν ἢ τοῦ ἰσπακτῶν πάγμα καλῶσ-
 σουδων ἀποθέσειεν. ἰωύχοις τῆς ἢ
 καμφοδῆς, ἢ μίμων ἰσοκριταῖς τὰς
 μερίδας τῆς βασιλείαν πίστεων ἐν χεί-
 ρισι. τοῖς δὲ δόλοις αὐτῶν ἢ ἀπαιδ-
 δέροις, ὡς ἔτυχον ἐκάστοις, ἐπ' αἰ-
 γρῶν πι εὐδοκίμησασι, τὰς ἰσπα-
 κτὰς τῆς ἑδῶν ἔξουσίας ἐνχειρισε.

κ'. Πάρτων δὲ ἔγω τῆς πάλαι δδ-
 κῶντων στωῶν εἰς ὕβριαν ἢ παροινίαν
 ἐκείνων καὶ οὐδὲν, οἷτε ἀγροὶ παῖτες
 ἀνδρῶν, καὶ μάλιστα οἱ τραπῶται,
 ἤχθοντο καὶ ἐδυσφύρον. ἐμυσάθηοντο
 δὲ αὐτῶν, ὄραντες τὸ μὲν πρῶτον
 καλλωπιζόμενον ἀειρῶτερον ἢ
 καὶ ἡμαῖκα σάφρονα, ἀειδραῖοις
 δὲ χρυσίοις, ἐδῶν τε ἀπαλαῖς
 εἰρηδρῶς κοσμήδων, ὄρχέδων
 τε ἔπος ὡς ἰσὸν παῖτων ὄραται.
 ὁπῆρπερας ποιῶν τὰς ἡνάμας
 πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον ἔχον, ἢ ἐλ-
 πῆδας κρείττους ἐν παιδὶ κοσμίας ἢ
 σωφρόνως ἀναξιδροῦμα. ἐσοῦρον τε
 αὐτῶν παιδείας, ὄραντες ὁπῆρδῶ-
 μῶν ἰσὸν τῆς Ἀρτονίης.

κα'. Ἡτε μήτηρ Μαμαῖα ἔτε
 σπῶν ὅτε ἐδῶδῶν π εἰα τῆς πᾶδε
 σωφρόνως ὄν ἰσὸν ἐκείνην πεμπο-
 μῶν. ὁφοικῶς τῆς ἢ οἰτοχῶς ὁ
 πᾶς ἐρχῆτο, ὡς τοῖς βασιλικῶς
 ἢ ἐν κοινῇ ἰσπακτῶν τῶν ἰσπακτῶν,

senatui, alium etiam equestri
 ordini præposuit. Aurigis item
 & comædis, mimorumque hi-
 strionibus, maxima imperii mu-
 nia demandabat. Servisque suis,
 aut libertis (ut quisque turpi-
 tudine reliquos anteibat) pro-
 curationes tradebat provincia-
 rum.

XX. Ita rebus omnibus, quæ
 gravia olim, honestaque cen-
 sabantur, per omnem contumeliam
 ac temulentiam debacchantibus,
 quum cæteri omnes, tum inpr-
 mis Romani milites indignaban-
 tur: contemnebantque eum, ut-
 pote vultum componentem ele-
 gantius quàm fœminam probam
 deceret. Insuper aureis moni-
 libus, mollissimoque vestitu,
 haud quaquam viriliter orna-
 tum, saltantemque in conse-
 ctu omnium. Quare propen-
 siores animos in Alexandrum
 habebant, spemque meliorem
 in puero modestè & conti-
 nenter educato: servabantque
 eum diligenter omnes ab infi-
 diis Antonini.

XXI. Mater autem Mam-
 mæa neque potulentum aliquid
 neque esculentum gustare pue-
 rum sinebat. quod ab illo mit-
 teretur. Cocis autem & pin-
 cernis utebatur puer, non qui-
 dem Imperatoriis, aut commu-

1. Τῆς π ἰσπακτῶς &c. Haud
 scio an non convenientius legerimus
 τῆς π ἰσπακτῶς, quæ lectio si placeat,
 latina versio sic institui potest. Rursum
 etiam alium è scenâ itidem detrahunt,

institutioni & disciplinæ juventutis,
 censuræque eorum, qui Senatorium aut
 equestrem in ordinem cooptandi essent,
 præposuit. Sylburg.

nibus: sed quos mater tantum delegerat, ac spectatae fidei futuros arbitrabatur. Dabat item furtim pecunias mater, quas ille inter milites clanculum divideret, ut eorum benevolentiam etiam pecuniae pignore (hanc enim illi potissimum spectant) haberet authoratam.

XXII. Quae intelligens Antoninus, nihil non insidiarum Alexandro, matrique intendebat. Quas tamen omnes arcebat, prohibebatque communis avia Mæsa, mulier alioqui acerrima, quæque in aula regiâ multis victitabat, cumque Severi conjugis Juliae soror esset, & usque cum illâ in aula commorata. Nihil itaque eam latebat, quod Antoninus moliretur, homo suapte natura inutilis: & qui omnia quæ placerent, propalam loqueretur atque ageret. Postea verò quàm insidiarum procedebant, detrahere puero Cæsaris honorem decrevit. Itaque neque salutari, neque jam foras procedere patiebatur. Milites autem magnopere illum requirebant, indignantes si quidem Imperium quoque illi adimeretur. Sed Antoninus famam vulgavit, quasi jam obiisset Alexander, ut scilicet periclitaretur, quoniam id animo laturo milites forent. At illi nusquam comparente

δηὰ τοῖς ἑσπέραισι τῶν ἀπὸ τῆς μητρὸς ἐπιλεχθέντων, πιστοτάτοις τε ἔτι δοκῶσιν. ἐδίδκε δὲ καὶ χρήματα λαμβάνουσα διανέμειν τοῖς στρατιώταις κρύβδω, ὅπως αὐτοῖς πλὴν πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον εὐνοίαν, καὶ διὰ χρημάτων (εἰς αὐτὴν μάλιστα ἀποβλέπουσιν) οἰκωσῶσιν.

κβ'. Ταῦτα δὲ ὁ Ἀντωνίνος πωδανόμοτος, παντὶ στρατῷ ἐπεβάδισε πρὸς Ἰ. Ἀλεξάνδρῳ, καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ. δηὰ τὰς ἐπιβουλὰς πάσης ἀπειργάζετο καὶ ἐκόλυεν ἢ κοινῇ μάμμη ἀμφοτέρων Μαισᾶ, γυνὴ καὶ ἀδελφῆς ἐντραχίης, καὶ τῇ βασιλείῳ οὐλῇ πολλῶν ἐστὶν ἐν διαίτη δεῖσαι, ἅτε τῆ Σεβήρου γυναικὸς ἑλίας ἀδελφῆς γηρομύτης, καὶ τὰ πάντα αὐτῇ ἐν τοῖς βασιλείαις διατρέψασαι. ἐδὲν ἔν αὐτῷ ἐλάτθανε τῶν ἀπὸ τῆ Ἀντωνίνου βελδομομύτων, φύσει τῆ χαλκῆς τῆ στρατῶν ἄντρο, καὶ ἀφιδῶς πάντα καὶ φανερώς ἀβελδομύτη λέγοντι καὶ παρὰ πρῶτος. ὡς δὲ τὰ τῆ ἐπιβουλῆς αὐτῶν ἐπεσχεχάσθη, ὡς γὰρ οὐκ οὐκ τῆς τῆ Καίσαρος μητρὸς ἠδελφῆς τῆ παῖδα, καὶ ἔτε ἐν τῇ παραγορῶσιν, ἔτε ἐν τῇ παραγορῶσιν Ἀλέξανδρος ἐπιμάτο. οἱ δὲ στρατιώται ἐπέζησαν τε αὐτὸν, καὶ ἠγανάκτων, ὅτι δὲ τῆς ἀρχῆς παραλυθεῖν. διεσκέδασε δὲ ὁ Ἀντωνίνος καὶ φήμω, ὡς τῶ Ἀλεξάνδρῳ τεθνήξαι μέλλοντι. ἐποίησε τῆ ἀποπαραν, ὅπως οἴσασιν οἱ στρατιώται τὸ

γ. Alexandrum quem sibi adoptaverat à se amoveri iussit, mandavitque ut Cæsaris ei nomen abrogaretur, & (ut postea) misit qui in castris statuarum titulos luto tegerent, ut fieri so-

lebat de Tyrannis. Misit ad nutritores sub præmiorum spe atque bonorum, ut eum occiderent quocumque vellent modo, vel in balneis, vel veneno, vel ferro. Lamp.

θρῦλλόμβρον. οἱ δ' ἔπει μίτε τὸν
παῖδα ἐβλεπον, ὑπὸ τ' ἡ φήμης τὰς
ψυχὰς ἐτρώθη, ἀγανακτῆσαντες,
ἕτε ἢ σωῆσθαι φρεσὶν ἐπεμψαν πρὸς
Ἀντωνίω, κατὰ κλεισάντες τε αὐτὸς
ἐν τῷ στρατοπέδῳ, τὸν Ἀλέξανδρον ἐν
ἐρεῷ ἤξιον ἰδεῖν. ὁ δ' Ἀντωνῖος ἐν
δέξιν πολλῶν ἡνδραγαθῶν, ὡς ἑλαίων τὸν
Ἀλέξανδρον, συλλαβεθεὶς αὐτῶν, ἐν
τῷ βασιλικῷ φορεῖω, ὅσῳ διὰ χρο-
σῶ πολλῶν καὶ λίθων πύμῳν πεποί-
κιλο, κατὰ ἡλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον,
σὺν τῷ Ἀλέξανδρῳ.

κγ'. Ὡς δ' ἀνοίξαντες τὰς πό-
λεις, ἐπέλαστο αὐτὸς, ἐς τὸ τὸν νεῶν τὸ
στρατοπέδον ἤγαγον, τὸν μὲν Ἀλέξανδρον
ὑπερφῶς ἠσπάζοντο τε, καὶ εὐφρόμων,
τὸν δ' Ἀντωνίω ἀμελέστερον περιστρέ-
φοντο. ἐπ' οἷς ἐκείνῳ ἀγανακτῆσθαι, καὶ
διανυκτερεύσας ἐν τῷ ἐρεῷ τὸ στρα-
τόπεδον, πᾶν ἤγαλλε, καὶ τοῖς στρατώ-
ταις ἀρχίζοντο. ἐκέλευε τε τὸς παρ-
σῆμους, καὶ ὑπερφῶς τὸν Ἀλέξανδρον
εὐφρομένηταις, τὸς δὲ αἰτίους δῆθεν
εἰσέτας καὶ δορίβου, συλλαμβάνοντες ἀπὸς
πύμασιαν. οἱ τὸν στρατῶνται ὅσῳ τότε
ἀγανακτῆσαντες, εὐφῶς μὲν μισῆντες τὸν
Ἀντωνίον, καὶ ὑποσπασάμενοι δέληοντες
ἀρμασπῶνται βασιλέα, τότε δὲ καὶ τοῖς
λαμβανόμενοις ἐπαμύνην δεῖν ἠγά-
μῳι, κερδὸν εὐχαίρον καὶ ἀρίφρασαν δι-
χρεῖσαν νομίζοντες, τὸν μὲν Ἀντωνίον,
αὐτὸν τὸν καὶ τὸν μητέρα Σοαιμίδου (πα-

puero, præterea animis rumo-
re illo exulceratis indigna-
bundi, neque solitam custo-
diam miserunt Antonino, &
inclusi castris videre Alexan-
dram velle in ipso templo di-
critabant. Eo metu ictus An-
toninus, Alexandrō secum in
vehiculo imperatorio confiden-
te, quod erat auro multo, gem-
mitque exornatum, contendit
in castra.

XXIII. Cæterum, portis
referatis, acceperere utrumque
milites, atque in templum ca-
strorum deduxerunt, salutan-
tes supra modum, & lætis cla-
moribus profrequentes Alexan-
dram, spreto propemodum An-
tonino. Quæ ille ægre ferens,
quum in templo castrorum
pernoctasset, iratus militibus,
notatis, qui Alexandro accla-
maverant, quasi seditionis & tu-
multus autoribus, arripi omnes
ad supplicium imperavit. Quod
illi ægrè ferentes, atque An-
toninum aliis jam de causis pe-
rosi, quum è medio tollere
Imperatorem turpiter se geren-
tem vellent, tum verò lup-
petias etiam ferendas iis qui
comprehendebantur existima-
rent, & valdè opportunum
tempus, & justam occasionem
habere sibi viderentur: & ipsum
Antoninum & matrem Socæ-

1. Τὸν μὲν Ἀντωνίον. Post hoc in
eum impetus factus est, & in latrinā
ad quam confugerat, occisus est; tractus
deinde per publicum, & additaque inju-
ria cadaveri est, ut in cloacam milites

mitterent: sed cum corpus non cepisset
cloaca, fortuito per pontem Emilianum,
annexo pondere nō fluitaret, in Tybe-
rim abjectum est, ne unquam sepeliri
posset. Lampr. Nomen ejus, id est An-
midem

midem (aderat enim utpote & Augusta & mater) interficiunt. Cumque eis servos mifrosque omnes scelerum, quicunq; tum in ea castra conveniant. Cæterum Antonini & Soæmidis cadavera trahenda per contumeliam plebi traderunt, quæ diu per totam urbem raptata ac dilaniata, postremò in cloacas abjecta sunt, ut inde scilicet in Tyberim deferrentur. Sic Antoninus sexennium Imperio occupato, vitæque (ut diximus) acta, simul cum matre occisus est. Milites autem Alexandrum, Imperatorem confalutatam, in aulañ palatinam deduxerunt, adolescentulum admodum, atque adhuc matris & aviæ præceptis obtemperantem.

ῥωὶ γὰρ, ὡς Σεβαστὴ καὶ μήτηρ) ἀγαυῶσι τὰς τε πατρὶ αὐτῶν παύτας, ὅσοι ἐνδον κατελήφθη, ὑπαίρειται καὶ ἡ σωφρογὸ ἐδόξαν ἐπὶ τῆς ἀμύρτημάτων. τὰ δὲ σώματα τῶν καὶ Ἀγωνίω καὶ τῆ Σοαιμίδος παρέδωσαν σύρειν καὶ ἡ ἐνυβείζην τοῖς βυλομένοις. ἄσπρ ἐπεὶ πολὺ διὰ πείσις τῆ πόλεως σφρέντα, τε καὶ λαβηδένια, εἰς τὰς ὀχετὰς ἀπερέφθη, τὰς εἰς τῆ ὄψειν ποταμὸν ῥέοντας. Ἀντωνίνος μὲν ἐν εἰς ἕκλον ἔτος ἐλάσις τῆ βασιλείας, καὶ χρυσάμηνος τῶ παρέρημδύφ βίω, ἔτος ἅμα τῆ μηδὲ κατέστρεψεν. οἱ τε στρατῶται, αὐτοκράτορα τῆ Ἀλέξανδρον ἀναγορῶσαντες, εἰς τὰ βασιλεῖα ἀνήγαγον, κομίδῃ νέον, καὶ πάλιν ὑπὸ τῆ μητρὶ καὶ τῆ μάμμῃ παιδαγωγέμενον.

Antonini erasum est jubente Senatu, remanisque Varii, Heliogabali: appellatus est post mortem Tyberinus, Traianus, Impurus, ib. quer. not. 2. Hic ultimus Antoninorum fuit, ib. occisa est cum eo & Mater Semiamira probrosissima mulier & digna filio. ib. Occisus est cum esset decem & octo annos natus. Xiph. De spatio Imperii, viz. sex annorum,

ab Herod. omnes dissentiant, Mich. Glyca in annal. scribit annos tres; menses novem, quibus Dion. & Zon. addunt dies quatuor: sed nec illi cum aliis consentiunt, sunt enim qui Heliogabalo tribuunt imperii biennium, triennium, & quadriennium: ut ex Memmio notat Sylburg.

Η Ρ Ω Δ Ι Α Ν Ο Υ

Τ Η Σ

Μετὰ ΜΑΡΚΟΝ Βασιλείας ΒΙΒΛΙΟΝ

EKTON.

HERODIANI LIBER SEXTUS.

BREVIARIUM LIBRI SEXTI.

Severus Alexander sub matris avisque curâ gessit Imperium modestissimè, adjutus consiliariis ex ordine Senatorio delectis, quorum operâ res sacra & profana in rectum pristinumque statum restituta sunt. Deinde uxorem duxit patritii generis, cum quâ postea divortium fecit, matre ita cogente, cui parebat in omnibus. Posthac Artaxerxe Persarum Rege movente bellum, ultrò citroque missis legationibus, in Asiam profisciscitur, ac trifariam distributis copiis, hostiles Regiones est ingressus, sed magnâ clade ubique accepta Antiochiam revertitur. Inde in Europam revocatur, Germanis Rhenum Danubiumque transgressis, ac bellum Romanis inferentibus. Ubi cum parùm feliciter res gereret, Maximus tyronum praefectus, ac militaris disciplina peritissimus interfecto Alexandro Imperator eligitur.

Ο Παις ὡς δὲ τέλει
ὁ Ἰουδαῖος Ἀρτυ-
νος ἐξήκατο, ἐν
ταῖς περικρατοῦσι δε-
σποῦσιν. Ἐγγράβηθη δὲ τὸ αὐ-

Quem igitur habuerit finem vitae major Antoninus, in superioribus demonstratum est. Alexander autem post illum nomen

nomen insigniaque gerebat Imperii. Cæterùm negotiorum administratio, ac principatus gubernacula mulieribus incumbabant, omnia transferre ad modestiam, gravitatemque conantibus. Quippe jam primùm sexdecim ordinis senatorii viros, ætatis gravitate, vitæque sanctimonia præcellentes, assessores Principis, & consiliarios delegerunt: nihilque aut dicebatur, aut agebatur, nisi illorum accedente suffragio. Grata igitur populo, militibusque ac senatui præterea, forma principatus erat, ex contumeliosissima tyrannide ad optimatum gubernationem redacta.

II. Igitur primo Deorum simulacra, quæ ille propriis sedibus extulerat, suis quæque templis, delubris, fanisque restituerunt. Dein quos ille temerè, aut vitiorum nomine, ad honores dignitatesque extulerat, submotos inde ad pristinam vitam omnes, artificiumque redegerunt. Res autem cunctas atque administrationes civiles quidem & forenses, insignibus doctrina viris, legumque peritissimis, militares autem claris bellica virtute hominibus commendabant. Quumque diu ad hunc modum rege-

χῶν Ἀλεξάνδρου, τὸ γῆμα καὶ τὸ ὄνομα τῆ βασιλείας ἐκείνου ἀπεικάζο, ἢ μὲν τοὶ διοικήσεις τῆς πρῶτης καὶ ἢ τῆ ἀρχῆς οἰκονομία ἰσὸς ταῖς γυναιξὶ διακρίτο. ὅτι τὸ σωφρονέστερον καὶ σεμνότερον πύτι μετὰ γὰν ἐπὶ φρόνῳ. καὶ πρῶτον μὲν τὸ συκλήτε βελήες, τὰς δοκύντας καὶ ἡλικία σεμνοτάτας, καὶ βίῳ σωφρονεσάτας, ἐκκαμάδεκα ἐπελέξαντο, συνέδρους τῆ καὶ συμβέλευς τῆ βασιλείας. ἔδὲ π ἐλέγετο ἢ ἐπεσθῆτο, εἰ μὴ κακείνοι αὐτὸ ὀπιρῖναίτες, συμψήφοι ἐγγύοντο. ἤρισκέ τῆ τὰ δῆμῳ, καὶ τοῖς στρατοπέδοις, ἀλλὰ καὶ τῆ συκλήτῳ βελή, τὸ γῆμα τῆ βασιλείας, ἐν τυραννίδῳ ἐφουρείετα εἰς ἀεισοκρατίας τύπον μετενεχθείσης.

β'. Πρῶτον μὲν ἐν τὰ ἀγάλμαλα τῆ θεῶν, ἀπὸ ἔτυχεν ἐκείνος κινήσας καὶ μεταγαγῶν, ἐπεμύσαν εἰς τὰς ἀρχαίους καὶ ἰδίους ναῦς τῆ καὶ σπῆς. τὴς τῆ ἰσὸς ἐκείνου ἀλόγως, ἢ ἐφ' οἷς εὐδοκίμηκεσθ' ἀμύθημασιν, εἰς πιαῖς καὶ ἐξουσίας πρῶταχθέντας, τῆ δοθέντων ἀφείλοντο, ἐκάστας κελδύσαντες εἰς πλὴν πρῶτῆραν αὐτῶν ἐπαινέσαι τῆ ἀξίους αἰρεσιν. τὰς τῆ πρῶτῆς ἀπέσας, καὶ τὰς διοικήσεις, τὰς μὲν πολιτικὰς καὶ ἀγοραίους ἐνεχειρεσθ' τοῖς ὅπι λόγοις εὐδοκίμητάτοις, καὶ νόμον ἐμπείροις. τὰς δ' ἰσρατωπικὰς, τοῖς ἐξεταδείοις τῆ καὶ εὐδοκίμησασιν ἐν εὐτάκτοις τῆ καὶ

v. Aurelius Alexander, urbe Arcenâ genitus, Varii filius, Varii nepos, & consobrinus ipsius Heliogabali, quum ante Cæsar à senatu esset appellatus,

(mortuo sc. Macrino) Augustumque idem nomen recepit. Lamprid. Sed Antonini & Magni nomina recusavit. Id. Lampr.

πολεμικῆς ἀρετῆσιν. ὅτι πολὺ ἂν
ἔτω τ' ἀρχῆς διοικητικῆς, ἢ μὲν Μαι-
σα, ἀριστοῦς ἦδη ἔσα, ἀνεπαύσατο
τῶ βίβ' ἐτυχέ τε βασιλικῶν πρῶτ',
καὶ ὡς νομίζουσι Ῥωμαῖοι, ἐξεδειά-
θη. ἢ δὲ Μάμμασα, μόνη τῶ παιδὶ
καταλειφθεῖσα, ὁμοίως αὐτῷ ἀρ-
χῆν τ' καὶ κρατεῖν ἐπύρατο ἦδη τ'
ὄρωσα ἐν ἀρχῇ τὸν νεανίαν ἡδύμε-
νον, καὶ δεδικηῖα, μὴ ἄρα ἡλικία
ἀκμαζέουσα, ὑπερτέσης ἀδείας τε
καὶ ἐξουσίας, εἰς π' ἤν' ἡλικίαν ἀ-
μύρτημάτων ἐξοκείλη, πανταχῶ-
θεν ἐφάρει τῶ αὐτῷ. ἔδὲ πνα-
για περὶ τὴν μερικήν ἤν' ὅτι
φάιλῳ βίῳ διαβελιμῶν, μὴ
προς τὸ ἦδ' διαφθερεῖν, περ-
καταλειμῶν αὐτῷ ἤν' κολάκων
τὰς ἐξέσεις ἀκμαζέουσα εἰς αἰχρᾶς
ὀπιδυμίας.

γ'. Διχαζέον τε ἐν αὐτῶν ἐ-
σθδὲ συνήξεσται καὶ ὅτι πλείστοι τ'
ἡμέρας ὡς ἂν ἀχολώμεθα περὶ τὰ
κρίσιμα καὶ τῇ βασιλείᾳ ἀναγκαῖα,
μὴ ἔχει κενὸν εἰς τὸ ἐπιπρόδωεν
π' ἤν' ἀμύρτημάτων. ὑπερτερεῖ δὲ
π' καὶ οὐρακὸν ἦδ' ἀφ' ἧν καὶ ἡμε-
ρον τῷ Ἀλεξάνδρῳ, εἰς τε τὸ φι-
λάθρωπον πᾶν ὀπιζέπεσ' ὡς ἐδύ-
λασε καὶ τ' ἡλικίας περὶ ἡλικίας. ἡς
παραπορευθεῖσται τῶν ἐλάσας τ'

retur Imperium, Mæsa jam
extremæ senectutis diem suum
obiit, honores adepta Imper-
atorios, atque (ut mos Ro-
manis est) inter Divas relata.
At Mammaea cernens jam so-
lam se filio reliquam, præesse
ad eundem modum, modera-
rique studebat. Quumque a-
dolescentem, summam habere
jam cerneret auctoritatem, metu
ne vivida ætas in summa po-
testate, licentiaque rerum, in
cognata aliqua impingeret vi-
tia, undique aulam fervabat:
neque adiri a quoquam adole-
scentem patiebatur, cujus vita
morestque improbandur: ne
scilicet bona in dolens corrup-
peretur, provocantibus appeti-
tum ejus jam vigentem assen-
tatoribus in extremas libidi-
nes.

III. Persuadebat igitur ut
frequentissimè jus diceret, id-
que meliore diei parte, quò
circa meliora & imperio ne-
cessaria occupatus, commodum
tempus non haberet vitiis qui-
buscunque operam dare. Cæ-
terum, suapte natura suberat
Alexandro mite mansuetum-
que ingenium, propensumque
ad humanitatem, quod ipsum
ætas etiam consequens declara-
vit. Quippe annis quatuorde-

1. Alexander igitur, cui Mammaea
Mater fuit, à primâ puenitiâ artibus bon-
nis imbutus, officiis tam civilibus quam
militariis, ne unum quidem diem

sponte suâ transire passus est, quo se
non ad literas & ad militiam exercere-
ret. Lamprid.

cim pacificum & sine sanguine gessit imperium, ne uno quidem occiso. Licet enim permulti maximis criminibus impigerint, tamen ab illorum cæde semper abstinuit: quod utique non facile à quoquam omnium imperatorum quicumque Marco successerint, factum observatumque invenies. Neminem quisquam illo per tot annos imperante commemorare potest, cui mors indemnato sit illata.

IV. Matrem verò etiam incusabat, eique graviter succensebat, quod esset pecuniæ avidior, & opum cumularum studiosior videbatur. Etenim cum simularet idè se thesauros congerere Mammæa, ut suppeditare Alexandro posset, quod is facile abundanterque suis largiretur militibus: proprios domi thesauros extruebat. Quæ res Imperatori notam infamiæ attulit, quod illo scilicet invito, atque indignabundo etiam, mulier avida per injuriam bona quorundam atq; hæreditates suppilabat.

βασιλείας ἔτοϑ, ἡ ἀναμωπὴ ἤρξεν ἐδὲ πρὸς εἰπεῖν ἔχει, ὡς ἐκείνη φονδέντα. καὶ τοὶ πᾶν μείζους αἰτίας ὑποπτόντων, ὅμως ἐφείσαστο ὡς μὴ φονδίσαι ἢ ἐξιδίως τῶτο εἴη βασιλείας τῆρ καὶ ἡμᾶς ποιήσαι. ἢ παραφυλάξαντο, μὲν πλὴν Μάρκου ἀρχῆν, ὡς Ἀλεξάνδρου δ' οὐκ ἂν πρὸς εἰπεῖν ἔχοι ἢ μνημονεύσαι, ἐν ἔτεσι τοσούτοις ἀκρίτως φονδέντα.

δ'. Ἡπέτο δὲ καὶ πλὴν μητέρας, καὶ πᾶν ἠγαλλεν, ὅραν αὐτῶν ἔσαν ἢ φιλοχρημάτων, καὶ ἀπὲρ τοῦτο ὑπερφύως ἐσπεδακῆαν. ἀποσπαιμένη γὰρ ἀδρόζειν αὐτὰ ἵνα ἔχοι τοῖς στρατώταις ἀφθόως καὶ ἐξιδίως ὁ Ἀλέξανδρος χαρίζεσθαι, ἰδίως ἐπισταύει. καὶ διέβλεπεν ἔδ' ὅτι τῶτο πλὴν ἀρχῆν, αὐτῶν ἀκοντίς τε καὶ ἀρχαίλωντο, ἰσίας πᾶν καὶ κληρονομίας, ἐξ ἐπιρείας ὑφαρπασίας ἐκείνης.

1. *Αναμωπὴ ἤρξεν*, aliter Lampr. cujus verba, [hujus imperium incrementum quidam literis tradiderunt, sed contra est, nam Severus à militibus appellatus est propter austeritatem] scripsit, & paulo postea rationem reddit vocabuli ἀναμωπὴ, ἀναμωπτον inquit imperium ejus idcirco vocatum est quod Senatorum nullum occiderit, Severitatis autem tantæ fuit in milites ut sæpe legiones integras exutoraverit. Dixerat tamen antea, Severi nomen illi additum propter ingentem animi con-

stantiam atque vigorem, etiam contra militum insolentiam; cum Antonini & Magni nomina recularet.

2. De hujus Imperatoris misericordiâ multa magnificè dicunt Dion & Zonaras.

3. *Φιλοχρημάτων*. Ita Lamprid. Quum puer ad imperium venisset, fecit omnia cum matre, ut illa paritèr imperare videretur, mulier sancta, sed avara, & auri argentique cupida. Idem apud Zon.

ε'. Ηγάγετο δ' αὐτῆς καὶ γυναι-
κα ἰσθ' εὐπατείδων, ἡν̄ πωρι-
κῆσαν, καὶ ἀγαπωμένην, καὶ παύ-
τα ἴσθ' βασιλείαν ἐδέξατο. ἐνυβεί-
ζισα τε καὶ βασιλίσσα ἐστὶ δέλουσα
μόνη, φθονοῦσα τε τῆς προσήγο-
ρίας ἐκείνης, εἰς ποῦτον προσήγο-
ρῶσαν ὑβρίας, ὡς τὸν πατέρα τῆς
κόρης, καὶ τοὺς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου
γαμβροῦς ὄντας πάντας πινυμένους, μὴ
φέρουσα τὴν Μαιμαίαν, ἐνυβεί-
ζισαν αὐτῆς τε καὶ τῆς θυγατρὸς αὐ-
τῆς, φοβῆναι εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς
καὶ Ἀλεξάνδρου χάριν εἰδὼτα ἐφ'
οἷς ἐπῆμᾶτο, τὴν δὲ Μαιμαίαν
αὐτῶν ἄποστολον ἐφ' οἷς ὑβείζετο. ἐκείνη
δὲ ἀγαπήθησα, αὐτὸν τε ἀνεπι-
δίωκα ἐκέλευσε, καὶ τὴν ἑκείνου
ἐκδιδάσκουσα ἴσθ' βασιλείαν, εἰς Λι-
βύαν ἐρημάδισε. ταῦτα δὲ ἐπεβί-
βητο, ἀποκτῆσαι τε καὶ ἀνακαζομένης
καὶ Ἀλεξάνδρου. ἔρχετο γὰρ αὐτῆς καὶ
ἐπιβουλήντας ἢ μήτηρ, καὶ πάντας τὸ
κωλύοντες ἐκείνη ἐποίησε. τῶτο
δὲ ἄπο τῆς μόνης ἔχον ἐγκαλέσαι αὐ-
τῆς, ὅτι δὴ ὑπὸ πειπῆος ἀεὶ πη-
τῆς καὶ αἰδῆς πλείονος ἢ ἐχρήσθη,
τῆς μητρὸς, ἐν οἷς ἀποπέσκατο, ὅμως
ἐπίδειτο.

ε'. Ἐστὶ δὲ καὶ ἑνὶ περὶ τῆς
καὶ ὅπως, ὅσον ἐστὶ αὐτῆς, τὴν
βασιλείαν ἀμείψως διέκτισε. τῆς

V. Dedit item filio in matri-
monium puellam patricii gene-
ris, quam etiam marito cha-
ram, gratamque inprimis, ean-
dem pauldò post aulâ per omnem
contumeliam exegit. Et cum
ipsa tantum vocari Augusta vel-
let, eamque appellationem puel-
læ invideret, eo contumelia-
rum proventa est, ut puellæ pa-
ter, quamvis magnæ apud Alex-
andrum generum auctoritatis,
impatiens Mammææ injuria-
rum, quas ipsi natæq; inferebat,
confugerit in castra, gratiam se
habere Alexandro dictitans ha-
biti sibi honoris: cæterum
Mammæam accusans, nihil non
contumeliæ inferentem. Quare
indignata mulier, interfici eum
quidem iussit: puellam verò æ-
dibus Imperatoriis exactam, in
Africam relegavit. Hæc au-
tem omnia fiebant invito co-
ctoque Alexandro, quippe illi
mater supra modum imperita-
bat, ac dicto audientem sem-
per habebat: ut hoc tantum
reprehendi in Alexandro pos-
sit, quod mansuetudine ni-
mia, & reverentia majore,
quàm oportuit, etiam contra
animi sui sententiam matri ob-
sequeretur.

VI. Igitur quum ad hunc
modum tredecim annos (quod
quidem ad se attineret) sine

1. Τῶν εὐπατείδων, Uxor ejus
Memmia, Sulpitii consularis viri filia,
& Catuli neptis. Lamprid.

2. Εἰς Λιβύην ἀπήλασε, καὶ τὴν

περὶ τῆς μητρὸς παρ' ἐκείνης· ὅτι αἰσθητὴν
τῆς μητρὸς ὅσον ἐδωμάτο αὐτῆς κατα-
χρησθῆ. Zon.

querela cujusquam Imperium gubernasset, anno vero decimo quarto ecce sibi haud opinato literæ è Syria Mesopotamique redditæ à ducibus, in quibus scriptum esset, Artaxerxem, Perlarum regem, Parthis jam devictis, atque Artabano, qui rex magnus primus appellatus est, duplicique diademate utebatur, non solum Orientis regno, sed vita quoque expulso, subigere vicinos Barbaros, ac sibi vestigales facere: neque jam intra fluvium Tigrim tenere se, sed superatis ripis, ac Romani finibus Imperii, excurrere per Mesopotamiam, Syriæque minitari: omnemque Europæ oppositam continentem, quæ mari Ægeo, fretoque Propontidis terminatur, atque Asiæ nomen habet, majorum suorum possessionem existimare, ideoque imperio Persico velle recuperare, quod jam inde à Cyro, qui primus Imperium à Medis in Persas transtulit, ad Darium usque extremum Persarum regem, cui regnum Alexander abstulerit, cuncta olim Ionia, Cariaque tenus à Persarum Satrapis gubernarentur. Quare sui muneris esse curare nunc ut

ἢ ἰ τεωπερεσχεμειλετω ἐτι, εἰρη-
δίας ἐκομιδῆν ἡράμματα ἤβη καὶ
Συρίαν τε καὶ Μεσσοποταμίαν ἡγεμό-
ναν, διλήθηα ὅτι Ἀρταξέρξης ὁ Περ-
σῶν βασιλεὺς, μὲν τὸ Παρδυαίως
κατελείπει, καὶ τὴν ἀνατολίαν ἀρχῆς
παρβαλοῦσαι, Ἀρτάβανόν τ' ἑτ' ἀρότερον
καθήμενον τὸν μέγαν βασιλεῖα, καὶ
δυσὶ διαδήμασι χρῶμενον, διαπολιεῖ-
ναι πάντα τε τὰ περὶ ἡμᾶς βάρβαρα
χρῶσασθαι, καὶ εἰς φόβον συντέλειαν
ὑπακούειν ἕχουσαί, ἐστὶ ἐν τῷ
Τίγριδι ποταμῷ μένει, ἀπὸ τῶν
ὄχθρας ὑπερβαίνων, καὶ τῶν ἑρμαίων
ἀρχῆς ὄρεος, Μεσσοποταμίαν τε κα-
ταβέχθη, καὶ Σύρον ἀπέλασεν πᾶσαν ἑ-
τ' ἀπὸ κρημνῶν ἤπυρον Εὐρώπῃ, καὶ
διαμεμῆναι Αἰγαίῳ τ' ἢ τῷ πορθηῶν
τ' Προποντιδῶν, Ἀσίαν τ' ἡμᾶς κα-
ταβέχθη, ἀρογονικὸν κῆρυμα ἡγε-
μενον, τῇ ἑρμαίων ἀρχῇ ἀνακλή-
σασθαι βέλεται, φάσκων δὲ Κύρου
τῶν περὶ τὴν ἀρχὴν ἐπὶ Μήδων
εἰς Πέρους μεταστῆσαι, μέγας
Δαρείου τῶν τελευταίων Περσῶν βασι-
λέως, (ἢ τὴν ἀρχὴν Ἀλέξαν-
δρου ὁ Μακεδὼν κατέλαβεν,) πᾶ-
σα μέχρις Ἰωνίας καὶ Καρίας ὑπο-
σαβείπαι. Περσικοῖς διακλήσασθαι.
προσηκόν οὐκ αὐτῶν Πέρους ἀναγῶ-

1. Mich. Glycha histor. Byzantinus scribit tantum tredecim annos cujus verba, μὲν δὲ τῶν (Heliogabulum) Ἀλεξανδρῶν ὁ τ' Μαυμοῦσαι, ἐστὶ ἰγ' ἡμῶν ἢ.

2. Τῇ Περσῶν ἀρχῇ ἀνακλήσασθαι. &c. Hic igitur nobis formidolosus fuit,

inquit Dion. quod, maximis copiis, non modo Mesopotamiam invaderet, sed in Syriam, & ἀπὸ τῶν ἀνακλήσασθαι πάντων, ὡς καὶ προσηκόντα οἱ ἐκ αὐτῶν ἦσαν, ὅσα ποτὶ οἱ πάλαι Περσῶν με-
χρὶ τῆς ἰωνικῆς θαλάσσης ἔχον.
Dion.

σασαι πάσαν ἑλοκληρον, ἦν σφό-
 τερον ἔχον ἀρχῆν. τιαῦτα τίνων
 Πιλασάντων, καὶ ὀπίσειαντων ἦσαν
 ὑπὸ τῶ ἀνατολικῆς ἡγεμονίας, πρὸς τῶ
 αἰφρίδιον καὶ παρ' ἐλπίδα κομιθεύ-
 σαν ἀθελίαν, ἡ μετεῖως ὁ Αλέξαν-
 δρος ἐπαράχθη καὶ μάλιτα εἰρήνη
 ἐκ παίδων ἐντραφεῖς, καὶ τῆ κατ' ἡ
 πόλιν αἰὶ χολάσας στυφῆ τὰ μὲ ἔν
 στυφῆτα ἔδωκεν αὐτῶ, κοινοσαμῆν
 τοῖς φίλοις, πισθεύειν πέμψαι, καὶ
 διὰ χαίματάων καλῶσαι τὸ ὄραμι καὶ
 ἐλπίδα τῶ Βαρβαίς. ἔλεγε ὁ τὰ
 χαίματα, δεῖν μῦθεν τὸ αὐτὸν ἐν
 τοῖς ἦσαν ἰθιῶν ὄροις, καὶ μὴ κρο-
 τομεῖν, μηδὲ ματαίως ἐλπίσιν αἰ-
 ωρήμενον, μέγαν ἐρείρειν πόλεμον
 ἀγαπητῶς ὁ ἔχῃν ἕκαστον τὰ αὐτῶ.
 μηδὲ τὸ ὁμοίαν ἐστῶς μάχην αὐτῶ
 πρὸς Ρωμαίους, οἷαν χεῖν πρὸς τὰς
 γῆτρωντας καὶ ὁμοφίλους βαρβαίς.
 ὑπεμῆμισσε δὲ τὰ χαίματα τῶ
 τε τῶ Σεβασῶ καὶ τῶ Τραιανῶ, Λακίς
 τε καὶ Σέβηρ κατ' αὐτῶ στυφῆ.
 τιαῦτα μὲ δὴ πῶ ὁ Αλέξανδρος
 ὀπίσειας, ὅτε πείσῃν ἢ φοβήσῃν εἰς
 τὸ ἰουχαίρον τῶ Βαρβαίς.

ζ'. Ο ἂν ἐδὲν π φροντίζον τῶ
 ἐπισταμῆν, ὅπως ἀλλ' ἢ λόγους
 εἰδῶνται δεῖν τὰ πρὸς γὰρα δι-
 κείσῃ, ἐνέκειτο, ἄγων καὶ φέρων τὰ
 Ρωμαίων ἀπῆλα καθάρεχον τε καὶ
 καθίσταδων Μισσοποταμίαν, λείας
 τε ἀπῆλων, καὶ τὰ ὀπῆμῆρα στα-
 τῶπῆτα τῶ ὄχθους τῶ ποταμῶ, προ-
 σπίζοντά τε τῶ Ρωμαίων ἀρχῆς,
 ἐπολιερχῆ. φύσει δ' ὡν ἀλαζον, καὶ
 τῶ παρ' ἐλπίδας εὐ στυφῆς ἐπυρ-
 cessu

vetus atque integrum Imperium Persis restitueretur. Quibus intellectis Alexander, motus, atque haud mediocriter re subita inopinataque perturbatus, quippe in altissima pace educatus à puero, atque urbanis deliciis innutritus, convocato prius amicorum consilio, decrevit legatos cum literis mittere; qui spem Barbari, conatusque inhiherent. Igitur literæ in hanc sententiam compositæ significabant: oportere illum suis finibus contentum, nihil rerum novarum moliri, neque sublatum vana spe, ingens excitare bellum: debere suis fortunis acquiescere. Non perinde sibi pugnam processuram adversus Romanos, ut adversus vicinos, & ejusdem corporis Barbaros. Admonebat præterea victoriarum, quas contra eos Augustus ac Trajanus, Luciusque item & Severus adepti fuissent. Hujusmodi literis Alexander per-suaturum se Barbaro, metu scilicet perterrito, pacem quietemque arbitrabatur.

VII. At ille nihil curans quæ scripta essent, remque armis non verbis gerendam ratus, eo majore studio ad bellum incumbebat, populans vastansque quæ Romanorum erant: decursaque ac p̄requisitata Mesopotamia omni, prædas agere incepit, atque oppugnare Romanorum castra imposita fluminum ripis, quæ scilicet Imperii limites tuerentur. Cumque homo esset natura gloriosus, ac sublimes animos gereret, suc-

cessu rerum inopinato subacturum se omnia videlicet existimabat. Neque enim parva erant quæ illius animum ad majus concupiscendum regnum inflammabant. Primus namque ip[s]is Parthis bellum inferre ausus, Persarum recepit Imperium: siquidem post Darium illum, cui regnum Macedo Alexander abstulerat, per multis sanè annis Macedones ip[s]i, qui quæ Alexandro successerunt, divisas inter se Orientis Asiæque totius regiones gubernarunt. Sed ortis inter ipsos discordiis, ac frequentibus bellis attrito Macedonum robore, primus Ariæces Parthus persuasisse earum Regionum Barbaris memoratur ut à Macedonibus deficerent: impositoque sibi diademate, Parthorum Barbarorumque vicinorum consensu, & ipse regnum tenuit: & ab illo oriundis longâ annorum ferie permansit imperium, ad Arrabanum usque Regem, qui nostra ætate fuit. Quò interfecto, Artaxerxes, regnoque Persis restituto, vicinaque Barbaria per vim subacta, facile jam Romanam quoque potentiam latebat.

VIII. Quæ ubi Alexandro Romæ agenti nunciata sunt, minimè jam ferendam putans insolentiam Barbari, vocantibus illuc se ducibus, ægrè scilicet, tandemque contra animi sui sententiam ad expeditionem se comparat. Igitur in Italia provinciisque reliquis

ἰσχυρῶς, πάντῃ ἑαδίως χηρώσασθαι προσέδρα. ἦν δὲ αὐτὸν τὰ ἀναπειθόντῃ ἢ μικρὰ εἰς ὀπισθίαν ἀρχῆς μείζοντο. πρῶτον γὰρ ἐπέμιση τῇ Πάρθυσίων ἀρχῇ ὀπισθιδρα, Πέρσης τὴν βασιλείαν ἀνανάσσει. καὶ γὰρ Δαρείον τὸν ἑσπεροῦ Ἀλεξάνδρου τὸν Μακεδόνου τὸν ἀρχῆς παρελευθέντα, παμπλείσις ἐν ἔτεσι Μακεδόνες ἰσχυρῶς καὶ οἱ Ἀλεξάνδρου διάδοχοι, οἳ καὶ τὴν ἀνατολῆς ἐθνῶν καὶ κατὰ Ἀσίαν ἀπαρτί, νειμάμενοι καὶ χώρας, ἐβασίλευον. ἐκείνων δὲ πρὸς δήλους διαφερομένων, πολέμοις τὴν συνέχειν τῆς Μακεδόνων δυναμείας ἐξεδυνέουσι, πρῶτον Ἀρσίκης λέγεται, τὸ ἦθος Πάρθυσίων, ἀναπέσει τὰς ἐπέκεινα Βαρβάρους ἀποπέσει Μακεδόνων. ἀπειθόντος τὸ διάδημα ἐκόντων Πάρθυσίων καὶ οἳ πρὸς πρῶτον Βαρβάρων, αὐτὸς τὸν ἐβασίλευσε, καὶ τοῖς ἐξ ἐκείνων τὸ ἦθος ὅτι πλείστον παρεμύθησεν ἢ ἀρχῇ, μέγιστος Ἀρτυλιάνε τὸν κατὰ ἡμῶν ἡμερῶν, ὃν Ἀρτυξέρξης ἀποπέσει, Πέρσης τὴν ἀρχῆν ἀνεκλήσασθαι τὰ τε γεινόντα ἐθνη βάρβαρα χηρώσασθαι, ἑαδίως ἦδη καὶ τῇ Ρωμαίων ἀρχῇ ἐπεβούλευσαν.

ἢ. ὡς δὲ τὸν Ἀλεξάνδρου ἐδιδόθη ἀπεπέσει ἐν τῇ Ρώμῃ, τὰ κατὰ τὰς ἀνατολὰς καὶ τὸν Βαρβάρου τολμώμενα, καὶ ἀνεκλήσασθαι ἡγεμόνων ὃ αὐτὸν καὶ τὸν ἐκείσε ἡγεμόνων, ἀγαλλων μὲν, καὶ ὅσα ἡγεμόνων ὅμως δὲ ἔχει ἀπὸ ἐξοδῶν. ἐκ τε ἐν αὐτῆς Ἰταλίας καὶ τὸν κατὰ Ρωμαίους

παύτων ἐδῶν λογάδες ἐς τὸ στρα-
 τὴν ἡδριζοῦσθε, ὅσοι σὺ μάλα εὐ-
 χέσια καὶ ἡλικίας ἀμύη, εἰς μάχην
 ἐπιπίδουσι ἐνομούζουσι. κίνησις τὸ με-
 γιστήν πασι τὸ ὑπὸ Ρωμαίοις ἐγύετο
 δυναμειος, ἰσοῦσθε ἀδριζομένους
 ἄρως τὸ ἀσχυλλοῦσθε ἡδὲ ὅτι
 χύοντες βαρβάρων πληθῶν. ὁ δὲ Α-
 λέξανδρος, ἀδριζοῦσθε τὸς ἐν Ρώμῃ
 στρατιώτας, συνήδου τε πύπας κε-
 λῶσθε ἐς τὸ συνέδριον πύπας, ὅτι
 βήματ' ἀνελθῶν, ἐλεῖτε τοιάδε.

Δημοσγεία Αλεξάνδρου τὸ Μα-
 μείας.

Δ'. Εὐσεβίου μὲν, ὃ ἀνδρες συ-
 στρατιώται, τὸς συνέδριον ἄρως ὑμῶς
 πύπας λέγεις, δι' ὅν αὐτὸς τε ἐ-
 κστρέμειο δημοσγῶν, ὑμῶς τε ἀ-
 κέστας εὐφραστον. εἰρήνης γὰρ πο-
 λυτὸς ἀπλάουτες, εἰ πὺ κερὸν
 τῶν ἀπέριτε, ἴσως ἀν' ὡς παρ' ἐλ-
 πίδα λυθῆναι ἐκπλαγῆναι. καὶ δὲ
 ἀνδρες ἡγεταῖς τε καὶ σφόδρας εὐ-
 χέσι μὲν ὑπάρχον τὰ βέλπεια, φέ-
 ραν δὲ τὰ ἀεσπύπιντα. ἡδὲ μὲν
 γὰρ δι' ἐδῶν ἀεσπύπιντα ἢ ἀπλάου-
 τας γλυκῆα ἡδὲ δὲ ἐξ ἀνάγκης
 κατὰ φύσιν, ἐδῶν ἢ ἀνδρεία. καὶ
 τὸ μὲν ἀρχὴν ἀδίκων ἐργῶν, εἰ εὐ-
 γλώσσα ἐχθρὸς ἀφίκωνται τὸ δὲ τὸς
 ἐχθρῶν ἀποσπῆναι, εἰ τε τὸ ἀγαθὸς
 συνήδου ἐχθρὸς τὸ δαξάλεον, καὶ ἐν
 τῷ μὲν ἀδίκων, ἀλλ' ἀμύπια, ὑ-
 πέρχεται τὸ εὐχῶν. Ἀρταξέρξης, ἀνὴρ
 Πέρσης, τὸ εἰαυτὸ δεσπότην Ἀρτά-
 ξερξος συνέδριον, τὸ τε ἀρχὴν εἰς

delectus habebantur cuncto-
 rum qui vel habitudine cor-
 poris, vel ætatis vigore ido-
 nei fore ad pugnam videren-
 tur: motusque ingens omni-
 bus Romani Imperii regionis-
 bus extitit delectibus habendis,
 qui tantæ barbarorum multi-
 tudini pares forent. At verò
 Alexander, urbanis omnibus
 militibus convocatis in cam-
 pum, concensoque tribunali, in
 hanc sententiam verba fecit.

Oratio Alexandri.

IX. Cuperem, commilito-
 nes, ejuscemodi habere oratio-
 nem apud vos, quæ & dici-
 centi mihi (ut consueverat)
 ornamentum, & vobis audien-
 tibus lætitiæ conciliaret. Nam
 cum multos annos pacem agi-
 taverimus, si quid novi nunc
 audieritis, fortasse quasi præ-
 ter spem acciderit, expavesce-
 tis. Decet autem viros fortes
 atque moderatos optima qui-
 dem optare, sed ferre quæ-
 cunque incidant. Ut enim quæ
 cum voluptare agimus, dul-
 cia: ita quæ cum virtute, glo-
 riola sunt. Atque ut is qui
 prior laceffit, ipse sibi inju-
 rius videtur: ita qui propul-
 sat injuriam, confidentior ex
 conscientia fit, atque ex ju-
 stitia spem bonam mutuatur.
 Artaxerxes vir Persæ, postea-
 quam Artabanum dominum
 suum interfecit, atque ad
 Perlarum Imperium transtulit, e-

tiam

ciam nostra arma laceffere, de-
 fpecta majestate Romana, &
 jam incurfare ac vastare no-
 ftras provincias aggreditur. Hu-
 ic ego per literas à principio
 ftudui perluadere, ut inexple-
 bilem illam vecordiam omite-
 ret. At ille barbara infolentia
 provectus, neque fe continere
 fuis fedibus jam vult, & nos
 ad pugnam provocat. Ne
 cunctemur igitur, néve præ-
 lium detrectemus: fed quicun-
 que feniores hîc adeftis, in
 memoriam revocate trophæa
 quæ sæpe adverfus Barbaros,
 Severo atque Antonino paren-
 te meo ducibus, excitâftis. Qui-
 bus antem ætas integra eft,
 laudem hanc in primis ac glo-
 riam concupifcite, ut intelli-
 gant omnes, fcire vos non fo-
 lum pacem manfuetè ac reve-
 renter colere, verum etiam
 cùm res poftulat, fortiffimè præ-
 liari. Quippe Barbari, ut ce-
 dentibus, detrectantibusque a-
 criter inftant, ita repugnanti-
 bus minimè refiftunt. Neque
 enim illis collata acies fpem
 victoriæ pollicetur: fed excur-
 fibus fugaque utentes, lucrari
 fe demum putant, quæ fcilicet
 rapuerunt. At nos cùm
 omnia compofita ordinataque
 habeamus, tum illos vincere ac
 profligare femper didicimus.

X. Talia quædam locutum
 Alexandrum alacri vocifera-
 tione milites exceperunt, ac
 fe promptiffimos ad bellandum
 oftenderunt. Ille, divifo largi-
 ter ftipendio, jubet ad iter ac-
 cingi: mox ad eam fermè fen-

Πέρσας μέλαςήσας, ἀλλὰ καὶ τῶ ὁμι-
 τέρων ὄπλων κελαιδαρξήσας, καὶ τῆς
 Ρωμαίων δόξης καταφρονήσας, πῆ-
 ράτου καταβέχην καὶ λυμαινέσας τὰ
 τῆ ἡμετέρας ἀρχῆς κτήματα. πῶτον
 ἐπὶφράδην, τὸ μὲν παρῶτον γράμ-
 μασι καὶ πᾶσοι, πᾶσιν τῶ ἀπλήσε
 μανίας καὶ τῆς ἀήσυχίας ἀπιδυμίας.
 ὁ δὲ βαρβάρων φερύμην ἐλάξο-
 νεία, ἔτε μύθην οἰκο βέλεται,
 περικλιπύ τε ἡμᾶς εἰς μάχην.
 μὴ δὴ μέλλωμεν, μὴδὲ ὀνῶμεν
 ἀλλ' οἱ μὲν παρῶτεροι ὑμῶν ἑπο-
 μήσαστε ἑαυτὸς τροπύων, ἂ μὲν
 Σεβήρη καὶ Αντωνίνω τῶ ἐμῶ πατρός,
 ἡγείρασε πολλὰς καὶ βαρβάρων οἱ
 δὲ ἐν ἀκμῆ ὄντες, δόξης καὶ κλέσε
 ἀπιδυμύσαστε, δεῖξαντες ὅτι ἄρα
 καὶ εἰρήλυν ἀρεν παρῶς καὶ μετ'
 αἰδῶς ὄπισσαστε καὶ τὰ πολεμικά, τῶ
 γείας ἀπατάσας, γηνάσιος καλορ-
 δῶτε. τὸ δὲ βαρβάρων πρὸς μὲν τὰ
 ὑπεύκοινα, καὶ ὑνῶντα διαρρῶ-
 τῶ, τῶ δὲ ἀντιπίπτοντι ἐκείνῶ
 ὁμοίως ἀντέχει. ἐπεὶ μὴ ἐν συ-
 σάσεως ἀποῖς ἢ μάχῃ καὶ τῶ ἀντι-
 πάλων ὑποχρεῖται τὸ εἶδη, ἀλλ' ἐξ
 ἀπιδυμύς ἢ φυγῆς κρδάνην νομί-
 ζουσιν ὁπρ ἂν γῶσι δὲ ἀρπυγῆς.
 ἡμῶν δὲ καὶ τὸ εὐτακτικὸν ἔμα τῶ
 κοσμῶ ὑπεάρχει, καὶ νικᾶν αὐτὸς
 αἰεὶ δεδιδαγμένα.

ἰ. Τοιαῦτά πνα εἰπόντα τῶ Α-
 λέξανδρον πᾶς ὁ στρατός ἀνδρόφιμη-
 σέ, παρῶμιον τῶ πᾶσιν ἐς τὸ πολε-
 μεῖν ὑποχρεῖται. ὁ δὲ ὄπισσας αὐτοῖς
 γρημάτα μεγαλοφρόνως, συρρεῖζασ
 τὰ πρὸς τῶ ἕξοδον ἐκέλευσε, κατελ-

δὴν ἢ εἰς ἢ οὐκ ἔχοντα βελῶν, καὶ τοῖς περιηγητοῖς ὁμοίᾳ ἀγαλῶν, ἐπιθήσει ἢ ἐξοδῶν. καὶ λαλαβῶν δὲ ἢ ὡσεὶ μὴν ἡμέρας, δύοσας τὰς ὁρᾶς ἢ ἐξοδῶν νομισμῶν ἰερουργίας, παρὰ πεμφθεῖς τε ὑπὸ ἢ οὐκ ἔχοντα καὶ πᾶσι τῶν δήμων, ἢ Ρώμης ἀπὸ ἡρώων, ὁππρωτοῦ αὐτῶν ἢ πόλιν, καὶ διακρίων. ἀλλ' ἔδδ' ἢ τῶν δημοσίων ἢ πρὸς ὅς ἀδικησὶν παρέπεμψεν αὐτῶν. πόσον γὰρ ἑαυτῶν πρὸς ἡρώων ἐμπεποιήκει, ἀνάστασις ἢ ὑπὸ αὐτοῖς, καὶ μετὰ ἀρχῶν τοσούτων ἐστίν. μὴ πολλῶν ὃ σπασθῆναι ποισμῶν ἢ πορίαν, τὰ ἢ Ἰδουσαῖα ἔδδ' καὶ φασὶν τὰ ἐπὶ ἡρώων, πλείω ἢ δύναμιν καὶ κέρδη ἀπορίσας, εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἀφίκετο. ἐκεῖ ὃ ἡρώων ἢ, τὰ ἢ τὸν πόλεμον ἐξήρτη, γυμνάζων τε τὸς φασίνας, καὶ τὰ πολεμικὰ ἀσκήων.

ια'. Ἐδοξε δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν Περσῶν, καὶ φασὶν εἰρήνης καὶ φιλίας διαλέγεσθαι. ἡλιθίως γὰρ αὐτῶν πύσιν ἢ φασίνας, αὐτῶν παρῶν. ὃ δὲ Βάρβαρος τὸς μὴ πρὸς τῶν Ρωμαίων ἀπέπεμψεν ἀφίκεται, αὐτῶν δὲ ὁππρωτοῦ τῶν τετρακοσίων Περσῶν τὸς μερίσας, ἔδδ' ἢ τε ποσειδέσει καὶ χρυσῶν κεκοσμημένους, ἢ πᾶσι τε καὶ τῶν παρῶν ἀφίκεται πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ ἀπέπεμψεν οἰκιστὰς τὸς Ρωμαίους, τῶν ἢ ὡσεὶ καὶ τῶν ἡρώων ἢ

tentiam locutus in Senatu, diem discessui præstituit. Quæ ubi advenit, sacris, quæ consueta erant, peractis, deducente Senatu populoque universo, Româ proficiscitur, respectans identidem, ac lacrymans. Sed neque popularium quisquam fuit qui siccis oculis aspexerit abeuntem. Quippe omnem multitudinem sui cupidam habebat, educatus ab ipsis, imperioque tam multos annos modestissimè administrato. Cæterum festinato itinere, cum Illyricas etiam gentes exercitusque lustrasset, magnis inde quoque viribus collectis, Antiochiam contendit. In ea civitate quæ belli usus postularet, diligenter comparabat, exercendis etiam militibus ac cæteris bellicis muneribus pertractandis intentus.

XI. Visum igitur illi est, legationem iterum mittere ad Persarum regem, quæ de pace amicitiaque cum illo ageret. Nam cum ipse jam afforet, minimè desperabat, aut persuasurum quæ vellet, aut certè perterrefacturum. Enimverò Barbarus Romanos oratores re infecta domum remisit. Ipse quadringentos è suis proceritate insignes, vestituque eleganti atque exornatos, equis atque arcubus conspicuos, legatos ad Alexandrum mittit, perterritum iri Romanos putans aspe-

Et illo cultuque Persarum. Legationis ejus hæc erat sententia: Jubere magnum Regem Artaxerxem, Romanos eorumque Principem, Syria omni, Asiaque, quæcunque ex adverso Europæ sita est, decedere: sinere Persas Jonia Cariaque tenus dominari, omnibusque iis Regionibus, quas mare Ægæum Pontusque determinat: esse enim illa Persarum possessiones à majoribus acceptas. Hæc afferentes legatos quadringentos comprehendi Alexander jubet, omnique adempto cultu in Phrygiam relegat; vicis agrisque concessis quos colerent: contentus hoc supplicio interdicti in patriam redivit. Quippe occidere nefarium facinus, minimeque virile arbitrabatur, neque in acie captos, & sui Regis mandata executos.

XII. His ad hunc modum peractis, comparante jam se ut fluvios transgrediretur Alexandro, ac Romanorum exercitum in Barbarorum agros deduceret, defecerunt ab illo milites nonnulli ex Ægypto acciti; neque non in Syria quoque res novas contra imperium moliti alii: sed universi tamen oppressi statim, supplicioque affecti sunt. Quosdam etiam exercitus in Regiones alias transtulit Alexander, ut inde Barbarorum incurfiones facilius arcerentur. Quibus ordinatis rebus, magnoque jam coacto exercitu, cum primùm se haud impari fore adversariorum copiis credidit, de

Πρωτῶν. ἔλεγε δὲ ἡ πρεσβεία, ὅτι δὴ κηρύξαι μέγας βασιλῆος Ἀρταξέρξεως ἀφίστασθαι Ῥωμαίους ἢ καὶ τὸ ἄρχοντα αὐτῶν, Συρίας ἢ Ἀσίας, Ἀσίας ἢ τὴν Εὐρώπην ἀντιπαραμύχης. εἶσασι δὲ ἀρχὴν Πέρσας μέχρις Ἰωνίας ἢ καὶ Καρίας, καὶ ὅσα Αἰγαίῳ καὶ Πόντῳ ἔδρηται. ἔδρηται αὐτὰ Πρωτῶν παρονομαστικῶν ἰσχυρίων. ταυτὰ πνεύματα τετρακοσίων πρεσβείων ἀπαγγελῶν, κελδοί οὐκ Ἀλέξανδρον τὰς τετρακοσίας συλλυπηθῶναι καὶ παρελόμενον πάσης τῆς ἀσικειμένης σιδήρας, εἰς Φρυγίαν ἐξέπεμψε, διὸς κόμιστε οἰκεῖν, καὶ χάραν μαρτυρεῖν πασάντων αὐτοῖς ὀπίσθις πτωχείαν, ὡς οἰκεῖν μὴ ἐπαυχεῖν. ἀποκλείεται γὰρ ἀνόσιον καὶ ἐπεὶ ἀνδρείον ἠγήσατο, μήτε μαχομένους, καὶ τὰ κηρύξαι δένεται ὑπὸ τῆς αὐτῆς δεσποσύνης ἀγγεῖλαντες.

16. Τέτων δὴ ἔτω παρονομαστικῶν, ἀρταξέρξεως ἢ ἢ Ἀλέξανδρον καὶ ἀφίστασθαι τὰς πόλεις, εἰς ἢ ἢ βάρβαρον γῆν ἢ στρατὸν διαμαρτυρεῖν, ἐγγύθι πνεύμα καὶ ἀποστάσεις στρατιωτῶν, ὑπὸ τῆς Αἰγύπτου ἐκλυθόντων, ἀλλὰ μὲν καὶ τὸ καὶ Συρίαν κεννοτομήσασιν πνεύμα ὀπίσθιαντων πνεύμα τῶν βασιλείων. οἱ ταχέως φεραθέντες ἐκολάθησαν. ἀλλὰ καὶ πνεύμα στρατοπέδων μετέστησεν ὁ Ἀλέξανδρος εἰς ἔτερα χαλεπὰ, ὀπίσθιότερα δοκῶντα ἔδρηται πρὸς τὸ κωλύειν τὰς τῆς βαρβάρων ὀπίσθιαντων. τέτων δὴ αὐτῶν διοικηθέντων, τῆς ἢ στρατῶν παμπληθῆς ἀπειλεγμένης, ὅτι δὴ ἀντίπαλα καὶ ἰσοῦσθαι ἠήθη ἔδρηται τὰ αὐτῶν στρατομαχία

μάλα τῶν πλείθων τῶν βαρβάρων, σκευά-
 μωτος σὺν τοῖς φίλοις, ἔρχετο τὸ στρατιω-
 πικὸν εἰς τρεῖς μοῖρας. καὶ τὴν μίαν
 ἐκέλευσε πρὸς τὰ ἀρκετά μέρη ἀφο-
 ρῶν, δι' Ἀρμενίας ἐπιθῆσθαι, φίλις Ρω-
 μαίοις δοκίμοις, καὶ ἀβέχων τῶν Μήδων
 χάραν τὴν ἑτέραν ἐπέμψε πρὸς τὰ
 ἀρκετά μέρη τῶν βαρβάρων ἧς βλέ-
 πουσθαι, ἐνθα συρρέουσιν τῶν Τίγρητα καὶ τῶν
 Εὐφράτην ἐν πικρὸν ἕλα ὑποδέχου-
 σαι λέγεται, καὶ λαοδαίην ποταμὸν
 ἐκείνην μόνον διὰ τὸ τοῦ πᾶς ἐκβολᾶς.
 τὴν δὲ τρίτην μοῖραν καὶ θηαιοτάτην
 τῶν στρατῶν αὐτὸς ἔχων, ἐπέχετο ἐ-
 παύξεν τοῖς βαρβάροις καὶ μέσῳ τῶν
 ποταμῶν. ἔπειτα γὰρ ἦτο, διαφόροις ἐ-
 φόδου ἀφολάκτου καὶ καὶ ἀπερόπῳ
 αὐτοῖς ἐπελάσειεν, καὶ τὸ πλεῖστον τῶν
 Περσῶν αἰεὶ πρὸς τὴν ἐπιόντων διαρέ-
 μων, ἀδυνάστερον τῶν ἑσπερῶν καὶ ἀπικί-
 πτερον μάχεσθαι. καὶ γὰρ οὐ μὲν πολέ-
 ροις χεῖνται στρατιώται οἱ βαρβα-
 ροί, ὡς οἱ Ῥωμαῖοι, ἀλλὰ στρατοπέδου
 ἔχουσι σιωπῶντα καὶ ἄφορτα, πολέ-
 μους τέχνην ἐξηγυμνασμένον ἀλλὰ
 πρὸς τὸ πλεῖστον ἢ τῶν ἀνδρῶν, ἔσθ'
 ὅσα καὶ ἢ τῶν γυμνασίων, ἐπὶ κελύ-
 σσιν βασιλέως, ἀδριάζεται, διω-
 δύνεται δὲ τὸ πολέμου, ἔρχεται εἰς
 τὰ ἑαυτῶν ἐπιέρχεται, ποσὸν ἀ-
 παρδύσας, ὅσα ἂν ἐξ ἀρταγῆς αὐ-
 τῶν ἀετρήσθαι. τῶν τε καὶ ἵστων
 αἰεὶ εἰς τὸ πολεμεῖν μόνον χεῖνται,

amicorum sententia milites tri-
 fariam distribuit: sic ut unam
 partem juberet, spectantem ad
 Septentriones, facere iter per
 Armeniam, quæ Regio amica
 Romanis videbatur, atque il-
 linc Medorum fines incurfare:
 alteram item ad Septentrio-
 nem, per Barbarorum agros con-
 tendere, ubi confluentes Ty-
 gris & Euphrates densissimis
 paludibus excipi, atque ob id
 eorum fluviorum latere egres-
 sus dicuntur. Tertiam porro
 exercitus partem ipse addu-
 cturum se adversus Barbaros
 medio jam itinere polliceba-
 tur. Ita enim putabat, diver-
 sis itineribus imparatos eos, ac
 sic nec opinantes oppressurum:
 Persarumque copias, semper in-
 gruentibus Romanis occurfan-
 tes, distractum iri, atque im-
 becilliores futuras, minufque
 ordinate prælium suscepturas.
 Neque enim mercenario mi-
 lite utuntur. Barbari, quemad-
 modum Romani consueve-
 runt; neque stativis castris ex-
 ercitus habent, qui bellorum
 actibus exercentur: sed omnis
 multitudo virorum, nonnun-
 quam autem mulierum quo-
 que, regis congregantur im-
 perio: quæ mox bello pera-
 cto, suas protinus in sedes di-
 mittitur; ea demum præmia
 belli referens, quæ cuique ex
 rapina superfuerint. Arcubus

1. Narrat hic loci eximius Histori-
 cus Alexandri contra Persas exercitum
 in tres partes ab eo fuisse divisum, quæ
 perierint omnes, sed diverso modo: un-
 nam partem in locum iniquum dedu-

ctam, quum pugnare non possit, Per-
 sarum fugiis confixam internecione de-
 letam; alteram partem morbo extin-
 ctam; tertiam denique frigore. Causab.
 annotat. in Lamprid.

autem, & equis non in praelio tantum more Romanorum utuntur, sed à pueritia usque enutriuntur unà, venatu invigilantes, pharetratique semper ac nunquam ex equis defilientes, sive bellum gerant, sive feras conficiant.

XIII. Sed hoc Alexandri confilium, etsi longè optimum prima specie videbatur, statim tamen fortuna destituit: siquidem exercitus contendere per Armeniam iussus, vix ægreque superatis ejus regionis asperrimis præruptissimisque montibus, quamquam æstas tolerabilis iter faciebat, impetu in mediam factò, vicos concremavit, prædamque abegit. At Rex Persarum intellecta re, confestim quam maximis potuit copiis auxilio adfuit: cæterum arcere illinc Romanos minimè poterat. Quippe aspera regio peditibus quidem stabilem gressum, facilemque transitum præbebat: at Barbarorum equitatus, montium asperitate, & cursum difficiliorem, & iter habebat impeditius. Nunciatum dein Regi est, exercitum alterum Romanorum, Parthorum in agros, qua ad Orientem spectant, impetum fecisse. Quare metuens, ne Parthis facilè superatis, mox in Persiam grassarentur, relictis copiis, quantæ ad tuendam Mediam satis fore videbantur, ipse cum toto exercitu ad Orientis partes accelerabat. Cæterum exercitus Romanus comparante ac repugnante nullo, negligenter

ὡς τὸν Ῥωμαῖοι, ἀλλ' ἐκ παιδῶν σὺν αὐτοῖς ἀνατρέφονται, καὶ θηρῶντες ἀθλοπύωνται, ἕτε τὰς φαρέτρας ποτὲ ἀποιδέμενοι, ἕτε τ' ἰσπῶν ἀποβαίνοντες, αἰεὶ δ' αὐτοῖς χροῖόμενοι ἢ καὶ πολεμίων ἢ καὶ θηρίων.

ιγ'. Ἀλέξανδρος μὲν ἔν, ὡς ᾔετο, ἄεστα βιβλάδωτο ἔσφηλε δὲ αὐτῷ πλὴν γνώμῃ ἢ τύχῃ. τὸ μὲν γὰρ πεμφθέν δι' Ἀρμηρίας στρατοπέδον, μάλιστα καὶ χαλιπῶς ἑσπρωλὸν τὰ τ' χάρας ὄρη, στραχύτατά τε ὄντα καὶ κρημαδέσαλα (πλὴν ἐπὶ θέρους ὄρη, ἀνεκτὴν εἶχε τ' πορείαν) ἐμβόηον εἰς πλὴν Μήδων χάραν, ἐπόρθευε τ' αὐτῷ, καὶ πολλὰς ἐνέσπυσε κόμας, λείαν τ' ἀπίστατον. ὃ δ' Πέρσης μαδῶν, ἐπιμυσε καὶ διώμας, ἀπείρηεν δὲ τὰς Ῥωμαίους ἐ πᾶν π ἐδιώματο. στραχέα γὰρ ἔσα ἢ χάρα, τοῖς μὲν πείσοις καὶ τ' βάσειν εὐπαγῆ, καὶ πλὴν πορείαν εὐμύθη παρέιχεν. ἡδ' ἰσπῶ τ' βαρβάρων, ἕσθ τ' ὄρων στραχύτη, ὁμῆ καὶ πρὸς δράμον ἐπέχετο, καὶ καθιπαδῶν ἢ ὀπῆναε ἐκαλλέτο. ἦκον δὲ πινεσ ἀγγέλλοντες τὸ Πέρση, ὡς ἄρα φαίνοιο Ῥωμαίων στρατός ἕτερος, ἐν τοῖς ἐώοις μέρεσι Παρδυαίων, τὰ τε πεδία χαλαρέχουσι. διόσφρ φοβηθεῖς ἐκεῖνα, μὴ τὰ ἐν Πάρδοις βραδείας λυμηνάμενοι, εἰς Πέρσας ἐμβάλωσι, χαλιπῶν πινε διώμας, ὅσων αὐτάρχη ἔετο ἔναος Μήδων, αὐτὸς σὺν πᾶσι τῶ στρατῷ εἰς τὰ ἔφα μέρη ἠπειχετο. ἢ δ' τ' Ῥωμαίων στρατὸν πλὴν πορείαν αἰμώλεστον ἐποιεῖτο, μήτε πινὸς φαι

κομῆς.

ροιδύς, μήτε ἀνδραγαθῶτα ἢ ἡλικίῃ ἢ
 ἢ Ἀλέξανδρον σὺν τρίτῃ αἰρέσει, Ἰου-
 ναιοπάτῃ ἢ ἢ μερίσει, εἰς μέσους
 ἐμβεβαλμένοι τὸς βαρβάρους. καί κεί-
 νους ἀνδραγαθῶτας ἀεί τῶν τὸ ἐνο-
 χλῶν, ἡλαυτέραν αὐτοῖς καὶ ἀδε-
 εστέραν παρέξεν τὴν ἐφοδὸν παρεί-
 ρητο ἵδ πάσι καὶ στρατοῖς ὑπερέ-
 χεν, καὶ τὴν αἰετοῦ, εἰς ὃν καὶ
 ὅπως σωθῆναι ἐδει πάντα τὰ ἐπι-
 πλοῖα, καὶ ἐν μέσῳ χειρῶν. ἔ-
 σφιλε ἢ αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος, μή-
 τε εἰσαγαγὼν ἢ στρατὸν, μήτε εἰσ-
 ελθὼν, ἢ διὰ θεῶν, ἢ καὶ διὰ αὐ-
 τὸς κινδυνῶσι ψυχῇ καὶ σώματι,
 ὑπερὶ τῶν Ῥωμαίων ἀρχῶν. ἢ ἢ ἢ μὴ
 ἢ ὁπλῆσι, ἡλικίῃ δειλίῃ καὶ
 ὑπερέχοντι φιλοστενῆ. ἢ κελῶν ἵδ
 αὐτὸ τὰς τῶν ἀνδρείων ὄψεως,
 πείθεσθαι δεῖν αὐτοῖς ὑπερὶ αὐτὸ κιν-
 δυνῶσιν, αὐτὰ μὴ αὐτὸν παρατά-
 τεσθαι. ὅσῳ τὸν εἰσθῆναι τῶν Ῥωμαίων
 στρατὸν ἀπάλασιν. ὁ ἵδ Πέρσης σὺν
 πάσῃ τῇ δυνάμει ἐπελθὼν, ἢ πρὸς
 δεξιῶν τὸ στρατὸν, ἐκπελθὼν, καὶ
 ὅσῳ τῶν Ῥωμαίων, πάντα χόδον ἢ
 τῶν αὐτῶν, διέφθερε τὴν δυνάμειν ἢ
 Ῥωμαίων, ὀλίγων τε τῶν πολλῶν ἀν-
 δραγαθῶν μὴ δυνάμειν, καὶ αὐτὸ τὰ
 ἡλικίῃ ἢ αὐτῶν, εἰς ἃ ἐπορεύθη,
 φερόμενοι τοῖς ὄπλοις. ἢ κελῶν ἵδ αὐ-
 τὸς τὰ σώματα, ἢ μὴ κελῶν, ἀγα-
 πητὸν ἢ. ἢ ἢ ἢ πάντες εἰς τὸ αὐτὸ
 αὐτομάθοντες, καὶ τῇ ἢ ἀπίδων
 ἀπεβλήθη ὅσῳ τῶν Ῥωμαίων, ἀπε-

tius iter faciebat, ratus Ale-
 xandrum cum tertia parte copi-
 arum, quæ maximæ valentis-
 simæque forent, in medios in-
 currissè Barbaros. Itaque re-
 stitit illis, atque ob id
 exercitum retentantibus, mini-
 mē sibi properandum putabant,
 ut qui se tutos crederent: præ-
 stituto antea loco, in quem præ-
 riter universi cum præda ab-
 acta, captivisque omnibus con-
 venirent. Sed eos Alexander
 fefellit; neque enim aut ipse
 venit, aut exercitum adduxit:
 incertum metūne proprio, ne
 ipse imperium tuendo vitā
 periclitaretur, an quia mater
 retinuerit, muliebri pavore, &
 charitate filii nimia: siquidem
 omnes illius generosos spiri-
 tus retundebat, suadens alios po-
 tius periculis exponeret, quam
 ipse in acie confisteret. Quæ
 res exercitum Romanum fines
 Barbarorum ingressum planè
 perdidit. Etenim Persarum rex
 omnibus copiis occurrens im-
 paratis minimeque expectan-
 tibus, quasque intra retia un-
 dique concludens, & sagittis
 petens, omnem Romanorum
 exercitum profligavit. Quip-
 pe pauci plurimis resistere haud
 poterant, semperque nudas cor-
 poris partes armis adversus im-
 petum sagittarum protegebant:
 latius præclarè secum agi existi-
 mantes, si nulla edita pugna in-
 tegri recessissent. Sed cum ali-
 quandiu confertim clypeis sese
 quasi muro circumsepissent, at-

1. Egit omnia ex consilio matris, cum quâ occisus est. Lamprid.

que omnes, velut urbs aliqua, oppugnarentur confauciarenturque, tandem ubi diu fortiter resisterant, occidione occiderunt. Ingens hæc calamitas, & qualis nulla facilè memoratur, Romanis incidit, amisso ingenti exercitu, vel fide vel robore cuilibet antiquorum exercituum conferendo: Perfam verò majorum Ipe implevit tantarum successus rerum.

XIV. Quæ ubi nunciata Alexandro sunt, gravissimè tunc ægrotanti, five ex mœrore animi, five insolentia cœli, cum ipse tulit molestissime, tum exercitus omnis graviter Imperatori succensebat. Quippe ipse mendacio, minimè signis fervatis, proditos ab eo suos milites dicitabant. Cæterum Alexander, morbi cœlique illius æstuosi impatiens, laborante pariter omni exercitu, maximeque Illyricanis, qui humido hybernoque celo infuetti, largiusque cibum (more suo) capientes, lethaliter ægrotabant: redire Antiochiam constituit, accitis etiam eò militibus, qui montium tamen atque hyemis asperitate attriti, paucissimis tantum reliquis perierant. Copias autem quas secum Alexander habebat, Antiochiam reduxit, multis inde

μάχοντο ἐν χιήματι πολιορκίας, βασιβόμβοι παύλαχθεν κὺ πρῶτοκόμοι ἀντιπρόβητες εἰς ὅσον ἐνεδέχεται ἀνδρείως, τὸ τρυφύλιον πάντες διεφθάρη. μερίση τε αὐτῆ συμφορὰ, κὺ ἔξαιτίας μημηονδδείσαι, Ρωμαίους ἐπέχε, δυνάμειως μερίσης ἀφροδισίσις, γνώμη κὺ βίαμη μηδεμίας τῆ ἀρχαίαν ἀποδέουσι. τὸν τῆ Πέρσιω εἰς ἐλπίδα μίξθων παειμάτων ἐτύφασε πηλικέτων ἔργων εὐπαεία.

ιδ'. Ὡς δὲ ταῦτα τῷ Αλεξάνδρῳ ἐδηλώθη, χαλεπῶς νοσῆντι, εἴτε διὰ δουδυμίαν, εἴτε διὰ τὴν τῆ ἀέρος αἰθδειαν, αὐτὸς τῆ δυσφορίας ἠνέχε, κὺ ὁ λοιπὸς στρατὸς ἠγανάκτισε πρὸς τῆ Αλέξανδρον κὺ ἐχάλεπαιεν, ὅτι δὴ ἀδυσσαμῶς αὐτῷ, κὺ μὴ κηρήσαντις τὰ σωτήρια, ἀπεδοδείη ὁ εἰσδηλὸν στρατὸς. πάλιν ὁ Αλέξανδρος, μητε τῆ νόσον φέρων, κὺ τὸ πηγῶδες τῆ ἀέρος, τῆ τε στρατῷ παντὸς νοσῆσθ, κὺ μάλιστα τῆ Ἰλλυρικῶν στρατωτῆ, (οἱ ὑκῶ κὺ χιήματι αἰεὶ ἐνεδισυβῶσι, τρυφῶς τῆ πλείονας σωτήριως εἰσπερόμοι, χαλεπῶς νοσῆσις, διεφθέρωντο) ἐπαυθδεῖν τῆ εἰς τῆ Αντιόχίαν ἐβαλῶσαλο, κὺ πέμψας τῆ ἐν Μιδίαι στρατὸν, ἐπαυθδεῖν ἐκέλευσεν. ἐκεῖνος δὲ ὁ στρατὸς ἐπανιών, πλείους ἐν ταῖς ἕρεσι διεφθάρη κὺ ἠκρωτημεάδητῆ κὺ ὀλίγοι ἐν δυσχειμέρῳ χῶρα, ὡς ὀλίγος παῖν ἐκ πολλῶν ἐπαυθδεῖν.

1. Usūm verbi κρωτημεάδεσθ multiplicem Suidas docebit, sed quomodo apud Herod. accipiat, paraphrasis ista Zonare (ut notat Sylburgius) satis planè demonstrat, cuius verba sic se habent, δυσχειμέρων ἢ ὄλιων

τύτων, οἱ τῶν ὀδοιπορῆντων πόδες, σῆαν δὲ κὺ χεῖρες, ἐκ τῆ ψυχῆς κρωτημεάδεσθαι, μιναιθίσαι κὺ νεκρωθίσαι. Zon.

τὸ δὲ αὐτῷ αὐτῷ πλῆθος ὁ Ἀλέξανδρος
εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἐπιπέμψατο, πολλῶν
καὶ ἐξ ἐκείνου τὴν μοίρας ἀπολαύσαντες
ὡς μάλιστα ἐπέκειν δυνάμειαν τῶν
στρατῶν, καὶ Ἀλεξάνδρῳ ἀδοξίαν,
σπαρμένην καὶ γνώμην καὶ πύχνην τῶν
μοιρῶν τῶν στρατῶν (ὡν ἐνεμε) τὸ πλεί-
στον ἀποδείξοντι διαφόροις συμφοραῖς,
ἢ νόσῳ, πολέμῳ, κρήναι.

εἰ. Γενόμενον δὲ ἐν τῇ Ἀντι-
οχείᾳ ὁ Ἀλέξανδρος, αὐτὸς δὲ ἑα-
δίως ἐπιπέμψατο, τὸν εὐψυχεῖ καὶ ἐν-
δρῶν τὴν πόλιν, μὲν δὲ ἐν Μεσποτα-
μίᾳ ἕρπον ἀντιόχων. τὸς τε στρατώ-
τας ἀντιόχων, καὶ ἐφ' οἷς ἐλελίπλωτο,
παρμυθεῖτο μεγαλοδωρεῖα χρημα-
των. τῆτο γὰρ μόνον εἰς εὐνοίας ἀ-
νάγκησαν στρατιωτῶν ἐνδομίζε φαρμα-
κων. δυνάμειν δὲ ἠδριζέ καὶ παρ-
σκαλάξεν, ὡς δὴ πάλιν ἐπέμψεν Πέρ-
σαις, εἰ ἐνοχλασθῆν καὶ μὴ ἡσυχά-
ζοντι. ἀποδείξοντο δὲ καὶ ὁ Πέρσης
λύπας τὴν δυνάμειν, καὶ ἕκαστος εἰς τὴν
ἐαυτῶν ἀποπέμψας. εἰ γὰρ καὶ ἐν τοῦ
κρείσσονος ἑστῆτεροι ἐδοκον γρηγορῶς
εἰ βαρβαροι, πλὴν ὅμως ἐπέβουχοιστο
τὴν τε καὶ Μυσίαν πολλὰ μὲν ἡσυχά-
ταις συμβολαῖς, τῇ τε ἐν Παρ-
θίᾳ μάχῃ, πολλῶν μὲν πύσωντων,
παμπλείστον δὲ τέρωνων. ἢ γὰρ ἀν-
άνδρος εἰ Ρωμαῖοι ἠπλήθησεν, εἰς καὶ
αὐτῶν τὸς πελαγίους ἐστ' ὅσον κακώ-
σασις. ὅθεν τῆτο δὲ ἀποδείξοντι,

quoque amissis. Quare ma-
gnum exercitui incerorem, ma-
gnum Alexandro dedecus ca-
res attulit: cum scilicet omni-
bus locis fortuna illius confi-
lium fefellerit liquidem plu-
rimi è triplici illo exercitu
(ita namque distribuerat) de-
siderati sunt, diversis calamita-
tibus, morbo, ferro, frigore.

XV. Ut verò Antiochiam
pervenit Alexander, facile &
ipse convaluit, spiritu illo cœli,
& aquarum abundantia, post
æstuolos Mesopotamiæ calores
refectus, & milites universos
recreavit, consolatus etiam mor-
tificationem illorum pecuniis elargi-
endis. Id enim solum valere
ad conciliandos militum ani-
mos arbitrabatur. Copias autem
instaurabat, comparabatque de
intero, quasi iterum in Persas
exercitum deducturus, si mo-
lesti esse pergerent, neque ab
injuria desisterent. Sed & Rex
Persarum dimisisse milites su-
am quenque domum nuncia-
batur. Nam quamvis bello
superiores fuisse Barbari viderentur,
tamen præliis crebris
in Media Parthiaque gestis
pars ceciderant, alii attriti &
sancii superfuerant. Neque enim
segniter Romani devicti,
sed ipsi quoque interdum
exitiosi hostibus, nullaque a-
deo re magis perierunt quam

3. Scribit Lampridius triplicem ex-
ercitui calamitatem contigisse, ex fri-
gore, morbo, ac fame, de qua nihil Au-
gustus nosset. Videtur igitur Lamprid. in

suis Herodiani codicibus pro πολλῶν
 legisse λιμῶν. Caufab. annot. in Lam-
 prid.

quoniam pauciores deprehendi. Nam cum fere par utrinque numerus cecidisset, reliquæ illæ Barbarorum non quidem fuisse viribus superiores, sed numero, videbantur. Magnum autem cladis Barbarorum argumentum est, quod triennio mox aut quadriennio Barbari nequaquam arma resumerunt. Quibus intellectis Alexander Antiochiæ commorabatur; hilariorque jam & liberior, laxatis bellorum curis, urbis ejus deliciis indulgebat.

Enimverò putante illo tum quieturos Perlas, aut sanè multum spacii moræque intercessurum priusquam exercitum de integro cogere, haud facile, cum semel dissipatus est, in unum coeuntem, (utpote incertum atque inordinatum, vulgusque potius quam exercitum, tantumque commeatum habentem, quantum sibi unusquisque ad præsentem utrum domo attulisset: præterea ægrè filios uxoresque, & sedes proprias relinquentem) statim nuncii literæque ab Illyricis procuratoribus adfuerunt, qui cum vehementer perturbarent, curamque animo majorem injicerent. Quippe significabant Germanos Rhenum Danubiumque transgressos, Romanos in fines hostiliter intrasse, oppugnareque jam exercitus ripis insidentes, perque urbes & vicos magnis copiis excurrere. Quapropter haud leviter Illyricas nationes

παρ' ὅσον πλῆθει ἐλάττωσεν οὐδέθισαν. ὡς γὰρ ἰσοείδημι ἡρημῆς τ' ἐατέρωθεν περὶ τὸ στρατῶν, τὸ πλείονος ἦν βαρβάρων, πλῆθει ἀλλ' ἔδυναμι δοκεῖ νικηκέναι. δειλίμα δ' ἔτετο ἔμικρον τ' βαρβάρων κενώσεως. ἐπὶ γὰρ τειῶν ἢ τετήρων ἡσύχατο, ἐπ' ἐν ὅποις ἐβλήοντο. ἀπὸ μανθάνων ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ ἐστὶ ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ δέτεσθαι. εὐθυμότερον δ' καὶ ἀδέετορος ἡρόμνος, ἀνειμῆτος αὐτῶν τ' ἀπὸ τὰ πολέμικα φροντίδος, ταῖς τ' πόλεως ἐχολάζετο τρυφαῖς.

Οιομένου δὲ αὐτῶ τὰ ἐν Πέρσης ἐν εἰρήνῃ καὶ συγκείμενα ἡσυχάζειν, ἔχθη δ' ἀνακωχὴ καὶ μέλλησιν τῶν βαρβάρων πρὸς τὸ πάλιν ἐπάγειν τ' στρατὸν ὡς ἀπαξ ἀφελυθεῖς, ἢ ἐραδίως ἡδρόζετο, (ἄτε μὴ σωτέλα μὲν, μὴδὲ σωστῶς, ἀλλ' ὄχλο μᾶλλον ἢ στρατὸς ἐπαρχῶν καὶ ἦν ὁπισσισμῶν αὐτοῖς ποσάτων ὄντων, ὅσον ἀν' ἐξῆτος ἀφικνέμενον πρὸς τὸ ἑαυτῶ χρεῶδες ἐπενέκμηαι, καὶ δυσσποσώσεως τε καὶ δυσόκως καλιπόντων τέκνα καὶ γυναῖκες, καὶ τ' οἰκίαν χάραν) ἀφινδίας ἀγγελοὶ τ' καὶ χαίμα μάλ' ἐτάραξε τ' Ἀλέξανδρον, καὶ εἰς μίξονα φροντίδα ἐπέβλεπεν, ὁπισθάντων αὐτῶ τ' ἐμπεισιδμήσαν τ' Ἰλλυρίδος ἡγεμονίαν, ὅτι ἄρα Γερμανοὶ Ρῶων καὶ Ἰστρον διαβαίνοντες, τ' Ρωμαίων πορθεῖσιν ἀρχῆν, καὶ τὰ ὅτι τ' ὄχλαις στρατόπεδον ὁπκείμνημα, πόλις τε καὶ κώμας πολλῆ δυνάμει κατέβηχον εἶη τε καὶ ἐν ὀλίγῳ κηδυνῶ τὰ Ἰλλυ-

εκαὶ ἔδην, ὁμορῦντα καὶ γενηγιῶντα
 Ἰταλίᾳ. δεῖδαι ποίωσθαι αὐτῶ παρα-
 σίας, καὶ τῶ στρατῶ παντὸς ὅς ἦν σὺν
 αὐτῷ. διλωθέντα δὴ πῶτα τὸν τε
 Ἀλέξανδρον ἐτάραξε, καὶ τὸς ἐκ τῶ
 Ἰλλυραίων στρατώματος ἐλύπησε, διπλῆ
 δοκῶντας καχεῖσθαι συμφορᾶ, ἐκ τε
 ὧν πεπόνθεσθαι Πέρσους μαχόμενοι,
 ἐκ τῶ ὧν ἐπυθασθαι τὸς οἰκείους
 ἕκαστοι ὑπὸ Γερμανῶν ἀπολωλῶτας. ἠ-
 ρακίαντες ἦν, καὶ τῶ Ἀλέξανδρον εἶχον
 ἐν αὐτῷ ὡς τὰ ὑπὸ τῶ ἀνατολικῆς
 εἰ ἀμέλειαν ἢ δειλίαν παρεδεδωκό-
 τα, ὅπως τε τὰ ἀρκτῶ μέλλοντα
 καὶ διακῶντα. ἦν δὲ καὶ αὐτῶ δεῖσθαι
 Ἀλεξάνδρου, πῶς τε σὺν φίλοις,
 ἦδη καὶ σὺν αὐτῆς Ἰταλίας. ἢ τῶ
 ὅμοιον ἤρῶντο τῶ ἐκ Περσῶν κίνδυ-
 νου ὅτι ἐκ Γερμανῶν. οἱ μὲν γὰρ ὑπὸ
 τῶ ἀνατολικῆς κατοικῶντες, μακρᾶ
 γῆ καὶ θαλάτῃ πολλῇ διηρημένοι,
 πῶ Ἰταλῶν χάριαν μάλιστα ἀπέσει-
 τὰ Ἰλλυραίων δὲ ἔδην. σὺν ὅντα καὶ
 ἢ πολλῶν ἔχουσα πῶ ὑπὸ Ῥωμαίοις
 γῆν, ὅσα πῶσθαι ὁμοίως καὶ γει-
 τίας πῶν Γερμανῶν Ἰταλιώτας. ἐ-
 παγγαδίαι δὲ ἄκαν μὲν καὶ ἀγέ-
 λων πῶ ἔξοδον, πῶ τῶ ἀνά-
 κης αὐτῶν κελύσεις, καλασιπῶν τε
 διατάμην, ὅσων αὐτῶν αὐτῶ ἔξο-
 δου τῶς Ῥωμαίων ὄχθας, τῶτε στρα-
 τῶσιν, καὶ τὰ φρέεα ἐπιμελέστερον
 ταίχιστας, καὶ πληρώσας ἕκαστα τοῦ
 ὡσεὶ μῶν στρατῶ, αὐτῶς εἰς Γερμα-
 νῶς ἠπιγέλο ἕμα τῶ λοιπῶ πλῆθει.
 ἀνύσας δὲ τῶ ὅδον μὲν πολλῶς σπε-
 δῆς, ἐπίσας τῶ τῶ Ῥῆνῶ ὄχθας, καὶ
 τὰ ὅπως τῶ Γερμανικὸν πόλεμον πα-

conterminas vicinasque Italiae
 periclitari: Opus esse igitur i-
 pfius praesentia, totoque quan-
 tum secum exercitum haberet.
 Haec & formidinem Alexan-
 dro, & Illyricis militibus mce-
 stitiam attulerunt. Quippe du-
 plici se calamitate usos intel-
 ligebant, quod & ipsi male
 accepti in acie adversus Persas
 fuerant, & suos domi caesos
 à Germanis audiebant. Quare
 indignabantur, atque Alexan-
 dro succensebant, tanquam res
 in Oriente prius vel metu vel
 negligentia prodidisset: nunc
 autem, rebus ad Septentrionem
 vocantibus, metu cunctaretur.
 Erant autem Alexander jam
 atque amici illius, etiam de
 ipsa Italia solliciti. Neque
 enim par periculum à Persis
 atque à Germanis impende-
 bat. Nam qui sub Orientem
 habitant, magno terrarum
 marisque intervallo discreti,
 Italiae vix nomen audiunt. At
 Illyricae gentes, angustae vide-
 licet, neque multum agri Ro-
 manis subiecti possidentes, solae
 discrimen faciunt inter Itali-
 am atque Germaniam. Edicit
 itaque profectioem ingratis
 atque aegre ferens, sed ur-
 gente tamen necessitate. Re-
 lictis autem copiis, quantas
 fore fatis tuendis Romanis ripis
 arbitratur, castrisque & ca-
 stellis diligentius communitis,
 ac praesidio firmatis, ipse adver-
 sus Germanos cum reliqua om-
 ni multitudine approperebat:
 confectoque celeriter itinere,
 constitit ad Rheni ripas, at-
 que ibi res ad bellum Germa-

nicum necessarias comparabat. Pontemque primo junctis inter se navigiis fecit in Rheno flumine, ut per eum exercitus transgrediretur. Quippe hi maximi fluminum sub Septentrione feruntur, Rhenus ac Danubius: quorum alter Germanos, alter Pannonias præterfluit: atque æstate quidem navigabiles, altissimo latissimoque alveo; per hyemem dein concreti gelu, camporum in morem perequitantur. Est autem adeo ejus alvei solida glacies, ut non equorum ungulis tantum pedibusque viro- rum subsistat, sed qui hausturi inde sunt, non tam urnas aut vasa alia secum afferant, quàm dolabras, ut cæsam inde aquam sine vase ullo, veluti lapidem asportent. Hæc igitur illorum amnium natura est.

XVI. Alexander autem Mauros complures, ac vim ingentem sagittariorum, quos secum ex Oriente adduxerat, partim ex agro Osirhoenorum, partim è Parthia transfugas, pecuniave illectos, adversus Germanos instruebat. Quippe hujuscemodi milites maximè Germanos infestant: cum & Mauri longius jacula intorqueant, sintque faciles ad incursum recursusque, utpote leves atque expediti, & sagittarii nuda Germanorum capita prægrandiaque illa corpora facilè eminus, veluti signum aliquod, contingant. Nonnunquam verò etiam collata acie res gerebatur, ex qua Germani persæpe

ρεσιν δάξαι. τὸν δὲ ποταμὸν ναυσὶ
ἀγλαμέλων, ὡς πρὸς ἀήλιας σω-
θεύεισιν, γεφυρωθέντα, εὐμνήτη τὴν
διάεασιν τοῖς στρατώταις παρέξειν
ἔπειτα. μέγιστοι γὰρ δὴ ἔτοι πόσι μὲν
ὑπὸ ἀρκίω ἔξουσιν, Πῆνος δὲ καὶ Ἰστροῦ δὲ
μὲν Γερμανὸς, ὃ δὲ Παίονας παρεμπί-
λων οἱ θέρους μὲν ναυσίπορον ἔχουσιν
τὸ ῥεῖθρον, διὰ βάρθη τε καὶ πλάτος
δὲ δὲ χειμῶνος, παχύτες ὑπὸ τοῦ
κρύους, ἐν πεδίω ὀλίγωρι κεντηπαδι-
ονται. ἀνπτυπὸς δὲ ἔστω καὶ σερρὸν
γίνεται τὸ ποτε ῥεῖθρον, ὡς μὴ μόνον
ἴσπων ὀπλῶν καὶ ποσὶν ἀνθρώπων
ἀντέχειν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀρούρασιν
δέλοντας, μὴ κελπίς ἐπ' αὐτῶ
μηδὲ κοίλα σάβη φέρειν, πελέκει δὲ
καὶ δικέλλας, ἵνα ἐκκόψαις, γυ-
μνὸν τε σκιδύς ἀεὶ ἀμφοὶ τὸ ὕδωρ,
φέρωσιν ὡς ἄρ' ἰδίον. φύσις μὲν δὴ τῶ
ποταμῶν αὕτη.

15'. Ο δὲ Ἀλέξανδρος Μαυ-
ροσίους δὲ πλείους καὶ τοξοῦν εὐ-
ειδῶν πολλῶν ἐπαγούμην ἀπὸ τῆ
ἀνατολῆς, ἕκτε δὲ Οσρολυῶν χώ-
ρας, καὶ εἴ πινες Παρθυαίων αὐτό-
μοιοι, ἢ χεῖμασιν ἀναπειθέντες,
ἠκολυθήκει αὐτῶ ῥοιθίσοντες, ἐξ-
ήρτυε δὲ Γερμανίς ἀνπτύξων. μά-
λισται γὰρ τούτων στρατὸς ὀχληρὸς
ἐκείνοις γίνεταί. ἧν δὲ Μαυροσίων
πὸ ῥεῖθρον ἀκοντίζοντων, καὶ τὰς ἐπι-
δρομαῖς τὰς τε ἀναχωρήσεις κέφως
ποιουμένων, ἧν δὲ τοξοῦν ἐς γυμνάς
τὰς κροφάδας αὐτῶν καὶ σώματα ὀπ-
μήκη, ῥάστα καὶ πὸ ῥεῖθρον, καὶ σκοπέ
τοξόδοντων. ἐπέδρον δὲ πρὸς τῆ συσ-
δῶν μάχην ἀνπτυπῆς, καὶ ἰστέρο-

ποι πολλὰς Ρωμαίοις ἐγγύοντο. Ἀλέξανδρος μὲν ἐν τέτοις ἡν' πλὴν ἔδωξεν αὐτῷ ἀρεσκείαν πέμψαι πρὸς αὐτὸς, καὶ ἀεὶ εἰρῆνης ἀφ' Ἀλεξάνδρου. πάντα δ' ἐπιχειροῦτο παρέχειν, ὅσων δέονται, καὶ χρημάτων ἀφ' ἑαυτοῦ ἔχειν. τῆσσι γὰρ μάλιστα Γερμανοὶ πείθονται, φιλάργυροί τ' ὄντες καὶ τ' εὐχέντιναι αἰεὶ πρὸς Ρωμαίους χρυσίῳ καταπλοῦσθαι. ὅθεν ὁ Ἀλέξανδρος ἐπιτραῖτο ἀνίστασθαι μάλλον τὰς πρὸς αὐτὸς σπονδὰς, ἢ διὰ πολέμου κινδυνώσθαι.

ιζ'. Ὅτι μὲν οὖν στρατιῶται χαλεπῶς ἔφερον, Ἀλεξάνδρος τ' ματαίως ἐθρονομήσας, καὶ μηδὲν π' ἡσυχῆσθαι ἢ ἀρέσθαι εἰς τὸ πολεμεῖν παρέχοντας τῷ Ἀλεξάνδρῳ, ἀλλ' ἰσχυροῦς καὶ τυφλοῦς ἀσπασθέντες, δέον ἐπιπέλασθαι καὶ πτωχεύσασθαι Γερμανοῖς ὅτι πῶς ἀρεστέτατοι μὲν οὖν. ἡν δὲ πρὸς ἐν τῷ στρατῷ, ἡ Μαξιμίανος ὄνομα, τὸ μὲν ἦν τ' ἐνδοτάτων Θρακῶν καὶ μισοβαρβάρων, ἀπὸ πρὸς κώμης, ὡς ἐλέγετο, σφόδρον μὲν ἐν παιδί ποικιλοῦν ἐν αἰμαῖν δὲ πῶς ἡλικίας ἡρόδοτος, διὰ μέγιστον καὶ ἰσχυρὸν σωματῷ, εἰς τὸς ἰσχυροτάτους στρατιώτας καταργεῖσθαι, κατ' ὀλίγον αὐτὸν χειραγωγῆσαι τ' τύχης, ἐλθὼν διὰ πάσης τάξεως στρατιωτικῆς, ὡς στρατιώτης τε ἐπιμέλειαν τ' ἐ-

haud impares Romanis abibant. Cum in his Alexander versaretur, decrevit tamen oratores ad illos de pace mittere, qui pollicerentur omnia illis principem Romanum quorum foret opus praebiturum, pecuniasque daturum magna copia. Sunt enim Germani pecuniae in primis avidi, nunquamque non auro pacem Romanis cauponantur. Quare Alexander pacem foederaque potius ab illis emercari, quam periclitari bello tendebat.

XIII. Caeterum miles Romanus iniquo animo ferebat, frustra se tempus terere, nulla occasione fortiter quicquam animoseque gerendi, intento aurigationibus (ut aiebant) ac deliciis Alexandro: cum contra oporteret vindicare potius Germanos, poenaeque ab iis exigere audaciae. Erat autem in exercitu Maximinus, e quodam Thraciae, & quidem intimae, vico, semibarbarus homo, & qui à pueritia opilio fuisset: dein vigente aetate, ob corporis proceritatem virefque ingentes, equo stipendia fecerat: postremoque, fortuna quasi manucente ac praevia, cum per omnes militiae gradus ascendisset, etiam ad exercituum provinciarumque

1. Hic ab omnibus ferè dissentit Herodianus, maximè à Lampridio; qui ingentem victoriam & gloriosum triumphum de Persis Alexandrum egisse ex multis autoribus asserit, cujus de hac re sententia prolixior est, quam ut

sine tædio recitari possit.

2. Καὶ πρὸς Μαξιμίανον, inquit Zonaras, natione Thracem, qui à puero armentarius fuerat, postea miles factus est, invitum ad imperium pertraxerunt.

præposituras evaserat. Hunc igitur Maximinum, ob eam quam supra diximus rei militaris peritiam, tyronibus universis Alexander præfecerat, quos ad militiæ munera exerceret, atque ad bellandum idoneos redderet qui cum in eo negotio nihil sibi ad omnem diligentiam reliqui faceret, maximam scilicet à cuncto exercitu gratiam inibat. Non solum quæ gerenda forent assidue edocens, sed ipse etiam primus obiens quæ usus posceret, ut non discipulos tantum, sed æmulos etiam atque imitatores haberet suæ virtutis; quos etiam muneribus omnique genere honorum sibi adjungebat. Quapropter adolescentem, quorum bona pars ex Pannonia erat, lati virtute Maximini, vulgo obreptabant Alexandro, quod sub matris autoritate adhuc esset, nihilque non ex arbitrio confilioque illius administraret, bellumque segniter & timide gereret: ferentes identidem sermonibus inter se, quantum detrimenti cunctatione illius in Oriente accepissent, nihilque adhuc fortiter ac viriliter gestum adversus Germanos. Quare & suapte natura proni ad res novandas, & tam longum principatum gravati, minus jam lucrosam, omni ambitione pridem consumpta: tum sperantes alterum mox principem, adepto præter expectationem Imperio, plus aliquantum utilitatis honorumque ipsi ac studii delaturum: decre-

θῶν τ' ἀρχὰς πεδιδῶναι. τ' δὴ Μαξιμῖνον τῶτον διὰ τὴν περὶ μακροχρόνιον ἐμπειρίαν, ὁ Ἀλέξανδρος ἐπέστησε πίσση τῆς τοῦ στρατῶ γελοίας, ὡς ἀσκόνη τε αὐτὸς τὰ στρατιωτικὰ, καὶ ἐς τὸ πολεμεῖν ἐπιτηδείους ἀποσκηδάζοι. ὁ δ' ἐπὶ πάσης ὀημελείας ποιούμενος τὰ ἐκ χειρὸς ἐλάττωσε, εὐνοίαν πολλὰν ἰσχυρὰ τῆς στρατιῆς ἐκτίσαστο, ἐμόνον διδάσκων αὐτὸς τὰ ποιητικά, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις πάντων παρηγορούμενος ὡς μὴ μαθητὰς ἔχων μόνον, ἀλλὰ ζήλωτὰς καὶ μιμητὰς τῆς ἐκείνου ἀνδρείας. ἐπὶ τε καὶ δώροις αὐτὸς καὶ παντοδαπαῖς τιμαῖς ἀνείχεσαστο. ἔδεν οἱ νεανία, ἐν οἷς ἦν τὸ πολὺ πλῆθος Παλαιοῦν μάλιστα, τῆν μὲν ἀνδρείαν τῆς Μαξιμίνου ἔχαιρον τ' δὲ Ἀλέξανδρον ἐπεσκώπιον, ὡς ὑπὸ τῆς μίσεως ἀρχοῦμενον, καὶ διοικουμένων τῆς παρομιμάτων ὑπεξουσίας τῆς καὶ γνώμης γυναικὸς, ἀδύνατος τῆς καὶ ἀνάνδρου τοῖς πολεμικοῖς περὶ ἀποφασίμων ἐκείνου. ὑπεμνησκον δὲ ἀγῆλας τῆς τῆς ὑπὸ τῆς ἀνατολῆς διὰ μέλλουσαν αὐτῶ πλοσμάτων, καὶ ὅτι μηδὲν ἀνδρείον μηδὲ νεανικὸν παρέχειτο, εἰς Γερμανὸς ἐλθῶν. ὄντες ἔν καὶ ἀλλοῦς πρὸς τὸ κλονοτομεῖν ὀπιθήδειο, καὶ τὸ μὲν παρὸν τῆς ἀρχῆς βαρὺ διὰ μῆκος ἔξουσίας ἠγόμενοι, ἀκερδῆς τε ἦσαν, πάσης περὶ ἀνατολῆς φιλοτιμίας: τὸ δ' ἐμῆλλον καὶ περὶ αὐτὸν ἐς τὸ κλονοτομεῖν αὐτοῖς ἀδύνη, καὶ τὰ κλονοτομεῖν ὑπερὸς περὶ ἀποφασίμων, τῆμῶν τῆς καὶ περὶ σπέδασον ἐβελόσαντο ἀποσκηδάζ-

σαυξ μὲν ἔσθ' Ἀλέξανδρον, ἀνειπεῖν ἢ
 αὐτοκράτορα καὶ σεβαστὸν ἢ Μαξιμί-
 νον, συστραπέτην ἢ αὐτὸν ὄντα καὶ
 σύσκιμον, ἔσθ' ἢ παρόντα πόλεμον
 δι' ἐμπειρίαν καὶ ἀνδρείαν ὀλιπήθειον
 δεικνύοντα. ἀδραϊδέης δ' ἐν εἰς τὸ πε-
 δίον ὀπλιτοὶ, ὡς εἰπὶ ὀπὶ τὰ συν-
 ἴδη γυμνάσια περὶ θρόνον, καὶ ὀπι-
 ταῦτα αὐτοῖς ἢ Μαξιμίνον (εἴτε καὶ
 ῥοῦντα τὸν περὶ θρόνον, εἴτε καὶ λάδρα
 τῷ περὶ θρόνον σαύρα) πορφύραν
 ὀπλιτοὶ βασιλικὴν, αὐτοκράτορα
 ἀναγορεύσιν. ὁ δὲ, τὰ μὲν περὶ
 παρρησίαν, καὶ ἢ πορφύραν ἀπερὶ πη-
 ῶς ἢ ἐνεκείντο ἑπιφάνειαι, ἀποκλιθεὶς
 ἀπειλῶντες, ἢ παρρησίαν κινδύνου τὸ
 μέλλον περὶ θρόνον, ἀνεδέξατο ἢ π-
 μὲν, πειλάκις αὐτὸν πρῶτον, ὡς
 ἔλεγε, χρῆσθαι καὶ ἐνεκείντων ἢ το-
 σωτίων πύχην περὶ θρόνον εἰπὼν
 πρὸς τοὺς στρατώτας, ὅτι ἄλλο μὲν καὶ
 μὴ βελόχου ἀναδέχεται, πειδέ-
 μῃ δὲ τῇ ἐκείνων βελόχῃ. ὄρα-
 γάλλοι δ' αὐτοῖς ἔργον βελόχου τὰ
 δοξαῖα, εἰραμύνας τε τὰ ὄπλα,
 σπῆλαι δὲ ὀπλιτοὶ πρὸ Ἀλεξάνδρου
 ἀγροῦντες, ἢ φάμιλον φάσαντας. ἢ
 ἐκπλήξαντες τοὺς συνόντας ἐκείνων στρα-
 τῶτας καὶ φροῦδες ἢ σώματος, ἢ πεί-
 σασιν ὁμογνωμοῦσαι, ἢ ἰσῆσα βι-
 σαιλο ἀπαρτηθῆναι πρὸ μὲν πρῶ-
 τῶν.

ἢ. Ὡς δ' αὐτὸς εἰς εὐνοίαν καὶ
 ἀεθρομίαν πᾶσι περὶ θρόνον, τὰ
 τε σιτηρία ἐπεδιπλασίασε, νομῆς
 τε καὶ δόσεις μετὰ ὑπερβολῇ, πτω-
 χείας ἢ καὶ κληῖδας πᾶσι αὐτοῖς
 ἀπέδωκεν. ὅτι τε ἢ πορίαν ἐξέμαχον. ἢ

vere Alexandrum obtruncare,
 ac Maximinum vocare Augu-
 stum; commilitonem videli-
 cet, & contubernalem, præ-
 tereaque rei militaris peritia
 maximè præsentī bello ido-
 neum. Cum igitur frequen-
 tes in campum convenissent,
 venienti ad consueta exercitia
 Maximino, (dubium, ignaro,
 an re prius composita,) pur-
 puram circumdant, Imperato-
 remque salutant. Ille primò
 reniti, & abjicere purpuram.
 Ut autem nudos intentari gla-
 dios à militibus vidit, occi-
 suos nisi cederet minitanti-
 bus, futurum quàm præfens
 periculum præoptans, hono-
 rem scilicet recepit, fortu-
 namque illam sæpe (ut aie-
 bat) oraculis ac somniis præ-
 monstratam, testatus milites
 prius, invitum retreçantem,
 que se cogi, sed illorum ta-
 men obsequi voluntati. Quam
 ob rem quæ ipsis placuerint,
 re sanciant, sublatisque armis,
 etiam prævento rumore, A-
 lexandrum jam rei totius i-
 gnarum, opprimant. Ut ter-
 rore militibus ejus ac stipa-
 toribus injecto, eos ad assen-
 tum adducant, aut facillimè
 ad hoc adigant, utpote im-
 paratos, quod nihil ejusmodi
 expectent.

XVIII. Postea verò quàm
 benevolentiam omnium atque
 alacritatem provocavit, dupli-
 cata scilicet annona, ingen-
 tique promisso donativo, por-
 nitque omnibus ignominiis-
 que remissis, confestim ad A-

lexandri tabernaculum, quòd haud procul abesset, univerfos educit.

His ille nunciatis, vehementer rei novitate perturbatus atque exterritus, profiliit è tabernaculo, vesano similis, lacrymansque & tremens, nunc Maximinum perfidum ingratumque vocare, enumeratis quæcunque in illum beneficia contulisset; nunc juvenes commilitones accusare, qui neglecto sacramento, adèd proterviter id facinus auderent: postremò autem polliceri daturum se quæ velent, emendaturumque si qua essent de quibus quererentur. Sed milites qui eum tuebantur, faustis in præfens acclamationibus profecuti, defensores eum cunctis viribus affirmabant. Nocte autem exacta, cum jam lucesceret, nuntiantibus quibusdam adesse Maximinum, pulveremque haud procul excitatum videri, ac voces magnæ multitudinis exaudiri: rursus in planiciem egressus Alexander, convocare milites, rogare ut se defenderent; tuerenturque eum quem ipsi educavissent; quoque jam quatuordecim annos imperante, sine ulla querela vixissent. Commotisque miseratione omnibus, arma capere, ac resistere hostibus imperabat. At milites, etsi omnia principi pòllicebantur, paulatim tamen alii aliò dilabebantur, nec arma capere voluerunt. Quidam etiam præfectum prætorii, atque Alexan-

πολύ δ' ἀφεισήκει τὸ χεῖρον, ἔνθα ἑστάνη ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ.

Ὡς δ' ἀπὸ τῆς γῆς τὰ σείει τῷ Μαξιμίῳ, ὁ Ἀλέξανδρος ἐν μεγάλῃ ταραχῇ θρόμβησθε, καὶ τῷ πῶδ' ἀδιδίξω τὸ ἀγγέλιος ἐκπλαγεῖς, περὶ τῆς βασιλείου σκηνῆς ὡσπερ ἐνδυσσίων, διακρηξῶν καὶ τρέμων, τῷ τε Μαξιμίῳ ὡς ἀπίστῳ καὶ ἀχρεῖστῳ κληθῆναι, πᾶσις τὰς εἰς ἐκείνον εὐρηγίας χεῖρας ἀπέδειξας πρὸς αὐτὸν διηγῶν, τὰς τε νεανίας συστρατιῶτας ἡπᾶτο ὡς περὶ τῶν καὶ ἐπίβριωτα ἅπαντα τετραμνηκότας, δάσειν τὸ πάντα ὑποχρεῖτο ἂν δέοντο, καὶ ἐπαγορῶσθε, εἰ τι μέμφοντο. οἱ δὲ σὺν αὐτῷ στρατιῶται, ἐκείνης τὸ ἡμέρας εὐφροσύνης αὐτὸν παρέπεμψάν, ὑποχρόμφοι πάντῃ δένοι περὶ αὐτῶν. τῆς νυκτὸς δὲ διαδραμύσης, καὶ τὸ σείοντο ἀγγέλιος πάντων πῶν ὅτι δὴ Μαξιμίῳ πρὸς εἰς, κόνις τὸ πύριον ἐρηρομένη φαίνεται, βόης τε ἤχος πῆδης ἐξάκείται, πάλιν προχθῶν ἐς τὸ πεδίον ὁ Ἀλέξανδρος, συγκαλέσας τὸς στρατιῶτας, εἰδοὶ το φομαχεῖν, καὶ ὠφείζειν ὄν ἀνέβειψαντο, καὶ ὑφ' ᾧ βασιλῆος ὄντι τεταρεσκαίδεκα ἔτεσιν, ἀμέμπτως βεβιακέσθαι πάντας τε εἰς οἶκλον καὶ ἔλεον προσκαλέσθε, ἐκέλευεν ὀπιζέσθαι, καὶ ἐξῆθοντας ἀπὸ τῆς ἀδῆς. οἱ δὲ στρατιῶται, τὰ μὲν περὶ τῶν ὑποχρεῶντο, κατ' ὀλίγους δὲ ἀνέχοντο, ἐδ' ὅπλα λαβεῖν ἠδελον. οἱ δὲ πῆς τὸ ἐπαρχόν τῷ στρατῷ καὶ τὸς οἰκείους Ἀλεξάνδρῳ

ἦτοσαν πρὸς ἀναίρεσιν, πρόφασιν ποικίλοι, αἰτίας τῆς ἀποστάσεως γε-
 ρησῆσαι. οἱ δ' ἦ μητέρα ἐμύμωντο
 ὡς φιλαργύρον, καὶ τὰ χρηματὰ ἀπο-
 κλείουσι, διὰ τὴν μικρολογίαν καὶ τὸ
 πρὸς τὰς ὀφειλάσεις ἀνεργὸν ἦν Ἀλέξ-
 ἀνδρου μεμισημένους. καὶ μέγχει μὲν π-
 ρὸς ταῦτα ἀφάρτους βοῶντες
 ἀποστῆναι ὡς ἦν Μαξιμίνος ὁ στρα-
 τὸς ἦδη τὸ ἐν ὄψει ἦν, παρεκέλευ-
 σεν τὸν στρατῶτα καὶ ἀλιπεῖν τὸν γυ-
 γασιν μικρολογῶν, καὶ μετὰ τὸν μι-
 κρὸν μητρί δολοῦν, προσεῖναι δὲ
 ἀνδρὶ θηρασίῳ καὶ σώφρονι, συστρα-
 τῆν τὸ ἐν ὄψει αἰεὶ καὶ πολέμικαίς
 ἔργασι διατηρούμεν πειθέντες οἱ στρα-
 τῶτα, τὸν μὲν Ἀλέξανδρον κα-
 ταλείπουσιν, αὐτοὶ δὲ προσίστανται
 Μαξιμίνῳ, αὐτοκράταρ τε ἔσονται
 πάντων ἐκείνου ἀναγορεύεται. ὁ δὲ
 Ἀλέξανδρος, πέμψων καὶ λειποψυ-
 χῶν, μέλλει εἰς τὴν σκηνὴν ἐ-
 πιστρέφεται τῇ τε μητρὶ περὶ πα-
 κείας, καὶ ὡς φασιν, ἀποδουρῶμενος τὴν
 αἰπώμενον ἔπι δι' ἐκείνῳ ταῦτα
 πάθει, ἀνέμεινε τὸ φονεύσοντα. οἱ δ'
 Μαξιμίνῳ ἔσονται πάντες τὸν στρατὸν
 σέβαστος προσαναγορεύεται, πέμψων
 χιλιάρχῳ, ἑκατοντάρχῳ τε π-
 ρας τὸς φονεύοντα τὸν Ἀλέξαν-
 δρον καὶ τὴν μητέρα, καὶ εἰ τις ἀν-
 δίστατο τῷ πᾶσι αὐτῶ. οἱ δ', ἀφι-

dri familiares ad supplicium
 deposcebant, sub hoc prætentu
 quod defectionis causa essent.
 Alii matrem ipsius accusabant,
 avaram feminam, & quæ pec-
 cuniis congerendis, ob sordes
 nimias partimoniamque erga
 milites, invisum cunctis Alex-
 andrum reddiderit. Igitur a-
 liquandiu hæc inter se diversi
 dictitantes, stabant adhuc ta-
 men: ut verò exercitus Maxi-
 mini in conspectum venit, at-
 que hortari commilitones cœ-
 pit, ut mulierem sordidam
 & pusillum adolescentem, eti-
 amnum sub matris servitio, sta-
 tim desererent, seque viro forti
 proboque aggregarent, commi-
 litoni ipsorum, atque in armis
 semper, bellicisque muneribus
 versato; confestim universi ab
 Alexandro desciverunt, atque
 unanimiter imperatorem Maxi-
 minum consalutaverunt. At
 ille tremens atque examinatus,
 in tabernaculum revertitur, ma-
 trique implicitus, & (ut aiunt)
 conquerens atque incusans
 quòd ob illam talia pateretur,
 expectabat interfectorem. Ma-
 ximinus autem, postquam eum
 exercitus universus Augustum
 appellavit, tribuno & centu-
 rionibus aliquot negotium dat,
 Alexandri, matrisque unà, &
 quicumque vim contrà face-
 rent, occidendorum. Qui factò

1. Ἠπᾶν δὲ τὴν μητέρα, inquit
 Suidas. Querelatur de matre, & mole-
 stissimè ferebat ejus avaritiam, quod ea
 malis artibus sicum augetet.

2. Multi dicunt immisos Tyrones,
 qui Maximino ad exercendum dati fu-
 erant, Alexandrum occidisse; multi a-

liter: à militibus tamen constat, quum
 injuriose quasi in puerum eundem, &
 matrem ejus avaram ac cupidam, mul-
 ta dixissent. Lampr. Imperavit annis
 13. diebus 9. vixit annis 28. mensibus
 3. diebus 7. Lamprid.

impetu in tabernaculum, statim ipsum cum matre amici que & honoratissimo quoque obruncant, exceptis qui paulò antè fuga sibi ac latebris consulissent: Quos tamen universos, haud multo post comprehensos Maximinus ipse morte affecit.

Hunc finem habuit vitæ Alexander, unà cum matre, cum annos quatuordecim, sine ulla subjectorum querela, atque adeò sine sanguine imperasset: siquidem à cædibus & crudelitate abhorrens, neminem nisi judicio damnatum perire patiebatur; ad humanitatem videlicet ac benevolentiam propensus. Omni igitur ex parte laudatum fuisset Alexandri imperium, nisi mater ejus ob avaritiam & sordes male audisset.

κόμημοι, ἢ ὀπιπιδήσαντες τῆ σκηνῆ, αὐτὸν τε ἀναρῶσι καὶ πλὴ μπτέ-
ρα, ἢ εἰ πινεσ ἐδοκωμ ἐκείνω φί-
λοι ἢ πῆμοι. πλὴ ἴψσ ἄρὸς ὀ-
λίγον φυγεῖν ἢ λαθεῖν διωιδέντων,
ὡσ πάτας μετ' ἐ πολὺ ὀ Μαξι-
μίνου συναλῶν ἀπέκλεινε.

Τέλος γὰρ δι' τοῦτον κατέλαβε
τ' Ἀλέξανδρον ἢ πλὴ μπτέρα, βα-
σιλῆσάντα ἔτεσι τεσσαρεσκαίδεκα,
ὄσον πρὸς τὰς ἀρχομάχους, ἀμέμ-
πως ἢ ἀνεμωπῆ. φόνων τε γὰρ καὶ
ὀμόπης, ἀκρίτων τ' ἔργων ἀμήτερος
ἐγγύετο, εἰς τ' τὸ φιλόανδρωπον ἢ εὐ-
δραπκώτερον ὀπρῆεπίς. πάνιν γουῶ
ἂν ἢ Ἀλεξάνδρου βασιλεία εὐδοκί-
μησεν εἰς τὸ ἐλόκληρον, εἰ μὴ δι-
βέβλητο αὐτῷ τὰ τ' μηδὸς εἰς φι-
λαργυεῖαν τ' ἢ μὴ λορολογίαν.

Η Ρ Ω Δ Ι Α Ν Ο Υ

Τ Η Σ

Μετὰ ΜΑΡΚΟΝ Βασιλείας ΒΙΒΛΙΟΝ

ΕΒΔΟΜΟΝ.

Η Ε Ρ Ο Δ Ι Α Ν Ι

Historiæ de Imperio post Marcum

LIBER SEPTIMUS.

BREVIARIUM LIBRI SEPTIMI.

Maximinus Thrax, vasto corpore & crudeli animo præditus, suscepto Imperio statim tyrannidem exercuit, conscientiam natalium, & conjuratione tribunorum, atque militum defectione irritatus: Germanos intra silvas & paludes delitescentes, bello aggressus fundit, fugatque: sævus quidem in hostes, sed in suos truculentior, per fas nefasque omnes omnium pecunias sibi adjudicans. Unde invidia passim, mox seditio in Africâ exorta est: ubi procuratore quodam interfecto, Gordianus Africa proconsul, Imperator eligitur; qui Vitalianum præfectum Prætorii Romæ interficiendum curavit, & à Senatu Augustus declaratur. Mox tamen cum filio in Africa perit, Capelliano persequente. Maximinus ex Pannoniâ cum universo exercitu Romam contendit: ubi Maximinus & Balbinus collega Imperatoris electi, & Gordiani nepos Cæsar cre-

1. Maximinus hic, licet à Græcis Latinisque scriptoribus non aliter ferè teribus verò inscriptionibus, Caius Julius Verus Maximinus. Casaub. annotat. tamen victori dicitur (uti & ipse h- Capitol.

atus erat. Bellum civile Romæ Gallicano autore ortum, populo Romano & militibus Prætorianis hostiliter inter se dimicantibus.

Tῆσι μὲν βίῳ Ἀλέξανδρος ἐχρῆσται, τέλει τε ὀπίω, βασιλεύσας ἐτῶν τεσσαρεσκαίδεκα, ἐν ταῖς προσημέροις ἐδηλώσαμην. ὁ δ' Ἰ. Μαξιμῖνος, παραβῶν τῷ ἀρχῷ, πολλῶν δὲ μεταβολῶν ἐποιήσατο, τεραυτοῖα καὶ μὲν πολλὰ φόβῳ τῆ ἐξουσίᾳ χρώμενος. ἐν δὲ παλαιῇ καὶ πάλιν ἡμέρᾳ βασιλείας εἰς περηνίδος ἀνόμητα μετέστην πάντα ἐπύρατο δυσμηχανῶν ἑαυτῷ συνειδώς, ὅτι δὲ παλαιῶν ἐξ ἐπιτελείας δὲ ἐξουσίας εἰς ποσῶν τῶν πύχλων ἤλασε. φύσει δὲ ἦν τὸ ἄδυνάτω, ὡς ἄρ' καὶ τὸ γῆρας, βάρβαρος τὸ, καὶ φονικόν, πάθειον ἔχων καὶ ἐπιχώριον, πρόνοιαν ἐποιεῖτο δι' ἀνόμησιν δὲ ἀρχῶν βεβαιώσαι. δεδιώς μὲν τε τῆ συνέλιθου καὶ τοῖς ἐπισημοῖς ἐκκαλεφρονήσας γῆρας, καὶ εἰς δὲ παρεῖσαν ἀπὸ τῶν πύχλων ἀφορώσιν, ἀλλ' εἰς τὰ δὲ 2 γῆρας ἐπέλη ἀσάρμα. τε δυνάστητο γὰρ παρὰ πᾶσι καὶ διεβέλητος, ὅτι δὲ ποιμαίνων ἐν τοῖς ὄρεσι οἰοῖται, ἐπὶ δὲ τε ἀπὸν διὰ

Qualem vivendi rationem instituit Alexander, & quem vitæ exitum habuit post quatuordecim annorum imperium, superiore volumine exposuimus. Interea Maximinus rerum potitus, mutata vehementer rerum conditione, asperè ferociterque adepta potestate utebatur, sic ut ex molli, manfuetoque Imperio ad tyrannidis crudelitatem vertere omnia contenderet. Nam cum se invisum hominibus cognosceret, quod primus ex infimo loco ad eam fortunam pervenisset, præterea moribus per inde ut genere barbarus, patrioque infutito cædis avidissimus, ad id potissimum dabat operam, ut Imperium sibi sævitiā constabiliret: scilicet metuens ne Senatui reliquique omnibus Romanæ ditionis hominibus contemptibilior fieret, dum non tam in eo præsens fortuna, quam natalium obscuritas spectatur. Quippe jam id tritum vulgatumque apud o-

1. Tam crudelis ut alii Cyclopem, alii Bufiridem, alii Scironem, alii Phalarim, Typhonem & Gygem appellerent. Jul. Capitol. Nec in Christianos sævus atque immanis exiit, sed in subditos æquè omnes, superbus & pecuniæ avidus, eaque de causâ injustissimus & sanguinarius planè Tyrannus,

ad rapinas & cædes hominum sine ulla probabili causâ ruens, ad eum nec uxoris suæ vitæ parceret. Zon.

2. Maximinus de vico Thraciæ vicino, Barbaro etiam patre & matre genitus: Patri quidem nomen Micææ, matri Ababa fuisse perhibetur. Capitol.

mnes, opilionem & fuisse in Thraciæ montibus: dein corporis vastitate ac robore inter ejus regionis tenuissimos milites ascitum, qualique manu ductum à fortuna ad Romanum Imperium. Quare omnes confestim amicos consiliariosque Alexandri à Senatu lectos sustulit è medio, partimque Romanam dimisit, partim, administrationem rerum causatus, officio privavit. Id eo consilio fecit, ut solus esset in exercitu, neminemque prope se haberet, ex conscientia nobilitatis potiorum: sed velut ex arce quadam, citra ullius reverentiam, tyrannidis operibus vacare posset. Omniaque Alexandri ministeria, quibus ille per tot annos usus fuerat, ex aula ejecit: plurimis etiam interfecit, quod infidias videlicet suspectaret, quando omnes illius interitu mactos esse intelligebat.

II. Ceterum magis magisque crudelitatem irritavit conjurationis in se cujusdam delatio, conspiratis in unum centurionibus permultis, omnique Senatu Romano. Magnus erat quidem nomine, vir patricius & consularis, qui delatus Imperatori est, quasi manum contra ipsum compararet, ac militibus persuaderet, ut ad

μέγροθ' ἢ ἰχωὶ σώμαθ' εἰς
 εὐτελῆ ἢ ἐπιχόμενον στρατείαν, ὑπο
 τ' ὑχίης ὅτι τῶν Ῥωμαίων ἀρχῶν
 κεχρησάμενος. εὐθέως ἔν τές τ' Ῥο-
 ῦλος παύτας οἱ σωμῆς τῶν Ἀλεξάν-
 δρω, σωμῆροι τε ὑπο τ' συκλήτη
 βουλῆς ἐπιλεθέντες, ἀπιστοδία σαλο
 καὶ ἔς μὲν εἰς τῶν Ῥώμῳ ἀπέ-
 πεμψε, πῶς τ' ὅτι ἀεφάσει δια-
 κήσεως ἀπεσείσαστο. μόνθ' ἔθ' βι-
 λόμεθ' ἐν τῶν στρατῶν, ἢ μηδένα
 αὐτῶν παρεῖναι ἐκ συνειδήσεως εὐ-
 γυνῆς κρείττονα. ἀλλ' ἴν' ὡσπερ ἐξ ἀ-
 κροπόλειας, μηδένα αὐτῶν παρῶνθ'
 ὅ νῦν μὲν αἰδῶ ἀνάγκῃ ἔχοι, τοῖς
 τυραννίδθ' ἔργοις χολάζοι. τῶν
 τε δερατείαν πᾶσαν ἢ συζηγόνει
 τῶν Ἀλεξάνδρω ποτέτων ἔτῃς, τῆς
 βασιλείας αὐτῆς ἀπέπεμψε τῆς δὲ
 πλείστες αὐτῆς καὶ ἀπέκλεινεν, ἐ-
 πηουδὸς ὑποπιδίαν. ἦδει γὰρ αἰ-
 γουώτας ὅτι τῆ ἑκείνου ἀναρέσει.

β'. 3. Ἐπὶ τ' ἢ μάλλον αὐτὸν εἰς
 ἀμότητα ἢ τ' ἀπὸς ἀπαντας ὄργῳ
 ἀφ' ἑαλέσατο, σωμαμοσία πῆς διαβλη-
 δεῖται κατ' αὐτῶ συκροτεμύθῃ, παλ-
 λῶν τ' ἐξαλιοντάρχων συμπερόντων, ἢ
 τ' ἀπὸ τ' βουλῆς ἀπάντων. Μάγνθ'
 πῆς ὄνομας ἦν τ' εὐπαφιδῶν τ' ἢ ὑ-
 πατ' ἀμότητων. ἔθ' διεβλήθη συναγῆν
 κατ' αὐτῶ χεῖρα, ἢ στρατιώτας πῶς

1. Erat magnitudine corporis perspicuus, Capitol. quem alii *Hellereus* & *Achilleus*, alii *Ajacem*, *Milonem* & *Anteum* vocabant. Idem.

2. Potius, removit, vel officio privavit, quoniam (ut notat. Steph.) se-

quentia verba illam constructionem non admittunt.

3. Tristior & immanior factus est conspiratione Magni cujusdam, Consul-
 ris viri, contra se paratæ. Capitol.

πειθεῖν εἰς αὐτὸν ἢ ἀρχῶν μετα-
 γειν. ἢ ὃ συσκέδῃ, τοιαύτη τις ἐλέ-
 γετο ἔσεσθαι. γεφυρώσας ἢ ποταμὸν ὁ
 Μαξιμῖνος, ἐμελλεν ὅπῃ Γερμανὸς δι-
 αβήσεσθαι. ἅμα γὰρ τῷ πῶ ἀρχῶν
 παραλαβεῖν, εὐθέως πολεμικῶν ἔργων
 ἤρξατο, καὶ διὰ σώματος μέγεθος καὶ
 ἰσχυρὰ σραπῶν κλυτῶν, καὶ ἐμπειρίαν πο-
 λεμικῶν, δοκῶν ὀπιλελεῖσθαι, ἔργοις
 ἢ δόξαι, καὶ ἢ τῷ σραπῶν ἡσάδην
 ὀπίσθιο. πῶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ μέλλουσαν,
 καὶ τῷ πρὸς τὰ πολεμικὰ ἔργα δειλίαν,
 ἐλέγχειν ἐπειρᾶτο εἰκότως κατε-
 γνωσθῆναι. ἀσκήσας ἢ ἐν καὶ γυμνά-
 ζων τὸς σραπῶτας ἐδέλειπεν, αὐ-
 τὸς τε ἐν ὄπλοις ὄν, καὶ τῷ σραπῶν αἰ-
 παρορμῆς. τότε τοίνυν ἢ γέφυραν
 ζεύξας, ἐμελλεν ὅπῃ Γερμανὸς διαβή-
 σεσθαι. ὁ δὲ Μάγνῳ ἐλέγξο σραπῶ-
 ἡς ἢ ὀλίγους, εἰμὰ τὸς ἐξοχω-
 τάτας, καὶ μάλιστα τὸς πῶ φερᾶν
 ἢ γεφύρας καὶ ἢ ὀπιμελείαν πεποτι-
 μένης, ἀναπέσσαι, μὴ τὸ διαβῆναι
 ἢ Μαξιμῖνον, λύσαντας ἢ φέζυραν,
 παρδᾶναι τοῖς βαρβάροις, ἐχ ὀ-
 παρχύσας αὐτῶν ἐπιπῶν. πλάττει
 γὰρ καὶ βιάθει μέγιστος ὁ ποταμὸς
 ἔξω, ἀβαλῶ αὐτῶν ἐγίνετο, ἔτε νεῶν
 ἔσων ἐν ἢ πολεμικαῖς ὄχθαις, ἢ γε-
 φύρας λυθείσης. ἢ μὲν τῷ διαβολῆς φή-
 μι, τοιαύτη ἐβλύετο, εἴτε ἀληθῆς ὀ-
 παρῆσασα, εἴτε ἡσὸ τῷ Μαξιμῖνον συ-
 σκεδᾶσθαι. ἀκριβῆς ὃ εἰπεῖν ἐξεί-
 διον, ἐπεὶ ἐμῶν ἀνὸς ἐλεγκτός. μήτε
 γὰρ κρίσει πῶν μελάδους, μήτε αἰ-

se Imperium transferrent. Con-
 filium autem hujuscemodi fuisse
 putatur. Pontem construxerat.
 Maximinus supra flumen, quā
 adversus Germanos transiret.
 Ut enim primū summam rerum
 suscepit, statim bellica facinora
 affectavit: siquidem ob
 immanem corporis staturam,
 & militare robur, ac peritiam
 pugnandi ascitus ad Imperium,
 re ipsa famam confirmare at-
 que opinionem militum tendebat:
 ut metum illum & cunctationem
 Alexandri in præliis capescendis
 jure improbatam fuisse coargueret.
 Quare nihil sibi ad exercendos milites
 reliqui faciebat: & cum ipse
 in armis assiduus erat, tum exercitum
 vehementer adhortabatur. Sed tum
 constructo (ut diximus) ponte, transire
 in Germaniam statuerat. Cæterum
 Magnus haud sanè paucis militibus,
 sed qui virtute cæteros anteirent,
 atque iis potissimum, quibus custodia
 pontis curaque fuerat demandata,
 persuasisse dicebatur, ut simul ac
 Maximinus in alteram ripam pervasisset,
 ponte abscisso, redituq; intercluso,
 barbaris eum proderent: siquidem tanta
 erat amnis illius profunditas ac latitudo,
 ut irremeabilis fore videretur,
 nullis præsertim navigiis in adversa
 ripa. Accusationis famalis fuit,
 seu vera, seu à Maximino conficta.
 Non facile est autem quidquam certi
 dicere: quoniam de illa inquisitio habita non

1. Potius ὀλίγους μὲν, vel σραπῶτων μὲν ὀλίγους, Steph.

fuit, nullo enim in iudicium vocato, nullique dato sui defendendi spatio, quoscumque suspectos habebat, repente correptos immiferecorditer interfecit.

III. Sed & militum Osrhoënorum defectio nonnulla oborta est. Nam cum magnopere indoluisse Alexandri necesse, ac fortè fortuna in quendam ex illius amicis, cui nomen Quartino fuit, paulò antè è castris à Maximino dimissum incidissent; correptum atque retractantem, neque tale quippiam cogitantem, duces sibi delegerunt: purpuraque eum, praelatoque igni, (funestis scilicet honoribus) condecoratum, nihilque minus optantem, ad imperium protulerunt. Qui tamen haud diu post in tabernaculo dormiens, à contubernali quodam suo, & (ut credebatur) amico, per insidias occiditur. Macedoni nomen fuit, qui & antea Osrhoënis præfuerat, & nunc primus eisdem autor fuerat deficiendi à Maximino. Cumque nulla subesset odii aut inimicitiarum causa, tamen eum occidit quem ipsemet corripuerat, atque ad suscipiendum Imperium perpulerat. Sed enim magnopere tunc gratum se Maximino facturum putans, abscessum Quartino caput dono obtulit.

IV. Verum Maximinus, quamvis eo facinore lætus, gau-

πολογίᾳ, πείπας ἔς ἑσπώηδων, ἀφιδίας συναπαρτέντας, ἀφιδίας ἐφιδωσαν.

γ'. Ἐγλύετο ὁ πᾶς καὶ Οσρωῶν τοῦτον ἀπόστασις, οἱ πᾶσι ἀλγῆτες ὅτι τῆ Αλεξάνδρου τελευτῆς, ἀπειχῆτες ἦσαν ἀπὸ ἑσπείας καὶ φίλων Αλεξάνδρου πᾶσι, (Καρπίνου ὃ ἦν ὄνομα, ὃν Μαξιμίνου ἐκπέμφας ἦν τὸ στρατῶν) ἀρπάσαντες, ἀκόντα καὶ ἕδρην παρειδότα, στρατηγὸν εὐνοῦ κατέστησαν προσφῶρα τὸ καὶ πρὸς πεμπλῶνα, ἰλαδρίοις πᾶσι, ἐκόσμησαν ὅτι τε πᾶσι ἀρχὴν ἦγον, ἔπ' βελόβηρον. ἐκείνου καὶ οὐδ' ἐν τῇ σικυῶν καδῶδων, ὀπιθελάδεις νύκτωρ, ἀφιδίας ἀγγέδι ἑσπὸς τῶ συνόπτου αὐτῶν, καὶ δουρῆσι φίλου, ἦσαν τε Οσρωῶν κρητέρον ἦγον. (Μακεδῶν ἦν ὄνομα αὐτῶν) καὶ τῶ τῆς ἀρπαγῆς καὶ τῆς ἀποστάσεως ἀρχηγῶν καὶ ὁμωγῶν τοῖς Οσρωῶσι χουμῶν. ὅς οὐδεμίαν αἰτίαν ἔχοντας οὐτε μίσους ἔχον, ἀπέκλεινεν αὐτὸς ἐν ἡρπασέ τε, καὶ ἀνέπεισαν οὐδένας τε μεγάλα χεεῖζαδου πᾶσι Μαξιμίνου, πᾶσι κερδῶν ἀποτεμῶν, ἐκόμισαν.

δ'. Ο δὲ ἦσαν καὶ ὅτι πᾶσι ἔγρη, σεριθεῖς ὃ πολέμιου, ὡς ἔ-

1. Consul Capitol. qui per omnes hujus conspirationis circumstantias cum Herod. consentit.

2. Jul. Cap. Titum nominat, nisi forte, ut Casaubono placet, vocaretur Titus Quartinus.

επο' εκεινον μὲν, κρείτοι μεγάλα
 ἐλπίζοντα, καὶ δοκούντω. ἀμοιβῆς
 ἐξαίρετα τ' ἀξέειδα, ἀπέκλεινεν, ὡς
 καὶ τῆς διαποσάσεως γεγονότα ἀρ-
 χηγόν, καὶ διακλείναντα ὃν αὐτὸς
 ἀκονία ἀνέπεισεν, ἀπισὸν τε θυό-
 μδρον παρὶ τὸν φίλον. τοιαῦτα μὲν
 δὴ πινες αἰτίαι ἔπι μᾶλλον εἰς
 τραχύτητα καὶ ἀμόγητα ἠκόνησαν
 πρὸς τὸν Μαξιμίνο Λυχνῶ, καὶ πρὸ-
 τερον ἔπειτα πεφουκίαν. ἦν δὲ καὶ τὸ
 ὄψιν φοβερώτατον, καὶ ἰμέριον τὸ
 σῶμα. ὡς μὴ ἐαδίως αὐτῶ πνα
 μήτε Ἑλλήων ἢ σωμασκούτων,
 μήτε Βαρβάρων ἢ μιχιμωτά-
 των ἐξισοῦδα.

ε'. Διοικήσεις δὲ τὰ περιήρη-
 μα, πάντα τὸν στρατὸν ἀναλα-
 βῶν, καὶ διαβάς ἀφίθως πρὸς γέφυ-
 ραν, εἶχετο τῆς πρὸς τὸς Γερμανὸς
 μάχης. μέγα δὲ πλῆθος καὶ
 χροδὸν ἀπασαν πρὸς Ῥωμαίων δὴ-
 ναμιν συν ἑαυτῶ εἰσήγαγε, Μαι-
 ρυσίων τε ἀκονιστῶν ἀειδμόν πέμ-
 πλεισιν καὶ τοξοῦν, Ὀσρολιῶν καὶ
 Ἀρμενίων (ὧν ἦσαν οἱ μὲν ἑσθῆκοι,
 οἱ δὲ φίλοι καὶ σύμμαχοι) καὶ εἰπνες
 Παρδυαίων, ἢ χρέμασι πειδέντες
 καὶ αὐτομολήσαντες, ἢ ληφθέντες
 αἰχμάλωτοι, Ῥωμαίοις ἐδέλθον.
 τὰ δὲ πλῆθη ταῦτα τῶ στρατῶ καὶ
 πρότερον ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἠδραιο, καὶ
 ἰουξῆδη δὲ ὑπὸ τὸν Μαξιμίνο, καὶ εἰς
 πολεμικῶ ἀσκήσιν συγκατέστητο.
 μάλιστ' ὅ οἱ ἀκονιστῶ καὶ οἱ τοξο-

densque præreptum sibi ho-
 stem: tamen illum, haud mo-
 dica sperantem, putantemque
 sibi insignem gratiam relatum
 iri, extremo supplicio affecit, ceu
 defectionis autorem, interfe-
 ctoremque ejus cui facinus in-
 vito persuaserat, atque infidum
 homini quem antea pro ami-
 cissimo habuisset. Hujusmodi
 igitur causæ magis magisque
 animum exasperabant Maximini,
 atque ad lævitiam exacue-
 bant, etiam antea sua sponte
 crudelissimum. Cæterum aspe-
 ctu quoque erat horrendus, va-
 sto atque immani corpore, ut
 nemo illi, vel exercitatisimo-
 rum Græcorum, vel pugnacif-
 simorum Barbarorum, conferri
 possit.

V. His ita dispositis rebus,
 collecto exercitu omni, ac pon-
 te intrepidè pertransito, bel-
 lum Germanis intulit. Secuti
 illum magna vis mortalium,
 ac penè omnes Barbarorum
 copiæ: ad hæc Mauri jacu-
 latores, sagittariique quamplu-
 rimi. Præterea Ostroeni &
 Armenii: quorum hi Roma-
 nis subiecti, illi in amicitiam
 fuerant societatemque asciti:
 tum si qui ex Parthis aut pecu-
 nia conducti, aut transfu-
 gæ, aut item capti bello, Ro-
 manis serviebant. Hæc autem
 multitudo coacta ab Alexan-
 dro prius, aucta dein atque
 exercita à Maximino fuerat.
 Cæterum jaculatores, sagitta-
 riique gerendo adversus Ger-

1. De ingenti Maximini robore Capitolinum fide majora narrantem consulas
 G g manos

manos bello magnopere idonei videntur: siquidem expediti hostem opprimunt incautum, facileque rursus in tutum se recipiunt. At verò Maximinus hostilem ingressus agrum, diu nemine qui resisteret invento (quippe omnes abscesserant Barbari) regionem illorum depopulabatur, maturis jam segetibus; vicisque omnes incendendos diripendosque militibus tradebat. Sunt autem urbes ædificiaque illa maximè incendiis obnoxia. Rara enim apud Germanos structura è lapide, ac lateribus coctilibus; densisque potius sylvis, quorum confixis coagmentatisque lignis, quædam quasi tabernacula ædificant. Igitur Maximinus in eam regionem grassatus, popularis segetibus, omnique pecore captivo militibus permisso, nullos adhuc hostes invenerat: siquidem campestres regiones, locaque ab arboribus pura deseruerant, atque intra sylvas & paludes delituerant, ut inde præliarentur, atque eruptionem in hostem facerent. Etenim densitas illa arborum sagittis jaculique hostium allatura impedimentum, & paludum altitudo periculosa Romanis locorum ignaris; ipsis autem facilis expeditaque fore videbatur, non ignaris quæ usquam pervia, quæ invia, & genuum

ται πρὸς τὰς Γερμανῶν μάχας ὀπιπεί-
δεισι δοκῶσιν, ὀπιπέχοντες τε αὐτοῖς
κέρως ἢ περσοδοκῶσι, καὶ ἀναχω-
ρήσεις ἐαδίως. Ἰνὸς μὲν ὅ ἐν τῇ πο-
λεμίᾳ Μαξιμίνῳ, πολλῶν γὰρ ἐ-
πιπείδεν, ἔδενδς αὐτῷ ἀνδρεῶτότῳ,
ἀγὰ τῷ βαρβάρων ἀνακεχορηκῶτων.
ἔδης τῷ ἐν πᾶσι τῶν χωρῶν, μάλιστα
τῷ λήτων ἀκμαζούτων. τὰς τε κώ-
μας ἐμπροσθεν, ἀγὰ πᾶσιν ἐδίδε
τῷ στρατῷ. ἐμύρεσθα γὰρ τὸ πῦρ
ὀπιπέμεται τὰς τῷ πόλεις αὐτῶν, ἃς
ἔχουσι, καὶ τὰς οἰκίσεις ἀπάσας. λί-
θων μὲν γὰρ παρ' αὐτοῖς ἢ πλίνθων
ὀπιπῶν σπᾶντες, ὑλαὶ δὲ ἐμύρεσθαι ἔ-
δεν ξύλων ἔσθης ἐκλενείας, συμπι-
γνώτες αὐτὰ καὶ ἀρμύζοντες, σκη-
ροποιῶνται. ὁ δὲ Μαξιμίνῳ ὀπιπὸν
μὲν ἢ περσοδοκῶσιν, ἢ ἀναχωρή-
σεις ἐαδίως, ἢ ἀνακεχορηκῶτων.
ἔδης τῷ ἐν πᾶσι τῶν χωρῶν ἀ-
δενδρῶν, ἀνακεχορηκῶτων. ἐν τῷ τῷ ὑ-
λαὶς ἐκρύπτοντο. αὐτῶν τε τὰ ἔλη δι-
έπεισον, ὡς ἐκεῖ τὰς μάχας καὶ
τὰς ἐφίδες ποιοῖντο, τῷ συνεχείας
τῷ φῶσιν ἀπαρολήσθης εἰς ἑαυτῶν
τὰ βέλη καὶ τὰ ἀκόντια τῷ πολε-
μίων τῷ τῷ ἀγροῦσθης τῷ ἔλῶν, Ρω-
μαίοις μὲν δὲ ἀγροῦσθης τῷ τῷ ὀπι-
σπᾶντες ἐσομύρε. ἑαυτοῖς δὲ, δὲ ἐμ-
πέσειαν τῷ χωρῶν, ἐγνωσῶσιν ἄλλατα
καὶ ἀντίτυπα τῷ τῷ ὀπιπῶν, ἐς γόνυ τε

1. Per tria vel quatuor millia barba-
rici soli vicus incendit, vel quod veri-
similius est, (ut ex vetere editione

Salmastius norat) per trecenta & qua-
dringentamillia. Capitol.

βρεχομιθούς ἀφ' ἑξῆς ἐξεδίε. εἴσι δὲ καὶ παρὰ τὸ νήχεος ἐγγυμασμένοι, ἅτε μόνω λυτέω τοῖς ποταμοῖς χεράμιοι.

ε'. Πισὶ ἐκεῖνα ἐν μάλισα τὰ χεῖρα αἰ συμβολαὶ ἐγίνοντο. Ἐγθα καὶ θηναῖα αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἤ μάχης ἤρξεν. ὅπῃ γὰρ πνι ἔλει μερίσφ, ἤβ' μὲ Γερμανῶν εἰς αὐτὸ ἀναχωρήσαντων εἰς φυγῶν, εἰς δ' ἰάξιν δὲ Ρωμαίων ἐπέσελθεῖν οὐκ ἐνόντων, παρ' ὅτου ὁ Μαξιμίανου ἄμα τῶ ἴσπω ἐμβόθων εἰς τὸ ἔλθ, καίτοι ἴσπω γαστέρα τῶ ἴσπω βρεχομιθού, τὸς ἀνδραγαθίας ἐφόνδισε Βαρβάρους, ὡς ἡ λοιπὸν στρατὸν ἀδεδέντα παρ' ἑνὶ μαχόμενον ἴσπω αὐτῶ βασιλέα, πολυμήσαι τε καὶ τοῖς ἐλεσι ἐπέσελθεῖν. πολὺ δὲ π πλῆθου ἔκατερωθεν πεσῖν, καὶ Ρωμαίων μὲ, ἤβ' δὲ Βαρβάρων χεθὸν πλὴν τότε παρ' ὅσον δυνάμιν, αἰεσίονου αὐτῶ ὡς τὸ, τε ἔλος σωματων πληρωθῆσαι, πλὴν τε λίμνῃ αἰμαλι κεραδείῃ, πέζομαχῶν στρατῶ ναυμαχίας ὅσον παρ' ἑνὶ.

ζ'. Ταύτην ἡ μάχην, καὶ πλὴν αἰεσίον αὐτῶ, ἢ μόνον διὰ χεραματων τῆ τε συκλήτω καὶ τῶ δῆμο ἐδήλωσεν, ὅτι καὶ γραφῆσαι κελεύσεις, μερίσφαι εἰκόσιν ἀνέθηκε παρὸς ἡ βυλαπείε· ἵνα μὴ μόνον ἀκούειν τὰ θηναῖα, ὅτι καὶ βλί-

tenus quotidie per illas discursantibus. Sunt autem Germani peritissimi natandi, aut qui tantummodo in fluminibus la-

VI. In hujuscemodi igitur locis pugna inita, ubi etiam Imperator ipse Romanus fortissime praelium inchoavit. Nam cum ad ingentem quandam vastamque paludem ventum esset, intra quam Germani fuga se receperant, verentibus Romanis eodem hostes insequi, primus Maximinus equo paludem ingressus, cum quidem etiam supra alvum equus voragine hauriretur, magna vi repugnantes Barbaros contrucidavit. Quare exercitus reliquus pudore instinctus, ne prodere pugnantem pro se Imperatorem videretur, ausus & ipse est paludem ingredi, multique utrinque ceciderunt; ita tamen ut nullus penè Barbarorum fuisset reliquus, dimicante nescite Romano principe. Quare & stagnum cadaveribus oppletum, & palus sanguine confusa, pedestris praelii navalem faciem praeferbat.

VII. Hanc igitur pugnam, suaeque ipsius fortia facinora, non solum per literas Senatui populoque Romano significavit; sed etiam depictam maximis imaginibus ante curiam publicavit: ut non tam audire quae gesta forent, quam etiam

1. Ipse propria manu semper fortiter fecit, principemque decere periculosis semper locis se ingerere aiebat. Jul. Capitol.

subjicere oculis Romani possent. Eam tabulam deinde unâ cum reliquis illius honoribus Senatus sustulit. Fuere item alia praelia, quibus omnibus ipse manu pugnam capeffens, ac fortissimè dimicans eximplendesecebat. Multisque captivis, atq; ingenti abacta præda, instante hyeme in Pannoniam reversus est: intraque urbem Sirmium, quæ maxima omnium ejus regionis habetur, in hybernis agens, ad vernam sese expeditionem comparabat. identidem minitans, id quod etiam præstiturus videbatur, excisuram subacturumq; Oceano tenus omnes Germaniæ barbaras nationes.

VIII. Talis utique fuit in bellicis negotiis: maximam rebus gestis claritudinem adepturus, nisi gravior multo suis ac truculentior, quàm ipsis fuisset hostibus. Quid enim proderat Barbaros interimî, si longè plures in ipsa urbe Roma, subjectisque nationibus cades edebantur? Quid prædam aut captivos abactos, si suis fortunis Romane ditionis mortales quotidie despoliabantur? Quippe omnis non modò libertas, sed instigatio quoq; e delatoribus permissa, ut circumvenire quos vellent, renovareque etiam (si ita usus posceret) usque à progenitoribus ignota atque indeprehensa ad eam diem crimina liceret. Neque sanè delicti

πῶν ἔχασσι Ρωμαῖοι. τῶν δ' εἰκόνα ὑπερον καθεύδεν ἢ σύγκλητος μὲν τῶν λοιπῶν αὐτῷ πρῶτον. γερῶνας δὲ καὶ ἑτεροι συβουλοὶ, ἐν αἷσι αὐτῶν γῶς τῶν καὶ αὐτοχρῆστος μάχης, ἀεισῶων τῶν πωταχῶν ἐπιηνεῖτο. πολλὰς δὲ χειρωσάμενος αὐτῶν αἰχμαλωτῶν, καὶ λείαν ἀπελάσας, χερσὶν ἰδίῃ καλαμαβάνοις, ἐπανήλθεν εἰς Παιονίαν. ἐν τῇ Σιρμίου Ἀρτεῖων τῆς μεγίστης ἐκαὶ πόλις δοκῆται, τὰ πρὸς τὴν εἰσοδὸν εἰς τὸ ἔαρ παρεσκευάζετο. ἠπειλά γὰρ (καὶ ποιήσασθαι ἔμελλον) ἐκόψειν τε καὶ ὑποτάξαι τὰ μέγιστα Ὀκτανῶν Γερμανῶν ἔσθην βάρβαρα.

ἢ. Τὰ μὲν οὖν πολεμικὰ ποιεῖτο ἦν καὶ εἰς δόξαν ἤρθη ἀντὶ τοῦ περὶ αὐτῶν, εἰ μὴ τοῖς οἰκείοις καὶ τοῖς ὑποκείοις βαρύτερος ἐγεγόνει καὶ φοβερώτερος. τί γὰρ ἦν ὄφελος βαρβάρων ἀναιρημένων, πληθύναν θυρομένων φθῶν ἐν αὐτῇ τῇ τῇ Ρώμῃ καὶ τοῖς ὑποκείοις ἐδρασαν; ἢ λείας αἰχμαλωτῶν ἀπάγειν τῶν ἐχθρῶν, γυμνῶντα καὶ τοῖς ὑσῆσι ἀφαιρέμενον τῶν οἰκείων; ἀνεῖς τε γὰρ πᾶσι, μάλλον δὲ καὶ πορροκλήσις δέδοτο συκοφάντους, ἐς τὸ ἐπιφράξαι καὶ κινεῖν περὶ μάλια πορογενεῖα, εἰ τύχοι, καὶ ἀγνωστα καὶ ἀνεξέλεγκτα. μόνον τέ τις κληθεὶς εἰς δικασίον ὑπὸ συκοφάντου, ἐπιθέσθαι ἠθρομένῳ ἀπίει, καὶ τῶν

1. Ferox moribus, asper, superbus, denique sine iudicio, sine accusatione pœnas interemit, onipium bona sustu-

lit, & plus 4. millibus hominum occisis se satiare non potuit. Jul.

ὑπαρχόντων πάντων περιθείς. ἐ-
 κείσθι γυνήμερας ὡς ἰδεῖν τὰς
 ἐχθρὰς πλοισιτάτας, πῆς ἐπίσθις
 μεταυτῶντας. ποσιπῆ πς ὡς ἰ-
 ραννίδος ἢ φιλορηματίας, ὅπῃ παρ-
 φάσει τῆς παρὶ τὸς στρατώτας ρη-
 μάτων συνεχῆς χορηγίας. ἦν δὲ
 καὶ τοῖς ἀσπί κῆφῳ ἐς ἀγρολάς,
 ἡλικίας ἢ καὶ ἀξιώματι ἀφειδῶς
 ἔχων. πλείους γυνήμερας ἔδην καὶ
 στρατοπέδα πεπεδημένον, μὲν ὑπα-
 τείας πρῶτον, ἢ δὲξαν ὅπῃ προ-
 παλοῖς παρορημοσίμῳ, ἐκ μικρῶς
 καὶ εὐτελέως ἀγρολάς ἀναρπάξας
 ἐποίει. καὶ ἐκέλευσε τε ἀνδρῶν ὑπα-
 τείας μόνους. ὀχλήμασιν ὅπῃ πρῶτον
 ταῖς ἀγρολάς νύκτωρ καὶ μετ' ἡμέ-
 ραν ὀδύοντες, ἐξ ἀνατολῶν ἢ δύ-
 σεως, εἰ τῶχοι, ἀπὸ τε μεσημ-
 βείας, εἰς Παίονας, ἐνθα δέτετεθε.
 σκύλας δὲ καὶ ὑβείας, φουγῆς ἢ
 θανάτου ἐξήμιον. ἐς ὅσον ἴδῃ οὐ
 τὰς κατ' ἕνα ταῦτα ἐπαφῆσιν, καὶ
 μέγχις οἰκείαν ἐμῶν ἢ συμφορὰ,
 εἰ πάντῃ τοῖς δήμοις ἢ πό-
 λεων ἢ τοῖς ἔδνοις δέφειρε. τὰ γὰρ
 ἢ εὐδαμονεῖν δοκόντων ἢ πλου-
 σίων πῆλῳ μαλακῶ, παρὸς ἢ ὄχλων
 εἰ μόνον ἀμελεῖται, ἀλλὰ πῆλῳ
 κακοήθων καὶ φαιλῶν ἔδ' ὅτε καὶ εὐ-
 φραίνει, φθίνῳ ἢ κατ' ἔθλων καὶ εὐ-
 τυχέντων.

θ'. Ἐπεὶ δὲ ὁ Μαξιμίνοσ
 τὰς πλείους ἢ ἐνδοξῶν οἰκῶν
 εἰς πενίαν παρῆσθαι, ἀ δὲ μι-
 κρὰ καὶ ὀλίγα, ἐδ' αὐτάρκῃ τῇ
 αὐτῶ βυλίσει ἦετο, μετῆλθεν ὅπῃ

alicujus quispiam arcessebatur,
 quin idem continuò reus pera-
 geretur, ac censu fortunisque o-
 mnibus expelleretur. Itaque
 quotidie cerneres, qui pridie
 opulentissimi fuissent, eos nunc
 emendicare stipem. Tanta vi-
 delicet tyraunidis avaritia in-
 cefferat, assiduas erga milites lar-
 gitiones obtendentis. Erant præ-
 terea illius aures omnibus cal-
 lumniis patulæ, sic ut nullius vel
 ætatis, vel dignitatis rationem
 haberet. Igitur complures exer-
 citibus aut provinciis præposi-
 tos, consulares, triumphalesque
 viros, levissima tenuissimaque
 calumnia tactos, corripere de
 improvviso jubebat, ac sine ullis
 ministeriis solos vehiculis im-
 positos, die noctuque iter facere
 ab Oriente aut Occidente, si ita
 cecidisset, aut à Meridie in Pan-
 noniam usque, in qua tunc iple
 morabatur. Dein spoliatos, om-
 niq; ignominia affectos, exi-
 lio vel morte puniebat. Quam-
 diu igitur unus aut alter talia
 patiebantur, neque ea calamitas
 extra ipsorum familiam egredi-
 ebatur, non sanè magnopere po-
 pulorum gentiumque interesse
 videbatur: siquidem beatorum
 divitumque res adversæ, non so-
 lum à plebe negliguntur, sed
 eis nonnulli etiam pravo mal-
 lignoque ingenio, ob invidiam
 scilicet potentiorum atque fe-
 licium, delectantur.

I X. Postquam autem Ma-
 ximinus plurimas illustrium vi-
 rorum familias ad egestatem
 redegit, leviora jam illa ac mi-
 nora ducens, quam ut ipsius cu-
 piditati satisfacerent, animum

ad publicas opes transtulit. Igitur quæcunque pecuniæ civiles, aut ad publicam annonam repositæ, aut in plebem dividendæ supererant, tum quæ theatris ac celebritatibus serviebant, univas sibi adjudicavit. Ad hæc templorum omnium donaria, statuæque deorum, heroumque honores, tum quicquid publici operis aut civilis ornamenti, aut materiæ denique fuit nummis idoneæ conficiendis, omnia pariter ignibus conflabantur. Quæ res in primis animos multitudinis exulceravit, quasque luctum publicum effecit, cum citra pugnam atque arma quasi oppugnationi esse urbs obnoxia videretur: sic ut quidam è populo contrà resistere, templeque ausi tueri, etiam cadere ante aras deorum immortalium, quam spectare patriæ spolia præoptaverint. Hinc itaque potissimum per urbes atque nationes popularium animi intumuerant, ac nec milites quoque satis æquo animo ferebant, exprobrantibus invidiosè confanguineis atque domesticis, & ipsorum culpa talia patrare Maximinum dictitantibus. Huiuscemodi igitur causæ minimè profectò leves, ad odium ac defectionem populos proritabant. Cæterum, votis tantummodo agebant, læsa implorantes numina; nullo scilicet audente profiteri se vindicem: donec exacto Imperii triennio, exigua levique occasione (quales sunt tyrannidis lapsus) primò arma sumpturunt, rebellantque Africæ; tali causa.

τὰ δημόσια, καὶ εἴπνα ἢν χρῆματα πολιτικὰ εἰς εὐδωκίας ἢ νομας τῆς πολιτῆς ἀπορριζώματα, εἰτε θεάτρους ἢ πανηγύρεσιν ἀνακείματα, εἰς ἑαυτὸν μετῆγε· ναῶν τε ἀναθήματα, θεῶν τε ἀγάλματα, καὶ ἡρώων πιας, καὶ εἴπης ἢν κόσμου δημοσίων ἔργων, ἢ καλλωπίσμασιν πόλεως, ἢ ὕλης νόμισμα ποιῆσαι διωκόμενης, πάντα ἔχωνδύετο. ὅσων καὶ μάλιστα τοὺς δήμους ἐλύπει· πένθη τε δημοσίον ἐνεποίη διχα μάχης, καὶ ἀνὰ ὄπλων, ὅψις πολιορκίας ὡς πιας τῆς δημοτῆς καὶ χεῖρας ἀναπείθειν, καὶ τὰς νεῶς φρεσῶν ἐπίμως τ' ἔχεν, πρῶτον ἀναρρῶντας πρὸ τῆς βωμῆς πεσεῖν, ἢ σωῖα τῆς παρίδων ἰδεῖν. ἐντεῦθεν δὴ καὶ μάλιστα κατὰ τε πόλεις καὶ κατ' ἕστη διοικουμένων τῆς ὄχλων αἰ ψυχῆς. ἀπῆρσκαντό τε καὶ οἱ στρατῶται τοῖς παρεπιδημοῖς, ἀνεδιζόντων αὐτοῖς ὀφθόνως συγγνωῶν τε καὶ οἰκείων, ὡς δὴ δὲ αὐτὸς ταῦτα παρεπὸν τῆ Μαξιμίον. αἰτίαι μὲν δὴ τοιαῦτα ἐπὶ γὰρ ἄλογοι, εἰς μῖσθον καὶ ἀπόσασιν τὸς ὄχλους παραώζωμον καὶ παῖτες μὲν εὐχοντο, καὶ θεῶς τὸς ἀδικουμένους ἐπεκάλου, ἀρξάσται δὲ ἰδεῖς ἐτόλμα· ἐς τε συμπαρημώτης αὐτῶν τεσσῶς βασιλείας, ἐκ μικρῆς καὶ ἐντελῆς προσφασίως (ὅσα τυραννίδος σφάλματα) προσέπει ὄπλα ἐκίνησεν, ἐς τ' ἀπόσασιν εὐσεβῶς ἄρμηνε Λίβυς, ἐξ αἰτίας πιασδε.

Δ'. Επεβόπδ' ἐ π' τῆς Καρχη-
 δονίας χώρας τραχύτητα, καὶ μὴ
 πάσις ὠμότητος, καλαδίχης τε ἐποι-
 εῖτο, καὶ χρημάτων εἰς πωλείεις, βε-
 λήδων ἐσδοκίμειν ὡς τῶ Μα-
 ξιμίνῳ. ἐκείνῳ τε γὰρ ἔς ἡδὲ ἀρ-
 μύζοντας τῇ ἑαυτῷ γνώμῃ ἐπελέ-
 γετο οἱ τε πωρεσῶτες ἢ τιμῆς πό-
 τε, εἰ καὶ σπανίως χησοὶ ἐμπεπλώ-
 κεσαν, τὸν τε κίνδυνον πωρεπὸν
 ἔχοντες, καὶ ἢ ἐκείνῃ φιλοχρηματίαν
 εἰδότες, ἄκοντες ὁμως τὰς λοιπὰς
 ἐμιμῶντο. ὁ τοίνυν καὶ ἢ Λιβύῳ ἐ-
 πίτροπον τοῖς τε ἀλλοῖς βιαιῶς
 πωρεσφέρειο, καὶ νεανίσκος πῶς ἢ
 παρ' ἐκείνοις ἐσζεγονότων καὶ πλε-
 σίων, καλαδίχης περὶ βάλων, εἰς
 πωρεπὸν τὰ χημάτια διδέως ἐπι-
 εῖτο, παρῶν ἢ καὶ πωρονηκῶν ἐ-
 σίων αὐτὸς ἀφαιρέει. ἐφ' οἷς ἀλ-
 γήσαντες οἱ νεανίσκοι, τὰ μὲν χη-
 ματι αὐτῷ ἀποδώσειν ὑπέσχεοντο,
 τειῶν ἡμερῶν αἰτήσαντες ἄνεσιν. συν-
 ωροσίαν ἢ ποιησάμενοι, πῶς τῆ
 ἔς ἡδὲσαν ἢ πεπονητάς π' δεινόν,
 ἢ παθεῖν δεδουκότας, ἀναπείσαντες,
 κελύεσι νύκτωρ κατ' ἔειν τὸς ἐκ ἢ
 ἀγρῶν νεανίσκος, ξύλα τε καὶ πελέκεις
 ἐπιφέρει. οἱ δὲ, πηδέντες κελύεσι
 τοῖς δεσπότης, πρὸ τ' ἑῷ σωήλδον
 εἰς ἢ πόλιν, κρύπτοντες ὑπὸ τ' ἐδῆ-
 σιν ἢ ἔφερον αὐτοχέδεις πολέμῃ ὀ-
 πλα, μέγα δὲ π' πῆδος ἡδρόισιν. φέ-
 σει γὰρ πολυάνθρωπος ἔσα ἢ Λιβύῳ
 πολλὰς εἶχε τὸς ἢ γῆν γεωργῶνας.
 ἄμα δὲ τῶ παρὰδραμῆν τὸ πωρεπ-
 δριον, πωρεπθόντες οἱ νεανίσκοι, τὸ μὲν
 πῶν τ' οἰκετῆρ' κελύεσιν οὐ τοῖς

I X. Administrabat quidam
 Carthaginensem regionem a-
 cerbissimè, & cum omni sæ-
 vitiâ damnabat iudicio, atque
 pecunias exigebat: quod benè
 audire apud Maximinum vel-
 let: siquidem Maximinus quos
 animo suo convenientes no-
 rat, eos deligebat: & qui æ-
 rario tunc præerant, etiam si
 viri probi essent, (quod rarò
 contingebat) tamen & ipsi, pe-
 riculum ante oculos habentes,
 & illius avaritiam scientes, cæ-
 teros, licet inviti, imitabantur.
 Ille quidem procurator Africae,
 cum in alios violentiâ uteba-
 tur, tum verò ab adolescenti-
 bus quibusdam nobilibus atque
 opulentis damnatione circum-
 ventis, statim exigere pecu-
 nias intenderat, patrimonio-
 que illos & avitis bonis exu-
 ere. Quibus rebus exacerbati
 adolescentes, pecuniam quidem
 se duros pollicentur, perito-
 trium dierum spacio: conspiran-
 tesque interim in unum, qui-
 cunque grave aliquid vel passi
 fuerant, vel passuros metuebant,
 jubent nocte ex agris juven-
 tutem cum fustibus ac secu-
 ribus adesse. Illi dominorum
 imperia exequentes, venè-
 ante lucem universi in ur-
 bem, celantes sub vestibus ar-
 ma, quæ cuique tumultuaris
 se obtulerant. Magna verò vis
 mortalium confluxere: siqui-
 dem fœcundissima hominum
 Africa, plurimos tunc etiam
 agrorum cultores habebat. Ut
 autem dies jam illuxit, ju-
 bent adolescentes ponè sequi
 leporum suorum gregem, tan-
 quam

quam si è reliqua essent populi multitudinem: neque tamen arma proferre prius, aut vim facere, quàm ubi aliquos aut è militibus aut è populo viderint irruere contra se, atque ire ultum facinus quod gesturi mox essent. Ipsi, reconditis intra sinum pugionibus, adeunt procuratorem, tanquam cum eo de perfolvendis pecuniis acturi, continuoque nihil tale suspicantem, neci dedunt. Ibi, exertantibus gladios illius militibus, atque ire ultum volentibus, repente agrestes cum fustibus ac securibus occurrunt: fortiterque pro dominis pugnantes, facile omnes in fugam verterunt. Ad hunc modum negotio succedente, juvenes, desperatis semel rebus, unam sibi reliquam salutem fore arbitrati, si patratum nuper facinus majore aliquo facinore cumularent, statuunt in communionem periculi rectorem provinciae assumere, ac populos ad defectionem sollicitare. Quod optari jam pridem ab universis cognoverant, Maximini odio; sed metu prohiberi. Igitur cum omni multitudine, nocte intempesta domum proconsulis petunt. Is Gordianus fuit; proconsulatum sortitus eum, cum annum ageret circiter octogesimum: multarumque antè provinciarum fuerat rector, atque in maximis spectatus negotiis. Quocirca facile susceptum iri ab illo Imperium existimabant, quasi fastigium aliquod superiorum di-

ἐπέθῃ, ὡς ὄντας μέγῃ τ' λοιπῆ ὄχλῳ προσαξίως τότε ἀποκαλύψην ἃ ἔφερον ὄπλα, καὶ θυναλίως ἀνδραγαθῶς, εἴπης ἢ στρατωτῆρ' ἢ δημοτῆρ' αὐτοῖς ὁπλοῖν ἐκδικοὶ τῆ θύνησομένης ἔργῳ. αὐτοὶ δὲ λαβόντες ἐλχειείδια ὑποκόλπα, περὶ ἄσασιν πρὸ ὁπίσθῳ, ὡς δὴ πρὸ τ' ἀποδόσεως τ' χρεμάτων ἀγαλῶδῶμοι. περὶ πρὸντες τ' αἰφνιδίως, ἢ περὶ δονῶντα πάλσαντες φονδύσι. τῆρ' ὃ πρὸ αὐτῶν στρατωτῆρ' γυμνωσάντων τὰ ξίφη, πρὸ τε φθῶρ ἐπεξήθειν δελόντων, οἱ ἐκ τ' ἀρῶν κατ' ἠγλυθότες, περὶ ἀγλῶμοι τὰ τε ξίφα καὶ τὸς πηγέας, ὑπὸ μαχόμενοι τ' δεσποτῆρ', τὸς αἰδουώτας ἐξείως ἐπέε' ἴατο. ἔτω δὴ περὶ χωρῆσαντος τῶ ἔργῳ, οἱ νεανίσκοι ἀπαξ ἐν ἀπηνάσει θύνημοι, μόνῳ ἠδελφ' ἑαυτοῖς σπηλαιῶν ὑπάρχει, εἰ τὰ πολυμνῶντα αὐτοῖς αἰψήσωεν ἔργῳ μείζοσι, καὶ κοινογὸν τοῦ κινδύως τ' ἠγλῶμον τ' ἔδους ἀγαλάσοιν, πᾶν τε τὸ ἔδον ἀναπίσωεν εἰς ἀπόσασι. ὅτῳ ἠδέσαν πάλαι μὲν εὐχεσθῶ, μίση Μαξιμίνου, φέω δὲ καλύδα. σὺ πᾶν πὶ τοίνῳ πρὸ πλῆθει, ἠδὴ μεσάζοσις ἡμέρας ὁπῆσαν ὅπῃ πᾶν τὸ ἀντιπατρίων οἰκίαν. Γορδιανὸς μὲν ἦν ὄνομα, κλήρω μὲν πᾶν ἀντιπατρίων λαχὼν, περὶ βύτης δὲ, εἰς ἔτος ἠδὴ πρὸ πρὸ ὄγδονησὸν ἐλθῶν καὶ πολλῶν ὃ πρῶτον ἀρξῆς ἔδων, ἐν τ' περὶ ξίσι μερίσῳς ἐξισταθείς ὅθεν αὐτὸν τ' ἠδέως ὑποδέξατο πᾶν ἀρχῶν ῥῶντο, ὡς ὅτῳ

κορυφαῖον τέλει ἢ παρρηγομένων
 παρξέξων πύ τε σύγκλητον καὶ
 τὸν Ρωμαίων δῆμον ἀσμεῖως δε-
 ξιδται ἀνδρα εἰ γερονότα, καὶ
 ἐκ πολλῶν ἡγεμονιῶν, ὡσπερ κατ'
 ἀκολουθίαν, ὅπῃ τοῦτο ἐλθόν-
 τα.

ια'. Σωβέβαινε δὲ ἐκείνης τῆ ἡ-
 μέρας ἥς ταῦτα ἐπαρξέθητο, οἴκοι
 τῆ Γορδιανὸν διατεβεῖν ἡσυχάζον-
 τα, δεδακότα τοῖς καμάτοις ἀ-
 νάπτωλαι, ἀργίαν τε ἢ παρξέξουν.
 οἱ τῆ νεανίσκοι, ξιφίρεις, σὺ πιν-
 πῆ τῶ πλῆθει βιασάμενοι τὰς ἢ
 αὐλαίς ἐφεσῶτας, εἰσπηθήσαντες,
 καλαλαμέβανσιν αὐτὴν ὅπῃ πινθ
 σκιμποδίε ἀναπαυόμενοι παρξέξου-
 τες τῆ, χλαμύδι πορφυρᾷ παρξέξου-
 λουσι, σεβασμίαις τε πινῶς παρξο-
 αγορδύσιν. ὁ τῆ τῶ παρξέξου τῶ
 παρξέξου ἐκπαλαίς, ἐνέδρην καὶ
 συσκιδῶ ἐξ ὀπρωθῆς κατ' εἰσπῆ
 νομίζων, εἰς τὰς ἀπὸ τῆ σκιμποδῆ
 εἰς γῶν εἰσπῆ, εἰδείτο φείδεαι γέ-
 ρονθῆ μινδὲν αὐτὰς ἀδικήσανθῆ,
 σάξιν τῆ τῆ πῆσιν καὶ τῆ εἰσπῆ
 βασιλδῶνθῆ. ἐπεὶ τῆ οἱ μὲ ξιφίρεις
 ἐνέκηντο, ἐκείνθῆ δὲ κατ' εἰσπῆ
 ἀγνοίας καὶ ἡδεῖ τὸ παρξέξου,
 εἰδὲ τὸ τῆ παρξέξου πύχης ἀπῆσιν εἰς
 τῆ νεανίσκων, ὅς ἦν αὐτῶν γῆν καὶ
 δυνάμει λόγων παρξέξου, τὰς λοι-
 πὰς καλασιγιάσας, ἡσυχάζειν τε
 παρξέξου, ἔχων παρξέξου τῆ δέξου-
 ἀν, ἐλδξου παρξέξου τῆ ἀδξου.

ια'. Δύο κινδύων παρξέξου,
 τῆ μὲ παρξέξου, τῆ δὲ μέλλουθῆ καὶ
 τῆ μὲ ἡδῆ παρξέξου, τῆ τῆ ἐν ἀμφι-

gnitatum: Senatuique & po-
 pulo Romano gratum futu-
 rum principem, qui præter-
 quam quod erat illustri ortus
 genere, etiam per præfecturas
 plurimas, quasi per gradus quos-
 dam ad Imperii culmen ascen-
 difset.

XI. Evenit autem, ut quo
 die hæc agebantur, domi Gor-
 dianus refideret, dilatis labori-
 bus, omnique actu rerum sus-
 penso. Igitur adolescentes, cum
 gladiis, magna stipante multi-
 tudine, perturbatis janitoribus,
 impetum in ædes faciunt, e-
 umque supra grabbatum requi-
 escentem offendunt: circum-
 fusique, senem purpura indu-
 unt, atque Augustalibus hono-
 ribus consalutant. Ille, re su-
 bita exterritus, insidiasque &
 dolum in se compositum ra-
 tus, dejicit humi se ex grab-
 bato, obsecrans parcerent seni,
 à quo nihil injuriarum acce-
 pissent; fidemque principi, &
 benevolentiam servarent. In-
 stantibus autem illis, ac nudos
 manus gladios tenentibus, cum
 partim metu, partim ignora-
 tione, haudquaquam sciret Gor-
 dianus quid sibi ea res vellet,
 quæque subitæ fortunæ caula
 foret; unus è numero adoles-
 centum, qui & nobilitate &
 facundia cæteros anteiret, re-
 liquis tacere & paulisper qui-
 escere jussis, dextra capulum
 tenens, in hanc sententiam ver-
 ba fecit.

XI. E duobus periculis,
 quorum alterum præsens ma-
 nifestumque, alterum futurum
 forsitan, dubiique eventus, eli-
 gendum

gendum tibi hodie alterutrum est: ut aut nos teque unà serves, & spem meliorem, qua omnes freti sumus, amplectaris; aut jam jam nostris manibus intereas. Quòd si potiora malueris, multa ad spem bonam viatica sunt. Quippe invisum omnibus Maximinum, pestem illam crudelissimæ tyrannidis tolles, vitamque antehac præclarè tibi actam, illustri gloria cumulabis, maximolque à Senatu P. Q. R. honores ac sempiternam laudem nancisceris. Sin verò abrueris, ac nobiscum conspirare pernegaveris, jam jam te hic obruncabimus, atque ipsi quoque (si oportuerit) occisio tibi immoriemur. Facinus namque ausum quod majori desperatione eget. Jacet enim tyrannidis minister, luitque pœnas crudelitatis, nostris nunc nuper manibus interemptus. Quapropter si consenseris nobiscum, atque in partem periculorum accesseris, cum ipse honorem Imperii consequeris, tum quod nos facinus perpetravimus, laude magis quam supplicio dignum reputabitur.

XIII. Dum hæc loquitur adolescens, impatiens moræ cætera multitudo, cum quidem eòdem jam civitas universa, re vulgata, concurrisset, Gordianum unanimes Augustum appellavit. Ille, quamvis recusaret, ac senectutem obtenderet, tamen súapte natura gloriæ avidior, haud ægrè tandem honorem suscepit: malens futurum deum, quam præteritum jam periculum

βόλῳ τύχῃ ἐλέσθαι σὲ δεῖ σήμερον σώζεσθαι μὴ ἡμῶν, καὶ πιστεύουσα σε αὐτὸν ἐλπίδι κρείττονοι, ἢ πάντες πεπισδύκαμεν, ἢ τεθιάσαι ἡδὴ πρὸς ἡμῶν. εἰ μὲν ἐν ταῖς παρόνταις ἐλοιο, πολλὰ τὰ ἐφόδια εἰς ἀγαθὰς ἐλπιδας τὸ, ἔ Μαξιμίνοιο ὄψα πᾶσι μῖστος, πάθος τε τυραννίδος ὠμῆς ἀπαλλάξεις, καὶ ἐν τῷ προσηγορεύσει περὶ τὴν εὐδοκίμωσιν ἐν τε συβελήτῳ καὶ τῷ Ρωμαίων δήμῳ γνώσῃς καὶ ἀσπις, καὶ πῶς ἐνδοξὸς αἰεὶ ἀνήκοντι δέ σοι, καὶ μὴ συμπύδουσι ἡμῖν, σήμερον τέλει ὀπκείσεται. ἀπολούμεθα δὲ καὶ αὐτοὶ, εἰ δεῖο, περὶ ἀποπέσαντες. ἔργον γὰρ ἡμῶν τετόλμηται μείζονος ἀπογνώσεως δεύμενον. κείται γὰρ ὁ πῆς τυραννίδος ὑπερήτης, καὶ δικας ὁμότητος παρέχε, φονδεῖς ὑφ' ἡμῶν. ἐφ' οἷς μὲν μὲν ἡμῶν συνείρη, καὶ κοινῶς τῆς κινδύων ἡβῆ, αὐτὸς τε τῆς ἐν βασιλείᾳ πῶς ἀπολαύσεις, τὸ, τε ἡμῶν περὶ κείμενον ἔργον ἐπαινεθήσεται, καὶ ἔ κολαθήσεται.

17. Τοιαῦτά τινα λέγοντο τῷ νεανίσκῳ, καὶ ἀνασχόμενον τὸ λοιπὸν πᾶσιν, συνδραμόντων ἡδὴ καὶ πάντων τῶν καὶ τῶν πόλιν, ἐπειδὴ διεφοίτησεν ἡ φήμη, σέβασον Γορδιανὸν ἀναγορεύει. παρὰ τὸ ὄνομα δ', καὶ γῆρας περὶ ἰσχυρὸς ἐκείνου, ἡβῆς δ', φιλόδοξος ὢν, ἐπὶ ἀνδρῶν ὑπέστη. ἐλδομῶς μάλιστα τῶν μέλλοντα κινδύων ἢ τῶν παρόντων.

παρόντων.

παρόντα· ἔν τε γήρα ἑκάτω οὐ πάνυ π δεινὸν νομίζων, εἰ δέοι ἔν βασιλικῆς τιμῆς καὶ τελευτήσαι. πάνθ δὴ τὸ Λιβύων ἔθνος οὐδέως ἐδεδόνητο, καὶ τὰς μὲν τοῦ Μαρξίμινου τιμῆς καθήρουν, εἰκόσι δὲ καὶ ἀνδριάσι Γορδιανῆ τὰς πόλεις ἐκόσμουεν πῶς τε κρεῖον αὐτῶ ὀνόματι προσδέχοντες, Ἀφρικανὸν ἐκάλει· ἀφ' ἑαυτῶν. ἔπω γὰρ Λίβυες ἑσὸ μεσημβρείαν τῇ Ρωμαίων φωνῇ καλένται.

ιδ'. Ο δὲ Γορδιανὸς ἐν διατείχας τῇ Θύσφω, ἔνθα πάντα ἐπεσέχθη, ἡμερῶν πινῶν, ἡδὴ φέρων βασιλέως ὄνομα καὶ χηῖμα, ἀπ' ἄρας τ' τ' Θύσφω, εἰς τ' Καρχηδόνα ἠπάχθη, ὡς ἡδὲ μερίσιω τε ἔσαν καὶ πολυάνδραπον, ἴν ὡσπερ ἐν Ρώμῃ πάντα παρῆν. ἡ γὰρ πόλις ἐκείνη, καὶ δυνάμει χρημάτων καὶ πλήθει τ' κατοικόντων, καὶ μεγέθει, μόνως Ρώμης ὑπολείπεται, φιλονεκοῦσα πρὸς τ' ἐν Αἰγύπτῳ Ἀλεξάνδρου πόλιν πρὸς δ' Ἀτρείων. εἰπέο δὲ αὐτῶ πάντα ἡ βασιλικὴ πομπή· ἡ μὲν στρατιωτῶν οἱ πνεῖς ἦσαν ἐκεῖ, καὶ τ' κατ' ἐπὶ πόλιν ὀπλιτιστῶν νεανίσκων, ἐν χηῖμα τ' κατ' ἐπὶ Ρώμῃ προσῖόντων δρυφόρων. αἱ τε ἑτάδοι ἐδαφνηφόρον, ὅπερ ἐστὶ σύμβολον εἰς τὸ ἀφ' ἑαυτῶν τὰς βασιλικὰς ἀπὸ τ' ἰδωλικῶν. τὸ δὲ πῦρ προσπόμπειν, ὡς ὑφιν καὶ πύχλω ἔχειν πρὸς ὀλίγον, ὡσπερ ἐν εἰκόνει, τ' Ρώμης τ' Καρχηδόνας πόλιν.

ιδ'. Ο, τ' Γορδιανὸς χεῖμα μάλιστ' τε ἀμύπησαι ἐπέμπετ' πρὸς ἑκά-

subire: simul ætate jam exacta minimè recusatūm putabat, quin (si ita res posceret) etiam Imperatoriis honoribus immoreretur. Igitur statim tumultuari omnis Africa, sublatifque Maximini honoribus, civitates pleræque imagines Gordiani ac statuas ponere. Sed eum quoque à se cognominarunt Africanum. Nam qui ad Meridiem Libyes habitant, Afri Romana voce nuncupantur.

XIV. At Gordianus, aliquot dies Thyftri commoratus, qua in urbe hæc acta fuerant, nomen Imperatoris jam cultumque gerens, Carthaginem proficiscitur, ut in civitate maxima, quamque populosam norat, omnia quasi Romæ agerentur: siquidem urbs illa vel opibus, vel populi frequentia, vel magnitudine, tantum Romæ concedens, cum Alexandri urbe Ægyptiaca de secunda palma contendit. Sequebatur autem ipsum principalis pompa omnis, militifque quicunque aderant, juvenifque urbani procera statura, ad eorum similitudinem, qui Romæ Imperatorem comitantur: virgæ item laureatæ, quo insigni Principes à privatis dignoscuntur. Prætereaque ignis de more præferabatur, ut speciem (fortunamque exiguum sane ad tempus) Romanæ civitatis Carthago representaret.

XIV. Cæterum Gordianus literas complures ad primum quemque

quemque Romam misitabat, atque ad proceres Senatus, quorum erant ei permulti amici, ac necessarii. Scripsit item publicè ad Senatum populumque Romanum, significans Afrorum erga se consensum: simulque accusans Maximini crudelitatem, quam esse omnibus magnopere invisam sentiebat. Ipse omnem præ se mansuetudinem ferebat. Nam & delatores omnes exilio affecit; & iis, qui parum iusto iudicio damnati fuerant, iterum defendendi sui potestatem indulguit. Quin exules quoque in patriam restituebat, ac militibus plura se, quàm quicquam antea, largiturum, populoque ingens daturum congiarium pollicebatur. Idem præfectum quoque prætorii Vitalianum, ferum crudelemque hominem, charissimum devotissimumque Maximino, in ipsa urbe curavit interimendum. Siquidem suspectans, ne ille suis inceptis fortiter resistendo, ceteros quoque metu perterritos à se averteret, mittit provinciæ quæstorem, adolescentem audacissimum, corpore validum, atque ætate florentem, promptumque ad omne periculum pro se suscipiendum: traditis centurionibus, ac militibus nonnullis, cui etiam literas dedit obsignatas duplicibus tabellis, per quas arcana occultaque ne-

σον τῷ χριτῷ τῷ Ρώμῳ περὶ τῶν
δοκῶντων τοῖς τε τῷ συλλήπτῃ δοκι-
ματάτοις ὁπίσθῃ, ὧν ἦσαν αὐτῷ
πλείστοι φίλοι τῷ καὶ συγγενῆς. ἐποί-
ησε δὲ καὶ δημοσίᾳ χάμματα πρὸς
τῷ τῷ Ρωμαίων δήμῳ καὶ τῷ συλλήπῳ,
δὲ ὧν τῷ τῷ Λιβύων ἐδήλῃ εἰς ἑαυ-
τὸν σύμπνοιαν, τῷ τε Μαξιμίνῳ ὁ-
μότητος κατηγορεῖ, σφοδρότατα εἰ-
δὼς μισοῦν. αὐτὸς τῷ πᾶσι τῷ τῷ
ὄβητα ὑποχρεῖτο, συκοφάντας τε
πάντας φυλάσσων, καὶ παλινδικίαν
διδὼς τοῖς ἀδικῶς χλακειδεῖσι,
τῶς τῷ φυλάδας εἰς τὰς πατεῖδας
ἐπαύρων. τῶς δὲ στρατώτας ὑπέ-
χελο ὁπίσθῃ χρημάτων ὅσον ἕδει
καρτέρον, τῷ τε δήμῳ νομᾶς ἐπι-
γίλα. ἀνενοήτως δὲ τῷ καρτέρον ἀ-
ναρεθῶναι τῷ χριτῷ τῷ Ρώμῳ τῷ στρα-
τηπέδῳ περὶ τῶν Βιταλιανῶς δὲ
ἦν ὄνομα αὐτῷ. τῶτον ἦδη τραχύ-
τατα καὶ ἀνόμιλα πράττοντα, φιλι-
τατὸν τῷ ὄντα καὶ χερσισωμῶν τῷ
Μαξιμίνῳ. ὑποπέδων ἔν μὴ τοῖς
στρατηγεῖσι γυναικῶς ἀντιπῆ, καὶ τῷ
ἐκείνῳ φόβῳ μηδεὶς αὐτῷ συναρῆται,
πέμπῃ τῷ ταμίαν τῷ ἔδρας, νεανί-
σκον φύσει εὐταλμον, καὶ τὸ σῶμα
καὶ ἀγῆν, καὶ τῷ ἡλικίαν ἀκμαζόντα,
καρτέρον τῷ εἰς τῷ ὑπὲρ ἑαυτῶ κίνδυ-
νον παραδὼς αὐτῷ ἐκαστοντάρχης
καὶ στρατώτας τινὰς, οἷς ἔδωκε κα-
τασεσημασμένα χάμματα ἐν πυ-
λῶσις πύργῳ, δὲ ὧν τὰ ὑπορῆντα καὶ
κρυπτὰ ἀγέματα τοῖς βασιλεύσιν

ὄπισθ' ἔλθεται. κελδεὶ δὲ αὐτοῖς, πρὸ
 πῆς ἔω εἰς τὴν Ρώμην κατηγούσιν,
 ὄπισθ' ἔλθαι ἐπὶ Διόζωλῳ καὶ ἀνακε-
 χωρηκότῃ τῷ Βιταλιανῷ ἐν τῷ τῷ
 διακρίσει οἰκίσκῳ, ἔνθα μόνον τὰ
 ἀπόρητα καὶ κρυπτὰ δοκῶντα ὑπὸ
 σωπείας τῷ βασιλέως ἠρώνατε, καὶ
 ἐξήταζε διηλώσαι τε ὅτι φέρουσι
 χαίματα πρὸς Μαξιμίον ἀπόρη-
 τα. ὅτι τῷ τῷ τῷ τῷ πεμφθῆ-
 ναι ὑπὸ ἀσφαλείας τοῦ βασιλέως.
 ἀποστολήσασθαι τὸ βύλεσθαι καὶ ἀγα-
 χθῆναι αὐτῷ ἰσχυρότερον, ἀπαλεί-
 λαι τε τὰ ἐντελευτήρια. ἀγαχθῆναι
 τὸ ἐκείνῳ πρὸς τὸν σφραγιστὴν ὄπι-
 γνωσιν, προσημύνας ὡς δὴ ἐρῶν-
 τὰς π, οἷς εἶχον ὑποκολλητοῖς ζί-
 φεισι φονεῖσθαι. ὑπὸ πάντα πρὸς χά-
 ρισεν ὡς ἐκέλευσεν. ἐπὶ γὰρ νυκτὸς
 ἕσης, ὡς ὑπὸ ἐκείνῳ εἰσάδει πρὸς ἡ-
 μέρας προίεναι, ἡ ὑπόσχεσι αὐτῷ ἰ-
 διάζοντι, μηδὲ πολλὰ πλῆθος πα-
 ρόντος. οἱ μὲν γὰρ ἔδωκεν προσημύνας. οἱ
 τὸ ἀποσαγορεύσαντες, πρὸς ἡμέρας ἀ-
 νακεχωρήσασθαι. ἡσυχίας ἐν ἕσθι, ὀλί-
 γων τε πρὸς τὴν οἰκίσκῳ, διηλώσαντες
 αὐτῷ τὰ προσημύνα, ἔραδιως εἰσεδέ-
 χθησθαι. ὄπισθ' ἔλθαι δὲ τὰ χαίματα,
 ἐκείνῳ τὸ σφραγιστὴν πρὸς ὄψις ὄπι-
 θ' ἀλλοθί, προσημύνας τὰ ξιφί-
 λα καὶ πύσαντες, φονεῖσθαι, ἔχοι-
 τες τὴν αὐτῶν πρόσωπα, προσημύσαν. οἱ
 δὲ παρόντες, ἐκπλαγῆτες ἀνεχωρήσασθαι,
 οἰόμενοι Μαξιμίον τὸ κέλευσεν εἶναι.
 καὶ γὰρ ἐποίησε τῷ τῷ πολλὰς, καὶ

gotia significare imperatores
 confueverunt. Juber itaque illos
 intrare urbem ante lucem, ac
 dum adhuc in actibus occupatus
 esset Vitalianus, accedere ad eum
 intra cellulam, ubi res secretas
 atque arcanas ad salutem Prin-
 cipis pertinentes scrutari at-
 que inquirere confueverat: fer-
 re se literas arcanas à Maxi-
 mino, & ad hoc à quopiam
 esse missos in Regis securi-
 tatem; simulare etiam se velle
 cum illo remotis arbitris collo-
 qui, & quæ sibi mandata es-
 sent exponere. Dein signis ag-
 noscendis occupatum, pugio-
 nibus, quos in sinu occul-
 tos haberent, de improvviso
 confoderent. Quæ scilicet om-
 nia ex sententia successerunt.
 Etenim ante lucem, quo tem-
 pore prodire illi mos fuerat,
 inveniunt hominem pænè so-
 lum, paucis tantum circum-
 stantibus: quippe alii nondum
 venerant, alii salutato abier-
 rant, priusquam dilucesceret.
 Igitur vacante illo, ac pau-
 cis duntaxat ante cellulam in-
 ventis, ubi quæ suprâ dixi-
 mus nunciaverunt, facilè scilicet
 intromissi sunt: porre-
 ctisque epistolis, contemplan-
 tem eum signa diligentius,
 prolatis pugionibus confodi-
 unt, nudoque eos manibus
 præ se tenentes profiliunt, om-
 nibus loco cedentibus. Nam
 id Maximini factum imperio
 putabant. Quando idem sæpe-

1. Lego ἐπίσημον. Steph.

2. Πολὺ τῷ οἰκίσκῳ subaudiendum

ἐπὶ προσημύνας. Syllburg.

nume-

numero etiam in eos facere consueverat, qui antea ipsi carississimi videbantur. Dein videntes media sacra via, proponunt epistolam Gordiani ad populum, literasque item ab illo consulibus ipsis, cæterisque reddunt, vulgata etiam fama interfecti Maximini. Quod ubi auditum est, statim universus populus discurrere undique furenti similis. Nam etiam ubique vulgus semper ad res novas levissimum, tamen Romana plebs in primis, quæ ex magna, variaque etiam peregrinorum multitudine constat, longè cæteris mobilior est.

XVII. Igitur statuz atque imagines Maximini, cæterique honores statim convulsi, claufumque antea formidine odium, licentia jam & potestate adepta, nullo prohibente effundebant. Quare Senatus quoque frequens, etiam de Maximino certi nihil habebat, ex præsentis fortuna rem conjectans, abolitis illius honoribus, Gordianum filiumque ipsius Augustos declaraverunt: statimque delatores atque accusatores universi aut effugerunt, aut ab iis quos offenderant occidebantur. Procuratores autem, & qui jus in illius crudelitatis ministerium dicebant, tracti à plebe sunt, abjectique in cloacas. Multi item infantes occisi. Nam & creditorem suum quisque, & adversarium in forensibus cau-

αὐτὸς τὸς δοκῶντας ἔβη φιλάτους. κατὰ τὴν δόξαν δὲ διὰ μέσης τῆς ἱερᾶς οδοῦ, προπιδέασαι τὰ πρὸς τὸ δῆμον τῷ Γορδιανῷ γράμματα, τοῖς τῷ ἑσάτοις καὶ τοῖς λοιποῖς τὰ ἐπεσαλευθῆσα διδάσαι. ἀποκαταίνονται τῷ ἑσάτῳ φήμη, ὡς ἄρα καὶ Μαξιμίνου εἶναι ἀνηρημένον. ὡς δὲ διεφύτισσε πάντα, εὐθέως πᾶς ὁ δῆμος ὡσαύτῃ ἐνδοσιῶν διέδει πανταχοῦ. καὶ πάντες μὴ γὰρ ὄχλοι, κοῦφοι πρὸς τὰ κακοτομέωμα. ὁ δὲ Ῥωμαίων δῆμος ἐν πλήθει μερίσῳ καὶ ποιίλῳ, συλλυθῶν τῷ ἀνθρώπων, πολὺ καὶ ἐξέδιον ἔχει τὸ τῷ γνώμης ἐκλήνχον.

ιζ'. Ανδριάντες ἔν καὶ εἰκόνας, πιαί τε πᾶσαι τῷ Μαξιμίνῳ κατεσπῶντο καὶ τὸ κρυπτόν πρότερον διὰ φόβον μῖστος, ἀδεές καὶ αὐτῶν ἐξέχῃτον. ἢτε συλλυθῶν συλλυθῶσα πείν τὸ ἀκρίβες εἶδέναι αὐτῷ Μαξιμίνῳ, ἐκ τῆς παρέσης τύχης τὰ μέλλοντα πρὸς αὐτῶν, τῷ Γορδιανὸν ἅμα τῷ ἑσάτῳ σεβαστῶν ἀναγορεύσει. πᾶς δὲ τῷ Μαξιμίνῳ πιαὶ ἀναβέπτεσι. συκοφανταί τῷ ἑν καὶ οἱ ἑσάτοις πινον κατήγοροι, ἢ ἐφώγον, ἢ ὑπὸ τῷ ἀδικηθέντων ἀνηρέντο. ὁπότεροσποί τε καὶ δικασταί. οἱ τῷ ἐκείνῳ ὠμότητος ὑπερέτι, συρέτιες ὑπὸ τῷ ὄχλῳ, εἰς τῆς ἔχεται ἐξέπιπνῶν. φόνος τε καὶ ὀλιγῶν ἐχέτο, καὶ μὴδὲν ἀδικησάτων ἀνθρώπων. δαιμασῶς γὰρ ἑαυτῶν, ἢ καὶ ἀλλοτρίων ἐν πράγμασιν ἀγοραίοις, καὶ εἰπὸς πρὸς πνα βραχεῖαν αἰτίαν

εἶχε μίσους, ἡ ἐπιναβαίνοντες ἢ οἰκίσουσιν ἀπροσδοκίως, ἐπιπράζοντες, ὡς συκοφάντας ἐσύλησάν τε καὶ ἐφρόνισεν. ἡ ἐν προχώματι ἐλδοθεῖας ἀδείας ἢ εἰρηλικῆς, ἔργα πολέμου ἐμφυλίου ἐγένετο ὡς καὶ τὸν τὴ πόλεως ἐπάρχοντα καὶ παρ᾽ αὐτοῦ πολλὰς ἑσπέριας (Σαβίνου ἢ ἢν ὄνομα αὐτῶ) βελοβύχον καλίσσαι τὰ γυνώμενα, ξύλω παιδέντα καὶ ἢ κρανίον, τῆ δὲ τῆσαι.

ἡ. Καὶ ὁ μὲν δῆμος ἐν τέτοις ἢν. ἡ δὲ σύγκλητος, ἀπαξ ἀναξίφθεντος κινδύνου, φόβου ἢ Μαξιμίνο παύσαι ἐπαρῆεν εἰς τὸ ἀποστῆσαι αὐτῶ τὰ ἔθνη. ἢ πρεσβεία τὸν πανταχοῦ πρὸς παύσαι ἡγουμένους ἐξέπεμφθησαν, ἐπιλεχθέντων ἀνδρῶν ἐκ τε τῆς συγκλήτου αὐτῆς, καὶ τοῦ ἑσπέρια τὰ ἑσπέρια, καὶ ἀδοκίμων χράμματα ἢ πρὸς παύσαι, τὴν Ρωμαίων καὶ τῆς συγκλήτου γνώμης δηλοῦντα, προτέρον τὰ ἢ τὰς ἡγουμένους συναίρεται τῆ κοινῆ παύσει καὶ συναίρεται ἢ βελοβύχοι τὰ δὲ ἔθνη πείθεται Ρωμαίοις, ὡς δημόσιον ἀνοθεῖν τὸ κράτος ἔθνη, αὐ-

fis, & ut quemque aliquis levissima de causa oderat, impetu in domum facto, bonifque directis, trucidabant. Ita sub specie libertatis, pacifque prætectu, civilis belli facinora edebantur. Quin præfectum quoque urbi Sabinum, qui antea pleraque munia Consularia obierat, prohibere talia conantem, fuste capiti illiso mataverunt.

XVIII. Hoc igitur populus agitabat. Enimvero Senatus, quando jam semel periculum subierat, metu Maximini, nihil sibi ad sollicitandas ad defectionem provincias reliqui faciebat. Quocirca legationes undique ad rectores provinciarum mittebantur, electis è senatorio equestrique ordine clarissimis hominibus, cum literis, quibus S. P. Q. R. mens exponebatur: qui procuratores ipsos hortarentur, uti communem patriam capeferent, curiamque Romanam tuerentur: persuaderentque nationibus, ut in fide populi Romani perseverarent, cujus proprium antiquitus Imperium foret, veterimumque cum

1. *Επιναβαίνοντες* π. οἰκίσουσιν. pro π. aptius substituemus articulum τῆς. Sylburg.

2. Hic quoque desiderari puto ἢ post ἢν παρ᾽ αὐτοῦ. Steph.

3. Quia Senatus ad omnes provincias & portuum custodes literas dedit; ne aliquid commeatum in Maximini potestate veniret: miserat præterea per omnes civitates Prætorios & Quæstorios viros, qui ubique custodias

agerent, & omnia contra Maximinum defenderent. Jul. Cap.

4. *Βελοβύχοι*. Ferri aliquo modo potest hæc sententia, [iis qui communis patriæ & senatorum concessui consulum cuperent] sed tunc pro τῆ aptius legeretur τῶς, alioqui legi etiam posset, καὶ τῶς ἢν συναίρεται βελοβύχων. Capit. vel ut Stephano placet, mutanda forsitan ista vox βελοβύχοι in βελοβύχοι.

illis

illis amicitiae jus à majoribus institutum. Quocirca plerique legatis benignè exceptis, populos ad defectionem pertulerunt, quod scilicet primum fuit; adedò incredibili apud omnes odio Maximinus laborabat. Igitur omnibus, quicumque apud ipsos magistratum gerentes cum Maximino sentiebant, repente ad unum occisis, ipsi universi ad Romanos defecerunt. Pauci tamen inventi, qui legatos ad se missos interficerent, aut ad ipsum mitterent, adhibitis custodiis: qui deinde omnes exquisitissimis à Maximino suppliciis affecti sunt.

X I X. Hæc mens Romanæ civitatis, hic animus fuit. Quæ postquam Maximino nunciata sunt, quamquam tristis ac sollicitus, tamen illa se contemnere simulabat. Ac primo quidem alteroque die domo quietus, ad amicos de eo negotio retulit. Cæterùm exercitus omnis, cunctique ejus regionis mortales, & si rem omnem intellexerant, intumuerantque animis, audacia rerum tantarum, ac novitate; tamen pro se quisque tacebant, ac se ignorare omnia simulabant. Quippe tantus erat Maximini metus, ut nihil illum plane latèret, omniumque non solum verba, sed

τὰ τε φίλα καὶ ἐσπίκοια ἐν προγῶν. οἱ πλείους μὲν οὐδ' προσήκαντο τῷ πρεσβείαν καὶ τὰ ἔθνη Ἀποσιωνίαις, ἑσπίως μίσει τ' Μαξιμίμου τυραννίδου, τὰς δ' ἐκείσε ἰσχυροτάτας, εἰ τὰ Μαξιμίμου φρονοῖεν, ἀποκλείναντες, προσέθεντο Ρωμαίοις. ὀλίγοι δὲ πνίες ἢ διχρήσαντο τοὺς ἐλθόντας πρέσβεις, ἢ μὲν φρουρὰς πρὸς ἐκείνον παρέπεμψαν οὓς συλλαμβάνων, αἰμῶς ἐκόλαζεν.

19. Τὰ μὲν καὶ τ' Ρωμαίων πόλιν τε καὶ γνώμην, τοιαῦτα μὲν. ὡς δ' ἀπὸ τῆς τῶν Μαξιμίμου τὰ πεπραγμένα, ἡ σκυθρωπὸς τ' ἦν, καὶ ἐν μεγάλας φροντίσι. προσεποιεῖτο τ' αὐτῷ χεῖρα φρονεῖν. τ' μὲν ἔνθα πρὸς τὴν καὶ δεύτερας ἡμέρας ἔνθεν ἔμεινεν ἡ συστάσις, καὶ τοῖς φίλοις πρὸς τοὺς πρῶτους κοινόμενοι. τὸ δ' ἐξατόπῃ παρ' τὸ σὺν αὐτῷ, οὔτε ἐπέκλινα πάντες ἄνθρωποι ἐγνώσαν μὲν τὰ διαβεβαιώματα, καὶ διοίδαμον πᾶσιν αἰσχυρὰ καὶ πικρὰτων ἔργων ἐν τὸν λυμῶν κλονομῖα. ἐδέετο πρὸς πᾶσι ἐλεγεῖν, ἔτ' εἰδένασι πρὸς προσεποιεῖτο. τοσούτου γὰρ ἦν ὁ Μαξιμίμου φόβος, ὡς μηδὲν αὐτὸν λανθάνειν, ὡς ἀφελῆσαι τὸ πύπτιον ἐ μόνον τὰ διὰ

1. Suspicor istam vocem πρὸς τὸν ἄλλοτ' sine adiectione. Steph.

2. Aliter eum esse affectum scribit Capitol. hujusmodi verbis, arripuit

gladium, quasi senatum posset occidere: conscindebat vestem regiam, jaciebat se in parietes, nonnunquam terræ se prosternebat. Capitol.

φωνῆς καὶ γλώττης ποροφερθῆναι, ἀπὸ καὶ τὰ δι' ὄψεως ἰδέσθαι, ὁ μὲν τοὶ Μαξιμίνοιο συγκαλέσας πάντας τὸ στρατὸν εἰς τὸ πρὸ τῆ πόλεως πεδίον, προσελθὼν τε τῆ τρίτης ἡμέρας, ἀνέσθαι τὸ βῆμα, ὅσπερ ἄλλοις τὸ βιβλίον ὅσπερ αὐτῶν ἦσαν συμπάσαις πῆναι τῶ φίλων, ἐξ ἀναγνώσεως ἔλεξε τοιαύτην.

Δημιγοεῖα Μαξιμίνοιο.

Ἰθ'. Ἀπὸ οὗ οἶδα καὶ ὅσα ἔδξα λέξων πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἂν ἐγὼ οἴομαι, καὶ θαύμαστον, ἀπὸ χλῆνης καὶ γέλωτος ἄξια. ὅπλα ἐφ' ὑμᾶς καὶ πῶ ὑμετέραν ἀνδρείαν ἐ Γερμανοὶ αἰρῶνται, ὡς πολλάκις ἐνίκησαν καὶ Σαυρομάται, οἱ αὖτε εὐφροσύνης ἐκάσθητε ἰκελιδονίαι. Πέρσαι τὸ οἱ παλαιὰ Μεσοποταμίαν καλαστέρησιν, νῦν ἡσυχάζουσιν, ἀναπητῶς ἔχοντες τὰ ἐμῶν, ὅσων τε τὸ ὑμετέρας ἐν τοῖς ὅπλοις, ἀρετῆς τε πείρα τῶν ἐμῶν πράξεων, ὡς ἐγνώσθ' ὅτε τῶν ὅπλων οὐχ οὐκ ἔστιν ἡγεμονία, ἀνεχέσθαι αὐτῶν, ἀπὸ γὰρ μή τι ἀρετῆ καὶ καταγέλαστον εἶπεν Καρχηδόνιοι μεμνησάμενοι, καὶ πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἐν ἐχάτω μέρει ὄντα φρονεῖν, πείσαντες ἢ βιασάμενοι, ὡς ἔστι ἐν πόμπῃ παύσαι βασιλείαν, τίνι δαξ-

nutus quoque speciemque oris observaret. Tertio verò die convocatis in campum ante urbem militibus suis, Maximinus tribunal incendit, atque ex libello orationem ab amicis compositam, in hanc sententiam recitavit.

Oratio Maximini.

XIX. Scio me vobis incredibilia novaque dicturum; sed (ut ego existimo) non tam admiratione quam risu digna. Arma vobis vestraeque virtuti non Germani inferunt, saepe devicti: non Sarmatae, qui de pace nobis quotidie supplicant; Persae item, qui olim Mesopotamiam pervagabantur, nunc suas intra sedes quiescere boni consulant, cum gloria in armis vestra, tum rerum à me gestarum periculo edocti, quae jam tum illis innotuerunt cum tuenti ripas exercitui praefuimus. Verum (nequid magis ridiculum dixerim) Carthaginenses insaniunt, atque sene infelicissimo & extremo jam aetatis delirante, dubium suafu an coactu, quasi aliqua in pompa ludunt principatum. Quo enim freti exercitu? cum

1. Scribendum videtur αὐτῶν, illud autem ἀνεχέσθαι (si mendosum non sit) ad ἀρετῆς refertur. Steph.

2. Gordianus senex & debilis & morti vicinus sumsit imperium. Capitol.

apud eos proconsulis ministerio lictores satisfaciant. Quibus porro usuri armis? ubi praeter lanceas exiguas ad feras excipiendas, nihil sit telorum; proque bellicis exercitationibus chori tantum, dictaque procacia, & numeri quidam usurpentur. Neque verò vos perterrefecerint quae facta in urbe nunciantur: nempe Vitalianus per dolum fraudemque occisus est. Quam autem leve, instabileque sit Romani populi ingenium, quam prompta clamorū tenuis audacia, notissimum scilicet vobis est. Si duos modò tréves armatos conspexerint, trudentes alter alterum, & proculcantes, ac suum quisque periculum fugitantes, publicum neglectui habent. Quod si quis vobis etiam quae acta in Senatu sunt, renunciavit, non est profectò quod miremini nostram illis continentiam duriores videri, atque ob id morum congruentiam vitamque illius luxuriosam nobis anteferri. Quippe apud illos tortissima quaeque ac gravissima pro asperrimis, dissoluta atque ebacchantia promitibus voluptuariisque habentur. Quocirca nostrum quidem Imperium, quoniam industrium atque moderatum, averfantur. Gordiani delectantur nomine, cujus infamia vitæ mini-

ἐσθλὴς κρατὸς, καὶ παρ' οἷς εἰς τιμὰν ἢ ἡγεμονίαν καταστρέφονται ἀρκῶσι βαρβαροὶ καὶ πτωχὰ φέροντες ὄπλα, παρ' οἷς ἕδεν ἰπλοὺν δερατίων οἷς παρὸς θεία μονομαχῶσι; τὰ πολεμικὰ αὐτοῖς γυμνάσια, χοροὶ καὶ σκαμνῶν καὶ ἔσθροι. καὶ δὲ πᾶσι ἡμέρῃ ἐκπαλιπῶν τὰ κατὰ Ρώμην, ἀθλητῶντα. Βιταλιανὸς δὲ ἀνιέρθη, δόλο καὶ ἀπάτη ληρθεὶς. τὸ δὲ Ρωμαίων δήμιον τὸ κῆρον καὶ οὐ μετὰ βολον καὶ ἀγνοεῖτε, καὶ μέχει βοῆς θρασυῖ. εἰ δὲ ἢ τῶν ὀπλιτῶν ἰδὲ καὶ μόνον, καὶ δήμιον ἀδύνατοι τε καὶ πατέμενοι, φάλλον ἕκαστος ἴδιον κίνδυνον, τὸ κοινὸν ἀμελῶς ἔχει. εἰ δὲ καὶ τὰ τῆς συλλήψεως ὑμῶν διήγησας, μὴ θαναμαίετε εἰ τὸ μὴ ἡμέτερον σῶφρον. πᾶσι αὐτοῖς δοκεῖ τὸ δὲ ἡμῶν σῶφρον, ἐν ἀκολάσῳ βίῳ ἐκείνῳ περιπατοῦν καὶ τὸ μὴ ἀνδρεία καὶ σεμνὰ ἔργα, φοβερὰ παραγορεύουσι. τὰ δὲ ἀνεμῶν καὶ ἐκβασανθῶν, ὡς ἡμερὰ δι' ἡδονῆς ἔχουσι. δὲ παρ' οἷς τὴν ἐμὴν ἀρχὴν, ἔσαν ἐπιστραφῆ καὶ κόσμον, ἀποστῆναι διάκοντα. ἡδῆσαν δὲ τὸν Γορδιανὸν ἐν ἡμαθίᾳ, οὗ τὸν ἀφελθῆναι βίον καὶ ἀγνοεῖτε. πρὸς τέτους

1. Pro *πλιον* rectius legitur *πλιν*. Sylburg.

2. Melius constabit sententia, si dissolutionem post *ἡμῶν* tollas & post *ἀνεμῶν* collaces, hoc sensu [Illius vero

in vitâ intemperanti morum similitudo nobis anteponitur, i. e. quia in vitæ intemperantiâ similis ut populi Rom. nobis antefertur. Sylburg.

καὶ τοιοῦτους ἡμῖν ὁ πόλεμος, εἴπῃς οὕτως αὐτὸν καλεῖν βούλοιο. ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγοῦμαι, ὡς οἱ πλείοσι, καὶ χάρον παίτες, εἰ μόνον Ἰταλίας ἐπικαίημι, ἰκετείας θαλλὸς καὶ τέκνα προτεινόνας, ὑποσφώσῃν αὐτὰς τοῖς ἡμετέροις ποσίν. οἱ δὲ λοιποὶ διὰ δειλίαν καὶ φαυλότητα φέζονται, ὡς ὑπάρξαι ἐμοί τε καὶ ὑμῖν τὰ ἐκείνων πάντα δεῖναι, ὑμῖν τε ἀδελῶς λαβῆσι καρπῶδες.

κ'. Τοιαῦτά περ εἶπὼν, ² βλάσφημά τε πολλὰ εἰς τὴν Ρώμην καὶ τὴν σύλκην, εἰ δὲ ὄν παρεφθέγγετο, ἀποξέψας, ταῦς τε διὰ χάρον ἀπειλαῖς καὶ τετραχέσι παροσώπων νόημασιν, ὡς πρὸς παρόντας ὀργισθεῖς, ἐπαγγέλλει τὴν ἐπὶ Ἰταλίαν ἔξοδον διανείμας τε αὐτοῖς ἀμύπητα χρέματα, μίας ἡμέρας ἀγλιπῶν, τῆς ὁδὸς εἰχέτο, πολὺ πῖ πλείον ἐπαγόμενον στρατὸν, τὴν τε ἐπὶ Ῥωμαίοις δυνάμιν. εἶπετο δὲ αὐτῷ καὶ Γερμανῶν καὶ οὐκαὶ ἀφρόνητον ἀειδμὸς, ὡς τοῖς ὄπλοις κεχείρωτο, ἢ πείσας ἐς φίλιαν καὶ συμμαχίαν ἐπῆκετο. μηχαναί τε καὶ πολεμικὰ ὄργανα, καὶ ὅσα πρὸς τοὺς Βαρβάρους, ὧν ἐπεφέρετο, αὐτὸς μὴ χαλατέραν τὴν ὁδοποιεῖαν ἐποίητο διὰ τὴν ἤδη ὀχημάτων καὶ

mè vos præjerit: Igitur adversus hos atque hujuscemodi homines bellum vobis est, milites: si tamen bellum id appellandum. Nam ut mihi quidem atque aded cæteris omnibus videtur, non prius Italiam attigerimus, quam illorum maxima pars ramos supplices liberosque suos præferentes, nostris se pedibus advolvent, aut formidine degeneri fugam facient: ut mihi liberum sit bona illorum vobis contribuere, quibus in perpetuum perfruari.

XX. Hæc cum dixisset, ac multa in civitatem Senatumque universum interpellatumque probra jecisset, manuumque gestibus minabundus, trucique vultu nutuque oris quasi præsentibus irascens, profectiorem in Italiam edicit. Diviisque inter milites ingenti stipendio, uno tantum die interjecto facere, iter incepit, magnum secum exercitum, atque universas adducens Romanas copias. Sequebatur eundem etiam Germanorum haudquaquam negligendus numerus, quos vel armis subegerat, vel in amicitiam societatemque adsciverat. Præterea machinæ & bellica instrumenta, quæque alia adversus Barbaros comparaverat. Cæterum tardius iter faciebat, ob vehicula resque alias usui necessarias quæ undiquaque

1. Idem est in fine hujus concionis apud Jul. Cap. nam ait ibi quoque Maximinus, eamus contra Senatum & Afros, quorum omnium bona vos ha-

bebitis. Cap.

2. Irati ac insanientis prorsus Maximini descriptionem copiosior legos apud Jul. Cap.

importabantur. Nam cum
repentinum id illi iter obve-
nisset, non cujusquam provi-
dencia (ut confueverat) sed tu-
multuario ac festinato mini-
sterio, quæ erant militibus ne-
cessaria colligebantur. Igitur
præmittere Pannoniorum co-
hortes decrevit, quibus fretus
maximè erat, quæque primæ
Imperatorem consulaverant,
atque ultro etiam pro illius
salute omne periculum depo-
scebant. Iis igitur imperavit,
ut cæteras copias præcederent,
ac regiones occuparent Italiae.

XXI. Dum in itinere Ma-
ximinus est, res interea Car-
thagini præter spem magno-
pere successerunt. Erat au-
tem Capellianus quidam, Se-
natorii ordinis vir, procura-
tor Mauritanie Romanis sub-
jectæ, quæ ab ipsis Numidia
appellatur. Ea gens munita
exercitibus fuerat, à quibus
Barbarorum incurfus ac po-
pulationes coercerentur. Quare
haud contemnendam militum
manum circa sese habebat. Cum
hoc igitur Capelliano veteres
Gordiano similtates ex fo-
rensi quadam disceptatione in-
tercesserant: Quocirca nomen
adeptus Imperatoris, successo-
rem illi misit, atque absce-
dere provincia imperavit. Ille
ea re indignatus, ac principi
suo devotus, à quo magistratum

ὀπιτηδείων πανταχόθεν συλομιδῶν,
αἰφνιδίως γὰρ ἡρουμένων τ' ἐπ' Ἰτα-
λίαν ὁδῶν, καὶ ἐκ παρρησίας, ὡς ἄρ'
εἰώθει, ἀλλ' ἐξ αὐτοχεθῆς καὶ ἐπι-
γύσεως ὑπηρεσίας, τὰ χρεώδη τῶν
στρατῶν ἠθροίζετο. ἔδοξεν ἔν αὐτῷ
προπέμψαι τὰς ἑξὶ Παύλων φά-
λαγγας, ἐκείνοις γὰρ μάλιστα ὀπι-
σθεῖν, οἷον αὐτὸν καὶ πρῶτον ἀ-
νεῦπον βασιλεῖα, ἐδελονταὶ τ' ἑσθ'
αὐτὸν κινδυνώειν ἐπιχρῆντο. ἐκέ-
λευσεν ἔν αὐτοῖς φθάσαι τ' λοιπῶν
διώσων, καὶ τὰ ἐν Ἰταλίᾳ χεῖρα
προκαταλαβεῖν.

καὶ. Καὶ οἱ καὶ περὶ Μαξιμίον
ἄδοι πόρρον ἐν δὲ τῇ Καρχηδόνι
ἔχ', ὡς ἠλπίκεθ', τὰ πράγματα
πρόχωρει. Καππιλιανὸς γὰρ ὡς πρὸ
ἔνομα, ἑστ' ἀπὸ συγκατάθεσιν ἦγειτο δὲ
Μαυρησίαν τ' ὑπὸ Ρωμαίοις, Νο-
μάδιον ὃ καλεῖσθαι. τὸ δὲ ἔδνον
στρατοπέδοις πεφρακτο, διὰ τὸ πε-
ρικεῖσθαι πολλῶν Μαυρησίαν ἑστ'
βαρβάρων, ὡς ἂν ἐπέχοι αὐτῶν
τὰς ἐξ ἐπιδρομῆς ἀρπαγὰς. εἶχεν
ἔν τῷ ἑαυτῷ διώσων καὶ ἐνκατα-
φρόνητον στρατωτικῶν. πρὸς δὲ τὸν
Καππιλιανὸν τῆτον καὶ ὁ Γορδιανὸς
ἀπεχθῶς προσέειπε ἀνάγειν, ἐκ πρὸ
ἀγοραῖς διαφορᾶς. τότε τοίνυν
ἐν τῷ τ' βασιλείας ἡρόμεθ' ὀνό-
ματι, διάδοχόν τε αὐτὸν ἐπέμψε,
καὶ τ' ἔδνον ἐξήγειν ἐκέλευσεν. ὁ δ'
πρὸς τ' ταῦτα ἀγαμνήσας, τῷ τε

1. Rectius fortasse ὁ Γορδιανὸς ἀ-
συχθῶς ἀδικεῖ καὶ ἀνάγει, transpo-
Sylburg.

Μαξιμίω καδοσίμω, ὃς ἔκλυε τὴν
δημονίαν πεπίδωτο, πάντα τὸν
στρατὸν ἀδρόσας, ἀναπέισας τε
Μαξιμίω πρὸς τὴν πίσιν κὺ τὴν ὄρ-
κον, κατήλθεν ὅπῃ τὴν Καρχηδόνά,
δύναμιν ἄγων μεγίστην κὺ γυναικῶν
ἀνδρῶν ἡλικίας ἀκμάζουσας, κὺ παν-
τοδαπῆ ὄπλων ὄψασκεν ἐξηρη-
μύλῳ, ἐμπείρῃ τὴν πολεμικῇ κὺ τῇ
πρὸς τὴν βαρβάρους μάχης σινη-
δείᾳ ἐτοίμῳ πρὸς μάχης.

κβ'. Ὡς δὲ ἀπὸ τῆς πόλεως τῆς Γορ-
διανῶς ὁ στρατὸς περὶ τὴν πόλιν,
αὐτὸς τὴν ἐν ἐξάτῳ δέει ἦν οἱ τὴν
Καρχηδόνιους ταραχθέντες, οἰόμενοι
ἐν πλείθι ὄχλῳ ἐκ τῆς ἐν ἐξάτῳ
στρατὸς τὸν ἄγχι τὴν νίκης εἶναι, παν-
δημὴν παῖτες ἐξίασιν, ὡς δὴ τῶν
Καπελλιανῶν ἀντιπρόσωποι. Γορδιανὸς
μὲν ἦν ὁ πρεσβύτερος (ὡς πένες φασιν)
ἀμα τῶν τῶν Καρχηδόνων ἐπιβύσας,
ἐν ἀπογνώσει ἡνυμένω, ἐννοῶν πάλιν
δύναμιν Μαξιμίω, ἐδέν τὴν ὄρων ἐν
Λιβύῃ ἀξιόμαχον ἰσόεσπον, ἠ-
νήρησεν ἑαυτὸν βρόχῳ.

κγ'. Κρυπτομένης δὲ αὐτῶ τῆς
τελευτῆς, τὴν ἦν αὐτῶ στρατηγίση-
τα δὴ τῶ πλείθους εἶλοντο. ἡνωμέ-
νης τὴν συμβολῆς, οἱ μὲν Καρχηδόν-
ιοι ὄχλῳ πλείους ἦσαν, ἀτακτοὶ τὴν
καὶ πολεμικῶν ἔργων ἀπαίδωτοι,
ἀτε ἐν εἰρήνῃ βαδείᾳ τετραμμέ-
νοι, ἑορταῖς τε κὺ ψευδαῖς χαλά-
ζοντες αὐτοῖς, γυμνοὶ τε ὄπλων κὺ ὄρ-

quoque eum accepisset, omni
coacto exercitu, cum quidem
fidem tueri ac iuramentum
persuasisset, Carthaginem con-
tendit, maximas valentissimas-
que copias secum adducens,
virosque cum ætate florentes,
tum omni armorum genere
instructos, peritosque rei mi-
litaris, atque ex consuetudi-
ne præliorum adversus Barba-
ros magnopere ad pugnandum
paratos.

XXII. Ut verò nunciatum
Gordiano est adventare ad ur-
bem Capellianum, & ipse affe-
ctus est extrema formidine, &
perterriti Carthaginenses uni-
versi; qui scilicet in turba poti-
us quam in exercitu aliquo
ordine collocata victoriæ spe,
cuncti pariter urbe effunduntur
obviam Capelliano. Cæterum
senex Gordianus (ut quidam
perhibent) simul atque ille Car-
thaginem attigit, desperatis re-
bus, quòd Maximino vires in-
gentes, nullas in Africa copias
esse videbat, quæ illis possent re-
sistere, laqueo se suspendit.

XXIII. Sed occultata il-
lius nece, filium sibi ducem
multitudo elegit. Ita ventum
ad manus est. Erant autem nu-
mero quidem plures Carthagi-
nenses, sed inordinati ac rerum
bellicarum imperiti, quippe in
altissima pace educati, festisque
& deliciis emolliti, nudique
armis omnique bellico instru-
mento. Nam domo quisque

1. Acerrimâ pugná interfecto filio, ipse vitam laqueo finivit. Jul. Cap.

pugionem, aut securem, aut venabulum, aut item præultas sudes, ut quisque poterat acuminatas, ad tuendum corpus extulerat. Contrà Numidæ, jaculatores optimi, atque equitandi peritissimi, sic ut equos etiam intrenos virga tantum currentes moderentur. Quocirca facilè Carthaginensium plebs in fugam versa: siquidem haud ferentes illorum impetum, omnnes abjectis armis confertim effugerunt; trudentesque inter se & proculcantes, multo sanè plures ipsi invicem affligebantur quàm cædebantur ab hostibus. Hic & Gordiani filius cecidit, & quicumque eum secuti: sic ut præ multitudine interfectorum, neque discerni ad sepulturam funera potuerint, neque adolescentis Gordiani cadaver inveniretur. Etenim ex tanta copia fugientium pauci duntaxat urbem ingressi, projectique in latebras, evaserant: cæteri ad portas conferti, ac pro se quisque intrare primi urbem festinabundi, ab jaculatoribus Numidis, cæterisque armatis militibus, contrucidabantur: maximo feminarum puerorumque ejulatu, quorum ante oculos charissima pignora occidebantur. Sunt qui perhibeant, ut primum Gordiano, qui propter senium domi se

ἐξή οι φίλοι ἀπόλοιτο. ἕτεροι δὲ λέγουσι διὰ γῆρας τῷ προσέβητι Γορδιανῷ ἀπαγέλη, ὃ, τε Καπελλιανὸς εἰσε-

γαῖαν πολεμικῶν. ἕκαστος δὲ ἐπιφέρει οἶκόν τε ἢ ξιφίδιον ἢ πέλεκυ, δροσπὰ τε ἐκ κωμησιῶν βαρέας τε τὰς ἐμπροσθίας αἰετὴ μόνιες, καὶ ξύλα καλαπρίσιντες εἰς τὰ παραλυχθὶα χήματα, ὡς ἕκαστος ἐδιδάλο, πρόβλημα τῶ σώματι ἐποιήτο. οἱ δὲ Νομάδες, ἀκοντιπῆται εὐσοχοὶ καὶ ἰσπηῖς αἰετοὶ, ὡς καὶ χαλιῶν ἀνὰ ξαλδῶ μόνη τὸ δρόμον τὸ ἰσπηῶν κυβερῶν. ἔφασι δὲ ἐπέλαστο τὸ Καρχηδονίαν τὸ πλῆθος οἱ δὲ ἐχέτωσαν αὐτῶν τὸ ἐμβολίον, πάντες ἰσπηῖς ἐφυγον ἀδύμενοι δὲ τὸ ἀγῆλον καὶ παλιέμενοι, πλείους ἔσπετο οἰκείας πλείους ἐφάρησεν ἢ πρὸς τὸ πολεμικῶν. ἔβη καὶ ὁ τὸ Γορδιανῷ υἱὸς ἀπόλοιτο. οἱ τε αὐτὸν πάντες ὡς διὰ πλῆθος πτωμάτων, μήτε νεκρῶν ἀγαίρειν πρὸς ταφῶν γυμνάσιον διωκῶσαι, μήτε τὸ νέον Γορδιανῷ σώμα εἰσέδῃναι. οἱ μὲν γὰρ φύγοντες, ὅσοι τὸ ἦσαν εἰσρέντες εἰς τὸ Καρχηδόνια, ὅσοι τὸ λαθεῖν ἠδυνήθησαν, σκεδαρῆτες εἰς πᾶσιν τὸ πόλιν, ἔσαν μεγίστην τε καὶ πλείων, ὀλίγοι ἐκ πολλῶν ἐσώθησαν, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος αὐτῶν τὸ πύλαις στεροχωρέμενοι, παρεσδύσαι σπαράζοντος ἕχθρου, βαλλόμενοι τε ὑπὸ τῶν ἀκοντιστῶν καὶ πτεροκόμοισι ὑπὸ τῶν ὀπιτῶν, διεφείρετο. πολλὰ δὲ οἰμωγὴ καὶ πένθος πόλιν γυμνακῶν καὶ παιδίων, ὧν ἐν

φασιν, ὡς δὴ τὰυτα οἶκοι μεμνηκόπι διὰ γῆρας τῷ προσέβητι Γορδιανῷ ἀπαγέλη, ὃ, τε Καπελλιανὸς εἰσε-

λάμβον εἰς τὸ Καρχηδόνα ἐδηλώθη
ἐν Συγγράσει δὲ πλείτων ἡβόληθη,
εἰσχυθῶν μόνον εἰς τὸ οἰκίσκον, ὡς
δὴ καὶ δολήσων, ἐξαρτήσας ἡς ἐπε-
φέρετο ζώνης τὸ ἀράχην ἐν βρό-
χῳ, τὸ βίβιν ἀνεπαύσατο, τοῦτω μὲν
δὴ τέλος ὁ Γορδιανὸς ἐχρήσατο, βι-
ώσας τὰ παρῶντα εὐδαιμόνως, ἐν
εἰκόνι τῆ βασιλείας τυχούσης.

κδ'. Ο ὁ Καπιτωλιανὸς εἰς Καρ-
χηδόνα εἰσχυθῶν, πλείους τὲ τὸς
παρῶντας ἀπέκλεινεν, εἰρηνὲς ἢ
ἐσάδην ἐκ τῆ μάχης ἐφείδετο τὸ
ἔτε ἱερῶν συλήσεως, ἔτε χημάτων
ἰδιωτικῶν ἢ δημοσίων ἀρπαγῆς. ἐ-
πιπῶν τε τὰς λοιπὰς πόλεις, ὅσαι
τὰς Μαξιμίνας ἠμαὶς καθήκεισαν,
τὸς μὲν ἐξέχοντας ἐφόνδε, τὸς δὲ
δημότας ἐφυλάδδεν ἀγρὸς τε ἢ
κώμας ἐμπροσθεν λαλαλεῖν τε
τοῖς στρατιώταις ἐπέτερε, παρῶντοι-
ἐνδον μὲν πτωχίαν εἰσπαράγειν
ἐφ' οἷς εἰς Μαξιμίον ἠμύρηνεσαν,
λανθανόντως δὲ ἑνοίαν ἑαυτῶν ὄψα-
σθαι στρατιωτῶν μολώμεθ, ἢ εἰ π
πλάσσειν τὰ Μαξιμίνα παρὰ γμάλα,
αὐτὸς ἔχων διώμενον εὐνοῶς, τὸ ἀρ-
χῆς ἀντιποιήσατο. τὰ μὲν δὴ χτ
τὸ Λιβύῳ ἐν τέτοις ἦν.

κε'. Ὡς δὲ εἰς τὸ Ρώμῳ ἐδη-
λώθη ἢ τὸ παρῶντα τελευτή, ἐν
πολλῇ παραχῇ καὶ ἀφυσία ὁ, τε
δῆμον ὡς ἢ τε σύγκλητον, μέλιστα
Γορδιανῶν τετελευτησῶν, εἰς ὅν

continuerat, nunciatum sit
Capellianum jam in urbem
pervenisse, deplorata salute, in-
tra cubiculum se quasi dor-
miturum recepisse: colloque
zonæ inserto, qua præcinctus
fuerat, sibi mortem consci-
viffe. Hæc finis Gordiani fuit,
felicis anteaçta vita, atque in
quadam principatus imagine ex-
tincti.

XXIV. Sed enim Capel-
lianus Carthaginem ingressus,
præcipuum quenque ex iis qui
è pugna supererant, neci de-
didit: ac neque à templis de-
spoliandis, neque à publicis pri-
vatisque pecuniis diripiendis
abstinuit: aditisque urbibus re-
liquis, quæcunque honores
Maximini sustulissent, in his
præstantissimos quenq; morte,
affecit cæteros in exilium mitte-
bat: agros autem vicosque
concremandos militibus trade-
bat, prætexto quidem ulciscen-
di Maximinum, cæterum clan-
culum militum sibi animos
consilians, ut sicubi res à Ma-
ximino titubassent, ipse ad oc-
cupandum principatum bene-
volis militibus uteretur. Ita
se videlicet res in Africa ha-
bebant.

XXV. Postea verò quam
Romæ audita senis Gordiani
mors est, ingens perturbatio
Senatum populumque Roma-
num, ingenisque terror invasit:
extincto, in quem unum spes

1. Ipse præterea militum animos sibi
conciliabat, præcludens ad imperium,
si Maximinus perisset. Capitol.

omnes suas collocaverant. Neque enim illos præteribat, nemini jam parvum Maximinum, cum sponte alienum ab ipsis atque hostili animo, tum iustis etiam causis & professo quasi odio succensentem. Itaque frequentes in unum convenere, ac de toto negotio deliberantes, quando semel in periculum venerant, bellum comparare decreverunt, Ac sibi duos imperatores præficere, quos imperium inter se partiri voluerunt, ne rursus illa potentia ad Tyrannidem deveniens, rursus offenderet. Convenerunt igitur non quidem in curiam, quo ante consueverant, sed in templum Capitolini Jovis, quod in arce summa præcipuæ venerationis Romani habent. Ibi clavis foribus soli, quasi teste & confessore atque adeo rerum omnium inspectore Deo, selectis qui ætate ac dignitate cæteros anteirent, de quibus suffragia ferrentur, duo ex omni numero, Maximus atque Albinus, plurimis suffragantibus Imperatores creati. Horum Maximus cum sæpe exercitibus præfuerat, tum præfectura urbi egregie gesta, maximam ingenii providentiæque, præterez, vitæ continentis opinio-

ἠλπίζουσιν ἤδυσαν γὰρ αὐτὸν ἔτε
φεισόμενον πινῶ, ὡς γὰρ καὶ φύσει
ἀλλοτρίως καὶ ἀπεχθῶς παρὰ αὐτὰς
διέκτετό τ' καὶ ἐπὶ εὐλόγοις αἰτίαις,
ὡς ἀμολογημένοις ἐχθροῖς εἰκότως
ἀρρίζετο. ἐδόξεν ἔν συνεδρεῖν, καὶ παρὶ
τῶν παρακτεῶν σκέψασθαι ἅπασι τε
ἀναξίβητος κίνδυνον, πόλεμον ἀ-
ραδί, παρρησιασμένους ἑαυτοῦ χρο-
τονθέντας βασιλέας, ὡς ἠδέλησαν
μεῖοσαι τ' ἀρχῶν, ὡς μὴ πάλιν ἰσθ'
ἐξουσίαν, εἰς τυραννίδα πάλιν ἐξοκεί-
λη. σωῆλθον ἔν καὶ εἰς τὸ συνέδριον
συνέδριον, ἀλλ' εἰς τὸν τ' Διὸς νεῶν
Καπιτωλίου, ὃν σέβουσι Ῥωμαῖοι ἐν
ἀκραπόλει. συγκαλέσαντες ἔν αὐτῶς
ἐν τῷ σικῶμόνους, ὡς παρ' ἰσθ' μάρ-
πυει τῷ Διὶ καὶ συνεδρεῖν, ὅπως κόπω
τε τῶν παρακτεῶν, ὅτι ἀλλοτρίως
τῶν ἐν ἡλικίᾳ καὶ ἀξιώματι παρ' ἑ-
χόντων ὡς ἐδοκίμαζον, καὶ τ' ἡ φρο-
φοεῖαν, ἐχόντων καὶ ἐμῶν φύσεως,
1 ἀγκειθεῖσων τε καὶ τῶν πλείους τ'
γνώμης, 2 Μάξιμόν τε καὶ Βαλβῖνον
ἀνειπόντες, αὐτοκράτορας ἐποίησαν.
τέτων δ' ἔν ὃ μὲν Μάξιμος, ἔν τ'
πολλὰς στρατοπέδων ἀρχαῖς ἡγά-
μαθ, τ' τ' Ῥωμαίων πόλεως ἐπαρ-
χῶ καλασῶς, ἀνεπισφύρας τε ἀρ-
ξας, καὶ ἐν ἰσθ' ἡμῶν παρὰ τοῖς ὀ-
χλαῖς φρενῶν τε καὶ ἀλχινοῖας καὶ

1. Fortasse legemus ἀγκειθεῖσων π
καὶ τὰς πλείους (vel ὡς τὴν πλεί-
ους) τῶν γνώμων, ut sit quod vulgo
dicitur, discretis pro suffragiorum plu-
ralitate sententiis. Schottus ἀνειπόντες
legit, sed tunc talis requireretur loci

mutatio, διακλειθεῖσων π τῶν γνώμων,
καὶ τὸ πλείους μέγιστος Μάξιμόν π ἔ
Βαλβῖνον ἀνειπόντες. Sylburg.

2. In antiquis nummis M. Clodius,
Pupicius, Maximus, Casaub. annotat.
Capitol.

βίῃ σώφρονος ὁ δὲ βασιλεὺς, γενόμενος μὲν εὐπατείδης, εἰς δὲ δούτεράν τ' ἰσχυραῖαν ἐλλητικῶς ἐδυνάμην τε ἡμισάμμου ἀμέμπως. τὸ δὲ ἦδ' ἀπλόσετο. τὸ ἔν χροτονίας ἐκείνης ἀνειπέσις, σεβαστοὶ τ' ἀνηγορεύθη, καὶ πάσις τ' βασιλικαῖς πμοῖς ἢ σύλληθη διὰ λόγματος αὐτὸς ἐκόσμησεν.

κς'. Ο δὲ δῆμος, τῶν ἐν τῷ Καπιτωλίῳ παρεπιθῶν, εἴτε ἰσοβλήτων πῶν Γορδιανῶ φίλων καὶ οἰκείων, εἴτε γίνοντες ὑπὸ φήμης, παρεστῆκε τῆς πύλαις, φράξαντες πᾶσαν πύλιν εἰς τὸ Καπιτωλίον ἀνοδὸν τῷ πῆθει τῶν ὄχλων λίθους τ' καὶ ξύλα ἐπεφέροντο, ἀντιπαράστητες τοῖς ὑπὸ τὸ συλλήθη ἐψηφισμένοι. καὶ μάλα τὸ Μάξιμον ᾠδαιτέμνοι, ² σεβῆτερον τὸ πόλιος. πολὺ τ' τὸ ὄπισθεν ἔχε πρὸς τὸς φαίλους καὶ κέφους τῶν ὄχλων. ὅθεν δεδιότες, ἀπύροστο αὐτῶν, ἐβδων τε καὶ ἠπίου ἀποκτείναν αὐτὸς. ἠξίον γὰρ τῷ Γορδιανῶ ἡμῶν βασιλέα ἀρεθῶναι, τὸ, τε τῆς αὐτοκρατορικῆς ἀρχῆς ὄνομα ἐκείνῳ τῷ οἴκῳ καὶ ὀνόματι μέναι. ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ Μάξιμος, ἐκ τῆς ἰσχυρῆς τῶν γμάτων τὸς νιανίας, πάλαι στραπῶσις τε οἱ ἐν Ρώμῃ διέπεσον, πειρησάντες αὐτοῖς ξιφίφους, παρ-

nem vulgo de se praeberat. Balbinus autem, patricii generis homo, consulatu iterum gesto, multisque provinciis sine ulla querela administratis, morum simplicior habebatur. Ita creati principes Augustique appellati, ac Senatus consulto omnibus Imperatoriis honoribus affecti sunt.

XXVI. Dum haec aguntur in Capitolio, interea P. R. (incertum, subjicientibus Gordiani amicis ac necessariis, an tantum rumoribus exciti) facto ad portas concursu, viam qua itur in Capitolium, totam conferta multitudine occupaverant: lapidesque & fustes ingentes, rebus in Capitolio actis adversabantur; ac Maximum in primis recusantes, severiorem scilicet quam ut eum levis multitudo facile pateretur. Magna enim industria vigilantiaque usus fuerat adversus improbitatem ac levitatem quorundam à plebe. Quapropter metuentes eo maximè offendentur, clamitantes identidem ac minitantes utrumque se confestim occisuros. Nam ipsi ex Gordiani genere principem sibi deposcebant, ut in familia nomineque eo nomen Imperatorium remaneret. Balbinus autem ac Maximus, equestris ordinis juventute, atque urbanis militibus, cum gladiis, un-

1. Nummus apud Onuphrium, Imp. Caeli. D. Caelius, Balbinus, Aug. Caes. ib.

2. Legi potest ὡς ἐπὶ ὄπισθεν τὸ πόλιος ἐπιπέσαντα. Sylburg.

dique stipati, egredi Capitolio conabantur: sed lapidibus ac fustibus coerciti: donec, subijciete nescio quo, ad hunc modum populo imposuerunt.

XXVII. Erat puer quidam, infans adhuc, ex Gordiani filia natus, nomen avi referens. Hunc igitur, submissis quibusdam, afferri ad se iusserunt: Qui cum domi eum ludibundum offendissent, impositum in humeros per mediam ferebant multitudinem, plebi ostentantes, ac nepotulum Gordiani dictitantes, vocantesque eum nominatim: quoad in Capitolium pertulerunt, populo iubinde acclamante & conspergente puerum frondibus. Cum itaque Senatus Caesarem illum declarasset, quando adhuc per aetatem repub. gerere non poterat, & ira multitudinis refederant, passim videlicet sunt in aulam palatinam senes Imperatores commigrare.

XXVIII. Sed incidit per eos dies civitati Romae funesta calamitas, orta de nimia duorum senatorum audacia. Nam cum Senatus haberetur de publicis negotiis, duo ex milibus Maximini, quos in castris reliquerat, emeritae jam aetatis, ad fores curiae accesserunt, exploratum quae gererentur: inermes videlicet, tantumque subarmalibus & sagis induti. Constiterant autem pariter cum

ἑδεῖν τὸ καπιτώλιον ἐβιάζοντο, ὑπὸ τῶν πλείστοις ξύλων καὶ λίθων ἐκαλύθησαν ἔσε δὴ ὑποβάλλοντός πινθη, αὐτοὶ τὸν δῆμον ἐσοφίσαντο.

κζ'. Ἦν πῖ παιδίον νήπιον, τῆς Γορδιανοῦ θυγατρὸς τέκνον, πρὸ πάσπα ὀμώνυμον. πῆμψαντες τοῖνυν τῶν αὐτῶν πινθας, κελύουσι τὸ παιδίον κομιδῶναι. οἱ δὲ εὐρόντες αὐτὸ ἀθύρον οἰκοί, ἀράμφοι ὅτι τῶν ὀμων διὰ μέσου τοῦ πλείστου, δεκρυῶντες τοῖς ὄχλοις, Γορδιανὸν τε ἐκγόγον λέγοντες, καὶ τῆ αὐτῶν παρορηγεία ἀποκαλύψαντες, ἀνάγουσιν εἰς τὸ Καπιτώλιον εὐφρημέμερον ὑπὸ τῶν δῆμου καὶ φυλοβολέμερον. τῆς τε συκλήτου Καίσαρα αὐτὸ ἀποδείξασθαι, ἐπειδὴ διὰ πῶν ἡλικίαν οὐχ οἶος ἔστιν ἂν ἀετίσασθαι τὴν παρορηγείαν, τὴν δὲ ὄρησιν ὁ δῆμος ἐπαύσατο, ἡνεχοντο δὲ τὴν παρορηγείαν εἰς τὸ βασιλείον αὐλῶν.

κη'. Σωβέει δὲ καὶ τὸς αὐτῶν χερόντες πῆσμα ὀλέθειον τῆν Ρωμαίων πῆλη ἀρχῶν καὶ παρόφασιν λαβὸν ἐξ εὐτόλμα ἀράσας δύο ἀνδρῶν τὴν ἀπὸ συκλήτου. σωληγυδῶν γὰρ εἰς τὸ βασιλείον πάντες, σκεψόμενοι παρὶ τὴν χερόντων. μαθόντες δὲ οἱ στραπῶνται, ἔς ἐν τῶν στρατοπέδῳ Μαξιμίνο καλεμασίπῃ ἦδον γὰρ πρὸς ἀφίξιν τὴν στραλείας ὄρησιν, καὶ δὲ ἡλικίαν οἰκοί μεμνηκότες, ἦλθον μέχρι τὴν εἰσόδου τῆς συκλήτου, βυλοβῶντες τὸν παρορηγείαν μαθεῖν, ὅπλων μὲν γυμνοί, ἐν λιταῖς δὲ εἰσῆσι καὶ ἐφιστίσαν. ἐπίσταν δὲ μὲν τὸν λαίπυδ δῆμου, καὶ οἱ μὲν δὴ δῆμι πρὸ τῶν θυρών

ρῶν ἔμμενον· δύο δὲ ἢ πρῆς, περιεργό-
τερον ἐπακῶσαι ἢ βυλομύμων δε-
λήσαντες, εἰς τὸ συνέδριον εἰσήλδον,
ὡς ἔδρουμύμων βωμὸν τὴν νίκης ὑ-
πεβλήσασκεν. τὸ δὲ συκλήτης ἀ-
νήρ ἀπὸ ὑπαλείας μὲν νεωστὶ, Γαλι-
κανὸς ὄνομα, Καρχηδόνιου δὲ τὸ
γένος, καὶ ἕτερου στρατηγικοῦ τὸ ἀξι-
ωμα, Μακρίνας καλεῖσθε, ἔδέν
πὶ περὶ σδοκῆντας τὰς στρατιώτας, ἐ-
χοντας δὲ τὰς χεῖρας ὑποκαταμέ-
νας τὴν ἐφεσίση, πάντασι πληγαῖς κα-
τακαρδίαις, ξίφεσιν οἷς ἐπεφέροντο
ὑποκολλήσι. πάντες γὰρ διὰ τὴν ἔ-
σαν εἶσαν τε καὶ τυραγλίω, οἱ μὲν
φανερῶς, οἱ δὲ καὶ κρύβδου. ἐξίφθη-
ρην, ἀμυντήρια δὲ ἦδεν φέροντες ἐα-
σθῆν, διὰ τὰς αἰφνιδίως ἐπιβυλ-
όντας ἐχθροῖς. τότε δὴ οἱ στρατιῶται
πληγῆτες, καὶ πῶς ἀπερσοδοκῆτας
ὑπεβλήσασκεν ἢ ἐδωκῆντας, ἀπὸ τῆς
βωμῆς ἔκλιντο. οἱ δὲ λοιποὶ στρατιῶται
τὰς δευτέρους, ἐκπληγῆτες τῶν
πᾶσι ἢ συστρατιωτῆς, φοβηθέντες
τὴν δῆμον τὸ πᾶσι, ἀνδρῶν τε ὅπλων
ὄντες, ἐφυγον.

κθ'. Ο δὲ Γαλικανὸς ἐκδρα-
μῶν τῆς συκλήτου εἰς τὸν δῆ-
μον μέσον, δῆμον τε τὸ ξίφος καὶ
τὴν χεῖρα ἠμαλῆδου, δικηδῆ-
το δῶκεν καὶ φονδῆν τὰς ἐχθροῖς
μὲν συκλήτης καὶ Ρωμαίων, φίλους
δὲ καὶ συμμάχους Μαξιμίμου. ὁ
δὲ δῆμος ἔσασκεν πειθαίσι, τὸν μὲν
Γαλικανὸν εὐφῆσαι, τὰς δὲ στρα-

reliqua multitudine: sed cæte-
ris ante fores præstolantibus,
duo, trêsvē ad summum, cu-
riosiores audiendi, curiam in-
gressi, sic ut ultra aram quo-
que Victoriæ penetrarent. Hic
senator quidam, deposito nu-
per consulatu, Gallicanus no-
mine, ac genere Carthagi-
nensis, alterque item præto-
rius, Mæcenas, nihil tale ex-
pectantes milites, manusque
adhuc sub sagulis habentes,
repentè adactis in corda pu-
gionibus interficiunt. Etenim
omnis senatus, ob recentem se-
ditionem tumultumque su-
periorē, alii propalam, pars
clanculum gladios gerebant,
quibus suam quisque salutem
ab inimicorum insidiis tueren-
tur. Ita cæsi milites, quod
se de improvîso defendere
haud quiverant; prostrati ante
altaria jacebant. Quo viso,
cæteri confestim expavescit
commilitonum interitu, simul
populi concursum formidantes,
quod erant inermes, fugam ar-
ripere.

XXIX. Cæterum Gallica-
nus raptim se curia in mediam
multitudinem proripiens, gladi-
umque & manum stillante san-
guine ostentans, ad perlequen-
dos occidendosque senatus po-
puli que Romani hostes, ami-
cos socioque Maximini, vul-
gus adhortabatur. Quibus re-
bus inducta plebs, Gallicanum
faustis excipit acclamatiōni-

bus, militesque lapidibus incessit, quatenus licuit persecuta. Cæterum cum se illi in castra recepissent, paucis tantummodo vulneratis, clausis portis, armisque arreptis, castrorum incermia defendebant. Verum Gallicanus (quando semel tantum facinus ausus fuerat) bellum protinus civile atque omnibus perniciosum suscitavit. Quippe iussis effringi publicis armamentariis, in quibus pompæ magis instrumenta quàm belli asservabantur, unde sibi quisque munimentum corporis accommodaret; apertisque item gladiatorum ludis, atque unoquoque propriis armis ornato: præterea cunctis, quæcunq; intra domos aut officinas essent, hastis gladiis ac securibus direptis, cum quicquid occurrerat instrumentum ex idoneâ ad pugnam materiâ, furor in arma converteret, statim omnes conferti conglomeratique ad castra contenderunt, ac velut urbem aliquam expugnaturi, murum ipsum portasque circumfoderunt. Cæterum milites, utpote pugnandi peritissimi, pinnis se murorum clypeisque protegentes, sagittarum jactu crebro ac prælongis contis multitudinem repellabant. Postremò, cum jam defatigato populo faucibusque magna ex parte gladiatoribus, atque in vesperam vergente die, regredi in urbem decrevisset: conspicati milites securitatem abeun-

πάτας, ὡς διωκτὸν ἦν, διώκοντες, ἔβλεπον λίθοις. οἱ δὲ φθάσαντες, ὀλίγων πινῶν καὶ τραυθέντων, εἰς τὸ στρατόπεδον καταφυγόντες, καὶ τὰς πύλας ὡς ἐδύνατο κλείσαντες, ὅπλα δὲ ἀναλαβόντες, ἐπύρρουν τὸ τεῖχος τῆς στρατοπέδου. ὁ δὲ Γαλλικανὸς, ἀπαξ πολέμιας ἔργον πηλικύτον, ἐμφύλιον πόλεμον καὶ ὄλεθρον μέγαν ἤγειρε τῇ πόλει. τὰς δὲ τῶν δημοσίων ἀποθηκῶν ὅσων ὀπλῶν, εἴτινες ἦσαν πρὸς πομπῶν μᾶλλον ἢ μάχης ὀπιθίδιοι, ἀναρῆξαι τὰς ὄχλας ἐπέσσε, τὸ δὲ σώμα ἑκάστου φράττεσθαι, ὡς οἶός τε ἦν. τὰ δὲ τῶν μονομάχων καταρώρια ἀνοίξας, ἐξήγαγε τὰς οἰκείας ὀπλοὺς ἕκαστον ἐκκρυμμένον. ὅσα τε ἦν οἰκείας ἢ ἐργασθείας δόρυα ἢ ξίφη, πελέκεις τε, πάντα διηπάλλετο. ὁ δὲ τῶν δῆμων ἐνθουσιῶν, πᾶν τὸ ἐμπύπλον ὕλης ἀξιομάχου ἐξαλείων ὄπλον ἐποιεῖτο. ἀθροισθέντες οὖν, ἐπιλήθον τὰ στρατοπέδου, καὶ ὡς πολιορκήσοντες αὐτὸ δῆθεν, προσέβηλόν τε τὰς πύλας καὶ τοῖς τεύχεσιν. οἱ δὲ στραπῶνται μὲν πολλοὺς ἐμπειρίας ὀπισθεμῆροι τε τὰς ἐπάλλεσιν καὶ τὰς ἀσπίδας, τόξοις δὲ αὐτὰς βάλλουσι, καὶ δόρυα μακροῖς ἀπίργουσι, τῆς τεύχεος ἀπεδίωκον ὡς δὲ καμῶν ὁ δῆμος, οἷτε μονομάχοι πρῶτοκόμοι, ἤδη καὶ ἐσπέρας προσέσσης, ἀπῆλθον ἠδέελησαν, δευτέρω μὲν αὐτοῖς οἱ στρα-

1. Ἐκείων, loco ἑκάστου legit. Steph.

2. Ὅσα πῆν ἐν οἰκείας. Steph.

πῶτα ἀπεσραμμένους καὶ τὰ νῶτα
 δευκότας, ἀπίοντας τε ἀμελέσε-
 ρόν, οἰομένους μὴ πολήσῃ ἐπι-
 ρυθεῖν ὀλίγους πλείθει ποσῶτω, ἀ-
 νοίξωντες ἀφροδίδως τὰς πύλας, ἐπι-
 δραμον τῶ δήμῳ, καὶ τὰς τῆ μονο-
 μάχης ἀπέκλειναν, ἥ τε δήμῳ μέγα
 τι πλῆθος ἀπάλετο ὠδούμενον. οἱ δὲ,
 ποσῶτον διώξαντες, ὅσον μὴ πολὺ τι ἔ-
 στρατοπέδῳ ὑποσῆναι, πάλιν ἐπανήλ-
 θον, ἐν τῷ τε τῶ τείχεος ἔμμενον.

λ'. Ἐντεῖθεν μείζων ἡ ὄρη τῆ τῆ
 δήμῳ καὶ τῆ συκλήτε ἐβλήετο. στρατη-
 γοὶ τῆ ἐν χαλεπέγονο, ἐκ τε πάσης
 Ἰταλίας λογάδες ἤτε νεολαία πᾶ-
 σαι ἠδρούζοιο, ὅπλοισ τε αὐτοχρησίοις
 καὶ τοῖς περὶ ἑαυτῶν ὠπλίζοιο. τῶ-
 των δὲ τὸ πρῶτον πλείστον μέρος ὁ
 Μάξιμος σὺν αὐτῶ ἀπήγαγεν, ὡς
 δὲ Μαξιμίνῳ πολέμησαν. οἱ δὲ λοι-
 ποὶ ἔμειναν ὡς τὴν πόλιν φεραῖον
 τε καὶ περὶ αὐτῶν αὐτῶν. ἐκείσθε
 ἐν τῶ τείχει τοῦ στρατοπέδου ἐπι-
 νοῖο περὶ βολαί. ἔπειτα δὲ ἐ-
 δὲν, περὶ μαχομένων ἀναδεν τῆ
 στρατοπέδου. οἱ δὲ βόηθῶν καὶ π-
 τρωσικῶν, κακῶς ἀπὸ ἀνάγκης
 σάν. ὁ δὲ βόηθῶν οἰκοὶ μῶν,
 διάταγμα τι περὶ τῶν, ἐκείσθε τῆ
 δὴμον εἰς ἀλλοτρίους χωρῆσαι τοῖς
 τε στρατοπέδου ὑποχρεῖτο ἀμνησί-
 αν, ἀνεστῆ τῆ πύλων ἐδίδου ἀμύρ-
 τημάτων. ἀλλ' ἐδετέρως ἔπειθε.
 τὸ δὲ δεινὸν ἐκείσθε ἠυξέοιο, ἥ τῆ
 ποσῶτε δήμῳ ἀπαξίνος ὑπο ὀλίγων
 καλαφρονηδῶναι, τῆ δὲ στρατοπέδου
 ἀγαλακτέων, ὅτι δὲ ταῦτα ὑπο
 Ρωμαίων, ὡς ὑπο βαρβάρων, πάρεσι.

tium (quippe minimè aufuros
 putabant Romani, adeò paucos
 adversus tantam multitudinem
 castris eruptionem facere) con-
 festim universi sese portis pa-
 tentibus in vulgus illud homi-
 num concitavere. Ibi Gladi-
 atores ad unum caeli, magna-
 que pars populi collisa. Quo
 facto, cum haud procul castris
 recessissent, rursum sese intra
 munimenta receperunt.

XXX. Hinc igitur major
 Senatui Populoque Romano in-
 dignatio oborta. Quare duces
 ex Italia omni probatissimum
 quemque delegerunt, juventu-
 temque omnem collectam in
 unum, subitariis armis, ac tu-
 multuariis adornarunt. Horum
 potissimam partem secum Ma-
 ximus eduxit, ut adversus Ma-
 ximum præliaretur: reliqui ad
 urbis custodiam tutelamque re-
 licti. Interea quotidie ad mu-
 ros castrorum dimicabatur, sed
 profectu nullo, defensantibus
 supernè militibus, ictamque &
 fauciam multitudinem foedè re-
 pellentibus. At Balbinus, domi
 se continens, populo per edi-
 ctum supplicabat ut in gratiam
 cum militibus rediret: quibus
 etiam omnium quæ patre-
 rant, oblivionem atque impu-
 nitatem pollicebatur. Sed neu-
 tris id persuasum, gliscente in-
 dies malo, ac populo indignan-
 te quòd tanta multitudo tam
 paucis contemptui foret: con-
 trà militibus ægerrimè ferenti-
 bus, ea se à Romanis passos,
 quæ vix unquam à barbaris ex-
 pectassent.

XXXI. Postre-

XXXI. Postremò, quando oppugnatio parum procedebat, visum ducibus intervertere omnes rivos qui in castra pervenirent, ut milites aquarum penuria sitique conficerent. Igitur abscindendo obstruendoque cunctos è castris aquarum rivos avertabant. Sed enim intellecto periculo milites ac rebus desperatis, erumpunt universi patientibus portis, congressique, multitudinem fugientem in urbem usque persequuntur. Sed ubi jam statario illo certamine plebs inferior intra domos se receperat, ac tegularum lapidumque & testarum jactibus desuper urgere creperat milites, haud ausilli ignota ædificia subire, clausis etiam domibus & tabernis, ignem januis ac ligneis ædificiorum projecturis, quales in urbe plurimæ sunt, illico admoverunt. Quo factum est ut partim crebritate infularum, partim lignea materia, bona pars urbis conflagraverit: multique ex opulentis pauperes facti, maximis atque egregiis amissis possessionibus, vel proventu uberrimis, vel splendore ipso & varietate preciosis. Neque verò pauci extincti mortales: quòd januis igne occupatis, proripere se domo copia non fuerat. Bonaque divitum directa penitus, immiscente se militibus studio rapiendi facinorosissimo quoque, & tenui plebecula. Sed adeò pervaga-

τῆ πύρρος ἀποκαταλιθώσθαι. εἶσαι τὸ ἕλασι πλεσίον ἀνδρῶν διηρηπάγησθαι, ἐγκαταμειζάντων ἑαυτὸς τοῖς στρατιώταις ἀπὸς τὸ ἀρπάξεν κληύρων καὶ αὐτε-

λαί. Τὸ δὲ τῆσδε τῶν, ἐπὶ τῆσδε τῆσδε
 χομαχῶντες ἔδεν ἔπερσπον, ἔδεδε
 τοῖς στρατιωτοῖς ἐκκόψαι πάντας τὰς
 εἰσρέοντας εἰς τὸ στρατόπεδον ἀγρω-
 γὰς ὑδάτος, ἀπῆκει τὸ ποτὲ καὶ ἐνδεία
 ξείθρων αὐτὰς παρασησαίης. ἰαροσ-
 πεσόντες ἐν παντὶ τὸ ὑδωρ τὸ στρα-
 τοπέδου εἰς ἕτερα ξείθρα μεταχέ-
 τασον, ἐκκόποις καὶ εἰσφράποις
 τὰς εἰς τὸ στρατόπεδον εἰσόδους αὐτῶ.
 οἱ δὲ στρατιώται ὄρωντες τὸ κίνδυνον,
 ἐν ἀπογνάσει δὲ θυμῶν, τὰς πύλας
 ἀνοίξαντες ἐπέστηλθον. μάχης τε
 καρτερὰς θυμῶν καὶ φουγῆς τὸ δι-
 μοτῆρ, ὅπῃ πολὺ τὸ πόλεως διώκοντες
 οἱ στρατιώται ἀρῆσθαι, ἐπεὶ δὲ οἱ ὀ-
 χλοὶ τὸ συσπῶν μάχης ἠθῶν, ἀνα-
 πασιδῶντες εἰς τὰ δώματα, τὰ τὸ
 κερῶμα βάλαντες αὐτὰς καὶ λίθων
 βολαῆς, τὸ τὸ εἶλον ὄσρακων, ἐλυμοί-
 νοισι, ἐπαιαβῶσαι μὲν αὐτοῖς, διὰ ἄ-
 γνοιαν τὸ οἰκίσεων, καὶ ἐτόλμησθαι οἱ
 στρατιώται κελεισμῶν δὲ τὸ οἰκίων
 καὶ τὸ ἐργασίαν, τὸ θυρῶν, καὶ εἴπτες
 ἦσαν ξύλων ἐξοχαί (πολλὰ δὲ αὐ-
 τὰ καὶ τὸ πόλιον) πῦρ προσεπίθεσθαι.
 ἔσθαι δὲ, διὰ πυκνότητα τὸ σωιο-
 κῶν, ξυλείας τὸ πλῆθος ἐπάλληλον,
 μέγιστον μέρος τὸ πόλεως τὸ πῦρ ἐ-
 νεμήθη, ὡς πολλὰς μὲν ἐκ πλεσίων
 ποιῶσαι πένιτας, ἀποβλήοντας θου-
 ματὰ καὶ ἀμφικαφῆ κλημάτα, ἐν τε
 ἀρσῶν πλεσίον, καὶ ἐν ποιμίῃ
 πολυθῶσαι τίμα. πλῆθος τε ἀν-
 θρώπων συγκαταφλέθη, φουγῆν μὴ
 δυναθέντων, διὰ τὸ τὰς ἐξόδους ὑπὸ
 τῆ πύρρος ἀποκαταλιθώσθαι. εἶσαι τὸ ἕλασι πλεσίον ἀνδρῶν διηρηπάγησθαι, ἐγκα-
 ταμειζάντων ἑαυτὸς τοῖς στρατιώταις ἀπὸς τὸ ἀρπάξεν κληύρων καὶ αὐτε-

λῶν Δημωτῶν. τοσῦτον δὲ μέρος τῆς πόλεως τὸ πῦρ ἐλυμνήσατο, ὡς μηδεμίαν τῶν μεγίστων πόλεων ὀλόκληρον διώαδει τῆς μέρει ἐξισωθῆναι.

λβ'. Καὶ τὰ μὲν καὶ τὴν Ρώμην τοιαῦτα ἦν. ὁ δὲ Μαξιμίνος ἀνύσας τὴν ὁδοποιεῖαν, ἐπέστη τοῖς τῆς Ἰταλίας ὄροις· δύσους τε ὅπῃ τῆς μεθυσίαν βωμῶν, τῆς ἐπὶ Ἰταλίαν εἰσβολῆς εἰχέειο. ἐκέλευσε τῆς πάντων τῆς στρατὸν ἐν ὄπλοις εἶναι, καὶ μετ' αὐταξίας προχωρεῖν. τὴν μὲν ἐν Λιβύης ἀπόστασιν, καὶ τῆς καὶ τῆς Ρώμης ἐμφύλιον πόλεμον, τὰ τε Μαξιμίνου παρεχθέντα, καὶ τῆς εἰς Ἰταλίαν ἀφίξιν αὐτῶ ἐδηλώσαμεν· τὰ δὲ ἐπόμενα ἐν τοῖς ἐξῆς λαχθήσεται.

tum longè lateque incendium est, ut plus multo consumpserit quam quantum spacia maxima quæque urbs ædificiis occupet.

XXXII. Dum hæc Romæ geruntur, interea Maximinus confecto itinere Italiam attingerat: ac sacrificio ad aras quæ in finibus ipsis erectæ sunt, pergat iter facere, jussis arma tenere atque instructa acie progredi militibus. Sed cum & Africæ defectionem, & Romæ bellum civile, prætereaque res à Maximino confectas iterque ejus hætenus conscripserimus, reliquæ deinceps explicabuntur.

Η Ρ Ω Δ Ι Α Ν Ο Υ

Τ Η Σ

Μετὰ ΜΑΡΚΟΝ Βασιλείας ΒΙΒΛΙΟΝ

ΟΓΔΟΟΝ.

Η Ε Ρ Ο Δ Ι Α Ν Ι

LIBER OCTAVUS.

BREVIARIUM LIBRI OCTAVI.

M Aximinus, superatis Alpibus, Aquileiam venit; ibi expugnationem ejus urbis moliens, a suis militibus cum filio obtruncatur, quorum capita Romam deportantur. Maximus, alter Imperator, apud Aquileiam exercitum Maximi dimittit; ipse Romam cum suis revertitur, & cum Balbino Imperium gessit, donec ambo a militibus Pratorianis sunt occisi. Post horum obitum Gordianus, audum Cæsar, Romanum suscepit Imperium.

T Α μὲν δὲ Μαξιμίνο
παρὰ χέντα μὲν πρὸ
Γορδιανῆ τῆς πόλεως, ἥτε
εἰς Ἰταλίαν ἀφίξις αὐτῆ, Λιβύης
τε ἀπόστασις, καὶ ἡ ἐν Ρώμῃ τῆς στρα-
τιωτικῆς πρὸς τὸ δῆμον ἀναφορὰ, ἐν

Q Uæ post interitum Gordiani gesserit Maximinus, iterque ejus in Italiam, prætereaque Africæ defectionem, & in urbe ipsa populi ac militum seditiones, superiore volumine recen-

1. Ejusque in Italiam adventum, & discordiam, supra commemoravimus. Libyæ defectionem, nec non eam quæ Steph. Romæ fuit militibus adversus populum

fuius. Enimvero Maximinus, postquam ad Italiae fines pervenit, praemissis exploratoribus qui specularentur an ullae in Alpium convallibus, & densissimis sylvis insidiae delitescerent, ipse, in planum deductis militibus, jubet armatorum acies quadrato agmine incedere, in longum porrectas porius quam confertas, ut ab iis quam plurimum campi occuparetur: cunctisque in medium coactis impedimentis, jumentisque & vehiculis, ipse cum suis stipatoribus, veluti subsidio sequebatur: alis utrinque discurrentibus cataphractorum equitum, Maurisque jaculatoribus, sagittariisque ex oriente: & equitatu Germanorum, quos auxiliares asciverat, quosque etiam praecipue opponere hostibus consueverat: ut primos videlicet impetus exciperent, feroces audacesque initio pugnae viri; simul ut (si in discrimen veniretur) vilis potissimum barbaria illa periclitaretur. Sed ubi totam planiciem servatis ordinibus transfuderunt, ad Italiae urbem perventum est, quae Ema à cultoribus vocatur. Ea sita est in extrema planicie ad Alpium radices. Ubi speculatores atque exploratores exercitus narrant Maximino, vacuum relictam urbem, aufu-

τοῖς πρὸ τέτων λέλειπαι. ὁ δὲ Μαξιμίνος ὅπως τοῖς ὄροις, ὡς περὶ σκοπῆς τὰς ἐρδύησοντας μὴ πνὲς ἐνέδραυ ἐν κοιλάσιν ὄρων, ἢ λόχμας, ἕλαις τε, κρύφιοι εἶεν. αὐτὸς τε χαλαραῶν εἰς τὸ πεδίον τὸν στρατὸν, τὰς δὲ τῆς ὀπλιστῆς φαλαγγας εἰς τὰ τετραγωνα ἐτάξε ὀχήματα, ἐπιμήκης μῆλλον ἢ βαθείας, ὡς ἀνὰ πλείστον τὸ πεδίον διαλάβοιεν. τὰ δὲ σκευοφόρα πάντα, κίλιον τε καὶ ὀχήματα ἐν μέσῳ τάξας, αὐτὸς ἄμα τοῖς δορυφόροις ὀπισθοφυλακῶν εἶπετο. ἐνατέρωθεν δὲ παρέδωκε αὐτὸν τῆς χαλαφράκλων ἰσπαίων ἵλας, καὶ Μαυρίστοι ἀκονιστῆς, τρέχοντες τε οἱ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς καὶ Γερμανῶν ἰσπαίων μεγάλης πλῆθους ἐπήγετο συμπόλεμος. ἐκείνους γὰρ μάλιστα περιβάλλετο, ἢ ἐκδέχοντα τῆς πολεμίων τὰς προστάτας ἐμβολὰς, θυμοειδέες ὄντες καὶ εὐπολμοὶ ἐν ἀρχομένη μάχῃ· εἰ δὲ ἄρα καὶ κινδυνύειν δέοι, συκαταφρόνηται, ὡς Βάρβαροι. ὡς δὲ πᾶν τὸ πεδίον διήλθεν ὁ στρατὸς μετ' εὐκοσμίας καὶ εὐταξίας, ἐπέστησαν προστάτη Ἰταλίας πόλει, ἢ καλεῖσιν Ἡμαῶν οἱ ὀπιχώριοι πρόκητιν ἢ αὐτὴν ἐπ' ἀκροτάτῳ πεδίῳ, ἰδρυμένη πρὸ τῆς ἑσπερίας τῆς Ἀλπεων. ἐνθα ὑπαντάμενοι τῷ Μαξιμίνῳ οἱ προσφυλακῆς καὶ σκοπῆς στρατῷ, ἠθροίσαν

1. Quadrato agmine Hemonam venit. Capitol.

2. Si σκευοφόρος adjectivè accipias, de jumentis ac vehiculis intelligendum

erit ad impedimenta portanda aptis. Steph.

3. In vet. edit. leg. Emona. Steph.

κενῶν ἀνδράπων ἐπὶ τῆ πόλιν, παρ-
 ἡμεῖ τε πειθόμενοι, ἐμπαρήσαντας
 τὰς θύρας ἱερῶν τῆ καὶ οἰκιῶν, πάντα
 τὰ ὅσα ἦν ἐν τῇ πόλει ἢ τοῖς ἀγροῖς,
 ἀπὸ ἐκφορήσαντας, ἀπὸ καταπαρή-
 σαντας ἢ μήτε ὑποζυγίοις, μήτε
 ἀνδράπων καταλειφθεῖσι τροφῆς.

6'. Ο δὲ Μαξιμῖνον ἴσθι μὲν
 ὅτι τῇ ἡμέρᾳ Ἰταλιωτῶν εὐδύς φυγῆ
 ἐλπίζον πάντας τὸς δῆμους τῶτο
 ποιήσεν, ἔχ ὑπομύροντας τὴν ἐφο-
 ρὴν αὐτῶν ὁ δὲ στρατὸς ἤχθετο, εὐδύς
 ἐν ἀρχῇ λαμῆς τετραβύθου. διαου-
 κτηρῶσαντες ἔν, οἱ μὲν ἐν τῇ πόλει ἐν
 αἰθροῖς ἢ κοιναῖς πάντων οἰκίαις,
 οἱ δὲ ἐν πῶ τοῖς πεδίοις, ἀμα ἡλίῳ ἀ-
 νήθητι ὅτι τὰς Ἀλπεῖς ἠπέγοντο.
 ἀπὸ ἑνὸς ὑψηλοῦ, ὡς πρὸ τείχεος
 Ἰταλίας, ἢ οὐκ ἦν ἡγεῖται, ὑψηλοῦ
 μὲν πρὸ τοῦ ἑλίου, ὅτι μνηστῆρα ἢ, ὡς πρὸ
 οὐρανῶν Ἰταλίας ἀπὸ τοῦ καδῆναι, ἐν
 μὲν πρὸς δεξιῶν Ἰταλίας μέρεσιν, εἰς
 τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος ἐν δὲ τοῖς
 λαίαις, εἰς τὸ Ἰωνικὸν κόλπον. σιέπι-
 τα δὲ ἕλαις ἐλασταῖς ἢ πυκναῖς.
 πρὸς δὲ διὰ τοῦ ἐπέωται, ἢ διὰ
 κρημῶν εἰς βῆθου μέριστον ἢ ἐπὶ
 (ῶ) ῶται, ἢ διὰ τῶν τραχύτητα.
 σιέπαι γὰρ εἰς χειροποίητοι, μὲν
 πορτὴ καμῆτα τοῖς πῆλαι Ἰταλι-
 ῶταις εἰρας μῆροι. μὲν δὲ εἰς ἐν πολ-

gisse omncis incolas, templo-
 rum etiam ac domorum januis
 incendio consumptis, atque
 omnibus quæ vel in urbe vel
 in agris fuerant, exportatis aut
 igni corruptis: nihil aut ju-
 mentis, aut hominibus alimen-
 torum relictum.

II. Quæ res grata in pri-
 mis Maximino fuit, quod i-
 dem cæteros quoque populos
 sui quenque metu facturos ar-
 bitrabatur. Contra milites in-
 dignè tulerunt, quod ab initio
 statim fame laborarent. Cum-
 que noctem exegissent, partim
 intra patentes communisque
 omnibus domos, partim in pla-
 nicie ipsa, statim sole oriente
 ad Alpes accesserunt. ² Hi sunt
 longissimi quidam montes, vice
 murorum Italiæ circumdati, a-
 ded in altum editi, ut etiam
 superare nubes videantur: in
 longum porrecti, ut universam
 Italiam comprehendant, læva
 ad Tyrrhenum pelagus, dextra
 ad Jonium usque pertingen-
 tes: densis ubique nemoribus
 infessi, atque angustissimis cal-
 libus, & rupium prærupta al-
 titudine, scopulorumque aspe-
 ritate vix pervii; nonnullis ta-
 men quasi semitis magno veter-
 um Italarum labore manufa-
 ctis. Quapropter ingens transi-

1. Superiores editiones habent ἀπὸ
 ῥωμῶν, vulgata lexica in hujus loci
 citatione scribunt ἀπὸ ῥωμῶν sed procul-
 dubio vera lectio est, κρημῶν εἰς βῆ-
 θου μίσητον ἀπὸ ῥωμῶν, præcipitia
 ingenti altitudine prærupta. Sylburg.

2. Qui montes excellentissimi, veluti murus

quidam Italiæ à Naturâ sunt excitati,
 in altum aded exsurgentes ut nubes
 superare videantur; in longitudinem
 vero ita porrecti ut totam Italiam in-
 tercipientes; in dextro ejus latere ad
 Tyrrhenum pelagus, in sinistro ad Jo-
 nium sinum pertingunt. Sylburg.

turum illuc exercitum formido tenebat, sperantem summa juga teneri jam ab hoste, nullosque non obstructos exitus ad se prohibendos. Neque is metus de nihilo erat, locorum naturam contemplantibus.

III. Postea verò quàm sine ullo impedimento superatis Alpibus in castra descenderant, læti scilicet omnes instauratis animis vitulabantur, nihilque non sibi ex sententia cessurum Maximinus arbitrabatur, ne locorum quidem difficultati confidentibus Italis, intra quas latitare ipsi, & salutis suæ confidere, prætereaque insidiari hostibus, ac è locis supernè imminentibus pugnam capeffere potuissent. Sed ubi planitiem attingerunt, nuntiant exploratores maximam Italiæ urbem Aquileiam portas occlusisse, Pannoniorum acies quæ præiverant, acriter murum oppugnâsse. Cæterum tentata res sæpè, omnes incassum conatus evasisse. Itaque jam defatigatos recedere, lapidibus scilicet & hastis magnaue sagittarum vi desuper ingruentibus. At Maximinus iratus Pannoniis, quasi parum impigrè præliatis, ipse cum exercitu reliquo accelerabat, sperans nullo negotio se illius urbis potiturum.

IV. Sed Aquileia prius quoque (ut erat ingens urbis ejus magnitudo) populo abundabat,

λέ δὴ οἱ ὁ στρατός, ἐπιζῶντες τὰς τε ἄκρας καλλιλήφτους, πεφράχθαι ἔ τὰς δίοδους ἐς καλύμνῳ τῷ αὐτῷ Ἀμβάσεως. ἤλπζον ὃ καὶ ἐδεδοίκετ εἰκότα, τῷ χρωείων τετραμύρων τῷ φύσει.

γ'. Ὡς ὃ δέβητ ἀκαλύτως, μηδενὸς ἐμποδῶν ἰσομύων, καλαβαίνοντες εἰς τὸ στρατόπεδον, ἦδη ἀνεδαξέσαν ἔ καὶ ἐπιμάνητ. ἔατα ἔ αὐτῷ πῦτι περὶ ἠέσειν ὁ Μαξιμίνῳ ἤλπισεν, Ἰταλῶν μηδὲ τὰς δυσχεραίας τεταξένοτων, ἔνθα ἢ κρύπτεν ἑαυτὸς καὶ σῶζειν ἠδωάνη, ἢ δὲ ἐνέδρας ὀπρωάσει, μάχεδαί ἔ ἀνωθεν, ἐξ ἠπρωάσειων χρωείων. ἰσομύων δὲ αὐτῷ ἐν τῷ πεδίῳ, οἱ σκοποὶ ἀπῆγχαν, πόλιν Ἰταλίας τῷ μεγίστῳ, Ἀκυληίαν ὃ κρωμύων, κεκλειῶτ τὰς δὲ περὶ πειρωθείσας φάλαγγας τῷ Παιόνων, περὶ μῶς μὲν τειχομαχῆσαι, πολλὰς δὲ περὶ θαλούσας, ἀνύειν ἔδεν ἀπαγορεύειν δὲ καὶ ἀναχωρεῖν βρομύων λίθοις ἔ καὶ δόρασι, τῶν τε πλήθει. ὁ δὲ Μαξιμίνῳ, ἀγανακτήσας πρὸς τὸς στρατηγὸς τῷ Παιόνων, ὡς ἀμελέτερον μαχομύων, αὐτὸς πῦ τῷ στρατῷ ἠπάγχετο, ἐπιζῶν ἔατα αἰρήσειν ὃ πόλιν.

δ'. Ἡ δὲ Ἀκυληία καὶ πρῶτερον τῷ (ἄτε μεγίστη πόλις) ἰδίῳ δήμῳ πολυάνθρωπῳ ἦν, καὶ ὡτῶτ

1. Lego difficultatibus, cui lectioni respondet [intra quas] Steph.

πῃ ἐμπόριον Ἰταλίας ὅτι θαλάττῃ
 ἀποκειμένη, καὶ πρὸ ἧς Ἰλλυρικῶν
 ἐθνῶν παύτων ἰσχυρῶν, τὰ τε ὑπὸ
 τῆς ἡπειρὸς διὰ γῆς ἢ ποταμῶν κα-
 τακομιζόμενα παρέχον ἐμπορεύ-
 σαι πῶς πλέονσι· τὰ τε ὑπὸ θα-
 λάττῃς πῶς ἡπειρώτους ἀναγκαῖα,
 ὧν ἢ παρ' ἐκείνοις χώρα διὰ ἡρι-
 μῶν ὅτι καὶ εὐφορῶν, ἀνέπιμπαν
 εἰς τὴν αἰῶν ἡλιῶν πρὸς ἑθῶν τὴν μά-
 λιαν πολύρονον γεωργῆσι, ἀφθο-
 νίαν ποτῶν παρέχευε πῶς ἀμπε-
 λον μὴ γεωργῆσιν. ἔνθεν πολὺ π
 πληθῶν ἐπιδήμει εἰς πόλιν μόν-
 ρον, ἀλλὰ ξένων τὴν καὶ ἐμπόριον. τό-
 τε δὲ μάλλον ἐπολυπλάσια δὲ τὸ
 πληθῶν, ὅτι ὄχλον πάντων ἐξ αἰ-
 ρῶν ἐκείσε συζήτων, πολίχνας
 τε καὶ καίμας πῶς ἀσκειμένης κα-
 ταλιπόντων, περὶ αὐτῶν δὲ αὐτὸς
 πῶς τε μεγάλοι τὴν πόλιν καὶ πῶς ἀσ-
 κειμένης τείχεσσι, ὁ παλαιότερον,
 ἐκ τῶν πλείους μέρες ἀρότερον μὴ
 καθήκειτο (ὅτε μὲν τὴν Ρωμαίων
 ἀρχῆν ἠρῆται τὴν ἐν Ἰταλίᾳ πόλιν
 ἢ τείχεσσι ἢ ὅπλων δευδεσῶν, με-
 τηλευσῶν δὲ ἀπὸ πολέμων εἰ-
 ρηνῶν βαδίσαν, καὶ τὴν ὅσα Ρωμαίοις
 πολιτείας κοινῶν) πῶς τότε ἢ
 χρεῖα ἡπίετο τὸ τείχος ἀνανεώσα-
 σαι, τὰ τὴν ἐρείπια ἀνοικοδομῶσαι,
 πύργους τὴν καὶ ἐπιπέσεις ἐγείρει. τί-
 χιστα ἐν φράξασιν πῶς τείχεσσι τὴν πό-
 λιν, πῶς τὴν πόλιν κλείουσι, πανδημῶν ὅτι τὴν τείχεσσι, νύκταρ τε καὶ

& velut Italiae quoddam emporium ad mare sita, quasque terminus Illyriae, copiam rerum e continentis per terram fluviosque convectam navigantibus fuggerebat: & ab ipso mari res ad usum eorum qui continentem colunt necessarias, videlicet superioribus terris propter hyemis asperitatem minus feracibus: maximè tamen vinum, cujus in ipsa regione maximus proventus est, vicinis gentibus ne vitem quidem habentibus, affatim suppeditabat. Ex quo factum uti super civium ingentem numerum, etiam magna vis hospitem ac mercatorum eam urbem frequentaret. Enimvero tunc etiam aucta multitudo, confluentibus illuc ex agris, quicunque oppidulis vicisque circa relictis fidebant urbis magnitudini, ac vetustis moenibus, dirutis quidem antea magna ex parte: (Quippe in tanta Romanorum potentia, neque murorum neque armorum Italiae civitates indigebant, pacem altissimam agitantibus, atque in participatum reipublicae ascitæ) Sed tunc urgente videlicet necessitate, renovatis instauratisque moenibus, praeterea turribus ac propugnaculis excitatis, totaque urbe ad eum modum communita, clausisque

γ. Deesse puto χαλιπύτητα vel σφοδρότητα. Steph.

portis, noctem diemq; universi pro muro stantes, hostem fortissimè propulfabant. Duces erant summa potestate duo consulares viri lecti à Senatu, Crispinus ac Menephilus. Hi maxima diligentia procuraverant, uti necessaria quæque in urbem importarentur, sic ut diuturnior quoque sustineri oppugnationi potuerit. Erat item in urbe magna aquarum abundantia, partim ex puteis sanè frequentibus, partim è fluvio muros præterfluente, ac pariter fossæ objectus & aquarum præbente copiam.

V. His ita intra urbem comparatis, ut primùm defendi muros diligenter clausaque portas Maximinus audivit, decrevit mittere legatorum specie, qui illos alloquerentur, ac (si possent) referari sibi portas persuaderent. Habebat autem in exercitu tribunum quendam Aquileiæ civem, cujus nati atque uxor, præterea familia omnis in urbe erant conclusi. Quare eum, centurionesque nonnullos, quasi oratores mittit, sperans facilè illius auctoritatem municipes secuturos. Qui ubi muro appropinquarunt, in hanc sententiam verba faciunt: "Jubere communem Imperatorem pacem depositis armis colere, seque amicum pro hoste accipere, sacrisque faciundis vacare, 2 quàm cre-

μὲν ἡμέραν ἰδρυμένοι, ταῖς ὡραῖσιν ἀπειμάχοντο. ἰσραήλινον δ' αὐτοῦ, καὶ πάντων εἶχον διὰ φροντίδος ἄνδρες δύο, ἀπὸ ἰσραήλινου μὲν, ὀπληθέντες δ' ὑπὸ τῆ συκλήτης ὧν ὁ μὲν Κεῖωνος, ὁ δὲ Μιμίφιλος ἐκαλείτο. καὶ μὲν πολλὰς ὡραίας τὰ τῆ ὀπλήθια πέμπλυσαι εἰσεκομίσατο, ὡς ἐκένειαν ἔει, εἰ καὶ ὀπληκτεῖρα ἤνοιτο πολιορκία. ἡ δὲ καὶ ὑδατος ἀφθονία φρεατῶν. πολλὰ γὰρ τα ὀρύγματα ἐν τῇ πόλει. ποταμὸς τε ἰσραήλινον τὸ τεῖχος, ὁμῶ παρῆσαν τε προβολῶν τάφρων καὶ χορηγῶν ὑδατος.

ε'. Τα μὲν οὖν ἐν τῇ πόλει ἔγω παρεκώμασο. τῶ δὲ Μαξιμῶν, ἐπειδὴ ἀπὸ τῆ φρεατῶν καὶ κεκλεισμένων ἡγιασῶν ἡ πόλις, ἔδοξε πέμψαι ἐν χήματι πρεσβείας τὸς κάτωθεν ἀγροτέρων, εἰ ἄρα πείσαιεν αὐτοὺς ἀνοῖσαι τὰς πύλας. ἦν δὲ ἐν τῇ στρατῶ χιλίαν χθ, ὧ παρὶς μὲν ἡ Ακυλῆια ἦν, τέσσαρ καὶ γυνή, οἰκεῖοι τε πάντες ἔνθον ἀπὸ κείωντο. τῶτον ἐν ἔπεμψε σὺν ἑτέροις ἐκαλοντάρχοις, ἐλπίσας ἔρασα πείσαι, ὡς πολίτῶν. ἀφικόμενοι δὲ οἱ πρεσβείας ἔλεγον ὅτι ἄρα κελῶν Μαξιμῶν ὁ κοινὸς βασιλῆος ὄπλα μὲν αὐτοὺς καλεῶν ἐν εἰρήνῃ, φίλον δὲ ἀπὸ πολέμου δέχεσθαι. σπονδαῖς δὲ μᾶλλον καὶ δυσταῖς

1. Potius ὡραῖσιν ἢ ut vult ex Memmio. Sylburg.

2. Relinquit Politianus subaudiendam vocem [potius] ut alibi. Steph.

θελάζεν ἢ φόβοις. μηδὲ θεωροῦν
 πατεῖδα μέλλουσ' ἀρδύει καὶ ἐκ δε-
 μελίαν ἀπόλωσται, ἐνδὸν αὐτοῖς τῷ
 σάξεναι καὶ τῷ πατεῖδα σώ-
 ζεν, διδόντος αὐτοῖς χρεῖσ' βα-
 σιλέως ἀμυσίαν, συνηνώμην τε
 ἧσ' ἀμύπηδέντων. ἔδ' αὐτὸς αἰ-
 πῆες γενησῆναι, ἀλλ' ἄγης.

ε'. Οἱ μὲν ἐν ἀφέσει τοιαῦτά
 ἦναι καὶ παρῶντες ἔβαν, ὡς
 ἐξέκυστα εἶν. ὁ δὲ πλεῖστος δῆμος,
 τῶν τεύχεσ' καὶ τοῖς πύργοις ἐφεσῶς,
 πλεῖν ἧσ' τὰ λοιπὰ μέρη φερρόν-
 ται, ἐπάκειν ἡσυχάζων ἧσ' λεγο-
 μύσται. ὁ δὲ Κελσῖνος, φοβηθεὶς μη-
 πῶς ἂν ὄχλος ἢ ὑποχέσειν ἀ-
 ραπειθεῖς, εἰρήνην τ' ἀπὸ πολέ-
 μῳ ἐδοῦντο, ἀνίξην τὰς πύλας,
 σφιδάειν τὸ τεῖχος, ἐδείκνυεν καὶ ἐ-
 λπίσει μύσειν τε διαξέλειος καὶ
 ἀντέχειν ἡσυχίας, μηδὲ περὶ δει-
 ται τ' ἀπὸ τ' οὐκ ἐκπιπῶν καὶ Ρωμαίων
 δῆμον ἄσπιν σωτήρας ἢ καὶ περὶ μά-
 χης Ἰταλίας πᾶσις ἀναρχαφῆναι
 μὴ περὶ δὲ ὑποχέσειν τυράννου
 ὁπίκου τε καὶ ἀπαιεῖντο, μηδὲ
 χρεῖσ' λόγοις δειλαδέντας ἐλέ-
 θρω πρῶτον παρεδοθῆναι, ἐνδὸν
 περὶ πολέμου ἀμφιβόλῳ τύχη
 (πολλὰ μὲν καὶ οἱ ἐλίγοι πλει-
 ὄντων ἀπειρήσθη, καὶ δοκῶντες ἀ-
 δασίεροι, κατὰ τὸν τὸς ἐν ὑπολή-
 φει ἀνδρείας μίξοντο) μὴδ' ἔ-
 ἐκπλήσσειν τῶν πλῆθει τ' στρατοῦ.
 οἱ μὲν καὶ τὸ ὑπὸ ἄλλοις μαχόμενοι,
 καὶ τὸς παρ' ἑτέρων ἐσομένης ἐν-

"dibus: miserari patriam, pau-
 "lo post (si obstinati persiste-
 "rint) ab ipsis usq; fundamentis
 "ruituram, licere ipsis (si ve-
 "lint) una opera sibi quenque
 "et saluti patriæ consulere:
 "quippe oblivionem veniam-
 "que omnium quæ fecerint,
 "optimum Principem polli-
 "ceri, quando nihil ipsorum,
 "sed omnia forent aliena culpa
 "contracta.

VI. Talia quædam sub muro
 legati magna voce pronuncia-
 bant, sic ut facile exaudiri, si
 non planè ab omnibus, certè ab
 ea multitudine possent quæ-
 cunque supra muros turreſque
 confiterat. Etenim taciti o-
 mnes legatorum dictis aures
 dediderant. Quare metuens
Crispinus ne pollicitationibus
illis, quæ vulgi inconstantia est,
ad mutandum pace bellum, re-
 ferandasque hosti portas impel-
 lerentur, discursans ipse per
 muros, rogare, obtestarique lin-
 gulos, uti audacter manerent,
 fortiterque resisterent, neque fi-
 dem proderent Senatui debitam
 P. Q. R. néve titulum servatæ
ac propugnatæ Italiæ totius as-
pernarentur: néve promissis
 crederent perjuri, fraudulentiq;
 tyranni; néve item benigna o-
 ratione inescati, ruerent in ma-
 nifestam perniciem: sed confi-
 derent belli fortunæ, ita plerun-
 que dubiæ atque ancipiti, ut
 magnus interim numerus à pau-
 cissimis, & qui potentiores cre-
 duntur, ab iis qui imbecilliores
 habeantur, victi superatique sint:
 néve utique expavescerent ex-
 ercitus illius magnitudinem.

Nam

Nam qui pro altero dimicant, cum suæ victoriæ felicitatem ad alios videant migraturam, minus profecto acriter decertant: quippe qui intelligant, se quidem in periculi participatum admitti: cæterum extremos victoriæ fructus ad alium perventuros. Qui autem pro patria pugnant, præterquam quod spe meliore esse debent (neque enim aliena occupare, sed tueri sua contendunt) etiam animo sunt majore, ut quos non alienum Imperium, sed sua quæque necessitas adigat: quoniam scilicet victoriæ fructus ad ipsos sunt perventuri.

VII. Talia quædam nunc singulis, nunc universis ingerens Crispinus, homo suapta natura venerabilis, ac Romana facundia pollens, præterea gratus omnibus, miti modestoque Imperio, persuasit multitudini, ut in officio fideque permanerent: iussitque legatos rebus infectis ad Maximinum reverti. Dicebatur autem Crispinus ad bellum sic audacter sustinendum, etiam haruspicum responso, qui læta extra nunciarent, animatus: etenim magnopere fidem hujuscemodi signis habere Itali consueverunt. Cæterum non nulla quoque oracula ferebantur patrii cujusdam numinis, victoriam promittentia: Belem vocant indigenæ, magnaque cum religione colunt, Apollinem interpretantes. Cujus etiam

δαμονίας, εἴτερ ἡρώϊο, μετεά-
ζουσι ἐν τῷ περὶ τῆς μά-
χης, εἰδότες ὡς ἄρ' ἢ κη-
δύων αὐτοὶ μετέξουσιν, τὰ δὲ μέ-
γιστα καὶ κορυφαία τῆς νίκης ἀλ-
λοῦ καρπώσεται. τοῖς δὲ ἴσθ' ἔ-
πατείδ' μαχομένων, καὶ ὄψθ' ἄρ'
θεῶν ἐλπίδες κρείττους, ἐπι-
θῆ' ἐ τὰ δῆλον λαβεῖν, δηγὰ τὰ
αὐτῶν σώζουσιν εὐχονταί. τὸ, τε ἐς
τὰς μάχας περὶ θυμῶν, καὶ ἐξ ἄλ-
λου κηδύσεως, δηγὰ ἐξ οἰκείας
ἀνάγκης ἔχουσιν, ἐπεὶ καὶ τῆς
νίκης πᾶς ὁ καρπὸς αὐτοῖς περὶ
γίνεται.

ζ'. Τοιαῦτά τινα λέγων ὁ
Κριπίων, καὶ πρὸς ἐκάστους καὶ
κοινῇ, φύσει μὲν καὶ δῆλως αὐ-
δέσιμ' ὄν, ἐν τε τῇ Ρωμαίων
φανῇ εὐπρόσφορος ἐν λόγοις, ἐ-
πεικῶς τε αὐτῶν πεισθεὶς, ἐ-
πεισε μῦθον ἐν τοῖς ποροκειμένοις,
τὸς τε πρέσβεις ἀπεφάκτας ἀ-
πίνεαι ἐκέλευσεν. ἐλέγχετο δὲ τῇ
ἐνστάσει τῶ πολέμου ἐμμεμημηκέ-
ναι, πολλῶν ἐνδοῦ ὄντων πρὸς
δυπηκὴν τε καὶ ἡπατοσκοπίαν ἐμ-
πείρων, τὰ τε ἱερὰ αἶσια ἀ-
παγγέλλοντων. μάλιστα γὰρ τῇ σκέ-
ψῃ ταύτῃ πεισθούσιν Ἰταλιῶται.
καὶ χρισμοὶ δὲ πινὸς ἔδιδοντο
ὡς δὴ τοῦ ἐπιχωρίου θεοῦ νί-
κην ὑποτρομύζουσι. Βέλιον δὲ κα-
λοῦσι τοῦτον, σέβουσί τε ἴσθ'
φωῶς, Ἀπόλλωνα ἔχ' ἐδέλοισιν. οὗ

1. Deum Belenum per aruspices spon-
dondisse Maximinum esse vincendum

scribit Capitol.

καὶ πῶς εἰκόνα ἔλεγον πῆρες τῶν
Μαξιμίωυ στρατιωτῶν φανῆραι πολ-
λάκις ἐν αἰεὶ ὑπὲρ τῆς πό-
λεως μαχομένω. ὅσῳ, εἴ τε
ἀληθῶς ἐφαντάθη πᾶν, ἢ καὶ
βυλομήτοις μὴ ἀρρημονεῖν τοσοδ-
τον στρατὸν πρὸς ὄχλον δημοτῶν
πολὺ ἐλάττωτα μὴ ἀγχοῦντα,
δοκῆν δὲ ὑπὸ θεῶν διὰ μὴ
ὑπὸ ἀνθρώπων γενεῖσθαι, εἰπεῖν καὶ
ἔχω. Τὸ δὲ ὄραμα δὲ ἀποβάσεως
ποιεῖ πάντα πισυσαί.

ἢ. Πλὴν τῆ πρέσβειαν ἀπεξ-
κταν πρὸς Μαξιμίωυ ἐπαυθόντων,
ἐρῆ καὶ θυμῷ χεῖρῶν πλείοι,
μᾶλλον ἠπείχετο. ἐπεὶ δὲ ἐχέτο
πρὸς τὴν ποταμῷ μετῆς, ἀπέχοντι
τῆς πόλεως σημεῖα ἐκκεῖθεν, τὸ
εἶδον εἶρε διὰ τε μετῆς βαθῶς καὶ
πλατῆς φορέω. τὸ δὲ ὑπὲρ κειμένων
ἐρῶν τὰς εἰς ὅλου τὸ χεῖρῶν πα-
ρείσας χεῖρας λυσα ἢ τὸ ἔτος ὥρα
παμμεγέθη τῆ χειμαρῶν εἰραζέσθαι.
ἀποροῦ ἔν τῷ ἢ διάβασις τῶν στρατῶν
τὸ δὲ γέφυραν, ἐργον μετὰ καὶ γέφυραν
ὑπὸ τῆ παλαι βασιλείᾳ γενησόμενον,
ἐκ περὶ πύλων λίθων, πυλῆσι κατ'
ἐλίγον ἀντανομήσις ὑψηλόμενον,
διηκτικῶ καὶ καταλελίτικῶ οἱ Ακωλύ-
σιοι. ἔτε ἔν γεφυρας ἔστις, ὅτε
πῶν, ὁ στρατὸς ἐν ἀφασίᾳ καδει-
σῆκει. Γερμανοὶ δὲ πῆρες, καὶ εἰδο-
τες τῆ Ἰταλιωτῶν ποταμῶν τὴν πο-
δρὰ καὶ καταξερηνύμενα ἔδωμάτα,
οἰόμενοι δὲ χαλαύτερα ἐπιήχεται
τῆς πεδίοις, ὅσῳ παρ' αὐτοῖς,
(διὸ καὶ παρῆται ἰαδίως, μὴ σφ-
δρῶς κινούμενη τῆ ἔδωμάτις) ἐπει-

speciem pro urbe ipsa pugnan-
tem, quidam è militibus Ma-
ximini visam sibi sæpe in coelo
affirmabant. Quod utrum sic esse
nonnulli putaverint, an id com-
mentum placuerit, ad levandam
infamiam tanti exercitus, qui
bello impar foret adversus mi-
norem multo numerum oppi-
danorum, ut sc. victi potius à
Diis quàm ab hominibus vide-
rentur, haud tanè satis explora-
tum habeo. Cæterum novitas
eventus cuncta credibilia fa-
cit.

VIII. Postea verò quam in-
fecto negotio legati reverterunt,
ira & furore instinctus Maxi-
minus, magis magisque accele-
rabat. Ut autem ad fluvium
pervenit, qui ad lapidem duo-
decimum procul est ab urbe,
invenit ipsum maxima alvei
profunditate ac latitudine de-
fluentem. Etenim anni tempore
solutæ vicinorum montium ni-
ves, quas longa hyems duraverat,
maximum torrentem effecer-
ant, sic ut nullo pacto transire
exercitus posset. Nam pontem,
quod opus magnum atque pul-
cherrimum veteres Imperatores
lapide quadrato construxerant,
pylis veluti quibusdam parvis
sensim crescentibus, ruperant ac
resolverant Aquileientes. Ita cùm
neq; ponte, neq; navigiis (quip-
pe nulla suppeditabant) transire
exercitus posset, substitit incer-
tus contilii. Sed enim Germani
aliquot, ignari quàm rapido ab-
ruptoque impetu Italiae flumina
deferantur, ratiq; sensim influere
campos, quemadmodum apud
iplos consueverunt (unde etiam,
quia

quia minimum se concitant, perfacile congelascunt) ausi seque & equos natandi peritos alveo credere, vi fluminis ablati perierunt.

I X. Igitur cum biduum aut triduum in tentoriis fuisset Maximinus, ducta circum exercitum fossa, ne qui de improvise in castra ruerent, stabat in sua ripa deliberabundus, quonam tandem pacto fluvium ponte jungeret. Sed in magna lignorum ac navigiorum penuria, quibus inter se junctis pontem fabricaretur, nunciarunt quidam esse permultas in agris illis desertis inanes cupas, forma rotunda, quibus videlicet incolæ quondam ad vinum importandum utebantur. Ea cum essent ad navium similitudinem concava, devincta mox inter sese, scapharum more innatatura videbantur. Etenim ire pessum, vinculis inter se conficta, ac viminibus desuper injectis, & pulvere multo (compluribus operam navantibus) faburrata, non poterant.

X. Quod ubi factum est, facile milites in ulteriorem ripam transgressi, suburbanis ædificiis, quæ deserta invenerunt, igne correptis, vites arborefque exciderunt, omnemque ejus regionis ornatum fœdaverunt. Siquidem arborum comparibus ordinibus, ac viti-

σπιδήσαντες ἄμα τοῖς ἰαποῖσι ἀφ' νήχεσσι εἰδισμένοις, παρενχθέντες ἀπώλοντο.

θ'. Δύο μὲν ἐν ἡ τειῶν ἡμερῶν σκηνωτοισάμνηθ' ὁ Μαξιμίηνθ', τάφρῃ τῷ στρατῷ περικυκλώσας, μὴ πνὲς ἐπέλθοιεν, ἐμένειν ὅτι τῇ καθ' αὐτῶν ὄχθῃ, σκεφόμενθ' ὅπως τ' ποταμὸν γεφυρώσει. ἐπεὶ δὲ ξύλων ἦν ἀπορία καὶ νεῶν, ἃς ἔδει ζυχθεῖσας γεφυρώσαι τὸ ρεῖθρον, ἰ ἐπέβροχον πνὲς τῶν τεχνιτῶν πολλὰ ἐστὶ κενὰ οἰνοφόρα σκεύη ἀειφερές. ξύλα ἐν τοῖς ἐρήμοις ἀγροῖς οἷς ἐχρῶντο μὲν πρότερον οἱ κατοικῆντες εἰς ἀπρεσίαν ἑαυτῶν, καὶ παραπέμπην τ' οἶνον ἀσφαλῶς τοῖς δεομένοις. ἅψρ' ὄντα κοῖλα δίπλα νεῶν, ἀγγίλοις συνδεθέντα ὀπτηξέως μὲν ἐμειλιν ὡστὺρ σκίφῃ, μὴ παρενχθεῖσθαι δ', διὰ τε τ' δεσμῶ τὸ ἐπέλληλον, φρυγίων τ' ἀνάθεν ὀπτηλέθων, χεῖ τε τ' ἡὺς μετείως ἐς αὐτὰ συνδέθηνθ' χεῖρ' ἀοὶλῃ καὶ σπιδῆ.

ι'. Εφιστῶθ' ἐν αὐτῷ 2 δ' ἀβὰς ὁ στρατὸς ὅτι πῶς πόλιν ἐχώρει. τὰ μὲν οἰκοδομήματα τῶν προαστείων ἔρημα ἀεισκον, ἀμπέλους μέντοι καὶ δένδρα πάντα ἐξέκοπτον. ἃ δὲ ἐνεπίμωραθ' καὶ τ' πρότερον τοῖς χωρείοις ἀράρχεθ' ὄραν καλίχων. δένδρων γὰρ σοίχοις ἰ-

1. Scribo ὑπέβαλον i.e. admonuerunt. Steph.

2. Ponte itaque cuppis facto, Maximinus fluvium transivit. Capitol.

σοις ἀμπέλων ἢ πρὸς ἰσθμὸν
 θέσας ταυταχόθεν ἠρπυγίων ἐν ἑ-
 ορπῆς ἀγέματι, ² σφάνων αὖ πρὸ
 ἢ χάραν κεκοσμηθῆαι ἐτεκμήρατο.
 ὡς παύτα εἰζέδον ἐκκόψας ὁ στρα-
 τὸς, ὅτι τὰ τεῖχη ἠπειροῦ κρημ-
 κόπῃ δὲ αὐτῷ προσβαλεῖν εὐθέως
 οὐκ ἔδραξε μείναντες δὲ ἔξω τοῦ ὄμα-
 τος, καὶ ἀφαιρέθῆναι καὶ λόχος
 καὶ φάλαγγας, αὖτις παῖ τὸ τεῖχος,
 ὡς ἐκαστος καὶ μέγας προσέτα-
 κτο, μᾶς ἡμέρας ἀραπανοσάμενοι,
 τοῦ λοιποῦ εἴχαστο τῆς πολιορ-
 κίας.

καὶ. 3. Μηχανὰς ἢ ἐν παλαιοῖς
 προσέφονον καὶ τειχομαχῶντες πα-
 πιδίνοι, ἔδεν ἀπέλειπον εἶδος πο-
 λιορκίας. πολλῶν δὲ καὶ σχεδὸν ἐκά-
 στας ἡμέρας ἡσοῦσαν προσβολῶν,
 καὶ παύτως τοῦ στρατοῦ ὡς ἄρ σα-
 γνηδὲ σπῆσθαι πῶς πύλιν, μὲν πολ-
 λὰς βιάς καὶ σφοδρῶς μάχης
 τειχομαχῶντες ἀντείχον οἱ Α-
 κκιῶσι τοὺς μὲν καὶ οἰκίας ἀπικλεί-
 σαστες, παιδικαὶ δὲ ἅμα παύσι
 καὶ γυναικῶν ἀσθενῶν ἐπαρξίαν τε καὶ
 πύργων ὑπομαχῶντες ἔδεν πρὸ ἴσ-
 θμου ἀρχεῖν ἡλικία ὡς μὴ μι-
 τέχων ἢ ὡς τῆς πατρίδος μά-
 χης. τὰ μὲν γὰρ ἀποράστα, καὶ εἰ πρὸ
 πύλων ἔξωθεν ἴσθμου, ὑπὸ ἢ Μαξι-
 μίνου στρατοῦ κατέσκαπτο, τῆ τε ἔν-
 κλησθαι ἢ οἰκοδομημάτων εἰς τῆς

bus inter se junctis, & in sub-
 lime euectis, ad festæ celebra-
 tis speciem, quasi coronis qui-
 buldam redimita omnis regio
 videbatur Quibus radicitus ex-
 cisifis, exercitus ad ipsos urbis
 muros contendebat. Sed omni-
 bus defatigatis, non fuit Im-
 peratoris consilium urbem i-
 psam statim invadere: Sed ex-
 tra teli jactum constituto mili-
 tē, divisoque in centurias &
 cuneos, ac partibus muri totius
 unicuique attributis, uno tan-
 tum die ad requiescendum in-
 dulto, statim deinde oppugnare
 urbem aggreditur.

XI. Igitur machinamentis
 omnifariam admotis, cum ge-
 nus oppugnationis nullum præ-
 termitteretur, plurima scilicet
 ac propemodum quotidiana cer-
 tamina edebantur. Etenim cir-
 cundatis velut indagine qua-
 dam muris, magnaque vi at-
 que alacritate pugnam capef-
 sente milite, resistebant auda-
 cter Aquileienses, clausisque
templis & domibus, universi
 cum liberis & conjugibus ur-
 bem defuper è turribus ac
 propugnaculis defensabant. Ne-
 que erat ulla tam inutilis æ-
tas, quæ pugnare pro patria
recusaret. Cæterum suburba-
 na omnia, & quicquid extra
 urbem ædificiorum fuerat, de-
 molitus Maximinus, lignis
 materiaque omni ad machi-
 nas abutebatur, quibus muri

1. Scribo ὡς ἀπὸ ἀγέματι, ἢ
 ἠρπυγίων pro ἠρπυγίων. Steph.
 2. Potius σφάνων. Steph.

3. Oppugnationem hanc elegantè
 descriptam legas in Capitol.

saltem aliquam partem demoliretur: qua immissus exercitus deriperet urbem ac dirueret, totamque eam vastam mox desertamque relinqueret. Neque enim decorum sibi aut honorificum fore iter Romam arbitrabatur, nisi urbem delevisset, quæ prima in Italia obstitisset. Quocirca multa pollicentes atque ostentantes, ipse cum filio, quem Cæsarem fecerat, obequitabant militibus, eosque ad pugnandum acriter adhortabantur. Enimverò Aquileienses faxa desuper jaciebant, sulphurque bitumine ac pice mixtum doliis, quorum manubria longiora, immittebant: atque ut primum exercitus muris successerat, ignibus injectis dispergebant unanimiter imbricium ritu. Quam ob rem pix illa cum cæteris, quæ supra diximus, partes nudas corporis subiens, undique diffundebatur; Sic ut miles loricas armaque cætera, ferro excandescente, coriisque ac lignis ardentibus contrahentibusque se, raptim abjiceret. Itaque cernere erat milites arma sibi ipsos detrahentes, quæ spoliorum speciem, abjecta humi, commento magis artis quam vi pugnantium, præferabant. Ex quo factum est ut plerisque militibus aut oculi extinguerentur, aut summæ oris partes, manusque item, & si qua

τε ὄψεις ἢ ἐπιρῆντο, καὶ τὸ πρόσωπον

μηχανὰς κατεκέχρωτο. ἐβιάζοντο ὃ τείχους καὶ μέρῃ π καθελαῖν, ἢ ἐπὶ σφραγῶν ὁ στρατὸς πάντα τὴν ἀφραπῆσιν, καὶ κατὰ σκίφας τῶν πόλιν, μὴλόβολον καὶ ἔρημον τῶν χωρῶν κατὰ λαίπη. ἔ δὲ γὰρ εἴως αὐτῶν τῶν ὁπλῶν Ρώμῃ οὐδὲν ἐπιπέσει καὶ ἐνδοξὸν ἔσεται, μὴ, τὴν περὶ τῆς Ἰταλίας πόλεως ἀντιπείσεως, κατὰ τῆς δείσεως. ὑποχέσεσι τὴν ἐν δωριῶν καὶ δείσεσιν αὐτὸς τε καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὃν πεποιήκει Καίσαρα, περὶ δέοντες, ἴσως ἐποχέμενοι, τὴν στρατὸν ἀνέπειδον λιπαρῶντες, εἰς ποροδυμῶν τὴν ἐρείροντες. οἱ δὲ Ἀκυλῆσιοι λίθοις τὴν ἐβόλον ἀναθεν, καὶ κερῶντες δειψὸν καὶ ἀσφάλτω, πῆσαν ἐλόντες, κοίλοις σκιδέσιν ἐμβολῶντες κατὰς ἐπιμήκας ἔχουσι, καὶ πυρῶσαντες, ἅμα τῶν ποροπελάζειν τοῖς τείχεσι τὴν στρατὸν, κατὰ σκεδάνουσιν, κατὰ χέοντες ὄμβρε δίκην ὀμοθυμαδὸν. φερομένη δὲ ἢ πῖσα σω οἷς ποροεῖρηται, δυομήνη τε διὰ τὴν γεμνηκωδῶν μῶν τὴν σώμασιν, εἰς πῶν ἐχείτο, ὡς τε τὸς δώρακας αὐτῶν πεπυρωμένους ἀποεξίπτεν, καὶ τὰ λοιπὰ ὄπλα, ὧν ὁ σίδηρος ἐδερμωμένον. τὰ τε ἐκ βυρσῶν τε καὶ ξύλων ἐφλέγειτο καὶ σκελετο. ὡς γὰρ ἰδεῖν γεμνηκωδῶν τὸς στραπώτας αὐτὸς ἐφ' ἑαυτοῦ, καὶ σκώλων ὅσιν ὄπλα παρεῖχεν ἐξέμεθα, σοφία τέχνης, ἀλλ' ἐκ ἀνδρείας μάχης πεληρημένα. ἐκ τὴν τοῖσιν, πᾶμπλεισον πλῆθος τὸ στρατὸν, τὰς τε ἡρωτηιάζετο, τὰς ἡ χεῖρας καὶ

1. Scribendum videtur ἐπιρῆντο, ut ἡρωτηιάζετο; vel ἡρωτηιάζοντο

εἰ πὶ ζυμὸν ἦν τὸ σώμαλος. ἀλλὰ μὲν
 καὶ τῶν μηχαναῖς προσαγομῆναι δὲ
 δας ἐπέβαλλον ἑμοίως πύση καὶ ἰ-
 πτη δειδμένας, ὅτι τε τῶ ἀκρο
 βελῶν ἀκίδας ἐχέουσας αἱ ἀναφθε-
 σαι φερῶνται, ἐμπάριστα τῶ μη-
 χανῶν καὶ προσπεφυκῆαι, ἰαδίως
 αὐτὰς κατέφλεγον. τῶ μὲν ἔν περὶ
 πην ἡμερῶν ἀντίπαλός τις καὶ ἰ-
 σόζησθε ἔδωκεν ἢ τῶν τῶ μάχης.
 χεῖρας δὲ ἐθνημένους, ὅ, τε στρατός
 τοῦ Μαξιμίανος οὐκ ἐγένετο, καὶ
 πάλιν τῶ ἐλπίδῳ, ἀδύμως διέ-
 κειλό. ἔς τὸ ἠλπίεσαν μινδελίαν
 ὑπομείναι προσβολῶν, τῶντος εὐει-
 σκον καὶ ἀντέχοιτας μόνον, ἀλλὰ καὶ
 ἀνδραγαθίας. οἱ δὲ Ἀκυλῆσοι ἐπε-
 ἰσθύνοντο τε καὶ προθυμίας πάσης
 ἐνπύματων τῶ τε σωτηρίας τῶν
 μάχης, πύσαν καὶ δαίρησθε ἑμῶν
 προσλαμβάνοντες, καθήκοντα τῶ
 στρατῶν. ὡς καὶ ἀποσκόπειν ἐς
 αὐτὰς, ἐνδειξῆν τε τῶ Μαξιμίανῳ
 φειροσύνῃ, εἰς τε αὐτὸν καὶ τὸν
 πύσαν ἀπὸ τῶν δυστήμων καὶ αἰ-
 ρῶν βασιλείας.

16. Ἐφ' αὐτῶν ἐκείνῳ κινέμενῳ,
 ἐργῶν μάλλον ἐνπύματων. χεῖρας
 ἢ καὶ τῶν πολέμων ἐ δυνάμε-
 νῳ, ἐκλάζε τὸς πλείους τῶν ἡγε-
 μόνων τῶ ἰδίῳ στρατῶν, ὡς ἀν-
 δραγῶν καὶ ἰσθύνοντος προσηγομένους
 τῶν τιχομαχίῶν. ἴδεν αὐτῶ φει-

præterea nuda in corpore pa-
 tebant, ignibus labefactarentur.
 Sed & machinis, quæ
 muro admovebantur, desuper
 tædas injicebant pice ac resina
 oblitas, quarum extremitas mu-
 cronem veluti sagittæ haberet:
 quæ cum accensæ deferaban-
 tur, infixæ inhærentesque ma-
 chinis, facile scilicet illas con-
 cremabant. Sed primis sanè
 diebus par utrinque librata fuit
 pugnæ fortuna. Dein mora inje-
 cta, minus minusque jam alacer
 Maximini erat exercitus: sed
 quia spe falsus, tristiorque indies.
 Nam quos ne unum quidem di-
 em speraverant suum laturos
 impetum, eos non modò non
 cedentes, sed resistentes etiam
 audacissimè animadvertabant.
 Contra, Aquileienses magis ma-
 gisque indies virium atque ani-
 morum implebantur: & assidu-
 itate pugnandi peritiam pariter
 audaciamque consecuti, sic despi-
 ciebant milites ut etiam joca-
 rentur in eos & cavillarentur,
 nihilque non contumeliæ obeunti
 muros Maximino exprobrarent,
 tum in ipsum juxta filiumque
 nulla non jacerent probra.

XII. Quibus irritatus ac fu-
 rens, cum effundere in hostes
 iram non liceret, plurimos è
 suis ducibus, quasi parum stre-
 nuè atque acriter urbem op-
 pugnantem, extremo supplicio
 affecit. Quo factum ut infe-

ut convenire possit cum ἰσθύνοντος,
 Steph. quin etiam τῶν χεῖρας videtur
 cum precedente verbo jungi, ut legatur
 τῶν πλείους ἰσθύνοντος καὶ τὸ φειροσύνῃ,
 ἡκρωτηριαζοῦτο πῶν χεῖρας. Steph.

1. Inlero [αὐτῶ] sc. ὄργῃ, nisi
 malis subaudire istum dativum casum.
 Steph.

stio rem sibi atque iratio rem militem reddiderit, & contempribilior fieret adversariis.

XIII. Evenit præterea ut Aquileienses commeatu rebusque cæteris abundarent: quoniam magna diligentia quæcunque ad homines aut equos sustentandos desiderantur, in urbem fuerant comportata. Contra exercitus omnium rerum egenus, excisis feracibus arboribus, agroque omni pervastato, partim sub tumultuariis tentoriis agitabant, partim sub aperto cælo tolerabant nihil alimenti vel ipsis vel jumentis importabatur, obsessis omnibus Italix itineribus Romanorum diligentia, murisque & portis excitatis. Etenim viros consulares cum lectissimis ac spectatissimis hominibus ex Italia tota miserat Senatus, qui litora portusque tutarentur, neque cuiquam potestatem facerent navigandi: sic ut inaudita, incognitaque forent Maximino quæcunque Romæ agitabantur. Quin viæ quoque omnes & calles, ne quis transiret, diligentissimè servabantur. Ita eveniebat ut exercitus, qui urbem obsidebat, ipse invicem obsideretur. Nam neque Aquileiam capere, neque Romanam proficisci poterat, navigiorum ac vehiculorum penuria: quæ omnia prius occupata & conclusa fuerant. Rumores quoque suspitionibus in majus augebantur, esse universum in armis Romanum

ἤμετο πρὸς μὲν τῆς οἰκείων, μῦθος δὲ καὶ ὀργὴν ὄντα ὃ τὸ ἀντιπάλων, πλείων ἢ κατὰφρόνησις.

17. Συμβέβαινε δὲ τοῖς Αὐκλιησίοις πάντα ὑπαρῆχειν ἐμπλῆει, καὶ ὀπηθεύων ἀφροσύνην ἐν πολλῆς ὄψεως ἀφροσύνης εἰς τὴν πόλιν πύλων σεσωραμμένων ὅσα ἦν ἀνθρώποις καὶ κτήνεσιν εἰς τροφὰς καὶ ποτὰ ὀπηθεύειν· ὃ δὲ στρατός, πύλων ἐν σπίνει, τῆς δὲ καρποφύρων δένδρων ἐκκεκομμένων τὴν τε γῆν ὑπὸ αὐτῶν δεδηωμένους. μένοντες δὲ ὑπὸ σκληραῖς ἀποχευέοις, οἳ δὲ πλείους ὑπὸ γυμνῶν τῶν ἀέρι, ὄμβρων δὲ καὶ ἡλίῳ λυεῖτο, λιμῶν δὲ διεφθείροτο, μηδὲ ἐπεισάκτε τροφῆς αὐτοῖς τε καὶ ὑποζυγίοις εἰσκομιζομένους. πάντα χρόνον γὰρ τὰς τῆς Ἰταλίας ὁδὸς ὄψαφράξαντες ἦσαν οἱ Ῥωμαῖοι, τεχνείων δὲ ἐγέρσει καὶ πυλίων ἀσκήσειν. ἀνδρας δὲ ὑπαττικότητας ἐξέπεμψεν ἢ συβελήθησιν ὀπηθεύοις καὶ λογασίν ἀπὸ Ἰταλίας πάσης ἀνδράσιν, ἵν' αἰγματοὶ τε πάντες καὶ λιμένες φραγῶνται, καὶ μηδενὶ ἐμπλῆει συλχεῖται· ὡς ἀπυστα καὶ ἀγνώστα εἶδη Μαξιμίῳ τὰ ἐν Ῥώμῃ παρὰ τὸν Ῥωμαῖον αἰ τε λεωφόροι ὁδοὶ καὶ ἀγματοὶ πᾶσι ἐφυλάττηντο, ὡς μηδένα διαβαίνειν. συμβέβαινε δὲ, τὸ στρατὸν δοκῆναι πολιορκεῖν, αὐτὸν πολιορκεῖσθαι· ἐπεὶ μήτε τὸ Αὐκλιησίων ἐλεῖν ἐδύνατο, μήτε ὑποσῆς ἐκείθεν, ὅτι πᾶσι Ῥώμῃ χωρῆσαι, διὰ τε νηῶν καὶ ὀχημάτων ὑποείαν. ἀπαντα γὰρ περιετείλητο, καὶ συνεκέχλειτο. φῆμαι δὲ μέγιστος ἐξ ὑποψίας ἀληθείας ἐδίδοτο,

δουλο, ὅτι πᾶς ὁ δῆμος ὁ Ῥωμαίων ἐν ὁπίοις εἶναι, Ἰταλία ἔτι πᾶσα συμπεπληκυῖαι, πάντα τε ἔδην Ἰλλυρικὰ καὶ Βάρβαρα, τὰ ἔτι καὶ ἀνατολαῖς καὶ μεσημβρίας· στρατὸν ἀγέρει, μὲν τε γνώμην καὶ ψυχῆν ὁμοίως Μαξιμίνου μεμίσσηται. ὅθεν ἐν ἀπογνώσει ἕσσαν καὶ πάντων ἀπίει οἱ στρατιῶται, χροὸν καὶ ὑδάτος αὐτῶν. ὁ γὰρ ἐν μόνον ἐκ τῆ περὶ Ἰσθμοῦ ποταμῶν ποτὸν αἰμαλὶ καὶ φόνος μεμιασμένον ἐπίνθη, οἱ τε γὰρ Ἀκυλῆοι. τὰς ἐν τῇ πόλει τῆς δὲ πόλεως καὶ ἐχθροὺς ὑπὸς δάψον, ἐς τὴν πόλιν ἀπεξέπιθον· οἱ τε ἐν τῷ στρατῷ φονεῦσθαι ἢ ἀφροδισιῶσθαι νόσῳ, ἐξιδόθη ποδὸν ἰσθμῶν, καὶ ἐχθρῶν αὐτῶν τὰ σπῆς ἀπορίας ὁππότετα.

ιδ'. Περὶ περὶ τῆς ἐν ἀπορίας καὶ δουλοίας τὸν στρατὸν κατεχρόν, ἀφροδισιῶσθαι ἀναπαινοῦσθαι τῆ Μαξιμίνου ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ τῆ ἡμέρας ἐκείνης ἐν ἀνέσει τῆ πολέμου ἕσσει, ὅθεν τε πλείων ἐς τὰς σκηνὰς καὶ τὰ ἐκκεχρησμένα τῆ φροῦδος χροῖα ἀνακεχρησμένα, ἔδωκε τῶν στρατιῶται οἱ σπῆς τῆ Ῥωμαίων πόλεως στρατόπεδον εἶχον κατὰ τὸ καλῶμενον ὄρος Ἀλβανόν, ἐνθα πύθεις καὶ γυναικας καλαλεοπέτῃ, φονεῦσθαι τῆ Μαξιμίνου ὡς παύσειν μὲν χροῖα καὶ ἀπερῆναι πολιορκίας, μὲν ὅτι πορδοῖν Ἰταλίαν κατὰ τὴν ἡμέραν κατεγνωσθῆναι καὶ μεμίσσηναι.

populum, consensisse Italiam gentesque omnes Illyricas, barbarasque, quascunque aut Oriens aut Meridies videt, ad exercitum contrahendum, conjuratas in Maximini odium. Quare desperantes milites, omnium rerum penuria laborabant, vixque aquae fatis habebant, quam etiam pollutam sanguine & caedibus de flumine hauriebant. Nam & Aquileienses cadavera suorum, quae humari non poterant, in flumina praecipitabant: & qui ferro morboque in exercitu perierant, itidem alveo demergebantur. Inter quos etiam quidam inopia ciborum confecti, vix adhuc spiritum retentabant.

XIV. Cum igitur ad hunc modum moestus atque inops exercitus esset, repente dum sub tentorio quiescit Maximinus, vacuo die à pugna, cum plerique aut in tabernacula, aut in suas quisque stationes concessissent, visum est militibus iis quorum ad urbem Romam sub monte Albano castra erant, atque in his liberi eorum conjugesque relictæ, neci dedere Maximinum, ut aliquando à diuturna & inexplicabili obsidione requiescerent, neque Italiae bellum inferrent in tyranni gratiam, damnati omnibus & invisi.

1. Proculdubio Politianus adjecit genitivum [consilii.] Steph.

2. Quare timentes milites, quorum affectus (i. e. conjuges liberique) in Albano monte erant, medio die cum

à praelio quiesceretur, & Maximinum, & filium ejus in tentorio occiderunt, eorumque capita praefixa contis Aquileiensibus demonstraverunt. Capitol.

XV. Quocirca occupata audacia sub medium ferme diem ad illius tentorium contendunt, conspirantibus unâ corporis custodibus. Ibi que postquam de signis militaribus illius imagines detraxerunt, prodeuntem mox tentorio cum filio, ut ad eos loqueretur, hoc illi non concessio, continuo obtruncant, unaque præfectum prætorio, & quoscunque charissimos ille habuerat. Projectaque ad ludibrium cadavera, canibus dein volucrisque lanianda reliquerunt, missis tantum Roman Imperatorum capitibus. Hunc habuit finem Maximinus cum filio: ita male gesti imperii dedere ambo supplicium.

XVI. Cæterum exercitus hærebat, nece audita principum. Neque enim perinde omnibus grata, præsertimque Pannoniis Thracibusque barbaris; qui scilicet imperium illi tradiderant. Sed quando infectum fieri nequibat, ferebant, quanquam inviti, & se gaudere cum cæteris simulabant. Quare depositis armis, pacatorum habitu, ad Aquileiæ muros accesserunt; nunciataque cæde Maximini, petebant uti sibi portæ aperirentur, amicis jam, qui pridie hostes fuissent. Enimvero Aquileensium duces haud passim proponunt Maximi & Balbini ac Gordiani Cæsaris imagines, coronis & lauro redimitas. Quibus ipsi acclamantes, etiam hortabantur exercitum ut

ιε'. Τοιμήσαντες ἐν ὀπίσσω τῆ σκηνῇ αὐτοῦ παρὶ μέσσω ἡμέραν. συναρμένων δὲ αὐτοῖς καὶ τῶν φρουρέων δορυφόρων, τὰς τε εἰκόνας ἐκ τῶν σημείων κατασπῶσι, καὶ αὐτὸν σὺ τῶ παιδὶ παρεχόμενα τῆς σκηνῆς, ὡς δὴ ἄρα ἀφελέξεται αὐτοῖς; καὶ ἀναχόμενοι ἀναίρῃσι. φονάσει ὃ καὶ τ' ἐπαρχὸν τ' στρατῷ, πάντας τε τὰς ἐκείνῳ θυμῆς φίλους. βίβαντες τε τὰ σώματα τοῖς βελομόχοις ἐνβείζον καὶ παλεῖν, εἰσὶ καὶ τ' καὶ ὄρνισι βορᾶν. τ' ὃ Μαξιμίνῳ καὶ τῶ παιδὶ τὰς κεφαλὰς εἰς τ' Ρώμῳ ἐπέμψαν. Τοῦτω μὲν δὴ τέλος Μαξιμίνος καὶ ὁ παῖς αὐτῷ ἐχρήσαντο, δίκας πονηρὰς ἀρχῆς ὑποχρόντες.

ισ'. Ο ὃ στρατὸς πᾶς ὡς ἐπίδεδετο τὰ γυμνάσια, ἐν τε ἀφασία ἦσαν, καὶ ἔ πάντι τῶ παρεχόμενι πάντες ἡρέσκοντο. καὶ μάλιστα γὰρ οἱ Παίονες, καὶ ὅσοι Βάρβαροι Θραῖκες, οἱ καὶ τ' ἀρχῶν αὐτῶ ἐκχελεύεσθ. πλὴν τ' ἔργα ἀπαξ γεγονότω, ἔκοντες μὲν, ἔφερον ὃ ἀνάγκη τ' ἦν συνήδεσθ τοῖς παρεχόμενι ὑποκεινομένοις. καταδέμενοι τ' τὰ ὄπλα, ἐν εἰρηνικῷ σχήματι προσήεθ τοῖς τείχεσι τοῖς Ἀκυλησίων, ἀγγέλλοντες τ' φόνον τ' Μαξιμίνῳ. τὰς ὃ πύλας ἀνοίγειν ἤξιον, δέχεσθαι τ' φίλους τὰς χθὲς ἐχθρῶς. οἱ ὃ τ' Ἀκυλησίων στρατηγοὶ τὰς μὲν πύλας ἀνοίξαι καὶ ἐπέστειλαν. προδέντες δὲ τὰς εἰκόνας Μαξιμίνῳ καὶ Βαλβίνῳ, Γορδιανῶ τε Καίσαρῳ, σεφάνοις καὶ δόφνας κεκοσμημένας, αὐτοῖ τ' εὐφύ-

μεν, ἢ τὰς στρατώτας ἡξίωσιν γνω-
εῖσαι ἢ ἀνῆπειν, εὐφροσύνην δὲ τὰς
ὑπὸ Ρωμαίων συκλήτη ἀναδει-
χθέντας αὐτοκράτορας. Γορδιανὸς δὲ
ἐλεγον ἐκείνους εἰς ἕρανὸν ἢ θεὸς
ἀνακεχωρημένοι. πρὸς θεοῦν τε ὑπὸ
ἧσ' τειχῶν ἀγορὰν, ἰώνιον πα-
ρέχοντες πάντων ἧσ' ὀπιθηδίων,
πρῶτον τε παντοδαπῶν ἢ ποτῆσ',
ἀφροσύνην ἐδιδόντες ἢ ἢ ὑποδημά-
των, ἢ ὅσα ἐδώατο παρέχον εἰς
χρῆσιν ἀνθρώποις πόλις εὐδαιμονοῦ-
σαι ἢ ἀκμαῖζουσα. ὅθεν ἢ μάλλον
ἐξεπλάγη ὁ στρατὸς, αὐτοὶ δὲ ὑπὸ
ῥῆ πάντα αὐτῶν ἦν, εἰ ἢ ὀπι-
πλέον πολιορκήσῃ, αὐτοὶ δὲ ἐν ἀσπί-
πύτων ἢ ὀπιθηδίων δάψιν διεφθάρ-
ρισαν ἄν, ἢ εἶλον πάντα ἔχουσαν
πόλιν. Ὁ δὲ στρατὸς ἐκείνους ὅσα πῆ
τείχεσιν, ἔχον τὰ χρεῖσθῃ, ὑπὸ
ὑπὸ τῶν τειχῶν ἐλαμβάνον, ὅσα ἔκα-
στο ἐβόλετο. διελέγοντο τε ἐγγύθι
καὶ ἦν εἰρήνης ἢ ἢ φιλίας διαθε-
σις, χρῆμα δὲ ἐπὶ πολιορκίας, ἧσ'
τειχῶν κεκλισθῆσαν ἢ τῶν στρατῶ ὑπὸ
αὐτῶν ἀγριπαμένῃ.

15. Τὰ ῥῆ ἐν χρῆ τῶν Ἀκυλῶν,
ἐν τόποις ἦν. οἱ δὲ ἰσχυροὶ οἱ δὲ Μα-
ξιμίνῃ κεφῆλῳ κομίζοντες ὑπὸ τῆς
Ἀκυλῶν, ὡδὲ πῆρῃ μὲν πῆσις ἐ-
πιζῆσις, οἱ δὲ ὀπιθηδίων αὐτοῖς
τὰς λοιπὰς πόλεις, πύλαι ἀφῆλῳ
πῆ, ἢ ἀφροσύνησι αὐτοῖς οἱ δὲ ἡμῶν
ὑπὸ ἐλέχῃ. ὡς δὲ δὲ πῆσις τῆς
ἡμῶν ἢ τενάγη μετὰ ἢ Ἀλπίνη ἢ

agnoscerent, salutarentque, &
latis exciperent vocibus, quos
senatus populisque Romanus
Imperatores elegisset. Nam
Gordianos illos superiores in
cælum migrasse, & cum Diis
agere avum. Sed & forum
rerum venalium supra muros
exposuerunt, magna ciborum
vinique copia, prætereaque ve-
stium & calceorum, rerumque
aded omnium quas præbere
hominibus posset civitas beata
& florens. Igitur magis ma-
gisque ea res exercitum obtu-
pescit, cogitantem fuisse illis
abundè omnia, etiam ad lon-
giorem obsidionem suffectura:
contraque se magna egestate
omnium, prius aliquanto fu-
isse perituros quàm urbe om-
nibus circumfluente copiis
potirentur. Ita manente sub
muris exercitu, & quæ cui-
que usui forent, indè lumen-
tibus, colloquentibusque inter
se, pacis erat amicitiaque ve-
lut habitus, manente adhuc ob-
sidionis specie, quum scilicet
clausa mœnia Romanus cir-
cumluderet exercitus.

XVII. Dum hæc ad A-
quileiam geruntur, interea e-
quites qui Maximini caput
Romam ferebant, magno stu-
dio accelerantes, patentibus
ubique portis ac laureata po-
pularium frequentia excepti,
stagnis paludibusque inter Al-
tinum ac Ravennam enavi-

1. Polit. ἄνθρωποι nomini ἀφροσύνην jungit: quum tamen tendat ad ἀφροσύνην. Step.

gatis, Maximum in urbe Ravenna invenerunt, delectos ex urbe & Italia contrahentem milites, ac Germanorum auxiliares; qui benevolentiae nomine publice à popularibus missi fuerant, quibus olim Maximus cum imperio diligentissimè præfuerat. Ergò paranti copias adversus Maximum, repentè occurrunt equites, capita ferentes principum, victoriamque nuntiantes, & rerum prosperos successus, consentumque exercitus & populi ad eoldem colendos principes quos senatus elegisset. His igitur præter spem nuntiatis, statim ad aras sacrificatum discurretur, victoriam canentibus universis, quam citrà pulveris jactum sibi pepererant. Enimverò Maximus peracto sacrificio Romam dimittit equites, ut rem gestam populo narrent, & capita illa perferant. Qui postquam pervenè in urbem, atque infixâ contis hostilia capita omnibus conspicienda prætulerunt, nemo utique verbis ullis consequi posset festum lætitiâque ejus diei. Nulla quippe fuit ætas quæ non ad aras & templa festinarit, nemo qui domi se continuerit: sed ibant ceu lymphati, gratantes invicem; atque in circum, veluti futura

το, σιωπηδὲ μὲν οἱ τε ἀλλήλοις, καὶ

Ραβέννης, ἀφ' ἐπιτυχόν Μαξιμίω ἀντακράτορι, διαβίβουσι ἐν Ραβέννη, ἔνθα τὸς ἑὸς ἀπὸ Ρώμης ἐπιλέκτες καὶ τὸς ἀπὸ τῆς Ἰταλίας λογάδας ἡδραιοζέν. Αφῆλο δ' αὐτῶ καὶ Γερμανῶν οὐδὲν συμμάχια, ἀμφιδέσσει αὐτῶν ἀντὶ κατ' ὄνομα ἦν εἶχον πρὸς αὐτὸν ἀγαθῶν, ἐξ ὧν ἦν αὐτῶν ἐπιμελῶς ἄρξας. Πρὸς αὐτῶν ἐν αὐτῶ ἢ δυνάμιν ὡς πολεμικῶν τῶν Μαξιμίω στρατῶ, προσέειπον οἱ ἰσπεῖς τῶν κεφαλῶν τῶν Μαξιμίω καὶ τῶν παιδῶν φέροντες, νίκην τε καὶ σύσχεσίαν ἀγγέλλοντες, ὅτι ἔπει ὁ στρατὸς τῶν Ρωμαίων φρονεῖ, καὶ σέβει ἀντακράτορας ὡς ἡ σύγκλητος ἐποίησε. Τῶν δ' περὶ ἐλπίδα ἀγγυθέντων, δυσία τε βαιμῶν οὐδὲν προσήγοντο, καὶ νίκην ἐπαύνηζον πάντες ἦν ἀκονίσι ἐνίκησθαι. ὁ δὲ Μαξιμίω, καλλιψήσας, ἐπέμπε τὰς ἰσπεῖς εἰς τῶν Ρώμην ἀγγέλλειν τῶν πολεμικῶν τῶν δυνάμιν καὶ τῶν κεφαλῶν κομισσόντας. ἔπει δ' ἀφῆλο, εἰσέπεισόν τ' εἰς τὴν πόλιν, δεικνύοντες τῶν κεφαλῶν τῶν πολεμικῶν ἀνεσκολοπισμένων, ὡς πᾶσι φέροισι εἶναι ἐὰν εἰπεῖν ὅτι λόγῳ τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῶν ἐορταῶν. ἔτε γὰρ ἡλικία τῶν ἦν ἡ μὴ πρὸς τὸς βαιμῶν τῶν καὶ τῶν ἱερῶν ἠπείγετο ἔτε πρὸς ἐλθῶν οἰκοῖ, ἀλλ' ὡς ἄρ' ἐνδοῦσι αὐτῶν ἐφέροντο, εἰς τὸν ἰσπόδρομον σιωπῆσι ὡς

1. Atque infixum conto caput omnibus conspiciendum præbuerunt. Hic mentio fit unius tantum capitis quod

in filium ejus non perinde ac in eum conceptum esset odium. Ib.

ἄφ' ἐκκλησιαζόντες ἐν ἐκείνῳ ἰ τῷ
 χραίῳ. ὁ δὲ Βολβῆν' καὶ αὐτὸς
 ἐκατόμβας ἔδου· ἀρχαί τε παῶσι
 καὶ οὐκλήν', ἕκαστος τ' ἄσπ' ἀ-
 ποσιπασάμεν' πέλεκυ τοῖς ἀρχέ-
 σιν ἐπικρέμενον, ἕσθ' ἀφραίνετο. ἐς τ'
 τὰ ἔδου ἄγγελοι καὶ κήρυκες διαφρη-
 φόροι διεπέμποντο.

11. Καὶ τὰ μὲν καὶ τ' Ρομίω,
 ἐορτῆς εἶχεν ἕπος. ὁ δὲ Μάξιμ',
 δὸς τ' Ραβέντις ἄρας, ἐπέση Ακυ-
 λῆα, ἄσθ' ἀφραίνετο. ἐς τ'
 Ηειδῶς πλάμ' ἀφραίνετο καὶ ἄσθ'
 ἀφραίνετο ἐλῶν, ἐπὶ τὰ σῶμασιν ἐς
 δελφίαν ἐκχέεται ἔδου καὶ τῆ
 αὐτῆς φωνῆ καλεῖσιν οἱ ἐπικρέμει
 ἐπὶ τὰ πλάμ' τ' ἄσθ' ἀφραίνετο. ἔ-
 δου ἐς οἱ Ακυλῆασι πᾶς πλάμ' ἀ-
 φραίνετο ἀφραίνετο, αὐτ' δὲ ἰ-
 τῆς πᾶσι ἀφραίνετο ἐπιμπν
 δὸς τ' ἀφραίνετο παρ' αὐτοῖς ἀ-
 φραίνετο οἱ ἀφραίνετο καὶ ἀφραίνε-
 ται, δὸς παρ' ἑαυτοῖς ἀφραίνετο
 μῆσιν ἀφραίνετο, καὶ εἶπες ἴσων
 ἀφραίνετο ἔδου ἐξ ἀφραίνετο ἐν-
 φραίνετο τε καὶ ἀφραίνετο τ' Μά-
 ξιμ'. Ο δὲ φραίνετο ὁ τῶν Ακυ-
 λῆαν ἀφραίνετο, ἀφραίνετο καὶ αὐ-
 τὸς ἀφραίνετο ἔδου ἀφραίνετο, αὐ-
 τὸς ἀφραίνετο μὲν ἀφραίνετο πᾶς,
 ἀφραίνετο ἔδου ἐνφραίνετο καὶ πᾶς, δὲ
 τ' ἀφραίνετο ἐξ ἀφραίνετο τ' βασιλείας
 πᾶσι. οἱ πᾶσι καὶ αὐτῶν ἴσων
 ἀφραίνετο καὶ ἀφραίνετο ἔδου, τὸν

concione frequentes concu-
 rebant. Ipseque Balbinus heca-
 tombas immolabat, nullique
 non magistratus, nulli non è
 senatorio ordine latabundi su-
 pra quam dici posset agita-
 bant; quasi securim cervicibus
 imminentem excussissent. Igitur
 nuntii legatique per omnes pro-
 vincias laureati dimittebantur.

XVIII. Dumque ad hunc
 modum tanta Romanus popu-
 lum letitia tenebat, interea
 Maximus Ravenna profectus
 Aquileiam pervenit, transmis-
 sis paludibus in quas fluvius
 Eridanus ac vicina exundant
 stagna, sic ut per ora septem
 in mare præcipitentur. Ita-
 que indigenæ patriâ linguâ pa-
 ludem illam septem-maria ap-
 pellant. Statim igitur Aquilei-
 enses Maximum referatis por-
 tis exceperunt: nullæque non I-
 talix civitates legatos mitte-
 bant, principes viros, candi-
 datos ac laureatos, & Deo-
 rum patriorum simulacra aut
 reasque coronas, si quæ in do-
 nariis fuerant, comportantes;
 qui fausta omnia Maximo ac-
 clamarent, & frondibus eum
 conspergerent. Quin exerci-
 tus etiam qui Aquileiam cir-
 cumsederat, pacato habitu pro-
 dibat laureatus; non tam ve-
 ro concordique affectu univer-
 sorum, quam fictâ benevolentiâ,
 & honore temporario ad præ-
 sentem fortunam principis accom-
 modato: plæ-

1. Sylburgius legit ἀσπ' ἐκκλη-
 νῆσιν ἀφραίνετο, quamvis Stepha-

nus omittit [ἐν τῷ δὲ τῷ.]

risque tamen indignantibus ac dolentibus clanculum, quem ipsi elegerant, sublatum esse, ac rerum potiri quos senatus creaverat. Enimverò Maximus, uno alteroque die sacrificiis absumpto, tertio dein exercitum omnem in planitiem convocavit, atque ex tribunali ad hunc modum verba fecit.

XIX. Quam fuerit ex usu vobis pœnitentia, & reconciliata cum Romanis gratia, re ipsa didicistis; pacem videlicet pro bello agitantes; Deorum reverentiâ, in quos jurastis: servato etiam militari jurejurando, quod est unum Romani principatus mysterium sanctissimum. Quare debetis etiam deinceps hujuscemodi commodis frui, fidem populo servantes Senatuique Romano & nobis Imperatoribus; quos à nobilitate & rebus gestis, longaque ferie generis, quasi per gradus quosdam provectos, pari iudicio S. P. Q. R. elegerunt. Neque enim unius tantum hominis peculiaris possessio principatus est, sed communis antiquitus totius populi Romani, siquidem in illâ urbe sita est Imperii fortuna; nobis autem dispensatio tantum atque administratio principatus unâ vobiscum demandata est. Qui si moderatè & honestè vos geretis, & reverentia atque honore principes prosequimini, illa beatam & omnibus necessariis rebus instructam vitam vobis præbebunt; ceteris autem omnibus hominibus per singulas nationes & civitates

ἢ ἢ ἀπὸ αὐτῶν ἐπιλεχθέντα βασιλεία, καθιερῶμενον, κρατῶντας δὲ τὰς ἰσθμῶν συσκήλητος ἡρημῶν. ὁ δὲ Μαξιμῶς ἐν τῇ Ακουλῆα θηρόμενος, παρόσης ἢ ἢ δ' αὐτῆρας ἡμέρας ἱερουργίας ἐχόλαζε, τῇ δὲ τρίτῃ τῶν ἡμερῶν συκλήσεως ἐς τὸ πεδίον πῦρτα ἱστραπὸν, βήματός τ' αὐτῶν κάλασκαδένῃ, ἔλεξε τοιαῦτα.

ἰδ'. Ὅσον ἰδὴ ὑμῶς ἀνῆσε μεταγρόντας τε καὶ τὰ Ρωμαίων φρονήσαντας, πείρα μεμαθήκατε, ἀπὸ πολέμου ἰδὴ εἰρῶν ἔχοντες πρὸς θεοὺς, ἐς ὁμομῶκατε, καὶ νῦν φυλάσσοντες τὸν στραπωτικὸν ὄρκον, ὅς ὅτι τῆς Ρωμαίων ἀρχῆς σεμνὸν μυστήριον. χρὴ δὲ ὑμῶς καὶ τοῦ λοιποῦ διὰ παντὸς τέτων διαλαίειν, τὰ πρὸς τῶν Ρωμαίων τε καὶ συσκήλητος καὶ αὐτοκράτορι ἡμῶν οὗς ἐξ εὐθυσίας καὶ πολλῶν παρῆσαν, καὶ μακρῶν διαδοχῆς, ὅσῳ κατ' ἀκολουθίαν ἐπὶ τοῦτο ἀναβάντας, κείνας δὲ δῆμος καὶ ἡ σύσκητος ἐπελέξατο. οὐ γὰρ ἐνὸς ἀνδρὸς ἴδιον κλήμα ἢ ἀρχὴ, ἀλλὰ κοινὸν τῆς Ρωμαίων δήμου ἀνάσσειν, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει ἢ τῆς βασιλείας ἴδρυται τύχη. ἡμεῖς δὲ διοικεῖν καὶ δέπειν τὰ τῆς ἀρχῆς σὺν ὑμῶν ἐσκεχεῖ εἰσμεθα. Ταῦτα δὲ μετ' εὐταξίας τε καὶ κόσμου τοῦ παρῆσαν, αἰδοῦς τε καὶ πμῆς πρὸς τὰς ἀρχοντας, ὑμῶν ἰδὴ εὐδαίμονα καὶ πάντων ἀνενδεῖν πα-

ρέξει βίον, πῶς δ' ἄλλοις πᾶ-
σιν ἀνθρώποις, καὶ τῷ ἔθνη καὶ
καὶ πόλεις εἰρήνῃ καὶ πρὸς τοὺς
ἰγυμῆνας πρῶτον. βιάσασθε τὸ καὶ καὶ
γυμῆναι ἐν τοῖς οἰκείοις, καὶ ἐν
ἐθνοδοσίῃ κακοπαθόντες. καὶ δὲ
ποδὸν καὶ τὰ βάρβαρα ἰσχυρίζεσθαι
ἔθνη, διὰ φροντίδ' ἡμεῖς ἔξομεν.
ὄνομα μὲν γὰρ ἔσονται βασιλείων, ἐν-
μύθερον καὶ τὰ ἐν τῇ Ρώμῃ δι-
οικήσεται, καὶ ἢ πᾶσι τῆς ἀλ-
λοδαπίης ἐπιγῶν, πρὸς τὴν ἡσί-
αν αἰεὶ ποδὸν ἔσονται πρὸς τὰ κα-
λῶντα βασιλείας παρ' ἡμῶν. Μὴδὲ πε-
ρὶ οὐδὲν οἰέσθε τῶν περὶ αὐτῶν ἔθ-
νη μὴ μὲν, εἴτε ἐφ' ἡμῶν
(ἐκελευσθε γὰρ) εἴτε ἐπὶ Ρω-
μῶν, ἢ τῶν ἐθῶν ἔθῶν, ἢ ἔσονται
οἱ ἀδικήματα ἀπέσταν. Ἀλλὰ γὰρ
ἔσονται πάντων ἀμνηστία, καὶ σπουδαί-
ου φίλας βίβας, εὐνοίας τὸ καὶ εὐχο-
σμίας πῶς αἰώνῃ.

κ'. Τοιαῦτά πᾶσι εἰπόντων ὁ Μά-
ξιμος, νομαίς τὸ ἡγεμονίας με-
γαλοφρονίας αὐτοῖς ἐπαρθείας ἐ-
λίξαν ἡμερῶν ἐνθάδε τειχίας ἐν τῇ
Ακουλῆα, πῶς ἐς Ρώμην ἐπαίοντον
εὐνοοῦσι. καὶ τὸ μὲν εἶδος στασιω-
κῶν ἀπέπεμψεν ἐς τὴν τὴν ἔθνη καὶ
τὰ οἰκεία στασιωκῶν αὐτοῖς δὲ ἐ-
παρθείας ἐς τὴν Ρώμην, σὺν τῷ πῶς
δουλοῦσι, οἱ τῶν βασιλείων φρεσῶ-
ν ἀρχῶν, σὺν τῷ πῶς ἐπὶ Βαλ-
θινῶν στασιωκῶν. ἐπαρθείας τὸ καὶ οἱ
ἐπὶ Γερμανίας ἐκλυθότες σύμμαχοι.
ἐπέσταν γὰρ αὐτῶν τῇ εὐνοίᾳ, ἄτε

pacis atque animi ad obsequen-
dum principibus prompti causa
erunt. Vivetis autem cuncti ex
animi vestri sententia, domi
sue quisque, neque in externis
regionibus conflictabimini. Ut
autem barbaræ etiam gentes pa-
cem quietemque tueantur, no-
bis curæ erit hic labor. Nam
cum duo sint Imperatores, &
quæ Romæ agenda erunt, faci-
lius administrabuntur, & si quid
etiam in extera regione festina-
tionem necessariò poscat; ut-
pote alterutro ad ea quæ voca-
bunt præfèd facile futuro. Ne-
que verò suspicemini rerum su-
periorum memoriam ullam su-
perfore, aut in nobis (quippe
nihil non iussi fecistis) aut in
Roman. Pop. nationibusve aliis
quæcumque ob acceptas inju-
rias desciverunt. Sit omnium
oblivio; sit fœdus constantis
amicitiæ, fidesque benevolentia
ac moderationis sempiterna.

XX. Hæc loquutus Maxi-
mus, ac pecunias magna copia
pollicitus, paucos Aquileiæ
commoratus dies, Romam re-
verti constituit. Igitur dimisso
exercitu reliquo in provincias
castraque propria, Romam re-
vertitur ipse, cum stipatoribus
iis quibus Imperatorum custo-
dia incumbbat, cum iis item
qui sub Balbino militabant.
Quin etiam reversi sunt auxili-
ares, qui è Germania vene-
rant. Eorum enim benevolentia
fidebat; utpote in quorum
gentis præfectura, ante ade-

1. Stephanus omittit ἔσονται licet fateatur inferi oportere.

ptum imperium, moderationem omnem adhibuerat. Ingredi-
enti urbem etiam Balbinus oc-
currit, Gordianum Cæsarem ad-
ducens: senatus autem populif-
que universus lætis acclamati-
onibus veluti triumphantes ex-
ceperunt.

XXI. Post id autem, cum publicè privatimq; magna modestia & gravitate imperium gubernaretur, omnesque omnia bona dicerent, lætaretur populus & gloriaretur patritiis imperioq; dignis principibus, milites tamen animis æstuabant, & cum illis Pop. acclamationibus offendebantur; tum verò ipsorum Imperatorum illam ipsam nobilitatem indignè ferentes datos sibi à senatu principes. Angebant præterea eos Germani quos in urbe secum Maximus retinuerat. Nam futuros vindices sperabant, si quid ipsi majus ausi forent: etiamque infidias suspectabant, ne forte ab illis per fraudem exarmarentur, illique ut præsentibus, facile in ipsorum locum substituerentur: memores Severi principis, qui etiam Pertinacis interfectores exauctoraverat. Quum itaque ludi Capicolini celebrarentur, deditis festo ac spectaculis omnium mentibus, repente diffimulatum diu sensum milites indicarunt. Namque ira instincti, ac vesano quodam motu unanimiter ad regiam concurrentes, senibus imperatoribus irruptione facta superveniunt. Fortè accidit, ut ne ipsi quidem inter se satis congruerent; sed (ut est regnandi inexhausta a-

καὶ τῶ ἔθνοισ ἐπικραῶς πρότερον ἀρξας ὅτε ἰδιώτῳ δειν. εἰσβῆντι δ' αὐτῶ ἐς τὴν Ρώμην ὁ, τε Βαλβίνου ἰσχυρῶς, ἐπαγούρου Γορδιανὸν Καίσαρα ἤτε συλλήθη καὶ ὁ δῆμου σύμφωνῶντες, ὡς ὅτι θριαμβεύοντες ἰσχυρῶς.

καί. Ἡρχον δ' τῶ λοιπῶ τῶ πόλεως μὲν πάσης εὐταξίας καὶ εὐκοσμίας, ἰδίᾳ δ' καὶ δημοσίᾳ πωταχῆ σύμφωνοί. ἔχειρ δ' ὁ δῆμου αὐτοῖς, σεμνωδῶν εὐπατείδους καὶ ἀξίους τῶ βασιλείας ἀποκράτορον. Οἱ μὲντοι στραῶται διόιδανον τὰς ψυχὰς, καὶ ἔτε τὰς εὐφημίας τῶ δήμου ἠρέσκοντο, ἐβαροδύο τε αὐτῶ αὐτῶ τῶ εὐφρίαν, καὶ ἠανάκτων ὅτι ἄρα ἔχοιεν ἐκ συλλήθη βασιλείας. ἐλύπην δὲ αὐτὰς καὶ οἱ Ἕλληνοὶ παρόντες τῶ Μαξιμίω, ἐν τε τῇ Ρώμῃ ἀγατείδους. Ἀνπαύς γὰρ ἔξεν ἠλπίζον εἶπὶ πολέμων, καὶ ἐφειδῶν αὐτοῖς ἰσχυρῶν, εἶπὶ δόλω ἀποζωθεῖν καὶ ἐκεῖνοι, ἄτε παρόντες ξειδίως ἀποκαλασθῆν. Τὸ, τῶ Σεβήρη ἰσχυρῶς, ὅς τὰς Περτίνακα ἀποκλείναντας ἀπέζωσεν, εἰσὶ αὐτὰς. ὅπτελευθῆ δὲ ἀγῶν τῶ τῶ Καπετωλίων, πύτων τε πῶ τῶ παύσειν καὶ τὰς θεὰς ἀγολυμένων, αἰφνιδίως ἦν εἶχον γνώμην λανθάνου ἔξοφιναν καὶ τῶ θυμῶ μὴ κρατήσαντες, ὁρμῆ δὲ ἀλόγῳ χησιμάχοι, ἀνήλθον ὁμοθυμαδὸν εἰς τὴν βασιλείαν, πῶς τε πρεσβύτας βασιλευσιν ἐπὶ ἠλθον. συνέβαινε δ' καὶ κείνους μὴ παύειν πὴ δήμοις ὁμο-

ροεῖν, ἀλλ' οἰάσθ' μοναρχίας ἐπι-
 θυμία, καὶ τὸ ἀκοινώνητον ἐν ταῖς
 ἑξήσιας, ἕκαστος ἑαυτὸν πάλιν
 διαμαρῖν ἀφ' ἑαυτοῦ· ὁ μὲν Βαλβί-
 νος, κατ' ἐξουσίαν καὶ διπλῶν
 ἀρχαῶν ἔχων ὑπατιίαν ἀρχιερέων
 ἀξίων ὁ δὲ Μαξιμὸς, διὰ τὸ
 ἐπαρχὸν τῆς πόλεως γεγονέναι, καὶ
 ἔχων ὑπολήψεις ἐμπειρίας ἀρχι-
 γυμνασίων ἐκείνων τῆς ἐξουσίας ἐπι-
 πατείας καὶ ἡλικίας πλεονεξίας αὐταρ-
 κείας ἕως ἐπιθυμίας μοναρχίας ἐπι-
 θύει. Ὅσον αὐτοῖς καὶ μάλα γεγονέ-
 νη ἀπολείας αἰσθῆναι, ὡς γὰρ ἐπι-
 θύει ὁ Μαξιμὸς ἀρκεῖν αὐτὸν ἐπὶ
 ἀλλοτρίῳ αὐτῶν τῶν ἀρχιερατικῶν
 καὶ κληρονομίας, ἐβόητο μεταπέμ-
 ψασθαι τὰς Γερμανὰς συμμάχους,
 ὄντας ἐν Ρώμῃ, αὐτῶν ἐπι-
 θύειν ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπιβουλεύ-
 σαι. ὁ δὲ Βαλβίνος, οἰδόμενος ἐπι-
 θύειν πάλιν αὐτὸν καὶ σφί-
 σμα, (ἴσθαι γὰρ τὰς Γερμανὰς τῶν
 Μαξιμῶν ἐπιβουλεύσασθαι) ἐκέλευε, φά-
 σκον αὐτὸν ἐπιβουλεύειν ἐπὶ ἐπι-
 θύειν αὐτὸν τῶν ἀρχιερατικῶν ἀ-
 ρχειῶν, ἀλλ' ἐς τὸ ἀπειπεῖσθαι τῶν
 Μαξιμῶν πάλιν μοναρχίας. ἐν τῷ δὲ
 αὐτῷ χρόνῳ ἀφαιρούνται, εἰσδραμόν-
 τες οἱ στρατιῶται ὁμοθυμαδὸν ἀπει-
 πῆσαι, ἐκείνων αὐτοῖς ἵνα αὐτὸν τῶν
 ἀρχιερατικῶν ἀρχειῶν ἀφαιρήσασθαι,
 ἀρπαξοῦσι τὰς ἀρχειῶν, ἀφαιρήσαν-
 τες δὲ αὐτὸν ἵσθαι τῶν ἀρχειῶν ἀφαι-
 ρῆσαι ἐπιβουλεύσασθαι, ἀπὸ οἰκῶν δι-

viditas, atque incommunicabilia natura potestatis) imperium ad se certatim trahebant: quum Balbinus quidem propter nobilitatem & duos consulatus à se gestos primas partes tenere æquum censeret; ac Maximus, quod præfectus urbis fuisset, & rerum peritus haberetur. Utrumque tamen patritia nobilitas, & quantum satis esset, illustre genus, ad summum imperium stimulabant. Quæ res imprimis ambos perdidit. Nam audito Maximus venisse ad se occidendum milites qui Prætoriani appellantur, arcessere statim Germanos auxiliares staturerat, qui scilicet in urbe ipsa erant, ac posse resistere Prætorianis videbantur: at Balbinus dolum contra se compositamque aliquam suspectans fraudem, quod studere Maximo Germanos cognoverat, prohibuit acciri illos: negans ad prohibendos repellendosq; Prætorianos convocari; sed id agi ut summa rerum solus Maximus potiatur. Ac dum inter se ad hunc modum disceptant, ecce tibi unanimiter milites, impetu in aulam facto, cum illis de viâ celsissent (hoc est, transitum dedissent) atriensium januarum custodes, senem corripiunt utrumque; laceratisque vestibus quas gerebant, vilioribus sanè, utpote domi se continentium, nudos ipsos ex aulâ ab-

strahunt; ac per omnem ignominiam contumeliamque cædentes per irrisionem vocitantes senatorios Imperatores barbamque & supercilia vellentes, neque ulli parcentes corporis totius ludibrio, per mediam urbem ad castra deducebant; ne occidere quidem illos in regia decreti, sed vivos cruciatibus afficere, quo dolorem diutius perpetuerentur. Sed ubi Germanos re deinde cognitâ, raptis armis, in auxilium concurrere nuntiatum Prætorianis est, statim illos nullâ non parte corporis jam fœdatâ, contrucidant. Relictisque in publicâ viâ cadaveribus, quum Gordianum, qui Cæsar erat, in altum sustulissent, atque Imperatorem declarassent, (quoniam alium in præfens non invenerant) vociferantes populo, se interemisse illos quos populus initio imperium obtinere noluisse, Gordianum autem elegisse, nepotem illius Gordiani quem ipsum Rom. suscipere imperium coegerint: habentes illum, castra petierunt: clausisque portis quieti manserunt. At Germani ubi occisos projectosque audierunt quorum causâ properaverant, quum nollent irritum bellum pro viris vitâ defunctis suscipere, in sua diversoria revertuntur. Hunc finem vitæ habuerunt, indignum videlicet ac nefarium, venerabiles senes & commemorati-
one digni, claritudine generis atque egregiis meritis ad Im-

απελόντες, γυμνὸς τὴ βασιλείᾳ αὐ-
λῆς ἐξέλικται μὲ πύσος αἰχμῆς
καὶ ὕβρεως, πύοντες τε καὶ ἀποκώ-
πτοντες τὰς ἀπὸ συκλειτῆ βασιλείας,
ἡγυῖαν τὴ καὶ ὀσφύριον ἀπαγαγούσας,
καὶ πάσις ταῖς τῷ σώματι ἰσ-
ταῖς ἐμπαραϊνῶντες διὰ μέσης τῆς
πόλεως ὅτι τὸ στρατόπεδον ἀπὶ γον,
καὶ δελήσαντες ἐδ' ἐν τοῖς βασι-
λείοις ἀποκλιῖναι, ἀλλὰ ζῶσιν ἐν-
βέουσαι, ἢ ὅτι πλεον ὦν πάρεστιν αἰ-
δουλο. ἐπὶ ἣ ταῦτα πυθόμενοι οἱ
Γερμανοὶ, λαθόντες ὅπλα, ἠπειγόντο
ὡς ἀμυνῶντες αὐτοῖς, μαθόντες
οἱ φραματωριανοὶ ἀφικνευόμενοι, φο-
νέουσιν ἤδη πᾶσι τὸ σῶμα λι-
λασθηδύρους τὰς βασιλείας. καὶ κα-
τακλιπύοντες τὰ σώματα ἐξέριμμένα
ὅτι τὴ λεοφόρα, ἀράμενοι δὲ τὸν
Γορδιανὸν Καίσαρα ὄντα, αὐτοκρά-
τορά τὴ ἀναγορεύσαντες, ἐπέδῃ πρὸς
τὸ παρὸν δῆμον ἔχουσαν, βοῶντες
τὴ πρὸς δῆμον ὅτι ἄρα εἴησαν αἰ-
πεκτονότες ἔς ὃ δῆμον καὶ ἐβέλε-
το ἐν ἀρχῇ ἀρξαι, Γορδιανὸν τὴ ἐ-
πελέξαντο, ἐκείνου γὰρ ἀπόγονον, ὦν
καὶ αὐτοὶ Ρωμαῖοι ἐξεβιάσαντο καὶ
ἔχοντες αὐτὸν, ἀπὸ γόντες ἐς τὸ
στρατόπεδον, συκλεισάντες τὰς πύ-
λαις, ἡσύχαζον. οἱ δὲ Γερμανοὶ, μα-
θόντες ἀνηρημένους τὴ καὶ ἐξέριμμένους
ὦν χάριν ἠπείγοντο, ἔχουσαν ἐλόμενοι
πόλεμον μάλιστα ἰσφ' ἀνδρῶν τε-
θνηκότων, ἐπαυλίδον εἰς τὸ εἰσφ' ἰ-
καλαγῶμον. Τέλει μὲ δὴ τοῖσδε ἐ-
χέσαντο ἀνάξιφ τὴ ἅμα καὶ ἀνο-
σίω σεμνοὶ καὶ λόγυ ἀξιοὶ πρεσβύ-
ται, οὐ γυμῆς τὴ καὶ κατ' ἀξίαν ὅτι

πῶ ἀρχῶ ἐληκοθότες. ὁ δὲ Γορ
 Διανός, ἀπὸ ἐπὶ πρὸ γεγονότος πεσ-
 κείδεναι, αὐτοκράτωρ τε ἀνεδεί-
 χθη, καὶ πῶ Ρωμαίων ἀρχῶ ἀ-
 νεδέξατο.

perii fastigium provecti. Cæ-
 terum Gordianus, quum an-
 norum esset ferme tredecim,
 Imperator (ab universis) de-
 claratus, Romanum suscepit
 imperium.

1. Politianus legit [Princeps] quia geretur. Steph.
 statim post [imperium] usurpare co-

F I N I S.

~~69234.~~

Н-94443.

НБ ОНУ імені І.І. Мечникова

16 6 17

22

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM

3